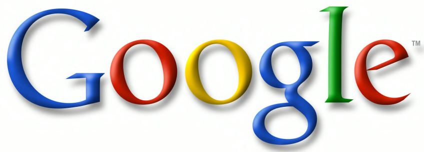
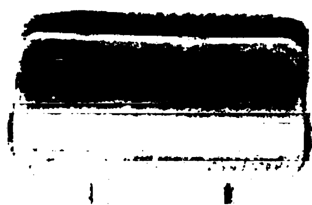

BIBLIOTHEEK

DER

CONTRA-REMONSTRANTSCHE

EN

GEREFORMEERDE GESCHRIFTEN,

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM,
J. H. SCHELTEMA.
1866.

Rogge, Hendrik

BESCHRIJVENDE CATALOGUS

DER

PAMFLETTEN-VERZAMELING

VAN DE

BOEKERIJ DER REMONSTRANTSCHE KERK

TE AMSTERDAM.

Stuk II.

Afdeeling I.

BIBLIOTHEEK

DER

CONTRA-REMONSTRANTSCHE

EN

GEREFORMEERDE GESCHRIFTEN,

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM.
J. H. SCHELTEMA.
1865.

VOORREDE.

Ik mag dit laatste gedeelte van mijn bibliographischen arbeid — want met de verschijning van dit Stuk is de Beschrijvende Catalogus der pamfletten-verzameling van de boekerij der remonstrantsche kerk te Amsterdam *compleet — niet in het licht zenden, zonder enkele opmerkingen vooraf te laten gaan. Reeds van den aanvang af lag het in mijn plan, ook dit gedeelte der pamfletten-litteratuur te behandelen* [1]. *Ik zou mijn werk slechts half voltooid hebben, indien ik de contra-remonstrantsche geschriften niet aan de remonstrantsche had toegevoegd. Beide maken één geheel uit. En het was te verwachten, dat de amsterdamsche boekerij, ook in dit opzicht, bijzonder rijk zou zijn. Die verwachting werd niet te leur gesteld. Behalve de pamfletten, die door* Muller's *catalogus bekend waren, zal men hier nog een aantal andere vinden, die tot dusverre niet werden beschreven. Verder heb ik getracht, de leemten in dit gedeelte zooveel mogelijk uit vroegere en latere boekenlijsten aan te vullen, om de lijst der geschriften van contra-remonstrantsche auteurs der volledigheid nabij te brengen. Het ontbrekende zal ik blijven aanvullen, om misschien na verloop van tijd ook deze titels uit te geven, tegelijk met een* Supplement *op de* Bibliotheek der remonstrantsche geschriften, *dat langzamerhand in omvang toeneemt, gelijk uit de berichten op de omslagen der sedert* 1862 *verschenen stukken van den Catalogus is gebleken. Eindelijk behoeft het nauwelijks gezegd te worden, dat ik mij ook hier weder niet uitsluitend tot de zoogenaamde pamfletten heb bepaald, maar dat ik ook de andere werken van Contra-Remonstranten, die op de Amsterdamsche boekerij of elders aanwezig waren, heb opgenomen. Ik meende aan dit tweede stuk van mijn Catalogus geene mindere uitgebreidheid te mogen geven dan aan het eerste.*

---

1) *Zie* Alg. Konst- en Letterbode, 1858, No. 48.

Volgens welk systeem ik de verschillende geschriften heb geordend, kan aanstonds uit den inhoud blijken. De geschiedenis der remonstrantsche broederschap, die ik ten grondslag had gelegd aan de rangschikking der remonstrantsche geschriften, wees mij ook hier van zelf den weg. Daarom hield ik de Bestrijders van de voorloopers der Remonstranten afgezonderd van de Afgevaardigden ter Haagsche conferentie, en van de Leden der Dordsche synode, omdat deze meer bepaald tegen de opstellers en onderteekenaars der Remonstrantie in het strijdperk waren getreden. Daarom maakte ik onderscheid tusschen mannen als Heidanus, Smout, Laurentius, Streso *en anderen, wier boeken tegen bijzondere personen waren gericht en mannen als* Teellinck *en* Sibema, *die nu en dan het remonstrantisme in het algemeen bestreden, zonder dezen of genen aan te randen op een bepaald geschrift te weêrleggen. Moge men al somtijds niet weten onder welke categorie een contra-remonstrantsch godgeleerde gezocht moet worden, het vinden wordt door een alphabetisch register der personen gemakkelijk gemaakt.*

Maar de titel van dit deel luidt: Bibliotheek der contra-remonstrantsche en gereformeerde geschriften. *Waarom ik de laatste van de eerste streng gescheiden hield, zal wel geen breed betoog behoeven. Niet alle godgeleerde schrijvers der* 17de *en* 18de *eeuw hebben zich met de remonstrantsche twisten ingelaten. Velen hunner waren geene partijmannen, en verdienden daarom den bijnaam van Contra-Remonstranten niet. En ofschoon het kerkgenootschap, waartoe ik behoor, zich een titel laat welgevallen, die gelukkig zijne vroegere beteekenis heeft verloren, — de leden der tegenwoordige Nederlandsch-hervormde kerk zouden er stellig protest tegen aanteekenen, indien ik hen, door een scheldnaam uit de dagen van* Gomarus *en* Bogerman *te bestendigen, verantwoordelijk wilde stellen voor het onverdraagzaam dogmatisme van deze laatsten. Derhalve moest voor de pamfletten van gereformeerde godgeleerden uit vroeger en later tijd eene afzonderlijke plaats worden ingeruimd.*

Hier waagde ik mij evenwel op een terrein, dat nog door niemand is betreden. Cattenburgh *schreef eene* Bibliotheca scriptorum Remonstrantium; *het kerkgenootschap der Doopsgezinden bezit een* Naamlijst van doopsgezinde schrijvers; *maar voor de Nederlandsch-hervormde kerk moet de eerste bibliographie nog gemaakt worden. Het is waar, sommige naamlijsten van predikanten bezitten wel enkele gegevens, doch dit weinige is nog hoogst onnauwkeurig en onvolledig. Ik kon volstaan met alleen de titels der pamfletten onder de namen der schrijvers op te geven. Toch voelde ik mij gedrongen nog iets meer te doen. Ik meende een begin te moeten maken met de samenstelling van eene* Bibliotheek der gereformeerde

geschriften. *Ik bepaalde mij dus ook hier niet bij de pamfletten, maar nam bovendien alle titels van geschriften van Nederlandsche hoogleeraren en predikanten op, voor zoo verre ik ze slechts in handen kon krijgen. Want ik hield mij nu niet uitsluitend bij den kleinen boekenschat der Amsterdamsche kerk, maar gaf ook de titels van werken, die òf in mijn eigen bezit waren, òf die ik hier en daar in openbare en bijzondere bibliotheken vond. De geschriften, die in dit gedeelte van mijn Catalogus worden vermeld, zal men dus meerendeels te Amsterdam vruchteloos zoeken. Het ligt niet op den weg van ons kerkgenootschap, zulk eene verzameling aan te leggen. En toch zou het zeer te wenschen zijn, dat er zulk eene goed geordende verzameling van gereformeerde geschriften bestond. Ze zou het meest op haar plaats zijn in eene onzer academische bibliotheken, bij voorbeeld die van Utrecht. Wanneer men begon met langzamerhand de geschriften aan te koopen, die nu en dan onder den hamer worden gebracht, om voor scheurpapier te worden toegewezen, of bij hoopen te verkuizen naar den kruiwagen of het stalletje, vanwaar ze eindelijk overgaan in de handen van het volk, om meer kwaad dan goed te stichten, — dan zou het niet veel moeite kosten, binnen korten tijd eene vrij aanzienlijke collectie bijeen te brengen, die zeker weinig geld zou kosten, en menigeen groote diensten zou kunnen bewijzen.*

Want ik geloof, dat zulk eene collectie meer waarde heeft, dan men oppervlakkig denkt. Voor de letterkundige geschiedenis zoowel als voor de kennis der godsdienstige ontwikkeling van ons volk, voor kerk- en dogmenhistorie zijn die geschriften van belang. De voorrede van menig duodecimo boekje, waarvan wij den inhoud thans misschien met den titel van „stichtelijke onzin" zouden bestempelen, bevat bijzonderheden, die een beter licht doen opgaan over eene of andere gebeurtenis; die ons de persoonlijkheid van den schrijver, zelfs in zijn private leven, eerst recht doen kennen; die ons een helderder blik doen slaan in toestanden, die zoo zeer van de onzen verschillen, — omstandigheden, die wij vruchteloos elders zullen zoeken. Om ten slotte nog iets te noemen: die verzameling zou natuurlijk een schat van oude preken bevatten. Het zal zeker bij niemand opkomen, dat onze geest sich nog zou kunnen voeden met een kost, die alleen mannen konden verduwen, zoo als Rembrandt *en* van der Helst *ze op 't doek penseelden. Maar voor de geschiedenis zijn deze preken toch een goudmijn, die nog altijd op ontginning wacht* [1]).

Ten laatste herinner ik nog de ophelderingen, die ik in de voorrede

---

1) *Ik neem de vrijheid hier te verwijzen naar hetgeen ik dienaangaande gezegd heb in de* Godgeleerde Bijdragen, 1865, N°. 9.

van Stuk 1 van dezen Catalogus heb gegeven. Waarom ik geen systematisch register van de geschriften naar hunnen inhoud geef, is licht te gissen. Deze collectie is zoo uiterst onvolledig, dat zulk een register niet anders dan een hoogst onvoldoend overzicht zou kunnen geven van hetgeen door godgeleerden der Nederlandsch-hervormde kerk sedert de laatste helft der 16de *eeuw is gearbeid op elk gebied der wetenschap. Ik hoop dat een ander zich opgewekt zal gevoelen, om later op mijne* Bibliotheek der gereformeerde geschriften *een vervolg te geven, dat het weinige wat ik leveren kon in nauwkeurigheid en volledigheid verre overtreft, om dan tevens alle titels in een systematisch register te vereenigen.*

Hiermede leg ik de pen als bibliograaph neder. Tot andere werkzaamheden geroepen, die geheel mijn persoon vorderen, rest mij te weinig tijd om mij aan bibliographische werkzaamheden van zulk een omvang te wijden. Mogen de mannen van het vak slechts de schouders niet ophalen over dit werk van een dilettant. Het was althans mijn streven om zoo veel mogelijk te voldoen aan de eischen eener wetenschap, die in ons vaderland zeker niet te veel beoefenaars vindt, terwijl de enkele die er zijn, schaars in hunne verdiensten worden erkend en gewaardeerd.

Leiden, September 1865. H. C. Rogge.

INHOUD.

—

—

*

—

—

—

—

—

—

GODGELEERDEN.

VÓÓR DEN AANVANG DER REMONSTRANTSCHE TWISTEN.

HOOGLEERAREN.

LAMBERTUS DANAEUS.
(LAMBERT DANEAU.)

Geb. 1530. Pred. te Gien 1562. Hoogl. te Genève 1572, te Leiden 1581, te Castres 1593. Gest. 1595.

A. J. VAN DER AA, *Biographisch Woordenboek*, Dl. IV, bl. 48—50.

M. M. HAAG, *La France protestante*, T. IV, p. 192—198. — CHR. SAXI, *Onomasticon literarium*, T. III, p. 486. — NICERON, *Memoires pour servir a l'hist. des hommes illustres*, T. XXVII.

Ad libellum ab anonymo quodam libertino recens editum hoc titulo: De externa.... Dei ecclesia, ubi illa reperiri possit et quaenam vera sit etc. seu potius: adversus.... visibilem ecclesiam. Utilis.... ad.... fidelium consolationem responsio, in qua ex Deï verbo.... docetur cui ecclesiae sese singuli vere filii Dei adjungere debeant. Per L. DANAEUM. Apud Eust. Vignon. 1582. 8°

Vooraf een brief aan de regering van Amsterdam.

Orationis dominicae explicatio per L. DANAEUM. Ejusdem L. DANAEI theses, quibus tota de oratione doctrina comprehenditur. Indices duo, unus capitum, alter rerum insigniorum. Genevae, apud Eust. Vignon. 1582. 8°.

Met »Epist. dedic. consulibus et senat. civit. Gandavensis, ejusdemque urbis vigilant. pastoribus," gedagt.: »Lugd. Bat. cal. Jan. 1582." In drie tractaten verdeeld, waarvan de inhoud vooraf wordt opgegeven in de »Index capitum." De Theses zijn vijf-en-tachtig in aantal, en get. »A°. D[i] 1581 mense Julij 13. L. B." Eindelijk een »Index rerum."

Hierachter de *Confessio christ. fidei* per TH. BEZAM. Zie *Catal., Stuk II, Afd.* 2 bl. 185.

Confirmatio verae.... doctrinae, quod filius Dei Dominus noster J. CHRISTUS sit et verus Deus et patri homousios et aequalis. Contra postremum de eo GILBERTI GENEBRARDI doct. Parisiensis scriptum, per L. DANAEUM. Genevae, apud Eust. Vignon. 1585. 8°.

Symboli apostolici explicatio quatuor thesibus, earumque expositione partim ex verbo Dei, partim ex patribus orthodoxis et contrariarum objectionum refutatione breviter comprehensa. Per L. DANAEUM. Genevae, apud Eust. Vignon. 1587. 8°.

La vie de S. PAUL, recueillie tant de l'escriture sainte, assauoir de ses epitres et du liure des Actes des apostres que des peres....,

qui est le propre miroir.... d'un vray.... pasteur de l'eglise de Dieu. Icy l'interpret. presque de tout le liure des Actes.... et d'infinis passages des epistres... Par L. DANEAV. (*Geneve*) Par les heritiers d'Eustache Vignon. 1595. 8°.

Antwoort L. DANEI.... op drie.... vragen nopende het ampt der overheydt in de regeeringhe der kercken, *enz.*. 1613. (N°. 1096).

Het *Antwoort* is van 1582. Vgl. ook beneden op ARN. CORNELII. Vgl. voor de vert. van zijn *Tractaet v. d. Antichrist*: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 62, N°. 585.

FRANCISCUS JUNIUS.
(FRANÇOIS DU JON.)

Geb. 1545. Pred. te Antwerpen 1565, te Schönau 1567. Hoogl. te Neustadt 1578, te Heidelberg 1579, te Leiden 1592. Gest. 1602.

v. D. AA, a. w. Dl. IX, bl. 248—253.

HAAG, o. l. T. IV, p. 382—390. — J. FR. FOPPENS, *Bibliotheca Belgica*, T. I, p. 296—298. — SAXI, o. l. T. III, p. 555—557. — NICERON, o. l. T. XVI.

Eirenicum de pace ecclesiae catholicae inter christianos, quamvis diversos sententiis, religiose procuranda, colenda atque continenda, in psalmos DAVIDIS CXXII et CXXXIII meditatio FR. JUNII. Lugd. Bat., ex off. Plantiniana ap. Fr. Raphelengium. 1593. 8°.

Met opdragt aan MAURITS. Zie de nederd. vertaling hieronder. Een uittreksel uit dit geschrift werd door L. CROCIUS in 1615 achter zijn Paraeneticus gevoegd. (*Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 151, v.).

FR. JUNII grammatica Hebraeae linguae, justae methodo quam accuratissime brevissimeque fieri potuit conformata et notarum, interpretationum, locorumque scripturae, unde exempla sumta sunt, adjectionibus aucta. Accessit artificiosa in secundum caput proph. JONAE interpretatio, tyronibus utilis ad usum grammaticae. Editio tertia. Genevae, apud Joan. Tornaesium. 1596. 8°.

Met opdragt: »PHILIPPO SIDNEIO totius Cambriae apud Anglos praesidis folio, inclyt. Warwici et Leicestriae comitum nepoti" gedagt. »Otterburgo, kal. Juliis 1580." Waarna »Hebraeae linguae ellogium ex orat. FR. JUNII habita in schola Neapolitana 1578." Achteraan een register der capita.

Disput. theol. de justificatione hominis coram Deo, quam ... sub praes.... F. JUNII.... publice sustinebo BALTHAZAR LYDIUS Palatinus. Lugd. Bat., ex off. J. Patii. 1599.

FR. JUNII Biturigis animadversiones ad controversiam primam christ. fidei, de verbo Dei scripto et non scripto, quam ROB. BELLARMINUS politianus societatis Jesu (ut vocant) disputationum suarum libris exaravit adversus hujus temporis haereticos; perscriptae ad ordinem librorum, capitum, articulorum et sententiarum seu comprehensio-

num ejus, ita ut alterum scriptum cum altero facile in singulis locis comparari possit. Ex off. Plantiniana, ap. Christ. Raphelengium, acad. Lugd. Bat. typ. 1600. 8o.

Met opdragt van 1 Maart aan de regering van Dordr. en praef.

FR. JUNII... animadv. ad controv. secundam christ. fidei, de CHRISTO capite totius ecclesiae, quam R. BELLARMINUS.... Disput. suarum libris exaravit adv. hujus temp. haereticos.... Ex off Plantiniana... 1600. 8°.

Met opdragt van 1 Maart aan de regering van Haarlem.

Sacrorum parallelorum libri tres, i. e. comparatio locorum script. s., qui ex test. v. in n. adducuntur, summam utriusque in verbis convenientiam, in rebus consensum, in mutationibus fidem veritatemq; breviter.... ex fontibus script. s. genuinaque ling. Hebraeae et Graecae conformatione monstrans, et contra Atheos, Arianos, Judaeos, Mahumedistas, aliosque offerens simplicitatem euangel. et apost. CHRI.... FR. JUNII Biturigis. Edit. tertia. Lond., impensis G. Bishop. 8°.

Zonder jaartal, doch waarschijnlijk van 1588. De 1ste uitg. verscheen in ditzelfde jaar te Heidelberg in 4°. Het werk is opgedragen: WILHELMO Landgravio Hassiae.

J. ARMINII.... amica cum d. FR. JUNIO de praedestinatione per literas habita collatio. Lugd. Bat., ap. G. Basson. 1613. 8°.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 26.

Verclaringhe van twee vraghen door d. FR. JUNIUS.... de eerste van de... politycke ende kerckel. bedieninghe, de tweede van het recht des magistraets in de sichtbare kercke. Vertaelt.... teghens het.... verwerdt Tractaet van J. WTEN BOGAERDT, enz. 1610. (N°. 876).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 89 *Tractaet van 't ampt.*

Den vreedsamen Christen, of van de vrede der catholijcke kercke. Een seer uytnemende.... tractaet, aenwijsende.... hoe men in de christenheyt de vrede heylichlick moet bewaren...., selfs in de verscheydenheydt der opinien. Beschreven door.... FR. JUNIUM.... ende nu.... overgeset.... door J. DE LA HAYE... Tot Amst., by Jan Everts. Cloppenburch. 1612.

Door den vertaler aan de stat. van Holl. opgedragen. Zie beneden op DE LA HAYE en hierboven *Eirenicum.*

LUCAS TRELCATIUS.

Geb. 1542. Pred. te Rijssel, te Brussel, te Leiden 1585. Hoogl. ald. 1587. Gest. 1602.

B. GLASIUS, *Godgeleerd Nederland,* Dl. III, bl. 439, v.

HAAG, o. l. T. IX, p. 412 sv.

Afbeeldinge van de cortheydt deses levens, of een christ. verhael

van de overdenckinghe van het selve. Mitsg. de clachte des sondaers, met een troostelicke antwoordde des h. Geestes. Leyden J. Cz. van Dorp. 1599. 8°.

Overgenomen uit MULLERS *Bibl. v. holl. godgel. werken* bl. 127, N°. 1181.

JOANNES DRUSIUS.
(JOHAN VAN DEN DRIESSCHE.)

Geb. 1550. Hoogl. te Oxford, te Leiden 1577, te Franeker 1585. Gest. 1616.

v. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 359—363.

PAQUOT, *Memoires pour servir a l'hist. litt. des dix-sept. prov. des Pays-Bas.* T. I, p. 470—477. — FOPPENS, o. l. T. II, p. 631—633. — SAXI, o. l. T. III, p. 540 sq. — NICERON, o. l. T. XXII.

J. DRUSII in prophetam AMOS lectiones. Ejusdem in Graecam edit. conjectanea et veterum interpretum quae exstant fragmenta. Ex off. Plantiniana, ap. Chr. Raphelengium. Lugd. Bat 1600. 8°.

Met opdragt aan de regering van Bergen op Zoom.

J. DRUSII Elohim sive de nomine Dei אלהים. Additae sunt ejusdem notae, in quibus epistola HIERONYMI 136 ad MARCELLUM explicatur, emendatur. Ad PAULUM SCOVARTUM Busanvalium. Fran., ex off. Aegidii Radaei. 1603. 8°.

Vooraf een opdragt »P. SCOVARTO, domino à Busanval, regis Galliae ad Belgas legato," gedat. 12 Aug. 1603, eene praef. en »Epist. LXVI J. DRUSIUS JAC. MONTANO." Aan het einde een hebreeuwsch »Epitaphium CLAUDI PUTEANI senatoris Paris. conscriptum a J. DRUSIO Juniore.

Brief van J. DRUSIUS.... aen de nederl. broeders, waer in wederleyt wordt de.... lasteringhe.... tegen den autheur gestroyt by S. LUBBERTUS, *enz.* 1615. [N°. 1158].

Vertaling van R. TELLE (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 274). Vgl. voor de *Censure* over dezen brief: *Catal.*, *Stuk* I, *Afd.* 2 bl 47.

MARTINUS LYDIUS.

Geb. 1540. Pred. te Amsterdam 1579. Hoogl. te Franeker 1586. Gest. 1601.

v. D. AA, a. w. Dl. XI.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 857.

Oratie ofte grondige verclaringhe over den 124 Psalm M. LYDII...., vervat. de.... verlossinghen die Godt deze Nederlanden heeft bewesen, *enz.* [1619]. (N°. 1701).

De 1ste uitg. in 't latijn verscheen in 1589.

PREDIKANTEN.

MARTINUS MICRONIUS.
(MARTEN DE KLEINE of KLEYN.)

Geb. . Pred. te Londen, te Norden 1554. Gest. 1559.

GLASIUS, a. w., Dl. II, bl. 504—508.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 857. — P. F. REERSHEMIUS *Ostfriesl. Prediger-Denkmahl* s. 223—227.

Een apologia of verantwoordinge MARTINI MICRON op XX verscheyden artik. die MENNO SYMONS teghen het disputacy boecxken van het bespreck met hem over de leere ghehouden in druck heeft wtgegeven, waerin aldermeest van de.... menschwerdinghe.... J. CHRISTI.... ghehandelt.... wert. Item.... registers.... An. 1558. Novemb. 12. 8°.

Met een voorw. en gedagt. »Te Noorden 1558. Nov. 9."

Hetzelfde. 't Amst. voor Jan Willemsz. 1597. 8°.

Van de weerdicheydt, nutheydt ende noodicheyt der christel. vergaderinghen, eerst in den latyne gheschreven door M. MICRON ende nu tot stichtinghe der eenvuldigher overgheset. Ghedr. A°. 1561.

Met voorw. en register.

De christelicke ordinantien der Nederlantscher ghemeynten CHR^I., die van den christel. prince co. EDEWAERDT den VI int jaer 1550 te Londen inghestelt was. Dewelcke met de bewillinghe der dien. ende onderl. derselver, ten trooste ende nutte aller geloovighen, ghetrouwelick met alder neersticheyt tsamen gevoecht ende wtghestelt zijn. Door MARTEN MICROEN. Tot Delft, by Cornelis Jansz. 1582. 8°.

Aan het begin de titels der capita. Aan het einde »Copie des privilegiums den Duytschen ende anderen wtlandischen van EDEWAERT den VI int jaer 1550 onder zijnen grooten zegel gegeven, ter opbouwinge haerder ghemeynten, dewelcke sy drie volle jaren te Londen gehadt en beseten hebben," get. »Te Leyghes, den 24 Julij des vierden jaers onses rijcx." Op de laatste bladz. »Eerst ghedr. buyten Londen, door Collinus Volckwinner 1554." Vgl. voor dit en andere geschriften van MICRON: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 94, N°. 873—875, bl. 125, N°. 1176 en '77 en *Catal. d. godgel. bibl. van v. Voorst* N°. 2459.

Een waerachtich verhael der tsamensprekingen tusschen MENNO SIMONS ende M. MIKRON, van der menschwerdinghe J. CHR^I. Met eener kleyner verklaringe op denselven ende anderen twistighen artijckelen, in het achterste van het laetste register aengeteeckent. Ten nutte, stichtinghe, trooste ende vermaninghe aller liefhebbers der eewigher waerheyt ghetrouwelick ende neerstelick in aller een-

voldicheyt beschreven door M. MIKRON. Ghedr. tot Dordr., by my Pieter Verhaghen. 1603. 8°.

Met voorr., gedagt. »Te Noorden, A°. 1556. Junij 10," verschillende »Tafels," verklaring van sommige uitdrukkingen, en opgave der volgende »hooftartijckels, van welcken in desen boecke gehandelt werdt": Van der menschwerdinghe CHR^I. — Van de macht der overheydt int straffen der boosen. — Van der echtscheydinghe. — Van den doop. — Van des Heeren nachtmael. — Van den eedtsweeren. — Van den ghehoore der predicanten. — Van sommigen anderen artijckelen int gemeyn.

Op den titel van dit exemplaar is door een oude hand, achter »door M. M." bijgeschreven: »Maer is naderhant wederleydt door M. SIMONS."

De gesprekken werden den 6den en 15den Febr. 1554 te Wismar gehouden.

GERARDUS NICOLAI[1].

Geb. . Pred. te Norden 1565. Gest. .

REERSHEMIUS, a. w. s. 245.

Teghens de wederdoopers, ses boecken H. BULLINGERI, nu eerst wt de lat. tale in nederd. overgestelt door G. NICOLAJ...., die daerby ghevoecht heeft de wederlegginghe der leeringen van MENNO SYMONS, D. PHILIPS, ADAM PASTOR, HENDRICK NICLAES ende meer andere. Ghedr. tot Embden. 1569.

Met opdragt van JOHAN MALET (die deze vert. na den dood van NICOLAI uitgaf) aan AMELIA, gemalin van FREDERIK, Paltsgraaf van den Rijn. De voorr. van BULLINGER aan den burgem. van Zurich, G. MULLER, is van 15 Maart 1560. Met registers. In 1617 verscheen eene 2de uitg. te Amsterdam.

GUIDO DE BRES.

Geb. . Pred. te Rijssel, Sedan, Valenciennes. Gest. 1567.

V. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1288—1290.

HAAG, o. l. T. II, p. 504, sv.

De wortel, den oorspronck ende het fondament der Wederdooperen oft Herdooperen van onsen tijde. Met overvloedige wederlegginghe der sonderlincste argumenten, door de welcke sy ghewoon zijn de gemeynte onses Heeren J. CHR^I. te beroeren ende de eenvuldige te verleyden. Alles in drie boecken tsamen ghestelt.... door GUY DE BRES. A°. 1565. Ende nu wt den franck. talen.... overgh. door J. D. R. Ghedr. A°. 1570.

Vooraf een »Sendbrief aen de gemeynte J. CHR. die daer de gantsche Nederl. door verstroyt is." Zie voor andere uitg. MULLERS *Catal. v. holl. godg. werken* bl. 52, N°. 493 en '94.

1) Hij behoorde eigenlijk tot de luth. pred.

PIERRE LOISELEUR DE VILLIERS.
(PETER VILLERS).

Geb. 1530 (?) Pred. te Rouaan, te London. Hofprediker en geheimraad van Willem I. Gest. 1590.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 670—673.

Haag, o. l. T. VII, p. 112, sv.

Ratio ineundae concordiae inter ecclesias reformatas, sive quibus modis occurri possit mirificis artibus, quibus Pontificij per quosdam imprudentes theologos universas Christi ecclesias potissimum autem et primum germanicas pessundare conantur.... 1579.

Met korte voorrede. Vgl. *De Navorscher* Dl. X, bl. 16.

Ministrorum qui verbum Dei in reformatis in Belgio ecclesiis concionantur, ad authores libri Bergensis, qui etiam Concordiae dicitur epistola. 1579.

CASPARUS HEIDANUS.
(CASPAR VAN DER HEYDEN.)

Geb. 1530. Pred. te Antwerpen 1557, te Frankenthal 1563, weder te Antwerpen 1566, weder te Frankenthal 1567, te Middelburg 1574, nogmaals te Antwerpen 1579. Gest. 1586.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 391—395.

Cort ende claer bewijs van den heyligen doop, wat hy eyghentlijck sy, ende wien hy toecomt. Oock van schriften ende redenen, bewijsende dat in deerste kercke de volwassene op haer belijdinge gedoopt zijn, welke de Wederdoopers misbruycken, om de kinderen den doop te weeren. Midtsg. een corte wederlegghinge eenes boecxkens, ghedr. a°. 1581, gheintit. Een gantsch claere grondighe bewijsinghe &c., daer in d'autheur arbeydt te bewijsen dat de kinderdoop van menschen ingheset sy. Door C. v. d. Heyden. T'antwerpen, by Jaspar Troyen. 1582. 8°.

Met voorw. aan de regering van Antwerpen. Achteraan »Besluyt ende vermaninge aen den leser."

JACOBUS KIMEDONCIUS.

Geb. . Pred. en hoogl. te Gent 1578, te Middelburg 1585. Hoogl. te Heidelberg 1590. Gest. 1596.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 173, v.

Van der doope onses heeren Jesu Christi, bekentenisse door Dierick Philips, metgaders een beantwoordinghe derselver beken-

tenisse door J. Kimidonsius. Middelb., by Jeron. Wullebrechts. 1589.

Met voorrede get. »wt Heydelberg, den 22 Martii." In 2 kolommen gedrukt, de tekst van Philips nevens de beantwoording van Kimedoncius. Aan het einde »Ghedr. by R. Schilders."

CORNELIS JODOCI HILLENIUS.

(CORNELIS VAN HILLE).

Geb. 1540. Pred. te Haamstede, te Oudenaarde 1577, te Rotterdam 1589. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 814, v.

De Navorscher, Alg. Reg.

Den siecken troost, twelck is een onderwijsinghe in den gelooue ende den wech der salicheyt om ghewillichlijck te sterven. Midd., by Richard Schilders. 1591. 8°.

Den siecken troost, twelck is een onderw. van den rechten ghelooue in den wech der salicheyt.... Midtsg. sommige christ. gebeden, als ooc een christ. sermoen tot dien propooste dienende. Ghem. door C. van Hille.... Tot Leyden, voor Jacob Adriaens. 1596. 8°.

Met register. De 1ste uitg. verscheen in 1579 te Gent.

WILLEM PUPPIUS.

Geb. . Pred. te Doesburg, te Edam 1585. Gest. 1618.

De Navorscher, Alg. Reg.

Gul. Puppii Epithalamium in honorem nuptiarum J. Arminii.... et Elisabetae Laurentii.... Lugd. Bat. Joh. Paets. [1591]. 8°.

PHILIPPUS LANSBERGIUS.

(PHILIP VAN LANSBERG.)

Geb. 1561. Pred. te Antwerpen, te Goes 1586. Gest. 1632.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 154—157.

Foppens, o. l. T. II, p. 1035 sq. — Paquot, o. l. T. II, p. 216 sq.

Catechesis religionis christianae quae in Belgii et Palatinatus ecclesiis docetur, sermonibus 411 explicata, Ph. Lansbergio auctore,

ad ill.... atque ampl. Zelandiae ordines. Neostadii Palatinorum exc. Mattheus Harnisch. 1595. 8°.

De opdragt aan de stat. van Zeeland is get. »Dat. Goesae, VI idus Junias 1594." Volgt een speciale opdragt aan JACOB VALK, thesaurier der stat. van Zeeland. Verder eenige lat. gedichten, waaronder één van P. BERTHIUS. Vgl. voor de vert. MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 85, N°. 799.

GEORGIUS OCHAMUS SYLVANUS.

(JORIS WYBO of DE VLAMING).

Geb. 1530. Pred. te Antwerpen 1560, te Londen 1570. Gest. 1576.

De Navorscher, Alg. Reg.

Gheestelijcke liedekens gemaect (ende oock sommige by een vergadert) tot stichtinge aller christ. gheloovighen. Door M. JORIS WYBO, alias SYLVANUS.... Noyt maer eens ghedruct ende nu de tweedemael ghedr. ende van nieus oversien.... Hier achter.... M. JORIS laetste predicatie.... Met noch een corte beschrijvinghe syner sieckten ende afscheydens wt deser werelt, ende sommige epitaphien.... Noch.... hierby.... somm. gheestelicke liedekens..., noyt te voren in druck.... geweest.... om te singhen ofte te lesen. Tot Gorcum, voor Jasper Troyen, woon. tot Dordr. 1596. 8°.

Zie over WYBO »Een weinig bekende uit de dagen der hervorming in Nederland" (*Magdalena* 1858).

JOOST VAN LAREN (DE OUDE).

Geb. 1563. Pred. te Yperen 1584, te Antwerpen, te Aremuiden 1585, te Vlissingen 1608. Gest. 1618.

V. D. AA, a. w., Dl. bl. 171—178.

Een christel. handelinge van de bekentenisse.... der sonden tot God... Nu in onse.... tale ouerghesett door J. VAN LAREN. Middelb., by R. Schilders. 1597. 8°.

Opgegeven in MULLERS *Catal. v. Holl. godgel. werken*, bl. 69, N°. 643. De schrijver was J. DE L'ESPINE.

CLEMENT MAERTENSZ.

Geb. . Pred. te Hoorn 1566. Gest. 1599.

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. 56, v.

Van die peste, een corte onderrechtinghe uyt Gods h. woordt...., tot opwakinghe uyt die zonden ende.... tot gherustheyt der conscientie.

Daer inne gheleert wort ten eersten: dat God... die peste toeseyndet, ten tweeden om wat oorsaecke hy sulcx doet, ten derden hoe wy ons daer inne sullen.... draghen. Door BERNHARDUM BORSUMANNUM..., pred. tot Embden a°. 1575.... ghestellet ende nu.... uyt den oost-vriesschen in onse nederd. sprake overgheset ende verm. door CL. MAERTENSZ...., den 28 Junij a°. 1599. Ghedr. tot Hoorn, bij Willem Andriesz. 1599. 8°.

Met opdragt van de regering van Hoorn.

HERMANNUS PUPPIUS.

Geb. . Gest. .

H. PUPPII, GULIELMI soons, van Puppenbach, Steinkoul ende Erckrath &c., van den waeren lof des.... heeren MAURITII.... prince van Orangien. Oratie ofte wtspraecke aen.... mijne heeren der vereen. Nederlanden stat. gen. t' Amst., by Herman de Buck. [1601].

Hij was te of nabij Spiers geboren, studeerde van 1594 tot 1611 bij het staten-collegie te Leiden, na te Amst. zijne opleiding gehad te hebben bij HUBERTUS SALIGNAC. Hij had drie broeders GERARD, ROBBERT, die in 1609 te Middelburg en EDUARD die te Oudewater pred. was. HERM. PUPPIUS, die van 1598 tot 1602 pred. was te Hemelum c. a. in Friesland schijnt een ander geweest te zijn.

GOSUINUS GELDORP.

Geb. 1568. Pred. te Sneeck 1596, te Amsterdam 1612. Gest. 1627.

V. D. AA, a. w. Dl. VII, bl. 90, v.

Een schoon tractaet.... BEZAE van de straffe welcke de wereltl. overicheyt over de ketters behoort te oeffenen.... Tot Fran.... 1601. 8°.

Zie ook beneden op BOGERMAN.

JOHANNES TAYUS.

Geb. . Pred. te Brouwershaven . Gest. .

Proeve van de leere der Wederdooperen, in de welcke de.... dwalingen der Wederdooperen wt haer eygen schriften.... worden voor de oogen.... gestelt, in elf poincten.... Daer by.... een corte.... wederlegginge.... By een vergadert wt de disputatie.... 1597 tot Leeuwaerden.... gehouden, van J. TAYO.... Met een voorr. van de.... beproevinge der geesten. Tot Leyden, by Jan Claesz. Dorp. 1601. 8°.

JOANNES HALSBERGIUS.

Geb. . Pred. te Amsterdam 1590. Gest. 1607.

v. d. Aa, a. w., Dl. VIII, bl. 123.

Bybel der nature, dat is, van de waerheyt der christ. religie teghens de Atheisten, Epicureen, Heydenen, Joden, Mahumedisten ende andere ongheloovighe, door Philips Mornay, heere van Plessis. Nu eerst verduyscht met verclaringen veler duystere woorden, redenen ende spreucken. Hier by zijn noch ghedaen drie registers door J. Halsbergium.... t' Amst., by Herman de Buck. 1602.

Door Halsbergen aan de stat. gen. opgedragen. Indien de opgave juist is in Mullers *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 96, N°. 889, dan verscheen van dit werk in 1646 eene nieuwe uitg.

HERMAN MODED.

(HERMAN STRIJCKER.)

Geb. . Pred. te Antwerpen 1566, te Zierikzee 1572, te Utrecht 1580. Gest. .

Glasius, a. w. Dl. II, bl. 516—524.

Grondich bericht van de eerste beghinselen der wederdoopsche seckten ende wat veelderley verscheyden tacken, een yder met zijn aert ende drijven, daer wt ghesproten zijn. Item van haer ydele visioenen, droomen, prophetien, sendinge, leere, grooten twist etc. Vele wt haer eyghen boecken ghetrocken, ende met gront der h. schrift crachtich wederleyt. Hier is noch by ghevoecht een grondich t' samen sprekinge over de voornaemste hooftstucken haerder dwalinghe. Door H. Moded. Tot Middelb., by Symon Moulert. 1603. 8°.

Met opdragt aan de gener. stat. gedagt. Middelb. 22 Apr. 1603 s. n., en register. Na een »Vasten gront tot d' Inleydinghe'' wordt gehandeld over Nicolaes Storck, Thomas Muncer, Baltazar Hubmor, Joannes Hutte, Joannes Denck, Caspar Zwinck-velt, Lodewijck Hetser, Melchior Rinck, Sebastiaen Vranc, Melchior Hofman, Jan Matthijssen, Obbo Philips, David Joris, Hendrick Nicolaes, Adam Pastor, Menno Simons, de Zwitsersche Herdoopers, de Vlamingen, Henrick Naeldeman, de Waterlanders, de Vriesen, de Voetwasschers, de jonghe Vriesen, de ban van Lubbert Geertssen, Robbert Robbertssen. De zeer uitvoerige *t'Samensprekinghe* wordt gevoerd tusschen »Eenvoudich mensche" en »Bericht der waerheyt." Vgl. voor een ander geschrift Mullers *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 94, N°. 877.

JOHANNES GEROBULUS
(JOH. OUDTRAADT.)

Geb. 1540. Pred. te Vlissingen 1571, te Harlingen en te Deventer 1586, te Harderwijk 1587, te Utrecht 1590. Gest. 1606.

v. d. Aa, a. w., Dl. VII, bl. 129—132.

Reershemius a. w. bl. 626. — C. Burman *Trajectum eruditum* p. 102, sq.

Waerachtich verhael van den staet der geref. kercke, die den sone Gods binnen Utrecht door 't evang. vergadert wert, midsg. van alle andere minder dingen, tot hulpe ende onderhoudinge van den selven staet, aldaer gebruyckelijck ende in train synde, Gestelt door J. Gerobulum.... Tot Utr., voor Jan Willemsz. van Rhenen. 1603. 8°.

TOBIAS D'AMMAN.

Geb. . Pred. te Oversande en Driewegen. Gest. .

Den staet der kercken, mitsg. de regieringe... der Pausen, ende oock de.... geschiedenissen dewelcke onder alle.... vorsten.... over den.... aertbodem gebeurt zijn, alles beginnende van den tijdt Chr[i]. af tot den tegenw. toe; waer in den christ. leser... voor oogen gestelt wort hoe.... God syne kercke tegen alle ketteren.... bewaert heeft. Door Jan Crespin. Ende nu eerst van nieuws overgeset wt de franch. tale.... door T. d' Ammanum.... Item noch.... een tractaet van den godsdienst ende republijcke der Joden, t' sedert de wedercoemste wt de babyl. gevangenisse tot op de.... verwoestinge van Jerusalem. Met priv. Tot Berghen op Zoom ghedr., by Jac. Jansz. Canin. 1606.

L'estat de l'eglise was in 1581 verschenen. De opdragt aan de stat. gen. is get. (Bergen op Zoom) Anth. Molokeman en Lamb. van Overbundem. Met registers. Zie voor het *Tractaet* dat volgt met nieuwen titel en afzond. pag. op ADR. SCHUTER.

ADRIANUS SCHVTER.

Geb. . Pred. te Beijerland. Gest. .

Den staet der Joden, aengaende haren godsdienst ende haer burgherlijck regiment, ende van de wederkeeringhe haers ballinghschaps.... tot de laetste.... plonderinge Jerusalems. Door Paulus Eber, dien. d. godl. woorts tot Wittembergh. Een.... nutte historie om te verstaen veel plaetsen des o. ende n. test. Nu eerst overg.

wt de franch. sprake.... door ADR. SCHUTER.... Ghedr. tot Berghen op den Zoom, by Jac. Canin. 1606.

Met register. Zie op TOB. D'AMMAN.

WERNER HELMICHIUS.

(GARNIER VAN HELMICH.)

Geb. 1551. Pred. te Frankfort, te Utrecht 1579, te Delft 1590, te Amst. 1602 Gest. 1608.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 492—495.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 138. — BURMAN, *Trajectum eruditum*, p. 130—132. — *De Navorscher*, Alg. Reg.

Goliats sweert ende riedt-stock van.... FRANS COSTER, Jesuwijt, d. i. antwoort op eenen Send-brief FR. COSTERI...., gheschreven aen de.... stat. v. Holl...., waer inne claerlijck vertoont wert dat de Jesuwijten, met hare eyghen redenen, hare eyghen religie.... afbreecken, ende in 't strijden teghen de ware christ. religie met enckel crancke leugenen omgaen. Ghest. door W. HELMICHIUS.... Tot Leyden, by Andr. Clouck. 1609. 8°.

Met opdragt aan de stat. gen. van HELMICHIUS' weduwe, en inhoudsopgave. COSTERS *Sendt-brief* is hierin opgenomen. Vgl. voor COSTERI *Catal. Stuk II, Afd.* 2 bl. 11.

Grondich bericht van de wettelijcke beroepinghe der predicanten.... Eertijdts beschreven door W. HELMICHIUM, *enz.* 1611. (N°. 978).

Hetzelfde, met uitvoeriger titel. (N°. 979).

Treffelijcke predikatie op 't 1ste vers van den XV psalm DAVIDS, gepredickt door den seer waerden ende gods. d. W. HELMICHIUS, sal. ghed., den 23 Jan. a°. 1576 binnen Franckfoort. t' Amst. voor M. J. Brandt. 1628. 16°.

De pred. eindigt met: »Dixi in sen. eccl. 23 Jan. a°. 1576 Francforti" en wordt gevolgd door een »klaag-gedicht" over HELMICHIUS' dood van een onbekende.

Dit hoogst zeldzaam bandje behelst bovendien: *Korte ondersoeckinge des geloofs ofte kort begrijp der christ. rel. voor die haer willen begeven tot des Heeren h. avondtm.* enz. *t' Amst. M. J. Brandt* 1628; benevens: *Klachte ende vertroostinge over het christ. over-lyden van den seer godvr. ende wel-gel. Joannes Hallius.... dien. des godd. w...., tot Amst.... ontslapen* 1619 *den* 2 *Oct.... t' Amst.* bij denzelfden 1628. Dit laatste boekske bevat tevens een »soliloquium" over den dood van PETRUS PLANCIUS († 15 Mei 1622), een »Treur-galm" over het afsterven van ANTONIUS PLANCIUS († 18 Febr. 1624), een »Graf-ghedicht" op GOSUINUS GELDORP († 11 Aug. 1627) en een dito op MATTHAEUS SLADUS († 10 Febr. 1628).

EUSTATIUS MANGLIËRIUS.

Geb. . Pred. te Wittewierum, te Oost-Vlieland 1604, Wormer 1608. Gest. 1614.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 142.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 144. 205.

Een corte doch uytnemende verhandelinghe der h. sacramenten des n. verbonts ofte test. Ghedaen door G. Perkinsius. [1615].

Vert. van Manglierius, even als het volgende opgenomen in de *Theol. werken* van Perkins (*Stuk II, Afd.* 2, bl. 144.)

Van de vrye ghenade Gods ende vrye wille des mensches, verhandelt tot Cantelbergh door G. Perkinsium. [1615].

BESTRIJDERS VAN DE VOORLOOPERS DER REMONSTRANTEN.

ARNOLDUS CORNELIS VAN DER LINDE.

(ARENT CORNELISZ [1]).

Geb. 1547. Pred. te Frankenthal, te Delft 1573. Gest. 1605.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 723—725.

Ondersoeck des onghehoorden Middels.... wtghegh. van D. V. Cornhert.... Ghestelt.... door de dien.... tot Delft.... Ghedr. tot Delft.... 1582. 8°.

Vgl. beneden op Donteclock.

Antwoorde der dien. des woordts.... der kercken van Hollandt.... aen.... de stat. dess. landts, op de Remonstrantie by de overicheyt van Leyden.... Tot Delft, by Aelb. Henricxz. 1582.

Waarschijnlijk was Cornelisz de steller van dit geschrift, even als van het volgend *Corte antwoord.* Vgl. *Catal. Stuk I, Afd* 2, bl. 5.

Wederlegginghe eens boecxkens ghen. Proeve.... Tot Delff.... 1585.

Zie beneden op Donteclock.

Corte antwoordt op de.... beschuldinghen.... van C. Coolhaes.... begrepen in syn.... Weder-antwoordt.... Tot Delf, ghedr. by Jan Andriesz. 1600. 8°.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 14.

Antwoort L. Danei.... op drie vragen.... Mitsg. een cort.... bewijs, dat de verkiesinghe.... der dien. des godd. woorts.... niet en staet by de borgherl. magistraet, maer by de kercke. Item sekere artijckelen.... Door Arn. Cornelij, *enz.* 1613. (N°. 1096).

Vgl. hierboven bl. 2.

---

1) Tegen Coornhert en Coolhaes.

CASPAR GREVINCHOVEN.

(C. SWERINKHUIZEN [1]).

Geb. 1550. Pred. te Rotterdam 1579. Gest 1606.

v. d. Aa, a. w. Dl VII, bl. 404—406.

De Navorscher, Alg. Reg.

Grondelijc bericht van den doope ende wederdoope, in twee tractaten kort begrepen: waer van het eerste handelt van den christelijcken doope der gheref. kercken, ende het tweede van den weder-doope; met een korte voorreden aen alle Doopsghezinde. Door C. Grevinchovium. Tot Rott., by Jan van Waesberghe. 1599. 8°.

Opgedragen aan zijne ambtgenooten „Fr. Lansbergio, Dan. Colonio en Corn. Hillenio," alsmede aan alle ouderlingen en diakenen der Rott. gem., die met name worden genoemd. De opdragt is geteek. 3 April C. Gr. „ghenaemt Swerinchusen." Het tweede tractaat is onder afzonderlijken titel en met nieuwe paginering. Aan het slot worden in een register de capittelen opgegeven.

Vgl. voor zijne *Defensio catholica*: Mullers *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 73, N°. 681.

Ontdeckinghe van de monstreuse dwalingen der libertijnschen vergodeden vrygheestes Hendric Nicolaessoon, eerste vader van het huys der liefden; tot waerschouwinghe allen eenvoudighen christenen. Ghed. door C. Grevinchovium... Tot Rott., by J. v. Waesberghe. 1604. 8°.

Opgedragen (do. 10 Maart) aan de regering, predikanten, onderlingen en diakenen van Dordrecht. Dit exemplaar was vroeger het eigendom van Joannes Vossius.

Grondelijc bericht des eerw. heere ende theologi d. M. Lutheri, van het avondtmael des Heeren, in twee korte tractaten wt de schriften d. Lutheri ende der Augsborchsche confessie t'samen ghebracht; waer van het eerste tractaet handelt vant avontmael des Heeren, ende het tweede van de dolingen der nieuwe Lutersche, eerst na de doot Lutheri opgekomen. Tot dienste aller goethertighe christenen door C. Grevinchovium... Tot Rott., by J. v. Waesberghe. 1605. 8°.

Aan de regering van Rotterdam (d°. 2 Aug.) opgedragen. Het 2de tractaat, onder afzonderlijken titel en met opdragt van 12 Aug. „aen alle goethertige toegedane der Augsborchsche confessie."

Grondelijck bericht C. Grevinchovii van de dolingen der nieuwe Luterschen...., met korte wederlegghinghe, enz. 1611. N°. 976).

Van denzelfden inhoud als het 2de ged. van het vorige stuk.

Van de vryheydt der secten, hoe schadelijck deselve zij.... Door C. Grevinchovium, enz. 1611. (N°. 975).

Met voorwoord van den drukker tot den leser, waaruit schijnt te blijken, dat hij dit tractaat, na den dood van Gr. naar zijn handschrift heeft uitgegeven.

---

1) Tegen Herberts.

REGINALD DONTECLOCK [1]).
(REYNIER DONTECLOCK).

Geb. . Pred. te Delft 1576, te Voorschoten 1591, te Brielle 1592. Rector ald. 1603. Gest. .

v. d. Aa, a. w., Dl. IV, bl. 263—265.

De Navorscher Alg. Reg.

Ondersoeck des onghehoorden Middels, onlancx versiert ende wtghegh. van D. V. Cornhert, tot minderinge der secten ende partijschappen, etc. Waer inne bewesen wert, niet alleen hoe onchristelick dat middel is, door twelcke alle predicatien ende bedieninghe der sacramenten wt de kercke Chresti (*sic*) wechghenomen ende een bloot lesen der h. schrift. inghevoert werdt, maer oock op wat spottelijcke redenen het ghefondeert is, etc. Ghestelt by forme van tsamenspr. door de dien. der kercke.... tot Delft. Hier is by ghev. het boecxken Cornherts.... Ghedr. tot Delft, by Maritgen Symons. 1582. 8°.

Vgl. voor het *Middel: Bibl. der remonstr. geschr.* (supplement).

Wederlegghinghe eens boecxkens ghenaemt Proeve van den Nederlandtschen catechismo, by D. Cornhert wtghegeven, int welcke hy poocht te bewijsen, dat de catechismus voortghecomen is niet wt de godd. schrift, maer wt het menschelicke vernuft. Ghedaen by eenighe dien. der kercke Chr^I. tot Delff. Tot Delff, by Aelbr. Hendricxz. 1585.

De opdragt aan de „gheomm. in de vergaderinghe der stat. v. Holl." is onderteekend door Arn. Cornelii en Reg. Donteclock. De laatste was wel de voornaamste opsteller van dit geschrift. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 7.

Antwoorde op een boecxken van de predestinatie ofte verkiesinghe Gods, eertijts ghedr. onder den name van Seb. Castellion, ende onlangs herdr. tot Leyden, sonder naeme van den autheur ende den drucker. In welcke antwoorde, by occasie mede wederleyt worden de bewijs-redenen van die gheene, die dese onghefondeerde opinie nu ter tijdt weder voort-halen ofte vernieuwen. Gheschr. tot voorstandinghe van de waerheyt, door R. Donteclock.... Het eerste deel. Tot Delf ghedr. by Jan Andriesz. 1607. 8°.

Met een voorr. „waerinne de beweghende oorsaecke verhaelt wort van dit werc, de rechte questie wort voorgestelt ende bevestight ende de gantsche dispute wert afghedeelt in ses propositien." Het 1ste deel behandeld de 3 eerste propositien. Het 2de deel schijnt niet uitgekomen te zijn. Vgl. voor de *Tsamensprucken van de predest.: Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 6.

Proeve des Gouschen catechismi, ofte Korte onderwijsinge in de christ. religie, tot waerschuwinge van andere steden, ende haere gheref. kercken, voor alle onnoodighe ende schadelijcke nieuwic-

---

1) Tegen Coornhert, Herberts en Wiggerts.

heden, in saecken de leere ende religie aengaende. Geschr. door R. DONTECLOCK.... Tot Delf ghedr., by J. Andriesz. [1608]. 8°.

In den vorm van een gesprek tusschen „Vragher" en „Berichter." Vgl. voor de *Korte onderwijsinghe*: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 18.

Tsamen-spreeckinghe van de vert. theses.... GOMARI...., ARMINIJ, aengh. de.... predest., tot openinge.... van de oneenicheyt.... tusschen ARMINIUM ende de kercken.... Door R. DONTECLOCK, *enz.* 1609. (N°. 799).

Het is een gesprek tusschen een „latinist," die DONT^s^. gevoelen uitspreekt en een „duitsch-clerck" die steeds vragen doet. CORVINUS schreef hiertegen eene *Christel. ende ernst. vermaninge.* (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 113). „Doctiss," — zoo luidt het eigenhandig opschrift op dit exemplaar — „clar. viro d. F. GOMARO, s. theol. doct. et prof. dignissimo, in inclita Leydensium academia author d. d."

Hetzelfde. Een tweede druk. 1609. (N°. 800).

Hetzelfde. Derde editie. 1610. (N°. 801).

Antwoorde op een seker schrift.... geintituleert: Christelicke ende ernst. vermaninghe.... Door R. DONTECLOCK, *enz.* 1609. (N°. 804).

Bedenckinghe op de verantwoordinge d. VORSTIJ.... over de propositie der.... curateuren van.... Leyden.... Door R. DONTECLOCK, *enz.* 1611. (N°. 934).

Tegen VORSTIUS' *Volcomender antwoort.* Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 37 en *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 8.

Een grondich onderrecht wt Godts.... woort van de predestinatie...., beschreven door R. DONTECLOCK, *enz.* 1611. (N°. 959).

Met voorr. van 1607.

Overlegginghe van de oorsaecken der.... twist in de kercken van Hollant.... Met aenwijsinghe van het rechte remedie tot beslecht. van dens. twist.... Ghestelt.... door R. DONTECLOCK, *enz.* 1612. (N°. 1000).

Wederlegd door UYTENBOGAERT in zijn *Naerder bericht.* Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 90.

DONTECLOCKS *Responsio ad argumenta quaedam* BEZAE *et* CALVINI *ex tractatu de praedestinatione in cap. IX ad Romanos* van 1589 heb ik vruchteloos gezocht.

De kercken-ordeninghen der gheref. nederl. kercken in de vier nat. synoden.... ghearresteert, *enz.* 1612. (N°. 1028).

Waarschijnlijk door D. uitgegeven, van wiens hand ook de uitvoerige voorr. zal zijn. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 2, bl. 2.

Oordeel ende censure.... JUNIJ...., TRELCATIJ...., GOMARI.... over de doolinghen van C. WIGGERSZ, *enz.* 1612. (N°. 1033).

Vermoedelijk door DONTECLOCK uitgegeven. Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 6.

CONTRA-REMONSTRANTEN.

FRANCISCUS GOMARUS.

Geb. 1563. Pred. te Frankfort 1593. Hoogl. te Leiden 1594. Pred. en Hoogl. te Middelburg 1611, te Saumur 1614, te Groningen 1618. Gest. 1641.

v. d. Aa, a. w., Dl. VII, bl. 281—285.

Saxi, o. l. T. IV, p. 154, sq. — Foppens, o. l. T. I, p. 293, sq.

Fr. Gomari.... opera theol. omnia, maximam partem posthuma; suprema autoris voluntate a discipulis edita. Cum indicibus.... Amst. ex off. J. Jansonii. 1644. f°.

In drie dln., met opdragt aan Frederik Hendrik en de stat. van Gron., get. Joh. Vereem, Ad. Sibelius, Mart. Urbenius, en lat. ged. van D. Heinsius.

Inhoud: Dl. I Orat. de foedere Dei, Explicatio loc. select. ex evang. Matthaei, Lucae et Johannis. Dl. II Analysis et explic. epist. Pauli, Anal. et explic. prophetiarum Mosis de Christo, Anal. Hobadiae. Dl. III. Disput. theol., Tractatus theol.

Conciliatio doctrinae orthodoxae de providentia Dei: autore Fr. Gomaro Brugensi. Lugd. Bat. ex off. Plantiniana, ap. Franc. Raphelengium. 1597. 8°.

Met opdragt van 5 Maart aan de stat. van Holl. en West-Fr. Aan het slot eene »Oda ad d. Fr. Gomarum, s. th. d. et rect. magn." van J. Bruno. Zie de vert. hieronder.

Fr. Gomari oratio funebris in obitum nobilitate, doctrina et pietate, celeberrimi viri, d. Franc. Junii, theol. eximij, ductoris ac doctoris in acad. et eccl. Leydensi praestantissimi; habita a funere, in auditorio publ. acad. Leyd. die VII kal. Nov. anno CIƆ.IƆ.C. II. Lugd. Bat. ex typ. Christ. Guyotij. 1602.

Gomarus zelf schreef op dit exemplaar »Ornatissimo d. R. J. de Neree, auctor. d. d." Achteraan »Lacrymae acad. Leyd. in obitum Fr. Junii," waaronder lijkzangen van Merula, Scaliger, Vulcanius, Bertius, Heinsius, enz.

Defensio doctrinae de perseverantia sanctorum, ad veritatis in syn. Dordr. propositae demonstrationem, et oppositorum ab adversariis errorum confutationem, quam.... sub praes. Fr Gomari.... tueri conabitur.... Johannes Vereem Amstelr. Gron. typ. Joann. Sassi. 1624.

Examen controversiarum de genealogia Christi in quo et patrum et posterorum theol. sententiae propositae ad veritatis defensionem expenduntur. Item de euang. Matthaei hebraico dissertatio. Auct. Fr. Gomaro.... Gron. ex typ. Joh. Sassij. 1527. (*sic*).

Met opdragt van 1 Junij 1627 aan Abr. Mushol en Aeg. Bursius, pred. te Breda en Middelburg.

J. ARMINII.... examen thesium d. FR. GOMARI de praedestinatione.... 1645. 8°.

Hierin zijn de stellingen van GOMARUS van 1604 opgenomen. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 26 en 48.

De schildt der waerheydt, die in de christ. kercke der vereen. Neerlanden geleert wordt. Waerin de schildt der Catholijcken, ghemaeckt van FRANCISCUS COSTERUS.... nu wederleyt wordt door FR. GOMARUS.... Ende door een liefhebber der waerheydt uyt de lat. in de nederl. taele overgh. De eerste twee boecken. Met een register ende inhoudt der capittelen. Tot Leyden by Christ. Guyot voor Jan Jansz. Orlers. 1599. 8°.

De opdragt aan de regering van Leiden (3 Oct.) is van GOMARUS. Vgl. voor COSTERUS *Catal., Stuk* II, *Afd.* 2 bl. 111.

Twee disputatien van de.... predestinatie, d'eene by.... GOMARUS, d'ander by... ARMINIUS.... voorghestelt... 1604, *enz.* 1609. (N°. 796).

Hetzelfde. Een tweede druk. 1610. (N°. 797).

Vgl. voor deze stukken *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 26.

FR. GOMARI waerschouwinghe over de Vermaninghe aen R. DONTECLOCK.... Hier is noch by.... GOMARI 1 verclaringhe der hooftpuncten, ghehandelt in de.... conferentie met d. ARMINIO; 2 bedencken over de lijck-oratie.... BERTIJ; 3 vertooch voor de.... staten.... over de leere.... ARMINIJ, *enz.* 1609. (N°. 813).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 113.

Hetzelfde. De tweede editie. 1609.

Hetzelfde. De derde editie. 1610. (N°. 814).

FR. GOMARI proeve van m. P. BERTII aenspraeck, *enz.* 1610. (N°. 867).

CORVINUS schreef hiertegen eene *Schouwe.* Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 114.

Hetzelfde. De tweede druck. 1610. (N°. 868).

Eenighe goddelijcke stellinghen van de volherdinghe der heylighen, die JACOBUS BOWERITIUS den 19 Julij 1608, onder het beleyt der.... hooch ghel. doct. FR. GOMARI. in de univ. van Leyden, opentlijc heeft verdedicht. Wt den lat. in onse nederd. tale ghetrouwelijc overgh. Tot Rott. bij Fel. van Sambix. 1612.

Accoort van de recht-sinnige leere der voorsienicheyt Gods. In 't latijn beschr. door FR. GOMARUS, *enz.* 1613. (N°. 1086).

Vgl. hierboven *Conciliatio.*

Schermutselinghen.... d. i. aenwysinghe van de bedriegelicke.... wyse van doen int verbreyden der.... nieuwicheden, gheplcecht by de

voorstanders van d. ARMINIUS.... ende d. C. VORSTIUS, *enz*. 1613. (N°. 1087).

Waarschijnlijk van GOMARUS.

AFGEVAARDIGDEN TER HAAGSCHE CONFERENTIE [1]).

RUARDUS ACRONIUS.

Geb. ` . Pred. te Franeker 1572, te Alkmaar 1574, te Bolsward 1579, te Cornjum 1580, te Schiedam 1599. Gest. 1612 (?)

v. D. AA, a. w. Dl. I, bl. 44—46.

Enarrationes catecheticae, quibus quaestiones et responsiones catechismi.... methodice, compendiose.... explicantur, ac brevis sed integra purioris doctrinae hypotyposis continetur. Cum indice.... Auct. R. ACRONIO... Schied. typ.... Adr. Corneli & Johannis. 1606.

Met opdragt aan de stat. gener. en index. Vooraf nog een woord aan den lezer van NATH. MARLANDUS.

Protocol dat is, de gantsche handelinge des ghesprecx ghehouden tot Leeuwarden in Vrieslandt, tusschen R. ACRONIUM.... ter eenre, ende PIETER VAN CEULEN, dien. by de Mennisten ofte Wederdooperen ter ander syden; begonnen den 16 Aug. 1596, ende voleyndighet den 17 Nov. des selvighen jaers. Met een voor-r. verclarende hiervan het oordeel der... staten. Tot Fran., by Gillis van den Rade. 1597. Met priv. van thien jaren.

Met eene groote teekening in houtsnee op den titel, het gesprek voorstellende. Er zijn uitgaven waarin, zonder eenige verdere verandering, alleen op den titel het jaartal 1598 gevonden wordt. De voorr. (d°. 15 Aug. 1597 is aen graef WILLEM LODEWIJK en de gedeputeerde staten van Vriesland gerigt.

Nootwendich vertooch daer in.... aen-ghewesen wort hoe Godts ghemeynte.... in hare regieringhe van de politike.... onderscheyden is gheweest. Door R. ACRONIUM, *enz*. Tot Schiedam, by Adr. Corn. van Delf. 1610.

Weêrlegd door UYTENBOGAERT in zijne *Klare aenwijsinge*, opgenomen achter de 3de uitg. van zijn *Tractaet*. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 89.

Hetzelfde. Delftsche uitg. 1610. (N°. 875).

---

1) De andere afgevaardigden, van wie hier geene geschriften voorkomen, waren: PETRUS PLANCIUS, JOHANNES BOGARDUS, JOHANNES BECIUS en LIBERTUS FRAXINUS.

Predicatie door J. WTENBOGAERT bearbeydet.... Door R. ACRONIUM.... in den druck verveerdicht, *enz.* 1610. (N°. 878).

Zie voor deze en andere uitg. en voor de tegenschriften van UYTENBOGAERT: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 89.

Bedenckingen over de beroepinghe d. d. C. VORSTII.... tot Leyden, by eenighe dienaren.... voorghestelt, *enz.* 1611. (N°. 928).

Bestreden door VORSTIUS in zijn *Volcomender antwoort.* Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 37 en *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 7.

Christelijcke ende wettelijcke beroepinge der dien. J. CHR., gelijck die God alm. selve door zyne propheten, apostelen ende dienaren Christi ingestelt heeft, ende tot noch toe door Gods genade in de ware christ. gereform. kercke onderhouden is geworden. T'Amst. voor M. J. Brand. 1620.

Op het 1ste ged. van dit tractaat, get.: »Door R. ACRONIUS in zyn leven een getrouwe dien. J. C. in de vergad. Gods, tot Schiedam," volgen eenige artikelen uit de hand. der synoden van 1571, 1574, 1578, 1582, 1586. Achteraan »gedr. by P. v. Ravesteyn."

FESTUS HOMMIUS.

(F. HOMMINGA.)

Geb. 1576. Pred. te Dokkum 1599, te Leiden 1602. Gest. 1641.

v. d. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 1029—1033.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 276, sq. — PAQUOT, o. l. T. II, p. 59—61.

Secunda remonstrantia ministr. eccles. Holl. et West-Fris. qui Remonstrantes vocantur,.... ord. Holl. et West-Fr. tradita in Apr. a°. 1617; cum contra-remonstrantia, seu responsio adeam, reformatorum earundem eccles. ministr., in qua demonstratur Remonstrantes novam doctrinam in eccl. reform. introducere, iisdem.... ord. tradita in Aug. a°. 1617. Lugd. Bat. ap Joh. Orlers. 1617.

»Ex belg.", zoo staat op den titel uitgedrukt, »in lat. linguam fideliter translatae, ut ex iis reformatae ecclesiae externae de controversiis Belgicis plenius cognoscere possint." Er bestaat alle grond om te vermoeden, dat deze vert. van HOMMIUS afkomstig is. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 88.

Specimen controversiarum belgicarum, seu confessio ecclesiarum reform. in Belgio.... In usum futurae syn. nat. edidit et collegit F. HOMMIUS, *etc.* 1618. N°. 1535).

Zie de vert. hieronder. VORSTIUS schreef hiertegen eene *Apologetica responsio*, EPISCOPIUS zijne *Optima fides* F. HOMMI en UYTENBOGAERT eene *Responsio ad ea quae illi speciatim impegit.* Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 35, 39 en 88.

Judicium synodi nat. reform. ecclesiarum belgic., hab. Dordrechti, a°. 1618 & 1619.... de quinque doctrinae cap. in ecclesiis belg. controversis, *etc.*

Zie ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 50 en de vert. hieronder.

Van de beroepinge der kercken-dien., ja ende neen van J. UYTENBOGAERT.... Wt zijn boeck van 't ampt der overheyt.... teghen malcander ghestelt, *enz.* 1610. (N°. 880).

Met ongeteekende voorrede. Een oude hand schreef op dit exemplaar: „Door FESTUS HOMMIUS. Zie VOETII *Polit. eccl.* part. I, tom. I." Hiertegen schreef UYTENBOGAERT een *Voor-looper.* (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 89).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1610. (N°. 881).

Recapitulatie van seecker sermoen, ghedaen.... binnen Leyden door d. F. HOMMIUM, *enz.* 1611. (N°. 953).

De tekst was Rom. VIII: 28. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 116, *Copye van sekeren brief.*

Monster van de nederl. verschillen ofte belydenisse der gheref. kercken in Nederlant, alwaer.... bygevoecht zijn de.... artyck. in de welcke.... sommighe leeraers.... van de aangenome leere schijnen te wijcken, *enz.* 1618. (N°. 1536).

Vert. van het *Specimen* van JOH. à LODENSTEYN, zie beneden.

Oordeel des synodi nat.... binnen Dordrecht.... over de... vijf hooft-st. der leere, *enz.* 1619. (N°. 1601).

Vgl. voor andere uitgaven *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 50.

Het schat-boeck der verklaringhen over de catechismus der christ. religie, die in de gheref. kercken ende scholen van Hoogh- ende Neder-Duytsch-landt gheleert wordt, vyt de latijnsche verklaringen van.... d. ZACHARIAS VRSINUS, ende van anderen die over dese catechismus gheschreven hebben, overgheset ende te samenghestelt door F. HOMMIUS, die daer by gedaen heeft voor elcke Sondagh korte verklaringen bequamelick in tafelen afghedeelt. Waarby gevoeght is een belydenis-predicatie, ghedaen door d. J. LAURENTIUM...., die daerby gedaen heeft de symbola ofte gheloofs-form. van de vier eerste gen. syn., mitsg. het symb. van ATHANASIUS, bij hem op het nieuws uyt het griecx overgheset.... t' Amstelr. voor Hendrick Laurensz. 1642. Met priv.

Vooraf „Het leven van URSINUS" met zijn portret. De „Belydenispredicatie" van LAURENTIUS is onder afzonderlijken titel, met nieuwe paginering, en met een „toe-eygen-brief" aan zijne kinderen van 16 Dec. 1641. Ze werd „sommierlick gedaen voor het houden des avondtmaels in de kercke van Amsteldam."

Hetzelfde, van nieuws oversien... door JOHANNES SPILJARDUS... 't Amst. bij Johannes van Ravesteyn. 1664. Met priv.

In twee dln. De titel komt niet woordelijk met de overige overeen.

AFGEVAARDIGDEN DER CONTRA-REMONSTRANTSCHE VERGADERING VAN 26 JULIJ 1616 TE AMSTERDAM.

GUILIELMUS BAUDARTIUS[1]).
(WILLEM BAUDAERT VAN DEINSE.)

Geb. 1565. Pred. te Kampen 1594, te Lisse, te Zutphen 1597. Gest. 1640.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 177—183.

Saxi, o. l. T. IV, p. 317. — Foppens, o. l. T. I, p. 391, sq. — S. de Wind, *Bibl. d. nederl. geschiedschrijvers* bl. 340.

Polemographiae Auriaco Nassovicae pars prima script. G. Baudartio Deynsensi Flandro. 1621. *Oblong.*

Met geschreven titel en dezelfde platen als in *De Nassausche oorloghen* (zie hieronder).

Polemogr. Nass. pars secunda, continens descriptionem et picturam rerum bello gestarum in Belgio, ab obitu.... Guilhelmi magni usque ad finem a[i]. CIƆIƆCXIV. Auth. G. Baudartio..., Amst. Mich. Colinum 1621, *Oblong.*

Apophthegmata christiana ofte ghedenck-weerdighe, leersaeme ende aerdighe spreucken, van vele ende verscheydene christelijcke ende christen-ghelijcke persoonen ghesproken. In sestien boecken onderscheyden, nae den tijt in welcken de persoonen, welcker spreucken hier verhaelt worden, gheleeft hebben. Alles wt vele gheloof-weerdige schribenten met grooten vlijt versamelt ende tot dienst aller menschen.... in drucke verveerdicht ende met.... leersame historien verrijcket. Door W. Baudaert van Deynse... Ghedr. te Deventer, by Jan Evertsz Cloppenburgh. [1605].

Met opdragt van 16 Sept. 1605 en register.

Hetzelfde. Hier is noch van nieuws byghevoecht het tweede deel.... Door W. Baudart.... Tot Aernhem by Jan Jansz. 1616.

Met de opdragt van 1605, voorr. en een paar gedichten. Het 2de deel, onder afzond. titel, met nieuwe pagin. en opdragt aan »Joost, grave te Limpurgh, eerste baender-heere des forstend. Geldre." Aan het einde van beide deelen een register.

Hetzelfde. In desen sesten druck gecorrigeert en van vele druck-fauten verbetert. t' Amst. by Jan Ev. Kloppenburgh. 1631.

Hetzelfde. De seste druck.... Tot Leyden by Dav. Janssz. van Ilpendam. 1632.

---

1) Van de Haagsche conferenten was op die vergadering tegenwoordig: Plancius, van de straks volgende gedeputeerden ter Dordsche synode: van Mehen, Udemans, Bogerman, Hillenius.

Hetzelfde. Den achtsten druck...., oock vermeerdert met het XVII boeck, en met wijt-loopige registers. t' Amst. by Broer Jansz. 1646.

Hetzelfde. De negende druck, oversien.... verbetert...., t' Amst., by de wed. van Joost Broersz. 1649.

Het 2de deel met nieuwe pag., onder afzond. titel, waarop »De achtste druck."

Hetzelfde. De elfde druck.... t' Amst. voor Abrah. Wolfganck. 1665.

Deze druk is »vermeerdert met het XVII boeck" en »wijt-loopige registers." Het 2de deel begint met nieuwe paginering, en voert op het afzonderlijk titelblad: *De thiende druck.*

Wech-bereyder op de verbeteringhe van den nederl. bybel, die.... corts aen den dach sal ghegheven worden, daerin verhaelt.... worden vele oorsaken van de verscheydenheyt der ouder translatien. Beschreven.... door W. BAUDARTIUM. Tot Arnhem by Jan Jansen. 1606. 8°.

Met opdragt aan de algem. staten, enz.

Morghen-wecker der vrye nederl. provintien, ofte een cort verhael van de.... wreetheden door de Spanjaerden.... begaen.... Dienende tot.... vermaninghe aen allen...., die de regieringhe deser landen bevolen is, *enz.* 1610. (N°. 859).

Vgl. over dit geschrift de Bijlagen tot Dl. I der *Bibl. v. nederl. pamfl.*

Hetzelfde. Herdruk. 1610. (N°. 860).

Hetzelfde. Nadruk. 1610. (N°. 861).

Hetzelfde. Latere druk. 1620. (N°. 862).

Jaer-clachte over den.... moort begaen aen HENRICUM IIII.... Mitsg. een cort verhael der.... daden deses conincks. T'saemen ghestelt,... door W. BAUDARTIUM, *enz.* 1611. (N°. 915).

Afbeeldinghe ende beschrijvinghe van alle de veld-slagen, belegeringen ende and're notable geschiedenissen, ghevallen in de Nederlanden, geduerende d'oorloghe teghens den con. van Spaengien, onder het beleydt van den prince van Oraengien ende.... MAURITS de Nassau etc.... t' Amst., by Michiel Colyn 1616. *Oblong.*

Ook onder den titel: *De Nassausche oorloghen, beschreven door* W. BAUDARTIUM VAN DEYNSE. Met opdragt aan de stat. gen., platen, portretten, register, enz.

Memorien, ofte kort verhael der ghedenckweerdighste geschiedenissen van Nederlandt ende Vranckeryck principalijck, als oock van Hoogh duytschland, Groot Britanien, Hispanien, Italien, Hungarien, Bohemen, Savoijen, Sevenborgen und Turkijen; van den jare 1612 (daer het.... EM. VAN METEREN ghelaten heeft) tot het begin des jaers 1620. Beschr. door G. BAUDARTIUM VAN DEYNSE. Eerste editie. Tot Arnhem, gedr. by Jan Jansz. 1620.

Met geill. titelblad en opdragt aan de gener. stat., MAURITS, de raden

van state, de stat. der partic. prov., de raden der admiraliteiten en alle magistraten in Nederl., gedagt. Zutphen Nov. 1619. Hierna eene korte voorr., »Acrostichis ἀναγραμμαχικῶς (sic) fusa à GEORGIO WILKIO Silesio, orthodoxae Kalkariensis ecclesiolae ministro," en holl. gedieht van GUALTH. SILVANUS. Achteraan een register. Zonder platen.

Hetzelfde. Van den jaere 1603 tot.... 1624.... Tweedde editie grootelicx vermeerdert. Tot Arnh. gedr., by Jan Jansz. 1624. f°.

In 2 dln. Met portretten. Vooraf lat. en nederd. gedichten van S. DAMMAN, G. DE BOUMA, J. REVIUS, J. HEYNS en anderen. Met register.

Veelaus vastel-avond-spel.... Beschreven door G. BAUDARTIO, *ens.* 1624. (N°. 2056).

HERMANNUS FAUKELIUS.

(H. FAUCKEL.)

Geb. . Pred. te Keulen 1585, te Middelburg 1594. Gest. 1625.

V. D. AA, a. w. Dl. VI, bl. 45—48.

Babel, dat is verwarringe der weder-dooperen onder malcanderen over meest alle de stucken der christelijcker leere. Met een cort verhael van den oorspronck, verbreydinghe, menigherley verdeelinghen ende scheuringhe derselven van malcanderen. Wt verscheyden hare schriften vergadert ende t'samenghebracht door H. FAUKELIUM.... Tot Hoorn ghedr., by Pieter Jansz. van Campen, voor Marten Gerbrantsz. [1621].

Met voorr. aan alle predik., ouderl. en diak. der geref. kerk in Nederl., gedagt. »In Middelburgh desen 1 Aug. 1621," waarin verhaald wordt alles wat er tusschen de Mennisten en den kerkeraad te Middelburg verhandeld was. Achteraan de namen der schrijvers »uyt welcker boecken dit ghevoelen der mannen genomen is," waarna deze woorden: »Aldus gesteldt uyt last der kercken-raedt binnen Middelb. door H. F., ende tot bewijs van het een-stemmich ghevoelen was by allen den predik. der kercke voorseydt ondertekent, den 12 Junij 1621." Eindelijk nog »Copye van het schrift dat de Mennoniten den predic. ter antwoorde hebben ghegheven, in de vierde handelinge den sesten Sept. 1620." get.: THOMAS CRIJNSSEN en BASTIAEN WILMSSEN. In ditzelfde jaar verscheen te Middelb. de oorspronkelijke uitg. in 8°. Vgl. MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 70, N°. 655.

Biblia.... verduyschet.... Eerstmael.... overg. door P. H...., met nieuwe sommarien ende afdeelingen der capittelen, mitsg. annot. door H. FAUKELIUM.... Tot Dordr., gedr. voor Fr. Boels. 1632. f°.

Zie ook op P. HACKIUS (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 21.)

AFGEVAARDIGDEN TER NATIONALE SYNODE VAN DORDRECHT
1618 & 1619 [1]).

JOHANNES BOGERMAN [2]).

Geb. 1576. Pred. te Sneek 1599, te Enkhuizen 1602, te Leeuwarden 1604. Hoogl. te Franeker 1633. Gest. 1637.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 770—775.

Saxi, o. l. T. IV, p. 77. — Paquot, o. l. T. II, p. 24—26.

Specimen conscientiae, candoris, veracitatis, simplicitatis et pietatis d. Vorstii, quod nobis denuo exhibuit in ipso suae ad regios articulos Apologiae limine, et ante paucos dies edito Prodromo: in loco de immensitate sive omnipraesentia essentiae Dei. Scriptum a pastorib. eccl. Leovard. Fran. ex off. typ. Ulr. Dom. Balck. 1612.

Aan de gedep. van de stat. van Friesl. opgedragen. B. was de voornaamste opsteller. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 31.

Ad scripti.... H. Grotii, ill. Holl. ord. fisci advocati, partes priores duas, in quibus tractat causam Vorstii et Remonstrantium, sive pastorum illorum qui sequuntur sententiam J. Arminii, annotationes, in gratiam lectoris veritatis studiosi conscriptae à J. Bogermanno.... Addita est sententia.... F. Junii, de synodis et synodalibus judiciis, magistratusque in talibus jure atque officio, desumta ex disputationibus ejus adv. Bellarminum. Leov. exc. Abrahamus Radaeus. 1614.

Opgedragen aan Willem Lodewijk, graaf van Nassau en de staten van Friesland. De tekst van de Groots *Pietas* is bij de aanteekeningen afgedrukt. Het geschrift van Junius komt onder afzonderlijken titel voor (*Fran. exc. Romb. Doyema* 1614) doch met doorloopende paginering. Van Baerle schreef hiertegen zijn *Bogermannus ἐλεγχόμενος*, Corvinus eene *Responsio*. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 113, 124 en 251.

Praxis verae poenitentiae, sive meditationes in historiam lapsus Davidis, authore J. Bogermanno.... Herborn. Nassov. ex off. Christ. Corvini. 1616. 8°.

Aan graaf Willem Lodewijk, de grietmannen van Oostergoa en Westergoa, en aan de regering van Leeuwarden, Sneek en Bolsward opgedragen.

Een schoon tractaet des godtgh. Th. Bezae van de straffe welcke de wereltlijcke overicheyt over de ketters behoort te oeffenen, teghen Martini Bellii tsamenraepsel ende de secte der nieuwe Acade-

---

1) Van de reeds genoemden behoorden nog hiertoe: Gomarus, Hommius en Faukelius.

2) Voorzitter.

misten.. Overgheset in de nederd. sprake door de dien. des g. woorts binnen Sneeck. Met een voorr., vervat... verhael van t'ghene sick tusschen de magistr. met de dien. des woorts der stede voorschr. ende de Wederdoopers.... heeft toeghedraghen. Nae de copie. Tot Fran. by Gill. v. d. Rade. 1601. 8°.

De voorr. van 11 May is ondert. door G. GELDORPIUS en J. BOGERMAN. Zie ook beneden op GELDORP.

Waerschouwinghe aen alle gheref. kercken.... van de vereen. Nederlanden. By consent van de.... stat. v. Vrieslandt in druck uytghegeven, *enz.* 1611. (N°. 929).

Hoofdzakelijk door BOGERMAN opgesteld. (Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 7). De bijlagen bevatten: 4 brieven van VORSTIUS' leerlingen, in 't lat. en nederd. met aant.; twee attestatien tegen V.; Vs'. verklaring van sommige plaatsen der h. s., vergeleken met den tekst en de verkl. der Socinianen; een brief van de stat. v. Friesl. aan de gecomm. raden van Holl. TAURINUS rigtte hiertegen zijn *Brand-clock.* (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 115).

Hetzelfde. Nae de copye ghedr. tot Leeuw. 1611. (N°, 930).

Hetzelfde. Tot Delf by Jan Andriessz. Na de copie ghedr. tot Leeuw. 1611.

Naeder-waerschouwinghe over seecker Verantwoordingen d. d. VORSTII onlancx.... uytghegeven. Gestelt by den dien.... tot Leeuwarden, *enz.* 1611. (N°. 945).

Ook dit geschrift moet voornamelijk aan BOGERMAN toegeschreven worden. De inhoudsopgave op de keerzijde van het titelblad. Onder de bijlagen komt voor: »Depositien van de twee kerckend., mitsgaders hare verantw. tegens VORSTII scheltwoorden." »Andere getuychnissen van geloofw. persoonen tegen V." »Bekentenissen van TREBATIUS, aen welcken OMPHALIUS den gedr. brief heeft geschreven." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 36, v. en *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 8.

Hetzelfde. De tweede editie. 1611. (N°. 946).

Antwoordt den Voorloper d. VORSTII ghegheven van de kerckendien. tot Leeuw., *enz.* 1612. (N°. 1004).

Voornamelijk van BOGERMAN afkomstig. Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 37.

Verclaringhe den kercken-dien. tot Leeuw. over d. VORSTII Volcomender antwoordt, *enz.* [1612]. (N°. 1015).

Het christ. overlijden van.... MAURITIUS.... Beschreven door J. BOGERMANNUM, *enz.* 1625. (N°. 2085).

Verhaal van vijf bezoeken door BOGERMAN aan het sterfbed van MAURITS gebragt.

SEBASTIAAN DAMMAN[1].

Geb. . Pred. te Zutphen 1604. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. IV, bl. 44, v.

Misprysinghe aller niewicheden die teghens de oude leere.... der kercken.... hier te lande.... van sommighe worden in-ghevoert. Dat is verantwoordinghe S. Damman teghens die.... hem.... beschuldighen als oft hy met die eens waer, enz. 1611. (N°. 952).

Van de volhardinghe der heylighen tegens m. P. Bertij Twee vraech-stucken van den afval der heylighen. Beschreven...., door S. Damman, enz. 1615. (N°. 1157).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 271.

Van de eenicheyt die de Remonstranten houden met de geref. kercken.... Beschreven.... door S. Damman, enz. 1616. (N°. 1219).

De hoofdpunten van dit geschrift werden spoedig in een *Tafereel* (zie *Catal. Stuk I, Afd* 2, bl. 34) zaamgevat en onder den volke verspreid.

HOOGLEERAREN.

SIBRANDUS LUBBERTUS.

Geb. 1556. Pred. te Embden en in Friesland. Hoogl. te Franeker 1585. Gest. 1625.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 675—678.

Saxi, o. l. T. IV, p. 69. — Foppens, o. l. T. II, p. 1095.

Disput. theol. vigesima quinta, de regimine seu gubernatione ecclesiae militantis quam..., praes... S. Lubberto...., ad publicum examen proponit Bartholdus Hausmannus, Westph. Fran. exc. Aeg. Radaeus. 1604.

Disputationum theol. secunda, de Deo et ejus attributis, quam...., sub praes.... S. Lubberti...., publice tueri conabitur Abrahamus Dominici Leov.-Frisius.... Franec. exc. Aeg. Radaeus. 1609.

Blijkens het opschrift door Dominici gezonden aan den pred. van Leeuw. Bernardus Fullenius.

Thesis de fide justificante quam...., sub praes.... S. Lubberti...., publice defendet Theodorus Jonius Gron. Exc. Aeg. Radaeus. 1610.

Op een blad klein f°.

---

1) Scriba.

Thesis de fide justificante, quam...., sub praes.... S. LUBBERTI...., in.... Frisiorum acad. publ. defendet DAVID DE GULIELMIS. Exc. Aeg. Radaeus. 1610. f°.

Theses theol. de libero arbitrio, cujus veritatem...., sub praes.... S. LUBBERTI...., publice.... defendere conabitur JOANNES GEORGII Amstel-Bat. Fran. ex off. R. Doyma. 1610.

Thesis de justificatione ad quam, sub praes.... S. LUBBERTI...., respondebit BERN. JOHANNIS. Gron. Exc. Aeg. Radaeus 1610. f°.

Theses theol. de sanctorum perseverantia, quas...., sub praes.... S. LUBBERTI...., publice ad disputandum propono ELBERTUS THEODORICUS, Geldrus. Fran. exc. R. Doyma. 1611.

Disputatio prima catechetica ad quam, praes. S. LUBBERTO, respondebit HERM. JOHANNIS Amst.... Fran. exc. Ulr. Balck 1611. 8°.

Declaratio responsionis d. C. VORSTIJ scripta a S. LUBBERTO ad ill. et potent. d. d. ord. gen. foeder. provinc. Belgicae. Fran. exc. Aeg. Radaeus. 1611. 8°.

Met opdragt aan de stat. gen. Vgl. hierbij den *Catalogus errorum* LUBBERTI van VORSTIUS (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 32).

S. LUBBERTI de JESU CHRISTO servatore, hoc est, cur et qua ratione J. CHR. noster servator sit, libri quatuor. Contra F. SOCINUM. In acad. Fran. exc. Aeg. Radaeus. 1611.

Opgedragen, d°. 19 Febr., »pastoribus, senioribus et diaconis belgicae ecclesiae, quae est in inclyt. Londino." In vier boeken verdeeld.

Episolica (*sic*) disceptatio de fide justificante deque nostra coram Deo justificatione, habita inter praest. virum d. S. LUBBERTI.... et P. BERTIUM.... Disceptatur autem an fides a Deo habeatur pro omni legis justitia, quam nos praestare tenebamur, adeoque an ipse actus fidei τὸ credere, imputetur in justitiam sensu proprio. Ait hic negat ille. Delphis Bat. ap Joann. Andreae 1612.

Vgl. ook *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 269.

S. LUBBERTI commentarii ad nonaginta novem errores C. VORSTII. Fran. ex off Ulrici Dom. Balck. 1613. 8°.

Met een opdragt van 46 bladz. (gedagt. 1 July) »Rever. in CHR°. patri ac domino GEORGIO, archiep. Cantuar., totius Angliae primati ac metropolitano, regiae majest. a sanctioribus consiliis." Vgl. de *Paraenesis* van VORSTIUS (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 33).

S. LUBBERTI responsio ad Pietatem H. GROTII. Fran. exc. Rombertus Doyema. 1614.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 251. Tegen dit geschrift verscheen eene *Resolutie v. d. Stat. v. Holl.* (*Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 46). Zie de vert. hieronder.

Vires Deo dante quaest. theol. ogdoadem de quibusdam articulis inter orthodoxos et heterodoxos hodie controversis praes.... S. LUB-

BERTI.... defendendam suscipit STEPHANUS VINCENTII PLECKER Frisius. Fran. exc. Fred. Heynsius 1615.

Theses theol. de s. scripturae perfectione contra traditiones non scriptas; quarum veritatem.... sub praes.... S. LUBBERTI.... tuebor GEORGIUS W. F. ROSAEUS Enchusa-Bat. Ad. d. 6 Julii. Fran. ex off. J. Lamrinck. 1622.

Brief aen de.... stat. gen.... aeng. de beroepinghe d. C. VORSTIJ, gheschr. int latijn door S. LUBBERTUS, *enz.* 1611. (N°. 932).

Zie ook *Catal. Stuk I, Afd* 2, bl. 8.

Bekentenisse d. d. C. VORSTII over sommighe.... hooft-poincten der christ. religie.... uyt zijne... handt-schriften..., private disputatien..., gedicteerde lessen.... uytgetogen, *enz.* 1612. (N°. 1005).

Vermoedelijk door LUBBERTUS uitgegeven. Zie ook *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 10.

Brief d. S. LUBBERTI... ghestelt voor... syn boeck tegen d. C. VORSTIUM, met.... extracten uyt andere SIBRANDI boecken ghetogen, *enz.* 1613. (N°. 1081).

Door UYTENBOGAERT in 't licht gegeven. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 91.

Antwoort van S. LUBBERTUS op de Gods-diensticheyt van H. DE GROOT, *enz.* 1614. (N°. 1109).

Vgl. de *Responsio* hierboven.

Tractaetien van het ampt der hoogher overheyt in kerck. saken: ghetoghen ende overgheset uyt S. LUBBERTI Antwoorde teghen de godts-diensticheyt van H. DE GROOT. Ghedr. tot Franeker by R. Doyema. 1614.

Met voorwoord des vertalers en register.

JOHANNES POLYANDER.

(JOHAN VAN DEN KERCKHOVEN).

Geb. 1568. Pred. te Dordrecht 1592. Hoogl. te Leiden 1611. Gest. 1646.

GLASIUS, a. w. Dl. II, bl. 254—256.

PAQUOT, o. l. T. I, p. 527—529. — FOPPENS, o. l. T. II, p. 712 sq. — SAXI, o. l. T. IV, p. 106, 575. — HAAG, o. l. T. IV, p. 118, sv.

Responsio J. POLYANDRI ad interpolata ANASTASII COCHELETII, monachi carmelitae, sophismata, sub hoc titulo evulgata: CALVINI infernus, adversus J. POLYANDRUM, ministr. Calvinis-

tam. Cum duplici indice. Dordr. exc. Franciscus Borsalerus. 1610. Cum ill. ord. priv. 8°.

Met opdragt aan de stat. v. Holl., gedagt. »Dordr. prid. id. Febr. 1610," en praef. Achteraan eenige carmina en indices.

Theses theol. de salutifera filii Dei.... incarnatione, quas.... praes.... J. POLYANDRO.... publice sustinebit DANIEL MASSISIUS Middelburgo-Zelandus.... L. B. ex off. Th. Basson. 1612.

Duae orationes J. POLYANDRI.... I. De CHRISTO Immanuele summa cum veneratione exosculando, II. De cautione adhibenda ad controversias ecclesiasticas recte dijudicandas ac dirimendas. Lugd. Bat. ex off. Elzeviriana. 1618.

Aan den Zweedschen gezant JACOBUS DYCK opgedragen (d°. 2 Maart). De 1ste oratie werd gehouden den 8sten Febr. 1618, de 2de den 13 Apr. 1617.

Synopsis purioris theologiae, disputationibus quinquaginta duabus comprehensa ac conscripta per J. POLYANDRUM, ANDR. RIVETUM, ANT. WALAEUM, ANT. THYSIUM.... Lugd. Bat. ex off. Elzeviriana 1625. 8°.

Met »Praef. ad Holl. Westfrisiaeque ordines" van 28 Dec. 1624, en »Catal. disputat." Onder de respondenten, wier namen bij elke disputatie genoemd worden, komen voor LUDOVICUS RENESSE, SAMUEL RIVET, ISAAC PLANCIUS, HENR. GELDORP, JOH. WILMERDONX.

Idem. Editio tertia, prioribus emendatior. Lugd. Bat. ex off. Elzeviriana. 1642. 8°.

Idem. Editio quinta, prioribus emendatior. Amst. sumpt. J. Ravesteynii 1658. 8°.

Censura in Confessionem sive declarationem sententiae eorum qui in foederato Belgio Remonstrantes vocantur, super praecipuis articulis christ, religionis, a. s. s. theol. prof. acad. Leidensis instituta. Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elzevir. 1626. Cum priv.

De »Epist. nuncapatoria deputatis et consiliariis ordinum Holl. et West-Frisiae" is ondert. door J. POLYANDER, ANDR. RIVET, ANT. WALAEUS, ANT. THYSIUS. De *Confessio* van EPISCOPIUS (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 40) is hier geheel in opgenomen, de weerlegging volgt achter elk hoofdstuk. Zie de vert. hieronder op WALAEUS.

Miscellaneae tractationes theol. J. POLYANDRI...., quarum ordinem proxima post epistolam dedicatoriam pagina indicat. Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elzevir. 1629. 8°.

Met »epist. dedic. STEPHANO BETHLEN de Icktar, seren. sacri Rom. imperii et Transylvaniae principis consiliario intimo, nec non gubernatori Transylv., comitique comitatuum Maramarosiens. et Hunyadiens. perpetuo, ac domino in Huszt et Illye haereditario," gedat. 12 Julij. Het 1ste ged. behelst eene »Censura thesium anti-synodalium," het 2de eene »Tractatio de caena Domini."

Judicium et consilium de comae et vestium usu et abusu, deductum ex I ad Cor. cap. II. I ad Tim. & Tit. c. 2 atque I Petr. c. 3. A. J. POLYANDRO à KERCKHOVEN.... Lugd. Bat. ex off. Elzeviriorum. 1644. 8°.

Met opdragt aan de Dordsche predikanten.

Oordeel der.... prof. der h. theol. tot Leyden van seker boexken dat ANT. HORNHOVIUS.... heeft doen drucken...., waer inne de.... prof.... aenwysen hoe dwaes.... zijn die middelen.... tot.... accommodatie, die.... HORNHOVIUS.... voorslaet, *enz.* 1626. (N°. 2143).

Vgl. ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 71.

Liick-oratie.... over.... d. HOMMIUS, *enz.* 1642. (N°. 2834).

Vgl. voor andere vert. geschriften van *Polyander*: MULLERS *Bibl. v. koll. godgel. werken*, bl. 101, N°. 936.

ANTHONIUS THYSIUS.

(ANTH. THYS.)

Geb. 1565. Pred. te Haarlem 1590, te Amsterdam 1594. Hoogl. te Harderwijk 1601, te Leiden 1620. Gest. 1640.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 426—428.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 175—177. — FOPPENS, o. l. T. I, p. 92 sv. — SAXI, o. l. T. IV, p. 441.

PETRI BARONIS summa trium de praedest. sententiarum cum.... JOH. PISCATORIS ad eam notis et d. FR. JUNII ad eandem disquisitione; ac denique d. GUIL. WHITAKERI praelectione adv. universalem gratiam et concione de praedest., divinae gratiae constantia ac certitudine salutis. Quibus accedunt assertiones orthod. seu art. Lambethani, approbati ab archiepiscopis aliisque Angliae episc. A°. 1595. Hardr. ex typogr. Thomae Henrici imp. J. Jansonii. Amst. 1513 (*sic*).

De voorr. is gedat. 1 Mart. 1613 en get. A. T.

Brevis.... explicatio verae.... doctrinae de electione, praedest. ac reprobat., auth. MATTHAEO Eboracensi archiep..., cui accesserunt et aliorum.... theol.... Cantabrigiensis acad.... ESTAEI, SOMI, CHATERTONI et WILLETI ejusdem argumenti scripta; nec non Lambethani art. seu assertiones orthod., cum anglic. confessione et patrum, maxime Augustini sententia collatae. Hardr. ex typogr. Th. Henrici, impensis Henr. Laurentii. Amst. 1613. 8°.

Met voorr. van Aug. 1613 get. A. THYSIUS.

Synopsis purioris theol.... L. B.... 1625. 8°.

Zie bij J. POLYANDER, hierboven.

Censura in confessionem.... eorum qui.... Remonstrantes vocantur.... Lugd. Bat.... 1626.

Zie bij J. POLYANDER hierboven.

Leere ende order der nederl. soo duytsche als walsche gheref. kercken, in twee deelen onder-scheyden, waervan het eerste begrijpt: corpus doctrinae d. i. de.... alghemeyne schriften, de suyvere leere aengaende, van den beghinne der reformatie onder het kruys, ende naderhandt van deselve kercken gehouden....; t' samen als in een lichaem vervat door A. THYSIUS.... t' Amst. by Pieter Pietersz. 1615.

Met uitvoerige opdragt aan alle nederl. gemeenten. Inhoud: De confessie, „nae twee copien" nevens elkander gedrukt; „treffelijcke seyndt-brieven met de confessie vervoeght;" de catechismus; „sendtbrief" der geref. pred. „aen den schrijveren des concordie-boecx" (vert. van het geschrift van LOIZELEUR, zie boven bl. 7); extract uit de harmonie der confessien „over het stuck der verkiesinghe" enz.

Oordeel der prof. der h. theol. tot Leyden van seker boexken dat ANT. HORNHOVIUS.... heeft doen drucken, *enz.* 1626. (N°, 2143).

Zie hierboven bij POLYANDER.

ANTONIUS WALAEUS.

(ANT. VAN WALE).

Geb. 1573. Pred. te Koudekerk 1601, te Middelburg 1604. Hoogl. ald. 1606, te Leiden 1619. Gest. 1639.

GLASIUS, Dl. III, bl. 579—582.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 93. — PAQUOT, o. l. T. I, p. 157—159.

ANTONII WALAEI.... operum tomus primus. Continet vitam authoris; Enchiridion religionis reformatae; Locos communes s. theologiae, quorum illa nunc primum prodit. Lugd. Bat., ex off. Adr. Wyngaerden. 1647. f°.

Met opdragt van JOH. WALAEUS, van 28 Maart 1643, aan JACOB CATS; de *Oratio funebris* van JOH. POLYANDER 14 Junij 1639 uitgespr. en portret (BALY pinx, S. SAVRY scul.)

ANTONII WALAEI.... omnium operum tomus secundus, qui continet Tractatum de munere ministrorum ecclesiae et inspectione magistratus circa illud; Responsionem ad CORVINI Censuram in *Anatomen Arminianismi* PETRI MOLINAEI; Compendium ethicae Aristotelicae, ad normam veritatis Christianae revocatum; Miscellanea, nimirum: orationes, disputationes, consilia, epistolas, poëmata. Lugd. Bat., ex off. Adr. Wyngaerden. 1648. f°.

Met indices.

Synopsis purioris theologiae.... Lugd. Bat. 1625. 8°.
Zie bij J. POLYANDER.

Responsio ANT. WALAEI ad Censuram J. ARN. CORVINI, in... d. P. MOLINAEI Anatomen Arminianismi, et ad scripta Remonstrantium qui ad synodum Dordracenam citati sunt; pro defensione doctrinae in eadem synodo explicatae et stabilitae. Lugd. Bat. ap. Andream Cloucquium. 1625.

Met opdragt aan de stat. van Holl. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 115 en *Catal. Stuk II, Afd.* 2 bl. 148.

Censura in confessionem.... eorum qui.... Remonstrantes vocantur.... Lugd. Bat.... 1626.

Zie bij J. POLYANDER hierboven en de vert. hieronder. WALAEUS schreef ook *De quatuor controversis Remonstrantium articulis*, waartegen EPISCOPIUS zijn *Examen* rigtte. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 40.

Dissertatio de sabbatho, sive de vero sensu atque usu quarti praecepti, autore A. WALAEO.... Huic adjuncta sunt duae orationes ejusdem autoris, in quarum prima describitur: Politicus christianus, in altera: officium veri studiosi. Lugd. Bat. ex off. Bonav. et Abr. Elzevir. 1628. 8°.

Aan de regering van Middelburg opgedragen, »kal. Febr."

Specimen calumniarum atque heterodoxarum opinionum ex Remonstrantium Apologia excerptarum, instar prodromi ad praemonendos omnes veros Christianos in lucem emissum per s. theol. profess. in acad. Leyd. Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elzevir 1630.

Vermoedelijk door WALAEUS gesteld. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 41 (*Apologia* en *Specimen*), 100 (*Remonstrantie*).

Altera appendix seu responsio s. theol, prof. in acad. Leid. ad Prodromum adversus ipsorum Specimen a Remonstrantibus emissum, qua Remonstrantium.... dogmata heterodoxa ad ulteriorem cautionem lectori plenius exponuntur. Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elzevir. 1631.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 101 (*Korte voorlooper*) en *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 81 (*Antw. op den voorlooper*).

Het ampt der kerckendienaren, midtsg. de authoriteyt.... die een.... christ. overheydt daerover toecompt; waerin.... bedenckinghen.... over het Tractaet des e. J. WTENBOGAERTS.... Door ANT. WALAEUM, *enz.* 1615. (N°. 1153).

Met voorr. aan de staten. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 88.

Hetzelfde. Den tweeden druk. Te Delft by Reinier Boitet. 1728. 8°.

Met voorberigt aan den lezer, behelzende inzonderheid eenige getuigenissen aangaande dit werk.

Oordeel der.... prof. der h. theol. tot Leyden van seker boexken, dat ANT. HORNHOVIUS.... heeft doen drucken, *enz.* 1626. (N°. 2143).

Zie hieronder bij POLYANDER.

Censure ofte oordeel van de prof. der h. theol. in de univers. tot Leyden, over de belijdenisse ofte verclaringe van 't gevoelen dergene, die, in de geun. Nederlanden, Remonstranten werden ghenaemt etc. Door ANT. WALAEUM, tot dienst ende waerschouwinghe der ghemeynte, in de nederd. sprake uytgegeven. Tot Leyden voor Bonav. ende Abr. Elzevier 1627. Met priv.

Hiertegen verscheen eene *Verdediging van de confessie der Remonstranten* (Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 82).

Proeve van lasteringen.... der Remonstranten, ghetrocken.... uyt haere Apologie...., door de prof. der h. theol. in de univ. tot Leyden. Van nieuws oversien ende ghedr. met een antwoort op haren Voor-looper, *enz.* 1630. (N°. 2426).

Vert. van het *Specimen* hierboven. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 101 (*Korte voorlooper* en *Replyck*).

PREDIKANTEN.

(UIT N. HOLLAND).

JACOBUS TRIGLAND.

Geb. 1583. Pred te Stolwijk 1607, te Amsterdam 1610. Hoogl. te Leiden 1634. Gest. 1654.

GLASIUS, Dl. III, bl. 441—446.

SAXI, o. l. T. IV, p. 410, 599. — FOPPENS o. l. T. I, p. 539, sq. — DE WIND, a. w. bl. 471.

Secunda remonstrantia.... cum secunda contra-remonstrantia seu responsio ad eam.... in qua demonstratur Remonstr. novam doctrinam in ecclesias reform. introducere.... Lugd. Bat. ap. J. Orlers 1617.

Vertaling van het *Klaer ende grondich Teghen-vertoogh* hieronder. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 88 en *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 15.

Trina Dei gratia, nimirum electionis, sanctificationis, conservationis, explicata, confirmata, vindicata, et argumentis, exceptionibus, atque cavillationibus Remonstrantium synodicis opposita a J. TRIGLANDIO... Amst., ap. J. Janssonium. 1636. 8°.

Met approbatie get. door POLYANDER, WALAEUS, THYSIUS; „epist. dedic. acad. curatoribus, consulibus, nec non JOH. à WEVELICKHOVEN" en praef.

Idem. Editio altera, à mendis quibus prior scatet correcta. Amst. ap. Jacobum Jacobi f. 1637. 8°.

Met goedkeuring van de theol. faculteit te Leiden, gedagt. 8 Junij 1636, en ondert. door POLYANDER, WALAEUS en THYSIUS. Opgedragen aan de curat. ende burgem. van Leiden en in 't bijzonder aan JOH. v. WEVELICKHOVEN.

Disp. theol.... in cap. 2. sect. 2 & 16 Apol. Remonstr. de adoratione religiosa CHR^I. mediatoris qua mediatoris, quam.... sub praes.... J. TRIGLANDII.... publ. ventilandam proponit FRANCISCUS RIDDERUS Lugd. Bat. Ad d. 22 Oct.... Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elzevir. 1642.

Zie ook beneden op FR. RIDDERUS.

Dissertatio theologica de civili et ecclesiastica potestate, et utriusque ad se invicem, tum sub ordinatione, tum coordinatione; occasione libelli Vedeliani: De episcopatu Constantini magni, conscripta et edita a J. TRIGLANDIO.... Amst. ap. Joh. Jansonium. 1642. 12°.

Disputationes theol. in Confessionem et Apologiam Remonstrantium.... sub praesidio J. TRIGLANDII. Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elsevir. 1642—1647.

In twee dln. Het 1ste behelst 21 disputat., waarbij de namen der respondenten zijn opgegeven, het 2de 30.

J. TRIGLANDII.... Antapologia, sive examen atque refutatio totius Apologiae Remonstrantium. Ubique ipso Apologiae textu inserto, ita ut cum et sine ipsa legi possit. Opus posthumum. Ex autographo auctoris nunc primum editum, diuque desideratum. Cum indicibus necessariis. Harderv. ex off. Pauli van den Houte. Prostant Amst. ap. J. Janssonium, J. à Waesberge, et Eliz. Weyerstraeten. 1664.

De voorrede is onderteekend: „τοῦ μακαρίτου parentis nostri filii et haeredes: CORNELIUS TRIGLANDIUS, eccl. Hagiensis pastor; THEODORUS TRIGL. j. u. d. ejusdemque facultatis in acad. Harderv. prof. ord.; JACOBUS TRIGL., eccl. Amstel. pastor." Het »judicium facultatis theol. Leyd." is van 18 Maart 1664, en door HOORNBEECK, HEIDANUS en COCCEJUS geteekend. Vooraf nog een ἐπιφώνημα van den hoogl. van Harderwijk, SAM. VAN DIEST. In 59 hoofdst. worden de 25 hoofdst. van EPISCOPIUS' *Apologia* weerlegd, Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 41.

Opus J. TRIGLANDIJ, dat is: de boecken of tractaten beschreven door J. TRIGLANDIUM...., aengaende de verschillen binnen weynigh jaren in de Nederl. geref. kercken door de Remonstranten verweckt, ende door de syn. nation. tot Dordr. a°. 1618 ende 1619 gedecideert. In de welke de leere der geref. kerke tegen de dwalingen der Remonstr. uyt den woorde Gods, krachtelijck bevestigt ende tegen derselver calumnien klaerlijck verdedight wordt....

Dienstigh tot onderrichtinghe der onwetenden.... 't Amst. voor M. J. Brandt. 1628.

Met een voorwoord van M. J. Brandt, gedagt. 26 Julij en een „register van die boecken tot noch toe gemaeckt door J. TRIGLANDIUM," waarop slechts 10 vermeld worden. Deze band behelst de oorspronkelijke drukken der volgende geschriften: *Antwoorde* 1615, *Den recht-gematichden christen* 1615 en *Christ. ende nootw. verklaeringe* 1615.

Opuscula J. TRIGLANDII, dat is verscheyden boecken en tractaten door J. TRIGLANDIUM.... tot verklaringe, bevestiginge ende verantwoordinge der h. waerheydt ende der christ. godsaligheyt op verscheyden tyden gemaeckt ende uyt-gegeven. Ende nu, ten dienste des christ. lesers byeenversamelt, ende in drie stucken ordentlijck verdeelt. t' Amst., gedr. voor M. J. Brandt. 1640. Met priv. f°.

Met opdragt van J. TRIGLAND, d°. 8 Meij 1640, aan de geref. gem. te Amst. Hierop volgt de „Voor-reden gestelt teghen de voor-r. van den remonstr. catechismus," daarna een register op de 3 deelen, het portret van TRIGLAND (v. G. pinx. W. D. sculp.), en eenige gedichten. Na dit voorwerk, dat in vele uitgaven gemist wordt, een nieuw titelblad: *Het eerste deel vervatende die boecken ende schriften J. Triglandii, dewelcke handelen van de vijf artijckelen ende van de moderatie, die men daer over ghesocht heeft te maecken.... t' Amst. gedr. voor M. J. Brandt* 1639. Dit eerste deel bevat deze 13 stukken: *Antwoorde op dry vraghen. Den recht-gematichden Christen. Christ. ende nootw. verclaringhe. Verdediging van de leere der geref. kercken. Clare aenwysinge. Den staet van de voornaemste quaestien. Ontrouwe des valschen waerschouwers. Ontmoeter. Oorspronq van de swarigheden. Geessel. Christ. ende vriend. vermaninge. Korte aenmerck. op het ootm. vertoogh. Tweede christ. ende vriend. verman.* (met *Aenhanghsel*). Zie hieronder Registers aan het einde.

Het tweede deel van de wercken ofte schriften J. TRIGLANDII, in de welcke bewesen ende tegen alle verkeerde argueringen krachtelijck bevestight wort, dat de leere der geref. kercke niet alleen de leere der waerheydt is, maer oock de leere der godtsalicheyt mitsg. deselve leere tot ongeveynsde practijcke der godtsaligheyt wort ghericht.... t' Amst., gedr. voor M. J. Brandt. 1639. Met priv. f°.

Inhoud: *De kracht der godtsaligheyt in christ. meditatien over texten die* POPPIUS *verhandelt heeft in syne* Enge poorte. *Den krachteloosen Remonstr. De ware religie verantwoort. De tweede verantw. van de ware religie. Christ. afscheydt van de gem. binnen Amstelr.* over II Cor. XIII: 13. *Twee oratiën van de ware religie.* Met registers.

Het derde deel van de boecken ende schriften J. TRIGLANDII, gestelt ende uytghegheven teghen het pausdom; waer inne de ongefundeerde meeningen ende bedriegerijen des pausdoms, insonderheyt noopende de successie ende de authoriteyt der kercke ende der h. schrifture, klaerlijck ontdeckt ende wederleyt werden. t' Amst. gedr. voor M. J. Brandt. 1640. f°. Met priv.

Op het titelblad: Jezus den tempel zuiverende. Dit deel bevat 5 stukken, namelijk: *Valschen roem des pausdoms. Kort ende goet bescheyt aen den Antwerpschen voorbode. Bodemloose pausdom. De wederlegginge van de thien*

redenen Edmundi Campiani *door* Gul. Withakerum (door Trigl. vert.) Met registers.

Het lof des Heeren. Desen vijfden druck is van nieuws oversien, verbetert ende vermeerdert door J. Triglandium... t' Amst., voor M. J. Brant. 1627. 8°.

Met voorr. gedagt. 6 May 1615, het jaar waarin de 1ste druk verscheen. Dit werkje bevat 1°. »Lofsangen ende spreucken der heyligen Godes in de h. schr." en »sommighe spreucke van oude rechtv. leeraren," oudert. »Tot hiertoe byeengebracht door J. Triglandium. Dan volgen: eenige spreuken betreff. de »Uyt-verkorene" en »Verworpene," ondert. »Door Corn. Hillenis." Eindelijk: »Schriftuerlijcke onderwysinge in de leere van de goddel. predest. door Wilh. Zepperum."

Christelijcke ghesanghen tot lof van onsen heere ende saligh-maker J. Christus, ende tot vertroostinghe der bedruckte kercke in druck gegeven. Desen vijfden druck is van nieus oversien, verbet. ende verm. t' Amst. voor M. J. Brant. 1627. 8°.

Deze zeer seldzame liederen, van Menso Altingh, B. Busschoff, Nicolaes Anthoni van Delen en anderen, maken eigenlijk het laatste gedeelte uit van *Het lof des Heeren*, blijkens de doorloopende pagin. De 1ste druk verscheen 1615. De 8ste druk, Amst. 1635, geeft op den titel als vervaardiger van de meeste deser gezangen op: Jac. Viverius medecijn. Zie ook op Viverius en Hillenius.

Antwoorde op dry vraghen...., tot advijs in de huydendaechsche swaricheden, *enz.* 1615. (N°. 1144).

Vertaling van *Response à quelques demandes* (zie beneden op F. de la Bassecourt). Vgl. *Opuscula* Triglandii. f°. Dl. I, bl. 3—24. Het is gerigt tegen de *Resolutie der stat. v. Holl.* van 1614. (Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 14). Uytenbogaert schreef hiertegen eene *Verdedigingh van de Resolutie* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 91).

Hetzelfde. Andere druk. 1615. (N°. 1145).

Hetzelfde. De twede (*sic*) editie, van nieuws overzien ende verbetert. Oock met aenteyckeningen op den kant verklaert. 1615.

Christel. ende nootw. verclaringhe, waerinne.... verclaert wordt, wat in.... Resolutie van de doorl.... met de leere der gheref. kercken over een compt ofte daervan verschilt, *enz.* 1615. (N°. 1148).

Aan de stat. van Holl. opgedragen. *Opuscula* Triglandii, f°. Dl. I, bl. 67—373.

Hetzelfde. Een tweede druk. t' Amst. by M. J. Brandt. 1616.

Met eenig verschil in den titel. Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 14.

Den recht-gematichden Christen, ofte van de ware.... verdraechsaemheyt, die tot behoudinge van.... vrede... onderhouden moet worden. Door J. Triglandium, 1615. (N°. 1159).

Aan de regering van Amst. (d°. 15 July) opgedragen. Zie *Opuscula* Triglandii f°. Dl. I, bl. 25—67. Taurinus schreef hiertegen *Van de onderlinge verdraagsaamheydt* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 116).

Hetzelfde. De tweede editie. (N°. 1160).

Hetzelfde. De tweede editie. Ghedr. by Broer Jansz. 1615.

Hetzelfde. De tweede editie. t' Amst. voor Jan Marcussz. 1615.

Verdédiging van Den recht-gematichden christen.... teghens de vermomde onderlinghe verdraeghsaemheyt J. TAURINI.... Door een.... dien. des g. w.... Met een voor-r. J. TRIGLANDIJ, *enz.* 1616. (N°. 1195).

Na eene voorafspraak, waarin »TRIGLAND den christ. leser ghenade vrede ende saligheyt wenscht," volgt eene »Voor-reden des autheurs," get. P. N. P. S. Niet opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII.

Verdedigingh van Den recht-ghematichden christen.... Het tweede deel.... in druck verveerdicht door J. TRIGLANDIUM, *enz.* 1619. (N°. 1702).

Uitgegeven met consent der amsterd. regering.

Resolutie van de.... stat. v. Holl.... Midtsg. christ. ende nootw. vercl. over dese resol.... Ghedr. 1616.

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 14 en de voorgaande geschriften.

Verdediging van de leere end eere der geref. kercken..... tegen.... lasteringen.... J. WTENBOGARDI in zijn boeck.... Verdedigingh van de resolutie.... Door J. TRIGLANDIUM, *enz.* 1616. (N°. 1198).

Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII f°. Dl. I, bl. 374—553. UYTENBOGAERT schreef hiertegen eene *Clare justificatie.* Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 91.

Hetzelfde. De tweede editie van nieuws oversien ende verbetert door den voorsz. autheur 1619.

Clare aenwysinge hoe J. UTENBOGAERT hem gheensins en suyvert.... in sijn.... Clare justificatie, *enz.* 1616. (N°. 1200).

Opuscula TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 554—599.

Hetzelfde. Andere druk. 1616.

Hierin zijn onder anderen de drukfouten verbeterd.

Drie gulden brieven van J. WTENBOGAERT, *enz.* 1616. (N°. 1208).

Waarschijnlijk door TRIGLAND uitgegeven. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 92.

Den staet van de voor-naemste quaestien...., die.... gedisputeerd worden tusschen de.... Contra-Remonstranten ende de... Remonstranten, *enz.* 1616. (N°. 1209).

Niet POLYANDER (Zie MULLERS *Bibl. v. pamfl.*) maar TRIGLAND is de schrijver. Het stuk is opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 600—612. UYTENBOGAERT rigtte hiertegen eene *Waerschouwinge* en DWINGLO zijn *Monster*. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 92 en 131.

Ontrouwe des valschen waerschouwers, die teghen een.... Stand van de.... gheschillen...., is uytghevaren. Waerby.... een.... bewys van de dwalinghen GREVINCHOVIJ, *enz.* 1616. (N°. 1211).

Tegen UYTENBOGAERT. DWINGLO gaf hierop eene *Voorbode van de antwoort* in het licht (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 131).

Ontmoeter bejeghenende den Voor-bode van de antwoordt op.... ontrouwe.... Gestelt by forme van t'samensprekinghe, *enz.* 1617. (N°. 1239).

Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 636—650.

Klaer ende grondich teghen-vertoogh van eenighe kercken-dien.... tegen seker Vertoogh der Remonstranten, *enz.* 1617. (N°. 1255).

De voornaamste opsteller was TRIGLAND. UYTENBOGAERT schreef hiertegen zijn *Noodighe antwoordt* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 92, v.). Vgl. ook *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 30 *Quel-geest.*

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1617. (N°. 1256).

Oorspronck van de swarigheden ende voor-slagh tot reddinghe in de kercken van Hollandt, *enz.* 1617. (N°. 1319).

Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 650—657.

Geessel om uyt te dryven den arminiaenschen Quel-geest, *enz.* 1618. (N°. 1369).

Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 657—675. Vgl. het *Klaer ende gr. teghen-vert.* hierboven.

Hetzelfde. Door J. TRIGLANDIUM.... De tweede editie. 1618.

Hetzelfde. Den derden druck. 1628.

Brief van S. EPISCOPIUS met.... commentarien.... verclaert, daer in verscheyden raetslagen.... der Arminianen ondeckt worden. Waer by noch.... een kerck. ende pol. discours, *enz.* 1620. (N°. 1751).

UYTENBOGAERT gaf hiertegen zijn *Contra-discours* in het licht. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 42 (S. EPISCOPII *Brief*) en 95.

Christ. ende vriend. vermaninge aen alle af-ghedwaelde Remonstrantsgesinde, om weder te keeren tot de gemeenschap.... met de geref. kercken....; waer inne.... de redenen in den Brief van wegen de remonstr. pred.... wederleyt worden... Ingestelt door J. TRIGLANDIUM, *enz.* 1623. (N°. 2017).

De *Brief* was door v. D. BORRE uitgegeven. UYTENBOGAERT schreef hiertegen zijne *Trouh. aenwijsinghe.* Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 96 en 109. Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 675—732.

Hetzelfde. De tweede editie. 1623. (N°. 2018).

Hetzelfde. De derde editie. 1623.

Hetzelfde. De vierde editie. 1623. (N°. 2020).

Hetzelfde. De vijfde editie. 1628.

Korte aen-merckinghe op het Ootmoedigh vertooch.... der remonstr. pred.... Aldus.... ghedruckt ten dienste dergener die de eerste editie van de Vermaninge.... hebbende, *enz.* 1623. (N°. 2019).

Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 722—732. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 109.

Tweede christ. ende vriend. vermaninge aen de.... Remonstrants gesinde...., inhoudende een verdediginghe van de eerste Vermaninge.... door J. TRIGLANDIUM, *enz.* 1623. (N°. 2024).

In de *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. I, bl. 732—819. Hiertegen verscheen UYTENBOGAERTS *Goedt ende Christ. bescheydt* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 97) welk geschrift door TRIGLAND wederom bestreden werd in een Aanhangsel tot de *Tweede vermaning*. Zie de *Opuscula*, Dl. I, bl. 819—860.

Valschen roem des pausdoms ofte korte ende klare aenwysinghe, hoe verkeerdelijck ende bedriegheliјck de paus-geestelijcke handelen, als sy roemen van hare kerckelijcke successie ende sendinge; met bewijs dat de wettige kerckelijcke beroepinge is.... by de herders ende leeraers in de geref. kercke ... Tot dienst der christ. ghemeynte in het licht ghegheven door J. TRIGLANDIUM.... Den tweeden druck door den autheur selfs van nieuws oversien. T'Amst. gedr. voor M. J. Brandt. 1632. 8°.

Volgens „de gemeene ordre der kercken" uitgegeven, met voorrede. *Opuscula* TRIGLANDII. f°. Dl. III, bl. 3—50. De drukker is Abrah. Jaquet.

Den krachteloosen Remonstrant, vermorselt door de kracht van de leere der waerheydt... Door J. TRIGLANDIUM, *enz.* 1632. (N°. 2499).

„Wtghegeven volgens de gemeene ordre der kercken deser landen." Met een voorrede „aen de af gedwaelde Remonstrants-gheslnde." Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII, Dl. II, bl. 606—666.

De ware religie verantwoort teghen de lasteringen.... der remonstr. societeyt.... door J. TRIGLANDIUM, *enz.* 1633. (N°. 2518.)

Volgens „kercken-ordre" uitgegeven. In den vorm van een gesprek tusschen een „Gereformeerde" en „Remonstrant." Met register. Opgenomen in de *Opuscula* TRIGLANDII, Dl. II, bl. 666—921. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 43, v. (*De crachteloosheyt der godsal.*, *De kracht der god-salicheyt*, en *De war-religie* TRIGLANDII., Vgl. ook CATTENBURGH *Bibl. script. remonstr.* p. 70—72.

De tweede verantwoordinghe van de ware religie. Tegen de lasteringen ende verkeerde argueringen der arminiaensche societeyt, in een boeck by deselve uytgegeven onder den naem van de War-religie. Gestelt by forme van te samen-sprekinge, aen de eene zyde met de eygen woorden van deselve societeyt, ende aen d'andere zyde met korte ende duydelijcke antwoorden der Gereformeerden. Door J. TRIGLANDIUM.... t' Amst. gedr., voor M. J. Brandt. 1635.

Met zeer uitvoerige voorrede, „gestelt teghen de voor-reden van de *War-religie.*" Vgl. *Opuscula* TRIGLANDII, Dl. II, bl. 921—1131.

Opuscula J. Triglandij, dat is verscheyden boecken en tractaten door J. Triglandium.... tot verklaringe, bevestinginge ende verantwoordinge der h. waerheyt ende der gheistelijcke godtsalicheyt op verschyden tijden.... uitgegeven, ende nu ten dienste des christelijcken lesers bij een versamelt ende in drie stucken ordentlijck verdeelt. t' Amst. gedr. voor M. J. Brandt. 1640.

Dit is het opschrift van een geillustreerd titelblad, voorstellende »aen d' eene syde, door wie de waerheydt, de religie ende 't vaderlandt beschermt ende verdedicht wert, aan d' andere syde, door wie ende op wat manier de religie gheschent, de waerheydt onderdruckt, ende 't vaderlant verraden wert." Zekere H. C. G. zegt in een woord tot den lezer dat Trigland deze »koperen plate-tytel" vóór zijne werken had willen plaatsen, hetgeen hem echter was afgeraden, doch dat hij »een bekomen hebbende, soo schoonen werck niet had achter de banck kunnen laten leggen." Hij voegde er ook de »Toe-eygeningh-brief" van Trigland bij aen alle, die de reyne evang. leere ende de ware chr. geref. religie liefhebben, in... Amsterd.," benevens de »Voorreden teghen de voor-reden van de Arminiaensche catechismus." Doch achter dit exemplaar bevind zich een blad in f°. behelzende eene *Waerschouwinge J. Triglandij tegen eenen valschen titel van syne Opuscula*, waarin hij verklaart aan dit alles onschuldig te zijn, te meer daar zijne gezamentlijke werken niet in 4°. maar in f°, waren herdrukt, weshalve hij de verspreider van dit libel voor een »spotter, een bedekt vijandt van de Gereformeerden" houdt. »Haest in Leyden den 27 Januarij 1642."

ABRAHAM À DOORESLAER.

Geb. . Pred. te Oude Niedorp 1602, te Enkhuizen 1605. Gest. 1655.

v. d. Aa, a. w. Dl. IV, bl. 276.

Grondige.... vertooninghe van het onderscheydt.... tusschen de Ghereformeerde ende de Wederdooperen.... Door Abr. à Dooreslaer... Gedr. t' Ench.... 1649.

Vgl. hieronder op Austro-Sylvius.

UIT ZUID HOLLAND.

BALTHAZAR LYDIUS.

Geb. 1577. Pred. te 's Hertogenbosch, te Dordrecht 1602. Gest. 1629.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. .

Christelycke ghebeden om in verscheyden soo gheestelijcke als lichamelijcke nooden en swaricheden te ghebruycken. Te samen ghestelt door B. Lydium.... Tot Dordr. by Fr. Boels. 1629. 12°.

Met zeer uitvoerige opdragt aan Jacob Cats van »de erfghenamen van B. Lydio" en register. »Ghedr. te Gouda by J. Tournay."

Hetzelfde. Tot Dordr. voor Dirck Dircksz. 1648. 12°.

»Tot Dordr. ghedr. by H. van Esch."

Geestelijck bruylofts-bancket ofte meditatien over het 12, 13 ende 14 verss. van het eerste cap. in het Hoogeliedt Salomonis. Noch is hier.... by-gevought een christ. gebedt boeck. Beyde beschr. door B. LYDIUM.... Den tweeden druck.... verbetert.... Tot Dordr. voor Dirck Dircksz. 1648. 12°.

Met opdragt aan ALEWYN PIETERSZ., ontvangen te Dordrecht van JAN LENAERTZ BEREWOUT, gedat. 22 Nov. 1617. Met register.

GYSBERTUS VOETIUS.
(GIJSBERT VOET).

Geb. 1588. Pred. te Vlijmen 1611, te Heusden 1617. Hoogl. te Utrecht 1634. Gest. 1676.

GLASIUS, Dl. III, bl. 526—540.

SAXI, o. l. T. IV, p. 328. — FOPPENS, o. l. T. I, p. 368, sq. — BURMAN, o. l. p. 396—426.

Thersites heautontimorumenos, hoc est, Remonstrantium hyperaspistes, catechesi, et litvrgiae Germanicae, Gallicae et Belgicae denuo insultans, retusus, idemque provocatus ad probationem mendaciorum et calumniarum quae in ill. dd. ordd. et ampl. magistratus Belgij, religionem reformatam, ecclesias, synodos pastores etc. sine ratione sine modo effudit. A G. VOETIO.... Ultraj. ex off. Abrah. ab Herwiick et Herm. Ribbii. 1635.

Met index. Vgl. voor de *Confutatio* van BATELIER en de *Propulsatio* van NAERANUS: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 135 en 148.

G. VOETIUS dissertatio epistolica de termino vitae, ad.... JOH. BEVEROVICIUM, edit. altera, priori emendatior. Addita est propter argumenti affinitatem ejusdem disputatio de peste. Ultraj. exc. Esdras Wilhelmus. 1641. 8°.

Met praef. van den uitgever. Achteraan: Disput. theol. de pestis antidoto spirituali, proposita in acad. ultraj. a°. 1637, respondente JACOBO MIGRODIO.

Syllabus problematum theolog., quae pro re natâ proponi aut perstringi solent in privatis publicisque disputationum, examinum, collationum, consultationum exercitiis. Auth. G. VOETIO.... Ultr., ex off. Aegidii Roman. 1643.

Vooraf een »Index tractatuum."

Proeve van de cracht der godtsalicheyt, met goet ende christ. bescheyt op seker laster-schrift, hier neffens gaende, by den Remon-

stranten hier te lande ist nederd. gestroyt onder desen titul: De leere der syn. van Dordr.... door.... D. TILENUS, tot verdedig. van de leere der waerheyt.... ingestelt, mitsg. eene meditatie.... uyt Jac. II vs. 12, door VOETIUS.... t' Amst., voor Corn. Hendricksz. 1628.

Aan het burgerlijk en kerkelijk bestuur van Rotterdam en Heusden opgedragen, d°. 31 Aug. 1627. In 3 deelen verdeeld en in 2 kolommen gedrukt. Achteraan het geschrift van TILENUS, naar de vertaling van UYTENBOGAERT. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 96 en *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 141. Behalve dit komt in MULLERS *Bibl. v. holl. godgel. werken* ook nog op bl. 118 voor *Disputaty van geestelicke verlatingen* (N°. 1108).

G. VOETII meditatie van de ware practijcke der godtsalicheydt of der goeder wercken, soo die tot verbeteringhe den geref. volcke voor-gehouden wert, neffens ende op den gront des waren onghevalschten geloofs, den Remonstranten.... tot onpartijdige proeve, den onsen tot ontdeckinghe van schijn-heylicheyt.... voorghestelt uyt Jac. II vs. 12. t' Amst. voor Corn. Hendricksz. 1628.

In 2 kolommen gedrukt.

Allen den ghenen die dese letteren sullen.... hooren lesen.... vrede.... Doen te weten de herders van de.... gheref. kercke.... binnen 's Hertogenbosch, *enz.* 1630. (N°. 2429).

Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 15.

Naerder openinge van de manifeste by de vier predic. binnen S'hertogenbossche.... uytgegeven, *enz.* 1630. (N°. 2433).

Get. door VOETIUS, SWALMIUS, UDEMANS en EVERWIJN. Vgl. hierbij de stukken die voorkomen *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 15.

Hetzelfde. Den tweeden druck, *enz.* 1630. (N°. 2434).

Sermoen van de nutticheydt der academien ende scholen, mitsg. der wetenschappen ende consten die in de selve gheleert werden, gedaen in de dom-kercke tot Utrecht den 13 Martii o. s., des sondaechs voor de inleydinge der nieuwer academie aldaer, door G. VOETIUS, die hier achter aen ghestelt heeft een lijste van alle academien, ende de meest vermaerde illustre scholen in christenrijck. Tot Utr. by Aeg. ende Petr. Roman. 1636.

De titel met roode en zwarte letters. Met voorwoord van 15 Maart. Vgl. voor latere uitgaven hieronder *Redevoering* en *Hondertj. jubel-ged.*

Hetzelfde. Andere druk. 1636.

De titel met zwarte letter, en aan het einde »op het sermoen" een gedicht van ANNA MARIA VAN SCHURMAN.

Translaet van seeckeren latijnschen brief, geschr. door eenen sociniaenschen predicant, *enz.* 1639. (N°. 2684).

De brief is van J. SARTORIUS aan AD. FRANCUS (zie *Afd.* 2 bl. 38) en werd door V., met aanteekeningen verrijkt, uitgegeven. Hij liet dit stuk achter zijn *Catechisatie* herdrukken. UYTENBOGAERT gaf hiertegen een klein geschrift in het licht. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 103. *Naerder openingh.*

Grondige.... verklaringe over de vrage wien de kerckel. macht toekomt? In drie.... disputatien.... van d. G. VOETIUS, *enz.* 1640. (N°. 2716).

Door UYTENBOGAERT weerlegd in de 3de uitg. van zijn *Tractaet.* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 89).

Catechisatie over den Catechismus der Remonstranten, tot naerder openinghe ende oeffeninghe voor hare catechumenen, als oock alle andere liefhebbers der waerheydt inghestelt, door G. VOETIUS... Hier by zijn gevoeght eenighe disputatien ter selver materie dienende. Tot Utr., by Esdras Willemsz. Snellaert. 1641. 8°.

Op de keerzijde van het titelblad een extr. uit de resol. der prov. sijn. v. Utr. Sept. 1640, waarbij aan V. wordt versocht: »dat sijne eerw. gelieve benevens andere hooch-ghel. mannen te weder-legghen den *Catech.* ende andere dier-ghelijcke schriften der Remonstr., die daghelijcks meer openbaeren hoe verre sy tot de Socinianerije komen te vervallen." Met »Dedicatie aen de predic. ende ouderl. der kercke CHRI. in de stadt ende lande van Utr.", gedagt. 23 Maart. De geheele *Catech. der Rem.* is hierin stuksgewijze afgedrukt. BATELIER schreef hiertegen eene *Verantwoordinge.* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 149.)

Dry disputatien d'eerste van de fundamentele articulen ende dwalinghen, ghehouden den 18 Meert, a°. 1637; d'andere twee van de nootsakelijckheyt ende nutticheyt van het leer-stuck van de h. dryeenicheyd, gehouden ende voorgestelt op den 16 ende 23 Febr. a°. 1639. Door d. G. VOETIUS.... Uyt de lat. in onse nederl. tale overgeset ende na de collatie van den autheur selfs verbetert, ende hier ende daer eenigsins vermeerdert. Tot Utr. voor Esdras Willemsz. Snellaert. A°. 1641. 8°.

Achteraan: »Translaet van seeckere lat. brief gheschr. door eenen sociniaensch predic., waervan het lat. exempl. in Transylvanien gheintercipieert zijnde, herwaerts overghestuert is, gedr. 1640." De brief was geadresseerd aan ADAM FRANCUS, »dien. van de Saxische ghem. te Claudiopolis."

Theologisch advys over 't gebruyck van kerckel. goederen, *enz.* 1653. (N°. 4247).

Vgl. hieronder *Wolcke der getuygen.*

Aanmerkingen op het.... Zedigh ondersoeck van het Theol. advys, *enz.* 1655. (N°. 4443).

Vermoedelijk van VOETIUS. Het Sedich ondersoeck van CYPRIANUS REGNERI AB OOSTERGA volgt beneden.

Vruchte-losen biddach of.... versoek aan de.... overheden...., vertoonende hoe nodig het is dat sommige dingen eerst worden verbetert, eer wy.... de segen Gods.... mogen verhopen, *enz.* 1655. (N°. 4447).

Zonder twijfel van VOETIUS. Vgl. hieronder op C. REGNERI AB OOSTERGA.

Hetzelfde. Andere druk. 1555. (N°. 4448).

Wolcke der getuygen ofte het tweede deel van het theologisch advys over 't gebruyck van kerckelijcke goederen. Hier by komt een

kort verhael van den oorspronck, ordre, ampt en staet der canonicken, als oock een wederlegginge van eenige objectien, uytvluchten ende exceptien. Door G. VOETIUS.... Tot Utrecht, by Joh. van Waesberge. 1656.

Vgl. het *Vertoogh* voorkomende *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 12 en *Bibl. v. pamfl.* N°. 4440—4444.

Tweede deel van Res judicata, vervatt. het gemeijn ende kerck. gevoelen over de negotie der... Lombaerden, *enz.* 1657. (N°. 4581).

Get. door VOETIUS, ESSENIUS en NETHENUS. Vgl. *Bibl. v. pamfl.* N°. 3097—3100.

Gedruckte onnoselheyt opgerecht, of weghneminghe van.... lasteringhen.... teghen.... G. VOETIUS, *enz.* 1660. (N°. 4885).

Den ver-resenen BARNEVELT, betabbert met alle syne politycke maximen, *enz.* 1663. (N°. 5080).

Waarschijnlijk van VOETIUS. Vgl. *Catal., Stuk III, Afd.* 1 bl. 32.

Hetzelfde. Kompresser druk. 1663. (N°. 5081).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1663. (N°. 5082).

Godts-geleerde vragen en antwoorden wegens de scheydingen en afwijckingen van de kercken, verhandelt door de heer G. VOETIUS..., openbaerlijck voorgestelt den 30 Oct. en 13 Nov. 1669. Getrouwelijck uyt het lat. overgeset. t' Amst., by Abr. van Blancken. 1669.

Redenvoering van de nuttigheid der academien.... Waar agter nog bygevoegt is de eerste predicatie, gedaan te Utrecht in de domskerk, den 16 Nov. 's morgens ten 9 uuren, na dat de Fransche macht de stad, en die van het pausdom de dom-kerk hadden verlaten, op den 13 Nov. des selven jaars. Door.... G. VOETIUS. T'Utr., by J. H. Vonk 1736.

Het jaartal op den titel is eene misstelling en moet zijn 1673.

Eerste predic. in de dom-kercke tot Wtrecht, te negen uren den 16 Nov. 1673, gedaan door G. VOETIUS...., nadat de Fransche macht de stadt, ende die van het pausdom de dom-kercke op den 13 Nov. voor den middagh verlaten hadden. t'Uitr., ter druck. van Willem Clerck. 1674.

De pred. handelt over Ps. CXXVI vs. 1, 2.

G. VOETII gevoelen ontrent de particuliere by-een-komsten der Christenen. Kortelijck uyt sijne schriften te samen getrocken. t'Utr., ter druck. van Willem Clerck. 1677.

Hondert-jaarige jubel-gedachtenisse der academie van Utrecht, bestaande in een beknopt verhael van ders. oorsprong...., alsmeede in een Reedenvoeringe tot derselver inwydinge...., gedaan door....

G. Voetius, van nieuws beschaaft. Voorts in een naam-lijst van alle de.... professoren...., beneffens.... levensbeschryvinge van.... G. Voetius. En eyndelyk.... een lyste van alle academien en van de.... voorn. illustre schoolen in 't christenryk, eerst ontworpen door.... G. Voetius, thans.... vermeerdert door Is. le Long. Te Utr., by Matthaeus Visch. 1736.

HENRICUS ARNOLDI VAN DER LINDE[1].

Geb. . Fred. te IJsselmonde, te Delft 1605. Gest. 1637.

Van de conscientie-dwangh, dat is.... vertoogh dat de..., stat. gen. in haer placcaet van 3 Julij 1619 tegen de conventiculen der Remonstranten.... gheen conscientie-dwangh invoeren.... Ghestelt door H. Arn. van der Linde, *enz.* 1629. (N°. 2343).

Met breede opdragt aan de stat. gen. van 20 Julij en register. Uytenbogaert schreef hiertegen: *Voorstant van de vryheyt der conscientie* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 101).

UIT GELDERLAND.

ELLARDUS VAN MEHEN.

Geb. . Pred. te Harderwijk 1598. Gest. 1639.

v. d. Aa, Dl. XII, bl. .

Tractaet van het recht der kercke Chr[i]. ende der christ. overheyt in 't kerckel., ghestelt by wyse van t' samensprekinge ter nadenckinghe op 't boeck d. J. Wttenbogaerts, ende dierghelijcke schriften van ghelijcke materien handelende, door Ell. van Mehen... Tot Harderw., bij Thomas Hendrickz. 1616.

Met een »toe-eygen-brief" van 22 April, aan de raden van het vorstendom Gelre en het graafschap Zutphen, aan de gedeputeerden van het Veluwschen kwartier en de regering van Harderwijk. Aan de keerzijde van het titelblad eene »schrft-matige (*sic*) afbeeldinghe van de aert ende natuere der kercke, sittende onder de bescherminghe eener christelijcker overheyt." Het boek is in 3 deelen verdeeld. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 89. In Mullers *Catal. v. holl. godgel. werken* komt nog voor (bl. 125, N°. 1175), *Den ancker der siele.*

---

1) In het *Biogr. woordenb.* van v. d. Aa over het hoofd gezien.

GODOFREDUS CORNELII UDEMANS.

Geb. . Pred. te Haamstede en Burght 1599, te Zierikzee 1603. Gest. 1649.

De Navorscher, *Alg. Reg.* en Dl. XI, bl. 10.

Een schoon tractaet van de wtnementheyt van een christen-mensche, ende op wat maniere dat men denselven kennen sal, daer inne... verhandelt wert dat men sijn eyghen verkiesinghe niet en can verstaen door menschelijck vernuft...., t'samen-ghest. door wijlen... messire PIERRE DE LA PLACE.... 1572 ende nu toe-gheeyghent aen sijnen soone.... ELIE DE LA PLACE...., ambass... van den.... con. van Vranckr.... by de.... stat. gen.... Hier is by-ghevoeght een corte beschrijvinghe van het leven ende de doodt des autheurs.... Overgheset.... door G. C. UDEMANS. Tot Delf gedr. by J. Andriesz. 1611.

Op de keerzijde van het titelblad een »graf-schrift" op P. DE LA PLACE van P. E. G. De opdragt is get.: »Zierikzee 10 Nov,"

Corte ende duydelijcke verclaringe over het Hooge-liedt SALOMO, midtsg. de aenwijsinghe van de voor-n. leer-stucken.... daer uyt vloeyende. Ghestelt tot vertroostinge ... van alle kinderen Gods, die... verlanghen naer de bruyloft des Lams. Door G. C. UDEMANS. Tot Ziericzee, gedr. by H. van der Hellen. 1616. 8°.

Met voorr. aan Ew. TEELLINCK.

Noodighe verbeteringhe d. i. schriftm. aenmerckinghen op seker boecxken van FR. DE KNUYT.... genaemt Onder verbeteringe, eene corte bekent. des geloofs..., alwaer... den gront van... DE KNUYT ende sijne mede-staenders wat naerder ontdeckt wort, niet alleene uyt de corte notulen van het gespreck, dat de pred. van Zier. met de.... Mennisten ghehouden hebben tot Zier. ende Colijns-plate, maer oock uyt de prothocollen van Franckenthal, Embden ende Leeuw., als oock uyt de schriften van MENNO SIM., D. PHILIPS, C. DE CUYPER, J. OUTERMAN &c., alles met eene grondighe wederlegginghe uyt de h. schrift...., ghestelt tot waerschouwinge.... door G. UDEMANS C. f.... Hier zijn noch by-gevoecht de corte not. vant.... gespreck tot Zier...., mitsg. dry.... registers. Zier. gedr. v. Balth. Doll. 1620.

Met voorr. aan den kerker. en de gemeente van Middelburg. Vgl. *Catal.*, *Stuk* II, *Afd.* 2 bl. 56. Van dit werk verscheen in 1646 te Dordr. eene 2de uitg. Vgl. MOLLERS *Bibl. v. holl. godgel. werken*, bl. 115, alwaar ook nog voorkomt: *De laetste basuyne* (N°. 1081).

Een salich nieuwe jaer, dat altijdt duert ende nimmermeer oudt en wordt, dat is: de nieuwe creature om te verkrijghen dat genadich jaer des Heeren, toe-gewenscht aen alle vrome.... patriotten.... over

de woorden van.... PAULUS 2 Cor. 5 vs. 17 door G. UDEMANS.... Tot Ziericxzee ghedr., voor Balth. Doll. 1640. 8°.

Met opdragt van 17 Dec. 1639 aan JACOB CATZ.

Practijcke, dat is: werckelijcke oeffeninge van de christel. hooftdeugden, gheloove, hoope ende liefde. Seer nut ende profijtelick voor alle eenvoudige christenen (insonderheydt in desen tijdt) om eenen vasten ende gewisson gront te leggen van hare saligheyt. Door G. UDEMANS C.f.... Den vijfden druck, by den autheur verbetert ende verm. met sijne bedenckingen over Matth. XI vs. 12.... t' Amst., by Johannes van Ravesteyn. 1658.

Met voorr. aan de regering van Zierikzee, gedagt. 14 Junij 1612, lat. gedicht aan JOH. JUNIUS, »eccles. Buscoducensis, en »Eer-dicht" van S. AMPZING. In twee kolommen gedr. Achteraan een tafel. *De Bedenckingen over Matth. XI:* 12; met nieuwe pagin. en onder dezen afzond. titel: *Hemels-belegh, dat is gheestelijcke maniere van oorlogen, om den hemel in te nemen met sulcken geweldt dat Gode aengenaem is. Ghestelt over de woorden ... Matth. XI*: 12. *Door* G. UDEMANS. *Den vijfden druck, by den autheur oversien, ende met marginale annot. verm. Tot Hoorn, ghedr. by Abraham Jacobsz. van der Beeck* 1658. Ook in 2 kol. gedrukt. Met voorw. »Aen alle oprechte lief-hebbers van den voorspoet Jerusalems, mitsg. alle propon. ende stud. der h. theol. in de vereen. Nederl." Van 8 Jan. 1633 en »Tafel." Vgl. voor andere geschriften MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken,* bl. 56, N°. 531 en 532.

LAMBERTUS DE RYCKE.

Geb. 1575. Pred. te Fijnaard 1602, te Bergen op Zoom 1604. Gest. 1658.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 243, v.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 478. — FOPPENS, o. l. T. I, p. 801. — S. DE WIND, a. w. bl. 377. — P. DE LA RUË, *Geletterd Zeeland,* bl. 132.

Doodt-steeck van de crancke-transsubstantiatie, dewelcke.... MATTHIJS DE BEER.... wat meynt te laven, *enz.* 1630. (N°. 2437).

Van LAMB. DE R., een zoon van HUBERTUS DE R., als pred. te St. Anthonij Polder gestorven in 1599. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 117.

Wtvaert... van de paepsche transsubst., mitsg. oock van hare misse... Vertoont.... door L. DE RYCKE, *enz.* 1630. (N°. 2439).

Vgl. het tegenschrift van ANT. MONNEL *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 118.

HIERONYMUS VOGELLIUS.
(IERONIMUS VOGEL.)

Geb. 1579. Pred. te Hem 1610, te Hasselt 1614, te Enkhuysen 1630. Emer. 1652. Gest. 1653.

De Navorscher, Dl. XV, bl 113, v.

Grondelijke ende bescheydelijke antwoorde op drie papisten vraegh-liedekens (aen den Geref. gesonden, die.... uyt het hooghd. in nederd. rijm over-geset waren door.... Frederick Reynaerts van Cranenburch, ende gedr. tot Antw.), gestelt tot.... ontdekkingge des af-vals der.... roomsche kerke.... ende verdeedigingge van de ware ende cathol. religie ende.... reght geref. kerke. Door H. Vogellius.... Eerst ghedr. tot Engkhuysen by Jacob Lenaertsz Meyn. A°. 1614. Ende nu herdr. by Floris Jansz. Camerlingh. 1644.

Met voorr. van 1613.

Opregt ende klaer tegen-beright tegen 't libel by den kamperen remonstr. leeraren.... in druk verveerdight, onder den.... titel van Opreght ende claer berigt.... Door H. Vogellium, enz. 1618. (N°. 1384).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 133 en *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 24.

Korte ende grondige beantwoordingge over XII artikelen, metten titel van godslasterlike leere H. Vogellij, tegen zyn Tegen-beright door seker mensche, met aenwas syner ontrouwigheden uytgegeven; gestelt voor de eere der waerheyt ende belyders van dien, ende tot waerschouwingge ende dienst der eenvoudigen, door H. Vogellium...., 1620 in Februario. t' Amst. voor Cornelis de Haes. 1620.

Predikatie vervatende de belydenisse der ware christ. gereform. religie, gelyk die gemeenlik voor d' uytdeelingge des h. avondtmaels plagh aen de gem. Chr^I^. tot Hasselt voor-gestelt te worden, door H. Vogellium. t' Amst. voor M. J. Brandt. 1625. Na de ordre des syn. nat. ende met consent der burgerm. der voorsz. stede.

Met opdragt aan Frederik Hendrik. Boven de predikatie leest men: „de text is geweest (in 't jaer 1614 Dec. 21, ende vornieuwt in 't jaer 1623 Oct. 22) Matth. X: 32."

Schriftuerlijke handelinggen teegen het pausdom. 1 Eene schriftelijke.... beantwoordinge over seecker.... mispriesters t' Enckhuysen ghegheevene antwoorde, op eene.... vrage betreffende de.... aenbiddingge des broodts.... in het h. avontm. 2. Eene christelijke.... betuyginggbe ter godvrughtige natraghtingghe van de... waerheydt ter zaligheydt in Christo.... Na de ordre des syn. nat. 1619 tot

Dordr. ghestelt ende uyt-gh.... door H. VOGELLIUS.,.. 't Ench. by Jan Jansz. Camerling. 1634.

Aan de regering van Enchuisen opgedragen.

Stichtelike onderwijsingge (door vragen ende antwoorden) tot naerdere aen-leydingge ende oeffeningge in den christ. catechismus der geref. nederl. kerken, ende tot.... bereydingge der h. belijdenisse des geloofs, om te.... stighteliker te gaen ten.... avontmale....; gestelt tot.... dienst.... der.... vrienden in den Heere. Door H. VOGELLIUS.... Uytgeg. na de ordre des syn. nat.... Gedr. t' Ench. by Fl. J. Camerling. 1643.

Achteraan »Een gedight tot weeder-roepinggo eenes verdwaelden in de armin. 'secte."

Godes volks, oude ende huydige klagende-beeden tot God, uytgestort in.... belijdenisse.... der sonden.... In twee deelen begreepen. Het 1ste deel vervatt.... klaghte.... weegen de sonden teegen alle de geboden...., door verscheydene gesanggen.... Het 2de deel vervatt. particuliere klaghte.... weegen.... sonden teegen de eerbaerheyt, door de.... misbruyk met de hayren, by mans ende vrouw'-persoonen, ook door nieu-snoffige.... kleederen. Met.... vermaningge ghenaemt: Een' geestelike scheyre ter beeteringge.... Met lied-gedighten.... Door H. VOGELLIUS... Gedr. na ordre des syn. nat... Gedr. t' Ench. by Fl. J. Camerling. 1644.

Op rijm. De *Geestelijke scheyre* onder afzond. titel en met nieuwe pagin. Achteraan nog eenige ged. van de Enkhuiser predik. ABR. en IS. DOOREESLAER, J. PUPPIUS en van C. P. BIENS.

Eernstige klaghte over 't openbaer krakkeel der heedendaegsche hayrdraghten.... Door H. VOGELLIUS, *enz.* 1645. (N°. 3010).

Op rijm. Het is get. Hastement Volant, Cecij Pour Bienvueillants.

UIT GRONINGEN.

CORNELIUS HILLENIUS.

(CORN. VAN HILLE).

Geb. 1568. Pred. te Uitgeest, te Hillegondsberg, te Alkmaar, te Groningen 1612. Gest. .

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 815, v.

Corte ende waer. verantwoordinghe over de proceduren...., die de vroedtschappen van Alckmar.... teghen C. HILLENIUM.... hebben ghenomen, *enz.* 1610. (N°. 887).

Aan de magistraten en raden der steden van Holl. en West-Fr. opgedragen. Hiertegen schreef VENATOR zijn *Nootw. hist. verhael.* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 118).

Provisionele ontdeckinge eeniger misslaghen de welcke.... VENATOR... in syn.... Historisch verhael heeft begaen.... Ghestelt.... van wegen de beswaerde.... ghem. J. C. van Alcmaer, *ens.* 1611. (N°. 925).

Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 15.

Sermoen, waerin bewesen wort, dat de mensche geensins door de wercken.... wort gherechtveerdicht. Ghedaen door C. HILLENIUM, *ens.* 1612. (N°. 1018).

Over Gal. II: 21.

Sermoen.... waermede C. HILLENIUS, na Groninghen verreysende.... van sijn.... gem.... tot Alcmaer oorlof.... heeft genomen. Sommierlijck ghedaen tot Egmont binnen, *ens.* 1614. (N°. 1116).

Over I Petr. V, 10. Zie ook voor HILLENIUS: *Het lof des Heeren*, hierboven bl. 38.

UIT DEN PALTZ.

HENDRIK ALTING.

Geb. 1583. Hoogl. te Heidelberg 1614, te Groningen 1627. Gest. 1644.

V. D. AA, a. w. Dl. I, bl. 210—214.

Decas problematum de glorioso Dei et beatorum coelo, nonnullisque gloriosorum corporum dotibus, quam nuper evulgavit JOHANNES BEHRN, doct. in Borussia acad. ord. prof. th.; nunc notis illustravit H. ALTING.... Heidelb. typ. Joh. Lancelloti, imp. J. Rosae librarii Francof. 1618.

Zie voor de *Historia de ecclesiis Palatinis* op EMMIUS en op A. M. ISINCK beneden.

H. ALTING.... scriptorum theologicorum Heidelbergensium, tomus primus, continens locos communes cum didacticos, tum elenchticos. Freistadii sumpt. typogr. Belgicae foederatae. [1646].

Met opdragt van zijne zonen, MENSO en JACOBUS, aan KAREL LODEWIJK den Paltzgraaf, get. „Amst. nonis Quintil. 1646."

H. ALTING.... script. theol. Heid. tomus secundus, continens problemata theologica, tam theoretica, quam practica. Freist.

H. ALTING.... script. theol. Heid. tomus tertius, continens explicationem catecheseos palatinae, cum vindiciis a considerationibus novatorum, et antithesibus Socinianorum. Freist.

HOOGLEERAREN.

HERMANNUS RAVENSPERGERUS[1]).

Geb. 1586. Hoogl. te Herborn 1610, te Steinfort en te Groningen 1614. Gest. 1625.

Effigies et vitae prof. acad. Gron. Gron. 1654, p. 61.

Christianismus ex insigni illo CHR[I]. cum discipulis colloquio Matt. 16 vs. 13 ad 19 analytice expositus atque...., ad collationem publicam... propositus, praes... H. RAVENSPERGERO... respond. LUBBERTO VOLTELEN Nienhausensi. Steinf. exc. Th. Caesar. 1612.

H. RAVENSPERGERI de mysterio redemptionis.

Zonder titelblad.

Par unum sophismatum Socinianorum ad amussim veritatis examinatorum.... censurae.... expositum, praes.... H. RAVENSPERGERO...., a JOHANNE SCHOTLERO Isernlonense, eccl. Lattbergensis past. Steinf. exc. Th. Caesar. 1613.

Present exempl. van den schrijver „EDONI NEUHUSIO scholae Leov. rectori."

Hypotyposis sanorum sermonum de praedestinatione ex praescripto verbi divini ruditer delineata et publicae disputationi subjecta, praes.... H. RAVENSPERGERO...., respond. MARTINO HUBBELDINGIO Groning... Gron. exc. Joann. Sassius. 1615.

Hypotyposis sanorum sermonum de justificatione hominis coram Deo, ex sacro Dei verbo collecta et.... proposita ut publicum de ea.... habeatur colloquium, praes. H. RAVENSPERGERO..., respond. ERASMO SPANARO Meidraco Ultraj. HERMANNO HUTTENO Westph. Northorn, JOHANNE MUNCKERO Nassov. Ferndorff, dd. XVI et XXIII et XXX Oct. Gron. typ. J. Sassii. 1616.

Aphorismi theol. de lege Dei, quos.... sub praes.... H. RAVENSPERGERI.... tueri conabitur PHIL. HERM. SCHICKHARDUS Nassovio-Sigenensis. Gron. exc. J. Sassius. 1616.

Disquisitio theol. de baptismo, quam.... praes.... H. RAVENSPERGERO... publice ventilandum proponit HENRICUS SISO Embdanus XXVIII cal. Aug. Gron. typ. J. Sassii. 1616.

Aphorismi theol. de euangelio, quod est de J. CHRISTO...., quos.... sub praesidio.... H. RAVENSPERGERI.... tueri conabitur MARTINUS

1) Tegen H. DE GROOT.

HUBBELDINGIUS Gron.... ad diem XXIII Oct.... Gron. typ. Joann. Sassii. 1616.

Theologica psalmi DAVIDIS proph. regii quarti analysis, quae.... censurae publ.... subjicitur, praes.... H. RAVENSPERGERO.... respond.... ARNOLDO H. HOUBING, pridie dominicae secundae trinit. Gron. exc. Joann. Sassius. 1616.

Theoremata theol. de ecclesia, quorum patrocinium.... praes.... H. RAVENSPERGERO.... suscipiet LUBBERTUS RYNVISCH Elburgo-Geldrus ad diem 26 Juny. Gron. exc. Joann. Sassius. 1616.

Theologica psalmi DAVIDIS prophetae regii vigesimi tertii analysis, quae.... censurae publicae subjicitur, praes... H. RAVENSPERGERO... respond. JODOCO EKELIO Orient. Frisio, XIII kal. Julii. Gron. typ. Joann. Sassii. 1616.

De libro.... H. GROTII.... cui titulus est: Defensio fidei catholicae de satisfactione Christi, adv. F. SOCINUM.... H. RAVENSPERGERI judicium. Gron. exc. Joh. Sassius. 1617.

Met opdragt aan de hervormde pred. van Holl. en West-Fr. Achter dit exemplaar is een lat. brief van R. gevoegd aan een ongenoemden, van 1618. Het exemplaar is uit de bibl. van P. CUPUS. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 252.

H. RAVENSPERGERI advocatus, hoc est vera et sincera purgatio, quod adversus praeclarissimum et tum de ecclesia tum de se ipso optime meritum virum dn JOH. PISCATOREM.... litem nec egerit, nec agere velit. Gron. exc. J. Sassius. 1617.

Hierin eene briefwisseling tusschen R. en PHIL. LUDOV. PISCATOR, JOHSZ.

Disp. theol. de vera invocatione Dei, quam.... praes.... H. RAVENSPERGERO.... discutiendam proponit ARNOLDUS HOLSTENIUS Bentheimico-Schuttt. Westph. Gron. exc. Joh. Sassius. 1620.

Oratio funebris de ortu, gestu et obitu... GUILHELMI LUDOVICI.... Frisiae gubernatoris...., scripta et recitata ab H. RAVENSPERGERO... Gron., exc. Joh. Sassius. 1621.

WILHELMUS AMESIUS[1]).
(WILLIAM AMEZÈS).

Geb. 1576. Hoogl. te Franeker 1622. Gest. 1633.

v. D. AA, a. w. Dl. I, bl. 254—256.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 325—329.

G. AMESII... opera quae latine scripsit, omnia in quinque vol. distributa. Cum praef. introductoria M. NETHENI.... qua historia vitae

1) Voornamelijk tegen NIC. GREVINCHOVEN.

et scriptorum d. Amesii breviter enarratur et horum praestantia atque utilitas ostenditur. Amst. ap. J. Janssonium. 1658. 12°.

Na de voorr. van Nethenus volgt een nieuw titelblad waarop: *Operum G. Amesii vol. primum, quo continentur exegetica et textualia videl. Commentaria in Psalmos, Commentaria in utramque epist. Petri & Sciagraphia catecheseos. Amst. ap J. Janssonium* 1658. Elk der genoemde werken onder afzond. titel. (*De Epist. Petri explic. anal.* met jaart. 1650 en de *Sciagraphia* met jaart. 1660) en met nieuwe pagin.
Dl. IV dezer uitg. bevat: *Coronidem ad collat. Hag.* en *Anti-Synodalia*. De andere dln. volgen beneden.

De Arminii sententia qua electionem omnem particularem fidei praevisae docet inniti, disceptatio scholastica inter N. Grevinchovium..... et G. Amesius Angl. Cui etiam annectitur oratio doctissima, Cantabrigiae habita a D. Esteio, theol. summo. Qua certitudinem perseverantiae, non ἀργὸν λογὸν esse probat. Amstel. in aedibus Alberti Boumeesteri. 1613.

Vooraf een brief van Amesius. Desgelijks wordt de oratie van Esteius door een schrijven van Amesius aan D(avid) P(areus) ingeleid.

G. Amesii rescriptio scholastica et brevis ad N. Grevinchovii responsum illud prolixum, quod opposuit dissertationi de redemptione generali, et electione ex fide praevisa. Amst. ap. Henricum Laurentium. 1615.

Met eene uitvoerige voorrede. Het boek is in 15 hoofdst. verdeeld. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 110.

G. Amesii ad responsum N. Grevinchovii rescriptio contracta. Accedunt ejusdem assertiones theologicae de lumine naturae et gratiae. Prostant Lugd. Bat. ap. Guiljelmum Brewsterum. 1617. 8°.

Met praef. en Index cap.; ook eene korte praef. vóór de *Assert. theol.* litteris privatis ad J. à D. propositae.

Coronis ad collationem Hagiensem, qua argumenta pastorum Hollandiae adversus Remonstrantium quinque articulos de divina praedestinatione, et capitibus ei adnexis, producta, ab horum exceptionibus vindicantur. Auct. G. Amesio. Lugd. Bat. ex off. Elzev. 1618.

Met opdragt aan de stat. gen. en lat. gedicht van F. Hommius. Achteraan "typis Is. Elzevirii." Vgl. beneden op M. Boerave en *Catal*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 11—13.

Idem. Edit. novissima. Amst. apud J. Jansonium. 1650. 12°.

Disp. inaug. continens theses de conscientia, quas.... ex auth.... S. Amamae.... publice sustinere conabitur.... G. Amesius.... Ad d. 27 Maji.... Fran exc. Fr. Heynsius. 1622.

Animadversiones in synodalia scripta Remonstrantium, quoad artic. primum; sub praes. d. d. G. Amesii, disp. XXVIII in acad. Franck.

propugn. a stud. theol., quorum nomina octava pag. indicabit. Fran., exc. Uld. Balck. 1629. 8°.

Met praef. Hierachter *De praedest. doctrina ex* BEZAE *praelect. a* R. EGLINO *excepta* 1583 en *Responsio* J. LARENI *ad Anal.* ARMINII *in Rom. IX* (1616). Zie *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 1 op TH. BEZA en hieronder op J. LARENUS.

BELLARMINUS enervatus a G. AMESIO.... In quatuor tomos divisus. Edit nova ab auct. recognita et.... aucta. Amst. ap J. Janssonium. 1630. 12°.

Met opdragt aan de stat. gen. en indices. Elk deel onder afzond. titel, met nieuwe pagin.

G. AMESII anti-synodalia scripta, vel animadversiones in dogmatica illa, quae Remonstrantes in synodo dordr. exhibuerunt, et postea divulgarunt. Amst. ap. G. Blaeu. 1633. 12°.

Opgedragen aan den stadhouder en de stat. van Friesland.

Idem. Amster. ap J. Jansonium. 1646. 12°.

G. AMESII de conscientia et ejus jure vel casibvs. Libri quinque. Edit. nova. Amst. ap. J. Janssonium. 1643. 12°.

Met opdragt aan de stat. van Zeeland en index.

G. AMESII.... philosophemata. Lugd. Bat. ex off. J. Livii. 1643. 12°.

Inhoud: Technometria omnium singularium artium limites adaequaté circumscribens. Disp. theol. adv. metaphysicen. Disp. theol. de perfectione s. scripturae, in qua ethicae vulg. imperfectis detegitur. Demonstr. logicae verae. Theses logicae.

Operum G. AMESII vol. sec. quo continentur didactica: Medulla theologiae, Casus conscientiae, Puritanismus anglicanus & Tractatus de origine sabbathi et die dominico. Amst. ap. J. Janssonium. 1658. 12°.

Elk der genoemde werken onder afzond. titel, met nieuwe pagin. en met verschillende jaart.: *Medulla* 1659, *Casus consc.* 1660, de beide laatste 1658.

Operum G. AMESII vol test. quo continentur scriptum elenchticum contra Papistas vid. Bellarminus enervatus.... Amst. ap. J. Janssonium. 1658. 12°.

Elk der boeken van den *Bell. enerv.* met nieuwen titel onder nieuwe pagin.

Operum G. AMESII vol quint. quo continentur elenchtica particularia contra Remonstrantes, Discept. schol. cum N. GREVINCHOVIO de redemptione gen. et electione ex fide praevisa, Rescriptio schol. ad N. GREVINCOVII prolixum responsum disceptationi oppositum. Acc. varii tract. theol. & philosophemata. Amst. ap. J. Janssonium. 1658. 12°.

De *varii tract. theol.* zijn: »Discept. schol. de circulo pontificio; item disquisitiones theol. de lumine naturae et gratiae, praeparatione peccatoris ad convers., adoratione CHRI; ac orationes duae antehac non editae; quibus subj. est ESTRII oratio de certitudine salutis. Theses theol. de traductione peccatoris ad vitam. Zie voor de *philosophemata* en de geschriften tegen GREVINCHOVEN hierboven.

ANDREAS RIVETUS[1]).

(ANDRÉ RIVET).

Geb. 1572. Pred. te Thouars 1595. Hoogl. te Leiden 1620. Gest. 1651.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 180—186.

SAXI, o. l. T. IV, p. 337 sqq. — HAAG, o. l. T. VIII. p. 444—450.

ANDR. RIVETI.... operum theol. quae latine edidit tomus primus exegeticus, continens Exercitationes in Gen. CXCI et Commentaria in Exodum, quibus.... subjunctae sunt pleniores in decalogum Praelectiones, ab auth. recensitae et auctae. Cum indicibus..., necessariis. Roter. ex off. typogr. Arn. Leers. 1651. f°.

Met praef. van RIVET en opdragt aan de staten van 1633.

ANDR. RIVETI.... op. theol.... tomus alter, partim exegeticorum, partim didacticorum.... Ab auth. recens. et.... aucta. Cum indic.... Roter.... 1652. f°.

De inhoudsopgave op de keerzijde van het titelblad. Met opdragt aan de curatoren van Leiden van 1626.

ANDR. RIVETI.... op. theol... tomus tertius, continens opera polemica... Ab auth. recens.... Cum indic.... Roter..... 1655. f°.

De titels der 13 tractaten op de keerzijde van het titelblad. Met opdragt van 1629 van P. MOLINAEUS, G. RIVET enz.

Oratio de bono pacis et concordiae in ecclesia, habita ab A. RIVETO..., in auditorio theol., cum professionem theologiae publice inchoaret 12 Oct. 1620. Lugd. Bat. ap. Is. Elzevirium. 1620.

Disp. theol.... de resurrectione carnis et judicio extremo, cujus veritatem...., sub ausp.... ANDR. RIVETI...., defendere conabitur HENRICUS W. F. BERCKELIUS, Lugd. Bat. 13 kal. Sext. Lugd. Bat. ex off. Is. Elseviri. 1624.

Synopsis purioris theologiae.... Lugd. Bat. 1625. 8°.

Zie voor dit en het volgende op J. POLYANDER hierboven.

Censura in confessionem.... eorum qui.... Remonstrantes vocantur.... Lugd. Bat.... 1626.

A. RIVETI examen animadversionum H. GROTII, pro suis notis ad Consultationem G. CASSANDRI. Accessit prodromus adversus calumnias TH. BRACHETI MELETERII. Lugd. Bat, ex off. Elsoviriana. 1642. 8°.

Na de praef. een index XLI artic. Aan het einde »Excerpta ex literis syn. Pictaviensis hab. Fontenaii, idib. Jan. 1620, ad curat. acad. L. B.; ex lit. syn. nat. Alecti in Cebennatibus, 6 cal. Dec. 1620, ad eosdem curat.; ex lit. syn. nat. Carentonensis ad eosdem 3 kal. Oct. 1623;

1) Tegen H. DE GROOT.

ex lit. syn. nat. Castrensis in Helviis, ad eosdem, prid. non. Oct. 1620; ex lit. syn. nat. hab. Carentoni 10 Oct. 1630; ex lit. syn. nat. hab. Alençonii, 10 Jul. 1637," handelende over de geschriften van RIVET. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 255.

A. RIVETI apologeticus pro suo de verae et sincerae pacis ecclesiae proposito; contra H. GROTII Votum, et id genus consiliatorum artes, pro fucata et fallaci pace ecclesiastica. Lugd. Bat. ex off. Elseviriana. 1643. 8°.

Met opdragt »Dominis consilii status foed. Belgii," gedagt. »Hagae Com. 15 kal. Dec. 1642." Na de »Admonitio ad lectorem" een »Index titulorum et articulorum, ad quae ea quae in *Voto* et *Apologetico* tractantur, referri debent." Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 256.

ANDR. RIVETI Grotianae discussionis ΔΙΑΛΥΣΙΣ, sive vindiciae Apologetici sui, pro vera pace ecclesiae, contra subdolos mediatores. Roter., ex off. Arn. Leers. 1646. 8°.

Vooraf opdragt aan ADRIAAN PAAUW, praef. en tienregelig lat. gedicht van A. M. à SCHURMAN.

Decretum synodi nation. ecclesiarum in Gallia reform. habitae Carentoni.... à XXVI Dec.... 1644 usque ad finem Jan. 1645, de impunitate primi peccati omnibus ADAMI posteris. Cui acc. confessionum eccles. protest. et doctorum.... Item consensus vet. script. eccl. et scholast. Quae collegit et judicio fratrum.... expendenda submisit ANDR. RIVETUS. Edit. sec.... emendatior. Gen., ap Jac. et Petr. Chouët. 1647. 8°.

Met indices.

A. RIVETI.... synopsis doctrinae de natura et gratia, excerpta ex MOSIS AMYRALDI s. theol. prof. Salmurii Tractatu de praedestinatione, et sex concionibus gallice editis, et PAULI TESTARDI, pastoris Blesensis, Eirenico latine evulgato, cum I judiciis omnium fed. Belgii acad. II Examine epistolae expostulatoriae M. AMYRALDI per FRED. SPANHEMIUM, III Litteris A. RIVETI ad syn. Alensonensem ejusque responso, et actis super controversiis istis. IV Litteris JAC. ALTINGII et MAXIM. L'ANGLAEI spectantibus ad elucidationem hujus argumenti. Amst., ap Joann. Jansonium. 1649. 8°.

Vooraf het »Judicium fac. theol. acad. Ultraj." van 20 Dec. 1648 en het »Extraict de la lettre de mons. de L'ANGLÉ, pasteur de l'egl. reform. de Rouën à RIVET, du Juillet 1637."

Oordeel der prof. der h. theol. tot Leyden van seker boexken, dat ANT. HORNHOVIUS.... heeft doen drucken, enz. 1626. (N°. 2143).

Zie hierboven bij POLYANDER. Ook komt nog een ander geschrift voor in MULLERS *Bibl. v. holl. godgel. werken* bl. 104, N°. 964. (Vgl. beneden op W. MONTANUS).

Translaet wt het fransche van een missive... aen den hertogh DE LA TREMOUILE van.... ANDR. RIVET, enz. 1628. (N°. 2201).

NICOLAUS VEDELIUS[1]).

Geb. 1596. Hoogl. te Genève 1617, te Deventer 1630, te Franeker 1639. Gest. 1642.

Glasius, Dl. III, bl. 477—479.

Paquot, o. l. T. I, p. 251—253. — Foppens, o. l. T. II, p. 924. — Niceron, o. l. T. XXXIII. — Saxi, o. l. T. IV, p. 308, 593.

De arcanis Arminianismi libri duo, seu quaestio quaenam sit religio et fides theologorum Remonstrantium, decisa ex Confessione fidei et Apologia ipsorum par N. Vedelium.... Lugd. Bat. ap. Franciscum Hegerum. (Impr. in off. typ. Wilhelmi Christiani). 1631. 8°.

»Paci" — dus luidt de toewijding — »ecclesiarum foed. Belgii, veritati religionis christ., gloriae aeterni Dei, contra eos qui Remonstrantes vocantur, et sub pacis, veritatis et gloriae Dei praetextu, confusionem omnium religionum et libertinismum introducere conantur, et viam ad atheismum sternunt; hunc tractatum dicat ac consecrat N. V." Dan volgt een »Summa capitum totius operis" en de »Approbatio facultatis theol. Leid. X kal. Sept. 1631," onderteekend door Polyander, Rivet, Walaeus en Thysius."

Idem. Editio secunda, priore emendatior.... 1632.

Deze uitgave is opgedragen aan de regering van Deventer. Na de opdragt, gedagt.: »scripsi ex vestro museo 15 Aprilis s. v. 1632," volgt een »Catalogus pestilentissimorum et horrendorum dogmatum, quibus Remonstrantes atheismi speciem eam, quae libertinismus vocatur, in eccl. Dei introducere ex professo conantur"

Arcanorum Arminianismi pars prima.... Per N. Vedelium.... Lugd. Bat. ap. Fr. Hegerum. 1634.

De opdragt en de »Catalogus" als in de voorgaande uitgave. Met de volgende deelen, die echter telkens onder afzonderlijken titel, met nieuwe paginering, aanvangen, maakt dit deel één band uit onder den alg. titel: *N. Vedelii.... Arcanorum Arminianismi partes quatuor.*

Arcanorum Arminianismi pars secunda, seu de fine et mediis Arminianismi libri duo; quibus ostenditur, quid Antitrinitarij sive Sociniani haeretici, qui se Remonstrantium nomine tegunt, et orthodoxam doctrinam de sacro-sancta trinitate simulant, moliantur circa religionem et remp. adeoque totam ecclesiam Christianam, praesertim reformatam, tam in his provinciis foed. Belgii quam ubivis locorum, ad ill. et pot. ord. gen. foed. B. Auct. N. Vedelio... 1633 (34).

Behalve de opdragt aan de stat. gen. volgt ook nog eene »Monitio ad cand. et pium lectorem," gedagt. »Scripsi Daventriae 19 Julij 1633."

Arcanorum Arminianismi pars tertia, seu arcana nova Antitrinitariorum sive Socinianorum haeret., qui se Remonstrantium nomine involvunt, et orthodoxam doctrinam de trinitate simulant; quae ipsi prodiderunt in responso quod tractatui primo De arcanis

---

1) Tegen Episcopius en Barlaeus.

Arminianismi opposuerunt, cui titulum fecerunt, Vedelius rhapsodus sive vindiciae etc. Auct. N. VEDELIO.... 1634.

De opdragt aan de stat. van Gelderland is gedagt. »Scripsi Daventr. 4 Oct. 1633." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 41.

Arcanorum Arminianismi pars quarta: continens defensionem primae partis, sive examen vindiciarum quas Antitrinitarii haeretici, qui se Remonstrantium nomine tegunt, et orthodoxam doctrinam de s.s. trinitate simulant, illi parti opposuerunt. Auct. N. VEDELIO... 1634.

De opdragt aan de regering van Leiden is gedagt. »scripsi Daventr. 18 Febr. 1634."

De Deo synagogae libri duo, contra CASP. BARLAEUM.... et ejus vindiciae, quae in fine additae sunt, auct. N. VEDELIO.... Harderv. typ. Nicolao à Wieringen 1637. 8°.

Met opdragt, gedagt. »Daventriae kal. Majis," aan FRANCISCUS VAN AERSEN.

De episcopatu CONSTANTINI magni seu de potestate magistratuum Reformatorum circa res ecclesiasticas dissertatio, repetita cum responsione ad interrogata quaedam, par N. VEDELIUM. Fran. ap. U. Balck 1642. 12°.

Met breede voorr. gedat. »nonis Nov. 1641," en twee oordeelvellingen over dit geschrift van A. RIVET en J. MACCOVIUS. Vgl. de vert. hieronder.

Van de verborghentheden der Arminianisterye, twee boecken, enz. 1631 (N°. 2470).

Zie het lat. werk hierboven.

Het bisdom van CONSTANTYN de Groote, waar in vertoond werd de magt der hooge overheid in kerkelyke zaken. Door N. VEDELIUS.... Tot Rott., by J. Naeranus 1663. 8°.

Vooraf een paar gedichten van C. BOYUS en J. OUDAAN, benevens voorwoord, waarin brieven van RIVET en MACCOVIUS.

JOHANNES CLOPPENBURG[1]

Geb. 1592. Pred. te Bleiswijk 1615, te Aalburg en Heesbeen 1617, te Heusden 1618, te Amsterdam 1621, te Brielle 1629, te Harderwijk 1640. Hoogl. te Franeker 1643. Gest. 1652.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 483—487.

SAXI, o. l. T. IV, p. 427. — FOPPENS, o. l. T. II, p. 617. — PAQUOT, o. l. T. I, p. 610 sq.

JOH. CLOPPENBVRGII epistola ad... LUDOV. DE DIEV, de die, quo.. J. CHR^s. et quo Judaei comederint agnum paschalem, et tractatio de sabbato deuteroproto. Ac super utraque amica collatio epistolica

---

1) Voornamelijk tegen SLATIUS en POPPIUS.

cum... LUD. CAPPELLO habita a°. 1634 et 1636. Amst. ap. J. Blaeu 1643. 12°.

Met voorr. van 1642. Achteraan eene »Quaestio theol. ad oraculum proph. de Immanuele nascituro ex virgine."

Compendiolum Socinianismi confutatum a J. CLOPPENBURCH.... Praemissa est praef. historica, de origine et progressu Socinianismi, Fran. exc. Idz. Balck 1651.

Aan graaf WILLEM FREDERIK, en de gedep. uit de stat. van Friesl. opgedragen. Vgl. hierbij SANDIUS *Bibl. Antitrin*, p. 99. Zie de vert. hieronder.

Gangraena theologiae anabaptisticae, d. i. cancker van de leere der Weder-dooperen, ontdeckt uyt hare eygene schriften, (tot bewys dat hare bekentenisse a°. 1624 uytgeg. enckel bedeckinge der schande is). Met een teghen-gift der ghesonde woorden Godts, door J. CLOPPENBURCH.... t'Amst. voor Hans Walschaert 1625. 8°.

Met opdragt aan de regering van Amst. van 15 Sept., brief van HERM. FAUKELIUS aan CLOPPENBURCH van 21 Apr. 1625 en een register van de schriften der Wederdoopers, waarin CLOPPENBURCH de kanker hunner leer had ontdekt.

POPPIUS EURYPYLUS ofte.... ontdeckinghe der bedrieghelijckheydt van de.... Enghe poorte ED. POPPII...., voorloopers-wijse gestelt.... door J. CLOPPENBURGH, *enz*. 1626 (No. 2164).

Vgl. voor dit en het *Schrift. fondament*: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 105 en 107.

Trou-hertige aenwysinge van theol. redenen, waerom het.... van de syde der Remonstr. als van de syde der Gheref. kercken onmoghelijck is te treden in vrede-handelinghe.... Door J. CLOPPENBURGH *enz*. 1627 (N°. 2185).

Schriftuyrlick fondament van de Enge poorte, 'twelk bedrieghelyck om-ghestooten werdt van ED. POPPIO, *enz*. [1627] (N°. 2193).

Schrift. fondam. v. d. Enghe poorte, oft van de ware religie ende eeuwige zalicheyt der kinderen Godts...., verhandelt in twee artyckelen, I. van de geboden des Heeren.... II. van de ware gehoorsaemheydt derselver geb.; met overtuyginghe, dat dit fondament te niete ghedaen wert, wanneer naer eysch.... van de leere der Remonstranten dese artijckelen verhandelt werden in E. POPPII Enghe poorte ende Siecken-troost. Mitsg. een aenhangsel, dienende tot antwoort op twee vraghen: I. oft de Remonstranten nae 't pausdom hellen, II. oft zy 't pausdom soecken in te voeren in de Vereen. Nederl. Door J. CLOPPENBURGH. t'Amst. voor Hendr. Laurensz. 1627.

Vooraf eene opdragt aan de regering en den kerkeraad van Heusden, eene inhoudsopgave, enz.

Kort begrijp van de opkomste ende leere der Socinianen, kort. vervat in 11 cap. By een gebracht ende grontelick wederleyt in de

nederl. tale door.... J. CLOPPENBURGH.... Tot Dordr. voor Vinc. Caimax 1652. 12°.

Aan het slot »Tot Dordr. gedr. by Nic. de Vries." Vooraf een gedicht van JAC. LYDIUS.

MARTINUS SCHOOCK[1].

Geb. 1614. Hoogl. te Utrecht en te Deventer 1638, te Groningen 1640, te Frankfort. Gest. 1669.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 296—300.

SAXI, o. l. T. IV, p. 409, 599. — PAQUOT, o. l. T. I, p. 710 sq. — FOPPENS, o. l. T. II, p. 858. — BURMAN, o. l. p. 324—342. — NICERON, o. l. T. XII.

Remonstranto-libertinus a cl. d. G. VOETIO... in Thersite heautontimorumeno.... deprehensus, in blasphemiis in Deum ac religionem, calumniis et mendaciis in ill. ordd. ampl. magistratus &c.; indicante ac provocante eum ad tribunal societatis sociniano-remonstrantica M. SCHOOCK.... Ultr. ex off. Aeg. et Petr. Roman 1637.

In den vorm van een brief get. »Dabam Trajecti in nova acad. antiremonstrantico-libertinica, 3 Maji," en gerigt aan UYTENBOGAERT, EPISCOPIUS, »ut et reliquis societatis sociniano-remonstranticae directoribus, professoribus, concion. revelatis et occultis, nec non eorum fratribus, ad praedicandam puram doctrinam divagantibus per Poloniam et Holsatiam." Vgl. hierboven op VOETIUS en *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 143.

Status reipubl. foed. Belgii, disputat. aliquot excussus in acad. Groningae et Ommel. sub praes. M. SCHOOCKII.... Gron., typ. Johannis Cöllen. 1651. 8°.

Met opdragt: »GUILIELMO FREDERICO, com. Nassoviae" etc. ondert. »Editores harum disput." Te zamen negen disput., waarbij de namen der respondenten. Zonder paginering.

M. SCHOOCKIJ.... liber de bonis vulgo ecclesiasticis dictis, item de canonicis, atque speciatim de canonicis ultraj., horumque occasione, de officio ministrorum eccles. erga magistratus. Amplius partim sect. I, partim sect. III breviter proponitur successio eccles. in Belgio, simulque specimen majoris operis, quod prolixe exhibebit historiam reformationis eccles. per provincias belg. Post praef. occurrit syllabus sectionum et cap. Gron., ap. J. Nicolai. 1651.

M. SCHOOCKII imperium maritimum, ita explicatum ut non solum ejus ostendantur praerogativae, verum etiam cuique genti, maxime Belgis foederatis suus vindicetur honos; addito consilio, quod si ab his observetur, per Dei gratiam.... antiqua et gentilis existimatio sarta tectaque servabitur. Amst., ap. J. Janssonium. 1654. 12°.

Met opdragt aan PETRUS EISSINGE.

---

1) Voornamelijk tegen J. BATELIER.

M. SCHOOCKII tractatus de praecisitate vera oppositus pseudo-praecisismo pro vindiciis genuinae praxios pietatis. Gron., ap. Henricum Lussinck. 1658. 8°.

Met praef. en »Syllabus capitum."

M. SCHOOCKII fabula Hamelensis, sive disquisitio historica, qua ostenditur fabulis accenseri debere, quod refertur de infausto excitu puerorum Hamelensium, qui inciderit in annum.... MCCLXXXII. Praemissa est dissertatio generalis de judicio circa historicas narrationes instituendo, atque in examine fabulae distincte respondetur d. m. SAMUELIS ERICH libello qui inscribitur Exodus Hamelensis. Gron., ap. Franciscum Bronchorstium. 1659. 8°.

Met opdragt van 22 Sept. aan PHIL. ERNEST. VEGILIN de Clarbergen, praef., en lat. gedicht van GUIL. SNETLAGIUS.

Idem. Edit secunda.... auctior et emendatior. Accessit diatriba qua probatur Noachi diluvium toti terrarum orbi incubuisse; adversus virum quendam celeberrimum. Gron., typ. Fr. Bronchorstii. 1662. 12°.

M. SCHOOKII liber de cervisia, quo omnia ad illam pertinentia plenissime discutiuntur. Gron., typ. Fr. Bronchorstii. 1661. 12°.

Met opdragt »GUIDONI PATINO BELLOVACO, med. doct. Paris," en inhoudsopgave.

Tractatus de quadruplici lege regia. Aut. M. SCHOOCKIO.... Editio altera, priori auctior.... Cum indice sectionum et cap. Franc. ad Oderam, imp. haeredum J. Wilh. Fincelii. 1668. 12°.

Claere en oprechte ontdeckinge der genaemder Remonstranten leugenen en lasteringen, tegen de hooge en leege overigheden, geref. kercken, en haere yverighe voorstanders; als oock een bondich vertooch van haere sociniaensche grouwelen, alles vergadert uyt drie naemeloose boecxkens geintituleert I. Proeve van de conscientieuse oprechticheyt G. VOETIJ, II. Academia G. VOETIJ. III. Den rechten remonstrantsche theologant. Door M. SCHOOCK... Tot Utr., by Aegidius Roman. 1638.

Reeds in de voorrede »tot den leser" trekt SCHOOCK heftig tegen de remonstrantsche societeit, die hij »inderdaat een sociniaensche pelagiaensche factie" noemt, te velde. Vgl. voor de geschriften van BATELIER *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 148, v.

Contrary advijs.... tegens seecker Theol. advys over 't gebruyck van kerckel. goederen, enz. 1655 (N°. 4444).

Vgl. hierboven op G. VOETIUS bl. 45.

SAMUEL MARESIUS[1]).

(SAM. DESMARETS).

Geb. 1599. Pred. te Laon 1620, te Falaise 1624. Hoogl. te Sedan 1625. Pred. te Maastricht 1632, te 's Hertogenbosch 1636. Hoogl. te Groningen 1643. Gest. 1673.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 198—212.

Foppens o. l. T. II, p. 856. — Niceron, o. l. T. XXVIII. — Saxi, o. l. T. IV, p. 348, sq. — Paquot, o. l. T. I, p. 274—283. — Haag, o. l. T. IV, p. 249—257.

Dissertatio de Antichristo, qua expenditur et refutatur nupera commentatio ad illustriora ea de re n. test. loca, il. v. H. Grotii credita; simulque ecclesiarum reformatarum sententia de Antichristo romano defenditur et confirmatur. Auth. S. Maresio.... Amst, ap. Joannem Janssonium. 1640. 8°.

Met opdragt: »dominis consilii status foed. Belgii" get. »Vovebat Sylvaeducis kal. Juniis, a°. 1640, en praef. Hierin worden behandeld de aant. van Gr. op 2 Thess. II, 1 Joh. II, 18 vlgg. en IV, Openb. XIII en XVII. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 255 (*Commentatio*).

S. Maresii.... ad.... d. Jacobum Zuerium Brabantiae.... quaestorem supremum, dissertatio epistolica de Trapesitis. Cum notis Theod. J. f. Graswinckelii, j. c. Delphensis. Lugd. Bat., ex off. Isaaci Commelini. 1641. 8°.

De *Diss. epist.* van M. beslaat slechts 22 van de 140 bladz. Achteraan een woord van den »typogr. lectori," waarna nog een titelblad, waarop: Marci Zuerii Boxhornii *de Trapesitis, qui in foed. Belgio mensas foenebres exercent, dissertatio. Accedunt* S. Maresii.... *et* Th. Graswinckelii, *j. c. de ea judicia, ejusdemque argumenti epist. dissertationes. Lugd. Bat., ap. J. Commelinum.* 1642.

Concordia discors et antichristus revelatus, id est.... H. Grotii Apologia pro papa et papismo, quam praetextu concordiae inter Christianos sarciendae, exhibet illius Appendix ad interpretationem locorum n. testamenti de Antichristo, modeste refutata duobus libris, per S. Maresium.... Amst., ap. Joannem et Jodocum Janssonios. 1642. 8°.

Met opdragt aan de stat. gen. van 1 Nov., praef., en een lat. gedicht van Albinus Villerius »Ad Sylvam Ducis et incomparabilem virum S. Mar. Het 1ste boek is in dertig capita verdeeld," het 2de, onder afzond. titel en met nieuwe pagin., in vijftien. Achteraan de approbatie van de syn. der waalsche kerk. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 255.

Lingua abortiva a d. G. Voetio.... refossa et adhibita ad atroces calumnias ex suo Tribunali iniquo, Judicio Pseudo-Riveriano, et similibus libellorum.... quisquiliis vel jam editis vel porro edendis, pronunciandas in S. Maresium...., ab illis ad... Dei tribunal provocantem. Gron. apud Joh. Nicolai. 1646. 8°.

---

1) Tegen H. de Groot en Curcellaeus.

Bonae fidei sacrum, sive documenta omni exceptione majora veracitatis et innocentiae S. MARESII...., in causa Schoockio-Voetiana; nec non ejusdem.... christiana ἐπανόρθωσις ad G. VOETIUM.... super libello quam haud ita pie pietatis nomine super inscripsit. Gron., apud Joh. Nicolai. 1646. 8°.

Achter de praef. volgen de »documenta publ. ex actis acad."

Quaestionum aliquot theol. regimen, ordinem, praxim et eutaxiam ecclesiae spectantium, decisio acad. Auth. S. MARESIO.... Gron., typ. Joh. Nicolai. 1648.

Met index quaest. en opdragt aan DAVID MARESIUS.

Disp. theol. inaug. de natura theologiae, quam.... ex auth.... S. MARESII.... defendendam suscipit JOANNES HENRICUS GOEDDAEUS...., theol.... prof. et rect. in gymn. Steinfurtensi...., dieb. 6 et 7 Oct. Gron., typ. J. Nicolai. 1651.

S. MARESII.... examen theologicum quatuor insignium quaestionum de episcoporum origine, clericorum jurisdictione temporali, divortiis, annihilatione mundi; oppositum earum decisioni praeposterae per... JOHANNEM PRIDEAUX, nuperum episc. Wigorniensem. Gron. Fris. typis Joh. Cölleni. 1657. 8°.

Met opdragt aan HENRICUS THIBAUT, gedagt. Gron. 24 Martii st. Jul. 1657. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 48 (CURCELLAEI *quaternio dissertationum*).

S. MARESII de abusu philosophiae Cartesianae, surrepente et vitando in rebus theol. et fidei, dissertatio theol. Gron., ap. Tierck Everts. 1670.

Aan het einde »Gron. typ. Henr. Corn. Boosingh."

Brevis discursus de revolution. hujus anni, ac nomin. de.. soluto Groningae obsidio.... Cum fasces acad. quartum suscip.... S. MARESIUS, *etc.* 1672 (N°. 6032).

S. MARESII tractatus brevis de afflicto statu studii theol. in Foed. Belgio et commoda illius restituendi ratione, aliquot diatribis expositus ab auth. in auditorio theol., cum post solutam obsidionem Gron. rediret ad lectiones publicas. Gron., ap. Dom. Lens. 1672.

De vert. volgt.

Consideratien raeckende.... leeninge op interest.... van seecker achtbaer.... man, met een korte.... antwoort.... door.... S. MARESIUS, *enz.* 1657. (N°. 4582).

Zie op B. WYNGAERDEN (hieronder) en P. CABELIAUW. Achter de vragen, waaronder de antwoorden zijn gesteld, volgt nog: »Seecker discours by maniere van een brief S. MARESII, over 16 jaren privatelick geschreven aen JAC. SOERIUM, ontfangen van Brabant, aeng. de Lombaerden, tegen het discours van M. S. BOXHORNIUS tegen SALMASIUM."

S. MARESII korte aenmerkingen op het.... ontwerp van.... M. NETHE-

NUS.... nopende de.... herstellinge van de vijf capittelen tot Utrecht, *ens.* 1660. (N°. 4861).

Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 12.

Een kort en merck-weerdigh tractaet van den bedroefden toestant der h. theol. in ons Vereenight Nederlandt...., nedergestelt.... van S. MARESIUS, seer dienstigh om in desen.... tijdt van.... cartesiaensche, coccejaensche als andere nieuwigheden.... te worden behertight, en in 't bysonder om de dien. v. Godts woordt op te wecken om.... daer tegen te waecken.... Uyt het latyn.... vert. Gedr. in 't j. o. H. 1673.

Vgl. hierboven S. MARESII *tractatus brevis.* In MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* (bl. 89, N°. 826) komt nog voor *Over-een-stemmingh van het oude en hedendaeghsche pausdom.*

ABRAHAMUS HEIDANUS[1]).

(ABRAHAM VAN DER HEYDEN).

Geb. 1597. Pred. te Naarden 1623, te Leiden 1627. Hoogl. 1648. Gest. 1678.

V. D. AA, a. w. D. VIII, bl. 395—398.

SAXI, o. l. T. IV, p. 521.

ABR. HEIDANI.... oratio inaug. de singularibus scripturae, habita in... auditorio Lugd.-Bat. die 10 Oct. A[I]. CIↃIↃCXLVIII. Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elsevir. 1648.

Met opdragt aan de curatoren.

ABR. HEIDANI.... oratio de componenda inter dissidentes christianos aliquali pace et concordia, et de via et mediis huic conciliandae.. Praecipue mutua tolerantia ad partes vocatur et examini submittitur. Habita in auditorio theol. cum rectoratum deponeret 8 Febr. CIↃIↃCLXXII. Lugd. Bat. in off. Adr. Severini. 1672.

A. HEIDANI de origine erroris libri octo. Additi sunt, ob argumenti similitudinem, ejusdem tractatus duo: prior, Diatriba de Socinianismo; alter, Judicium de universa hodiernorum Pelagianorum doctrina. Amst. ap. Johannem à Someren. 1678.

Met praef. van H. en »Breviariorum singulis cap. cujusque libri praefixorum conspectus." De titel van het 3de stuk luidt achteraan: »Judicium de universa Remonstrantium doctrina, latinitati redditum."

ABR. HEIDANI.... considerationes ad res quasdam nuper gestas in acad. Lugd.-Bat., cum triplici appendice.... Libellus perutilis, nec minus hoc tempore necessarius, exteris ecclesiis virisque inprimis

---

1) Tegen UYTENBOGAERT en EPISCOPIUS. Zijn geschrift tegen BATELIER (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 150) is mij niet in handen gekomen.

eruditis diu varie expetitus, inque eorumdem gratiam, multorum hortatu e belgico idiomate in latinum fideliter translatus. Hamburgi ap. Petrum Grooten. 1678. 8°.

De »Appendix" behelst: 1 »Decretum curat. acad. et coss. civitatis Leid. de XX positionibus partim theologicis partim philosophicis" (16 Jan. 1676); 2 »Decreta quaedam ord. Holl. et West-fr. ad res acad. spectantia," 3 »Curat. et coss. in eumdem HEIDANUM sententia." Met voorrede van den vertaler.

Proeve ende wederlegginghe des remonstrantschen catechismi. Door A. HEYDANUM.... Den tweeden druck, van nieuws oversien ende met een register verm. Tot Leyden gedr. by Paul. Aertsz. van Ravesteyn ende David Jansz van Ilpendam. 1641. 8°.

Vooraf eene vrij uitvoerige »Aenspräke aen allen remonstr.-gesinde gemeynten door 't vereen. Nederlandt." De meeste vragen van UYTENBOGAERTS *onderwysinge* worden met de antwoorden opgegeven en vervolgens weêrlegd. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 45 (*Antwoort op de Proeve*) en 108. De 1ste druk verscheen in ditzelfde jaar.

Hetzelfde. Den derden druck, van nieuws oversien ende ghebetert. Tot Leyden gedr., by P. A. van Ravesteyn. 1645. 8°.

De causa Dei. Dat is: de sake Godts, verdedight tegen den mensche, ofte wederlegginge van de Antwoorde van m. S. EPISCOPIUS,.... op de Proeve des remonstrantschen catechismi. Midtsg. een digressie tegen het genaemde Klaer ende volkomen schriftuerlick bericht van J. BATELIER, over de verkiesinge ende verwerpinge van JACOB en ESAU, Rom. cap. XI, door ABR. VAN DER HEYDEN. Tot Leyden, gedr., by Paulus Aertsz van Ravesteyn. 1645.

Vooraf eene »toe-eygeninge aen de gem. van Leyden" (d° 14 Apr.) benevens een breede voorrede, »in dewelcke die lange ende vrymoedige Wederspraeck, als ook de Post-date ofte Aenhanghsel derselve, die de Remonstranten op onse Aenspräke ghestelt hebben, in het korte beantwoordt werdt." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 45 en 150.

Advys van de theol. faculteyt tot Leyden, op het versoeck van de stat. v. Holl.... gegeven, rakende het bewuste boeck, genaemt den Uyt-legger der h. schrift. Voor Jan Recht-zinnigh. 1669.

Met voorw. van den uitgever (HEYDANUS?) Het stuk is get. door ABR. HEYDANUS en J. COCCEJUS.

Geluk-wensching aan.... WILLEM de Derde...., uitgespr. door ABR. HEYDANUS, *enz.* 1674. (N°. 7177).

A. HEIDANI Consideratien over eenige saecken, onlanghs voorgevallen in de universiteyt binnen Leyden. Den tweeden druck verbetert. Tot Leyden, by Aernout Doude. 1676.

Met breede inleiding. Daarop volgt het onderricht over die befaemde 20 positien, vertoonende dat de meeste derselver noyt, de andere weynige noyt met die woorden ofte in dien sin, daerse mede opgegeven werden, in den univ. 'tot Leyden zijn geleert; waerin oock de ontrouwe van een

zeker boeckjen onlangs uytgekomen onder de naeme van *Extract uyt de resol. van de curat. over de univ. etc., met aanwysinge van d' autheuren, boecken, pagin. etc.* klaerlick wort ontdeckt. Dit *Extract* is achteraan afgedrukt onder den titel: *Extract uyt de resol. v. d. curat. over de univ. en burgerm. der stadt Leyden, genomen tegen de schadelijcke nieuwigheden. Den* 16 *Jan. A*o. 1676, enz. *Haarlem, by Michiel van Leeuwen*. 8o.

Abr. Heidani consideratien over eenige saecken, onlanghs voorgevallen in de universiteyt binnen Leyden *enz.* 1676. (No. 7491).

Hetzelfde. Den derden druck. 1676. (No. 7492).

Het voorw. van den drukker, J. van Someren. Vgl. verder voor zijne *Consideratien over de heyliging van den Sabbat*: Mullers *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 77 No. 725.

JOHANNES HOORNBEEK.

Geb. 1617. Pred. te Keulen 1639. Hoogl. te Utrecht 1645, te Leiden 1654. Gest. 1666.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl.

Saxi, o. l. T. IV, p. 495. — Paquot, o. l. T. I, p. 216. sq. — Foppens, o. l. T. II, p. 661. — Burman, o. l. p. 147 — Niceron, T. XXXIII.

De paradoxis et heterodoxis Weigelianis commentarius, ubi et de Swencfeldo aliisque similis indolis. Auct. J. Hoornbeeck.... Ultr., ap Joann. à Waesberge. 1646. 12o.

Opgedragen aan den Amst. pred. J. Ruyl.

J. Hoornbeek oratio de ecclesiarum inter se communione dicta in acad. Ultraj. d. 11 Maji An CIƆIƆCLIV. Ultr. ex off. Joh. à Waesberge. 1654.

Dissertatio de consociatione euang. reformatorum et augustanae confessionis, sive de colloquio cassellano, pridem habito V Julii, a. CIƆIƆLXI. Auct. J. Hoornbeeck.... Amst. ap. Casp. Commelinum. 1663.

Met opdragt aan A. M. van Schurman.

Joh. Hoornbeek summa controversiarum religionis, cum infidelibus, haereticis, schismaticis, i. e. Gentilibus, Judaeis, Muhammedanis, Papistis, Anabaptistis, Enthusiastis et Libertinis, Socinianis, Remonstrantibus, Lutheranis, Brouwnistis, Graecis. Edit. secunda, auctior et emendatior, Francof. ad Viadrum, ap. Ier. Schrey et Joh. Chr. Hartmann. 1697. 8o.

Met opdragt aan P. Molinaeus van 6 Mei 1658, en drie lat. gedichten Vgl. voor het tegenschrift van Poelenburg. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 50.

J. HOORNBEEK van de oorsprong der arminiaensche nieuwigheden. [1662]. 12°.

Achter A. MONTANUS *Socin. Armin.* en L. RYSSEN de *Vuile sielverd. leere* enz. Met doorloop. pag. Zie op A MONTANUS.

Korte ende naardere verdediging van de waare kerck. Gestelt tegen de wyser van de paapsche kerck, onder de naam van Christophorus van Ouwerkerck. t' Utr. by J. van Waesberge. 1649. 12°.

De voorr. is door HOORNBEEK get. Vgl. voor andere geschriften van HOORNBEEK, MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 77 N°. 725 en en bl. 80. N°. 747.

FREDERIK SPANHEIM (DE ZOON).

Geb. 1632. Hoogl. te Heidelberg 1655, te Leiden 1670. Gest. 1701.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 385, v.

SAXI, o. l. T. V, p. 211, 618.

FR. SPANHEMII.... oratio inaug. de divina scripturarum origine et authoritate, contra profanos dicta in.... Heidelb. universitate VII kal. Nov. A[i]. CIƆIƆCLV. Heidelb. ex typ. Adr. Wyngaerden. 1657.

Met opdragt aan den paltzgraaf CARL LUDWIG. Vgl. voor het tegenschrift van POELENBURG tegen de *Disput. inaug.* van SPANHEIM: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 50.

FR. SPANHEMII f. specimen stricturarum ad libellum nuperum episcopi condomiensis, cum praefationis supplemento. Accedit de praescriptionis jure adversus novos Methodistas exercitatio acad. Lugd. Bat. ap. Fel. Lopez 1681. 8°.

Met opdragt „HENRICO episc. Londinensi" van 1680 en register.

JOHANNES VAN DER WAEIJEN[1].

Geb. 1639. Pred. te Spaarndam 1662, te Leeuwarden 1665, te Middelburg 1672. Hoogl. te Franeker 1677. Gest. 1701.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 570—576.

SAXI, o. l. T. V, 160, 610.

Het lijden van Christus in Gethsemane, met een inleydinge tot hetselve. Middelb. by Jac. Noenaert 1674. 12°.

Opgenomen in MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 119, N°. 1119.

---

1) Tegen CLERICUS en v. LIMBORCH. (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 53 PH. A LIMBORCH *defensio contra* J. V. D. WAEYEN, bl. 70 XVII *Prima comm. c. primi ev.* JOANNIS en bl. 78 CLERICI *epistolae crit.*

In desen *Catal.* komen ook nog twee geschriften voor van v. d. Waeijen tegen Bekker en v. Hattem, bl. 46, v. N°. 418 en 435.

Kort berigt nopens hetgeene.... tot Franeker.... voorgevallen is in de saake van geschil over de generatie des soons Gods, tusschen.... Vitringa en Röell.... Uytgeg. door J. van der Waeijen. enz. 1691. (N°. 9248).

FRANCISCUS BURMAN[1].

Geb. 1671. Pred. te Koudum 1695, te Brielle 1698, te Enkhuizen 1703, te Amsterdam 1705. Hoogl. te Utrecht 1715. Gest. 1719.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 1600—1602.

Saxi, o. l. T. V, p. 71, 595. — Burman, o. l. p. 54—56.

Burmannorum pietas, gratissimae beati parentis memoriae communi nomine exhibita a Francisco Burmanno f. Adjiciuntur mutuae Cl. Limburgii et Fr. Burmanni epistolae. Traj. ad Rh., ex off. Guilielmi van de Water. 1700. 8°.

Met kerkel. approbatie get. 12 kal. Majas, praef. lat. gedicht van N(icol.), M(agerus), en »Elenchus rerum." De brieven van Limborch zijn van 18 Sept. 1671 aan Lamb. Velthusius, van 17 Oct. 1671 aan Fr. Burman, van 27 Febr. 1672 aan Engelb. v. Engelen.

JOAN VAN DEN HONERT T.HZN.[2].

Geb. 1693. Pred. te Katwijk 1719, te Enkhuizen 1721, te Haarlem 1724. Hoogl. te Utrecht 1727, te Leiden 1734. Gest. 1758.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 1057—1066.

Institutiones theologiae didactico-elencticae, in usum auditorii domestici conscriptae ac publici juris factae a J. v. d. Honert T. H. f. Adcedunt ejus duae orationes, altera de regeneratione, altera de historia ecclesiastica, theologis maxime necessaria. Lugd. Bat., ap. Sam. Luchtmans. 1735.

Met opdragt aan de leidsche curatoren en voorr. Achteraan eene »Ode saphica" van M. E. Houck. De 1ste orat. werd 15 Sept. 1734 te Leiden, de laatste 31 Maart 1732 te Utrecht uitgesproken.

Dissertationes apocalypticae, exercitiis academicis ventilatae, et conscribendo in ipsam Johannis theol. Apocalypsin commentario prae-

1) Tegen v. Limborch.
2) Tegen Driebergen en Westerbaen. Zijne geschriften tegen beide heb ik echter vruchteloos gezocht.

missae, a J. v. d. Honert, T. H. f. Lugd. Bat. ap. Sam. Luchtmans. 1736.

Diss. 1 De analysi totius Apoc. 2 De septem spiritibus apoc. 3 De die dominica. 4 De Joh. in insula Patmo. 5 De septem epistolis apoc. 6 De analysi septem epistolarum apoc.

Dissert. apoc.... a J. v. d. Honert. T. H. f. Pars secunda. Lugd. Bat., ap. Sam. Luchtmans et f. 1751.

Diss. 7 De quatuor animalibus apoc. 8 Diss. De animis sub altari.

Apologie in dewelcke het syn. van Dordr. ende het herv. geloove worde verdedigt.... Met een voorr. van J. van den Honert T.H.Sn.... waarin.... J. Fr. Hochstetter beantwoordt wordt. T' Amst.... 1728. 8°.

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 55.

Leerredenen uytgespr. door Fr. Fabricius en J. v. d. Honert, T.H.Zn... wanneer de eerste den tweeden tot synen opvolger in den dienst des evang.... inweydde, uyt Num. XX 25—28, en de laetste syne intreede deedt uyt Openb. XV. 3. Waer by... academ. redevoering over de wedergeboorte door.... J. v. d. Honert, T. H. Zn., den XV Sept. 1734, ter geleg. zijner intrede in de.... universiteit.... uitgespr....; vert. door Henrik Stochius Ant.zn., proponent.... De tweede druk. Te Leyden by S. Luchtmans, Utr. by G. Paddenburg. 1734.

Opgedragen aan de regering van Leiden. Met voorw. aan de gemeente van Fabricius. Achter de leerr. latijnsche en nederd. gedichten van Th. Paludanus.

Aanmerkingen van J. v. d. Honert T.H.Sn.... op het onlangs uytgekomen vervolg der gedagten van.... Joh. Stinstra.... over den briev, door den eersten aan den laatsten geschreven, den XXVIIsten Julii 1741. Te Amst., by Adr. Wor en de erve G. onder de Linden. 1743. 8°.

Stinstra was doopsgez. pred. te Harlingen. Zie *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 79.

Antwoord van J. v. d. Honert, T.H.Sn.... aan eenen ongenoemden schryver wegens de dispositie der synode van Overyssel over de saak van d°. Antonius van der Os, pred. te Swolle. Te Leiden by Sam. Luchtmans en Zn. 1755.

In Mullers *Catal. v. koll. godgel. werken* nog *Des Heeren wijnstok*, bl. 80, N°. 744.

HERMANNUS VENEMA.

Geb. 1697. Pred. te Dronrijp 1719. Hoogl. te Franeker 1724. Gest. 1787.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 489—496.

H. VENEMA epistola ad.... P. WESSELING, qua duas CLEMENTIS epistolas a.... WETSTENIO ad calcem n. t. nuper publicatas EPIPHANIO et HIERONYMO notas fuisse, in dubium vocatur, et de scopo posterioris sic dictae, epistolae CLEMENTIS ad Corinthios disseritur. Harlingae, ap. Folkert Jans v. d. Plaats. 1754. 8°.

Get. „Dabam Fran. a. d. III kal. Jan. 1753."

PETRUS HOFSTEDE[1].

Geb. 1716. Pred. te Anjum 1739, te Steenwijk 1743, te Oost-Zaandam 1745, te Rotterdam 1749. Hoogl. ald. 1770. Gest. 1803.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 913—919.

Bloemen gestrooid op het graf van WILLEM CAREL HENDRIK FRIZO..., of lofspraak over deszelvs.... daaden, beneffens een troostrede aan h. k. h. ANNA.... Door P. HOFSTEDE.... Te Rott., by J. Bosch 1752. 8°.

Met opdragt aan prinses CAROLINA.

BELISARIUS. Naar het fransche van.... MARMONTEL.... Met printverbeeldingen. Tweede druk. Te Amst. by Piet. Meijer 1768. 8°.

Hierbij Hofstede's beoordeeling. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 62 en 210.

Brief aan.... J. J. LE SAGE TEN BROEK.... behelz. een berigt van de middelen door welke men, in de herv. gem. te Rotterdam, met de nieuwe psalmberyming tegelyk een nieuwe manier van zingen... heeft ingevoerd. Door P. HOFSTEDE.... Te Rott., by J. Bosch en R. Arrenberg. 1775. 8°.

Gedagt. Rott. 24 Maart.

Apologie tegen de lasterende nieuwspapieren en andere schriften van dezen tyd, benevens een noodwendig berigt aangaande zekere correspondentie met.... BARUETH, in leven.... leeraar te Dordrecht. Doormengd met.... aanmerkingen, betreffende het.... wezendlyke van onze burgerlyke en godsdienstige vryheid, de openbare en heimelyke aanslagen tegen dezelve, den bekommerlyken toestand van land en kerk, enz.... Door P. HOFSTEDE.... Te Rott., by P. van Dyk en J. Hofhout. 1785. 8°.

Met uitvoerige voorr. van 26 Febr. en bijlagen.

---

1) Vooral tegen VAN DER MEERSCH en VALK. Deze geschriften waren echter niet aanwezig.

Tweede apologie tegen de schendende nieuwspapieren en andere.... schriften...., inzonderheid tegen de hoonende Bekendmaking van.... prof. LE SAGE TEN BROEK en deszelfs onbetaamlyk gedrag, zoo omtrent de schielandsche classis en den rotterd. kerkeraad...., als omtrent den schryver en de meeste zyner amptgenooten...., benevens een uitvoerige bylaag tegen 'tgeen op den naam van eenen HENDRIK BRINXMA onbeschaamd.... gelasterd is...; doormengd, in navolging der eerste apologie, met.... aenmerkingen.... Door P. HOFSTEDE.... Te Rott., by P. v. Dyk en J. Hofhout. 1786. 8°.

Met voorr. van 24 Apr.

's Lands pylaren vastgemaakt.... of kerkreden over Ps. LXXV, 4, uitgespr. op den dank- en biddag MDCCLXXXVIII door P. HOFSTEDE.... Te Rott., by P. van Dyk en Joh. Hofhout en Zn. 1788. 8°.

GIJSBERT BONNET[1].

Geb. 1723. Pred. te Amersfoort 1753, te Rotterdam 1756, te 's Hage 1758. Hoogl. te Utrecht 1761. Gest. 1805.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 853—856.

Eerste antwoord van G. BONNET aan.... P. v. HEMERT, op zyn.... brief over De rede en hun gezag in den godsdienst. Te Utr., by Abr. v. Paddenburg. 1785. 8°.

In den vorm van een brief.

Eerste brief van G. BONNET aan een' vriend, over het gezag der rede in den godsdienst.... Te Utr., by Abr. v. Paddenburg. 1788. 8°.

Tweede brief van G. BONNET,.... Te Utr., by Abr. v. Paddenburg. 1789. 8°.

Aanmerkingen van G. BONNET op het tweede stuk des briefs van.... P. v. HEMERT over De rede enz., briefsgewyze aan zyn wel ed. medegedeeld. Te Utr., by Abr. v. Paddenburg. 1786. 8°.

---

1) Tegen VAN HEMERT.

PREDIKANTEN.

ADRIANUS GEORGIUS SMOUTIUS[1]).

(ADR. JORISSEN SMOUT).

Geb. . Pred. te Rhoon en Pendrecht 1604, te Delfshaven 1609, te Amsterdam 1620. Ontzet 1630. Gest. 1646.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 373—376.

N. GREVINCHOVIVS heavtontimorvmenos, hoc est, rhapsodicis suis coloribus, schematismis, figuris, literis et verborum phrasiumque ampullis (quibus senatum civitatis roterodamensis, ante suam cum AMESIO dissertationem anni CIƆIƆCXV nundinis vernalibus editam, in christ. ecclesiam concitare, sibi vero ipsi conciliare omnino satagit) parodice, sed serio atque reapse, nonnihil delineatus, de se supplicium dans: Auct. ADRIANO GEORGIO SMOVTIO.... Amster. ap. Petr. Petreivm. 1617.

Met een breede voorrede »Amst. eidib. Mart.", benevens het besluit van den raad van Amst., na de redevoering van DE GROOT genomen. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 110.

Bode met twee seyndt-brieven PROSPERI ende HILARII.... van de over-blijfselen van de ketterije der Pelagianen. Wt het lat. verduyscht ende met... aen-merck... ver-rijckt door H. G. SMOUTIUM, *enz.* 1608. (N°. 739).

Tegen COORNHERT en zijne geestverwanten, enz.

Eendracht van over de vijftich.... schriften.... teghen 't pelaghiaensdom....; door de treff. gheref. kercken ende schoolleeraren... in den druc bevordert.... Metter tijt by een ghebracht.... door H. G. SMOUTIUM, *enz.* 1619. (N°. 809).

Met uitvoerige voorrede, waarachter een »Tafel van alle de schriften, die in dit boeck by den anderen ghebracht zijn." Dan volgt een »Lyste van de schrijvers, die de schriften of zelfs gheschreven of onderteykendt, oock overgheset ende anderssins wtghegheven hebben," met opgave van hun ouderdom en sterfjaar, vervolgens; »Aenteyckeninge van de koningen enz., denwelcken dese schriften opghedraghen zijn" en eindelijk eene »Rolle" van de landen, steden, academiën en kerken, waar die schrijvers geleefd hebben.

Onschuldt ende afwysinge ADR. SMOUTI over 't ghene hem.... toegheweesen is in.... Aenwijsinghe....., onder den name P. CUPI, *enz.* 1610. (N°. 885).

Aan de gecomm. raden van Holl. en de regeringen van Rotterdam, Schiedam, Delft, enz. opgedragen. CUPUS schreef daarop een *Ondersoek over d' Onschuldt* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 119. v.)

1) Vooral tegen VORSTIUS, CUPUS en GREVINCHOVEN.

Toetse ADR. SMOVTII, van sekere antwoorde ende bericht, in December 1611 uytgekomen, met desen titel: C. VORSTIJ.... Teghenbericht op sekere artikelen, onlangs.... onder de ghemeyne man tot zijner.... beswaernisse ghestroyt. Gedr. 1612.

De voorrede is get. „Gegeven binnen Rott. desen 18 Martii 1612". Met een narede aan VORSTIUS. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 36.

Schriftuerlic ja over de vraghe of de leer-poincten...., ten huydighen daghe in gheschil...., het fondament der salicheyt raken ofte niet. Teghen het onschriftmatich neen.... bewesen door ADR. J. SMOUT, *enz.* 1613. (N°. 1089).

Hiertegen verscheen een *Voorlooper* (*Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 30).

ADR. SMOVTII Onse vader d. i., verklaringhe hoe God... onse Vader... is, ende wy zyne lieve kinderen zijn, *enz.* 1618. (N°. 1575).

De opdragt is aan de „politycken ende kerckelycken ghedeputeerden op den nationalen kercken-raedt binnen Dordrecht."

DOMINICUS VINSEMIUS[1]).

(DOM VAN WINSUM).

Geb. 1580 (?) Pred. te Schardam en Etershem 1611, te Amsterdam 1630. Gest. 1633.

De Navorscher, Alg. reg.

Contra tragicos ecclesiastes libellus defensandae veritatis apologiam, atque ad ecclesiasticam concordiam exhortationem complectens, auct. D. VINSEMIO, bon. liter. et eloq. studio operam dante Leidae Bat. Excusus. 1610.

Aan de Stat. van Friesland opgedragen. Het boekje is tegen BERTIUS, ARMINIUS, VORSTIUS en hunne geestverwanten gerigt.

Een ghoestelick liedeken op de wiise van de reyne Susanna, ghedaen van D. VINSEMIO, stud. in de h. theol., voor zijn vertreck van Leyden, nagelaten voor alle godtvruchtighe ende suyvere harten, die de nieuwicheden der leere verwerpen, ende die tot troost haerer zalicheyt (gelijck 't behoort) de waerheydt aennemen. Tot Delf ghedr., by Jan Andriesz. 1610.

In 36 coupletten. Een oude hand schreef op den titel van dit exemplaar: „Een sot spreekt weleens wys."

Een kleene heldere.... spieghel der theol., waer inne.... ghesien wordt, hoe dat de Contra-Remonstranten niet uyt der Joden, Turcken....

---

1) Tegen de Remonstranten in het algemeen, en meer bepaald tegen ARMINIUS, VORSTIUS, BERTIUS en UYTENBOGAERT, enz.

slijck-borne, maer uyt de springhende fonteyne des godtl. woorts.... gheput sy; teghen de.... calumnieren van J. Wtenbogaert, *enz.* 1618. (N°. 1574).

Gelijk terstond uit de »Sommarie" te zien is, behandeld de schrijver in opeenvolgende hoofdstukken alle kerkelijke leerstukken.

Copie van de missive van D. Vinsemius.... aen.... Ernestus Casimir...., inhoudende de gelegentheyt ende beroerten van Amsterdam, *enz.* 1630, (N°. 2382).

Hierop verscheen een *Antwoordt ende wederleggingke* Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 82 en 77 (*Sententie* Smoutii).

JOANNES LYDIUS[1]).

Geb. 1579. Pred. te Aarlanderveen 1601, te Oudewater 1602. Gest. 1643.

De Navorscher, Dl. XV, bl. 114.

Dry tractaetgens van de ordre int beroepen ende beleydinge der jaerl. synoden.... Alles by een gebr. ende uyt de lat. tale overgheset door J. Lydium, *enz.* 1610. (N°. 877).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 27.

Historisch verhael van de.... swaricheden.... in kerckel. als polit. saken.... binnen.... Oudewater, *enz.* 1618. (N°. 1397).

De steller van dit geschrift kan niemand anders geweest zijn dan Lydius. Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 21 en *Bibl. d. remonstr. gescht.*, blz. 106 (*Ontdeckinghe*).

PETRUS WASSENBURCH[2]).

Geb. . Pred. te Portugaal en Hoogvliet 1612, te Amersfoort 1619, te Dordrecht 1629. Gest. 1653.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 584. v.

Ja ende neen der Remonstranten, by haer zelfs in de Haechsche conferentie ghestelt, waer in sy haer zelven directelijck.... tegenspreken... Ghetrouwelijck ghetrocken... uyt de Haechsche conf. door P. Wassenburgh....

In plano, in 2 kolommen gedrukt. Het verscheen omstreeks 1612. De punten waarover wordt gehandeld zijn: »de verkiesinghe, de vrucht des doods Christi, de ghenade ende vrijen wille, de volhardinghe der ware gheloovighen" Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 11.

---

1) Voornamelijk tegen Arminius, Uytenbogaert en Poppius.
2) Vooral tegen Adriaan Symonsz.

Antwoort op een.... lastersohrift door Adr. Symonsz. en R. Bormans.... wtgheg., gheintit. Copie van een schrift vervatende zekere antwoort van P. W... Door P. Wassenburch, enz. 1617. (N°. 1285).

Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 122.

Spieghel waerinne.... wert aenghewesen hoe de geref. leeraers.... van Adr. Symontsen.... beswaert.... werden... Door P. Wassenburch, enz. 1618. (N°. 1571).

Dans-feest der dochteren te Silo, wt den woorde Gods, de oudtvaders ende heydensche autheuren met syn behoorlijcke sauçe op-gedischt. Door P. Wassenburgh.... Tot Dordr., voor Fr. Boels. 1641. 12°.

Met breede voorr. en register. Vooraf ged. van C. Carpentarius, D. Jonktys, R. Carpentier. »Tot Dordr. ghedr. by H. van Esch."

PIETER JACOBSZ. AUSTRO-SYLVIUS [1]).

(P. J. SEMMES VAN SUYDERWOUDE).

Geb. . Pred. te Edam 1598, te Hoogcarspel 1601, te Venhuyzen . Gest. .

De Navorscher Dl. XI, bl. 364.

De leere van de predestinatie, in corte ende zeer klare vraghen begrepen, ende in 7 cap. onderscheyden, door d. Dan. Tossanum.... Overgh. uyt de lat. tale in de nederl. door P. J. Au. Tot Amst. by Bar. Adriaensz. 1611.

In 7 capit. Achteraan nog »Sekere articulen tot verdedinge van de verwerpinge, ghedispnteert onder Tossanus 19 en 20 Nov. 1586. Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 40.

Aphorismi ofte grond-vesten der christel. religie, ghestelt in ghemeene plaetsen der h. theol. ende bij corte spreucken of artic. uytgeleyt. Noch eenige vragen met hare antw. Mitsg. een gulde onderrechtinghe waerom en hoe een christen de h. schrift met nut ende stichtinghe lesen, aenhooren ende betrachten sal en kan. Alles door Joannem Piscatorem.... Maer nu tot sonderlinghen nut overghesét, en met de schriftuerlijcke plaetsen int lange verrijckt ende verm. door Petrum Jacobi Austro-Sylvium. t' Amst., voor Dirck Pietersz. 1614. 8°.

Na de voorr. van Piscator aan Beza een »Waerschouwinghe des vertaelders", benevens twee gedichten op den schrijver en den vertaler, vermoedelijk van den dichterlijken uitgever (Pers). Achteraan een register der 32 »ghemeyn plaetse" en: »ghedr. t' Utr. by Abr. v. Herwyck." Niet vermeld in den *Catal. Stuk II, Afd.* 2, bl. 141, v., evenmin als de volgende.

---

1) Tegen Vorstius.

Apologie ofte verantwoordinghe JOH. PISCATORIS.... op de voorbereydinghe van C. VORSTIUS...., waerinne hy sijne aenwijsingen beschermt tegens het examen.... VORSTII; in de welcke vele sprencken der schrifture...., voornamelijck.... van de.... predestinatie...., verclaert werden. Voor aen zijn dieselve aenwijsinghe ghestelt, met een send-brief aen.... VORSTIUM. Alles overgh. uyt de lat. in onse nederd. sprake door PIETER JACOBSZ. VAN SUYDERWOUDE.... Ghedr. tot Enchuysen, by Jac. Lenaertsz. Meyn. 1614.

Met voorr. des vertalers.

Van 't bestant des nederl. oorlogs. Drie boecken beschr. door D. BAUDIUM...., vert. door P. J. AUSTRO-SYLVIUM. 't Amst.... 1616.

Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 272.

J. PISCATORIS tractaet van de ghenade Gods, daer in ghedisputeert wert.... of Gods salichmakende genade algemeyn zy.... Item een verclaringe over de vraghe hoe de mensche in de predestinacie aenghemerckt wert?... Door P. J. AUSTROSILVI, *enz.* 1618. (N°. 1570).

Oratie D. PAREI.... van 't nat. syn. tot Dordrecht.... Overgh. door P. J. AUSTRO SILVIUM, *enz.* 1619. (N°. 1595).

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 49, en *Stuk II, Afd.* 2, bl. 148.

Oratie.... over den 124 Psalm MARTINI LYDII, *enz.* [1619] N°. 1701).

De voorr. is get. P. J. AUSTR. Vgl. ook hierboven bl. 4.

De beproevinghe des gheloovighen om sich te bereyden tot het h. avondtmael ende om datselve weerdichlijc.... te ghebruycken.

Twee tractaten van P. DU MOULIN (Vgl. *Afd.* 2), door SEMMES vert. en met andere uitgegeven onder den titel: P. MOLINAEUS *versch. godsd. tractaten* Amst. 1622. 12°. Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 151.

Grondige ende klare vertooninghe van het onderscheydt in de voornaemste hooftstucken der chr. religie, tusschen de Gereformeerde ende de Wederdooperen; in maniere van teghen-stellinghe neven den anderen voor-ghestelt, met.... wederlegginghe der dwalingen. Uyt.... last des n. holl. synodi ghemaeckt ende uyt-gegheven door ABR. à DOORESLAER...., ende P. J. AUSTRO-SYLVIUM.... Den tweeden druck.... Gedr. t' Ench., voor Albert Wesselsz. Kluppel. 1649. Met priv.

Met opdragt van 20 Junij 1637 aan de stat. v. Holl. en de syn. v. N. Holl., zeer uitvoerige voorr. en registers. Zie voor den 1sten druk MULLERS *Catal., v. holl. godgel. werken*, bl. 66, N°. 620.

CORNELIUS GHESELIUS.

(CORN. VAN GESEL [1]).

Geb. 1572. Pred. te Stryen, te Rotterdam 1605. Ontzet 1611. Pred. te Edam 1612. Gest. 1613.

v. D. AA, a. w. Dl. VII, bl. 141—143.

Cort bericht van de redenen, om de welcke de.... burghemeesteren.... der stede Rotterdam C. GESELIUM.... wt hare stadt hebben doen leyden.... Mitsg. C. GESELII teghenbericht, *enz.* 1612. (N°. 1019).

Vgl. voor dit en de volgende stukken *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 20.

Hetzelfde. Compresser druk. 1612. (N°. 1020).

Proefken van de schadelijcke verschillen over de christ. salichmakende leere, door de welcke de gheref. kercke van Rotterdam... worden beroert. Kortelijck.... beschreven.... door C. GHESELIUM, *enz.* 1613. (N°. 1088).

Corte waerachtighe onderrichtinghe ofte beschrijvinghe van de proceduren ende handelinghen der hn. burghem. ende vroetsch. der stadt Rotterdam, ende der predic. met sommighe ouderl. van de duytsche kercke aldaer, teghens C. GESELIUM..... Door denselven tot nootw. verantw. ende ontdeckinghe der waerheyt der sake, ende tot onderwijs derghener, die van deselve niet wel ofte onrechtelijck bericht moghen wesen, te samen ghestelt. Ghedr. 1614.

Aan de staten opgedragen.

FREDERIKUS BROEKERUS.

(FR. BROECKER [1]).

Geb. . Pred. te Binnewijsent en Westwoud 1604, te Rotterdam 1619. Gest. 1627.

v. HARDERWIJK, *Naamlijst d. Rott. pred.*, bl. 26, v.

F. BROECKERI.... antidotum errorum praecipuorum, comprehensorum in Tractatu de Deo.... et Apologetica exegesi d. C. VORSTII, cum responsione placida ad argumenta errores confirmantia. Amst. ex off. Petri Petraei. 1612.

Met opdragt aan de stat. van Holl. get.: »Ex pago vulgo dicto Binnewisent, cal. Maji." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 30, v. Tegen dit geschrift verscheen in 1619 een *Ruycker* (*Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 63).

F. BROECKERI Disputatie vant rechte verstant des 7 cap. des briefs

---

1) Tegen NIC. GREVINCHOVEN en de LANSBERGENS.

2) Tegen ARMINIUS en VORSTIUS.

PAULI tot den Rom. teghens D. V. COORNHERT in sijn Nadencken opt 7 cap. tot den Rom., ende teghens doct. J. ARMINIUM in zijn Disputatie van den rechten sin des selvighen capittels. Tot Ench. ghedr., by Jacob Lenaertsz Meyn. 1613.

Met opdragt aan de regering van Hoorn uit »Binnenwijsent desen 28 Martij." De weêrlegging van ARMINIUS, begint met een nieuw titelblad, en voorrede aan den lezer van 20 Nov. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 25 en Supplement.

GODOFREDUS SOPINGIUS [1]).

(GOD. SOPINGA).

Geb. 1573. Pred. te Tjerwerd 1595, te Warmond, Bolsward 1604. Gest. 1615.

GLASIUS, a. w. Dl. II, bl. 382, v.

SAXI, o. l. T. IV, p. 216, 585. — PAQUOT, o. l. T. I, p. 33, sv. — *De Navorscher*, Alg. reg.

G. SOPINGII apologetica responsio ad libellum anonymum qui vocatur Bona fides SIBRANDI LUBBERTI et ad H. GROTII pietatem. Cui annexa est ipsa Bona fides anonymi et vita auctoris.... Franicae ex off. Romberti Doyema. 1616.

Vooraf eene epistola dedicatoria aan graaf WILLEM LODEWIJK, de gedeput. van de stat. van Friesl. en aan de curat. der acad. van Franeker, door GODESCHALCUS AELTIUS, pred. te Bolsward. De voorrede is door A. SOPINGIUS onderteekend. Dan volgen latijnsche en één grieksch gedicht ter nagedachtenis van SOPINGIUS, door de hoogl. LUBBERTUS, ARCERIUS, LEONTIUS, en enkele anderen, benevens een brief van BOGERMAN aan D. SICCAMA. Het verhaal »de vita et morte SOPINGII," in den vorm van een brief aan TACITUS AB AYSMA, is van SIBRANDUS SICCAMA. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 151.

JOOST VAN LAREN. (DE JONGE [2]).

(JODOCUS LARENUS).

Geb. 1586. Pred. te Ellewoutsdyk en Oudelande 1608, te Ysendijk 1610, te Koudekerk 1616, te Vlissingen 1618. Gest. 1653.

v. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 174—176.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 206. — FOPPENS, o. l. T. II, p. 769. — DE LA RUË, a. w. bl. 145—147.

Responsio J. LARENI ad Analysin J. ARMINII in IX cap. ad Rom., qua ostenditur breviter ac perspicue, dictam Analysin mentem

1) Tegen H. DE GROOT.
2) Tegen ARMINIUS.

apostoli improbe pervertere. Middelb. excud. Rich. Schilders, impensis Adr. Vivarii. 8°. [1616].

Met opdragt aan den amsterd. pred. JOH. URSINUS, gedagt. »Mauritsstadii 24 Mar. 1616." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 25. Zie voor andere geschriften van VAN LAREN: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 86, N°. 800. *De Navorscher*, Dl. XI, bl. 236.

Spiegel voor het vereen. Nederlant. Voorgest. uyt Matth. 11. 23, 24, waer by.... tractaet over I Joh. 3, 8. Met.... predic. over Hosea 4, 15. Alles door mr. J. VAN LAREN, *enz.* 1669. (N°. 5722).

JACOBUS REVIUS [1]).

Geb. 1586. Pred. te Deventer 1614. Regent van het staten-collegie te Leiden 1641. Gest. 1658.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 168—170.

SAXI, o. l. T. IV, p. 267. — PAQUOT, o. l. T. III, p. 509—512.

Historia pontificum romanorum, contracta et compendio perducta usque ad annum aerae christ. CIƆIƆCXXXII, à J. REVIO. Amst., ap. J. Janssonium. 1632. 8°.

Met opdragt aan de regering van Kampen en indices.

Examen dissertationis d. N. VEDELII de episcopatu CONSTANTINI magni, seu de potestate magistratuum reformatorum circa res eccles. Auct. J. Revio.... Amstel., ap. Joh. Jansonium. 1642. 12°.

Met opdragt aan de regering van Leiden.

Schriftuurlijck tegen-bericht van de leere der gereform. kercken, aengaende de goddel. predestinatie ende andere aen-clevende poincten, tegen de dwalingen dergener, die haer selven Remonstranten noemen, voorghestelt in 't boecxken van d. H. HERBERTS, ghen. Cort ende claer bewijs &c., met korte openinge der schriftuur-plaetsen daer in aengetoghen door J. REVIUM.... Tot Deventer, by Sebast. Wermbouts. 1617.

Met opdragt aan de regering van Deventer van 8 Aug. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 123.

J. REVI triumph-liedt op de.... veroveringhe der.... stat. van 's Hertogen-bos, *enz.* 1629. (N°. 2286).

De CL psalmen Davids, eerst in nederl. dichte gebracht door P. DATHENUM, ende nu in sin ende rymen gebetert door J. REVIUM. Gedr. tot Deventer, by Nathan. Cost. 1640. 12°.

Met voorr. en register. Achteraan de catechismus en de formulieren.

---

1) Tegen HERBERTS.

J. Revii Daventriae illustratae sive historiae urbis Daventriensii libri sex, perducti usque ad annum.... CIƆIƆCXLI. Quibus etiam non pauca quae ad univ. Transisalaniam et regiones finitimas spectant, per occasionem edisseruntur. Lugd. Bat., ex off. Petri Leffen. 1651.

Vooraf een opdragt aan de regering van Deventer, lat. gedichten van Heinsius, Gronovius, Boxhorn, Barlaeus en Thysius en hebr. gedicht van All. Uchtmannus.

CORNELIUS DUNGANUS[1].
(CORN. VAN DONGEN).

Geb. . Pred. te Jutphaas, te O. en W. Zaandam 1612, te Arnhem 1617, te Utrecht 1619. Gest. 1636.

v. d. Aa; a. w. Dl. IV, bl. 400, v.

Pacificatie der ont-ruster gemoederen, over het droevigh dispûyt der kercken onses landts. Waer inne (om voor te komen meerder ongerustheyd, ende te bevorderen d' oude vrede, die na God en waerheyt is), het verschil duydelijck ende sedighlijck werdt geexamineert, ende de waerheyd met Gods woord verdedight. Gestelt voor dengenen, die vrede ende waerheyd liefhebben. Door C. Dvnganvm.... Tot Arnhem, by Jan Janssen 1618.

Opgedragen aan de stat., den kanselier, raden en gedep. in de kerk. zaken van Gelderland en Zutphen. Na de opdragt een »Af-scheyd aan de dien. ende opsienderen der kercke Chri. in de classe van Haerlem" en register der schriftuurplaatsen. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 118 (*Bloempolgen*).

Redenen van consideratien: dienende om de geref. ghemeynten by den anderen te houden ende, so veel doenlijck, alderhande scheuringe onder deselve te voorhoeden. Genomen ende getrocken uyt de schriften ende boecken der remonstrantsche leeraren ende 't samen gestelt, tot vrede ende ophouden van vordere verdeeltheyden, door C. V. D. Tot Vtrecht, by Abr. van Herwijck. Met behoorlijcke approbatie. (1626).

Citaten uit de geschiften van Uytenbogaert, Episcopius, Taurinus en andere Remonstr., met beschouwingen daarover. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 120 (*Consideratien*) en *Catal.*, *Stuk I, Afd.* 2, bl. 82.

Salvatien van 't geschrift, onlangs uyt-gegeven tegen de remonstr. afgesonderde vergaderingen, geintituleert Redenen van consideratie &c. Ingestelt tot weder-legginge van de Consideratien, die enige, onder den naem van ledematen van de ware, suyvere, christ. geref. kercke, daer tegens hebben laten uytgaen. Door C. Dvnganvm.... Tot Vtrecht, by Abr. van Herwijck. 1626.

»Met kennisse ende approbatie des classis" uitgegeven.

---

1) Tegen Episcopius.

Den vreedsamen christen, voor-ghestelt.... aen den Remonstranten over haren Vrijen godsdienst. Door C. DUNGANUM, *enz.* 1628. (N°. 2243).

Aan de keerzijde van het titelblad een »Sommier," in 5 vierregelige verzen. Aan het einde een »Extract uyt ARMINII theses" en een »Rymgedicht teghen de droevighe scheuringhe." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 43.

Tsamen-spraeck.... over den tegenw. bedroefden staet der kercken ende de grouwelicke proceduеren, *enz.* 1630. (N°. 2417).

ISAAC ABBAMA[1]).

Geb. . Pred. te Berkenwoude 1621, te Gouda 1635. Ontslagen 1638. Gest. .

Maechts antwoort tegen.... de Aenspraeck van een courtisaen, *enz.* [1618]. (N°. 1333).

Op rijm. Vgl. voor de Aenspraek: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 117. De dichter zal wel niemand anders geweest zijn dan de zoon van FRED. ABBAMA, pred. te Oudewater, die nog een tweede zoon had, ook FRED. geheeten, die achtereenvolgens pred. was te Polsbroek 1636, te Moordrecht 1640 en te Vianen 1646. Hij vertrok in 1655 naar O. Indië en in 1656 naar Afrika.

RIPPERTUS SIXTUS[2])

Geb. 1584. Pred. te Twisk 1608, Hoorn 1616, Leeuwarden 1627. Gest. 1651.

De Navorscher, Dl. XI, bl. 362, XII, 9.

Bespreek ofte onderhandelinge ghehouden over eenighe huydendaechsche kerckelijcke verschillen, voor twee notarisen ende verscheyden ghetuyghen wedersijdts, tusschen D. SAPMA... ende R. SIXTI... Waer voorts nu oock byghecomen is: de noodtwendighe verantwoordinghe RIPPERTI, tegens de laetste lange dictaten DOMINICI, hem, by monde te doen, ghelijck 't begonnen was, gheweyghert ende afgheslagen. Waer inne seer wijdt-loopich ende claer de remonstr. dwalingen DOMINICI wederleyt, ende de rechtghesinde schriftmaticheyt der ghemeener leere der kercken, daer aen hem RIPPERTUS houdt, verdedicht wordt. Alles tot sonderlinghe dienst des lesers, met drie onderscheyden registers verryckt.... Ghedr. tot Enchuysen bij Jacob Lenaertsz. Meyn. 1617.

Met een voorrede. SAPMA verwijt S. in het *Prov. vertoogh*, dat hij eene geheele acte heeft weggelaten, en dat het *Bespreck* »deurgaens sur vitieus ende sloffelijck ghedruckt is." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 130 en *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 30, (*Practijcke*).

1) Tegen TAURINUS.
2) Tegen SAPMA.

Claer vertoogh van thien.... redenen, waeromme de geref. kercken... gheensins vermoghen.... remonstrants-ges. persoonen.... tot de.... geref. kercke.... aen te nemen.... Door R. S. F. F., *ens.* 1627. (N°. 2191).

Troost-rijcke fonteyne der zalicheyt: ofte grondige verclaringe van den eenigen waren troost der geloovigen, beyde in leven ende sterven. Eerst summierlijck voor-ghestelt, in openbare predicatie over den eersten vraghe ende antw. onses catechismi, op den tweeden Jan. a°. 1642. Nu wijdtloopich, tot dienst van alle christenen, uyt-ghebreydet ende met een register van de verhandelde materie verrijckt. Door R. SIXTUM.... Ghedr. tot Leeuw. by Claude Fonteyne. 1644. Met priv.

Vóór het titelblad nog een ander, dat met allerlei prentverbeeldingen is geïllustreerd, waarvan de middelste voorstelling 's schrijvers theologie al zeer plastisch weêrgeeft. Bij deze titelplaat behoort een „stichtelijck onderricht tot verclaringe" op rijm van den uitgever, die ook een „sinroerend' gheheym-dicht" gaf bij het portret van S. De kerkelijke approbatie van 1642 is door de pred. van Accrum en Ooster-littens, LAURENTIUS TACONIS en PIERIUS JOANNIS onderteekend. De opdragt aan de magistraten en kerkeraden van Twisck, Hoorn en Leeuwarden is gedagt. „Leeuw. 1 Aug. in het jaar 1644, mijns ouderdoms 60, mijns kerckendienst 35." Behalve door een aantal gedichten op S. wordt de opdragt ook nog gevolgd door een octrooi der stat. gen. van 13 Nov. 1642.

Thien grondige ende bondige redenen, waerom de gereformeerde kercken niet en vermogen eenige remonstrantsche persoonen, soo lange sy in hare dwalingen volharden, met dat haer dwalende ende tegen Godes woort strijdende gevoelen, tot de gemeenschap van de kercke J. CHR^I., door 't gebruyck van des heeren h. avontmael, aen te nemen ende te ontfangen. Door R. SIXTI.... De vierde editie, van nieuws oversien ende verbetert.... Tot Hoorn bij Marten Gerbrantsz. 1650.

Nog een ander geschrift in MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 108, N°. 1004.

SAMUEL BEYER [1]).

De Navorscher, Dl. XV, bl. 112 [2]).

Antwoort op een.... laster-schrift door H. SLATIUS uytghegh... teghens de schuer-predic.... Door S. BEYER, *ens.* 1617. (N°. 1286).

Vgl. voor dit en het volg. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 138 en het supplement.

t' Loon twelck S. BEYER kende schuldich te zijn aen den Post-bode,

1) Tegen SLATIUS en VAN DEN BASE.
2) BEYER schijnt geen predikant geweest te zijn.

die.... SLATIUS aen de schuer-predic.... heeft ghesonden. Door S. BEYER, enz. 1617. (N°. 1288).

Waerachtich verhael van t' ghene ghepasseert is in een zeker handelinghe, ghevallen tusschen d. N. GREVINCHOVIUM ende JAN DAMEN KOOL ter eender, ende ADRIAEN ADRIAENSZ. HAVELAER, GHEERRIT DAMEN KOOL, ende SAMUEL BEYER ter ander zijden.... Tot Rott. by Dav. Jacobsz. van Hakendover. 1617.

Aan het einde door S. BEYER onderteekend. Het stuk is gerigt tegen hetgeen v. D. BASE had geschreven. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 273.

JACOBUS LAURENTIUS[1])

Geb. 1585. Pred. te Oude-Niedorp 1612, te Diemen 1613, te Hoog-Karspel 1617, te Naarden 1618, te Amsterdam 1621. Gest. 1644.

v. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 207—209.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 615, sv. — FOPPENS, o. l. T. I, p. 521.

Prodiga Jesuitarum liberalitas in vocibus universalibus: omnis, nullus, semper, nunquam, ubique, nusquam, totum, nihil; tum veritate tum proprio testimonio confutata. Sive appendix ad cauteriatam Jesuitarum conscientiam, jam ante ab authore editam, in quo tum vana ac falsa Pontificiorum Jesuitarumque de patribus ac sua romano-catholica ecclesia gloriatio, tum non pauca aperta eorundem mendacia ac calumniae ex propriis testimoniis deteguntur, demonstrantur, refutantur. Opera et studio J. LAURENTII.... Amst. ex off. Henrici Laurentij. 1618. 8°.

Met praef. pastoribus eccl. Amstelred. get. »Ex musaeo nostro in Hoochkaspel, die 19 Martij 1618," waarna een »Catalogus praec. authorum, qui in hoc tract. citantur." Aan het einde een »Index articulorum."

Reverentia ecclesiae romanae erga sctos patres vet. subdola, ex ipsorum Pontificiorum Jesuitarumque libris certis.... testimoniis demonstrata et in XII art. destributa. Cui accedit tractatus de.... legitima, quae s. scripturae et quae.... patribus atque illorum scriptis debetur auctoritas, honore, reverentia. Op. et studio J. LAURENTII.... Lugd. Bat. sumpt. H. Laurentii, bibliop. Amst. 1624. Cum permissu superiorum. 8°.

Met opdragt aan de regering van Alkmaar. Achteraan: »L. B. exc. J. C. Woudanus."

H. GROTII epistola ad J. LAURENTIUM anatomizata. Hoc est J. LAURENTII ad dictam epistolam responsio epistolaris. Cui subnexo Ἐπιμέτρῳ quadruplici. Amst. typis Nic. Ravesteinii, sumpt. Henr. Laurentii. 1642. 8°.

Vooraf de brief van DE GROOT aan LAURENTIUS, »Lutetiae, Majo 1642."

---

1) Tegen H. DE GROOT.

„Editio belgica" — zoo wordt op de laatste bladz. gelezen — „sequetur post octiduum." Die vert. volgt ook hieronder. Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 235 (H. GROTII *appendix*).

Idem. Priori edit. auctior facta, tum epimetro quinto, tum Epistola quadam anonymi, sub nomine J. LAURENTII scripta. Amst. typ. Nic. Ravesteinii, sumpt. Henr. Laurentii. 1642. 8°.

HUGO GROTIUS papizans, hoc est notae ad quaedam loca in H. GROTII Appendice de Antichristo, papam romanum et doctrinam ac religionem papisticam spectantia &, in quibus via sternitur ad papismum anti-christianum. Auth. J. LAURENTIO.... Locorum syllabum exhibet pagina versa. Amst. typ. Nicolai Ravesteinii. Sumpt. Henrici Laurentii. 1642. 8°.

Met uitvoerige praef.

Idem. Edit. nova. Amst., ap. Freder. Kaal. 1830. 8°.

Met opdragt van H. F. Kohlbrügge „BILDERDYKIO, ven. LAURENTII abnepoti," en praef. van denzelfden.

Het schat-boeck der verklaringhen over de catechismus....., overgheset.... door F. HOMMIUS.... Waerby.... een belydenis-pred. ghedaen door d. J. LAURENTIUM.... t' Amst.... 1642.

Zie boven bl. 22.

H. GROTII brief aen J. LAURENTIUM geanatomiseert, d. i. J. LAURENTII antwoord-brief aen H. GROTIUM. Met vijfderley by-ghevoeghde toe-gifte. In somm. plaetsen van het latijnsche verandert en verm... Midsg. met een seeckere brief onder den naem van J. LAURENTIUS aen hem ghesonden. t' Amst. by Nic. van Ravesteyn, voor H. Laurensz. 1642.

Zie boven. Zie ook MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 86, No. 803 en 804.

DANIEL PIPARDUS [1]).

Geb. Rector en Pred. te Kampen . Gest. 1651.

De Navorscher, Dl. X, bl. 267.

Corte aenwysinghe van den dwael-ende-laster-geest M. GUALTHERI, uyt sijne eyghene schriften. Met corte teghenstellinghe der.... leere uyt Godes h. woort. Ghest. uyt last van de.... burghem., schep. ende raet der stat Campen, door d. D. PIPARDUM.... Tot onderrichtinghe van alle.... christenen, opdat sy haer voor.... gelijcke

1) Tegen GUALTHERUS.

geesten.... mogen wachten. Ghedr. tot Campen, by Fr. Jurryaensz. 1622. Met priv.

Met voorr. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 277.

BARTHOLOMAEUS NICOLAI PISCATOR[1]).

Geb. . Pred. te Ter Heide 1616, te Gouda 1619, te Reeuwijk 1638, te Kuilenburg 1639. Gest. 1667.

Clare ende noodtwendighe antwoorde B. NICOLAI.... op sekere ongefondeerde beschuldingen, met dewelcke sijn persoon teghens alle waerheyt beswaert wordt van d. ED. POPPIO.... in eene sekere ghedruckte missive, ghesonden aen de remonstr. ghem. binnen der Goude, so hy die noemt. Ghedr. ter Goude, voor Marten Straffintvelt. 1622.

Hierin ook de brief van POPPIUS van 24 Oct. 1622. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 107.

CASPAR STRESO[2]).

Geb. 1603. Pred. te Monster 1637, te 's Gravenhage 1638. Gest. 1664.
De Navorscher, Alg. reg. en Dl. XV, bl. 116.

Fundamenta sanctitatis ex priori parte capitis octavi epist. Paulinae ad Romanos; ecclesiae Hagiensi concionibus aliquot proposita, per C. STRESONEM Anhaltinum.... Hagae-com., ex off. Franconis Spruyti. 1641. 8°.

Met opdragt (d°. 20 Febr.) aan zijne ambtgenooten LAURENT. MODAEUS, ELEAZAR LOTIUS, SAMUEL CABELJAU en CORNEL. TRIGLAND. Behelzende Conciones XVIII en eene »Tabula synoptica."

Fundamenta patientiae ex posteriore parte cap. octavi epist. Paulinae ad Romanos, eccl. Hagiensi concionibus aliquot proposita per C. STRESONEM.... Hagae-com. ex off. Fr. Spruyti. 1641. 8°.

Vooraf eene »Epist. dedic. LUDOVICO CAMERARIO, regni Suecici ad Confoed. Belgium legato." Behelzende Concion. XVI en eene Tab. synopt.

Conciones quaedam miscellaneae, quibus ex diversis textibus diversae materiae theol. explicantur et ad praxin pietatis applicantur. Per C. STRESONEM.... Hag. Com. ex off. Fr. Spruyti. 1641. 8°.

Met opdragt »DAV. DE WILLHEM, Princ. Aur. consiliario." Vooraf de »Series concionum."

---

1) Tegen POPPIUS.
2) Tegen PASCHIER DE FYNE en UYTENBOGAERT.

Dissertatio de usu philosophiae inter Christianos. Auth. C. Stresonii... Hag. com. H. Hondius. 1656.

Commentarius practicus in Actorum apost. per Lucam... descriptorum, capita priora sedecim. Studio et opera C. Stresonis.... CLXXXV concionibus.... ecclesiae Hagiensi propositus et in usum candidatorum ss. ministerii praelo subjectus. Edit. novissima, priori correctior. Amst. ap. J. Janssonium. 1658.

Met opdragt van 1650 aan prins Willem II.

Comment. pract. in Act. apost.... capita posteriora duodecim. Studio... C. Stresonis.... CVI concionibus.... propositus.... Amst. ap. J. Janssonium à Waesberge. 1659.

Met opdragt van 1655 aan de staten, de regering van 's Hage, enz.

Tweede bericht aen de gemeynte van 's Graven-Hage, tot verantwoordinghe van 't voorbeelt der gesonde woorden, teghens 't pasquil van den Veen-boer. In 's Graven-h. ghedr., by Fr. v. d. Spruyt. 1642. 8°.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 145.

Derde bericht aen de gemeynte van 's Graven-Hage, tot verantw. van 't voorb. der ges. woorden, teghens des veen-boers Aenwiisinge ende Waerschouwinge. In 's Graven-h., ghedr., by de wed. v. Fr. v. d. Spruyt. 1642. 8°.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 103 (*Wederlegginge*) en 145, *De Navorscher*, Dl. XI, bl. 153.

Vierde bericht aen de gemeynte van 's Graven-hage, voor het voorbeeldt der gesonde woorden, tegens de Wederlegginge van het Derde bericht. In 's Graven-h. gedr., voor de wed. van Franck v. d. Spruyt. 1642. 8°.

Tegen Uytenbogaert, zie het vorige.

History-catechismus, dat is: korte onderwysinge voor de eenvoudige, raeckende de geschiedenissen van Godts regeringhe over de werelt ende over de kercke, voor so veel noodigh ende dienstigh is tot recht verstant van den leer-catechismus. Door C. Streso... In 's Graven-h., voor de wed. van wijlen Franck v. d. Spruyt. 1645. 8°.

Opgedragen »Aen de ghemeynte in 's Graven-h." Aan het einde een »Taeffel, toonende de generale order van desen hist.-catech." De herdruk van 1661 volgt hieronder.

Danck-predicatie uyt den CXXII psalm, gedaen in 's Graven-hage, den 21 Aug. 1651, op de groote zaele, in de.... vergad. van de hooge machten der seven gheun. Nederl. provintien, voor de eendrachtige vast-stellinge van ghewichtige saecken behoorende tot

den vrede van staet en kercke. Door C. STRESO.... In 's Graven-h. voor Jasper Doll. 1651.

Opgedragen aan de stat. gen. en die van Holl.

Hetzelfde. Amst. Gillis Joosten. 1651.

Korte aenmerckinghen op het onbewesen Bewys, dat het gevoelen van der sonne stillestant ende des aertrijckx beweginghe niet strijdigh is met Godts-woort. Aengeteyckent tot onderdruckinge van eenen opspringende wortel der bitterheyt tegens de autoriteyt van de h. schrifture, *enz.* 1656. (N°. 4505).

Vermoedelijk van STRESO. Vgl. voor het Bewijs beneden op L. v. VELTHUYSEN.

t' Samen-spraecke tusschen een papist ende een gereformeert christen, beyde inwoonders van 's Gravenhage; tot beantwoordinge van de scrupulen der conscientie, die verstandige papisten hebben of konnen hebben, over het werck van reformatie ende afsonderinghe. In-ghestelt door C. STRESO.... In 's Graven-h., by Jasper Doll. 1658. 8°.

Met voorw. De herdruk van 1661 volgt hieronder.

Het voor-beelt van de gesonde woorden, dat is: de gronden der saligheydt, beyde in kennisse ende pracktycke. Neffens eenige aenhanghselen... History-catechismus... Mitsg. eenige predicatien.... Met een t'samen-spraecke... Door C. STRESO.... Den sesden druck. In 's Graven-h., by Christoff. Doll. 1661. 8°.

Met voorw. »Aen de gemeynte J. CHRI. in 's Graven-h." Het 1ste stuk is een catechesaticboekje in vragen en antw. De »Aenhanghselen" bestaan in: Analysis generalis ofte aenwijs. v. d. gener. order, die den Heyd. catech. houdt in het voorstellen v. d. gesonde leere. — Catal. mysteriorum, d. i. lyste v. d. verborgentheden, dewelcke door de h. schrift. geopenbaert werden. — Catal. officiorum, d. i. lyste v. plichten, die een christen moet betrachten. — Spooren ter godtsaligheydt. — Teeckenen om hem selven te beproeven. — Middelen om hem selven te vertroosten. — Kinder catechismus. — Hoe men een gebedt moet stellen. — Een dagelijcks gebedt. — Gebedt voor ende na het avondtmael. Dan volgt de *History-catechismus. Door* C. STRESO. *In 's Graven-h. by Chr. Dol.* 1661, onder afzond. titel, met nieuwe pagin., voorr. en »Taefel" aan het einde. Hierna *Het testament onses Heeren* J. CHRI., *geopent in een predic. voor het avontmael over.... Luc. XXII,* 20. *Met noch twee predic. over....* 1 *Petr. IV,* 18 (*en*) 19. *Met een 't samen-spraecke. Door C. Streso. In 's Graven-h. by Chr. Doll.* 1661; onder afzond. titel, met nieuwe pagin. en »Eene korte aensprake aen eenvoudige persoonen in hare sieckte" op het einde. Eindelijk de *'t Samen-spraecke tusschen een papist ende een geref. christen. In ghestelt door* C. STRESO.... *In 's Gravenh. by Chr. Doll.* 1661; onder afzond. titel, met nieuwe pagin., een woord »aen den chr. leser" vooraf, en aan het einde: »Tot Delf, gedr. by Anthony van Heusden."

JACOBUS SCEPERUS[1]).

Geb. . Pred. te Oostzaan 1633, te Gouda 1638. Gest. 1678.

De Navorscher. Dl. XV, bl. 135, 165.

Verbaesde verwondering der Castilianen, en danckbare vreughde der vereen. Nederlanders over het innemen van.... Hulst en desselfs... sterckten, door... FREDERICK HENRICK... Int korte voorgestelt op... 22 Nov. 1645 in de dancksegginge.... Door J. SCEPERUS.... uyt de woorden van den 126 Psalm vs. 3, 4. Ter Goude, gedr. by Will. van der Hoeve 1646. 8°.

Met opdragt aan den prins en lat. gedicht.

Manasse teegen Ephraim, d. i. Engelandt teegen Hollandt, mitsg. oogensalve voor hun beyden. Uytgeg.... door J. S. A. P. G. Den tweeden druck...., vermeerdert. Tot Amst., by Jaq. Boursse. 1653.

De eerste druk verscheen in ditzelfde jaar.

Hetzelfde. Door J. SCEPERUS.... Den derden druck.... 1653.

In ditzelfde jaar schreef hij nog *De netten der sleyers ontdeckt* (MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 106 N°. 984).

Ephraim met Juda, d. i. Engelant met Hollant, toonende dat de vereeniginge van alle evangel.... vorsten, staten en kercken, een... middel is, om tot niet te maecken het moortverbond der Papisten... Door J. SCEPERUS, *enz*. 1655. (N°. 4391).

Geschenck op geseyde St. Nicolaes avont aen allen ingesetenen van Gouda, welcke Godts woort en waerheijt nevens haer zaelicheijt lieffhebben en betrachten. Gegeeven door J. SCEPERUS... Tot Gouda, bij Willem van der Hoeve. 1658. 8°.

Met opdragt aan de regering van Gouda. Een zeldzaam en merkwaardig polemisch geschrift tegen de Roomschen.

Chrysopolerotus, d. i. Goutsche vraeger over de vijff articulen der Remonstranten, beantwoort door Poimaenius, op aenleydinge van Philaletus, te saemen gestelt door J. SCEPERUS, Amsteld.... Tot Gouda gedr., by Fr. Hoola. 1661. 8°.

Aan de regering van Gouda opgedragen. Met titelprent. Hiertegen schreef v. LIMBORCH eene *Korte wederleggings* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 54).

Chrysopolipoimeen d. i. Goutsche herder, verdedigende Chrysopolerotum d. i. Goutsche vrager, tegen de drijvingen van PHIL. VAN LIMBURGH etc., t'samen gestelt door J. SCEPERUS.... T'Amst., bij Otto Barentsz. Smient en Jodoc. Smient. 1662. 8°.

Met titelprent, opdragt aan de regering van Gouda en „aenspraeck aen allen en vooral remonstr.-gesinde burgeren in Gouda."

---

1) Tegen v. LIMBORCH.

Juda en Israel teegens Benjamin, mitsg. Engelant teegen Hollant. Voorgest.... door J. Sceperus, enz. 1666. (N°. 5439).

Hetzelfde. Nadruk. 1666. (N°. 5440).

De Chaldeen en Babylonieren onder de voeten van den koninck aller koningen.... Voorgest. uyt Habakuk.... door J. Sceperus, enz. 1673. (N°. 6959).

BERNARDUS WYNGAERDEN[1].

Geb. . Pred. te Deventer 1637, te Leiden 1641. Gest. 1682.

Een tractaet van den sabbath ende den dagh des Heeren.... Overg. door B. Wyngaerden ende S. Althusium. Tot Leyd., by H. Verbiest. 1652. 12°.

De schrijver van het oorspronkelijk was David Primerose.

Consideratien raeck. 't stuck van leeninge..., vraegs-wijse voorgestelt..., met.... antwoort.... door.... S. Maresius.... Daer achter.... klare en kracht. bewijs-redenen, enz. 1657. (N°. 4582).

De *Bewijs-redenen* volgen onder dezen afzond. titel:

Klare ende krachtige bewijs-redenen, thoonende dat de houder van de leenbanck tot Leyden en oock alle.... banck-houders, leenende volghens ordonnantie haer van de christ. overicheydt voorgeschreven, niet.... behooren van 't h. avontmaal.... gheweert te werden. Gestelt van.... B. Wyngaarden.... en P. Cabeliauw..... Uytgeg. door H. C. V. S. M. & P. S. Tot Leyden, voor Hendr. Verbiest. 1657.

Achteraan een »Request van Seb. Koningh, banckh. binnen Leyden."

ARNOLDUS HACHTINGIUS[2].

Geb. . Pred. te Garijp, Suameer en Eernewoude 1619, te Tammarum en Firdgum 1625, te Dokkum 1641. Gest. 1657.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 84, v.

Censura censurae dat is: mondt-stopper van de Censure by Guern. Vorstium uytghegeven tegens de Noodtsaeckelijcke waer-

---

1) Tegen Batelier, ofschoon zijn geschrift tegen dezen met Heidanus uitgegeven mij niet in handen kwam. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr*. bl. 150. (*De krachtige waerheyt*).

2) Tegen G. Vorstius.

heydt A. HACHTINGIJ. Ofte noodtwendige verantwoordinge van de Noodtsaeckelijcke waerheydt, teghens de vermeynde Censure VORSTIJ. Daer in de selve van alle blame, buyle, en wonde gevrijt, en onbeschadight vertoont, mitsg. alle nietige cavillatien des censureerders met het sweert des geestes af-gekapt worden. Tot meerder verclar. en verdedinge der h. waerheyt voor-gestelt, en in 't licht gegeven door A. HACHTINGIUM.... Gedr. tot Leeuw., by Gijsbert Sybes. 1655. 8°.

Vooraf een »Carmen gratulatorium ad ARN. H." get. F. O. E. L. en een »Encomium consecratum ARN. H." door HERM. PETREIUS, pred. te Rijperskerck en Hardegarijp. Aan het einde eene »Nae-aen-spraeck aen de aff-ghewekene van onse kercke." Waerschijnlijk behoort er ook een register achter. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 197.

ALEXANDER PETREJUS[1]).

Geb. Pred. by de engelsche gem. te Rotterdam. Gest.

Replycke van A.P.S. R.... op d'Antwoordt.... voor een geref. Hollander...., waer in verhandelt wordt de questie of de dwalende in conscientie van de magistraet mogen bedwongen worden. Hier is noch by gevoegt de questie uyt ABR. CALOVIO of de Socinianen christenen mogen genaemt worden, enz. 1655. (N°. 4429).

Tegen ADR. PAETS.

Hetzelfde. Na de copie. 1655. (N°. 4430).

Paraenesis.... om te vermijden de socinianerije, gestelt tegen het onzedich.... antwoordt van.... een geref. Hollander. Door AL. PETREIUM, enz. 1655. (N°. 4433).

Vgl. voor dit en de vorige stukken *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 280 v.

LEONARD RIJSSENIUS[2]).
(L. VAN RIJSSEN).

Geb. . Pred. te Tul en 't Waal, te Heusden 1659, te Deventer 1668, weder te Heusden 1674. Emer. 1693. Gest.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 247.

PAQUOT, o. l. T. I, p. 643. — BURMAN, o. l. p. 318.

Synopsis impurae theologiae Remonstrantium, ipsorum verbis tum expressa, tum saepe refutata.. Cum responso (*sic*) ad Epistolam

1) Tegen ADR. PAETS.
2) Tegen POELENBURG.

AR. POELENBURGII. Aut. L. RYSSENIO. Ultr. ex off. Henr. Versteegh. 1661. 8°.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 50.

De vuile en ziel-verdervende leer der nieuwe Remonstranten, door L. RYSSENIUS.... 12°. [1662].

Achter A. MONTANUS *Socinaensche Arminianery*, met nieuwe pagin., en »Bladwyser" der 14 capitt. op de keerzijde van het titelblad. Achteraan de »Leer-stucken der nieuwe Remonstranten." Zie op ARN. MONTANUS.

Oordeel van eenige theologanten tot Deventer over het boeck LUD. WOLZOGEN van den Uyt-legger der h. schrift.... Te Middelb. gedr., by Henr. Smidt. 1669.

Zie op WOLZOGEN hieronder.

De oude rechtsinnige waerheyt verdonckert.... door DES CARTES, COCCEJUS, WITTICH, BURMAN, WOLZOGEN, PERIZON, GROENEWEGEN, ALLINGA &c. en.... op-geheldert.... door L. RYSSENIUS, *enz.* [1674]. (N°. 7225).

Met opdragt aan C. FAGEL.

CHRISTUS vry van sonden, verdedigt tegen de verkeerde verklaeringe over PS. XVIII, 24 van d. J. VAN DER WAEYEN ende Elnatan Ree Amelech ofte STEENGRACHT. Door L. RYSSENUS...., waerby.... een ernstige waerschouwinge van d. J. V. D. WAEYEN, getrocken uyt sijne eygene schriften, tegen de nieuwigheden.... Tot Vliss. by A. van Laren.... 1675.

Met opdragt aan de leden van de classis van Goes.

Doot-stuypen der Cartesianen en Coccejanen, vertoont in twee boeken: het eene.... van Eubulus Philometor, het andere van P. ALLINGA, beyde tegen L. RYSSENIUS, ende nu ontdekt ende wederleght door.... L. RYSSENIUS.... Tot Utr. gedr., by W. Clerck. 1676.

Met opdragten aan de classis van Walcheren en aan CHR. WITTICHIUS, FR. BURMAN, J. V. D. WAEYEN en P. ALLINGA. Voorts een brief van de classis van Goes van 21 Aug. 1675 en een ged. van DES. WAARLEBEN v.d.m.

Lichtende fackel voor een dwalende conscientie.... Met een vertoogh hoe de conscientie dwalen kan.... Door L. RYSSENIUS, *enz.* 1678. (N°. 7675).

Naar aanleiding van de geschillen te Middelburg over het beroep van MOMMA. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 2, bl. 24, v.

Apologie voor het reght der overheden, des volks ende der kercke.... Kort. voorgestelt door L. RYSSENIUS, *enz.* 1689. (N°. 8921).

Dagon, den politiken afgod, verbroken om de arke des Heeren.... Door L. RYSSENIUS, *enz.* 1690. (N°. 9152).

JACOBUS LEYDEKKER[1]

Geb. 1656. Pred. te Riethem 1678, te Willemstad 1682, te Heusden 1692, te Middelburg 1698. Gest. 1729.

v. d. Aa, a. w. D. XI, bl. 384—386.

De la Ruë, a. w. bl. 49—53.

Kerckelycke historie, soo van het o. als n. test., met een opschuyving der tijd-gordijn in de voorn. jaer-getallen, sedert de wereldscheppinge tot nu toe; uyt de oudheid opgehaald door J. Leydecker.... Tot Dordr., by Dirck Goris. 1691. 8°.

Met approb. van de classis van Z. Holl., opdragt aan de h. h. raden en reken-meesters van den kon. van Engel., inhoudsopgave en ged. van de pred. C. Tuinman te Goes, Adr. Colosse te Ridderkerk, en van M. van Dalen, med. doct. Dit maakt met een „voorafspraeck" het 1ste deel uit. Het *Tweede deel,* onder afzond. titel, omvat de eigenlijke kerkgeschiedenis. Aan het einde een chronol. tabel.

De sake van den sone Gods verdedigd tegen de schriften van den Doops-gesinden Adriaan van Eeghem, met vertoog, dat syn gevoelen daerin begrepen Ariaans is. Door J. Leydekker.... Tot Midd. by Jac. Boter. 1701.

Met opdragt aan de regering van Middelburg.

Eere van de nationale syn. van Dordregt in den jare 1618 en 1619, voorgestaan en bevestigd tegen de beschuldingen van G. Brand, in syn Hist. der reform. Met aanm. op syn eensydig verhaal, ontrent de remonstr. voorvallen, voor, onder als na het houden van die syn. Door J. Leydekker... 't Amst., by Is. Stokman. 1705 *en* 1707.

In 2 deelen, waarvan het 1ste is opgedragen aan de Z. Holl. synoden, in 1705 te 's Hage en Haarlem vergaderd, het 2de aan de Zeeuwsche classis. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 174 en 183 (J. Brandts *Verantwoording*).

Het testament van J. Leydekker aan de gemeente.... te Middelburg, zynde een jubel-reden van zyne vyftigj. bedieninge over Ps. LXXI, 17, 18, uitgespr. in de nieuwe kerk 11 Apr. 1728. Vooraf: De wasdom des regtveerdigen, Zijn vrugtbaaren ouderdom, Roem dat de Heere regt is, Het testament van Izaak, Christus weerkomst, God alles in allen. Achteraan: Triomf der godd. waarheid, genade, vrede en ruiter op zyn wit paard. Daarby een berigt van Pelagius, Pelagiaanen en halve Pelag...., met de tegenstellingen van de oude vaderen...., tot voorstand van de byzondere niet algem. genade. Nog eenig rymwerk. Te Middelb., by Leend. Bakker. 1728.

Met opdragt aan de reg. van Midd. en brief aan de gem. Vooraf nog ged. van P. de la Ruë, C. Tuinman, J. Plevier, D. Beukelaar, K. Gentman. De pred. vóór de *jubel-reden* handelen over Ps. XCII, 13, 14;

---

1) Tegen G. Brandt.

15; 16; Gen. XXVII, 2; Apoc. XXII, 20; I Cor. XV, 28; ná de *jubel-reden* over Spreuk XXIII, 23 (ter gedacht. der eerste zitting van de dordsche syn. 13 Nov. 1618); Rom. V, 21 (wegens de 154ste zitting); Jac. III, 17 (scheiding der synode 29 Mey 1619); Apoc. VI, 2. Achteraan een lijst van de pred. te Middelburg en bladwijzers.

G. VAN INGEN[1]).

De Navorscher, Dl. XII, bl. 18.

Thersites of antwoordt tegen de blaeme.... de geref. kerck en leere door... J. WESTERBAEN..., opgedicht in sijn... heeckel-dicht... Kost-verlooren. Aen.... HENR. DE ROY.... herder.... tot Zutphen, gerijmt door GE. VAN INGEN. Gedr. in 't j. o. Heylandts 1668.

Den simpelen Thersites sigh weder vertoonende in eenige blaeuwe boeckjens, genoemt Seep-balletjen ende Was-lichtjen, ofte weder-antwoordt aen.... J. WESTERBAEN.... op syne voorgen. dwaesligtjens. Door G. VAN INGEN. Gedr. 1669.

Met een opdragt aan de geref. kerk op rijm. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 153, v.

HENRICUS RUYLAEUS[2]).
(H. RUYL).

Geb. . Pred. te Wormer 1634, te Weesp 1637, te Amsterdam 1640. Gest. 1680.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 289.

G. BRANDTS stoute geveynstheyt en liefdeloose geest, vertoont in sijn.... Historie der reformatie en ontdeckt door H. RUYL, *enz.* 1676. (N°. 7522).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 174, v.

H. RUYLS verdedinge van de waerheydt sijner beschuldigingen tegen de Historie der reformatie. *enz.* 1676. (N°. 7524).

Zions rouw-klage over de doodt van den edelen kloeckm. zee-heldt MICHIEL DE RUYTER...., die sijn leven glorieus voor het vaderl. heeft opgeoffert, in sijn laetste.... zee-slagh.... voor Messina...., den 22 Apr. a°. 1676. Uytgestort.... op den maendelijcke vast- en bededagh.... Door H. RUYLAEUS, *enz.* 1677. (N°. 7541).

Tekst 2 Sam. I, 19.

---

1) Tegen WESTERBAEN. Ik zag een exemplaar van een *Thersites*, waarop, achter den naam van v. INGEN, geschreven was: »predikant".
2) Tegen G. BRANDT.

JACOBUS FRUITIER[1]).

Geb. 1659. Pred. te Aardenburg 1681, te Dirksland 1688, te Vlissingen 1691, te Middelburg 1695, te Rotterdam 1700. Gest. 1731.

v. d. Aa, a. w. Dl. VI, bl. 262—265.

de la Ruë, a. w. bl. 30—33.

Sions worstelingen of historische samenspraken over de.... bittere wederwaardigheden van Christus kerke, met openbare en verborgene vijanden I in de reformatie, II ten tyde der Remonstranten, III in deze onze dagen. Door J. Fruytier.... Te Rott., by Joh. van Doesburg. 1715. 8°.

Met opdragt van 1 Oct. 1718 aan zijne vrouw Agneta Sassenraat en zijne kinderen Maria en Jacobus, en voorr. van 5 Oct. 1713. Aan het einde een register. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 56 (*Kort en bekwopt verhaal*).

NICOLAAS HOLTIUS[2]).

Geb. . Pred. te Koudekerk 1717. Emer. 1757. Gest. 1773.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 1005—1008.

De lasterzugt van C. Nozeman tegen dooden en leevenden bestraft door.... N. Holtius, in een brief.... aan eenen der examen schryveren, in welke het boek van dr. J. Owen Openinge van de Arminianery, gelyk mede de examinatores tegen den hoon en het bedrog verdedigt worden. Uitgeg. door de examinatores van het ontwerp van tolerantie. Te Amst., by Nic. Byl. 1756. 8°.

Met voorw. De brief is get. Koudekerk 18 Aug. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 210.

JAN SCHARP[3]).

Geb. 1756. Pred. te St. Anna-land 1778, te Axel 1780, te Noordwijk-binnen 1783, te Rotterdam 1789. Geschorst 1796. Pred. te Loga in O. Friesl. 1798, weder te Rott. 1800. Emer. 1826. Gest. 1828.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 279—285.

De naam Jezus, eene uitgegootene olie of uitlegging van het Hooglied.... cap. I vs. 3. In eene leerr. op den feestdag van Jezus geboorte; door Joächim Müllner. Met... uitlaating van de letter R...

---

1) Tegen v. Limborch en C. Chesteranus. De *Gerigtshandeling van den Allerhooghsten Godt* (*Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 59) kon ik niet opsporen.
2) Tegen C. Nozeman.
3) Tegen Stolker.

op een vryen trant.... vertaald. Merkelyk.... verbeterd en met een voorberigt uitgeg. door J. SCHARP.... Te Rott., ter drukk. van Nic. Cornel. 1795. 8°.

De pligt van Christen-leeraaren, gevolgd naar het hoogd. en opgedr. aan ADR. STOLKER...., ter gelegenheid van zijnen inval, om zijne brochure, gen. Secten-geest, met eene breede opdragt toe te eigenen aan den uitgeever van dit stukjen. Door J. SCHARP.... Te Rott., by Joh. Hofhout en Zn. 1797. 8°.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 213.

Oudheid- en geschiedkundige verhandeling over de beffen of halskragen, inzonderheid der kerkelijken, voorgelezen in de rotterd. maatsch. verscheidenheid en overeenstemming, op den 21en van lentem. 1806, door J. SCHARP.... Te Rott., by J. P. van Ginkel. 8°.

Met portret en opdragt aan den raad van Rotterdam.

November MDCCCXIII. Lierzang door J. SCHARP. Te Rott., bij van den Bol en van Conynenburg. 1814. 8°.

BESTRIJDERS VAN HET REMONSTRANTISME.

HOOGLEERAREN.

JOHANNES ACRONIUS.

Geb. . Pred. te Eilsum 1584, te Groningen 1601, te Wezel 1611. Hoogl. te Franeker 1617. Pred. te Haarlem 1619. Gest. 1627.

V. D. AA, a. w. Dl. I, bl. 43, v.

Apologia.... des edicts.... der stadt Groeningen, tegen der Wederdooperen.... onordeningen...., ghepublic.... ende door eenen.... libertijn.... aengheblaft, *enz.* 1602. N°. 487).

Vgl. *Bibl. v. pamfl.* N°. 482—486.

Grondtlick bericht van de beroep. der predic...., mitsg.... van den jure patronatus.... Door J. ACRONIUM, *enz.* 1615. (N°. 1155).

Vgl. ook hieronder op J. PANNEEL.

Onderrichtinge van de beroep. *enz.* Hier is bygevoeght een oratie van den wijtverm. regtgeleerden ANTONIUS MATTHAEUS, gew. prof. tot Utrecht, tegen het jus patronatus. Tot Zutphen, voor Hendrick Beerren. 8°.

Zonder jaartal.

Wt-monsteringe van verscheydene doolinghen, ende ongerijmde opinien der ghenaemden Lutherschen, in dese landen, onlangst in eenighe chartabellen, om die eenvoudighen te verwerren, uyt-ghegeven.... Tot dienst des gemeenen mans int corte ghedaen door J. Acronius. Gedr. tot Arnhem, by Jan Janssn (*sic*) 1625.

Met een latijnsch voorwoord, op de keerzijde van het titelblad, get. "A°. salutis 1624, J. Acronius Junior pastor in Velp," en voorrede "aen alle loflicke christ. regenten ende magistraten in dese Nederlanden."

JOHANNES MACCOVIUS.

(JOH. MAKOWSKY).

Geb. 1560. Hoogl. te Franeker 1615. Gest. 1644.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 29—33.

Paquot, o. l. T. II, p. 118—120.

Aphorismi theol. de foedere gratiae, quos.... sub praes.... Joh. Maccovii.... ventilandos proponit Casparus Staphorstius Leovardiensis. Fran. exc. Fredericus Heynsius. 1616. f°.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ de praedestinatione, cujus veritatem.... sub septemplice clypeo.... J. Makowsky.... publice discutiendam proponet Lambertus Ernesti Hiddingh Mastebroekio Transis. Fran, exc. Fr. Heynsius. 1617.

Zie de vert. hieronder.

Theses theol. de bonis operibus, quas.... sub praes.... J. Makowsky.... defensionem experiar Florentius Abbema Leov. Fris. Fran. exc. Fr. Heynsius. 1617.

Op een blad klein f°.

Theses theol. de libero arbitrio, quas.... sub praes.... J. Makowsky.... publice examinandas proponit Meinardus Brouwerus Franagrio Fris. Fran. exc. Fr. Heynsius. 1617.

Op een blad klein f°.

Disp. metaphysica de Deo, quam.... sub. praes.... J. Makowsky.... publice.... proponit S. Joelis Plowier. Leow. Fris. Fran. exc. Fr. Heynsius. 1620.

Disp. inaug. theol. de libero hominis arbitrio, quam.... moderatore.... J. Maccovio.... defendendam suscipiet Johannes Irlen Sigenensis Nassovius. Fran. exc. Fr. Heynsius. 1620.

Problemata theol. de aeterna Dei praedestinatione, quae sub.... clypeo.... J. Makowsky.... publice... discutienda exhibet Renicus Francisci Wyngaert. Leow. Frisius. Fran. ex off. J. Lamrinck. 1620.

Problemata theol. de providentia dei, quae sub.... clypeo.... J. Ma-

kowsky.... discutienda exhibet Focco Cornely Birdama. Leow. Frisius. Fran. ex off. J. Lamrinck. 1621.

Problemata quaedam theol. contra quosdam à vera religione dissentientes, sub.... clypeo.... J. Makowsky.... discutienda exhibet F. C. Birdama.... Fran. ap. Ulder. Balck. 1625.

Disp. theol. de divina hominum praedest., quam.... sub praes.... J. Makowsky.... publ. discutiendam proponit Joannes Frider. Herbst. Herb. Nass.... Fran.... exc. Idz. Alberti. 1643.

Theol. oeffening van de praedest., welckers waerheydt.... onder den.... schilt des.... eedelen-mans J. Makowsky.... in 't openbaer voorstelt.... L. E. Hiddingh.... Tot Fran. in lat. ghedr. Ghedr. tot Campen by Piet. Hendricksen van Wieringen. 1617.

Zie het lat. exemplaar hierboven.

FREDERIK SPANHEIM.

Geb. 1600. Pred. te Genève 1628. Hoogl. aldaar 1631, te Leiden 1642. Gest. 1649.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 383—385.

Saxi, o. l. T. IV, p. 410, 599.

Fr. Spanhemii.... oratio inaug. de officio theologi, dicta in ill.... auditorio Lugd.-Bat., propridie kal. Nov. a[i] CIƆIƆCXLII. Lugd. Bat. ex off. Bon. et Abr. Elsevir. 1643.

Frid. Spanhemii oratio de degenere Christi ecclesia. 8°.

Zond. afzond. titelblad.

Fr. Spanhemii orat. funebris in excessum.... J. Polyandri a Kerckhoven....., dicta in..... auditorio Lugd. Bat. XVII Febr. A°. CIƆIƆCXLVI. Acc. allocutio rectoris magn.... ad.... principem Gulielmum et epicedia. Lugd. Bat. ex off. Elseviriana. 1646. f°.

Met opdragt aan Fred. Hendrik en portret van J. Polyander. De *Epicedia* zijn van Th. Douza, A. M. à Schurman, Huygens, D. Heinsius, P. Scriverius, C. Barlaeus, A. Heydanus, J. Revius, Ant. Thysius, Lamb. Barlaeus, Fr. Plante, en H. Bruno.

Fr. Spanhemii.... laudatio funebris.... Frederici Henrici.... excelsae memoriae, dicta Leidae IV Eid. Mai. CIƆIƆCXLVII. Lugd. Bat., ex off. Elzevir. 1647. f°.

Met opdragt aan Willem II en „Epitaphium" aan het einde.

Fr. Spanhemii epistola ad.... Matthaeum Cottierium super conciliatione controversiae de gratia universali. Lugd. Bat., ex off. J. Maire. 1648. 8°.

Fr. Spanhemii vindiciarum pro exercitationibus suis, de gratia universali, partes duae posthumae, adversus Specimen animadversionum Mosis Amyraldi. Cum praef. Andreae Riveti. Accessit appendix Ezechielis Spanhemii Frid. fil. ad criticen Salmuriensem, et grammaticas tricas. Amstel. ap. Lud. Elzevirium. 1649.

De voorrede van Rivet is geteekend »Bredae XV cal. Septemb. 1649."

MATTHIAS NETHENUS.

Geb. 1618. Pred. te Cleef 1646. Hoogl. te Utrecht 1654. Afgezet 1662. Hoogl. te Herborn 1669. Gest. 1686.

Glasius, a. w. Dl. II, bl. 575—578.

Burman, o. l. p. 239.

G. Amesii.... opera.... Cum praef. introd. M. Netheni.... Amst. ap. J. Janssonium. 1658. 12°.

Zie boven op Amesius.

M. Netheni... necessaria defensio concordiae pastorum ultrajectinorum, a se editae, et conceptus reformandi capitula ultrajectina, a se scripti. Contra epistolam et reflexiones d. S. Maresii...., nuper editas. Praemissa est epistola ad lectorem, in qua de pseudo-prophetis et laxis morum doctoribus, deque internis ecclesiae dissidiis, et piorum theologorum atque auditorum in iis officio, et universa hujus defensionis ratione disseritur. Subjuncta est ejusdem autoris instructio historica de canonicis tripartita, et collectanea Anglicana, de primatu regum Angliae in ecclesiasticis. Amstell. ex off. Joannis a Waesberge. 1661.

Een bitter en honend geschrift, dat Nethenus' afzetting ten gevolge had. De *instructio historica* is onder afzonderlijken titel.

M. Netheni instructio historica de canonicis tripartita, et collectanea anglicana, de primatu regum Angliae ecclesiastico. Amst. ex off., Joh. a Waesberge. 1641. (*sic*).

Op het voorwoord, gedagt. 8 kal. Junii 1661, volgen »addenda instructioni hist." en dan een nieuw titelblad luidende: *M. N. instr. hist. de cantrip., videlicet de canonicorum et bonorum, quae possident,* 1 *orto et incremento,* 2 *de formatione, et* 3 *reformatione. Amst.*... 1661. De *collectanea angl.* met doorloopende paginering, onder nieuwen titel en weder met het verkeerde jaartal 1641.

Examen Arminianismi, conscriptum et discipulis dictatum a.... Sam. Rhetorforte, ss. theol. in acad. Scotiae.... prof. Recensitum et editum a M. Netheno.... Ultr., ex off. Ant. Smytegelt. 1668. 8°.

Vooraf eene epist. dedic., d°. XV cal. Sept., van Neth. aan A. M. Schurman, nevens eene zeer uitvoerige voorr. van zijne hand. Voorts een brief van Neth. van R. Mackwardus. Aan het einde indices. Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 154.

Den overtuyghden MAREES met sijn eygen sweert gedood, ofte alle de.... extracten van S. MARESIUS...., uyt alle syne schriften.... byeen vergadert door d. M. NETHENUS, *enz.* 1662. (N°. 5016).

Apologia.... M. NETHENI tegen de Groeningse beschuldinge, in project.... overghel.... aen.... burgem. WIJCK, *enz.* 1662. (N°. 5019).

ANTONIUS DRIESSEN.

Geb. 1684. Pred. te Eisden 1704, te Maastricht 1709, te Utrecht 1711. Hoogl. ald 1717. Gest. 1748.

V. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 339—342.

SAXI, o. l. T. VI, p. 293, 692.

Hypotheses arminianizantes v. cl. H. VENEMA detectae et refutatae. In praef. respondetur ad v. cl. expostulationem et ad novissimas animadversiones.... Adjicitur sermo academicus de Deo mundi ecclesiaeque rectore &c. Auct. ANT. DRIESSEN.... Gron., ap. Laur. Groenewout et Harm. Spoormaker. 1733.

ANT. DRIESSEN.... dissert. de vindicis justitiae divinae et satisfactionis J. CHR[I] necessitate non hypothetica sed absoluta; opposita tribus disputationibus.... B. S. CREMERI de Dei justitiae vindicativae et misericordiae exercitio nunc impossibili olim possibili, per quas dogma satisfactionis J. C.... luxatur. Adduntur stricturae quaedam in generationem oeconomicam &c.... Subjicitur dilucidatio Psalmi XVIII. Gron., ap. L. Groenewout et H. Spoormaker. 1734.

Met praefatiuncula.

Ontwerp over 't aangenomen gevoelen der kerk en.... van.... prof. ROëLL betreffende de eeuwige geboorte des Zoons uit den vader. Met de wederzytze redenen, opgesteld op 't verzoek van 't.... synodus van stad en lande, door ANT. DRIESSEN. Te Gron., by Jurjen Spandaw. 1719.

Opgedragen aan W. BENNINCK, EGB. RENGERS en de synode.

Rede van ANT. DRIESSEN, gevoert in de vergadering van de.... staten van stad en land, ter gelegentheid van den.... jaarlykzen land-dag, den 23 Febr. 1719. Te Gron. by Joh. van Velsen. 1719.

Over I Cor. XII, 25, 26.

Brief van ANT. DRIESSEN.... aan de.... synode van stad en lande, geh. binnen Groningen, den 10 May 1734 en volg. dagen, wegens de dwaalende gevoelens, die thans inbreuk doen tegen de grondleer der geref. kerk. Als ook een verzoek-schrift aan de.... commissarii polit. by de.... syn. en daarop ene verklaring van de....

gedep.' stat. dezer provincie. Te Gron., by Laur. Groenewout en Harm. Spoormaker. 1734.

Hierin een lijst der tractaten door DRIESSEN over de geschillen uitgegeven.

WILLEM VAN IRHOVEN.

Geb. 1598. Pred. te Ede 1722. Hoogl. te Utrecht 1737. Gest. 1760.

v. D. AA, a. w. Dl. IX, bl. 32, v.

Canones syn. nat. dordr. ofte oordeel des syn. nat.... over de.... vijf hoofd-stukken.... Uitgeg. door.... W. VAN IRHOVEN.... Te Utr.... 1752.

Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 50.

DIDERICUS VAN DER KEMP.

Geb. . Pred. te Streefkerk 1756, te Zwijndrecht 1758, te Purmerend 1759, te Dordrecht 1760, te Leiden 1764. Hoogl. ald. 1766. Gest. 1780.

v. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 98—100.

D. VAN DER KEMP oratio inaug. de bona spe, quae etiam nunc ecclesiae Batavae supersit, ac praecipuis nonnullis ejus ex historia potissimum eccles. argumentis. Publice dicta die 29 Sept. MDCCLXVI, quum hist. eccles. professionem.... auspicaretur. Lugd. Bat. ap. Joh. Hasebroek et Sam. et Joh. Luchtmans. 1766.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 61 (*Verhandeling*).

GERARD KUYPERS.

Geb. 1722. Pred. te Jutphaas 1745, te Nijkerk 1749, te Winschoten 1758, te Scheemda 1760. Hoogl. te Groningen 1765. Gest. 1798.

v. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 442—445.

Canones synodi dordr. in usum juventutis acad. edidit et praef. adjecit G. KUYPERS.... Gron.... 1772. 8°.

Zie *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 56.

PREDIKANTEN.

VINCENT REINERI MEUSEVOET.

Geb. . Pred. te Zevenhoven 1590, te 's Hage 1598. Gest. 1624.

Een coninglijck gheschenck ofte onderwijsingen sijner maj. van Engelant, Schotlant, Vrancrijck ende Yrlant, aen zynen.... zone HENRICUM.... Wt de eng. tale.... door V. MEUSEVOET.... De tweede editie.... gecorrigeert. Tot Amst., by Corn. Claesz. ende Laur. Jacobsz. 1603. 8°.

Vooraf een „clinck-ghedicht" van J. VIVERIUS.

Eene corte belijdenisse des gheloofs, onderschreven by de coninckl. majesteyt ende zijn huysghesin, etc. Wt de eng.... sprake.... door V. MEUSEVOET.... Tot Amst., by Corn. Claesz. ende L. Jacobsz. [1603]. 8°.

Eene overdenckinghe op het 25—29ste vers des vijfthienden cap. des eersten boecx der Chroniken...., beschreven door.... JACOBUM.... In de nederl. tale.... door V. MEUSEVOET.... Tot Amst., by C. Claesz. ende L. Jacobsz. [1603]. 8°.

Vooraf een voorwoord van PATRICK GALLOWAY, „minister van Perthe", en „Ghedicht van de coninckl. stamme" door M. J. MALCOLMUM, vert. door VIVERIUS. Achteraan nog een „Clinck-ghedicht" van VIVERIUS.

Daemonologia, dat is eene onderrichtinghe teghen de tooverie in forme van Tsamenspreeckinghe.... in drie boecken. Beschreven door.... JACOBUM. Wt de eng.... sprake.... door V. MEUSEVOET.... Tot Amst., by C. Claesz. ende L. Jacobsz. 1603. 8°.

Met voorr. van JACOBUS. Dit en de beide vorige stukken zijn niet onder de geschriften van JACOBUS I (*Afd.* 2 bl. 136—138) opgenomen.

Een sermoon, ghepred. tot Westminster voor des konings ende de koning. majest...., door den.... bisschop van Winchester. Ende.... overgheset door V. MEUSEVOET, *enz.* 1604. (N°. 523).

De sophisterie des Sathans, beantwoort door.... J. CHRISTUM, ende in verscheyden predicatien verder ontdeckt ende verclaert door G. PERKINSIUM. Ende uyt de eng. tale.... overgheset door V. MEUSEVOET.... Tot Amst. voor J. Ev. Cloppenburch. 1610. 8°.

Achteraan „ghedr. tot Amst. by Dirck Troost."

Een geval der conscientie, verclarende.... hoe yemandt weeten.... sal, of hy een kind Gods is.... Beschr. door W. PERKINSUS. Hier noch.... by-ghev. een verhand. d. H. ZANCHIJ.... Alles.... vertaalt door V. MEUSEVOET, *enz.* 1613. (N°. 1097).

Niet vermeld *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 41.

Opera theol. dat is de theol., wercken M. WILHELMI PERKINSI, vervatende verscheiden leersame ende troostelycke tractaeten ende uytleggingen. Vert. door V. MEUSEVOET.... t' Amst., by J. Ev. Cloppenburch. 1615. f°.

Met geill. titelblad, opdragt aan de vorsten uit het huis van Oranje-Nassau van JAC. LYDIUS, een paar klinkdichten en register. Zie ook op W. PERKINS (*Catal.*, *Stuk II*, *Afd.* 2).

Een klare ende duydelijcke uytlegginghe over de thien gheboden des Heeren. Midtgs. een corte catechismus, sommierlijck vervatende alle de principale gronden der christ. religie. Wtghegeven in de enghelsche tale, door.... mr. JOHAN DOD, ende ROBERT CLEAVER. Wt de engh. in onse nederd. tale ghetrouw. overgheset door V. MEUSEVOET. Tot Leyden, voor Guiliaem Brewster. 1617.

De voorrede is aan den »hoogh-geleerden m. WILHELM VAN BAERSDORP, raets-heer in den prov. raedt van Holl. ende West-Fr." gerigt.

WILLEM TEELINCK.

Geb. 1580. Pred. te Haamstede 1606, te Middelburg 1613. Gest. 1629.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 418—422.

DE LA RUË, a. w. bl. 199—202. — PAQUOT, o. l. T. I, p. 507. — FOPPENS, o. l. T. I, p. 424.

Philopatris ofte christ. bericht hoe men staets saecken soude moghen gheluckelick uytvoeren.... Door W. TEELLINCK, *enz.* 1608. (N°. 691).

Eubulus ofte tractaet vervatende verscheyden aenmerckinghen over de teghenwoordighe staet onser christ. ghemeynte, midtgs. een ghetrouwe bericht, hoe dat men de swaricheden onder ons geresen, best soude mogen blijven weeren. Ghestelt door W. TEELLINCK.... Tot Middelb. by Adr. van de Vivere. 1616.

Aan de voorzitters en raadsheeren van den hoogen raad en de provinc. hoven van Holl. Zeel. en Westfr. opgedragen (d°. 27 Oct.) Vooraf eene inhoudsopgave en aan het einde een gebed. Hiertegen verscheen *Verborghentheit der ongherechtickeydt* (*Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 62).

Hetzelfde. De principaelste materien.... zijn costelick voorghestelt, rechts nae den toeeyghen-brief. Tot Middelb., by Adr. v. d. Vivere. 1617.

In 1659 verscheen hiervan weder eene uitgave.

Den christeliicken leytsman, aen-wijsende de practijcke der warer bekeeringhe, onder de geleghentheyt van eenen religieusen vastenbiddach voor-ghestelt, waer in wijdtloopelijck verhandelt wert, hoe dat het werck der warer bekeeringe, bequamelijck soude mogen aengevangen ende voltrocken werden. Ghestelt door W. TEELLINCK.... Middelb. ghedr. by Hans van der Hellen. 1618.

Met opdragt aan de regering van Rotterdam, gedagt. »in Rott. desen 18 Nov."

Den volstandigen christen, voor-ghestelt in dry tractaten. Het eerste, vervatende de wonderbaerlijcke overwinninge, die de ware christen behout tegen alle creaturen. Het tweede, aen-wijsende drie.... poincten, daarop... te letten staet om een recht oordeel te strijcken over de leere van de volstandicheyt des heylighen. Het derde, bewijsende dat de leere van de volstandicheyt niet alleen meer troostelijck is.... maer oock meer dienstich tot vorderinghe van de ware godsalicheydt.... Door W. Teelinck.... Tot Middelb. gedr., by Hans van der Hellen, voor Geeraert van de Vivere. 1620.

Met opdragt, gedagt. 3 April, aan den raadsheer Caspar van Vosbergen. Uitgegeven volgens art. 46 der kerkordening van Zeeland. Het 2de tractaet vangt aan met nieuwe paginering en een opdragt van 16 Junij aan mr. Josias van Vosbergen, desgelijks het 3de tractaet met een opdragt van 18 Julij aan mr. Johannes van Vosbergen.

Den spieghel der sedicheyt, daer in alle soorten van menschen, haer selven besiende, bemercken mogen, oft sy oock niet geweken zijn van de eenvoudicheyt, die sy in hare cleedinge behoorde te betrachten. Door W. Teellinck.... Tot Middelb. ghedr., by H. van der Hellen, voor G. van de Vivere. 1620. 8°.

Met opdragt aan den kerker., voorr. aan de gemeente van Middelb. en register. In Mullers *Catal., v. koll. godgel. werken* komt eene uitg. v. 1651 voor (bl. 113 N°. 1854).

Liefden-dwanck ofte de vriendelijcke cracht der liefde Chr^i^., daer door alle ware Christenen tot den dienst Chr^i^. veerdich gemaeckt werden. Voor-ghestelt in een pred. over.... 2 Cor. 5 vs. 14.... door W. Teellinck... Tot Middelb., gedr. by H. van der Hellen. 1620. 8°.

Balsem Gileads voor Zions wonde. Voorghestelt door W. Teellinck.... Tot Middelb. gedr., by Hans van der Hellen, voor G. van de Vivere. 1622.

Uitgegeven met consent der burgem. van Middelb. en opgedragen aan de stat. gen. (d°. 20 Apr.). In 2 kolommen gedrukt en eene inhoudsopgave aan het einde. In het vorige jaar had hij uitgegeven *Zions basuyne.*

Zephaniae waerschouwinge, om te voor-comen den onder-gang Jerusalems, oock passende op de tegenwoordige ghelegentheyt onses.... vaderlants. Ghestelt door W. Teellinck.... Middelb. gedr., by Hans van der Hellen, voor M. J. Brandt. 1623.

Met voorr. en Tafel, in 2 kol. gedrukt.

Nieuwe historie van den ouden mensche, daer in verhandelt wert het leven ende sterven van den ouden mensche, ende hoe dat uyt de doot des ouden mensches, de nieuwe mensche op-staet ende voortcomt, ende welcke dat de gelegentheyt sy des nieuwen mensches, die daer blijft levende in den eeuwicheyt. Ghest. door W. Teellinck. Tot Middelb. gedr. by H. v. d. Hellen, voor M. J. Brandt. 1623.

Aan vrouwe Jacomyne van Wyngaerden, echtgenoote van Hendrik van Thuyl van Zerooskercke, opgedragen. In 2 kolommen gedrukt.

Van de doot een ware beschryvinge end tegen de doot een goede bereydinge. Tot Middelb. ghedr., by Jan Pietersz. van de Venne. 1624. 8°.

De schrijver was, volgens den drukker, „een geleert ende godsalich coopman." TEELINCK bezorgde de uitgave. Vooraf een paar ged. Aan het einde „Een gebet voor de crancken beschr. door JOH. REGIUS."

Gesonde bitterheyt voor een weelderighen christen, die geerne kermisse houdt. Tsamen gevoeght wt het achtste capittel van den eersten send-brief PAULI tot die van Corinthen, door W. TEELLINCK. Tot Middelb. gedr., by Hans van der Hollen, voor M. J. Brandt t' Amst. 1624.

Met opdragt aan JACOB CATS van 1 Mei. In twee kolommen gedrukt, en in vier deelen verdeeld.

Sleutel der devotie, ons openende de deure des hemels. Uytghewrocht door W. TEELLINCK.... t' Amst., by Johan Evertsz. Cloppenborch, 1624.

Met opdragt, gedat. Middelb. 1 Nov. 1623, aan JAQUES COLÉ ORTELIAEN, koopman te Londen. In 2 kolommen gedrukt. Met register. Het werk is geschreven in den vorm van een zamenspraak, tusschen Aquila (Gods-geleerden), Priscilla (zijn huys-vrouwe), Apollos (een ijverich man) en Apelles (een beproefde des Heeren).

Hetzelfde.... Den lesten druck, waer in de schrift. nae de nieuwe oversettinge gestelt zijn...., verbetert, door dd. THEOD. en JOH. TEELLINCK, v. d. m. Tot Utr. by Herm. Ribbius, Herm Specht en Joh. Waesberge. 1655.

Geestelijcke couranten voor dit loopende quartier-jaers, over de swarigheden die ons de voorleden somer getroffen hebben.... By een gestelt door Theoph. Philopatris, *enz*. 1626. (N°. 2156).

Gesprekken van een patriot en een postbode. Met voorr.

Voorlooper, tot de nae-volgende tweede geestel. courante, *enz*. 1626. (N°. 2157).

Tweede geestelijcke couranten.... Byeengestelt door W. TEELLINCK, *enz*. 1626. (N°. 2158).

CHRISTI waerschouwinge, om voor te comen het weeren van onsen candelaer uyt zyne plaetse. Tot Amst., by J. A. Calom. 1626.

De opdragt aan de pred., ouderl. en diak. der nederl. gem. te Londen is door W. TEELINCK geteekend. In 2 kolommen gedrukt.

Bueren-kout ofte t' samen-spraeck, vervatende thien stichtelijcke ghespraken van religions saken, vol trouwe waerschouwinghen teghen verscheyde vergrypingen hedensdaeghs in swange gaende. Door W. TEELLINCK... Desen lesten druck is van vele grove fouten verbetert. Tot Rott., by P. van Waesberge. 1645. 8°.

Met opdragt „aen de school-meesters der franscher ende duytscher scholen," en een brief van W. aan zijn broeder JOHAN TEELINCK.

[D]en hoeck-steen van het oude en nieuwe testament, ofte stichtel. verklaringe van de propheet MALEACHI, synde de laetste propheet van 't oude ende het eerste beginsel van 't nieuwe test. Gestelt door W. TEELINCK.... Uitgegeven door sijn sone M. T. t' Amst. gedr., by Anthony Jacobsz. 1645.

Door MAX. TEELINCK, pred. te Middelburg, aan de regering van Zierikzee opgedragen, d°. 13 Jan. Zie ook beneden.

[T]imotheus ofte ghetrouwe waerschouwinge tegen het verdrietelijck begapen der afgoden.... der Papisten, 't welck by vele van de Gereformeerde seer onbedachtelijck gepleeght wert in Brabant ende Vlaenderen, by.... stil-stant van wapenen. Hier wort oock verhandelt de.... genegentheyt die alle.... hebben tot d' afgoderye, de sware straffen die het Christendom getreft hebben om der afgoderye wille...., mitsg. de.... kracht der dwalinge.... in de beelden.... Door W. TEELLINCK.... Den derden druck, verm. met een aensprake.... Tot Dordr. voor Fr. Boels. 1648. 8°.

Achteraan: »Ghedr. tot Dordr. by Hendr. van Esch." De 2de druk verscheen in 1611. Zie MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 113, N°. 1053, alwaar ook *Ontdeckinge des vermomden Balaams*. 1611.

Wraeck-sweert, bepleytende het recht van Godts verbondt door bloedige oorloge, diere-tijdt, bleecke pestilentie. Voorgesteldt uyt Levit. 26 vs. 23, 24, 25, 26 door W. TEELINCK.... Den laetsten druck, waer in de schrift.-plaetsen nae de nieuwe oversettinge gesteldt zyn, ende.... oversien ende.... verbetert, door dd. TH. en J. TEELLINCK. Tot Utr. by Herm. Ribbius, Herm. Specht en Joh. van Waesberge. 1655. 12°.

Vooraf een voorr. »aen den christ. leser," en »aen die bedroefde herten die in de swarigheydt der peste sitten" enz.

ADAM rechtschapen, wanschapen, herschapen. Dat is: een naeckte ontdeckinghe van de ghelegenheyt des mensches in zijn driederley staet: namelijck der onnooselheyt, der verdorventheyt ende der weder-oprechtinghe. Door mr. W. TEELLINCK... In 't licht gegeven door d.d. TH. ende J. TEELLINCK v. d. m. Tot Utrecht ghedr., v. d. erffgen. van mr. W. TEELLINCK. 1659.

Met octrooi van de stat. gen. aan W. TEELLINCKS zonen, voor den tyd van 15 jaren, om alleen de werken huns vaders te mogen uitgeven ('s Hage 22 Oct. 1657); benevens approbatie van de godgel. facult. te Utrecht (d°. 7 Dec. 1658) door VOETIUS, ESSENIUS en NETHENUS geteekend. Het werk werd door de beide broeders aan hun zwager JOHAN VAN BASSELAERE, en zijne gade MARIA, opgedragen.

[O]rdre van mr. W. TEELINCK geconcipieert, om... in syn huysgesin... te betrachten, *enz*. 1660. (N°. 4893).

Bedenckelicke t' samen-spraecke, raeck. de gelegentheydt deses tijts... Door een dien. des g. w.... in.... Zeelandt. Hier is bygev. het 8e

gespreck van de Bueren-kout, uyt-geg. door mr. W. Teeling, *enz.* 1664. (N°. 5188).

Zie hierboven bl. 106.

Betrachtingen eens zondaars, die hij gehad heeft in den angst zijner wedergeboorte, dienstig om te vorderen de bekeering van de doode werken tot den levenden God, en tot een hartsterking tegen alle wereldsche droefenisse. Door Mr. W. Teelinck. Met eene voorr. van R. W. Duin, bed. des h. evang. Te Amst. bij H. Höveker. 1841. 8°.

Met voorr. en inhoudsopgave.

IOZARDUS NICOLAI.

Geb. . Pred. te Tjummarum en Firdgum 1590, te Franeker 1592, te Hallum 1599, te Minnertsga 1603. Gest. 1611.

Grontlicke onderwijsinghe teghen allerleye dwalinghen der Wederdooperen deses tijts in de Nederlanden. Van welcken het eerste deel seer wijdluftich handelt van den kinder-doop, ende het tweede deel corter, doch ghenoechsaem teghen de andere dwalingen deser lieden. Gheschreven door Idz. Nicolai f.... Tot Franeker ghedr. by Romb. Doyma 1609. Men vint se te coop tot Amst., by J. Ev. Cloppenburc.

»De verstandighe ende bescheydene leser" — dus zegt de schrijver, die zijn werk aan heeren burgemeester, recht en raden van Franeker opdraagt. op het titelblad — »sal in desen vinden nutte verclaringhen van veele plaetsen der h. schrift, neerstigher bewijsinghe van de ydelheyt veler argumenten der teghenpartie, ende beweringhe van eenighe onse bewijs-reden, als tot noch toe int licht uytghegaen is: daer beneffens volcomener verclaringhe van eenige hooftstucken, ghelijck van het verbondt Gods, etc.; eyndtlick wederlegginge van eenighe nieuwe seer grove dwalingen eeniger Flaminghen."

Het tweede deel der grontlijcker onderwijsinge.... In welcken corter als in het eerste deel, nochtans ghenoeghsaem ghehandelt wordt van vele stucken der christlijcker leere: die eensdeels tegen de lasteringhen verclaert, eensdeels teghen de bestrydingen verdedicht worden. Gheschr. d. J. Nicolai f.... Tot Franeker gedr. by Ulderick Douwesz Balck. 1609.

Leere der waerheyt van.... leerstucken, die door de drijvers der nieuwicheden berispt.... worden. Beschr. door Idz. Nicolai, *enz.* 1611. (N°. 962).

Vooraf eene inhoudsopgave der 22 capit.

JACOB LIEVENSZ. ROG.

De Navorscher, Alg. reg.

Een kort vertoon, daer in aenghewesen wort, dat by de secten der Wederdoopers die harde maniere van spreecken, soo sy ons beschuldigen ontrent (*sic*) het punt van de predestinatie.... alsoo wel ghebruyckt worden als by andere. Met noch eenighe strijt-schriften.... Mitsg. een request by de Wederdoopers overgheg. aen.... graef MAURITIUS.

Zonder verder adres. Onderaan op den titel een vierregelig versje. Het voorw. is ondert. »door J. L. ROG." Dit pamflet verscheen omstreeks 1610.

Korte aen-teeckeninghe uyt de schriften van de wederpartije der ware Ghereformeerden, die nu met malkanderen t' samen spannen, om de selfde op 't hoochste te lasteren, ende by alle de weereldt verdacht te maken, door het punct van de predestinatie, met den aenkleven van dien..... 1618.

Met vierregelig couplet op den titel, behelzende aanhalingen uit de geschriften van BELLARMINUS, ERASMUS, HEMMING, COORNHERT, ARMINIUS, MENNO SIMONS en anderen.

Kort ende klaer vertoogh.... dat de stat.... met WILHELMUS.... den oorlog teghen.... Spangjen aengenomen hebben voor de.... christ. gheref. religie.... Ghecoll.... door J. L. VAN ROG, *enz.* 1630. (N°. 2416

GEORGIUS FREILINGIUS.

Geb. 1585. Pred. te Geldermalsem, te Naarden 1599, te Aalsmeer 1611. Gest. 1626.

V. D. AA, a. w. Dl. VI, bl. 225.

Korte t' zamensprekinghe.... ter eeren der.... regeerders des volcks... van den onderzaten ende haren schuldighen plicht tot de overheden.... door G. FREILINGIUM Osnabrugensem, *enz.* 1612. (N°. 1044).

Geschr. naar aanleiding van het geschil over de magt der overheden in kerkelijke zaken.

JOHANNES BERNARDI.

(JAN BARENTSZ).

Geb. . Pred. te Nootdorp 1589, te Overschie 1592, te Delft 1599. Gest. 1609.

Neghen predicatien ofte wtlegghingen, ghedaen wt den sentbr. PAULI tot den Eph., aen het eerste cap. vrs. 4, 5, 6, 7, ende 8; waerinne dat duydelijcken ende op het aldereenvoudichste ghehandelt wort van de predestinatie ofte eeuwighe verkiesinghe Gods, door

JAN BARENTSZ van Voorburch.... Tot Dordr., by Nicolaes Vincenten. Men vint se te coop by Pieter van den Mannacker.... tot Rott. 1612.

Met een voorr. ondert. door JA(N) OUDENSTYNS VAN DREYSSCHOR.

GODSCHALCUS AELTIUS.

(GODESCHALK AELTEN).

Geb. 1575. Pred. te Wilp 1601, te Bolsward 1606, te Arnhem 1619. Gest. 1649.

Querela Pacis.... aen die Vereen. Nederlanden, waerinne de vrede haer beclaecht, datse... uyt de kerck. ende burgel. regeringhe wort verdreven.... Tot navolginghe.... door G. AELTIUM, *enz*. 1612. (N°. 1034).

Speculum veritatis.... ofte antwoordt op twee theologische vraghen, rakende.... het herte van de politie...., de ziele van de theologie, *enz*. 1637. (N°. 2615).

CONRADUS MIRKINIUS.

Geb. . Pred. te Capelle op den IJssel 1606. Gest. .

De Navorscher, Alg. reg.

Vergaderinghe ghehouden in de kercke van Geneven, door.... J. CALVINUM, in welcke de.... eeuwige verkiesinghe... klaerlijc.... is voorgestelt.... Door C. MIRKINIUM.... overghezet, *enz*. 1612. (N°. 1038).

Vgl. *Catal, Stuk I, Afd*. 2, bl. 40.

CASPAR CAPRARIUS.

Geb. . . Pred. te Pernis en 's Gravenambacht 1607. Afgezet 1619. Gest. .

De Navorscher, Dl. XII, bl. 82, XIV, bl. 361.

Cort ende grondich bericht op de swaricheden van.... litmaeten der kercken in Pernis, die sich.... vant gehoor des godd. woorts.... aldaer hebben onthouden... Door C. CAPRARIUM, *enz*. 1614. (N°. 1117).

Met voorr.

SIBRANDUS VOMELIUS.
(SIBREN GERRITS).

Geb. . Pred. te Hem 1573, te Pietersbierum en Winaldum 1588, te Oosterbierum 1592. Emer. 1607. Gest.

Een seer heerlijck.... tractaet.... van de praedestinatie...., eerst beschreven.... van H. ZANCHIO...., ende.... overgesettet door S. VOMELIUM, *enz.* 1614. (N°. 1115).

Niet vermeld *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 41.

HENRICUS BRANDT.

Geb. . Pred. te Zierikzee . Gest. 1627.

·C. G. JÖCHER, *Allg. Gelehrten-Lexicon*, Th. I, s. 1331.

Collatio scripto habita Hagae-comitis, anno ab incarnato Domino 1611, inter quosdam ecclesiastas de divina praedestinatione, et ejus appendicibus, Decreto.... ord. Holl. et Westfr. vernacule impressa, piorum aliquot virorum rogatu ex sermone vernaculo latina facta interprete H. BRANDIO.... Huic est etiam subjecta: Collatio inter sex ecclesiastas Delphis habita a°. 1613. Ziriczaeae typis Joannis Hellenij, impensis Hadr. Vivarij. Prostant Amst. ap. H. Laurentij. 1615.

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 11—13.

JOHANNES A LODENSTEYN.

Geb. . Pred. te Soeterwoude 1604. Gest. 1629.

Vrede-schrift tot vereeniginge der evangelischer kercken; een seer ghewenscht boeck, den vrede der kercken, ende 't verlanghen van alle vreedsame toe-gheeyghent, van d. D. PAREUS.... in 't lat. gheschreven ende nu tot bevorderinge der vrede ende weghneminghe der scheuringhen in neder-d. tale over-gheset, door J. à LODENSTEYN.... Tot Delf ghedr., by Jan Andriesz. 1615.

Met opdragt van den vert. aan de stat. van Holl.

Monster van de nederl. verschillen ofte belydenisse der gheref. kercken in Nederlant.... Alwaer.... bygedaan is d'overeenstemminghe der nederl. synode. Alles.... overgheset door J. à LODENSTEYN, *enz.* 1618. (N°. 1536).

Zie ook hierboven op F. HOMMIUS, bl. 22.

Ontledinge van de arminiaensche leere, of ontdeckinge van de geschillen, dewelcke in de nederl. kercke ghedreven worden, van de praedestinatie, van de doot CHR^{I}., van de verdorve nature ende genade Godes. Eerstmael int lat. gheschr. door... P. MOLINAEUS...

Ende nu tot dienste der kercken alhier, in onse nederl. tale overgeset door J. A LODENSTEYN.... Tot Leyden, by Jan Claesz. van Dorp ende Jacob Marcusz. 1620.

Met opdragt aan de stat. gen. (d°. 8 Maart) van den vertaler, die de 1ste uitg. van het *Anatome* volgde. Vgl. *Catal.*, *Stuk I, Afd.* 2, bl. 64.

DIONYSIUS SPRANKHUYZEN.

Geb. . Pred. te Asperen 1609, te Puttershoek 1614, te Haarlem 1615, te Workum 1618, te Delft 1625. Gest. 1650.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 386, v.

D. SPRANCKHUSY justificatie teghen' alle calumnien...., die hem 'tsedert den aenvanck van sijnen kerckend. tot Haerlem opgheticht sijn, *enz.* 1617. (N°. 1278).

Op dit exempl. is onderaan een strookje geplakt, waarop gelezen wordt: »Tot Haerlem voor Franchooys Beyts 1617." Vgl. *Catal.*, *Stuk I, Afd.* 2, bl. 18, v.

Triumphe van weghen de.... victorie, welcke.... God.... verleent heeft aen de vlote... onder... P. P. HEYN... Beschreven door D. SPRANCKHUYSEN, *enz.* 1629. (N°. 2254).

Tranen over den doodt van... P. Pz. HEYN. Midtsg. syn testament... Door D. SPRANCKHUYSEN, *enz.* 1629. (N°. 2265).

Hetzelfde. De tweede editie. 1638. (N°. 2266).

Des jaers 1629 roepende stemme tot de vereen. Nederlanden, deselve lieffelijck opweckende om blijde te zijn, Godt te bidden, Godt te dancken, sonder ophouden. Door D. SPRANCKHUYSEN.... Tot Delf, ghedr. by Andr. Kloetingh. 1630. 12°.

Met voorr. Drie predikatien over I Thess. V, 16, 17, 18, elk afzonderlijk opgedragen aan de stat. gen., aan den prins van Oranje, en aan de stat. van Holl. Elke pred. onder afzond. titel en pagin.

Hetzelfde. Den tweeden druk. Gestelt na de N. O. des bybels, en van veele uytheemsche woorden verbetert. Tot Franeker gedr., by Joh. Arcerius. 1653. 12°.

Leyds-man voor den verdoolden buyrman, om hem en andere synes ghelijcken te brenghen tot rechte kennisse van het waere woord Gods. Door D. SPRANCKHUYSEN.

Ick bid u God, door Christi bitt're dood,
Staet my doch by in alle mijnen nood.

Tot Delf gedr., by Jan Andriesz. Kloeting. 1632. 8°.

Uit de voorr. »Aen de burgem. der stadt Delph, mitsg. predic. ouderl. en alle goede sielen in Delph ende Delfslandt," gedagt. 12 Oct., blijkt dat er was uitgekomen een anoniem geschrift, met den titel *Den verdoolden buyrman*, ter verdediging van de roomsche kerkleer tegen de protestantsche. SPRANCKHUYSENS *Leydsman* is hiertegen gerigt.

Leyds-man van den verdoolden buyrman, om hem.... te brenghen tot waere kennisse van de oprechte kercke. Door D. SPRANCKHUYSEN. Tot Delf gedr., by J. Andr. Kloeting. 1633. 8°.

Met opdragt aan de burgem. en den kerker. van Haarlem, gedagt. 12 Maart 1633.

Een balsem voor siecke ziele, kortelijck ghetrocken uyt den troost der benaude conscientie van R. L. Door D. SPRANCKHUYSEN.... Tot Hoorn, by M. Gerbrantsz. 1644.

Achteraan „Gedr. tot Hoorn by Herm. Gerritsz. van de Grave."
In 1646 verschenen de *Macro-Cosmus* en *Micro-Cosmus*. Vgl. *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 111, N°. 1031.

Rouw-claege over de doot van FREDERIC HENRIC..., gedaen ten daghe der begraeffenisse... door D. SPRANCHUYSEN, *enz.* 1647. (N°. 3214).

Opuscula practica, ofte alle de sticht. werken, die haar strekken tot een waare oefeninge der godsalicheidt, voor alle oprechte christenen. Eerst stukwijs uitgegeeven door.... D. SPRANKHUISEN...., en nu tot nut van veelen by-een vergadert.... Alles gestelt naa de nieuwe oovevsettinge des bibels en bekwaame registers achter-aan gevoeugt. Gedr. tot Fran., by Joh. Arcerius. 1657.

De tractaten, in dit werk vervat, zijn de volgende: 1°. Macrocosmus, 2°. Micrcosmus, 3°. Lof en plicht des houwelyx, 4°. Roepende stemme, 5°. Vermaaninge tot dankbaarheid, 6°. Geestelijke balsem, 7°. Geestelijke batalie, 8°. Geestelijke triumphe. De opdragt (d°. 30 Aug. 1634) is aan de „gedeputeerden, mitsg. zijne adsistenten, ende voorts de geheele generaliteyt van de befaemde compagnie der koopluyden avonturiers uyt Engelandt, residerende tot Delph."

PAULUS COLONIUS.

Geb. . Pred. te Maurik 1611, te Geneve 1619, te Leerdam 1620. Gest. 1653.

V. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 629.

Belydenisse der gheref. nederl. kercken, eertijts.... gestelt, tot noch toe by allen kercken-dien.... aenghenomen, volghens de laetste.... copije... d. ANTH. THYSII, met hare... getuyghenissen der h. schrift verrijckt.... door P. COLONIUS.... Daer is noch by.... een.... onderwijsinge van de.... belijdinge der godl. waerheyt.... in dese seer droevige tijden der kercke... gantsch noodich, ten meerderen deele ghetrocken uyt de schriften d. AMANDI POLANI à POLENSDORF, leer.... tot Bazel. Tot Ziericzee gedr., by H. van der Hellen. 1617. 8°.

Met opdragt aan CAERL VYECH en de ridderschap van de Neder-Betuwe.

ISAAC JUNIUS.

Geb. . Pred. Warmont 1607, te Haarlem 1612, te Katwijk-binnen 1619, te Delft 1625. Gest. 1636.

v. d. Aa, a. w. Dl. IX, bl. 258.

Is. Junii antapologia sive animadversiones in XVI priora capita Apologiae Remonstrantium. Opus posthumum. Delphis ap. Andr. Clouting. 1640.

Met goedkeuring der N. en Z. Holl. synode uitgegeven. Het werk is aan de staten generaal, Frederik Hendrik, aan de staten van Holl. en West-Friesl. en aan de regering van Delft opgedragen. Daar de uitgave na Junius' dood het licht zag, zoo volgt op de opdragt een voorrede, tot de gedeputeerden ter N. en Z. Holl. synode gerigt, door de beide voogden van de tien door Junius nagelaten kinderen, Dion. Spranckhuysen en Michael Baldaeus. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 41.

Nootwendich vertooch van de onnoselheyt... des e kercken raets van Haerlem, ende de.... abuysen van sekere uyt de gemeente, *enz.* 1617. (N°. 1275).

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 18, v.

Hetzelfde. Andere druk. 1617. (N°. 1276).

DANIEL GYSIUS.

Geb. . Pred. bij de kruisgemeente van den wijngaard te Antwerpen, te Nijmegen 1618, te Koudekerk 1629, te Leiden 1638. Gest. 1641.

Van de ghenade Gods.... door R. Abbotus.... Overg. door D. Gysius, *enz.* 1618. (N°. 1573).✝

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 42.

SIMON WILMERDONX.

Geb. . Pred. te Amstelveen. 1626. Gest. 1670.

Cort begryp der voornaemster dwalinghen van verscheydene secten, met dewelcke de gheref. kercke in de leere gheschil heeft. Ghestelt tot versterckinghe der ghem. tot Amsterveen, in de suyvere leere der waerheyd, door S. Wilmerdonx. 't Amst. gedr., by P. A. van Ravesteyn. 1626.

Aan den kerker. van Amstelveen opgedragen. Hoofdzakelijk tegen de Remonstr. en Doopsgez. gerigt.

JOHANNES URBANUS.

Geb. . . Pred. te Hattem . Gest. .

De Navorscher, Dl. XV, bl. 136.

Waerachtige verthooninge van t'ghene tot Amsterdam in.... 1627, 1628 ende 1629 is ghepasseert, ende wat de vroome patriotten.... is overgekomen; dienende tot.... waerschouwinghe voor alle onpartijdighe.... christenen. Door J. Urbanum.... Tot Amst. ghedr., uyt kracht van onse burgherlijcke vrijheyt. 1630.

In den vorm van een „T'samen-spraeck tusschen een politycken Arminiaen ende een gheref. christen." Hiertegen verscheen in hetzelfde jaar een *Gespreck, dienende tot.... aflegginge van.... loghenen, bevonden in de* onwaeracht. verthooningh, enz.

Urbanus schreef ook nog *Tapeinophrosynen*. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 277.

MARCUS BOERHAVE.

Geb. . Pred. te Oosthuizen 1620, te Medenblik 1625. Gest. 1644.

v. d. Aa, Dl. II, bl. 726.

Aenhangsel van de Haeghsche conferentie, waer in de argumenten der recht-zinnigher predicanten van Hollandt, voort-gebracht teghen de vijf artic. der Remonstranten, van de godd. praedestinatie ende de art. daeraen hangende, tegen der Remonstranten exceptien beweert werden. Gestelt door d. d. G. Amesium.... Ende nu in Nederd. overg. d. M. Boerhave..... Die daer achter by gevoecht heeft 1 Een verklaringhe van eenighe scholastijcke ende philosophische termen etc. 2 Een bewijs van de oneenicheyt der pausgezinden oock in dese articulen. Tot Amst., voor Hendrick Laurentsz. 1630.

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 11—13 en hierboven bl. 55.

Noodige vernederinghe des menschen, tot verheffinge van Godts genade, ende bekentenis van sijne rechtvaerdicheyt: waer in de waerheydt van de erfsonde, ende verscheyden andere gewichtige verschillen daer aen hangende, met groote neersticheyt werden verhandelt. Gestelt tegen de pelagiaensche Weder-dooperen. Doch alsoo, dat het gheheele boeck van D. V. Coornhert, Van de vreemde sonde, waermede sy haer pleghen te verhelpen, als oock wat sy van de Remonstranten en Socinianen meer conden ontleenen, op het uyterste werdt wederleyt. Waer by gaet een aenhanghsel, handelende van de verzegelinge des verbondts door den doop aen de kinderen. Door M. Boerhave... Tot Medenbl., voor Claes Teunisz. 1636.

Dit werk zag het licht, „na voorgaende visitatie ende approbatie," volgens art. 55 der kerkord. Het aanhangsel is onder den afzonderlijken titel: *Bywoeghsel op de noodige vernederinghe, bewijsende de vriendelijckheyt des Heeren over den gevallen, doch weder-verlosten mensche: in verzegelinghe sijns verbondts door den h. doop, aen de kinderen des verbondts. Tegen allerley gheweldt der Mennoniten ende Hansiten, waermede sy den kinder-doop*

bestrijden. Tot Hoorn gedr. by Abr. Nachtegael 1636. Ook dit is »door la der classe van Enchuysen goed gekent.” Eene 2de uitg. in 8°. zag i 1661 het licht. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 8.

ARNOLD TEECKMAN.

Geb. . Pred. te Zwijndrecht 1618, te Utrecht 1620, bij de Ambassade te Munster 1645. Gest. 1666.

Noodige bedenckinghen over den tweeden artyckel der Remonstranten, handelende van de alghemeynheyt der verdiensten des doot CHR^I^., ghelijck sy den selfden in haere synodale schriften voorghestelt ende verclaert hebben. Tot ondervindinge der waerheyt ende stichtinge der ghemeynte Godts, uytghegeven door A. TEECKMANNUM.... Tot Utr., by Abraham van Herwijck. 1630.

Achteraan: »ghevis. ende gheappr. by de ghed. des classis van Utr.”

Advys ofte bericht ten versoecke van.... burgem. en vroedschap der stadt Utrecht gegeven by.... d. ARN. TEECKMANNUS, *enz.* 1660. (N°. 4862).

Zie op *Afd.* 2, bl. 12.

Den vermakelycken politicq...., behelz.... bedenckingen over eenige voornaemste geschiedenissen dess. jaers. Door ARN. TECHMANNUS, *enz.* 1662. (N°. 4959).

BENJAMIN VAN RIJSWIJCK.

Geb. . Pred. te Eertswoude 1612, te Bruinisse 1617, te Rotterdam 1625. Emer. 1635. Gest. 1637.

v. HARDERWIJK, *Naaml. d. rotterd. pred.*

Korte annotatien op P. NIENRODII ende J. LEWII vileyn.... schrift, 'gheint. Copije van een Missive &c., by forme van voorlooper ghestelt by B. VAN RIJSWIJCK ende H. ALUTARIUS..., van een breede.... refutatie van de.... valscheden...., die deselvighe.... sonder eenighe redenen.... ghemeen maken. Tot Rott., by Is. van Waesberghe. 1631.

Vgl. voor dit en het volgende de geschriften van NIENRODE hieronder.

Klare en korte provisionele verantwoordinge B. VAN RIJSWIJCK ende H. ALUTARIJ...., tegen de onghefondeerde.... beswaringen, die tot haren laste... zijn uytghegheven van P. NIENRODIO in... Oprechte ende grondige verklaringe.... Nevens een oprecht.... verhael en bewijs van de ghelegentheyt der kerck. verschillen, eenighen tijt herwaerts voor-ghevallen in de kercke van Rott. Met een consultatie aen alle kerck. vergad.... Tot Rott., by Is. van Waesberghe. 1631.

Met voorw. De *Consultatie* volgt onder den afzond. titel:

Consultatie aen alle kerck. vergaderinghen der ware gheref. ghemeente in de vereen. Nederlanden over eenighe kerck. casuum positiones. Inghestelt by B. VAN RIJSWIJCK ende H. ALUTARIUS.... Tot Rott., by Is. van Waesberghe. 1631.

HENRICUS ALUTARIUS.

Geb. Pred. te Blankenham 1612, te Ouderkerk a. d. Amstel 1616, te Woerden 1619, te Rotterdam 1627, te Gorinchem 1632. Gest. 1634.

v. HARDERWIJK, *Naaml. d. rotterd. pred.*

Spieghel ofte proef-steen der.... Lutherschen. Daerin... betoont wort: 1 dat d. M. LUTHERUS, als oock de.... Augsb. confessie...., accorderen met de gheref. kercke; 2 dat de.... ghenaemde Luthersche niet en accorderen met d. LUTHERO... Tot Amst., by M. J. Brandt. 1624. 8°.

Opgegeven in MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* bl. 40, No. 313. Zie verder op VAN RIJSWIJCK hierboven.

PETRUS VAN NIEUWENROODE.

(P. NYENROODE).

Geb. . Pred. te Zijdervelt 1613, te Rotterdam 1617. Ontzet 1630. Pred. te Alkmaar 1631. Gest. 1639.

v. HARDERWIJK, *Naaml. d. rotterd. pred.*

Oprechte... verclaringhe van eenighe notulen...., ghestelt by het meerendeel des kercken-raedts van Rotterdam...., gedr. met dese tytel Copie van de sententie.... Mitsg. twee brieven, *enz.* 1631. (N°. 2463).

VAN NIEUWENROODE behoort wel niet tot de bestrijders van het remonstrantisme, maar de twisten tusschen hem en de overige rotterd. predikanten hangen met de remonstrantsche verschillen zamen. Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 78.

Copye van een missive P. NIENRODE ende JACOBI LEEWII...., gheschreven tot justificatie van hare Oprechte... verklaringhe... tegens seecker boexken, geintituleert Klare ende korte provisionele verantwoordinghe BENJAMI VAN RIJSWIJCK ende HENRICI ALUTARII. Mitsg. corte aenmerckinghen teghens haere consideratien over de twee brieven P. NIENRODE ende teghens die byghevoeghde Consultatie, achter haere verantwoordinghe ghestelt. Gedr. tot Leyden, by Josephus van der Nave. 1631.

JOHANNES PELT.

Geb. . Pred. te Hooge en Lage Zwaluwe 1614, te Giessen-Oudkerk en Giessendam 1616, te Schipluiden 1619, te Schiedam 1631. Gest. 1642.

J. PELTII.... harmonia Remonstrantium et Socinianorum in variis religionis christianae dogmatibus non infimis, quibus post singulos paragraphos opposita est sententia orthodoxa ecclesiarum vere reformatarum, ex formulis unionum earundem ecclesiarum confessione, catechismo, canonibus synodi nationalis Durdrechtanae (*sic*) desumpta locisque s. scripturae confirmata. Lugd. Bat. ex off. Isaaci Commelini. 1633. (*Exc. Johannes Nicolai a Dorp*).

Op de keerzijde van het titelblad eene verklaring der theol. faculteit te Leiden (d°. 10 Febr. 1633), waarbij dit werk „evulgatione dignum" wordt geoordeeld. Het is opgedragen aan de regeringen van Haarlem, Leiden, Schiedam, Schoonhoven, Alkmaar en Enkhuizen (d°. 1 Aug. 1633).

In 22 artikelen worden aanhalingen uit de geschriften van ARM., UYTENB., TAUR., EPISC., VENATOR, V. D. BORRE, WITZ., SAPMA, POPP., HOLL., SLAT., WELS., CORV., GREVINCH., BERT., CUPUS, J. en P. GEESTER., PRAEVOST., S. LANSB., BOOM; benevens uit de acta synod., de confessio en de coll. Hag. gesteld tegenover aanhalingen uit de werken van F. SOCIN., SMALC., OSTER., MOSCOR., VOLK., DESID., RADECC., SOMN., NICOL., alsmede uit de catech. RACOV.; waaronder dan de „sententia orthodoxa" volgt.

FRANCISCUS RIDDERUS.

(FR. DE RIDDER).

Geb. . Pred. te Schermerhorn 1644, te Brielle 1648, te Rotterdam 1656. Gest. 1683.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 172—174.

Disp. theol.... de adoratione rel. CHR[t]. mediatoris qua mediatoris.... Lugd. Bat.... 1642.

Zie boven op J. TRIGLAND.

Verantwoordinge van FR. RIDDERUS tegens eenige.... lasterschriften over een seecker bruilofts-dicht, *enz*. 1659. (N°. 4735).

Het leven J. CHRISTI door FR. RIDDERUS. Bloed-bruidegom door S. SIMONIDES. Hier is bij.... de zuchtende bruid over den bloedbruidegom door JAC. BORSTIUS. Tot Rott., bij Joannes Borstius. 1664. 12°.

Met uitv. voorr. van DE RIDDER. Achteraan: „Tot Rott. gedr. bij H. Goddaeus 1663. De *Bloedbruidegom* en de *Zuchtende bruid* onder afzond. titel en met nieuwe pagin. Vgl. op SIMONIDES en BORSTIUS.

Reys-discours op het verschijnen van de comeet-sterre...., voor d'eerstemael gesien.... 15 Dec.... 1665... Door F. RIDDERUS, *enz*. 1665. (N°. 5352).

Hetzelfde. Verbeterde uitg. 1677. (N°. 7590).

Historisch sterf-huys ofte t' samenspraeck uyt heyl., kerckel. en weereldtsche historien over allerley voorval ontrent siecke en stervende. Door FR. RIDDERUS. Den tweeden druck. Tot Rott., by J. Borstius. 1668. 12°.

Met opdragt van 1665 aan de gem. van Rott., en titelprent, waarop een sterfbed en eene begravenis. Aan het begin en aan het einde ged. van S. SIMONIDES.

Hollands spiegel in memory-spreucken van onse.... voor-ouders op haer.... penningen...., door FR. RIDDERUS, *enz.* 1673. (N°. 6966).

Historischen Frans-man..., gepast op de onderdruckte staet van ons... vaderlandt. Door FR. RIDDERUS, *enz.* 1674. (N°. 7163).

Hetzelfde. Tweede druk. Te Rott., bij Herm. Kentlink. 1739 (6).

Historischen Hollander, vertoonende... de... oorlogen... van Hollandt... Waerby... een antwoordt op een brief van p. C. HAZART... jesuijt... Door FR. RIDDERUS, *enz.* 1674. (N°. 7219).

Hetzelfde. Tweede druk. Te Rott., by H. Kentlink en J. Nikkel. 1736.

Predicatie over.... Dan. c. 2 vs. 44 en 45, waerin.... opgelost.... worden de gronden.... voor de Vyfde monarchie...., gedaen.... door Es. CLEMENT.... Hierachter.... verhael van 'tgene voorgev. is.... over seker pred.... van Ev. v. SOMEREN. Door FR. RIDDERUS, *enz.* 1674. (N°. 7243).

Vgl. hieronder op CLEMENT en v. SOMEREN.

Verhael van 'tgene voorgevallen is in Rott., *enz.* 1674.

Zie bij E. CLEMENT.

Historischen Spanjaert..., gepast op de staet van ons lieve vaderlandt, door FR. RIDDERUS, *enz.* 1675. (N°. 7344).

Hetzelfde. Te Rott., by H. Kentlink en J. Nikkel. 1736.

Met doorl. pagin. achter den *Histor. Engels-man* (2de druk).

Bloed-spiegel der religie, tot opweckinge van trage Christenen door exempelen der martelaren, voorgest. door FR. RIDDERUS. Den tweeden druck. Tot Rott., by J. Borstius. 1681. 8°.

Met geill. titelblad waarop het jaart. 1668, voorr. van 1680 en register. Het 2de dl. met nieuwe pagin. In MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* een 5de druk van 1747 op bl. 104 N°. 959, alwaar ook onder N°. 957 *Nuttige tyd-korter voor reysende.*

Rotterdamse nieuwe kerck, ingewyet op den 1 Jann. 1682 met een predic. over 1 Con. 5 vs. 4, 5, door FR. RIDDERUS. Tot Rott., by J. Borstius. 1682.

Met opdragt aan de regering en gedichten van JOH. TEXELIUS en J. BORSTIUS.

Historische kerk-spiegel van en voor onze eeuwe, waarin vertoon wort, dat het pauselyke hof van Romen niet meer van voorneme is de.... ketters alleen om de religie te vermoorden, maar doo vriendelyke middelen of door... quellingen tot de roomsche kerke. te dwingen. Voorgestelt aan ons verdrukte vaderlandt door Fr Ridderus... Tweede druk. Te Rott., by H. Kentlink en J. Nikkel 1736.

Dit is het laatste stuk van den band, waarin de 2de uitg. van den *Histor Fransman*, *Engelsman*, *Hollander* en *Spanjaart* voorkomen.

Historischen Engels-man in byzondere engelsche, schotsche en yersch geschiedenissen, gepast op de onderdrukte staat van ons.... vaderlandt, door Fr. Ridderus.... Te Rott., by H. Kentlink en Joh Nikkel. 1736.

Met doorloop. pagin. gedrukt achter de 2de uitg. van den *Hist. Frans-man*.

JACOBUS STERMONT.

Geb. . Pred. te Leiderdorp 1632, Rotterdam 1641, te 's Gravenhage 1649. Gest. 1665.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 391.

Geesteliiken olie-hoorn, uyt-gestort over.... de blijvende en nieuw-aankomende burgherm. en schepenen der.... stadt Rotterdam, met verclaringe over.... Psalm 82 vs. 6, 7. Door J. Stermont.... op den 3 May.... Tot Rott., by P. van Waasberge. 1643.

Met opdragt aan de regering.

Noodige verdedinge tegen de pasquille van den vermomden Jacob Warr'-mont; in welke voor-gestelt, verklaart, ende meest uyt eygen paapsche schrijvers bevestigt werden dese drie dingen: 1 dat, na 't gevoelen der Jesuwijten, den paus de onderdanen ontslaan mach van een besworen eed der getrouwigheyt, 2 dat de roomsche kerke den paus allerley tijdelijke macht toeschrijft, 3 dat den paus draagt de rechte trecken van den waren antichrist. Door J. Stermont.... Tot Rott., by Pieter van Waesberge. 1644.

Aan de regering van Rott. opgedragen, do. 12 Mei.

Lauweren-krans gevlochten voor Wilhelm..., prince van Oranjen..., over sijne... roembare handelinge, gepleegt ter ruste deser vereen. lantschappen.... 1650, *enz.* (N°. 3791).

Oogen-salve voor de blinde Hollanders, begrepen in seeckere missive van een recht patriot..., geschr. aen sijnen vrient om hem te doen sien hoe onrechtveerdelijk de.... Arminianen de actien van.... sijne hoogheyt.... bestaen te.... lasteren, *enz.* 1650. (N°. 3792).

Vgl. voor dit en het vorige *Hollants praatjen*, *Het tweede deel van 't Hollandts praatjen* en *Het rechte derde deel van 't Hollands praetje* (*Catal. Stuk III*, *Afd.* 1, bl. 23.

Memorie van seeckere predicatie gedaan door d. J. STERMONT...., alsmede de remonstrantie daerop gevolcht, *enz.* 1652. (N°. 4115).

Hetzelfde. Andere druk. 1652. (N°. 4116).

Hetzelfde. Nog eene andere druk. 1652. (N°. 4117).

Eenvoudich advys om.... te gheraken uyt den schadelicken oorloch met Engelant, *enz.* 1652. (N°. 4079).

In MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken* komt nog voor: *Melk voor kinderen* (bl. 111 No. 1038).

BOURITIUS SIBEMA.

Geb. . Pred. te Suawoude en Tietjerk 1617, te Kornjum 1620, te Oostzaan 1629, te Schiedam 1632, te Haarlem 1635. Gest. 1636.

Salomons sweerdt, scheydende de remonstrantsche van de rechtsinnighe leere, aengaende 1 de bewegende oorsaecke der verkiesinge, 2 de verwerpinge, 3 de doodt CHRISTI, 4 de werckinge Godts in de bekeeringe, 5 de volherdinge der heyligen. Tot noodtwendigh ghebruyck van de gemeynte CHR[I]. tot Oost-Zanen, ende alle liefhebbers der waerheydt, door B. SIBEMA.... Van nieuws oversien ende verbetert nae de nieuwe oversettinghe des bybels door GILLIS VAN BREEN.... t' Amst. ghedr. voor M. J. Brandt. 1645.

Met afbeelding van Salomons eerste regt op den titel. Met opdragt van BOURITIUS aan den kerkeraad en de gemeente te Oost-Zanen van 16 Junij 1631. In twee kolommen gedrukt. Aan het einde enkele geestelijke liederen, waaronder van BERN. BUSSCHOF, pred. te Utrecht.

SIBEMA moet ook nog geschreven hebben: *Testamenten der* 12 *patriarchen.* 8°.

Hetzelfde. t' Amst. ghedr., v. M. J. Brandt. 1649.

Aan het einde »t' Amst. gedr., by Dom. van der Stichel."

Hetzelfde. Den vijfden druck.... t' Amst. voor de wed. van M. J. Brandt met Abrah. van den Burgh. 1660. 8°.

Aan het einde »t' Amst. gedr., by Gabriel à Roy." In 1735 verscheen te Rott. nog eene uitg. in 8°.

Hetzelfde. Den seevenden druck.... Tot Leyden gedr., by Johannes Wagens 1683. 8°.

Op den titel het beeld der geregtigheid, geblinddoekt, met zwaard en schalen. Achteraan: »Getrouwe waerschouwinghen des syn. nat. voor die grouwelijcke ende schadelijcke dwalingen der Remonstranten in haer vijf art. begrepen," alsmede een »Nieuw geestelijck liedeken" van K. A., »Kort verhael der weldaden, die ons Godt in Christo uyt genaden heeft bewesen," op rijm, van een onbekende, en »Lof-sangh des Heeren" door B. BUSSCHOF.

GILLIS VAN BREEN.

Geb. 1584. Pred. te Hasselt 1604, te Jisp 1605, te Beverwijk 1610. Emer. 1655. Gest. 1662.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 1273.

Salomons sweerdt, scheydende de remonstr. van de rechtsinn. leere.... Van nieuws oversien.... door G. de Breen. t'Amst.... 1645.

Zie op B. Sibema.

Kerckelijcke historie van de gereform. kercken, vergadert in.... valeyen van Piedmont en haere nagebueren, eertijds genaamt Waldensen, door Petrum Gillis, herder der geref. kercke van La Tour.... Mitsg. een aanhanghsel, waarin begreepen is een... verhaal van 'tgene in 't.... bloed-badt des jaars 1655.... begaan is aan de... kercken van Piedmont, wat daar.... op volghde, tot dat de vreede met haar gemaackt wierdt. Uyt het frans.... vert. door G. van Breen.... t' Amst., by Jaques Bourse. 1657.

Met titelprent, opdragt van P. Gillis aan de stat. van Holl., gedat. 1643, inhoudsopgave, eenige gedichten en register.

JACOBUS LEEUWIUS.

Geb. . Pred. te Oud-Beijerland 1618, te Rotterdam 1620. Emer 1632. Gest. .

v. d. Aa; a. w. Dl. XI, bl. 287, v.

Schriftuerlijcke procedueren, tusschen.... G. Voetius en J. Leeuwius, om aen-gebeden te werden...., geh. den 18 Junij 1646, enz. 1646. (N°. 3101).

Dit stuk is op Leeuwius' naam gesteld, omdat het, zoo al niet door hem zelven, dan toch door zijne vrienden blijkt uitgegeven te zijn. Leeuwius is in Mullers *Bibl. v. pamfl.* ten onregte een remonstr. pred. genoemd. Vgl. verder hierboven op P. van Nieuwenroode en *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 131 (*Spongia*).

CORNELIS GENTMAN.

Geb. 1618. Pred. te Heinkenszand 1640, te Hulst 1649, te Utrecht 1654. Gest. 1696.

v. d. Aa, a. w. Dl. VII, bl. 110, v.

De aenteyckeningen van C. Gentman.... verdedight tegen een ongenoemt Sociniaen, in welcke de principaelste sociniaensche en enthusiastische verschillen.... werden verhandelt. t' Utr., by Mein. van Dreunen. 1663. 8°.

Met kerk. approbatie, opdragt aan de gem. van Utrecht en registers. Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 86 (*De aenteikeningen*).

C. GENTMANS aenmerckinge op 'tgeen hem raakt in twee boukjes, onlangs, sonder naem, uitgegeven, 't eene genoemt: Verdeding der proceduren etc., 't ander De oprechte phariseus. Tot Utrecht, by Anthony Smytegelt. 1667.

Bedenkingen wegens scheuringe en afscheidinge van de kerke, &c. door C. GENTMAN.... Een korten inhout is achter de voor-reden. t' Utr., by Anth. Smytegelt en Henr. Versteeg. 1669.

Met approbatie van de theol. faculteyt.

Allon Bachuth of lyck-predic. over.... G. VOETIUS.... door C. GENTMAN, *enz.* 1677. (N°. 7593).

ARNOLDUS MONTANUS.

Geb. . Pred. te Schellingwoude, te Schoonhoven 1657. Gest. 1683.

GLASIUS, a. w. Dl. II, bl. 530.

S. DE WIND, a. w. Aanhangsel.

Dictionarium tetraglotton novum, in quo voces latinae omnes cum graeca, gallica ac belgica interpretatione habentur, studio.... MATTHIAE MARTENSZ. Edit. novissima plus quam quingentis vocibus aucta. Auth. ARN. MONTANO. Amst. ex off. Henr. et viduae Theod. Bom. 1698. 8°.

Van dit werk worden ook uitg. opgegeven van 1632, 1671 en 1714.

Het leven en bedrijf van.... JOHAN VAN GALEN.... Door ARN. MONTANUS, *enz.* 1654. (N°. 4285).

De wonderen van 't oosten ofte de beschryving en oorlogs-daden van oud en nieuw Oost-Indiën, vervolgt tot op dese tyt, van de sondvloed af. Mitsg. de reysen na hetselve door ARN. MONTANUS. Den derden druck verm. en verbeetert. t' Rott., by Andr. van Hoogenhuijsen. 1654. 12°.

Met opdragt aan JACOB SPEX, HENRIC. GULDENARM, GERARD MOESKOOKER, PIETER HARDEBOL, JOHAN COMPOSTEL; gedichten van J. VAN SOMEREN en M. LYDIUS; en uitvoerige inhoudsopgave. Met prenten in den tekst en bladwijzer aan het einde. Achter dit werk volgt: *Het tweede deel van 't wonder van Oosten of de.... reys van....* JOHAN AELBRECHT VAN MANDELSLO *door Persen en O.-Indien....; neffens.... aenteyk. van* M. AD. OLEARIUS.... *t' Amst. by C. de Bruyn.* 1658. 12°.

Sociniaensche Arminianery; vertoonende den aenvang en voortgang van die secte, door A. MONTANUS. Vuyle leere der nieuwe Remonstranten door L. RYSSENIUS. Oorsprong der arminiaensche nieuwigheden, door J. HOORENBEEK.... Tot Schoonhoven, by Samuel Knudde. 1662. 12°.

De »Aenvang" enz. »toe-ge-eigend aen PH. v. LIMBURG, rem. leeraer in

Gouda" is gedagt. Uit Schoonh. 13 Oct. Op de laatste bladz. een „Staeltje van de grouwelen der nieuwe Remonstranten." Vgl. verder op Ryssen en Hoornbeek.

Gedenkwaerdige gesantschappen der o-ind. maetschappy in 't vereen. Nederland aen de kaisaren van Japan, vervaet. wonderlijke voorvallen op de togt der nederl. gesanten, beschryving van de.... steden..., tempels..., dieren.., bergen..., oorlogs-daden der Japanders. Verciert met.... afbeeldsels.... Getrokken uit de geschriften.... der.... gesanten. Door Arn. Montanus. t' Amst., by J. Meurs. 1669.

Met register.

Kerkelyke historie van Nederland door Arn. Montanus. T' Amst. by Corn. en Jan Zwol. [1675]. 12°.

Met opdragt aan Thomas van der Mark, burgem. van Schoonhoven. Vooraf een naamlijst der aanget. schryvers. Aan het einde een register. M. handelt achtereenvolgens van de oude ketters, Servetus, de Socinianen, de Arminianen, de Remonstranten, de Vorstianen, de sociniaensche Arminianen, de geestdrijvers en Wederdoopers, van 't pausdom en de Papisten.

Leven en bedryf van Willem Henrik. Door Arn. Montanus. 't Amst. by Jan Zwol. 1677. 12°.

Met geillustreerd titelblad, prenten, register en opdragt aan Wilhem Henrik. prince van oranje.

TH. PALUDANUS[1]).

Missive van weder vereeniginge der Contra-Remonstranten ende Remonstranten. Tot Alcm., voor Corn. Symonsen Breeckengeest. 1663.

Get. „Den 8 Oct. 1662. Th. Paludanus."

FRANCISCUS ELGERSMA.

Geb. 1627. Pred. te Oudkerk en Roodkerk 1650, te Leeuwarden 1652, te Oldeschoot 1667, te Grouw 1669. Gest. 1712.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 87.

De wensch aller heydenen. Dat is een korte verklar.... over Haggai II vs. 8. Te Leeuw. by de erfgen. van Thom. Luirtsina. 1668. 12°.

Opgegeven in Mullers *Catal. van holl. godgel. werken* bl. 97, N°. 895. Elgersma schreef ook *Kanker der sociniaensche kettery* en bestreed de Remonstranten.

---

1) Hij schijnt predikant geweest te zijn. Maar waar? Te Alkmaar komt omtrent dezen tijd voor Theod. van den Broek, die in 1708 stierf. Ik betwijfel echter of hij de schrijver der *Missive* was.

BERNARDUS BUSSCHOF.

(BERN. BUSHOF).

Geb. . Pred. te Oyen, te Zoelen, te Utrecht 1618. Gest. 1639.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1649, v.

Nieuwe lof-sangen en geestelijcke liedekens, gemaeckt ende ten dienste der aendachtighe leesers en sangers in 't licht gegeven door B. BUSCHOF.... Desen laetsten druk op nieuws gecorrigeert en verbetert. t' Amst., by de wed. v. Gijsbert de Groot. 1694. 12°. *Obl.*

Met register. Hierin ook de bekende Lofsang des Heeren: »Gelooft zy Godt, die my heeft uyt-verkoren." Vgl. ook B. SIBEMA *Salomons sweerdt* hierboven bl. 121 en *De Navorscher*, Dl. XI, bl. 268.

ARNOLDUS HENRICUS WESTERHOVIUS.

(ARN. H. WESTERHOF).

Geb. . Hofprediker te Kassel. Rector te Gouda [1]). Gest. 1737.

Apologie, in dewelke het syn. van Dordr. ende het hervormd geloove worden verdedigt.... Uit het lat. vert. door A. H. WESTERHOVIUS.... T' Amst.... 1728. 8°.

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 55.

JOHAN JACOB LE SAGE TEN BROEK.

Geb. 1742. Pred. te Lippenhuizen 1765, te Werkendam 1766. Hoogl. te Groningen 1769. Pred. te Rotterdam 1787. Emer. 1822. Gest. 1823.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1352—1354.

Dubbel tweetal brieven aan en van.... J. J. LE SAGE TEN BROEK..., waar in zijn h.-eerw. zijne gedachten over het borgtochtlijke lijden van 's waerelds heiland.... vertrouwlijk medededeeld, als mede verscheiden bijsonderheden tot zijne omstandigheden betrekkelijk. Te Dordr. bij P. van Braam, *enz.* [1784].

Kerkelijke redevoering over de waare christ. verdraagzaamheid uit Eph. IV vs. II, ter beoordeelinge des Briefs van de remonstr. broederschap.... Uitgespr.... den 1 Jan. 1797 in de Groote kerk te Rott. door J. J. LE SAGE TEN BROEK. Te Rott., by Joh. Pols. 1797. 8°.

Met uitvoerige voorr. en »kunstelooze maar hartelijke inval" op rijm, van J. SCHARP. Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 105.

---

1) Niet hij, maar zijn zoon JOHANNES HENRICUS was Predikant te Gouda. Hij was er in 1761 van Vlissingen gekomen, en vertrok 1768 naar Amsterdam.

Hetzelfde. Tweede druk. 1797.

Met opdragt aan den grooten kerkeraad en de grooten en de gemeente te Rotterdam, en „Noodwendige aanteekening" van TEN BROEK op SCHARPS „inval."

JOHANNES JACOBUS SERRURIER.

Geb. 1724. Pred. te Amerongen 1746, te Barneveld 1751, te Zwolle 1755, te 's Hage 1767. Emer. 1791. Gest. 1804.

Bedenkingen op den Briev dien de Broederschap der Remonstranten aan alle de leer.... der protest. gemeenten in Nederland geschreeven en.... uitgeg. heeft, ter aanbiedinge.... van onderlinge krist. vereeniginge, door JOH. JAC. SERRURIER.... Te Amst. bij J. Allart. 1797. 8°.

Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 105.

WILLEM DE KONING.

Geb. 1738. Pred. te Nichtevegt 1758, te Overschie 1762, te Deventer 1763. te 's Hage 1764. Gest. 1809.

V. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 321.

De gemeinte des Heeren opgewekt om Gode betaamelyk psalm te zingen of leerr. over Psalm XLVII vs. 7 en 8, by gelegenheid der invoering van de nieuwe.... psalmberyming uitgespr. in.... 's Gravenh. door W. DE KONING...., op den XXVen van herfstm. MDCCLXXIV. In 's Gravenh. by J. Abr. Bouvink. 1774. 8°.

Aanmerkingen van W. DE KONING.... over de Bedenkingen van JOH. JAC. SERRURIER.... op den Brief der remonstr. broederschap aan alle de leeraaren en opzieneren der protest. gemeenten in Nederland. In 's Gravenh., by J. Abr. Bouvink. 1797. 8°.

Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 105.

DIRK CORNELIS VAN VOORST.

Geb. 1753. Pred. te St. Anna ter Muiden 1779, te Cadzand, te Hien en Doodewaard 1785, te Leiderdorp 1793, te Amsterdam 1796. Gest. .

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 549, v.

Vier brieven aan eenen vriend over den Brief der remonstr. Broederschap aan de leer. en opzien. der protest. ge-

meenten in Nederland. Door D. C. van Voorst... Te Amst., bij M. de Bruijn. [1797]. 8°.

Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 105.

MARTEN EPPENS.

Geb. 1746. Pred. te Gordijk 1774, te Leeuwarden 1784. Gest. 1824.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 186, v.

Antwoord op den Brief der remonstr. broederschap aan de Protestanten. Door M. Eppens.... Te Leeuw., bij Corn. van Sligh. 1797. 8°.

Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 105.

NICOLAAS SCHOTSMAN[1]).

Geb. 1754. Pred. te Spanbroek en Opmeer 1787, te Oudshoorn 1788, te Schoonhoven 1790, te Leiden 1793, te Molenaarsgraaf, te Sloten 1797, te Sneek 1798, weder te Leiden 1801. Gest. 1822.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 307—309.

De kunstgrepen waarvan het hedendaagsch ongeloof zich bedient, om den godsdienst door den bijbel en den bijbel door den godsdienst te bestrijden. Uit het hoogd. Uitgeg. met eene voorr. door N. Schotsman, pred. te Leyden. Te Leyden, bij J. van Thoir. 1816. 8°.

Eere-zuil ter gedachtenis van de.... te Dordrecht gehoudene nat. syn..., opgeregt door N. Schotsman... Te Leyden, by J. v. Thoir. 1819. 8°.

Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 56.

---

1) Ook de predikant Corn. Hanekop had hier eene plaats moeten vinden. Doch het mogt mij niet gelukken een exemplaar op te sporen van zijne *Schriftuurlijke leidsterre ter zaligheid*, *Amst.* 1658. 4°., terwijl ik evenmin te weten kon komen wat hij verder heeft uitgegeven. Vgl. v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 155—157. *De Navorscher*, Dl. XI, bl. 364.

GEREFORMEERDEN.

HOOGLEERAREN.

UBBO EMMIUS.

Geb. 1547. Rector te Norden 1579, te Leer 1588, te Groningen 1594. Hoogl. ald. 1614. Gest. 1625.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 129—133.

Saxi, o. l. T. IV, p. 49, sq. — Paquot, o. l. T. II, p. 19. — Foppens, o. l. T. II, p. 1149. — Reersheemius, o. l. p. 761.

Rerum Frisicarum historia, aut. Ubb. Emmio...., distincta in decades sex, quarum postrema nunc primum prodit, prioribus.... recognitis et locupletatis.... Adjecto indice.... Accedunt.... de Frisia et republ. Frisiorum inter Flevum et Visurgim flumina libri aliquot, ab eodem autore.... Lugd. Bat., ap. L. Elzevirium. 1616. f°.

Guilhelmus Ludovicus comes Nass., id est ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ, quo genus, vita, res gestae et mors hujusce comitis.... exposita sunt ab Ubb. Emmio.... Accessit in calce.... domus Nassoviae schema genealogicum cum indice. Gron. exc. Joh. Sassius. 1621.

Met opdragt aan Maurits en Ernst Casimir.

M. Altingii.... vita, descripta per Ubb. Emmium, nunc primum edita.... Prostant Gron. ap. G. Spandaw. 1728.

Vgl. hieronder op Ad. M. Isinck. Vgl. ook het zeldzaam geschrift: *Des David-Jorischen gheest* in Mullers *Catal. van holl. godgel. werken*, bl. 65, N°. 596.

LODEWIJK GERARD VAN RENESSE.

Geb. 1599. Pred. te Maarssen 1620, te Breda 1638. Hoogl. ald. 1646. Gest. 1671.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 166—168.

Paquot, o. l. T. I, p. 352.

Vox regis of de stemme des conincks van Enghelant..., als een apologij van.... Vox populi of.... Conseio of spaenschen raedt.... Ende.... in nederd.... overgheset.... voor L. G. v. Renesse, enz. 1624. (N°. 2051).

Vgl. beneden op Th. Scott.

Hetzelfde. Andere druk. 1624. (N°. 2052).

Vox Dei clamantis, of een protest in de name Godts aen de gheref. republijcke ende kercke in Nederlant.... Door L. G. v. Renesse, enz. 1625. (N°. 2112).

VIII Meditatien van de voorsienigheyt Gods ontrent den sterfelijcken ende stervende mensche, daerinne uyt Godes woordt.... bewesen word, dat Godt.... een yeder mensche het perck sijnes levens.... onveranderlijck ghestelt heeft, ende dat niemandt dit perck en kan.... verkorten noch verlenghen. In 't licht ghegh. na den 55 art. van de kercken-ord. door L. G. v. Renesse...., tot wederlegginge van de 2.... troosteloose...., brieven van M. S. Episcopius. t' Amst. by J. Janssonium. 1637. 12°.

Met uitvoerige opdragt aan den stadhouder van Friesland en de staten van Utrecht.

Vier boecken van de voorsienigheyt Godts in het beleydt der houwelycken, daerinne uyt Godes woort.... aen-gewesen wort, dat ende tot hoedanighe eynden de houwelicken in den hemel besloten zijn, ende op der aerden... voltrocken worden; tot... onderrechtinge van alle getrouwde ende ongetrouwde stants-persoonen, door L. G. v. Renesse.... in 't licht ghegeven, nae den 55 art. van den kercken-ord.... Tot Amst., voor Adr. Roman. 1639.

Met opdragt aan de princes van Oranje van 1 Jan. Een 5de druk verscheen in 1759 (Mullers *Catal.*, *v. holl. godgel. werken*, bl. 104, N°. 956).

HENRICUS VAN DIEST.

Geb. 1595. Pred. te Emmerik 1624. Hoogl. te Harderwijk 1627, te Deventer 1640. Gest. 1673.

v. d. Aa, a. w. Dl. IV, bl. 167, v.

Paquot, o. l. T. III, p. 29.

Oratio inaug. quam de spirituali piscatura pro felici auspicio professionis theol. ac linguae sctae in.... schola Hardervicena habuit H. à Diest.... A°. Chri. CIƆIƆCXXVII, VI Idus IX bris. Hard. Sycambrorum ex off. typ. Nic. à Wieringen [1627].

Aan den acad. senaat opgedragen.

JOHANNES COCCEJUS.

Geb. 1603. Hoogl. te Franeker 1636, te Leiden 1650. Gest. 1669.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 518— 528.

Foppens, o. l. T. II, p. 618. — Saxi, o. l. T. IV, p. 479, V. 559.

Equitis Poloni apologia adversus edictum.... ord. Holl. & West-Fr.,

de 19 Sept. 1653 quo socinianae doctrinae propagatio coercetur, examinata a J. COCCEJO.... Lugd. Bat. ap Joh. Elsevirium 1656.

Aan de stat. van Holl. opgedragen.

Disput. theol. inaug. de veritate religionis Christ., quam.... ex auth.... JOH. COCCEJI..... publice defendat THEODORUS CALLEEUS Enchusanus. Ad d. 24 Nov. Lugd. Bat. ap. Joh. Elsevirium. 1659.

J. COCCEI.... defensio altera auctoritatis verbi divini vet. testamenti, quod est in Hebraico codice et ejus lectione recepta, adversus appendicem Hagiensem libri de LXX interpretibus. Amst. ap. Casp. Commelinum 1664.

Verantwoordinge van een poolsch ridder tegen het placcaet van d'.... stat. v. Holl en West-Fr., van den 19 Sept. A°. 1653, waerby de voort-plantinghe van de sociniaensche leere wordt verboden, ondersocht van J. COCCEJUS. Tot Leyden, by Joh. Elsevier. 1656. 8°.

Met opdragt aan de staten. Vooraf, behalve het Placcaat van 19 Sept. 1653, ook de officiële stukken van de stat., de synod. gedep. en de hoogl.

De leere van het verbond en testament Gods, kort en grondig verklaart door J. COCCEJUS. Uit het Latijn overgeset. Tot Middelburg gedr. by Jacobus Noenaard. 1677.

De vertaler van COCCEJUS' *Doctrina de foedere et testamento Dei*, is JOH. VAN DER WAEYEN, die in 1672 te Middelburg was beroepen. Als aanhanger van Coccejus was hij in twist geraakt met zijne Voetiaansche ambtgenooten, en thans afgezet, zelfs uit Zeeland gebannen. Over een en ander spreekt hij in eene breede »Voor-reede aen de gemeente van Middelburg." Van het oorspronkelijk werk verscheen in 1648 de 1ste uitg. in 8°. te Franeker. In 1654 en 1660 werd het op nieuw vermeerderd in het licht gegeven.

De Heydelbergse catechismus der christelijker religie, uit de h. schrifture verklaart en licht (*sic*) gegeven van J. COCCEJUS.... Vertaalt door ABR. VAN POOT, med. doct. t' Amst. by de weduwe van Joh. van Someren. 1679.

Met privilegie van de staten om de werken van COCCEJUS, »in allerhande talen, geduyrende de tijt van vijftien jaren alleen te mogen drucken, uytgeven en verkopen," en opdragt van VAN POOT aan juffrouw AGNETA VAN WEILER, echtgenoote van WILLEM WEIJER, koopman en diaken der herv. gem. te Amsterdam. Zie ook beneden op VAN POOT.

J. COCCEJI onderzoek van de kerke en Babylon. Hier komen bij de antwoorden op de vragen wegens het fundament der saligheid voorgestelt. Uit het latijn vert. door A. VAN POOT. t' Amst., by de Wed. van J. van Someren. 1679.

De *Disquisitio de ecclesia et Babylone* verscheen in 1657 te Leiden. 12°.

J. COCCEJI verklaringe over den brief van den heiligen apostel Ju-

das. Uit het latijn vert. door A. VAN POOT. 't Amst., by de wed. van J. van Someren. 1679.

De *Commentatio in epistolam Judae* werd in 1665 te Leiden uitgegeven. 4°.

J. COCCEJUS van den Anti-christ. Uit het latijn vertaalt door A. VAN POOT. t' Amst., bij de Wed. van J. van Someren. 1679.

De *Illustrium locorum de Antichristo agentium repetitio* zag in 1641 te Franeker het licht. 8°., en werd in 1667 te Leiden herdrukt. 12°. Zie voor den vertaler van dit en de vorige stukken: *De Maeerwcher*, Alg. reg.

JOHANNES DE MEY.

Geb. 1670. Pred. te Ovezande en Driebergen 1640, te Baarland 1641, te St. Eustatius 1643, te Zoutelande 1645, te St. Laurens 1686, te Middelburg 1649. Hoogl. ald. 1676. Gest. 1678.

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl.

DE LA RUË, a. w., bl. 57.

PETRI APPELDOORENS wee...., over sich selven.... uytgeroepen in syn laster-schrift.... Cras credo hodie nihil. Vertoont door d. J. DE MEY, *enz.* 1667. (N°. 5594).

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 98 *Apologeticon.*

Oratio votiva.... aen WILHELM HENRIK, *enz.* 1668. (N°. 5648).

Hetzelfde. Na de copye. 1668. (N°. 5649).

Hetzelfde. Andere druk. 1668. (N°. 5650).

Vgl. voor *Het handboeck der sprencken Salomons*: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 94, N°. 868.

ANDREAS ESSENIUS.

Geb. 1618. Pred. te Nederlangbroek 1641, te Utrecht 1651. Hoogl. ald. 1654. Gest. 1677.

V. D. AA, a. w. Dl. V, bl. 231, v.

BURMAN, o. l. p. 95—99.

Heilzaem bericht.... aen de Joden.... in hare.... vreemdelingschap...., byzonderlik aen die.... in deze vereen. Neder-landen.... Ook dienstig voor de christenen...., die gelegentheid hebben van met deselve om te gaen.... Door ANDR. ESSENIUS, *enz.* 1667. (N°. 5598).

Met LODENSTEYNS »Aan-spraek aen Israël."

Oefening over de gelykenisse Matth. XIII: 24—30, 36—43, daer.... verhandeld wordt of men, om de vermenging van onherborene.... menschen met waerlik wedergeborene.... in de uiterlike

ingestelde.... geref. kerk deszelfs gemeinschap mag, ja behoort te verlaten? Tot bericht.... eeniger twijfelmoedige mitsg. tot.... stichting van andere voorgest. door ANDR. ESSENIUS.... t' Uitr. by Ant. Smytegelt. 1670.

PAULUS COLONIUS DE ZOON).

Geb. . Pred. te Leerdam 1648, te Harderwijk 1656. Hoogl. ald. 1657. Pred. te Deventer 1664, te 's Hertogenbosch 1675. Gest. 1684.

V. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 629, v.

Oordeel van eenige theologanten tot Deventer over het boeck LUD. WOLZOGEN van den Uytlegger der h. schrift.... Te Middelb. gedr., by Henr. Smidt. 1669.

Zie Afd. 2, bl. 22.

Kort vertoog van HAZARTS disputeren met COLONIUS, aen de borgers en inwoonders tot 's Hertogenbosch. 's Hert. by Steven du Mont. 1684.

Get. P. COLONIUS.

CHRISTOPHORUS WITTICHIUS.

Geb. 1625. Hoogl. te Herborn 1651, te Duisburg 1653, te Nijmegen 1655, te Leiden 1671. Gest. 1687.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 619, v.

SAXI, o. l. T. V, p. 186.

CHR. WITTICHII.... oratio inaug. de oraculorum divinorum veritate et gentilium falcitate, habita Lugd. Bat. in audit. theol. a. d. IX Nov. A[i], CIƆIƆCLXXI. Lugd. Bat. ex off. Arn. Doube. 1671.

Met opdragt en lat. ged. van SAM. TENNULIUS.

JACOBUS ALTING.

Geb. 1618. Hoogl. te Groningen 1643. Gest. 1679.

V. D. AA, a. w. Dl. I, bl. 214—218.

SAXI, o. l. T. IV, p. 485. V, 564. — FOPPENS, o. l. T. I, p. 498.

J. ALTING epistola de reconciliatione Maresiana, deque testimonij sui fide optima. Leov., ap. Heronem Nautam. 1673.

De brief is aan BALTH. BECKER en gedat. „Gron. Nonis Sept."

JOHANNES REGIUS.

Geb. 1656. Pred. te Batenburg 1679, te Stavenisse 1681. Hoogl. te Franeker 1685. Gest. 1788.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 159—161.

J. REGII.... vindiciae narratoris confutati, quibus argumenta a cl. DE VRIES, pro novitate et absurditate dogmatis, de infantibus in utero matrum actu peccantibus, nec non de essentia animae in solo cogitandi actu consistente, adducta, confirmantur, adversus objectiones.... d. P. ALLINGAE sub tit. Mantissa ad duodecim erotematum decades. Traj. ad Rh. ap. Eliam ab Hoorn.

Met uitvoerige praef.

HERMAN VAN HALEN.

Geb. 1633. Pred. te Klein-Ammers 1658, te Utrecht 1664. Hoogl. ald. 1681. Gest. 1701.

v. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 94.

BURMAN, o. l. p. 125, sq.

H. VAN HALEN..... judicium de positionibus quibusdam Franequeranis in classe Ultraj. nuperè ventilatis. Addita dissertatione de providentia divina reali et morali. Traj. ad Rh. en off. Fr. Halma. 1688 12°.

MELCHIOR LEYDEKKER.

Geb. 1642. Pred. te Renisse en Noordwelle 1662. Hoogl. te Utrecht 1678. Gest. 1721.

v. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 387—392.

BURMAN, o. l. p. 175—188. — DE LA RUË, a. w. bl. 58.

M. LEIDECKERI.... ad r. verbi divini in Belgio ministror, illorumque synedria, nominatim classes et syn. Ultrajectensium epistola, qua errores D. J. VLAK adversus libros symbolicos ostenduntur. Adj. dissertatio contra eundem apologetica. Ultr. ap. Ger. Muntendam. 1689. 8°.

VLAK, pred. te Zutphen, had uitgegeven *Dissertationum trias de Dei operum et pacis foederibus, atque de justificatione.*

M. LEYDECKERI synopsis controversiarum de foedere et testamento Dei, quae hodie in Belgio moventur. Accedit Apologeticus, quo ad iniquas d. JOHANNES WAJENI censuras modeste respondetur, nec non exercitatio theologica de s. scripturae authoritate ad con-

scientiam adstruenda. Traj. ad Rh., ex off. Francisci Halma. 1690. A°.

Met »praef. HENRICO PICCARTO, j. u. d., ordinum Omlandicorum syndico." Vooraf de *Apologeticus* zonder pagin. tegen J. WAJENI praef. *Synopsi Hiërozoïci* praefixam, daarna een »Index controv." en lat. gedicht van L. M. Q. de »Index cap." der Exercit. theol. achteraan.

M. LEYDECKERI de historia Jansenismi libri VI, quibus de CORN. JANSENII vita et morte, nec non de ipsius et sequacium dogmatibus disseritur. Traj. ad Rh. ap. Fr. Halmam. 1695. 8°.

Met portret van JANSSENIUS, opdragt aan EVERH. VAN WEEDE, inhoudsopgave en register.

Laudatio funebris GUILIELMI III.... M. LEYDEKKER.... dixit. *etc.* 1702. (N°. 9647).

Kerkel.... historie, van de scheppinge.... tot.... 1666.... door G. HORNIUS.... Waer.... by.... de kerkel.... historie sedert.... 1666 tot 1684, door B. BECKER.... Nevens een derde vervolg tot.... 1696. Door M. LEYDEKKER.... t' Amst., by Joh. Rotterdam. 1739.

Het 1ste ged. met voorr. van HORNIUS en register. *Het kort begryp d. kerk. hist.* van BEKKER onder afzond. titel en met nieuwe pagin. Dan volgt een *Verder vervolg v. d. kerk. hist. van* H., 1666 tot 1687, *in 't lat. beschr. d.* LEID. *In het nederd. vert.*, zonder afzond. titel, met nieuwe pagin. en register. Aan het slot, met nieuwe pagin., HORNIUS *inleyding tot een algem. wereltl. historie van 't begin tot* 1666 *en vervolgt tot* 1684 door B. B. en P. S.

CAMPEGIUS VITRINGA.

Geb. 1659. Hoogl. te Franeker 1680. Gest. 1722.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 518—521.

NICERON, o. l. T. XXX. — SAXI, o. l. T. V, p. 318, 636.

Korte verklaringe van het gelove der algemeene kercke aengaende de geboorte des soons ende de tydelicke dood der geloovige. Door C. VITRINGA. Gedr. tot Fran. by Hans Gyselaar. 1691.

HERMAN ALEXANDER ROELL.

Geb. 1653. Pred. te Deventer 1682. Hoogl. te Franeker 1686, te Utrecht 1704. Gest. 1718.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 189—197.

SAXI, o. l. T. V, p. 352, 642. — BURMAN, o. l. p. 306—312.

Kort en eenvoudig berigt van het verschil over de geboorte des

zoons en tydelicke dood der geloovige. Opgesteld door H. A. Roell. Tot Amst., by Ger. Borstius. 1691.

JOHANNES D'OUTREIN.

Geb. 1662. Pred. te Oost-Zaan 1688, te Franeker 1687, te Arnhem 1691, te Dordrecht 1703. Hoogl. ald. 1703. Pred. te Amst. 1708. Gest. 1722.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 47—58.

de la Rue, a. w. bl. 77 vv. — Paquot, o. l. T. I, p. 488 sv.

De kerk in den rouw, getroost over het.... verlies.... door het.... afsterven van.... Maria.... Gepredikt.... door J. D'Outrein, enz. 1695. (N°. 9416).

Algemeene.... rouw over het.... overlijden van.... Walrave, baron van Heekeren.... Uitgeboesemd door J. d'Outrein, enz. 1701. (N°. 9609).

Afscheids-reeden gedaan tot de gem. van Arnhem, uit 2 Thess 11: 15—17, ende intreede-reeden tot de gem. van Dordregt, uit Psalm LXXI: 15, 16. Door J. D'Outrein.... Te Amst., by Ger. Borstius. 1703.

Met opdragt aan de gem. van Arnhem. Achteraan gedichten van F. J. van Westrem, Al. Beck, W. Zimmers, J. van Braam, J. Hofman.

JOHANNES VECHOVIUS.
(JOH. VAN VECKHOVEN.)

Geb. 1657. Pred. te Dussen 1681, te Tiel 1689, te Delftshaven 1702, te Dordrecht 1706. Hoogl. ald. 1709. Emer. 1725. Gest. 1727.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 476, v.

Des grooten Wiljams koninckl. tranen (over het.... afsterven van Maria Stuart....), geregtvaardigt.... door J. Vechovius, enz. 1695. (N°. 9414).

Geheel Nederland in rouw-bedryf.... over de dood van Willem de Derde.... Door J. Vechovius, enz. 1702. (N°. 9664).

JACOBUS TRIGLAND.

Geb. 1652. Pred. te Thamen 1676, te Breda 1678, te Utrecht 1680. Hoogl. te Leiden 1681. Gest. 1705.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 446, v.

J. Triglandii.... diatribe de secta Karaeorum. Quae hic enarratur;

et illustris Jos. Scaligeri de iis opinio vindicatur. Delph. ap. Adrian. Beman. 1703.

J. Triglandii.... dissertationum theol. et phil. sylloge, ut et orationum acad.; quibus accedit oratio funebris in ejusdem obitum... Editio denuo recensita, et hinc inde ab auctore ipso annotat. aucta. Delphis ap. A. Beman. 1728.

Dit boek behelst de volgende dissertaties: 1 De appellatione libr. apocryphorum, 2 de libro Justorum, 3 de tribus in coelo testibus, 4 de corpore Mosis, 5 in Hebr. I. 8. 6 de integritate s. codicis, 7 conjectanea ad fragmentum de Dodone; benevens deze oraties: 1 de legitima fidei propagandae ratione, 2 de utilitate religionis in republica, 3 de Josepho patriarcha in sacri bovis hieroglyphico ab Aegyptiis adorato, 4 de origine et causis rituum Mosaicorum, 5 orat. fun. in obitum F. Spanhemii, 6 orat. fun. in obit. Guilhelmi III. Eindelijk bevat dit boek nog J. Marckii orat. fun. in obit. J. Triglandii, met eenige lat. lijkzangen.

Mariaas goede deel toegepast op het.... leven en.... dood van.... Maria..., koningin v. Engeland...., door J. Trigland, *enz.* 1695. (N°. 9421).

HERMANNUS WITSIUS.

(HERMAN WITS.)

Geb. 1636. Pred. te Westwoud en Binnenwijzend 1657, te Wormer 1661, te Goes 1666, te Leeuwarden 1668. Hoogl. te Franeker 1675, te Utrecht 1680, te Leiden 1698. Gest. 1708.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 611—617.

Paquot, o. l. T. I, p. 190. — Saxi. o. l. T. V, p. 80, 595.

H. Witsii theologus modestus delineatus oratione inaug. qua publ. theologiae professionem.... auspicatus est, die sexto decimo Oct. CIϽIϽCXCVIII. Lugd. Bat., ap. Abr. Elzevier. 1698.

Juda ontkroont, ofte treurpredikaetsie over Jerem. Klaagl. cap. 5 v. 16, gepast op de overdroeve doot van.... Maria Stuart..., door H. Wits.... Tot Utr. gedr., by Franc. Halma. 1695.

Opgedragen aan de stat. en de regering van Utr. Achteraan een »Treurdicht" van den uitgever.

JOHANNES LEYENDECKER.

Geb. 1668. Pred. bij de legatie in Zweden 1691, te 's Hertogenbosch 1701. Hoogl. ald. 1718. Gest. 1722.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 395.

Klaagreden over de dood van Karel de XIde.... Uitgespr.... door J. Leyendecker, enz. 1698. (N°. 9516).

LUKAS VAN EYBERGEN.

Geb. 1663. Pred. te Loenen 1685, te Brummen 1687, te 's Hertogenbosch 1698. Hoogl. ald. 1706. Emer. 1736. Gest. 1738.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 289, v.

De dogter Zions in diepen rouw...., op het.... afsterven van Willem de Derde.... Uitgespr.... door L. van Eybergen, enz. [1702]. (N°. 9663).

ANTONIUS VAN BYLERT.

Hoogl. en pred. te Lingen 1).

God vertrouwende kerk- en lands-weese, of een predic.... gedaen ter.... uitvaert van William de III.... Door Ant. van Bylert, enz. [1702]. (N°. 9660).

JOHANNES WILHELMIUS.

Geb. 1671. Pred. te Twisk 1694. Pred. en hoogl. te Lingen 1700, te Rotterdam 1718. Emer. 1748. Gest. 1754.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 603, v.

Algemene.... lants droefheyd over 't.... afsterven van William de III.... Lykreden.... door J. Wilhelmius, enz. 1702. (N°. 9659).

SALOMON VAN TIL.

Geb. 1643. Pred. te Huisduinen 1666, te Rijp 1676, te Medenblik 1681, te Dordrecht 1682. Hoogl. ald. 1684, te Leiden 1702. Gest. 1731.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 431—437.

Paquot, o. l. T. III, p. 594. — Saxi, o. l. T. V, p. 301, 632.

S. van Til oratio qua exitu ecclesiae reformatae ex Babylone spiri-

1) Hij schijnt ook later ergens in Nederland pred. geweest te zijn.

tuali justificatur et a scismatis crimine liberatur. Habita XVI kal. Julii CIƆIƆCCII, quum ordin. s.s. theologiae professionem... auspicaterur. Lugd. Bat., ap. Jord. Luchtmans. 1702.

Zielen-raad.... aan.... Nederland, ter occasie van het.... overlijden van WILLIAM de III.... door S. VAN TIL, enz. 1702. (N°. 9652).

TAKO HAJO VAN DEN HONERT.

Geb. 1635. Pred. te Hendrik-Ido-Ambacht 1689, te Brielle 1696, te Amsterdam 1698. Hoogl. te Leiden 1714. Gest. 1740.

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 1025—1057.

SAXI, o. l. T. VI, p. 37, 616.

T. H. VAN DEN HONERT repraesentatio, cur ad criminationes, quibus cl. ANT. DRIESSEN... cl. JAC. WITTICHIUM... prof. Duisburgensem, ob habitam ante aliquot annos de natura Dei disputationem, a cathedra Groningana arcere conatus est, nihil responderit. Addita est... WITTICHII... disputatio. Lugd. Bat., ap. Sam. Luchtmans. 1718.

De disp. met nieuwe pagin. Daarachter, onder afzond. titel: J. WITTICHII.... *abstersio calumniarum, quibus ejus disputatio.... non ita pridem inquinata fuit a cl.* ANT. DRIESSEN.

T. H. VAN DEN HONERT repraesentatio altera, qua cl. DRIESSENII rei gestae narratio ad examen revocatur, vera molitionum Driesseniarum historia traditur, ac repraesentatio prior ab ejus cavillationibus vindicatur. Lugd. Bat., ap. Sam. Luchtmans. 1718.

Achter de *Repraes. altera* volgen met nieuwe pagin. *Epistolae mutuae inter* FRANC. BURMANNUM, ANT. DRIESSEN *et* J. WITTICHIUM *scriptae*. Hierachter: HIER. V. ALPHEN *epist. quatuor ad* ANT. DRIESSENIUM. Eindelijk wederom met nieuwe pagin.; J. WITTICHII *alloquium ad lectorem philos.* Zie voor andere geschriften van V. D. HONERT: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 79, N°. 743.

T. H. VAN DEN HONERT..... dissertationes histor. I de creatione mundi; II de situ Edenis et horti quem Deus ipse.... plantavit; III de lingua primaeva ejusque propagatione atque inde natis variis.... dialectis, sec. narrationem MOSIS.... Addita est dissert. inaug. de necessaria ad recte interpretandum scripturam sacram, antiquitatum hebraic. cognitione. Lugd. Bat., ap. Abr. Kallewier. 1738. 8°.

Idem. Editio altera.... emendatior. Lugd. Bat. ap. Abr. Kallewier. 1739. 8°.

T. H. VAN DEN HONERT.... additamentum apologeticum ad edit. alteram dissertationum suarum historico-biblicarum. Lugd. Bat., ap. Abr. Kallewier. 1739. 8°.

Willem Deurhofs hardnekkigheid en verlegenheid in het bemantelen van sijne heilloose gevoelens, uyt sijne gewaande Oplossing van tegenwerpingen.... ontdekt en aan 't ligt gebragt door T. H. van den Honert.... Te Amst., by Jac. Borstius. 1707.

"Uytgeg. naar kerkenordre."

FREDERIK ADOLF LAMPE.

Geb. 1683. Pred. te Wees, te Duisburg, te Bremen. Hoogl. te Utrecht 1720, te Bremen 1727. Gest. 1729.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 88—91.

Burman, o. l. p. 167—172.

Fr. Ad. Lampe redenvoering over de opperste wysheid, uitgespr. by de aenvaerdinge van de ordin. professie der h. theol. in de akad. van Utrecht, den 24 Juny.... 1720. Overg. door Dirk Smout. Te Utr., by Willem van de Water. [1720].

Achteraan ged. van Alb. Voget en H. A. Sluiter.

JOHANNES À MARCK.

Geb. 1656. Pred. te Midlum 1675. Hoogl. te Franeker 1676, te Groningen 1682, te Leiden 1689. Gest. 1731.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 187—192.

Saxi, o. l. T. V, p. 242. — Paquot, o. l. T. I, pag. 193.

De heiliginge van de kinderen der geloovigen in Christus, verklaart in eene korte brief oover (*sic*) die stoffe. Tot Leiden, by Abr. Kallewier. 1729.

Gedat. Leiden 1 Nov. 1728.

HIERONYMUS SYMONS VAN ALPHEN.

Geb. 1665. Pred. te Warmond 1687, te Zutphen 1691, te Amsterdam 1693. Hoogl. te Utrecht 1745. Gest. 1742.

v. d. Aa, a. w. Dl. I, bl. 205, v.

Saxi, o. l. T. VI, p. 261, 679.

Hieronymus van Alphens redevoering over Godt drie-eenig Israels opperheirvorst, in een wolk- en vuur-pylaar zich openbarende, opentlyk uitgesproken in de gr. gehoorzaale der Utrechtze acade-

mie... Uit het lat.... door B. KEPPEL.... Te Utr., by G. van Paddenburg en W. Kroon. 1734.

Achteraan een gedicht van W. KROON. Zie ook op B. KEPPEL.

FRANCISCUS FABRICIUS.

Geb. 1663. Pred. te Velzen 1687, te Leiden 1696. Hoogl. ald. 1705. Gest. 1738.

V. D. AA, a. w. Dl. VI, bl. 10—13.

SAXI, o. l. T. VI, p. 88, 632.

FR. FABRICII oratio inaug. de CHRISTO unico et perpetuo ecclesiae fundamento, habita.... cum ordin. s. s. theologiae professionem.... auspicaretur A°. MDCCV a. d. 15 Dec. Lugd. Bat. ap. Jord. Luchtmans. 1706.

Achteraan lat. ged. van ADR. PARS, COR. à MAERSCHE, LUC. VAN RYP, HENR. SNAAKENBURG en A. WESTERVEEN.

FR. FABRICII oratio de scholis prophetarum, dicta publice cum rectoris acad. Lugd. Bat. munere abiret a. d. VI Idus Febr. a°. CIↃIↃCCIX. Lugd. Bat. 7, ap. Sam. Luchtmans. 1709.

Leerredenen uytgespr. door FR. FABRICIUS en J. V. D. HONERT.... Te Leyden.... 1734.

Zie boven bl. 71.

Leer-rede over de inweiinge van Salomoos tempel, beschr. II Kon. V, 11—14, uitgespr. ter openinge van de.... zuidholl. synode, vergadert binnen Gorinchem, den derden v. July 1736. Door FR. FABRICIUS. Te Gorinchem, by Nic. Goetzee. 1736.

Opgedragen aan Mr. HENDR. VAN HEES en JOH. DEYM. Vooraan een lat. en hebr. gedicht van ERN. PROBSTING en E. VIEIRA, pred. te Heusden en Poederoje.

CORNELIUS DE WITT.

Geb. 1695. Pred. op 't fort Isabelle 1718, te 's Hertogenbosch 1738. Hoogl. ald. 1741. Emer. 1758. Gest. 1771.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 617, v.

PAQUOT, o. l. T. I, p. 303.

De heilzame vruchten van een getrouwe euangely-dienst, na het volmaakte voorbeelt van... CHRISTUS JEZUS ingerigt, voorgestelt by gelegentheit der bevestiginge van D°. DANIEL NOORTBERG, tot ord....

leeraar van 's Hertogen-Bosch, uit Spreuk. XXVIII. 23. Door C. DE WIT.... t' Amst. by Hendrik Vieroot. 1738.

Met kerk. approbatie en voorr. In MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 120, N°. 1136, *De godsdienst der vrouwen*. 1704.

BERNARD SEBASTIAEN CREMER BZ.

Geb. 1683. Pred. te Stavenisse 1707, te Asperen 1711. Hoogl. te Harderwijk 1717. Gest. 1750.

v. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 835—839.

Lessen van.... KAREL BOUMAN over het ondersoek van Gods aanbiddelyke werking, ter verdediging van W. DEURHOF aan de geleerde en geref. weerelt voorgeschreven en nu met eenige aantek. verm.... door B. S. CREMER Bs. Te Amst., by Hendrik Vieroot. 1741.

Met voorr. en Aanhangsel.

JOHANNES WESSELIUS.

Geb. 1671. Pred. te Akkrum en ter Horne 1692, te St. Jacobi Parochie 1694, te Purmerend 1699, te Rotterdam 1705. Hoogl. ald. 1711, te Leiden 1712, Gest. 1745.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 593, v.

Jubeljaars predikaatsie oover Ps. LXXI, 17, 18, gedaan des avonds... in de groote kerk tot Leyden, den 2 Dec. 1742, door J. WESSELIUS...., ter gedagtenisse van syne vyftigjaar. preedikdienst... Tweede druk. Te Leyden, by Joh. Hasebrock. 1743.

Met opdragt aan FREDERIK VAN SMINIA. Achteraan een gedicht van A. VELDHOVEN.

BERNHARDINUS DE MOOR.

Geb. . Pred. te Ingen 1732, te Broek en Waterland 1734, te Oost-Zaandam 1738, te Enkhuizen 1743. Hoogl. te Franeker 1744, te Leiden 1745. Gest. 1780.

GLASIUS, a. w. Dl. II, bl. 531—533.

B. DE MOOR oratio inaug. de inperfecta ecclesiae militantis felicitate, dicta publice quum.... ordin. theologiae professionem solemni ritu auspicaretur a. d. XXI Junii MDCCXLV. Lugd. Bat., ap. Abr. Kallewier. 1745.

Achteraan lat. ged. van NIC. HOLTIUS en BARTH. SIEBEN.

JONA WILLEM TE WATER.

Geb. 1740. Pred. te Haamstede 1761, te Veere 1763, te Vlissingen 1765. Hoogl. te Middelburg 1780, te Leiden 1785. Gest. 1822.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 585—589.

J. G. TE WATER.... oratio de praestantia et dignitate historiae batavae, publice habita, die XV Martii.... CIƆIƆCCLXXX, cum philosophiae et hist. patriae docendae provinciam in.... Medioburgensium athenaeo.... auspicaretur. Mediob. ap. P. Gillissen; viduam M. H. Callenfels et Janum Dane. [1780].

Achteraan een lat. gedicht van TH. VAN KOOTEN.

J. G. TE WATER narratio de rebus academiae Lugduno Batavae, seculo octavo et decimo, prosperis et adversis. Acc. B. VULCANII concilium de studio medicinae, Auctarium legati Papenbroekiani, Series curat. et prof. acad.... sec. XVIII. Lugd. Bat., ap. S. et J. Luchtmans. 1802. 8°.

Tweede eeuw-feest van de vryheid in den burgerstaat en godsdienst binnen.... Vlissingen, sedert den zesden van grasmaand MDLXXII, in eene openbaare redenvoeringe gevierd den zesden van grasm. MDCCLXXII. Met.... aant. en oorsprongl. stukken betreff. de geschied. van Nederland uitgegeven door J. W. TE WATER.... Te Middelb., by P. Gillissen. 1772. 8°.

Aan de regering van Vlissingen opgedragen.

Aanspraak aan de herv. kerk in Nederland, bij gelegenheid der invoering van de nieuwe psalmberijming.... Door een medelid derzelver kerk. Te Amst. bij M. de Bruijn, *enz.* [1774].

De steller is TE WATER. Zie zijne *Levensbeschr.* bl. 385.

Historie van het verbond en de smeekschriften der nederlandsche edelen, ter verkrijginge van vrijheid in den godsdienst en burgerstaat, in.... 1565—1567. Uit.... oorspronglijke gedenkstukken saemgesteld door J. W. TE WATER.... Te Middelb. by Piet. Gillissen, 1776—1796. 8°.

In vier stukken. Met opdragt aan Jonker E. M. VAN BURMANIA en register.

De vaderlandsche historie van.... J. WAGENAAR verkort en met leerzame aanmerkingen, ten dienste der nederl. jeugd, uitgegeven door J. W. TE WATER.... Te Amst., Leiden, Dord. en Harl. by P. Schouten.... 1784—1800. 8°.

In vier dln. De geschiedenis loopt tot 1584. Met »Opdragt aan de vaderland- godsdienst- en vrijheid-lievende jeugd," en prenten.

Aanspraak(*en*) in de algem. vergaderinge(*n*) van de Maatsch. der nederl. letterkunde te Leijden.... Gedaan door J. W. TE WATER. [1793—1822.]

In drie dln., aanwezig op de Biblioth. d. Maatsch. v. nederl. letterk.

…rigt der letterkundige verdiensten van.... KORN. FRANC. DE NELIS, laatste bisschop van Antwerpen, voorgelezen in de algem. vergad. van de Maatsch. der nederl. letterk. te Leyden, den 8 van Wijnm. 1803, door J. W. TE WATER. 8o.

…evens-berigt van J. W. TE WATER, te Leyden overl. den 19 Oct.... 1822. Door hem zelven vervaardigd en, op zijn' uitdrukkelijken last, bij uitersten wil, zonder eenige veranderingen en bijvoegselen, zelfs zonder.... voorrede of aanteek. van anderen, door deszelfs erfgenamen woordelijk gevolgd en in het licht gegeven. [1823] 8°.

Gedrukt te Leyden bij J. Brill.

IJSBRAND VAN HAMELSVELD.

Geb. 1743. Pred. te Durgerdam 1766, te Grootebroek 1776, te Goes 1777. Hoogl. te Utrecht 1784. Ontzet 1787. Gest. 1812.

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 140—144.

SAXI, o. l. T. VIII, p. 425 sq.

…fscheids-rede aan de gemeente te Goes door IJSBR. VAN HAMELSVELD.... Te Utr., by A. v. Paddenburg en J. M. v. Vloten. 1779. 8°.

Met voorber. Tekst II Cor. XI vs. 11.

…erigt van IJSBR. VAN HAMELSVELD.... aang. de redenen die hem bewogen hebben, om zijne dimissie als predikant te Goes.... te vragen en, deeze hem geweigerd zijnde, zyn ambt.... neder te leggen. Te Utr., by A. v. Paddenburg en J. M. v. Vloten. 1779. 8°.

Met Bijlagen.

CAROLUS SEGAAR.

…eb. 1724. Pred. te Groningen, te Utrecht 1766. Hoogl. ald. 1780. Gest. 1803.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 334, v.

…rie dankredenen op den eersten verjaardag van Utrechts verlossing, uitgespr. in de Doms, Jacobi en Nicolai-kerken, den 16 Sept. 1788. Door H. WEYLAND, J. HINLOPEN en.... C. SEGAAR.... Te Utr., Abr. v. Paddenburg. 1788. 8°.

Teksten Ps. XLVIII vs. 10, vs. 10—12, CXVIII vs. 27—29.

PETRUS HAACK.

Geb. . Pred. te Noordgouwe, te Zwartewaal 1774, te Sommelsdijk 1777, te Breda 1782. Hoogl. ald., te Amsterdam 1789.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 1—3.

Verhandeling over de lastering tegen den heiligen geest, ten betooge, dat die onvergeevelyke zonde thans niet meer gevonden word. Door P. Haack.... Tweeden druk. Te Breda, by W. en A. Oukoop. 1789. 8°.

Opgedragen aan de gemeenten te Noordgouwe, Zwartewaal, Sommelsdyk en Breda. Tekst: Marc. II, vs. 28, 29.

PREDIKANTEN.

JOHANNES PANNEEL.

Geb. . Pred. te Grijpskerke 1595, te Calais 1607, te Axel 1617. Gest. 1633 (?).

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 71.

Eene vruchtbare overdenckinghe inhoudende eene.... uytlegginghe van de 7, 8, 9 ende 10 veersen des 20 cap. der Openb. Joannis, in forme.... van een sermoon. Beschreven door.... Jacobum,.... coning van Engelant.... In de nederl. tale.... door M. Panneel.... t'Amst., by C. Claesz. ende L. Jacobsz. [1603] 8°.

Vooraf „een christ. lof-ghedicht" van J. Viverius. Niet onder de geschriften van Jacobus I (Afd. 2, bl. 134—138) opgenomen.

Corte ende gemeynsame onderwijsinghe om de siecken te vertroosten. Wt de fransche in de nederd. tale over-gheset, door J. Panneel. Tot Midd. by Symon Moulert. 1607. 16°.

Dit boekske komt voor in het merkwaardig bandje, dat in St. I, Afd. 1 beschreven is. (Vgl. F. Lansbergen).

Grondtlich bericht van de beroepinge der predicanten.... Door J. Acronium.... Ende nu.... overgh. door J. Panneel, enz. 1615. (N°. 1155).

Vgl. hierboven op J. Acronius.

Korte ende ghemeynsame onderwijsinghen om de siecken te vertroosten.

Van P. du Moulin (vgl. *Afd.* 2), vert. door Panneel en met andere tract. uitgegeven onder den titel: P. Molinaeus *versch. gods. tractaten*, Amst. 1622. 12°.

JOHANNES COITSIUS.

(JOH. COETSIUS).

Geb. . Pred. te Nijmegen 1605, te Kuilenburg 1625. Gest. 1626.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 610.

Waer. beschrijvinghe des.... proces.... teghen Martijn van Voysin.... Met noch een... sermoen van de eere Marie...., gedaen tot Basel.... 1608, door Joh. Jac. Grynaeum, doct. ende prof. aldaer. Wt de hooghd. sprake.... getrouw. overg. door J. Coitsium, *enz.* 1609. (N°. 778.)

Zie op de Stukken betreffende de Roomsch-Catholijcken (*Stuk II, Afd.* 2).

PHILIPPUS NISIUS.

Geb. . Pred. te Wachtendonk, te Klaaswaal 1606. Emer. 1648. Gest.

De wapenen des.... boeren crijchs, ghenomen uyt I het geloof der h. apostelen.... Door Ph. Nisium, *enz.* 1609. (N°. 828.)

DANIEL PLANCIUS.

Geb. Pred. te Diemen 1608. Rector te Delft 1608. Gest. 1618.

Reden-stryt van de ketters gheen gheloove te houden.... schrift., ghehandelt tusschen eenen antwerpschen Jesuwyt ende D. Plancium.... Amst., D. Pietersz. 1609.

Vgl. *B. v. P.* N°. 319. Deze uitg. is zonder titelprent en mist de vermelding op den titel: „Door een liefhebber," enz. Op de laatste bladz. als „besluyt," een berigt van den vertaler.

HENDRIK BOXHORN.

Geb. 1550. Aartspriester. Pred. te Woerden 1595, te Breda 1602. Gest. 1631.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 1120—1122.

Predicatie van.... J. de Gouda...., over-ghez. aen H. Boxhornium...., die daerover.... Goudam.... beroept tot conferentie, *enz.* 1610. (N°. 904).

Vgl. voor dit en het volg. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 113.

Anti-pater Gouda d. i. p. J. de Gouda.... nederslach over syn predicatie...., wederleydt door d. H. Boxhornium, *enz.* 1611, (N°. 981).

Waerachtich verhael van de disputatie ende het gespreck, gehouden den vierden Jan. a°. 1613 tusschen d. H. BOXHORNIUM.... ende m. PEETER VAN DOORNICK licentiaet ende paepe-pastoor in de Haghe by Breda. Tot Schiedam, by Adr. Corn. Delf. 1613.

Achteraan 2 brieven van BOXHORN aan VAN DOORNICK en JOH. DE GOUDA.

DANIEL SOUTERIUS.

(D. DE ZOUTER).

Geb. 1571. Pred. te Kampen 1605, te Haarlem 1615. Gest. 1643.

De Navorscher, Alg. reg.

Waere kerck-gangh: dat is nootwendighe aenwijsinghe des rechten weghes tot t' gheloof-vorderende ghehoor des ghepredickten godtl. woordts, teghens d'aenvechtinghen des vleeschs, weerelts, sathans. Ghemaeckt door D. DE ZOUTER. t' Amst., by Jan Evertsz. Cloppenburch. 1611.

Overeenkomstig de drie „aenvechtinghen" is het werk in drie boeken verdeeld, waarvan het 1ste in 12 capittelen over de „Sondach-breeckers," „feestdach-kiesers," „biddach-houders" enz. handelt. Desgelijks wordt in het 2de boek, in 13 capittelen, van de „overicheden," „cryghsluyden" enz. gesproken. Het 3de boek, behandelt, in 12 capitt., de „atheisten," „woeckeraers," enz.

ABRAHAM COSTERUS.

Geb. . Rector te Woerden. Pred. te Claaswaal 1603, te Sliedrecht 1605, te Barendrecht 1606, te h. en l. Swaluë 1609, te Ossendrecht 1614, Gest. 1658 (?).

V. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 772.

De grouwelijke ongehoorde blasphemien ende raserijen van THOMAS LEAMER, Enghelsman, die hem valschelijk noemt liefhebber der waerheyt in syn clare vertooninge.... Ghestelt ende wederlegt door A. COSTERUM.... Tot Rott., voor M. Bastiaensen. 1613.

De inhoud op de keerzijde van het titelblad.

Verdediginghe der h. schrifttuere des o. ende n. testaments, teghens die van de roomsche kercke, CASTALIONEM ende syne navolgers, bewijsende de zuyverheyt derselver in de eyghene talen, ooc de onvasticheydt der apocryphe boecken ende der griecser ende oude lat. overzettinghe, door ABR. COSTERUM. Ooc een tractaet van de overzettinghe des n. test. teghen de Mennoniten. Tot Rott., by Jan van Waesberghe. 1614. 8°.

Opgedragen aan de regering van Bergen op Zoom. Het 2de stuk volgt, met nieuwe paginering, onder dezen afzonderlijken titel: *Parallelismus* d. i. *vergelijckinghe der overzettinghe eenigher plaetsen des n. test. der Ghere f.*

ende der Menn. Mitsgaders de verklaringhe eenigher ebreeuscher ende griecser namen des n. t.

Vreemde ende onghehoorde tydinghe.... uyt roomsch-Babel. van den esel aen den wijnstock ghebonden... Voortgebracht... door P. MAXIMILIAEN, jesu-wijt tot Antw. Ende ter proeve ghestelt... door ABR. COSTERUM, *enz.* 1620. (N°. 1796).

WILHELM DE HASE.

Geb. . Pred. te Haarlem . Gest.

Vriendelicke.... verantwoordinghe teghens de.... lasteringhen, die dagheliјcx.... binnen de stadt werden uytghestroyt, tot verachtinghe van W. DE HASE, *enz.* 1615. (N°. 1151).

ANDREAS VAN OOSTERBEECK.

Geb. . Pred. te Abcoude en Baanbrugge 1590, te Montfoort tot 1616. Gest. .

De Navorscher, Alg. reg.

Christelijck ende heerlijck discours, van de weder-gheboorte ende reformatie der kercke der beyder testamenten, tot den af-val toe: ende van de tijt ende maniere der leere des.... af-vals; oock hoe een jeghelijck desen af-val kennen zal, ende hem daer voor kan.... wachten; als oock van de middelen, door welcke den af-val... ghereformeert is gheworden; noch mede, in welcke plaetsen de gheref. leere voor HUSSI, LUTHERI, ZWINGLIJ ende CALVINI tijden te vinden zij gheweest: item of alle deghene, die onder den af-val gheleeft hebben, verdoemt zijn, ende oft se alle, die in de gheref. kercken leven, salich werden. Eerst in de hooch-d. sprake beschr. door.... JOHAN VAN MUNSTER te Oortlage, des.... graven van Nassouwen ende van der Lippe raedtsheer. Ende nu.... in de Neder-d. tale overgh. d. ANDR. VAN OOSTERBEECK.... Hier is by ghevoecht, eene korte beschrijvinghe van den staet der kercken, afghedeelt in sestien eeuwen.... Tot Arnhem, by Jan Jansz. 1615. Met priv.

De vertaler rigt zich in de voorrede, geschreven in Arnhem, den 1 April 1615, „aen den oprechten catholicken, in den lande van Cleve, Gulick, Berghe, Marck ende Ravensbergh."

PHILIPPUS CORNELIS RULAEUS.

(PHIL. CORNELISZ. RUYL).

Geb. 1577. Pred. te Zevenhoven 1601, te Naarden 1612, te Uithoorn 1619. Gest. 1649.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 205, 209.

De gulde keten ofte een beschrijvinghe van de gantsche theologie, inhoud. ende verclarende het vervolch van de oorsaken der salicheyt ende der verdoemenisse der menschen uyt ende nae den woorde Gods. [1615].

Vert. door Ruyl en opgenomen in de *Theol. wercken* van Perkins (*Stuk II*, *Afd.* 2.)

HIERONYMUS HONERBRINGHA.

Geb. . Pred. te Huysum . Gest.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ, hoc est defensio articuli... de satisfactione per Christum...., pro peccatis nostris justitiae Dei praestita, ab omnibus Chr°. syncerè addictis, quovis tempore unanimi consensu approbati.... contra Socini disputationem de Servatore, quâ illum evertere tentavit. Scripta à Gregorio Zarnovecio polonice, a Conrado vero Nubero v. d. apud Dantiscanos m. latine facta. Fran. Fris. exc. Fred. Heynsius. 1618. Prostant ap. Th. Alberti Leov.

Met voorw. van Honerbringha, die deze uitgave bezorgde.

JOHANNES LAMOTIUS.

(JEAN LAMOT. JAN MOTTE).

Geb. . Pred. te Giessen-Nieuwkerk 1592, te 's Gravesande, te Kampen 1596, te 's Hage 1601. Gest. 1627.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 82, v.

Paquot, o. l. T. II, p. 610, sv.

Goede tydinghe uyt Canaan, vol hemelsche vertroostinge voor alle die in lichaem ofte ziele ghequelt zijn. Met een preuve van ware bekeeringhe voor soodanighe. Door Willem Couper, dien. d. godd. woords ende b. van Golloway in de eng. sprake beschreven ende in nederd. over-gh. door J. Lamotium.... Tot Delf ghedr., by J. Andriesz. 1618. 8°.

Met opdragt van Couper aan Jan Murray.

Een spieghel der barmhertigheydt ofte de bekeeringhe des overdadighen soons...., gheleerdelijck verclaert, vol.... vertroostinghen voor alle boetveerdighe sondaers. Door W. COUPER.... Over-gh. d. J. LAMOTIUM. Tot Delf ghedr., by J. Andriesz. 1618. 8°.

Met opdragt van COUPER aan DAVID ARKENHEAD.

De verborghentheyt van selfs-bedrieghlickheydt: ofte een tractaet ende ontdeckinghe van de bedrieghlickheyd van 's menschen herte. Beschreven in de engh. spraecke, door DANIEL DYKE, bed. des godd. woords; ende in de nederd. vertaelt door J. LAMOTIUM. Een tractaet weerd ende in alle manieren profytigh ghelesen ende in 't werck ghestelt te worden. Tot Delf, ghedr. by Jan Andriessz. 1619.

De schrijver (Vgl. over hem *De Navorscher* Alg. reg.) droeg zijn werk op (d°. 5 Mei) aan LUCIA, gravin van Bedford, LAMOTIUS (d°. 14 Oct). aan den president en de raden van den hoogen raad van Holl. Zeel. en West-Fr.

Hetzelfde. Derde editie, verbetert nae de nieuwe translatie des bybels en verm. met eenighe registers, door M. GULIELMUM HATSFELD.... Tot Utrecht ghedr., voor Esdras Willemsz Snellaert. 1642.

D. DYCKS zelfs-bedrieglikheyt van 's menschen hart.... Den sesten druck.... Daer is by gevoeght een nieuwe tafel.... Tot Dordr., by Nic. Geerlingh. 1657. 12°.

Met voorr. van HENDRIK UYLENBROEK en gedicht van W. VAN BLEYENBERGH.

De geestelicke wapenen, waermede een christen gerustet zijnde, staende kan blijven in den boosen dagh, ende in den tijt der beproevinge, ende alle vierige pijlen des boosen uytblusschen. Beschreven door... PAULUS BAINE, in sijn leven prediker.... in S. Andries in Cambridge. Vert. door J. LAMOTIUM.... In 's Graven-h. by Aert Meuris. 1624. 8°.

Vooraf een brief van den vert. aan de raad van state.

SEBASTIAEN DANCKAERTS.

Geb. . Pred. te Amboina 1618, te Batavia 1624. Gest. 1634.

v. d. AA, a. w. Dl. IV, bl. 56, v.

Historisch ende grondich verhael van den standt des christendoms int quartier van Amboïna, mitsg. van de hoope ende apparentie eenigher reformatie ende beternisse van dien, ghestelt door S. DANCKAERTS...., ende by denselven, met het schip Walcheren onlanghs uyt O. Ind. in Zeelandt aenghekommen, over-ghesonden. In 's Gravenh. by A. Meuris. 1621.

Met opdragt aan de stat. gen. get. »H. ende J. DANCKAERTS."

JOHANNES FENACOLIUS.

(JOH. VAN DER VENNECOOL. J. LENERTZ. V. D. V).

Geb. 1577. Pred. van 't Woud 1601, te Maassluis 1608. Gest. 1645.

v. d. Aa, a. w. Dl. VI, bl. 67, v.

Foppens, o. l. T. II, p. 637. — Paquot, o. l. T. III, p. 416.

Wytberoemde commentarien ofte corte historische aenteyckeningen van... C. Julius Caesar... Het eerste deel, van sijn fransche ende nederl. oorlogen.... in acht boecken, waervan de zeven door hem...., tot verwonderinge van alle verstandigen, beschreven zyn, ende het achste door Aulus Hirtius Pansa. Verduijtscht.... door J. Fenacolius. Tot Delft, by Adr. Gerritsen. 1614. 8°.

Met opdragt aan Maurits, kaarten en registers.

De.... historien van C. Cornelius Tacitus.... Het eerste deel vervat, XVI annalen...., van de doot.... Augusti.... tot op.... Galba, waeronder.... de daden van de oude Duytschen, Bataviers ende Vriesen. Met de.... afbeeldingen der XII eerste.... keyseren.... Getrouw. verduytscht door J. Leonardus Fenacolius.... Tot Delft, by Adr. Gerritsen. 1616.

Met opdragt aan de stat. gen. en de admiraliteiten. Hierop volgt met opdragt aan de stat. van Holl. en Zeel., doorl. pagin., doch onder afzond. titel: *Den.... prince der histori-schrijveren....* Tacitus.... *het tweede stuck, vervat. vijf boecken ghenaemt Historien.... der rom. geschiedenissen.... item.... twee.... boecxkens: het eene van de seden.... der Duytschen, ende het ander van het leven....* (van) J. Agricola. *Alles.... door* J. Fenacolius Lenaertssoon. *Gedr. tot Leyden, by Joris Abr. van der Marsse.*

C. Cornelius Tacitus van de ghedenkwaerdige geschiedenissen der Romeinen. Uyt het latijn.... door J. Fenacolius.... en.... met vele uytleggingen verrijkt, en nu door een lief-hebber der historien.... oversien en.... met noch twee byvoegsels.... van 't omkomen van Sejanus en.... van de doot van Nero.... vermeerdert.... t' Amst., by Joost Hartgersz. 1645. 8°.

Met geillustreerd titelblad, en inhoudsopgave op de keerzijde van het titelblad, en register. Aan het einde, met doorl. pagin. *Historische aanmerk. tot verklaringe van vele duysterheden in* Tacito *en andere Romeynsche history-schrijvers.... Alles uyt....* Lipsius, Erasmus...., H. de Groots *en meer andere.... Door* J. Fenacolius.... *van nieuws oversien. t' Amst.,* voor *J. Hartgersz.* 1645.

Den h. outvader Aur. Augustinus van de stadt Godts, begrepen in 22 boecken ende verdeylt in vijf stucken. Uyt den lat. verduytscht door J. Fenacolius...., ende by hem verciert met de rijcke aenteeckeninghen Lud. Vivis, als oock syns eyghen selfs. Tot Delf, by Adr. Gerritsz. [1621].

Achteraan »Gedr. tot Leyden by Joris Abrahamsz van der Marsce 1621.' Met opdragt aan Maurits en de staten, en register. De latere uitg. van 1646 en 1660 verschenen in f°.

De historie van.... Polybius...., nu.... getrouwlyck verduytscht door

J. LENERTZ VAN DE VENNECOOL. Tot Rott., by P. van Waesberghe. 1640.

Met opdragt aan de stat. van Holl. van 1639; voorr. en register.

JACOBUS HUGHES.

Geb. . Pred. te Hagestein 1600. Emer. 1635. Gest. 1636.

Vox populi ofte der ghemeynten stemme...., tot ontdeckinghe van de... practijcquen van de.... Spaenjaerden, ende.... de Jesuyten.... In 't eng. beschr. door TH. SCOTT...., ende.... overg. door J. HUGHES, *enz.* 1625. (N°. 2113).

Vox Dei of de stemme des Heeren, avoyerende 't ghene dat Vox populi.... gesproken hadde.... In de engh. tale beschr. door TH. SCOTT...., ende.... overg. door J. HUGHES, *enz.* 1625. (N°. 2114).

Vgl. hierboven op L. G. v. RENESSE en hieronder op TH. SCOTT.

VINCENT DE HONDT.

Geb. . Pred. te Haarlem. Gest .

Een korte bekentenisse ende rekenschap des gheloofs ende hope die in my is, soo ick van over den tijdt van seven-en-veertigh jaeren.... gheloofi, ende oock (gheduerende den tijdt mijnes dienstes (onweerdigh) anderen ghepredickt hebbe; het welcke ick goet ghevonden hebbe.... mijne kinderen in gheschrifte naer te laten, tot een godlijck adieu ende valete. Maer alsoo daer eenighe medeghenooten onses gheloofs oock begheerigh zijn gheweest om noch binnen mijnen leven tselve ten deele mede te genieten, soo heb ick 't.... laten drucken.... Bij mij V(INCENT) D(E) H(ONDT). Ghedr. 1626.

Het vangt aan »A°. 1626 in Junio" en werd geeindigd: »Desen 25 Martii 1627, in Haerlem" Achteraan dit exemplaar staat geschreven: »Dirck van der Cooghen (?) a°. 1667 in Am(sterdam?).... Ten is mijn al voor seer veel jaren; ick meen onlangs na dattet gedruct is, aen mij geschonccken, door JOOST LIJBAERT, tot Haerlem, en dat most sijn geweest door ordre van den autheur VINCENT DE HONDT."

HENRICUS VELTHUSIUS.

Geb. . Pred. te Woggenom en Wadwey 1625, te Maasland 1641. Gest. 1663.

Natalis CHRISTI, carmine heroico celebratus ab H. VELTHUSIO... Chronologicum carminis editi:

VnICa spes ChrIstUs, raDIans LVX, InsCIa toLLi
Ela IgItVr VotIs hIC VsqVe petenDVs oVabit.
Amst. exc. H. Laurentii. [1617].

Opgedragen aan de regering en de pred. van Amst.

Predicatie over de woorden des ap. PAULI I Thess. 5 v. 12, 13, waerinne vertoont wordt, hoe haer de toehoorders teghen de predicanten ende de predicanten teghen de toehoorders schuldigh zijn te draghen. Ghedaen op den dagh van bevestinghe van een predic. in den dienst des h. euang. a°. 1626 Apr. 5, door H. VELTHUSIUS.... Tot Hoorn, by Marten Gerbrantsz. 1626.

Met voorrede van 15 Aug. uit Woggenom.

Sekere ende gewisse borst-weeringe voor de geref. kercke van de ver-eenighde Neder-landen, tegen de felle ende grouwelijcke oordeelen Gods, waermede sy alreede merckelijck geraeckt, maer principalijck noch ghedreyght wort, in eenvoudige doch stichtelijcke en op de huyden-daeghsche tijden slaende meditatien over den dapperen dreyghtext des proph. JEREMIE cap. 7 vers 3—14, voorghestelt door H. VELTHUSIUS, ende uyt-geg. door een liefhebber der kercke.... Tot Dordr. ghedr. by Jan Canin, voor Josephus van der Nave t' Amst. 1628.

De »toe-eyghen-brief" aan de gemeente van Woggenom is door Velthusius geteekend, en van den 12 Aug. 1627.

HUGO BEYERUS.

Geb. . Pred. te Hillegondsberg 1605, te Schiedam 1617, te 's Hage 1619. Gest. 1631.

Predicatie over de 3 laetste versen van den CXXVII Psalm. Gedaen op.... den doop van den eerst-geb. soon des.... prince van Orangien.... door H. BEYERUS, enz. 1626. (N°. 2128).

ADAM WESTERMAN.

Geb. . Pred. te Gaast en Terwolde 1600, te Stavoren 1602, te Oosterlittens 1616, te Workum 1629. Gest. 1635.

De Navorscher, Alg. Reg. en Dl. XI, bl. 237.

Threni Nassoviani d. i. clach-reden over den doodt des.... WILHELM LUDWICH, grave tot Nassau... Door AD. WESTERMANNUM, *enz.* 1620. (N°. 1732).

Vrye jaer-merckt voor den volcke Zion, in de welcke de zonden....

die heden.... in de.... kermissen in swangh gaen, ontdeckt.... werden. Amst. by H. Laurentsz. 1628. 8°.

Zie voor dit en het volgende: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 120, N°. 1131 en '32.

Groote christel. zeevaert, in 26 predic.... Verrykt met.... ghebeden... Met de beschrijvingh van Stavoren. Amst. by G. van Goedesbergh. 1653. 8°.

HENRICUS MAGIRUS.

Geb. . Pred. te Nieubroeck. 1610. Gest. 1631.

Formulier van inspectie voor de visitatores classium, geapprob. met eendrachtiger stemmen van alle de ses classen, en daerna van de e. syn. prov. des vorstendoms Gelre ende graefschaps Zutphen geratificeert. T'samen-gest. ende vergad. uyt last des Over-Veluwschen classis door H. MAGIRUM.... T'Amst., voor M. J. Brandt. 1628.

Opgedragen aan de inspectoren van Gelre en Zutphen. Achteraan een »register van de kerck. vergad., in dit formulier vervat."

JACOBUS FOCANUS.

(J. FOKKENS).

Geb. 1584. Pred. te Bleskensgraaf en Hofwege 1616, te Vugt 1633. Gest. 1645.

V. D. AA, a. w. Dl. VI, bl. 134, v.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 544. — *De Navorscher*, Dl. X, bl. 52.

ADONI-BESEOK of lex talionis, dat is rechtveerdighe straffe Godes over den tyrannen. Een meditatie, off discours over de historie van den coning ADONI-BESECK, beschreven Judicum 1 cap. ende gheappliceert op den coning van Spaignen, tot dienst van alle oprechte patriotten. Door een lief-hebber des vaderlandts. Tot Delf gedr., by Jan Andriesz Cloeting. 1629.

Der Spanjaerden gewelt, en loose, boose treecken,
En tyrannijs-bedrijf, en goddelose streecken,
  Condt ghy hier sien in 't boeck; door-leestet, ende leert,
  Dat Godt de bosen haet, en straft, en haer onteert.

Dus luidt het op de keerzijde van den titel. De schrijver, die zich J. F. noemt, draagt zijn werk op aan FREDERIK HENDRIK, wien hij met de inneming van 's Hertogenbosch gelukwenscht. Aan een dubbele voorrede gaan een paar gedichten vooraf, ter eere van den prins, terwijl het »register van de voorn. materien," door gedichten op den schrijver gevolgd wordt.

Hetzelfde. Tweede editie. Tot Delf.... 1632.

Met opdragt aan de stat. gen. en eenige lat. en nederd ged. van J. FOKKE-

TIUS, S. AMPZING, J. CRUCIUS, J. WESTENBURG, S. EVERWIJN, EV. SCHUYL. Eene derde uitg. verscheen in 1643. (Vgl. MULLERS *Catal. van holl. godgel. werken*, bl. 70, N°. 657).

SAMUEL VELTIUS.
(S. VAN VELTEN).

Geb. . Pred. te Aarlanderveen 1625. Gest. 1650.

Christelicke dancksegginge voor.... heerlijcke victorien...., onder het beleyt van.... FREDERICK HENDRICK.... Ghedaen door S. v. V., *enz.* 1629. (N°. 2293).

Hetzelfde. Andere druk. 1629. (N°. 2294).

Geestelicke prognosticatie over.... 1633.... tot het eynde des werelts toe...., vervattet in 3 predik.... door S. VELTIUM, *enz.* 1633. (N°. 2519).

SAMUEL AMPZING.

Geb. 1591. Pred. te Rijsoort en Strevelshoek 1616, te Haarlem 1619. Gest. 1632.

v. d. AA, a. w. Dl. I, bl. 262, v.

DE WIND, a. w. bl. 485—504. — FOPPENS, o. l. T. II, p. 1090.

Heylige traenen, dat is: alle de schriftuerlijke gebeden des o. ende n. test., buyten de Psalmen des koninkl.-propheten Davids. Rijms ende sangsgewijze in-gesteld door S. AMPZING....

Zonder vermelding van jaar en plaats der uitgave. Met denzelfden fileet op den titel, die ook op zoo vele stukken van FR. AERSSENS voorkomt: het beest met takken in zijne klaauwen. (Zie Tiele in de *Bibl. v. p.*) Achteraan een »Tafel." Hierachter het volgende:

Heylig dank-offer, dat is: alle de schrift. lof-sangen des o. ende n. test.... Rijms ende sangsgewijse.... door S. AMPZING....

Ook met 't beest, zonder naam. Achteraan een Tafel.

West-Indische triumph-basuyne...., gesteken van wegen de veroveringe der.... silvervlote.... Door S. AMPZING, *enz.* 1629. (N°. 2255).

Naszousche lauren-kranze voor.... FREDERICK-HEYNRICK...., van wegen de veroveringe der... stad 's Hertogen-bosch, *enz.* 1629. (N°. 2289).

S. AMPZINGS eer-verdedeginge sijns persoons.... tegens.... amsterdamsche pasquil-dichters, die hem.... het Eer-dicht op het vertreck van... J. W. BOGAERT... toedichten, *enz.* 1629. (N°. 2325).

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 75.

P. Scriverii vasten-avond-spel. Den tweeden druck. Vervatende 't ghebruyk en 't misbruyk van den taback. Uyt het latijn in 't neder-d. vert. door S. A. Noch zijn hier by.... XL.... poetische grillen..., P. S. toe-ghe-eygent door H. v. D. Tot Leyden, by W. Christiaensz. 1831. 8°. *Oblong.*

Vooraf een »Toe-eygen-brief" aan P. Scriverius.

Toneel van Europa met hare personagien af-gebeelt.... Uyt den lat. in nederd. rijm over-geset door S. Ampzing, *enz.* 1631. (N°. 2443).

Opgedragen aan Joh. Isacius Pontanus.

Suppressie van de vermeynde vergaderinge der Jesuwyteszen door Urbanus VIII.... Door S. Ampzing, *enz.* 1632. (N°. 2502).

S. Ampzingii taelbericht der nederl. spellingé. Door Christ. van der Heulen oversien en verbeterd. Tot Wormerveer, by Will. Sym. Boogaert. 1649. 8°.

JOANNES BAERS.

Geb. 1580. Pred. te Scherpenzeel 1605, te Fijnaard 1610, te Vreeswijk 1619, te Zoest 1632. Gest. 1653.

Olinda.... int landt van Brasil... verovert... 1630, onder... H. Lonck... Cort.... beschreven door J. Baers, *enz.* 1630. (N°. 2353).

Hij was de zoon van Paschasius Boers, pred. te Hoogkarspel en Bergen op Zoom.

PETRUS EYLSHEMIUS.

Geb. 1595. Pred. te Longerhouw en Scheltens 1620, te Leeuwarden 1623, te Emden 1632. Gest. 1649.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 73.

Beersshemius, o. l. S. 31. — Paquot, o. l. T. III, p. 544.

Davids zeghen-krans op 't hooft van Sions ghetrouwde, ofte verklaringhe over den CXXVIII Psalm, tot onder-wijsinghe ende troost van alle ghetrouwde, trouwende ende tot sijner tijdt ghedenckende te trouwen. Door P. Eylshemium.... Gedr. tot Leeuw., by Claude Fonteyne. 1631.

Met opdragt aan Douwe van Heemma en Anna van Roussel.

Embdens-vreuchden-dach ofte d'eerste predicatie gedaen in een volckrijcke vergaderinghe, a°. 1648 den achsten Febr., uyt Gen. 28 vs. 16 tot het eynde des cap..., als de deuren van het Valder-Bethel...

voor d'eerste mael.... wierden geopent. Door P. EYLSHEMIUM... Tot Groen., by Jan Claessen. 1648.

Met opdragt aan de regering van Embden. Achteraan een paar gedichten.

TOBIAS TEGNEJUS.

Geb. . Pred. te Warns en Scharl 1617, te Sneek 1618, te Leeuwarden 1628, te 's Hage 1642. Emer. 1664. Gest. 1668.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 142.

Quaestionum quarundam theol.... sylloge, quam.... examinandam proponit T. TEGNEI.... Bremae.... 1617.

Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 146.

De goede conscientie ontdeckt in haar nature.... In het eng. beschr. door J. DYKE ende.... vert. door T. TEGNEIUS, *enz.* 1632. (N°. 2503).

Predicatie.... ter occasie van den h. doop... van.... prins WILHELM... Ende gedaen.... door T. TEGNEJUS, *enz.* 1651. (N°. 3917).

PETRUS MONTANUS.

Geb. 1631. Pred. te Keulen 1655, te Schellingwoude 1658, te Utrecht 1664. Gest. 1679.

Bericht van een niewe konst, genaemt de spreec konst, ontdect ende beschreeven door P. MONTANUS..., waarin verhandelt.... wort den rechten.... aert van alle uitspraec, als.... van de woordleeden..., reedensneen.... ende reedenen. Zeer nut.... voor alle.... schoolmeesters...., dichters.... en ouders, als in de inleiding wort getoont, daer in ooc eenige.... stucken van de spraec-merckonst beschreeven zijn. Tot Delff gedr., by Jan Pietersz. Waalpot. 1635.

Met opdragt aan de staten en op den titel dit versje:

Letter op wat vreemde vruchten
Deez' ge*delv*den Berch hier geeft:
Ploct se, smaect se, wilt niet duchten
Dat daer aen quae naesmaec cleeft.
Maer gelijck de Paepegaejen
Hierdoor crijgen Menschen-schijn:
Zoo zult gij ooc zeer verfraejen
En Goots beelt gelijker zijn.

Ernstige op-weckinge om te yveren voor 't huys des Heeren, bysonderlick noodigh in dese laetste verdorvene tijden, over de woorden

Ps. 69 vs. 10.... Door P. MONTANUS.... t' Utr., by Henr. Versteegh. 1671.

Aan de gem. van Utr. opgedragen.

JOANNES VAN HEYST.

Geb. . Pred. te Bruinisse; te Brouwershaven 1630. Gest. 1662.

GLASIUS, a. w. Dl. II, bl. 101.

Op-weckende of hemelsche basuyne, aen den slaep-suchtigen Nederlander, over de vijf eerste veersen van het tweede cap. Judicum, ghepast op den teghenwoordighen tijd ende staet des lands. Door J. VAN HEYST.... Tot Ziericzee ghedr., voor Balthazar Doll. 1636.

Met opdragt aan de regeringen van Zierikzee en Brouwershaven, d°. 10 Sept.

PHILIPPUS LUDOVICUS.

(PH. LUD. FELBACH).

Geb. . Pred. te Millingen 1620, te 's Hage 1628, te Maastricht 1632. Emer. 1658. Gest. 1667.

De Navorscher, Dl. XII, bl. 87.

Cort vertoogh van de.... laetste discoursen...., gevallen tusschen de predic.... tot Maestricht ende de conspirateurs van 't.... verraet tegens de.... stadt, enz. Gestelt.... door PH. LUDOVICUM, *enz.* 1638. (N°. 2629).

NATHAN À VOGELSANCK.

Geb. . Pred. te Hippolitushoef 1620, te Barsingerhorn 1626. Veldprediker 1637. Pred. te Gouda 1638, te Vianen 1646. Gest. 1662.

Wegh des levenden ende troost der stervenden, ofte lyck-clachte over het.... sterven van.... ALBRECHT VAN SCHAGEN...., heere van Schagen, Schagercoggen &c, op den sesten Julij 1638.... tot Leyden.... ontslapen. Voorgest. uyt het 7 cap. des 1 vs. van den Predicker... ende tot een troostgifte op-geoffert aan zijns.... verwanten, door N. à VOGELSANCK.... Ter Goude ghedr., by Piet. Rammazeyn. [1638].

GULIELMUS APOLLONIUS.

Geb. . Pred. te St. Anna ter Muiden 1627, te Middelburg 1631, te Amsterdam 1652. Gest. 1657.

v. d. Aa, a. w. Dl. I, bl. 330, v.

Paquot, o. l. T. I, p. 383. — Foppens, o. l. T. I, p. 390.

Jus majestatis circa sacra, sive tractatus theologicus de jure magistratus circa res ecclesiasticas, oppositus.... N. Vedelii tractatui De episcopatu Constantini magni. Ex author. et jussu classis Walachrianae adornatus per G. Apollonii, Mediob. Zeland., ap. Jacobum Fierensium. 1642. 8o.

Met »Epist. dedic. delegatis et consiliariis ordinum Zelandiae," gedagt. »Mediob. ipsis kal Oct. 1642," praef. en index cap.

Consideratio quarundam controversiarum ad regimen eccles. Dei spectantium, quae in Angliae regno hodie agitantur. Ex mandato et jussu classis Walachrianae conscripta a G. Apollonij.... et ab ecclesiis Walachris ad ecclesiarum suarum sensum et consensum judicandum transmissa ad syn. Londinensem 16 Oct. a[i] 1644. Lond. typis G. M., sumpt. Georgii Tomason. 1644. 8°.

De opdragt van A. aan Guil. Borreel, Joann. de Reede en Alb. Joachimi is van 1 Nov. 1644. De brief »ad syn. Lond. is van 16 Oct. en get. door Jac. D'Herde, J. Larenus, Is. Hoornbeekius, Corn. Beuckelarius en Melchior Burs. Achteraan een »Index capitum et quaestionum."

WILLEM HATSFELD.

Geb. . Pred. te Eek 1638, te Breukelen 1640. Veldprediker 1643. Pred. te Hoorn 1646, te Groningen 1651. Gest. 1669.

De verborghentheyt van selfs-bedrieghlicheydt.... Derde editie verbetert.... door M. G. Hatsfeld.... Tot Utr.... 1642.

Zie hierboven op Lamotius, bl. 149.

PETRUS CABELJAUW.

Geb. 1610. Pred. te Schermer 1633, te Leeuwarden 1636, te Leiden 1642. Regent van het Staten-collegie 1659. Gest. 1668.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 6.

Aopolgetica (*sic*) rescriptio pro libertate ecclesiae in exercenda disciplina spirituali, ad anonymi brevem responsionem ad solutiones datas ad argumenta d. Maccovii, quibus licentiam provocandi ab ecclesia

ad politicum tribunal stabilire voluit. Auct. M. PETRO CABELJAVIO.... Amst., ap. Joh. Jansonium. 1642. 12°.

Vgl. voor zijn *Catholiick Memory-boeck*: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 53, N°. 507.

JACOBUS LYDIUS.

Geb. . Pred. te Bleskensgraaf 1633, te Dordrecht 1637. Gest. 1679.

v. D. AA, a. w. Dl. XI, bl.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 523. — SAXI, o. l. T. IV, p. 430.

J. LYDII sermonum convivalium libri duo, quibus variarum gentium mores ac ritus in uxore expetenda, sponsalibus contrahendis, nuptiisque faciendis ac perficiendis enarrantur. 8°.

Opgenomen aan het einde der *Faces Augustae* van 1643. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 127.

J. LYDII, Vrolicke uren des doodts ofte der wysen vermaeck. De tweede druck, vermeerdert, soo in de kopere platen als de stoffe self. Tot Dordr. gedr., by Abr. Andriesz. 1662. 8°.

Met opdragt aan JACOMINA TIBAUT, wed. van wijlen THOMAS DE WIT, en breede inleiding. Gedr. te Dordr. bij Gillis Neering. Vgl. voor andere geschriften: MULLERS *Catal., v. holl. godgel. werken*, bl. 88, N°. 817—820.

ESDRAS VLASMAN.

Geb. 1600 (?) Pred. te Yerseke 1625. Gest. 1655.

Balsem Gileads ofte een heylsame medecijne, dienstich voor de wonden Zyons, daer mede deerlyck verwondet ligghen de ghemeynten CHRISTI in Engelandt. Uyt-gegeven ende aen die van Engelant over-gesonden, onder den tytel van: Aen-sprake der classen ende kercken van Zoelant, aen de kercken van Engelandt.... Uyt de lat. tale in het nederd.... overg. door E. VLASMANNUM. Tot Middelb. ghedr., by Hans v. d. Hellen. 1644.

Aan jonkheer AERNOUDT BOM, heer van Schraven-polder opgedragen, d°. 27 Julij. ESDRAS was de zoon van QUIRIJN VLASMAN, die in 1596 pred. te Yerseke was geworden.

JOHANNES MARTINIUS.

Geb. 1604. Pred. te Deinum 1628, te Groningen 1637. Gest. 1665.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 331, v.

Lapis gratitudinis erectus Deo ... i. e. Maleachi prophetarum ultimus, cum analysi populari et observat. prout illae ad versionem belg. novam accommodatae et cum necessariis declarationibus, probat. atque applicat. propositae fuerunt in ecclesia Groning. Nunc publ. juris factus, ut sit testim.... grat. actionis erga Deum.... pro hoc et proxime praecedent. XII prophetis sola ipsius misericordia absolutis. Annexa est appendix topica loc. theol.... Per J. Martinium.... Gron. typ. Joannis Nicolai. 1647.

Met opdragt aan Georg. Pauli, hoogl. te Dantzig.

Epistolarum Pauli ad Philippenses et Colossenses analysis et doctrinae breviter et populariter delineatae. Una cum mantissa analytica textuum breviorum XXV, qui principalioribus locis theol. explicandis inservire possunt. Per Joh. Martinium.... Gron. typ. Franc. Bronchorstii. 1658. 8o.

Met opdragt aan Wilh. Alstorphius, Tob. Sellius en Abr. Thronmio, pred. te Deventer, Dantzig en Haren (bij Groningen).

't Licht in de duysternisse der stadt Groningen...., opgegaen voor vijftich jaren.... Jubel-jaers-praedicatie.... door J. Martinium, enz. 1644. (N°. 2957).

MAXIMILIAAN TEELINCK.

Geb. 1602. Pred. te Vlissingen, te Zierikzee, te Middelburg 1640. Gest. 1653.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 423, v.

Paquot, o. l. T. I, p. 509. — de la Rué, a. w. bl. 102, v.

Vrymoedige aenspraeck aen.... de.... prince van Oraengjen.... Door M. Teelinck, enz. 1650. (N°. 3797).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1650. (N°. 3798).

Hetzelfde. Na de copie. 1650. (N°. 3799).

Hetzelfde. Nog andere uitgave. 1650. (N°. 3800).

Hetzelfde. Amst. 1672. (N°. 6172).

Onderrichtinge van mr. M. Teelinck.... aengaende de Vrymoedige aensprake, *enz.* 1650. (N°. 3801).

Den hoeck-steen van het o. en n. test... Gestelt door W. Teelinck... Uytgeg. door.... M. T. t' Amst.... 1645.

Zie boven op W. Teelinck.

CORNELIS BEUCKELAER.

Geb. . Pred. te Kerkwerve en Noordgouwe 1619, te Haamstede en Burgt 1621, te Veere 1627. Emer. 1665. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 462, v.

S. DE WIND, a. w. bl. 489, v.

Schrick van Vlaenderen en Brabandt...., aenghedaen door.... FREDRICK HENDRICK.... Met.... in-nemen van.... Hulst, *enz.* 1645. (N°. 2989).

Hetzelfde. Ghedr. nae de copye. 1645. (N°. 2990).

Hetzelfde. t' Haerlem ghedr., voor Hendr. van Marcken. 1645.

Hetzelfde. In desen laetsten druck verbetert. 1646. (N°. 3075).

Spiegel voor de jeucht, daer in oude en jonghe konnen sien de.... tyrannijen...., ghepleeght in.... alle de deelen van de wereldt.... Door C. BEUCKELAER, *enz.* 1664 (N°. 5204).

JOHANNES HERMANSZ. RIBBIUS.

Geb. . Pred. te Haaften 1635, te Buren 1638, te Arnhem 1649. Gest. 1656.

Christel. troost over de.... doodt.... van.... FREDRICK HENDRICK, *enz.* 1647. (N°. 3215).

HERMAN TEGULARIUS.

Geb. . Pred. te Hippolitushoef 1626, te Rijp 1629, te Delft 1638. Gest. 1666.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 425, v.

Inhuldings-predic. op de.... intrede van.... WILHELM.... Gedaan.... van H. TEGULARIUS, *enz.* 1647. (N°. 3216).

HENDRIK GELDORP.

Geb. 1600. Pred. te Oostzaan, te Leeuwarden 1625, te Amsterdam 1628. Gest. 1652.

v. D. AA, a. w. Dl. VII, bl. 91.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 266.

De vijf voornaemste lyk-klachten.... gedaen op het.... afsterven van.... RUD. PETRI.... Door H. GELDORPIUS, *enz.* 1649. (N°. 3539).

Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 80 en *De Navorscher* Alg. reg.

De psalmen in rijm en dicht gestelt om gezongen te worden op veertich der gewoonlikke wyzen. Door H. GELDORPIUM. T' Amst. gedr., voor M. J. Brant. 1644. 12°.

Gedrukt bij Dom. van der Stickel te Amst.

ELEASAR LOOTIUS.

Geb. . Pred. te Koedijk en Pancras 1619, te Geertruidenberg 1623, te 's Hage 1632. Gest. 1668.

v. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 639.

Allocutio d. d. LOTII ad regem CAROLUM ejus nom. II.... VII cal. Martii 1649.

Verschenen te 's Hage bij S. Brown.

Vertroostinge gedaen aen.... CAREL II door EL. LOTIUS, in presentie van... TRIGLANDIUS, STRESO ende TECKNEIUS, *enz.* 1649. (N°. 3454).

Predicatien gedaen op het openen van de derde kercke, den tweeden en een twinchsten (*sic*) Mey deses jaers 1656, met eenen de bevestinghe van de e. d. GODEFRIDUS LAMOTIUS in 's Gravenhage; door EL. M. f. LOOTIUS.... In 's Graven-h., by Symon de Putter. 1656.

De teksten zijn: Marc. XI: 17 en II Tim. II: 1.

SAMUEL ALTHUSIUS.

Geb. . Pred. te Leiden 1648. Gest. 1669.

Zie boven op B. WYNGAERDEN bl. 91.

ABRAHAM WILSENIUS.
(ABR. WILSENS).

Geb. . Pred. te St. Anna ter Muiden . Gest. .

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 609, v.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 324. — DE LA RUË, a. w. bl. 139 en 349.

Theo-phil-eklektia, ofte Gods besondere liefde tot sijne uyt-vercorene, in de verhandelinge der.... quaestie of CHRISTUS voor alle menschen gestorven is. Door ABRAHAM WILSENIUM PET. fil. Als mede

des selvens replijcke tegens d. ANDR. PETR. VAN DER LINDENS Antwoorde op het 10 lidt v. h. 2 cap. v. D. L. FODINAEI Tractaetjen van den wille Godts. Tot Vlissinge, gedr. by Jacob Pick. 1653. 8°.

Met zeer uitvoerige »toe-eygeningh" aan HENRIC TYBAUDT, en »Aensprake aen de evangel. insonderheyt luth. gem. in onse Nederl."

PETRUS DE WITTE.

Geb. . Pred. te Koudekerk 1645, te Hoorn 1650, te Delft 1653, te Leiden 1656. Gest. 1669.

De Navorscher, Dl. XII, bl. 87.

Delfschen donder-slagh, ofte.... aenspraecke aen de.... gem. van Delf, by een schricklick oordeel Gods.... Door P. D. W., *enz*. 1654. (N°. 4354). 12°.

Hetzelfde. Door P. DE WIT. 1654. 12°. (N°. 4355).

Hetzelfde. Door P. DE WITTE. 1654. 12°. (N°. 4356).

Hetzelfde. Gedr. naer de orig. copie. 1654. 8°.

Dry-zegen lauwer-kroon aen... C. TROMP. [1673]. (N°. 6823). *In plano*.

THEODORUS en JOHANNES TEELLINCK.

Geb. . Pred. te Wemeldingen 1641, te Middelburg 1647, te Vlissingen 1649, te Utrecht 1655, te Arnemuiden 1660, te Kampen 1661, te Leeuwarden 1678. Gest. 1678 [1]).

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 423.

Wraeck-sweert, bepleytende het recht van Godts verbondt.... door W. TEELLINCK...., verbetert door d. d. TH. en J. TEELLINCK. Tot Utr..... 1655. 12°.

Adam rechtschapen, wanschapen, herschapen.... Door mr. W. TEELLINCK.... In 't licht gegeven door d. d. TH. ende J. TEELLINCK... Tot Utr.... 1659.

Zie voor dit en het vorige op W. TEELLINCK.

1) Deze opgaven betreffen J. TEELLINCK. De standplaatsen van TH. TEELLINCK zijn nog niet bekend.

JACOBUS DU BOIS.

Geb. . Pred. te Landsmeer en Watergang 1631, in de Rijp 1638, te Leiden 1646. Gest. 1661.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 781.

Saxi, o. l. T. IV, p. 547.

Naecktheyt van de Cartesiaensche philosophie ontbloot in een antwoort op een Cartesiaensch libel, genaemt: Bewys, dat het gevoelen van.... die leeren der sonne-stilstandt.... niet strydig is met Gods woort. Door J. du Bois. T'Utr. by Joh. van Waesberge. 1655.

Vgl. beneden op L. v. Velthuysen en J. A. van der Linden.

Schadelickheyt van de Cartesiaensche philosophie, ofte klaer bewijs, hoe schadelick die philosophie is, soo in het los maecken van Godes h. woordt, als in het invoeren van nieuwe schadelicke leeringen. Tot antwoort op de tweede en verm. druck. van doct. Velthuysens Bewijs, door J. du Boys. Tot Utr., by Joh. van Waesberge. 1656.

Met approbatie van de theol. faculteit te Utrecht en breede voorrede.

Den ingetoomden Cartesiaen ofte.... antwoort op.... Wiskonstich bewijs.... Door J. D. B., *enz.* 1656. (N°. 4509).

Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 4.

HIERONYMUS ALUTARIUS.

Geb. . Pred. te Asperen 1644, te Steenwijk 1647, te Gorinchem 1652. Gest. 1663.

Gorinchems ys-lijke water-nood.... en daar in de bysondere verderfsonden onses vaderlands...., vertoond uit 1 Sam. 2. 6. Door H. Alutarius.... Tot Gor. voor Paul. Vink. 1656. 8°.

Met opdragt aan de gemeente en register.

Gorinchems heug-lijke verlossing uyt hare.... water-nood en daer in de heilzame remedyen tegens de.... sonden...., vertoond uit 1 Sam. 2 vs. 6. Door H. Alutarius.... Tot Gor. by P. Vink. 1657. 8°.

Met opdragt aan Mich. van den Broek adv. fisc. in het coll. der admiraliteit te Rott., gedicht van M. van Es, pred. te Leerbroek en register. Dit en het vorige werk gedrukt te Dordr. bij Nic. de Vries.

DAVID MONTANUS.

Geb. . Pred. te Maartensdijk 1653, te Sluis 1656. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. .

Andr. Rivet Goede ouderdom ... in een lat. brief.... aen Wilhelm

RIVET.... Met syn laatste uren.... Ende uit het frans.... overg. door D. MONTANUS.... Utr. by J. v. Waesberge. 1657. 8°.

Vermeld in MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 104, No. 964,

---

PETRUS POLLIONIUS.

Geb. . Pred. te Woudenberg 1640. Emer. en gest. 1676.

Nieuwicheyt des pausdoms, gestelt tegen d'oudheyt van 't rechte christendom.... Eerst beschreven.... door P. DU MOULIN.... ende.... overg. door P. POLLIONIS.... Tot Utr., gedr. by G. van Zijll en D. v. Ackersdijck. 1658.

Vgl. *Afd.* 2, bl. 151.

THEODORUS WYCKENBURG.

Geb. . Pred. te Alphen 1623, te Haarlem 1637. Gest. 1655.

De Navorscher, Alg. reg.

REBECCA van tweelinghen swangher, suchtende over de worstelinghen van ESAU ende JACOB. Dat is: LV predicatien over het sevende cap. tot den Romeynen; waer in specialijck den strijdt tusschen vleesch ende gheest, ter occasie van de klachte PAULI, naecktelijck wordt verklaert. In-ghestelt ende in de ghem. J. CHR[I]. tot Haerlem ghepredickt, door.... Th. WYCKENBURGIUM. Tot Haerlem, by Hendrick van Marcken en Robbert Tinneken. 1658.

Het boek werd uitgegeven volgens art. 55 der kerkordening en gedr. by Is. van Wesburch. De »Dedicatie" aan de predikanten en de gemeente te Haarlem is van W. T. S. 12 Aug. 1658.

ADRIANUS COCQUIUS.
(ADR. COCQ).

Geb. 1617 (?). Pred. te Bleiswijk 1642, te Sluis 1652, te Vlissingen 1662. Neemt zijn ontslag 1683. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 550, v.

Theologiae praxis, de ware practycque der godt-geleertheit, met een... toepassinge op de gevallen der conscientie en des.... levens. Tot gerust-stellinge van vele bekommerde zielen en verwackeringe der trage.... in dese bedorvene tyden, 't samengestelt door

ADR. COCQUIUS.... t' Utr. uyt de boeckwinckel van Simon de Vries. 1558 (*sic*). 8°.

Met kerk. approbatie van 1658, en opdragt aan de stat. gen. en aan de hoogl. te Utrecht en inhoudsopgave.

DANIEL VAN HENGHEL.

Geb. 1618. Pred. te Amerongen 1646, te Utrecht 1648. Gest. 1689.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 582, v.

Advys.... ten versoecke van de.... vroedschap der stadt Utrecht, gegeven by de heeren d. ARN. TEECKMANNUS.... d. D. VAN HENGEL, *enz.* 1660. (N°. 4862).

Zie op *Afd.* 2, bl. 12.

Zedigh.... bericht over het gebruyck der... geestelijcke goederen.... in den gestichte van Utrecht, *enz.* 1661. (N°. 4944).

Hetzelfde. Door D. VAN HENGHEL, 1666. (N°. 5493).

Vredes-drangh, ofte.... discours aeng. de dispuyten.... in de kercke tot Utrecht, *enz.* 1662. (N°. 5012).

Sabbaths-onrust verandert in sabbaths-rust, d. i. de.... twisten over den sabbath. .. neder-geleyt, *enz.* 1664. (N°. 5192).

Staet des geschils over 't stuck van de bancken van leeninge, *enz.* 1665. (N°. 5334).

Onpartydig receul... van... argumenten... van de strydende partyen..., by-gebracht over de.... questie van den sabbath.... Door D. VAN HENGHEL, *enz.* 1668. (N°. 5667).

Het afkeer ende de bitterheyt over 't verschil der religie gematicht ende recht bestiert, mitsg. medelijden met de dwalende ende sachtmoedige onderwijsinge derselve. Door D. VAN HENGHEL.... t' Utr., by Joh. van Paddenburgh en W. Clerck. 1673.

Met opdragt aan EVERHARD VAN WEEDE.

NEHEMIA ofte voor-beelt van een godtvruchtich vorst ende wel-gestelde regeeringe. Door D. VAN HENGHEL, *enz.* 1674. (N°. 7189).

Vgl. voor andere geschriften: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 78, N°. 780.

JOHANNES SCHULER.

Geb. . Pred. te Zundert 1643, te Prinseland 1647, te Roosendaal 1653, te Breda 1656. Gest. 1674.

Danck-predicatie over de.... herstellinge van CAROLUS II.... Door J. SCHULER, enz. 1660. (N°. 4743).

Tractaet.... van de cometen, waer by... een... historie van de comeet, die ghesien is... in... Dec. 1664... Midtsg. een astron. uytlegginge ende... prognosticatie... Door J. SCHULERUS, enz. 1665. (N°. 5327).

GUALTHERUS VAN NELLESTEYN.

Geb. 1631. Pred. te Jutphaas 1654, te Utrecht 1661. Gest. 1698.

Gaet uyt Babel, ofte nodige waerschouwinge tegens de familiare conversatie ende gemeynschap met de Pausgesinden. Tot Utr., by Henr. Versteegh. 1660. 12°.

Vgl. MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 97, N°. 895.

ABRAHAM VAN DE VELDE.

Geb. . Pred. te Zevenhoven en Schoonhoven 1640, te Utrecht 1651. Ontzet 1660. Pred. te Arnemuiden 1661, te Middelburg 1663. Gest. 1677.

De Navorscher, Dl. XII, bl. 143, 174.

Sions wee-klaghe.... van den.... droeven toestant der kercken in de valleyen van Piemont...., uyt twee brieven...., welcke beyde door ordre des e. classis.... uyt het latijn en frans overgheset, en tot noodigh' informatie van de goede ingesetene onses vaderlants in 't licht ghegheven, enz. 1662. (N°. 4965).

De voorr. is get. door ABRAHAM VAN DE VELDE, scriba van de classis van Walcheren.

ABRAHAM VAN DEN CORPUT.

(ABR. KORNPUT).

Geb. 1599. Pred. te Giessen-Nieuwkerk 1626. Legt zijn dienst neder 1639. Gest. 1670.

V. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 735, v.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 175.

Het leven en de dood van.... PHILIPS MELANCHTON, behelsende ...

de gedenck-weerdighste saken, soo in de kercke als politye..., van.. 1520 tot... 1560 in Duytschland ende de aen-grensende provintien. Mitsg. de tien-jarige.... gevangenisse van sijn schoon-sone d. CASPAR PEUCERUS wegen de belijdenisse.... in 't stuck van de leere des h. avondm. Te Amst. voor Abr. Wolfganck. 1662. 8°.

Door v. D. CORPUT opgedragen aan zijne vrouw ALETHEA DE WITT. Met register.

JOHAN VAN HAMERSTEDE.

Geb. . Pred. te Gilze en Rijen 1646, te Heusden 1651, te Maastricht 1659, te 's Hertogenbosch 1671. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 148, v.

Den ontkapten capucijn, gedaen in den persoon van HUB. MUNSTERMAN...., gewesene mis-priester.... tot Maestricht...., voorgestelt... door J. v. HAMERSTEDE, *enz.* 1662. (N°. 5028).

Hiertegen verscheen eene *Wederleggingh* (MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 77, N°. 719).

ARNOLDUS BORNIUS.

Geb. . Pred. te Kamerik 1637, te Schagen 1643, te Woerden 1644, te Delft 1653, te Alkmaar 1667. Gest. 1679.

Haeghs hof-praetje ofte samen-spraeck.... tegens de valsche calumnien.... van PT LA COURT.... in sijn.... Intrest van Holland, *enz.* 1662. (N°. 5002).

Aan BORNIUS toegeschreven. Vgl. voor de geschriften over hem *Afd.* 2, bl. 16 en *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 282 (*Schuyt-praatje*).

BERNHARDUS KEPPEL.

Geb. . Pred. te Amerongen en Leersum 1653. Legerpredikant 1654. Gest. 1712.

Kloekmoedige veerdigheyd bekroont met graaf'lijke waerdigheid, ofte een predic. over de... held-daden van den generaal VAN GINKEL... Te samen gestelt.... door B. KEPPELL, *enz.* 1692. (N°. 9270).

Godts oogen over sijn Israël, ofte eene passagie van BILEAM uyt Num. XXIII, 21, vervattende eene materie seer bequaem ende passende op de tijden, uytgel. ende ghesuyvert van het antinomiaensch misverstant, met eene toepassinge aen den tegenw. toestant der saecken by ons. Eerst in het eng. beschreven door THOMAS GATAKER, pred. van Rotherhith, ende nu in de nederd. spraecke

overgebracht door B. KEPPEL.... Te Amst., by Jac. Benjamin. 1663.

Met approbatie van de classis, voorr. en »tafereel" van den inhoud.

JACOBUS BORSTIUS.

Geb. 1612. Pred. te Wormerveer en Zaandijk 1640, te Dordrecht 1643, te Rotterdam 1653. Gest. 1680.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 968—972.

De suchtende bruydt over den bloed-bruydegom ofte korte bedenckingen en gebeden over het lyden en sterven onses zaligmakers, door J. BORSTIUS... Tot Rott., by J. Borstius. Met priv. [1664]. 8°.

Met opdragten aan mr. DID. HOEUFFT, »oudt-raedt" van Dordrecht, en aan CORN. UDENTS, pred. te Tiel. Aan het begin en aan het einde lat. ged. van J. NEVIUS, Scotus. Zie ook op FR. RIDDERUS.

Getuygenis en verklaringe van... predikanten uyt Schotlant, woonende hier te lande, tegen de opinien.... van mr. J. DE LABADIE en synen aenhangh. Mitsg. een kort en oprecht verhael van het danssen, kussen en omhelsen van mr. J. DE LABADIE en sijn geselschap geschiet binnen Erfort, na dat se het h. avondtmael hadden gehouden... Uytgeg. door J. BORSTIUS. Tot Rott., by J. Borstius. 1671.

Met een 2en titelblad, waarop alleen het 1ste ged. van dezen titel. De schotsche pred. zijn JOH. LIVINGSTON, ROB. TRAIL, JOH. NEVEY, JOH. HOGG, JOH. GARDNER, JOH. BROWN.

Verscheyde consideratien over den tegenw. toestant van ons.... vaderlant, *enz.* 1672. (N°. 6135).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6136).

Hetzelfde. Of een kort verh. van somm. gedenckw. saecken. Gedruckt 1672.

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1672. (N°. 6138).

Vgl. ook nog *B. v. p.* N°. 6137 en '39 en MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 50, N°. 475, *De vermakelyke wandeling na den hemel.*

SIMON SIMONIDES.

Geb. 1629. Pred. te Oosthuizen 1650, te West-Zaandam 1651, te Rotterdam 1651, te 's Hage 1664. Gest. 1664.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 352, v.

Het dank-offer der verloste kerk voor de verheffinge van.... WILLIAM

de III en MARIA de II.... Gedigt door S. SIMONIDES... Tot Rott., by G. Borstius. 1689.

Met opdragt aan J. VOLLENHOVE. Vgl. voor zijn *Vrienden-raedt* aan de gem. van de Rijp: MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 108, N°. 1002.

Bloed-bruidegom of de gekruicigde CHRISTUS de liefde en dagelijksche betrachtinge van een gelovige ziele, hooft-zommelijk voorgesteld in een predic. na de passie; nu wat.... uitgebreid, met vertoog van de superstitien des pausdoms, en vele... leeringen voor het volk des Heeren... Door S. SIMONIDES... Tot Rott., bij J. Borstius. 1664. 12°.

Met opdragt aan LEON. COMENICK, m. d. De tekst is Zach. XIII. 6. Achteraan: *Paradoxa Christiana*, *Christen wonderspreuken*, *Lofzang over de geboorte* J. CHR. en *Klaghten van een verlangende ziele*. Zie ook op FR. RIDDERUS.

PETRUS VAN STAVEREN.

Geb. 1632. Pred. te Midlie 1657, te Maassluis 1661, te Leiden 1664. Gest. 1683.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 388, v.

Zyons-op-bouw blijkende aan de gem. van Maas-sluys, *enz.* 1664. (N°. 5191).

JOHANNES SPILJARDUS.

Geb. . Pred. te Gorinchem . Gest. 1658.

Het schat-boeck der verklaringhen over de catechismus..., van nieuws oversien.... door J. SPILJARDUS.... t' Amst.... 1664.

Zie boven op F. HOMMIUS. Vgl. voor eene uitg. van den *Catechismus*, met vragen enz. MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 56, N°. 530.

BALTHASAR BEKKER.

Geb. 1634. Pred. te Oosterlittens 1657, te Franeker 1666, te Loenen 1675, te Weesp 1677, te Amsterdam 1679. Ontzet. 1692. Gest. 1698.

V. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 277—286.

SAXI, o. l. T. V, p. 173.

Disputatio theol. inaug. centum theorematis in XX πευτάδας distri-

butis praecipuas quasdam s. codicis et universae theol. controversias exhibens, quam.... doctorum examini subjicit B. BEKKER.... a. d. 25 Maji CIƆIƆLXV. Fran. exc. Joh. Wellens. 1665.

B. BEKKERI defensio justa et necessaria quae est epistola apol. ad.... S. MARESIUM, qua respondet, quantum ad se spectat, ejus praef. ad Porismata illius catechetica, superiore anno edita, nec non Tractatui ejusdem brevi de studio theol., nuperrime edito. Praemittitur σχεδιάματα quaedam et epistolae.... Fran. exc. Joh. Wellens. 1673.

Beright van den kinderdoop, briefswyse gesteld door B. BEKKER.... t'Amst. by Joh. Rotterdam. [1689].

Aan het einde: »Begonnen t' Amst. en geeindigt tot Franeker den 11 Oct. 1689." Het stuk was geadresseerd aan EPKE EPKES tot Spannum.

Engelsch verhaal van ontdekte tovery, wederleid door B. BEKKER, *enz.* 1689. (N°. 8935).

Met voorw. en het verhaal.

Nader beright van den kinderdoop, dienende tot antwoord op d'Aanmerkingen van J. DE BACKER. Door B. BEKKER. [1690].

Zonder adres. Vgl. beneden op J. DE BACKER. Aan het einde »Uit myne boek-kamer 18 Jan. 1690."

De betoverde weereld zynde een grondig ondersoek van 't gemeen gevoelen aang. de geesten, deselver aart en vermogen, bewind en bedrijf, als ook 't gene de menschen door derselver kraght en gemeenschap doen. In vier boeken ondernomen van B. BEKKER.... t'Amst., by Dan. van den Dalen. 1691.

Met opdragt aan BERN. FULLENIUS hoogl. en FR. FULLENIUS burgem. te Franeker, en ged. aan FROUK FULLENIA. Met register even als de volgende dln. In 1694 verscheen te Amst. van dit werk eene fransche vert. onder den titel *Le monde enchanté, où l'on examine la doctrine des esprits, leur puissance et surtout celle du diable.* 5 vol. 12°.

Der bet. weereld, het tweede boek, waarin de leere.... besonderlik des duivels, uit de natuurl. reden en de h. schriften ondersocht word... t' Amst.... 1691.

Der bet. weereld, het derde boek.... t' Amst.... 1693.

Der bet. weereld het vierde boek, waarin 't bewijs dat uit d'ervarentheid genomen word, ten gronde toe word ondersocht... t'Amst... 1693.

Vgl. voor de geschriften over dit werk *Afd.* 2, bl. 8—11.

Ondersoek van de betekeninge des kometen, by gelegendheid van de gene die in.... 1680, '81 en '82 geschenen hebben. Dese druk is verm. met een hooftstuk en een nareden. Gedaan door B. BEKKER... Hier is noch bygev. een berigt en naberigt aang. de oost en west-

vindinge, voorgegeven door LIEUWE WILLEMS GRAAF, door dens. auteur. t' Amst. by Jan ten Hoone. 1692.

Met houtsnede op den titel, en opdragt aan UNNO TAMMINGA op Billingweer. Het »Berigt aang. 't uitvinden der lengte" begint met nieuwe pagin.

B. BEKKERS naakt verhaal van alle de kerk. handelingen, voorgevallen in den kerkenraad en de classis van Amst., alsmede in de synoden van N. Holland, tsedert den 31 May 1691 tot.... 21 Aug. 1692, na vervolg des tijds uit de eigene acten en bygevoegde stukken.... tsaamgesteld, en met aanteek. van den auteur.... breeder verklaard. t' Amst., by Dan. van den Dalen. 1692.

Met uitvoerige voorr. van 13 Nov., eigenhandig door BEKKER geteekend. Hierachter volgen, telkens met nieuwe pagin., doch zonder titels, de beide volgende stukken.

II deel, vertonende den ganschen handel tusschen beiden, dat de sake op den 22 Jan. by de classis afgedaan en den 1 van Aug. by de syn. wederom ter hand genomen is. [1692].

III deel, vervatt. 't verhandelde in de syn. van Noordholl. tot Alkmaar in Aug. 1619, met den aankleve en gevolge van dien. [1692].

Twee brieven van B. BEKKER... aan EVERHARDUS VAN DER HOOGHT, pred. tot Niewendam, d'eerste... van den 25 Sept. 1691 uit Amst., d'andere.... van den 3/13 Juny 1692 uit Fran., beide over.... De betoverde weereld.... Met een.... bericht over de voorr. van seker Opstel van Aanmerkingen.... Tot Fran. by Leon. Strik. 1692.

Nodige bedenkingen op de niewe beweegingen, onlangs verwekt door den circulairen brief en andere middelen tegen den auteur van.... De betoverde weereld. Door B. BEKKER.... t' Amst. gedr., by Dan. v. d. Dalen. [1692].

Gedagt. 9 Julij 1692.

Drie resolutien des classis van Amst...., genomen op den 22 Jan., 8 April en 21 July.... in de sake van B. BEKKER...., betreff.... De betoverde weereld. t' Amst., by D. v. d. Dalen. 1692.

Remonstrantie in de.... syn. van N.-Holland.... tot Alkmaar, ingediend by ofte van wegen B. BEKKER.... op den 5 Aug. 1692.

Zonder afzond. titelblad.

Articulen tot satisfactie aan de.... classis van Amst., van d°. B. BEKKER overgeleverd den 22 Jan. 1692, wegens syn.... Betoverde wereld. [1692].

Zonder afzond. titelblad. Aan het einde »gedr. na de copie tot Amst., by G. Borstius."

Aanmerkinge op de handelingen der twee laatste noordholl. synoden, in de sake van B. BEKKER, ten opsighte van sijn.... De beto-

verde: weereld, nu versch t' Enkhuisen gedrukt. En de verschoninge derselve gemaakt in de voorr...., mitsg. het request der gedeputeerden van 't voorl. jaar daar.... bygevoegd. [1692].

Zonder afzond. titelblad, met de handteek. van B.

Kort en waarachtig verhaal van 't gebeurde tsederd den 31 Mey 1691 tot.... 21 Aug. 1692 in den kerkenr. en classis van Amst. en de syn. van N.-Holland, in de sake van.... B. BEKKER.... over.... De betoverde weereld. 't Amst., by Dan. v. d. Dalen. 1692.

Met opdragt van 21 Aug. aan de regering van Amst., get. door BEKKER.

Kort beright van B. BEKKER.... aangaande alle de schriften, welke over sijn boek De betoverde weereld.... verwisseld zijn. Tot Fran. by Leon. Strik. 1692.

Met voorw., eigenhandig door B. onderteekend.

Hetzelfde. De tweede druk, met eenige stukken vermeerderd. Tot Amst., by D. v. d. Dalen. [1692].

Nodige bedenkingen op de niewe beweegingen, onlangs verwekt door den Circulairen brief en andere middelen, tegen den auteur van.... De betoverde weereld, door B. BEKKER.... t'Amst. gedr., by Dan. van den Dalen. [1692].

Ondert. „B. BEKKER, geeindigd in Amst. den 9 July 1692."

Viervoudige beantwoordinge van beswaarnissen, voorgesteld aan B. BEKKER.... over.... De betoverde weereld; zynde I Extracten door gecomm. des kerkenr., met de.... aantek. van den auteur...., II De XIII artyk.... van den kerkenr. en.... de classis voorgesteld, met sijn antwoord...., III De VI onderhandelingen der gecomm. van de classis.... en sijne antwoorden...., IV D'artykelen van satisfactie.... met sijn antwoord.... t'Amst., by D. v. d. Dalen. 1692.

Met de „sesde onderhandeling" begint eene nieuwe paginering.

Kort en waarachtig verhaal van 't gebeurde tsederd.... 31 Mey 1691 tot.... 21 Aug. 1692 in den kerkenraad en classis van Amsterdam en de synode van N. Holland in de sake van B. BEKKER.... over sijn boek.... De betoverde weereld. t'Amst., by Dan. van den Dale. 1692.

Met opdragt van 21 Aug. aan de regering van Amst., eigenhandig door BEKKER geteekend.

Brief van B. BEKKER.... aan.... JOANNES VAN DER WAEYEN...., in antwoord op desselven brief, waarmede hy hem... De betoverde weereld.... heeft toegesonden. [1693].

Zonder afzond. titel en gedat. 8 Aug.

Tweede brief aan.... J. VAN DER WAEYEN. [1693].

Zonder afzond. titel en gedat. 23 Dec.

Ondersoek en antwoord van B. BEKKER.... op 't request, door de

gedeput. des noordholl. syn. tot Edam in den herfst.... 1691 ingegeven aan de... stat. v. Holland.... tegen.... De betoverde weereld, onlangs t' Enkhuizen.... uitgegeven door gecomm. des noordholl. syn. tot Alkmaar, achter derselver acten.... t' Amst., by D. v. d. Dalen. 1693.

Omstandig beright van B. BEKKER.... van sijne particuliere onderhandelinge met d. LAURENTIUS HOMMA...., beneffens d'ontdekte lagen van EVERHARDUS VAN DER HOOGHT en JAKOB LANSMAN tegen denselven. t' Amst., by D. v. d. Dalen. 1693.

HOMMA was pred. te Amst. geweest.

Brief van B. BEKKER.... aan twee.... pred. d. JOANNES AALSTIUS tot Hoornaar ende d. PAULUS STEENWINKEL tot Schelluinen, over derselver Zedige aanmerkingen op een deel des tweeden boex van..... De betoverde weereld. 't Amst., by D. v. d. Dalen. 1693.

Met eigenhandige handt. van B.

Doorluchtige vorst, ed. mog. heeren. [1693].

Brief van B. aan den stadhouder en de staten van Friesland, zonder afzond. titel. Met eigenhandige handt. en gedat. 22 Junii/2 Julii 1693.

Brief aan.... JOOST DE SMETH, WILLEM WEYER en NIKOLAAS VAN DER HAGEN, so tegenwoordig dienende als meeremaals gediend hebbende ouderlingen der gem. tot Amst. [1693].

Zonder afzond. titel en gedat. 17 July.

Tweede brief aan de deselfde drie.... ouderlingen. [1693].

Zonder titel en datum.

Tien uitgelesene predikatien over verscheidene texten nagelaten door B. BEKKER.... Hier.... is bygevoegt desselfs sterf-bedde, ofte een oprecht bericht hoe hy sich gedurende sijne siekte gedragen heeft. Nevens desselfs lijk-gedichten. Te Leyden, by D. v. d. Dalen. 1703.

Vooraf eene opgave van BEKKERS geschriften en een opdragt van 1694 aan de gem. van Amst. De teksten der pred. zijn Hebr. X: 25; I Tim. II: 15; Luk. VIII: 18; Jac. IV: 3; I Joh. III: 21, 22; Luk. I: 26—38; Matth. I: 18—25; Luc. II: 1—7; I Cor. XV: 3, 4. De levensbeschrijving onder afzond. titel. (Zie beneden op J. H. BEKKER).

Kerkel.... historie.... door G. HORNIUS...., waer aen is by gevoegt de kerkel. en wereldl. historie, sedert... 1666 tot 1684. Door B. BECKER.... Verciert met 20 koop. platen en vaersen. Den laetsten druk.... T'Amst., by Joh. Rotterdam. 1739. 8°.

Zie op MELCH. LEYDEKKER.

CORNELIS UYTHAGE.

De Navorscher, Dl. XII, bl. 17.

Naerder bericht als oock een korte verantwoordinge voor het boeck, nu onlanghs uytgekomen onder den naem van Antichristus Mahometes, d. i. Mahomet den Anti-christ, alwaer, benevens de.... onwaerheden van het consistorium van Leyden...., oock desselfs onwettelijck procederen... wert aengewesen .. door C. Uythage. A°. 1666.

Tot de »Nederd. gem. van Leyden" gerigt.

CORNELIS VAN DER VLIET.

Geb. 1628. Pred. te Asperen 1651, te Klundert 1653, te Maastricht 1661, te Utrecht 1664. Gest. 1683.

De Navorscher, Dl. XII, bl. 85.

Verdediginge van de ware leere des Sabbats tegen de lasteringe als of sy den weg baande tot atheisterie, haar opentlik aangewreven door d. Corn. van den Vliet. Tot Utr., by Corn. Jac. Noenaert. 1667.

JOANNES BECIUS.

Geb. 1622. Proponent. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 230—232.

De la Ruë, a. w. bl. 4—7. — Sandii, *Bibl. Anti-trinit.* p 164, sq.

Apologia modesta et christiana J. B. M. Z. Dat is sedige en christ. verantw. van J. Becius..., waer in aengewesen wort de occasie.... van de scheuring, die onlangs gevallen is tusschen hem en eenige Gereformeerde, en wat men van zijn persoon te oordeelèn heeft. Eleuther, by Eleutherius Trasimachus. 1668.

Met voorr. aan de pred. te Middelburg.

Hetzelfde. Zijnde denzelven hierom uit Middelburg en het eil. Walcheren.... gebannen. Tot Rott. bij Joh. Naeranus. 1668.

In deze uitg. zijn de drukfouten verbeterd.

Defensio Apologiae modestae.... dat is bescherminge van de Zedige... verantwoordinge van J. B., strekkende tot antwoord op het tractaet daertegen uit-gegeven door Petrus Appeldoorn. Waarmede J. Becius de waarheid, die hij uit den woorde

Gods geleert heeft en waarom hij verdreven is, voor al de wereld stand doet. Tot Amst. gedr. voor de oprechte christenen. 1669.

Met voorr.

Probatio spiritus authoris Arrii redivivi. Dat is beproevinge van den geest des auth. van Arrius redivivus beschreven door d. NICOLAAS VAN HOORN, gewesene prediker in st. Agnitae kerk. Alsmede beproevinge van de geest van d. DAVID LACCHER, pastoor in de Polder. Door J. BECIUS. Gedr. 1669.

Met voorr.

Nader beproevinge van de geest des autheurs van.... Arrius redivivus.... Door J. BECIUS. Gedr. voor de liefh. der waerheyt. 1669.

Met voorr.

Wederlegginge van het tractaet.... Redenen waerom de.... magistraet den Mennisten tot Deventer niet mach toelaten conventiculen te houden. Door J. BECIUS.... Gedr. tot Amst. 1671.

Vgl. de *Anonieme geschr.* der DOOPSGEZINDEN. *Afd.* 2.

Verandwoording voor de verdrukte waerheydt, welke seer onchristelijk wordt benadeelt.... van JACOBUS OLDENBORG, preker tot Witmarsum, in sijn boek gen: Nietigheyt en ongegrontheyt der sociniaensche gods-dienst. Door J. BECIUS. t' Amst. gedr. voor den autheur. 1682. 8°.

Met voor- en narede.

Twyfelingen en swarigheden over de dry-eenigheyt, voorgestelt aen J. v. K., t' zamen met de oplossingen... derselve, door TARQUINIUS POPPINGA, pred. te Pietersburum. Waerby komt beproeving en wederlegging van de oplossingen.... door J. BECIUS.... Gedr. voor alle liefh. der waerheyt. 1687. 8°.

Met voorr. aan de pred. des classis van Bolsward. J. v. K. is J. VAN KUYK. (Vgl. *Stuk II, Afd.* 2 op J. BREDENBURG *Dubia et nodi*). BEC. noemt zich hier: „voor desen geref. pred. in Braband."

Theologische bedenkingen den Arianen voorgesteld door J. BECIUS... Eleutheropoli. 1690.

Vgl. MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 48, N°. 339.

JOHANNES THILENUS.

Geb. . Pred. te Koudekerk 1652, te Goes 1655, te Middelburg 1666. Gest. 1692.

Schat der princen vertoont in een predicatie gedaan.... in tegenw. van.... den.... Prince van Orangien.... Door J. THILENUS, *ens.* 1668. (N°. 5652).

HILLEBRANDUS JANSSONIUS.

Geb. 1718. Pred. te Noordhorn 1741, te Kropswolde 1750, te Veendam 1753. Gest. 1789.

v. d. Aa, a. w. Dl. IX, bl. 116, v.

Zie op J. Koelman.

JACOBUS KOELMAN.

Geb. 1632. Pred. te Brussel 1650, te Sluis 1662. Afgezet 1674. Gest. 1695.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 285—287.

Ericus Walten...., apologist voor.... de.... staat. gen...., wederlegt.... door J. Koelman, *enz.* 1689. (N°. 8923).

Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2, bl. 23, v.

Historisch verhaal nopens der Labadisten scheuring en veelerley dwalingen, met de wederlegginge derzelver. Opgestelt in een' brief tot vaststelling van vroomen, die daaromtrent wankelen, benevens eenige hoofddeelen uit het tweede deel, gen. der Labadisten dwalingen, grondig.... wederlegt. Door J. Koelman. Tweede druk. Verm. met eene voorr. en.... aanteek., door H. Janssonius.... Te Leeuw., by Gerr. Tresling en Pieter Brandsma. 1770. 8°.

De 1ste uitg. van 1683 in Mullers *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 84, N°. 787.

Wederlegging van B. Bekkers Betoverde wereldt, het eerste deel. Ingestelt door J. Koelman.... Met een aanhangsel van den duyvel van Tedworth, en van een brief van.... Henr. Morus aang. tovery en waarseggery, uit het eng. vert. t' Amst., by Joh. Boekholt. 1692. 8°.

Het aanhangsel volgt met nieuwe pagin. onder den afzond. titel: *Den duyvel van Tedworth ofte een historie van spookery, in Engeland voorgevallen, met bewijsen van de waarheid van dien. Alsmede een brief,* enz. *Amst.* 1692. De brief van Morus (gedat. 25 Mey 1678) handelt over deze spookgeschiedenis en over mr. Websters *Uitlegging van tovery.*

ANDREAS ELDERCAMP.

Geb. . Pred. te Lutkegast 1653, in O. Indië 1673. Gest. 1681.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 81, v.

Journaal ofte daaglijkse aanteykeninge van 'tgene ontrent de belegeringe van.... Groningen, soo buyten als binnen, gepasseert is. Ge-

houden door A. Eldercampius, gron. T'Amst., voor Jac. Vinckel. 1672.

Met opdragt aan Willem III, den stadh. Hendrik Casimir en de stat. van Gron. Vgl. *B. v. p.* N°. 5988—6035.

TOBIAS VELTHUYSEN.

Geb. . Pred. te Meerkerk 1639, te Beemster 1640. Gest. 1664.

Seer verwerde.... godtsdienst in de Beemster, te sien uyt de brief T. Velth(uysen), Abr. Sadelaer... toegedient, *enz.* 1672. (N°. 6552).

Seer ootmoedigh.... en waerachtigh request van.... T. Velthuysen over de vreemde proceduren &c. door de e. classem van Edam ende de kercken-r. van de Beemster, eenige jaren herwaerts, hem en sijne.... gemeente.... aengedaen. Aen alle.... kercken-raden, leden van hare respective classen en syn. van N.-Hollant, zijnde derselver committenten ende breden-raedt. t'Amst., gedr. voor den autheur. 1667.

Gedat. 21 Junij.

Tweede.... request van.... T. Velthuysen...., in 't bysonder over de swaere.... schult-bekenninge, die men hem.... noch onlangs getracht heeft op te leggen (uyt kracht van injurien &c. in sijne voorige... request als brieven...., nu hier neffens gaende, gepraetendeert) en resolutie daer op gevolght, *enz.* 1668. (N°. 5672).

Met inhoudsopgave en register.

Derde..... request des verdreven praed. T. Velth, nu aen.... de ridderschap, edelen en steden, zijnde de.... stat. v. Holl..., in haere... aenst.... verg.... in te dienen, om, voor commissarisen.... daertoe te nomineren, tegen sijn kercken-r., over haere.... requesten en falsiteyt daer in begaen, en tegen hem suppliant in.... kerck. als polit. vergaderingen, achter sijn rugge ingelevert, eens.... gehoort te mogen worden. t'Amst. gedr., voor den autheur. 1668. (N°. 5673).

PETRUS VAN BALEN.

Geb. . Hofprediker van de prinses douairière te Breda 1671. Ontslagen 1678. Gest. .

Zegenwensch aen... den.... prince van Orange..., gedaan door P. van Balen in een predikatie, *enz.* 1672. (N°. 5866).

Op het erf-stadhouder-ampt, den.... prince van Oranje... opgedragen, een predicatie.... door P. van Balen, *enz.* 1674. (N°. 7176).

Lyk-predicatie op 't.... af-sterven van.... de princ. douar. d'Orange.... Gedaan.... door P. van Balen, *enz.* 1675. (N°. 7369).

Lyk-predicatie op de begravenisse van.... de princ. douar. d'Orange... Gedaan.... door P. VAN BALEN, *enz.* 1676. (N°. 7457).

Met gedicht van J. VOLLENHOVE.

Inleiding-predicatie van de christ. synodus van Z. Holl. binnen Woerden.... Door P. VAN BALEN...., uit den CXXII Psalm, *enz.* 1674. (N°. 7221).

Vreugde-reden op de krooning-dag van.... WILLEM en MARIA..., door dr. P. à BALEN, *enz.* 1689. (N°. 8896).

ANTONIUS VAN SCHAYCK.

Geb. . Pred. te Zeist 1674, te Jaarsveld 1675, te Landsmeer 1681, te Monnikendam 1683. Gest. 1714.

Begroetenisse aan.... WILHELM de III...., op sijn.... in-komste tot Utrecht, *enz.* 1672. (N°. 5860).

JOHAN JACOB FABRICIUS[1]).

Geb. . Pred. te . Gest. .

Oorsaecke der ellenden.... van land en luyden, neffens aenwijsingh hoe men daer.... van verlost kan worden. Door J. J. FABRICIUS, *enz.* 1672. (N°. 6150).

SIMON OOMIUS.

Geb. 1628. Pred. te Purmerland 1653. Veldprediker 1674. Pred. te Kampen 1677. Gest. 1706.

S. OOMII.... triumph-bazuyn.... by.... de.... overwinningen.... van WILLEM de III, *enz.* 1674. (N°. 7112).

S. OOMII... oorloghs bazuyne..., ter opweckinge van alle ingesetenen... om onder.... WILLEM de III te veghten, *enz.* 1672. (N°. 6548).

S. OOMII.... oorloghs bazuyns tweede deel, *enz.* 1673. (N°. 6963).

S. OOMII.... troost-bazuyne...., ter aenmoediginge van alle bekommerde ingesetenen, *enz.* 1673. (N°. 6962).

Afbeelding van een waer dienaer des n. test. in het keurlyk cieraed van voorbeeldelijcke godtsaligheyt...., op 't krachtighste.... aenge-

---

1) Hier kan niet J. J FABRICIUS bedoeld zijn, die in 1600 pred. te Zwolle werd. Want hij overleed den 4en Maart 1637 te Amst.

drongen door S. OOMIUS.... t'Amst., by Dan. van den Dalen en tot Leyden, by Fr. Haringh. 1696.

Met opdragt aan de prof. J. MARCK en M. LEYDEKKER en aan DAV. KNIBBE, P. VAN BREEN, NIC. HARING, DION. DENYSSEN, JOH. BREELE, EV. WORST, pred. te Leiden, Utrecht, Haarlem, IJsselmuiden en Kamperveen.

De wonderen des Alderhoogsten uitgevoerd in, onder, en door... WILLEM DE DERDE...., prince van Orangien, en nu verklaart.... en gekroont koning van Engeland. Eerste deel. Door S. OOMIUS... t' Amst., by Marc. Doornik. Met priv.

Met een tweeden titelblad waarop de portretten van den prins en de princes van Oranje.

ARNOLD VONCKIUS.

Geb. . Pred. te Zeist 1650. Afgezet 1673. Gest. 1674.

Treur- en bly-eyndt dicht op de verscheyden gestaltenisse van de dom-kercke tot Utrecht, *enz.* 1673. (N°. 6730).

JOHANNES QUINTIUS.

Geb. . Pred. te Herwynen 1657, te Aarlanderveen 1670, te Bergen op Zoom 1690. Gest. .

Bodegraven en Swammerdam in brandt, waerin.... de.... tyrannye der vyanden, getoont in het afbranden van des.... Met een.... vertoogh wat.... gantsch Hollandt verplicht is te doen.... T'samen gestelt door J. QUINTIUS, *enz.* 1673. (N°. 6615).

Raet voor het verdrukte, ontcierde en bedroefde Nederlant, waer in getoont wort de rechte oorzaken van dese tegenwoordige onheylen, met een naerder bericht wat te doen, om daer uyt gered te worden.... t' Samen gestelt door d°. J. QUINTIUS.... t' Amst., by Jacob Benjamin. 1673.

Met opdragt aan S. SWEERS en J. DAMMAN.

HENRICUS GROENEWEGEN.

Geb. . Pred. te Lier 1667, te Delftshaven 1671, te Enkhuizen 1679. Gest. 1692.

V. D. AA, a. w. Dl. VII, bl. 424, v.

De volkomen vergevinge der sonden, als een voor-recht des n. test.,

bevestigt uyt de h. schrift en verklaert door de getuygenissen der annotatores des duytschen bibels en andre geleerde geref. auteuren. Zijnde een.... wederlegginge van seker Christianus Patrophilus. Door H. Groenewegen.... Tot Rott. gedr., by J. Borstius. 1673.

Gr. had over den Heidelb. catechismus geschreven, waarop zekere Chr. Patroph. had uitgegeven Groenewegens *wederlegging*.

FRANS ESAUSZ. DEN HEUSSEN.

Geb. . Pred. te Oost-Vlieland 1624. Gest. 1679.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 752, v.

Noachs arcke en Zions burght. Vertoont.... in Hollandt.... onder een.... verhael van 't gepasseerde desen ... somer 1672.... Door Fr. Es. den Heussen, *enz.* 1673. (N°. 6592).

In Mullers *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 79, N°. 736 komt voor *Gouden breydel.*

TH. WESTERHOFF.

Geb. . Pred. op het schip van M. Adr. de Ruiter. Gest. .

Missive van den predicant van de hr. Adm. de Ruyter, *enz.* [1673] (N°. 6760). *In plano.*

JOHANNES URSELIUS.

Geb. . Pred. te Essequebo 1659, te Kadzand 1662. Afgezet 1674. Gest. .

Waerachtigh verhael.... van de.... zee-slag, geschiet op den 7 en 14 Junii deses jaers.... T'samen-gestelt, door J. Urselius, *enz.* 1673. (N°. 6779).

F. SERGORIUS.

Triumph-basuyn uyt den hollandschen thuyn.... In veersen begreepen door F. Sergorius, *enz.* 1673. (N°. 6836).

TIDO DAMMIUS.

Geb. . Pred. te Heukelom 1651, te Strien 1671. Gest. 1689.

Zegen-prael over de overwinning van WILLEM HENRICK, *enz.* 1673. (N°. 6965). *In plano.*

Gedicht even als de volgende.

Hollandts zee-triomph over de drie-dubbele overwinningh, *enz.* 1673. (N°. 6824).

Zeegevier ontsteken over de drie beroemde zeeslagen, *enz.* 1673. (N°. 6826).

Lof-bazuyn aengestoken ter eeren Godes over synen.... zegen, uytgestort over.... syne Hoogheit.... door T. DAMMIUS, *enz.* 1689. (N°. 8874).

JOHANNES VAN HEYMENBERGH.

Geb. . Pred. te Bergambacht 1646, te Montfoort 1653, te Utrecht 1656. Gest. 1677.

Blyde inkomst van.... WILHELM DE III.... binnen Utrecht, *enz.* 1674. N°. 7186). *In plano.*

Gedicht.

GREGORIUS MEES.

Geb. 1631. Pred. te Berlikum 1656, te Kantens 1657, te Groningen 1661, te Rotterdam 1676. Gest. 1694.

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. .

De laetste weeke des.... leevens van.... L. MARESIUS..., ontsl. den 18 May 1673. Beschr. door GR. MEES.... Nevens de.... copien.... aeng. de versoeninge met.... ALTINGH, *enz.* 1674. (N°. 7228).

Nog in MULLERS *Catal. v. holl. godgel. werken*, bl. 93, N°. 858, *Een vriendt in de rouw.*

ISBRANDUS VAN OS.

Geb. . Pred. te Oosterwijk 1649. Gest. 1686.

Vrede-vlagh afwaeyende op de toren Zions ofte afbeeldinge van de gelucksalige staet der eerste apostolische kercke, behelsende hare eensgesindtheydt. Alle.... kinderen Zions.... ter navolginge voor-

gestelt door d. ISBR. VAN OS.... Te Dord. gedr., by Symon onder de Linde 1674.

Opgedragen „aen syn koninckl. hoogh., den prince van Orangie."

Nieuwe-jaars-zegen-wens aen.... de.... prince van Orangie.... Uytgeg. door ISBR. VAN OS, *enz.* 1675. (N°. 7366).

CORNELIUS DE KRANCKEL.

Geb. . Pred. te Veen in N. Brab. 1664. Gest. 1708.

Naeckte ontdeckinge der valscher propheten...., voorgestelt uyt Matth. 7, vs. 15, 16. By hetwelche noch gevoeght is: de volstandige Joden ofte de drie onverwinnelijke israelitische jongelingen, mannelijk staande.... voor het ware geloove, eenmael den heyligen overgelevert, vertoont uyt Dan. 3 vs. 18, door C. DE KRANCKEL, *enz.* 1674. (N°. 7239).

Opgedragen aan de pred. J. VASSEUR te Swammerdam, B. TYKEN te Bodegraven, IS. VAN OS te Oosterwijk (van wien een paar ged. achter de opdragt), N. VOET te Heusden, J. REES te Giessen, G. DE MEY, N. OUWENS en J. UBELMAN te Gorcum, P. DU BOYS, J. WYLICH te Wijk. Het 2de ged. onder afzond. titel, met nieuwe pagin. en opdragt aan ANNA van Nassau, grav. van Hornes.

De verstandige Joden ofte de drie.... israël. jongelingen...., strijdende voor het ware geloove...., door C. DE KRANCKEL, *enz.* 1674. (N°. 7231).

JODOCUS VAN LODENSTEYN.

Geb. 1620. Pred. te Soetermeer en Zegwaart 1644, te Sluis 1650, te Utrecht 1655. Gest. 1677.

V. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 540—544.

J. VAN LODENSTEYNS op-dragt van eens christens tijd'lycke goederen aan haren eygenaar; ofte schrift-....matig oordeel nopende derselver eygendom en bestel, te voegen voor aan 't register, dat een christen houdt van de goederen hem aanbevolen. T'samen-gestelt by maniere van alleen-sprake tot Godt, in digt en in prose. t' Utr. ter druck van W. Clerck. 1673.

Met opdragt aan MARGARETA VAN DER VOEST, wed. van EVERARD VAN LODENSTEYN, burgem. van Delft.

J. VAN LODENSTEYNS beschouwinge van Zion ofte aandagten en opmerckingen over den tegenw. toestand van 't geref. christen volck,

gestelt in eenige t'samen-spraken. Tweede deel, vervat. de III en de IV t'samen-spraack. t' Utr. ter druck. van W. Clerck 1674.

Uit deze uitgave blijkt, dat de aanteekening bij de opgave van dezen titel in het *Biogr. woordenb. der Nederlanden* onjuist is.

J. VAN LODENSTEYNS uyt-spanningen, behelsende eenige stichtel. liederen en andere gedichten. Verdeelt in vier deelen. Met een aanhangsel. Den vijfden druk.... Tot Amst., by de wed. de Groot, t' Utr. by de wed. Klerck, 1695. Met priv. 8°.

Met de voorr. van 1676 en register.

Hetzelfde. Den vijftiende druk.... op een zoetvloeyende maat-zang gebragt en met voyzen verm. Alsmede.... een onderrigting.... der geener, die de.... liederen op de instrumente willen leeren speelen. Te Amst., by Joann. Kannewet 1769. Met priv. 8°.

Eenige liederen van J. VAN LODENSTEYN, behoudens den zin, in.... schrijftrant.... verouderd.... Te Utr., by W. van Yzerworst. 1795. 8°.

ESAIAS CLEMENT.

Geb. . Pred. te Serooskerke 1660, te Brouwershaven, te Rotterdam 1667, Gest. 1677.

VAN HARDERWIJK *Naaml. der pred. van Rott.*, bl. 46.

Predicatie over de woorden DANIELS cap. 2 vs. 44, 45, waerin het geestel. koningr. onses h. J. CHR. duidelijk en kragtelijk uit Gods woord opengelegt.... word, alsmede opgelost.... worden de gronden, die daer uyt voortgebragt zijn.... Gedaan den 7 Febr. 1674, door E. CLEMENT. Hierachter.... een verhael van 'tgene voorgevallen is in Rotterdam over seker pred.... E. v. SOMEREN, door FR. RIDDERUS. Tot Rott. gedr., by Joann. Borstius 1674.

Vooraf een lat. gedicht van zijn ambtgenoot J. TEXELIUS. Vgl. op E. VAN SOMEREN.

EVERARD VAN SOMEREN.

Geb. . Pred. te Gest. .

De Navorscher, Dl. XI, bl. 363.

Predicatie over de woorden DANIELS, cap. 2 vs. 44, 45, waer in de vyfde monarchie ofte 't ryke des heyligen, duydelijk en krachtelijk uyt Godts woordt bewesen, ende de voorn. eygenschappen derselver uytgehaelt worden en aengedrongen, door E. VAN SOME-

BEN, ged. den 28 Jan. 1674. Te Rott. gedr., voor den autheur. 1674.

Voorafgegaan door eene »Onderrichtinge voor den leser." Deze pred. was reeds gedrukt, toen zij uitgesproken werd, en bragt vrij wat opschudding te weeg. Vgl. Es. CLEMENT *pred. over Dan. II*, 44, 45.

Hetzelfde.... te bekomen by P. Arentsz. 1674.

Amsterdamsche uitg.

De predicatie over de vyfde monarchie.... in sijn volle kracht herstelt en 'tgene tot desselfs na-deel ondertekent was, t'eene-maal herroepen van denselfden E. v. SOMEREN. Gedr. v. d. autheur. 1674.

JOANNES VOLLENHOVE.

Geb. 1632. Pred. te Vledder 1654, te Zwolle 1656, te 's Hage 1665. Emer. 1694. Gest. 1708.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 542, v.

De bontgenoten meester in 't velt tegens Vrankryk, *enz.* 1674. (N°. 7083).

Blyde inkomst van zyn hoogheit in Overyssel, *enz.* 1675. (N°. 7363).

Op de Zweedtsche nederlagen, *enz.* 1676. (N°. 7430). *In plano.*

Grafstede van.... M. DE RUITER, *enz.* 1677. (N°. 7544).

Gedicht, even als de drie vorige stukken.

Het vorstelyke huwelyxfeest geviert in 's Gravenhage, *enz.* 1677. (N°. 7561).

Gedicht, even als de beide volgende stukken.

Groete aen.... FREDERIK, graaf van Schomberg, *enz.* [1687]. (N°. 8416). *In plano.*

Op het vertrek van H. K. H. naar Engelant, *enz.* 1689. (N°. 8879). *In plano.*

De verlossinge van Gr. Britanje door.... WILLEM den Derden.... Gedicht door J. VOLLENHOVE, *enz.* 1689. (N°. 8900).

Hetzelfde. Andere druk. 1689. (N°. 8901).

Lykklagt over den hertog van Schomberg, *enz.* 1690. (N°. 8991). *In plano.*

Op de regeringe der koninginne in Engelant, *enz.* 1690. (N°. 9030). *In plano.*

Zegezang over Ierlants herstellinge, *enz.* 1690. (N°. 9032). *In plano.*

Gedicht, als de beide vorige.

J. VOLLENHOVES welkoomzang ter.... inkomst van Z. K. M. van Gr. Brit. in 't Gravenhage, *enz.* 1691. (N°. 9210).

Gelukkige herbergsaamheit, vertoont in een predikaatsie over II Kon. IV, 8—17, voor 't syn. van Z. Holl. door J. VOLLENHOVE.... In 's Gravenh. gedr., by Gill. van Limburg. 1694.

Met opdragt in rijm aan koningin MARIA van Engeland en Frankrijk, benevens berijmde bijschriften op bijbelsche prenten, de wonderen van ELIA en ELIZA voorstellende.

Tabitha... onsterflyk, vertoont in een lykpred.... MARIA II.... ter gedachtenisse, door J. VOLLENHOVE, *enz.* 1695. (N°. 9420).

J. VOLLENHOVES haagsche vredetriomf, *enz.* 1697. (N°. 9497).

Gedicht.

Een groot vorst, ons Israel ontvallen door de doot van den doorl. grootmagt. vorst WILLEM DEN DERDE..., beschermer des geloofs enz. Aldus vertoont in een predikaetsie over 2 Sam. III, 38, door J. VOLLENHOVE, *enz.* 1702. (N°. 9649).

Aan AMELIA, prinses van Nassau, opgedragen.

J. VOLLENHOVES kruistriomf en gezangen. In 's Gravenh. gedr., by Matth. Gaillard. 1750.

Met voorr. van JAKOB SPEX en de voorr. van V. vóór den 1sten druk. Aan het einde een register.

JOHANNES FEILINGIUS.

Geb. . Pred. te Badel en Gastel 1653, te Deurne, Vlierden en Liessel 1659, te Maashees en Zurendonk 1664. Gest. 1696.

V. D. AA, a. w. Dl. VI, bl. 76, v.

Op de.... uyt-tocht van de nederl. zeemacht onder... M. DE RUYTER en C. TROMP, *enz.* [1675]. (N°. 7303).

Op rijm.

FRANCISCUS PLANTE.

Geb. . Pred. te Strien 1647, te Zevenbergen 1653, te Breda 1658. Gest. 1690.

Verjaar-dagh van.... de princesse douair. van Orange, *enz.* [1675]. N°. 7368).

Gedicht.

EDONIUS VAN WADWERDEN.

Geb. . Pred. te Westnieuwland 1668. Afgezet 1673. Veldprediker. Pred. te Marienwehr 1680, te Kanum 1682. Ziekentrooster te Emden 1687. Gest .

Journael.... van 't geene voorgev. is op de tocht.... met.... het leger van...: de.... prince van Orangie, in.... 1675.... Door Ed. van Wadwerden, *enz.* [1675]. (N°. 7261).

PETRUS HAMER.

Geb. 1646. Pred. te Numansdorp 1672. Gest. 1716.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 146—148.

Paquot, o. l. T. I, p. 234.

P. Hamer.... wenscht de.... christ. kerke.... alle heil en zegen; volgens den eisch der leere ons vertoont in de besnydenisse... J. Chr., *enz.* 1675. (N°. 7388).

Verval van kerke en politie...., bestaende in 't misbruik van eten.... trouwen.... bouwen.... Eerste deel.... Door P. Hamer, *enz.* 1675. (N°. 7389).

De bazuine Gods.... op de dood van William de III... door P. Hamer, *enz.* 1702. (N°. 9655).

PETRUS ALLINGA.

Geb. . Pred. te Wijdenes 1658. Gest. 1692.

v. d. Aa, a. w. Dl. I, bl. 185, v.

Sententia theol.... de amore in fide, contra animadversiones.... G. Voetii.... defensa a Cepha Pistophilo. Traj. ad Rh.... 1676.

Vgl. *Afd.* 2, bl. 6. De schrijver is Allinga. (Vgl. *De Navorscher*, Dl. XIV, bl. 269).

P. Allingae mantissa ad duodecim erotematum decades, seu fusior dissertatio de tribus quaestionibus, breviter tractatis in dictis decad. 1 de actuositate mali haereditarii in infantibus...., 2 de actuos. mentis humanae ac mentis essentia, 3 de possibilitate tertiae substantiae perfectae.... diversae a subst. cogitante et extensa. Examinam.... quae.... de hac materia disseruit cl. Ger. de Vries.... sub. tit. Narrator confutatus. Praefixa est narratio hist. de controversiis... in acad. Ultraj. Traj. ad Rh. ap Corn. Noenard. 1679.

Met uitvoerige praef.

P. Allingae fax dissidii extincta, seu exercitationes pacificae ad

nonnullas quaestiones problematicas, quas hodie in Belgio potissimum moventur. Amst. ap. H. Wetstenium. 1682.

Met uitvoerige praef.

P. Allingae vis veritati illata repulsa, seu exercitationes pacificae ad nonn. quaest. problem., quas hodie moventur de testamentis et oeconomia foederum Dei. Acc. responsum ad nuperum d. Leydekkeri Apologeticum. Amst. ap. H. Wetstenium. 1682.

In de voorr. worden ook nog andere geschriften besproken. Vgl. hierboven bl. 133, v.

P. Allinga van de voldoeninge J. Christi tegen de Socinianen, zijnde voor aen gevoegt een breede.... aenspraek aen de leeser. Tot herstelling van de oude rechtsinnige waerheid, beneeveld.... door d. Leon. Ryssenius in sijn tractaet.... De oude rechtsinnige waerheid verdonkerd.... Nevens een toe-gift van eenige philosophica. Tot Utr., by Corn. Jac. Noenaert. 1675.

Met opdragt aan C. Fagel, waaruit blijkt dat de schrijver van dit stuk dezelfde is als de pred. van Wijdenes, die in het *Biogr. woordenb. der Nederl.* vermeld wordt. Vgl. hierboven bl. 92.

JOHANNES SYLVIUS.

Geb. . Pred. in de hoogd. gem. te Amsterdam . Gest. .

Vrede-wensch, ofte eenige vredens-vragen.... aen alle vreden-liefhebberen, waerby.... een raedt voor vroomen in dese dagen der verbitteringe, en een montstoppinge der partyen, die hier uyt occasie nemen om de Gereformeerde te lasteren. Door J. Sylvius. t'Amst. by Ger. Borstius. 1676. 8°.

ADRIANUS SEVERINUS.

De geestelijke jaer-feesten, in neêrd. rymen, op de geboorte, doot, verryzenis en hemelvaert des Saligmakers. Uitgebreit door Adr. Severinus. Gedr. in Leyden, voor Piet. van der Meersche. 1669. 8°.

A. Severijns mengelingen, bevattende keur van stijl en stoff. Tot Leyden, by Adr. Severinus. 1673. 8°.

Met opdragt van Huigens en register. Vooraf »Een godvrugtig mans, na het tafereel der christ. gedagten van... Montague, in rijm nagevolgt." Dan volgen met nieuwe pagin., de overige gedichten.

Het.... leven en sterven van.... M. DE RUITER.... Vertoond in een.... lykreden door ADR. SEVERINUS. [1676]. (N°. 7425).

AERNOUT MOONEN.

Geb. 1644. Pred. te Hardenberg 1668, te Deventer . Gest. 1711.

v. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. .

Gedachtenis van.... M. DE RUITER.... Door AERN. MOONEN, enz. [1677]. (N°. 7545).

Gedicht, even als de beide volgende stukken.

Grafschrift op.... de grav. van Benthem, enz. [1679]. (N°. 7722). *In plano.*

A. MOONENS lyktraenen...., ter.... gedachtenisse.... van MARIA, enz. 1695. (N°. 9365).

Juda in rou over JOSIA, of treurpredikaetsi.... op de doot der.... vorstinne MARIA.... Uitgespr.... door ARN. MOONEN. enz. 1695. (N°. 9439).

De doot van JOSUA, op het afsterven van.... WILLEM den Derden.... in een predik.... Uitgespr.... door ARN. MOONEN, enz. 1702. (N°. 9665).

SIMON JODOCUS KRUGER.

Geb. . Pred. te Berkel 1677. Emer. 1700. Gest. 1712.

v. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 404.

De kroone van het hooft der kerken van Utrecht af-gevallen, door het.... sterven van.... J. VAN LODENSTEIN.... Door S. J. KRUGER, enz. 1677. (N°. 7595).

HENRICUS VAN RIJP.

Geb. 1627. Pred. te Moerkapel 1656, te Bleiswyk 1657, te Woerden 1661, te Utrecht 1674. Gest. 1685.

Zions wee-klagen... over het leeven... van d. JOD. VAN LODENSTEIN... Door H. VAN RYP, enz. 1677. (N°. 7594).

GERARD CROESE.

Geb. 1642. Pred. bij de Staatsche bezetting te Yperen 1677, te Alblas 1678. Emer. 1707. Gest. 1710.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 850, v.

Paquot, o. l. T. I, p. 515.

Verhael van 't.... leven en de mirakelen van Rossa de Sante Maria, van de ordre der preekheeren.... Overgezet.... door G. Croese, enz. 1677. (N°. 7597).

A. VAN PANHUYSEN.

Korte lyk-reden over 't leven, sterven en begravinge van.... M. de Ruyter.... Gedaen door A. V. P., enz. 1677. (N°. 7546).

LAMBERTUS VISVLIET.

Geb. . Pred. te Amersfoort . Gest. .

Pertinent.... verhael van hetgene ontrent de beroepinge van d. Quirinus Best.... is voorgevallen.... Door L. Visvliet, enz. 1679. (N°. 7729).

Vgl. *Catal., Stuk II, Afd.* 2.

ANTONIUS SLEIDANUS.

d'Overtuyghde Dina, of.... nodige waerschouwingh tegen 't besien van de hedens-daegsche schouw-spelen, soo in 't ghemeen als wel bysonderlijk in dese bloedighe oorloghs-tijden. Bij maniere van t' samen-spraeck tusschen Apollos een pred. en Dina...., ontontworpen door Ant. Sleidanus.... Amst. voor Willem van Havert. 8°.

Zonder jaar.

PETRUS PLANCIUS JR.

Geb. . Pred. te Spanbroek en Opmeer 1654, te Purmerend 1655, te Zutphen 1662, te Rotterdam 1673. Gest. 1690.

Een naeckte vertooninge van de gelegentheyt der tooneelspelen, *enz.* 1681. (N°. 7803).

Op de keerzijde van het titelblad een paar puntdichten van J. DE DECKER.

Teerlingh ende kaert-spel, zijnde een samen-spraeck over de gelegentheyt derselve tusschen bTheophilus ende aPhiledonus. Samen gestelt door P. PLANCIUS.... Tot Rott., by Reyn. van Doesborgh. 1682.

WILHELMUS À BRAKEL.

Geb. 1635. Pred. te Exmorra 1662, te Staveren 1665, te Harlingen 1670, te Rotterdam 1683. Gest. 1711.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1157—1159.

Waerachtich verhaal van de rekenschap, gegeven van d. W. à BRAKEL wegens zijn e. verdediging van 't recht der kerke, waar uyt blijckt hoe zijn eerw. de usurpeerende macht der hooge overigheid in het suspendeeren en deporteeren van een pred. om kerk-zaaken.... in het syn.... in Vrieslandt.... en by de.... staaten van die provincie.... heeft tegen gestaan. Uitgeg. tot overtuiging van vleyende en tot aenmoediging van vreesachtige leeraers in Nederlandt. 't Utr. gedr., by W. Clerck. 1682.

De Heere J. CHRISTUS van de alleene ende souveraine koninck over sijne kerke uytgeroepen in eene verhandelinge over Ps. II, vs. 6. Door W. à BRAKEL.... Tot Amst., by Joh. Bockholt 1688.

Met uitv. voorr.

JOHANNES VAN HOLST.

Geb. . Pred. te Leeuwarden . Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 1001.

Missive aan een vriend tegens de antwoordt op een missive wegens.... de Dansmeester van Franeker geheekelt, *enz.* 1683. (N°. 7850).

Vgl. beneden op ULR. HUBER.

WILLEM MOMMA.

Geb. 1642. Pred. te Lubek 1666, in den Ham 1673, te Middelburg 1676. Afgezet. Gest. 1677.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. .

Gods uitnemende liefde tot den vervallen sondaer, ontworpen in een predic. over Joh. 3, 16, door W. Momma.... t' Amst., by Joh. Bockholt. 1683.

Vgl. voor Momma *Catal.*, *Stuk II*, *Afd.* 2, bl. 24—26.

EMILIUS VAN CULEMBORGH.

(AEMIL. V. CUILEMBORGH).

Geb. . Pred. te Batenburg, te Heusden 1678, te Londen 1692. Gest. .

Zions klaegh-liedt over de.... vervolgingen tegens haar in Vrankryck aengericht, *enz.* 1686. (N°. 8294).

Oratie.... tot lof van het.... huis van Orangien, op.... de geboortendag van Willem den Derden... Uitgespr. door Aem van Cuilemborgh.... Neffens de heroica, *enz.* 1691. (N°. 9177).

Oratie.... behelsende de.... daden van.... Willem den derden...., 'tsedert 1691 tot 1695...., in nederd. dichtmaat.... Door Em. van Culemborgh, *enz.* [1695]. (N°. 9441).

HENRICUS SCHENCKEL.

Geb. . Schoolmeester te Farmsum. Pred. te Meethuisen 1681. Gest. 1713.

Een waer verhael van.... voorvallen...., in dese watervloedt van.... 13 Nov. 1686 over de prov. van stadt en lande uytgevoert.... Door H. Schenckel.... Den sesden druk, *enz.* 1687. (N°. 8415).

WILHELMUS VELINGIUS.

Geb. . Pred. te Kuinre 1673, te Vollenhoven 1674, te Groningen 1680, te Rotterdam 1685. Gest. 1690.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 480.

Nederlands dank- en vier-dags-taal, wegens de verheffinge.... van.... Willem III en Maria II.... Gehoord.... uit de mond van W. Velingius, *enz.* 1689. (N°. 8894).

Hetzelfde.... in twee predic.... van W. VELINGIUS, *enz.* 1691. (N°. 9176).

W. VELINGIUS redevoering over den apostel JOHANNES..., uitgespr. in de Hoofdtkerk den XXIX Nov. MDCCXXXV, by het aanvaarden van het hoogleeraarsampt in de godgel. en h. welsprekenheit in de Rotterd. hooge schoole. Vert. door D. A. Te Rott., by Jan Dan. Beman. 1736.

Opgedragen aan de regering. Aan het einde gedichten van W. v. TINGE en J. TER HOFSTEDE.

JOHANNES VLAK.

Geb. . Pred. te Soetermeer 1657, te Purmerend 1664, te Zutfen 1674. Gest. 1690.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 522—524.

Triumphus veritatis of kort bericht van de rechtzinnigheid der leere na de formulieren..., aengeweezen uit de samenhang, vergelijking, vermaarste godgeleerden en openhertige verklaring over eenige extracten, getrokken uit het boek Dissertationum trias.... van J. VLAK.... voor d'auteur. A°. 1689. 8°.

Met opdragt van VLAK aan de regering van Utrecht. VLAK heeft de volgende tractaatjes uitgegeven: *Eewig euangelium*, *Zegen en vloek*, *Sabbath en dag des Heeren*, *Oeffening in wijsheid*, waarover hij door KOELMAN en LEIDEKKER was aangevallen.

DAVID FLUD VAN GIFFEN.

Geb. 1653. Pred. te Wijhel 1674, te Nieuw-Brongerga 1678, te Sneek 1681, te Dordrecht 1688. Gest. 1701.

v. D. AA, a. w. Dl. VII, bl. 180—183.

De vryheit.... van het geestelik trouw-verbont.... Gedaen op Orangewout by.... het.... by-leger tusschen.... JOHAN WILHELM.... van Saxen Eysenagh met.... AMALIE VAN NASSAU. Door D. FL. VAN GIFFEN, *enz.* 1690. (N°. 9124).

NICOLAAS MULERIUS.

Geb. . Pred. te Zuidzijpe 1658, te Harderwijk 1674. Gest. 1692.

's Landts blydtschap... over de.... aenkomste van.... WILLEM DE III...,

vertoont in eene praedik. door N. Mulerius, *enz.* 1691. (N°. 9222).
Zie voor zijn *Vita* H. Emmii op M. Alting en A. M. Isinck.

CORNELIUS BOSCH.

Geb. . Pred. te Renswoude 1656, te Maasland 1663, te Brielle, te Alkmaar 1667, te 's Hage 1676. Emer. 1713. Gest. 1715.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 936.

Het heyl der koningen vertoont in een predicatie.... in de tegenw. van Willem de III.... Door C. Bosch, *enz.* 1691. (N°. 9219).

Hetzelfde. Na de copy. 1691. (N°. 9220).

JOANNES ACRONIUS À BUMA.

Geb. . Pred. te Loenen 1659, te Beekbergen 1672. Gest. 1705.

v. d. Aa., a. w. Dl. II, bl. 1559.

J. Acronii à Buma Argo belgica sive de expeditione Belgico in Africa et America sub propraefectura... M. Ruteri. Carmen chronicum, annum congruum MDCLXV
Literis chronicis accurate designans
Bis in disticho, et semel in singulo versu
Ex amussim ad Mercurii Hollandici relatum.
Dav. typ. Joh. Columbij. [1665]. 8°.

Uraniae centus durus et mollis sive elegiae sacrae ad exitialem omnigenae inhumanitatis duritiem, ut et luxus et socordiae mollitiem, contra vulgares Sirenum ad Inferos ducentium odas, evitandam, adque sedes beatorum possidendas. Auct. J. Acronio à Buma.... Dav. typ. J. Columbij. 1670. 8°.

J. Acronii à Buma Europaea sive forum festivum in quo a prosopopoeis poeticis de belli et pacis usu atque abusu causae dicuntur analogice et omnifariam. Cum quatuor elegiis.... Harder. typ. Alb. Sas. 1678. 8°.

J. Acronii à Buma hyems sesqui-millesima, centesima, septuagesima nona, genuinis sermonibus delinitae in magnatum et legatorum otium ingenuum. Harder. typ. Alb. Sas. 1679. 8°.

J. Acronii scenopegia super technophio sinonio lojolitico ad sedi romanae thronum britannicum partu ficto supponendum, at divinitus deluso per Guilielmum Henricum... et Mariam Stuartiam....

Omnipotentis dextra coronatos; exhibentia scenas, lemmata, symbola ac epigrammata chronologicae, amphibologicae, anagrammaticae, per echun sonantis, et omnigenae lectionis exanthlata, &c. Dav. ex off. Arn. Curtenii. [1689]. 8°.

J. ACRONII à BUMA CHRISTUS patiens nostri causa, celebratus et cultus carmine elegiaco. Daventr. exc. Arn. Curtenius. 1688. 8°.

Met opdragt aan WILLEM III. Achter de lat. verzen volgt de vert. in holl. rijmen.

Floa Guilielmaea super GUILIELMI HENRICI M. Brit. regis invict. adv. Sultanio-Gallum auspic. reditu, *etc.* 1692. (N°. 9269).

J. ACRONII à BUMA Gulielmidos, panegyris ad GULIELMUM III, *etc.* 1701. (N°. 9607).

Bethlehemsche mengelzangen, noopende de... geboorte... J. CHR[t]. Eenige psalmen DAVIDS... Zwierdichtjens over allerley geestelijk stof. Staaltje van SALOMONS wysheit.... Letterkeeren over.... bibelsze personagie naamen. Mitsg... geestelyke liederen. Door J. ACRONIUS VAN BUMA... Gedr. voor den autheur. 1681. 8°.

De *Zwierdichtjens* enz. met nieuwe pagin.

CASPARUS ALARDIN.

Geb. . Pred. te Sluis 1681, te Wezel 1685, te Arnhem 1688. Gest. 1692.

De geluksaligheyt van den weg des rechtveerdige alsmede de fonteyne des levens, voorgestelt in eenige predicatien over den eersten psalm en ps. XXXVI, 8, 9, 10. Door d. C. ALARDIN... Tot Amst., by Ger. Borstius. 1693. 8°.

Met titelprent en opdragt van een onbekende aan de gem. van Arnhem. Aan het einde een „Treurgesang" over den dood van ALARDIN (15 Aug. 1692) van JOH. D'OUTREIN (geschr. te Wesel), en een „graf-schrift" van W. D'ORVILLE, pred. te Vlaardingen.

THEODORUS VAN TOLL.

Geb. . Pred. te Woudenberg 1690. Gest. .

Neerlands dankaltaar.... ofte dankpredik ... op de overwinninge van... Namen.... door TH. VAN TOLL, *enz.* 1695. (N°. 9355).

HERMANUS DE MOOR.

Geb. . Pred. te Langeraar 1677, te Schagen 1682, te Breda 1692, te Utrecht 1698. Gest. 1724.

De begravinge van SARAH...., toegepast op de begravinge van.... MARIA.... In een lyckrede.... door H. DE MOOR, *enz.* 1695. (N°. 9434).

AEGIDIUS SCHUTTER.

Geb. . Pred. te Buren 1691, te Wijk bij Duurstede 1694. Gest. .

Lyk-reden over... MARIA STUART... Uitgespr.... door AEG. SCHUTTER, *enz.* 1695. (N°. 9429).

PAULUS STEENWINKEL.

Geb. . Pred. te Schelluinen 1691, te Wijk bij Duurstede 1693, te 's Hertogenbosch 1696, te Amsterdam 1700. Gest. 1740.

Juda's klagten in een lijkreden.... over.... MARIA de II.... Uytgespr... door P. STEENWINKEL, *enz.* 1695. (N°. 9428).

ANDREAS SURENDONCK.

Geb. . Pred. te Sparwoude en Sparendam 1654, te Reeuwijk 1659, te Cloetinge 1669, te Raamsdonk 1671, te Geertruidenberg 1691. Gest. 1698.

Rouw- en treurtooneel... door de.... doot van.... MARIA...., vertoont in een lijckpred.... door ANDR SURENDONCK, *enz.* 1695. (N°. 9426).

FREDERICUS GULIELMUS WESTHOVIUS.

WILHELMI HENRICI.... vita et gesta heroica.... Per F. G. WESTHOVIUM, *etc.* 1695. (N°. 9442).

Brittannia vindicata, sive prosequutio in descriptione vitae WILHELMI III, Auriaci.... principis...., nunc Magnae Brit.... regis, carmine

(usque ad annum 1692) exhibita per F. G. WESTHOVIUM. Dordr., ex typogr. Jac. à Wiel. 1696.

Met opdragt aan de stat. gen.

Sevenbergse klagreden over de.... dood van.... WILHEM den III..., door F. G. WESTHOVIUS, enz. 1702. (N°. 9658).

THEODORUS LAKEMAN.

Geb. . Pred. te Petten 1681, te Oost-Zaandam 1682, te Hoorn 1691, te Venhuizen 1718. Gest. 1727.

HISKIAAS dood..., toegepast in een predik. op de... begravenisse van... MARIA STUART.... Door TH. LAKEMAN, enz. 1695. (N°. 9432).

Met een lat. gedicht van den hoornschen pred. M. HARLINGIUS.

FREDERIK VAN HERMKHUYSEN.

Geb. . Pred. te Elten 1686. Verplaatst naar Asch 1691. Gest. 1707.

Israel ter uitvaart met MIRJAM, of lyk-reden... by... de begravenisse der.... vorstinne MARIA STUART...., uitgespr.... door FR. VAN HERMKHUYSEN, enz. [1695]. (N°. 9436).

HENRICUS NAHUYS.

Geb. . Pred. te Schoondijk, te Hoornaar 1686, te Delftshaven 1687. Emer. 1719. Gest. 1722.

D' Algemeene heerschappy des doods.... in een lijk-reden over.... MARIA.... van Gr.-Britt..... Door H. NAHUYS, enz. 1695. (N°. 9437).

LUDOLPHUS DE WITH.

Geb. 1651. Pred. te Doorn 1674, te Reenen 1676, te Rotterdam 1681. Gest. 1704.

Gods oordeel over Zion beschouwt in het.... afsterven van.... MARIA, kon. v. Engeland.... Door L. DE WITH, enz. 1695. (N°. 9433).

DANIEL LE ROY.

Geb. 1661. Pred. te Koog 1685, te Nijmegen 1691, te Rotterdam 1698. Gest. 1722.

DE LA RUË, a. w. bl. 87—91. — PAQUOT, o. l. T. II, p. 79, v.

De god-vruchtige DEBORA's dood...., toegepast op die van.... MARIA STUART.... Door D. LE ROY, *enz.* 1695. (N°. 9435).

De vervloekte konings-moord.... ondekt.... In een predic..... door D. LE ROY, *enz.* 1696. (N°. 9458).

Des koninks lang leven...., toe-gepast op.... WILLEM de Derde.... in een predik. Gedaan.... door D. LE ROY, *enz.* 1700. (N°. 9550).

De zeekerheid van der vorsten dood...., toegepast op de.... dood.... van.... WILLEM de III.... Door D. LE ROY, *enz.* 1702. (N°. 9651).

THOMAS BOLWERCK.

Geb. . Pred. te Leuven, te Beusichem 1676, te Leerdam 1699. Gest. 1712.

Gezegende gedagtenis van MARIA de II..., gehouden op den dag harer begravinge.... Door TH. BOLWERCK, *enz.* 1695. (N°. 9438).

WILHELMUS EVERSDYK.

Geb. 1653. Pred. te Wemeldingen 1681, te Oostzaan 1684, te 's Hertogenbosch 1685, te Rotterdam 1686. Gest. 1729.

V. D. AA, a. w. Dl. V, bl. 253, v.

DE LA RUË, a. w. bl. 258—265. — PAQUOT, o. l. T. II, p. 122, sv.

Weeklachte der Heyligen.... Opgestelt by.... het.... afsterven der.... prins. MARIA STUART.... door W. EVERSDYK, *enz.* 1695. (N°. 9415).

ANDREAS HOLLEBEEK.

Geb. . Pred. te Hendrik Ido Ambacht 1677, te Dordrecht 1688. Gest. 1710.

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 991, v.

Het rou-dragende Zion...., omdat.... is gevallen.... MARIA STUART II... Voorgest. in een lyk-rede.... door ANDR. HOLLEBEEK, *enz.* 1695. (N°. 9423).

Hetzelfde. Den 2den druk. 1695. (N°. 9424).

JOHANNES HENRICUS LEDEBOER.

Geb. . Pred. te Almelo en Nieuwkerk 1689. Gest. 1697.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 225.

De algemeene rouw op het.... overlijden van.... Maria Stuart.... Lijk-oratie, uitgeboezemt.... door J. H. Ledeboer, *enz.* 1695. (N°. 9405).

GERARDUS JOHANNES TER KINDER.

Geb. . Pred. te Renooi 1690, te Acquoi 1692, te Buren 1694, te IJsselstein 1697. Gest. 1712.

Kristelyk sterf-gewin..., in een predik.... ter geleg. van het overleiden der.... vorstinne Maria Stuart.... Uitgespr..... door G. J. Ter Kinder, *enz.* 1695. (N°. 9417).

JOHANNES A BORREVELD.

Geb. . Pred. te Buren . Gest. .

J. a Borreveld panegyricus in laudem Guilielmi III, *etc.* 1696. (N°. 9459).

PETRUS DITTELBACH[1].

Geb. . Pred. te Neudorf in O. Friesl. tot 1676. Verblijf in Friesland en in Holland. Gest. omstreeks 1700.

Beersheмius, o. l. s. 605.

Verval en val der Labadisten of derselver.... wyse van doen.... en kerk-formering...., voorn. derselver leere.... Door P. Dittelbach, *enz.* 1692. (N°. 9297).

Hetzelfde. Den tweden druk, verbetert. Amst. by Dan. van den Dalen. 1692.

Met dezelfde opdracht.

Den jalourssen buurman en de onderdrukte onnoselheyt, zynde een.... oprecht verhael van de twist-sake, verhandelt voor de.... kerkenr. van de geref. gemeente tot Amst. tusschen Peter Schibaan, briefbestelder, als klager en P. Dittelbach.... Nevens een.... ondersoek van de redenen, om dewelke de beklaagde door de..... kerkenr.

---

1) Hij was een aanhanger der Labadisten.

van het h. avondmaal en den h. predig-dienst geweert is. t'Amst. by Dan. van den Dalen. 1697.

Met voorr.

Clavis errans of de verdraayde sleutel, zynde een.... oprecht verhaal van de procedure, gehouden by het synodus van N.-Hollandt tot Alkmaar 1698, in de twistsake van P. Dittelbach.... Ter nedergestelt in 3 brieven. t' Amst. gedr. voor den autheur, en zyn te bekomen by Andr. van Demme. [1698].

Circuliere of kreytz-brief aan alle de respective kerken-raden en classen van N.-Hollandt in een kerktwist-zake, in welke verhandelt worden de rechts-plegingen van de synodus.... tot Haarlem, om te dienen op het aanstaande syn.... tot Hoorn, zynde het vervolg van de Clavis errans.... Door P. Dittelbach.... Gedr. voor den autheur.... Tot Amst. by Nath. Holbeek. 1701.

ADRIANUS BEUKELAAR.

Geb. . Pred. te Oudvossemeer 1678, te Tholen 1680, te Goes 1687, te Utrecht 1691, te Amsterdam 1696. Gest. 1717.

De vreede der broederen verhandelt in een inleydings-predicatie gedaan binnen Amst. in de nieuwe kerk den 3 Oct. 1696. Door Adr. Beukelaar.... t'Amst. by Jello Visser. 1697. 12°.

Ook de leerr. waarmede Beukelaar afscheid nam van de gem. te Utrecht zag het licht.

MICHAEL ARNOLDI.

Geb. . Pred. te Menaldum 1682, te Harlingen 1683, te Leeuwarden 1693, te Haarlem 1703. Gest. 1763.

v. d. Aa, a. w. Dl. I, bl. 382, v.

Vrieslands treur-gedachtenis over de dood van.... Henrik Casimir.... Voorgestelt.... door M. Arnoldi, *enz.* 1697. (N°. 9515).

JOHANNES TITAMA.

Zions ontstokene.... vree-bazuyn. Bij maniere van predic. voorgest.... door d. J. Titama, *enz.* 1697. (N°. 5914).

ANTONIUS HOPPENBROUWER.

Betuyging van de Godt des vredes aan Neêrlands volk. Te saemen gestelt door ANT. HOPPENBROUWER, *enz.* 1697. (N°. 9511).

Op rijm.

JOHANNES SMETIUS.

Geb. 1636. Pred. te Ubbergen 1661, te Nijmegen 1679. Gest. 1704.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 87.

Synodale ordonnantiën ende resolutiën tot nut, dienst en gerief der kercken, onder de chr. synodus van 't hertoghdom Gelre en graefschap Zutphen gehoorende, na ordre van hoogh-gemelde christ. synode uyt-gegeven door SMETIUS J. f..... Tot Nym., by Abr. van Wesel. 1699.

De bouwstoffen tot dit werk waren reeds door SMETIUS' vader bijeengebragt.

Hetzelfde. Op nieuws overzien.... en aangevuld tot.... 1735. Tweede druk. Te Nymegen, by Wilh. Bongaards. 1736.

Met voorr. en register.

DANIEL GHYS[1]).

Lykreden van PETRUS FRANCIUS over het afsterven van.... STEPHANUS MORINUS...., overgebragt door D. GHYS, *enz.* 1700. (N°. 9555).

Zie ook op FRANCIUS.

De zeeden der Israëliten ten voorbeelde eener volmaakte republyk ontworpen, en door hoedaanigen opgang der kerkl. staat der Kristenen den ondergang van 't joods gemeenebest verhaast heeft. In 't frans beschr. door.... FLEURI, en.... tot een toegift op het vierde stukje van de Republyk der Hebreen, door D. GHYS.... Met printverb. en blad-wyzer.... Tot Amst., by Robb. Blokland. 1702. 8°.

De voorr. is van W. GOEREE.

---

1) Hij is niet dezelfde als D. GYSIUS hierboven bl. 114.

JOANNES CUPERUS[1]).

Geb.   Pred. te Groot-Ammers 1686, te Schiedam 1700. Gest. 1708.

Christ. jubel-jaar of verhandeling van het oude jubel-jaar.... Door J. CUPERUS, enz. 1700. (N°. 9546).

ADAMUS VAN HALEN.

Geb. 1650. Pred te Oude Tonge 1678. Gest. 1719.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 92.

De klagende dogter van Juda over het verlies van haar kroon. Toegepast op de.... dood van.... WILLEM de Derde.... door AD. VAN HALEN, enz. 1702. (N°. 9656).

DOMINICUS GOLTZIUS.

Geb. 1644. Pred. te Achlum en Hitsum 1668, te Tjummarum en Hitsum 1678, te Hindeloopen 1684. Emer. 1719. Gest. 1720.

v. D. AA, a. w. Dl. VII, bl. 280, v.

Geen heyl in het vertrouwen op.... prinsen.... Gedaen.... by geleg. van de dood.... van.... WILLEM de Derde.... Door D. GOLTZIUS, enz. 1702. (N°. 9666).

Denk- en dank-predikatie wegens Hindeloopens verlossinge uyt vuurs- en waters-nood. Gedaen den 19 Oct. 1701 uyt.... Nahum cap. 1 vs. 6, 7, door D. GOLTZIUS.... T'Amst., gedr. ter drukk. van Jac. van Hardenberg. 1702.

Met ged. van A. v. HELDERSBERG.

JOHANNES DOESBURG.

Geb.   . Pred. te Varik 1668, te Beest 1670, te Jaarsveld 1672, te ampen 1674, te Rotterdam 1678. Gest. 1711.

v. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 231.

De rouwe van gansch Juda over.... JOSIA, toegepast.... op het.... afsterven van... WILLEM de Derde... door J. DOESBURG, enz. 1702. (N°. 9650).

1) Deze J. CUPERUS JACOBSZ. niet te verwarren met J. CUPERUS CORNZ., die in 1685 pred. te Sassenheim en in 1700 afgezet werd.

WILHELMUS ESWYLER.

Geb. 1672. Pred. te Harenkarspel en Dirkshoorn 1696, Gest. 1747.

Het.... afsterven van.... WILLEM de Derde.... In een leerr.... door W. ESWYLER, *enz*. 1702. (N°. 9654).

ALARDUS TIELE.

Geb. 1673. Pred. te Haaften 1696, te Rotterdam 1703. Emer. en gest. 1748.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 430, v.

De dood.... van.... DAVID...., overgebragt op.... WILLEM de Derde.... Door AL. TIELE, *enz*. 1702. (N°. 9657).

JOHAN VAN ZELST.

Geb. Pred. te Burcharen en Hernen 1688, te Rossum en St. Andries 1685, te Ysselstein 1690. Gest. 1730.

De zieltogende Juda...., treur-rede.... toegepast op het.... afsterven van WILLIAM III.... Door J. VAN ZELST, *enz*. 1702. (N°. 9661).

THEODORUS UBINK.

Geb. . Pred. te Houten 1699, te Overschie 1704, te Delfshaven en te Alkmaar 1706. Gest. 1709.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 452.

Zalige na-gedagtenis van DAVIDS leven en sterven, toegepast op het... afsterven van.... WILLEM DE III.... door TH. UBINK, *enz*. 1702. (N°. 9662).

JOHANNES VAN STAVEREN.

Geb. 1662. Pred. te Nootdorp 1686, te Alkmaar 1695, te Amsterdam 1708. Gest. 1724.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 389.

'T ontluysterd Neerland, door de.... dood van den grootsten land-genoot, erff-stadh.... der vrije Batavieren WILLIAM DE IIIde.... In een lijk-reden aan de gem. van Alkmaar over Klaag-lied V vs. 16.

Op den XXVI Maart.... vertegenwoordigt door J. VAN STAVEREN. Tot Leyden by Fred. Haaring. 1702.

Met voorr.

JOANNES HENRICUS BEKKER.

Geb. . Pred. te Jelsum 1705. Gest. 1787.

Sterf-bedde van.... B. BEKKER.... voornamentliik (*sic*) voorgestelt uit sijne redenen tegens verscheidene gebruikt, en sulks na een.... kort ontwerp van sijn leeven, volgens sijn eigen hand-schrift, gevonden onder sijne.... papieren. Te samen, tot stuitinge van valsche geruchten, uytgegeven door sijn soon J. H. BEKKER S. S. theol. et meth. stud. t' Amst., by Dan. van den Dalen. [1703].

Met voorr. van 1 Sept. 1698.

LEONARD BEELS.

Geb. 1674. Pred. te Breukelen 1699, te Gouda 1708, te Amsterdam 1722. Gest. 1756.

V. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 255, v.

Babels nederlaeg en ondergangk, uit Jer.... LI v. 30—33. Verhandelt in eene predic. op den alg. dankdag den 23 Juny 1706 en toegepast op Vrankryks nederlaeg by Ramillies en den aenstaenden.... ondergangk van het geestlijk Babel, door L. BEELS.... Te Utr. by Will. van de Water. 1706.

Opgedragen aan KONST. DE VOGELAER, wed. van den pred. IS. LE MAIRE te Amst. Vooraf een brief over eenige onaangenaamheden, die BEELS met den hr. VAN NYENRODE had gehad.

HENRICUS LAMBERTUS VAN LUNEN.

Geb. Pred. te St. Antoniepolder 1684, te Buiksloot 1695. Gest. 1720.

Den voorlooper der waterlandsche of buikslootsche godsvrees, of.... justificatie van alle de handelingen en proceduren van den... kerkenr. v. Buiksloot.... tegen haren koster en schoolm. CORNELIS CROON. Met goedvinden.... des voorn. kerkenr.... opengelegt door H. L. VAN LUNEN.... Tot Amst., by Is. Stokmans. [1706].

Met voorr.

D. H. L. VAN LUNEN.... beknopt.... verhael van alle de moeyelikheeden en.... vervolgingen sijn e., om 't.... van God hem afgevor-

derde redres van een schandelick bestierde en.... verkorte arme beurs, overgekomen en door ses menschen tot Buyksloot en derselver dienaer NIC. BRUYN.... aengedaen. By wyse van apologie... voor de voeten van haar ed. gr. mog.... ter nedergelegt. [1709 ?]

Zonder afzond. titelblad.

ABRAHAM JOSUA BRAKONIER.

Geb. 1670. Pred. te Nijmegen 1703, te Utrecht 1706. Gest. 1736.

V. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1169 v.

Des regtvaerdigen ingang in de vrede en rust op zyne slaap-stede, ter gelegenth. van 't.... afsterven van.... KORNELIUS RUITER, ontslaapen den 2en en begr. in den Dom den 7en van slacht-m.... 1710.... Uitgespr. in dez. kerke den 9en.... uit Jes. LVII, 2 door ABR. J. BRAKONIER.... Te Utr. gedr. by Th. Appels. 1710.

Met ged. van P. POERAAT en anderen.

HUBERTUS PIEROOM.

Geb. 1674. Pred. te Waarden 1699, te Nisse 1704, te Goes 1707. Gest. 1741.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 95.

Hervormde kerken-tught en deszelfs voorstanders, in de.... afzetting van.... G. VAN BUYTENDYK,.... gebillikt uit een vertoog zoo van zyn.... gedrag als zeer gevaarlyke.... leer-stucken, ofte een.... wederantwoord' noopens.... BUYTENDYKS.... klagten, zoo genaemde christ. belijdenisse en.... grond-regel, waar in.... zyn overeenstemminge met.... P. VAN HATTEM vertoont.... word. Alles voor de liefh. des.... waren godsdienst door H. PIEROOM.... Tot Goes, gedr. by Joh. Meyer. 1714.

Met opdragt aan de regering van Goes.

ABRAHAM MAGYRUS.

Geb. 1634. Pred. aan de Koogh op Texel 1658. Gest. 1702.

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. 72, v.

Almanachs heiligen of history der opkomst, voortgang en viering van alle de heyligen, die.... met roode letters in den Almanach aengewesen zyn.... Jok- en ernst-wyze verhandeld door ABR.

Magyrus van Medenblik.... Vierde druk.... Te Amst. by Nic. ten Hoorn. 1717. 8°.

Met register.

ADRIAEN VAN BOSCHEIDEN.

Geb. Pred. te Kalslagen 1710, te Voorschoten 1713, te Zwolle 1717, te Leiden 1719. Gest. 1739.

Leidens feesthoudende gemeente..., vervrolyckt over den derden vyftigjaerigen jubeldag van Hollands hooge school...., gevierd in de Pieters kerck den VIII van Febr. MDCCXXV; en dus.... in de avonduure van dien.... dag in de Hooglandsc kerck by dezelve.... blydschap gehouden, met een leerr. uit Ezra cap. 3 v. 10, 11...., uitgesproocken door Adr. v. Boscheiden.... Te Leiden, by Dan. Goetval. 1725.

Opgedragen aan de vier afgevaardigden uit de staten en aan de curatoren.

CORNELIS VAN HEUSDEN.

Krankbezoeker te Amsterdam.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 749.

Het allervolmaakste van alle schepzelen zakelyk onderscheiden.... goddelyk-wezen, 'tgeen Pontiaan van Hattem en zyne navolgers.... noemen 'swerelds afgod...., welks val.... zy zeggen te moeten.... bevorderen, tegens dezelven betoogt den eenigen.... God.... te zyn; met de nodige.... bewys-stukken.... Vervat in vyf brieven aan.... N. N., opgestelt van eenen liefh. d. waarheid, ende.... in 't licht gegeven door C. van Heusden...., ter waarsch. voor de.... voortplanters der Atheistery.... en byzonderlyk tegens Hendrick Woutelaars.... Tweede briev.... t'Amst., by Jac. en Ger. Borstius. 1734.

Met approb. van de acad. te Utr., Gron. en Duisburg, opdragt aan de burgem. v. Amst. en registers. Vgl. voor den 1en brief *Stuk II, Afd.* 2, bl. 11.

Eenige onpartydige vraagen aan Carel Bouman over zyn eigen stellinge, gedaan in zyn brief aan Willem Beumer, noopens Gods aanbiddelyke werkinge &c. tegen het onderzoek van W. Deurhof over de noodzakelykheid.... der werkinge Gods, door B. S. Cremer...., waarby.... Bouman gedaan heeft een aanhangsel...., als ook een brief aan Andries de Vried over 't geestelyke leven. Door C. van Heusden k.b. Waarby.... zyn aanm. over 't boek van H. R. van Overwijk, schrift. ingegeven aan de.... kerk. van Amst.... 13 July 1724. Waar by.... een twist.... met Raap en Effenman met Jan van den Dam over 't gevoelen van W. Deurhof. Tot Amst., by Ant. Waldorp. 1740.

Met voorr. en register van de stellingen van Bouman.

Waare en levendige afbeelding van C. BOUMAN, opgemaakt in twee uittreksels van.... smaatredenen, met welk die verwaande.... nar op een injurieuse.... wyze in twee uitgeg. schriften heeft aangetast den goeden naam van.... B. S. CREMER...., THEOD. VAN SCHELLUINEN en.... C. VAN HEUSDEN. Te Amst., by A. Olofsen. 1741.

CREMER was prof. te Harderwijk, SCHELLUINEN pred. te Amst.

t Vervolg op de.... vraagen gedaan aan C. BOUMAN over.... stell. in zyn brieven aan W. BEUMER en ANDR DE VRIND, en onpartydig onderzoek.... tegen het Onderzoek van W. DEURHOF, waar in ontdekt word de ontrouwe behandelingen van C. BOUMAN tegen.... C. VAN HEUSDEN in zyn Historisch verhaal van de.... behandelinge der.... kerk. van Amst. Waar by komt een aenwysinge dat ABR. RAAP ontrouw handelt in zyn.... samenspraaken.... Door C. VAN HEUSDEN. Tot Amst., by Ant. Waldorp. 1741.

RAAP, »porceleyn-verkooper op den Vygendam te Amst.," was een Deurhoviaan.

BERNHARDUS KEPPEL, DE JONGE.

Geb. 1685. Pred. te Vleuten 1712, te Monnikendam 1727. Afgezet 1743. Gest. 1756.

V. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 123—125.

H. VAN ALPHENS rededevoering over Godt drie-eenig.... Uit het lat.... door B. KEPPEL.... Te Utr.... 1734.

Zie op H. VAN ALPHEN.

ANTONIUS VAN HARDEVELDT.

Geb. . Pred. te Eethen en Drongelen 1721, te Wijk 1723. Gest. 1777.

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 176—178.

De ontdekte wolf in den pot ofte historische saamenspraak van een predikant met een christen, over de.... profeetsie van.... BENEDICTUS XIII op.... sakramentsdag.... 1734, en.... over de geref. religie, het onderscheidt der.... Roomschen en Paapschen, de geschienis der Tempelieren onder.... KLEMENS V, het corpus juris der Pauzen, het gevoelen van JANSENIUS...., het rechtzinnige van AUGUSTYN in de communie.... Niet tot verbittering maar verbetering door ANT. VAN HARDEVELDT. Te Utr., by Joh. Evelt. 1735.

Met kerk. approbatie en opdragt aan JAN VAN BERKEL, »raadt in de vroedtschap" te Rotterdam.

SEBALD GODFRIED MANGER.

Geb. 1704. Pred. te Heemstede 1728, te Goes 1729, te Maastricht 1733, te Delft 1743. Emer. 1778. Gest. 1795.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 138, v.

Reedenvoering over het leven van Christus, als leeraar in eenen godgeleerden, geh..... 13 Juni 1737 door S. G. Manger ..., ter inwying in het aan hem opgedragene hoogleeraarschap der h. godgeleertheit in de ill. school ald. Uit het lat. vert. en door.... aanm. des auteurs verm. In 's Gravenh., by Is. v. d. Kloot. 1736.

BERNHARDINUS DE MOOR JR.

Geb, 1672. Pred. te Oud-Loosdrecht 1695, te Maassluis 1701, te Gouda 1712. Gest. 1743.

Het bestendig geluk van een geestelyk overwinnaer, voorgest. uit Openb. III, 12, tot een afscheids-reden aen het.... synodus van Z.-Holland binnen Gorinchem.... July 1736. Door B. de Moor.... Te Gouda, by W. en J. van Esch, en te Gorinchem, by Jak. v. Wyk. 1737.

Opgedragen aan Mr. Hendr. van Hees en Johan Deym. Met voorr. en lat. gedicht van F. G. Westhovius. Aan het einde lat. aanteek.

JOHANNES VAN EERBEEK.

Geb. Pred. te Buren 1735. Ontslagen 1744. Gest.

Apologie offte verantwoordinge van J. van Eerbeek...., gedaen voor de.... classis van Bueren op de beschuldigingen.... tegen syn eerw. ingebragt en aangenomen op 't.... classis voorn., verstrekkende tot een staaltje van den heedend. toestant onser kerken. Uytgeg. door een voorstander der herv. waarheyt en ongeveynsde vroomheit. Te Culenb. by Laur. Hammius. 1738.

Hierin ook de beschuldigingen tegen van Eerbeek ingebragt.

GEORGIUS HORNIUS.

Kerkelyke en wereldlyke historie, van de scheppinge.... tot.... 1666.... Nevens een.... vervolg tot.... 1696.... T'Amst. by Joh. Rotterdam. 1739. 8°.

Zie op Melchior Leydekker.

A. WILLEMZONIUS.

Student in de godgeleerdheid.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 207.

Korte afbeelding van het zogenaemde Histor. verhaal, met.... aanhangsel en voorafgaande werk van C. BOUMAN, waarin hy ondernomen heeft om.... hoog-gel. mannen met onbezonnen lastertaal te bekladden. Opgesteld door A. WILLEMZONIUS.... Te Amst. by A. Olofsen. 1741.

GABRIEL VAN DEN VELDE.

Geb. . Pred. te Alphen (N. Br.) 1703, te Etten 1705, te Breda 1711. Emer. 1740. Gest. 1761.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 480.

Keurstoffen, behelzende XIV predikatiën over eenige uitgelezene texten des O. en des N. Test., waar onder het geheele XII cap. van SALOMONS Prediker, gedaan door G. VAN DEN VELDE..... Te Dordr. gedr. by Joann. van Braam. 1744. 8°.

»Uytgegeven naar kerken-ordening deser landen." Behalve Pred. XII zijn in dezen bundel behandeld Pred. VII, 2; Job. XIII, 15a; Luc. X, 42; II Cor. IV, 17; I Tim. VI, 12.

JOANNES VAN HERWERDEN.

Geb. . Pred. te Limmen 1739, te Jisp 1741. Emer. 1768. Gest. 1772.

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 700.

W. DEURHOFS godgeleerdheid, door sommigen zyner vrienden uit zyne.... schriften schetsgewyze en naar waarheid voorgestelt en zonder.... omslag van woorden in 't net gebragt door J. VAN HERWERDEN.... Te Amst., by Hendr. Vieroot. 1744.

Met classicale approbatie en voorafspraak aan DEURHOFS vrienden.

HERMANUS BARTHOLOMEUS HOEDMAKER.

Geb. . Pred. te Westmaas 1722, te 's Hage bij de hoogd. gemeente 1741. Gest. 1752.

De groote gelukzaligheid der ware Christenen, in eenige leerredenen over uitgelezene texten, voorgest. door JACOB ELSNER, th. doct. en bed. des h. euang. in de geref. gem. te Berlyn. Uit het hoogd.

vert. door JOH. WILL. VAN HAAR, en met eene voorr. verrykt van.... H. B. HOEDMAKER. Te Rott., by Jac. Bosch. 1746. 8°.

De voorr. is van 30 July 1645.

WILHELMUS PEIFFERS.

Geb. . Pred. te IJsselstein 1721, te Delft 1733, te Amsterdam 1742. Gest. 1779.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 81, v.

Agt korte t'zamenspraken ingerigt tot onpartydig onderzoek en genoegzame wederlegginge van de Hernhuttery, inzonderheit in hare grondbeginzelen en tot ernstige afradinge van hare gemeenschap. Opgedragen, met eene.... aanspraak aan alle de ledematen der.... geref. gem., byzonder te Amst., die tot de Herrnhuttery min of meer vervallen...., door W. PEIFFERS. Tweede druk. Te Amst., by Ger. Borstius. 1749.

Hierachter de *Proeve*. Zie op de HERNHUTTERS, Afd. 2.

GERARDUS KULENKAMP.

Geb. 1700. Pred. te Nieuw-Loosdrecht 1726, te Delft 1729, te Amsterdam 1733. Gest. 1775.

V. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 480, v.

Anatomie der Herrnhuthsche secte of gewigtige gedenkstukken, meest van gewezene vrienden.... dier gezinte uitgegeven, ontdekkende hare grouwelyke geheimen der godloosheit, zo wel in de lere als.... in de praktyk. Uit het hoogd.... met.... aanm.... en.... voorbericht, waar in.... een boekje.... van.... J. F. BEYEN.... onderzogt word van G. KULENKAMP.... Te Amst., by Jac. Loveringh. 1750. 8°.

»Uitgeg. volgens kerken ordeninge."

ISAÄC DE LA FONTAINE.

Geb. . Pred. te Deurne, Vlierden en Liessel 1736, te Waardenburg en Neerijnen 1740, te 's Gravezande 1747. Emer. 1770. Gest. 1785.

V. D. AA, a. w. Dl. VI, bl. 158.

Kort begrip der kerkel. historie door J. H. S. FORMEY, prof. in de filos. te Berlyn. Uit het fransch vert. en met.... aantek. verm.

door J. DE LA FONTAINE.... In 's Gravenh., by de wed. O. van van Thol en Zn. 1763—1765. 8°.

In twee dln. met inhoudsopgave.

Hetzelfde. Tweede.... verbeterde uitgave.... Te Utr., by Sam. de Waal. 1788. 8°.

In twee dln. (vier stukken).

PETRUS BROUWER BZ.

Geb. 1732. Pred. te Oudkerk en Roodkerk 1754, te Barneveld 1756, te Zalt-Bommel 1762, te Dordrecht 1764. Emer. 1797. Gest. 1802.

V. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1435—1438.

Aanprijzing van heilig zingen, ter geleegenheid van de verandering der psalmberijming in de herv. gem. van Nederland...., in eene leerr. over Kol. III vs. 16b. Door P. BROUWER... Te Dordr., bij P. van Braam 1773. 8°.

AHAZUËRUS VAN DEN BERG.

Geb. 1733. Pred. te Bruchem en Kerkwijk 1762, te Barneveld 1766, te Arnhem 1776. Gest. 1807.

V. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 366—368.

Leerreden over Psalm XCII vs. 2, uitgespr. op den VIden van slachtm. MDCCLXXIV, toen de nieuwe rijmpsalmen in de kerken van Gelderland werden ingevoerd; door AH. VAN DEN BERG.... Te Dordr., by Abr. Blussé en Zn. 1774. 8°.

Levensberichten van J. F. MARTINET door A. VAN DEN BERG. Te Amst. bij Joh. Allart. 1796. 8°.

Met portret van MARTINET op den titel.

DIRK KAAS.

Geb. 1722. Pred. te Aarlanderveen 1747, te Loosduinen 1750, te Sluis 1754, te Goes 1768. Emer. 1802. Gest. 1806.

Afgeperst antwoord op het Bericht van.... IJSBR. VAN HAMELSVELD.... Door D. KAAS.... Te Goes, by Jac. Huysman. 1779. 8°.

Met voorr.

AERNOUT DUIRCANT.

Geb. . Pred. te IJsselmuide 1760. Gest. 1803.

v. d. Aa, a. w. Dl. IV, bl. 386.

Tweeledige vraag beandwoord, naamlyk of niet het hedendaagsch leezen der openbaare leerredenen, uit aanmerking van deszelvs grond-beginzelen en gevolgen, zy af te keuren? En hoe hetzelve... of te bepaalen of.... geheel voor te komen? Door Aern. Duircant... Te Campen, ter drukk. van de erv. A. Valckenier. 1784. 8°.

JAN JACOB BRAHÉ.

Geb. 1726. Pred. te Watergang 1749, te Vlissingen 1751. Emer. 1775. Gest. 1776.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 1150–1152.

Historie ofte waerachtich verhael van den oorspronck.... der kerck. beroerten in Hollandt. Wtghegheven door Frederick de Vry. Op nieuw in 't licht gebracht.... door E. v. P. Te Middelb., bij Piet. Gillissen en Zn. 1786. 8°.

Zie ook beneden op Fr. de Vry.

WILHELM LEENDERT KRIEGER.

Geb. 1748. Pred. te 's Gravesande 1780, te Zwolle 1781, te Nijmegen 1784, te Utrecht 1785, te 's Hage 1791. Gest. 1822.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 394, v.

Plechtige dankstond wegens de verlossing van Utrecht, gehouden in de Domskerk op den 19den Sept. MDCCLXXXVII. Met eene leerr. hiertoe betreklyk door W. L. Krieger... Te Utr., by A. van Paddenburg. 1787. 8°.

Tekst Ps. CXXVI vs. 3 en 4.

HENRICUS WEYLAND.

Geb. 1742. Pred. te Streefkerk 1766, te Puttershoek, te Brielle 1771, te Nijmegen 1772, te Gouda 1777, te Utrecht 1782. Gest. 1806.

Drie dankredenen.... Te Utr.... 1788. 8°.

Zie op Segaar.

JOACHIMUS MOBACHIUS.

Geb. 1699. Pred. te Dieveren 1725, te Nijkerk (Friesl.) 1737, te 's Hertogenbosch 1741. Emer. 1777. Gest. 1790.

Blyde heilwensch aan de gesamenlyke inwoners van Nederland, wegens de heuchelyke.... omwenteling van zaken in de vereen. Nederlanden.... in de herfstm. 1787. Benevens.... hist. verhaal der voorn.... gebeurtenissen, gepaard met.... raadgevingen hoe zich een ieder.... zoo omtrent God als jegens zyne medemenschen.... te gedragen hebbe. Alles.... bevonden.... over een te stemmen met der.... algem. staten.... uitschryving van een alg. dank- vast- en bededag tegen den 19den der lentem. 1788. Door J. MOBACHIUS.... Te Rott., by C. R. Hake. 1788. 8°.

Opgedragen aan ARNOLDUS DES TOMBE en HENRIETTA ANNA DE BOUS.

JOHANNES FLORENTIUS MARTINET.

Geb. 1729. Pred. te Gellekum en Rhenoy 1756, te Edam 1759, te Zutphen 1775. Gest. 1795.

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. 315—319.

Uitgezogte bijbelsche verhaalen, tot een leesboek voor de jeugd. Uit het hoogd. Te Amst., bij Kuijper en van Vliet. 1794. 8°.

Met voorr. van den schrijver H. PH. C. HENKE, hoogl. te Helmstadt, en voorber. van den vert. J. F. MARTINET.

JACOBUS KANTELAAR.

Geb. 1759. Pred. te Westwoude 1781, te Almelo 1782. Legt zijne bediening neder 1787. Gest. 1826.

V. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 30—33.

Lofrede op HENRIK ALBERT SCHULTENS...., uitgespr. te Leijden op den elfden van Wiedemaand 1794, door J. KANTELAAR. Te Amst., bij P. den Hengst. 1794. 8°.

Opgedragen aan de leden van het Taal en Dichtlievend genootschap te Leiden.

Euterpe, een tijdschrift tot bevordering van fraaije kunsten en wetenschappen, door J. KANTELAAR en M. SIEGENBEEK. Te Amst., bij Joh. Allart. 1810—1811. 8°.

Twee stukken.

Aan RUTGER JAN SCHIMMELPENNINCK, in Mei 1805. Te Amst., bij J. Allart. 1805. 8°.

Gedicht, ondert. J. KANTELAAR.

Bijdragen ter bevordering der schoone kunsten en wetenschappen, uitgegeven door mr. R. FEITH en J. KANTELAAR. Eerste deel. Te Rott., bij J. Immerzeel. 1825. 8°.

GABRIEL RIJK.

Geb. . Pred. te Nieuwendam . Gest. .

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 144.

De onverdraagzaamheid, beschouwd als een vloek van het menschdom. Door G. RYK. Te Amst., bij J. Allart. 1797. 8°.

ANDREAS KOK.

Geb. 1740. Pred. te Bergen 1763, te Winkel 1776, te Beemster 1777, te Deventer 1778, te Utrecht 1782. Gest. 1814.

v. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 296.

Neerlands lotgevallen in kerk en burgerstaat gedurende de XVIII^de^ eeuwe, in eene historische eeuw-rede, geschetst en herdacht op den 31 Dec. 1800 in de Doms-kerk der stad Utrecht, door ANDR. KOK.... Te Utr., bij de wed. J. v. Schoonhoven. 1801. 8°.

Tekst: Dan. II: 21. Met voorw. en eenige gedichten. Van deze eeuwrede verscheen in 1801 nog een 2de druk.

JACOBUS GROOT HINLÓPEN.

Geb. 1723. Pred. te Zonnemaire 1746, te Goes 1748, te Utrecht 1751. Gest. 1803.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 825—828.

Leerredenen van J. HINLOPEN.... Te Utr. by Abr. van Paddenburg, J. M. van Vlooten. 1781. 8°.

Met opdragt aan WILLEM V. Deze band behelst 17 leerred.

Zamenspraak over den h. doop, in korte vragen en antwoorden. 8°.

Van H. DE GROOT, doch gewijzigd (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 261). Het jaartal aan het einde zal in plaats van 1810 misschien moeten zijn 1801.

HERMANUS JOHANNES KROM.

Geb. 1768. Pred. te Ochten 1790, te Noordeloos 1792, te Poortvliet 1798, te Loenen 1797, te Gouda 1799. Gest. 1827.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 399.

Zegepraal der waarheid over het ongeloof, blijkbaar in de bekeering van.... Joh. Theod. van der Kemp...., en in de wijze van zijne roeping tot den euangelie-dienst onder de Heidenen; zijnde een uittreksel uit zijn eigen dagregister, in 't licht gegeeven door H. J. Krom.... Te Dordr., bij A. Blussé en Zn. 1801. 8°.

Met uitvoerige opdragt van Krom aan zijne echtgenoote Anna Ebbenhorst.

JAN BAKKER.

Geb. . Pred. te Witmarsum 1785. Afgezet 1792. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 65, v.

Lofrede op Herman Venema door J. Bakker.... Te Amst., bij P. den Hengst. 1801. 8°.

Met voorr. en aanteek.

PHILIPPUS JACOBUS RESLER.

Geb. . Pred. te Vuursche, te Kralingen 1788, te Oud-Beijerland 1794, te Maassluis 1802. Gest. .

Dankrede van Ph. J. Resler...., ter viering van zijnen vijf en twintig jarigen evangeliedienst aldaar, den 17 Oct. 1827.... Te Rott. gedr., by J. van Baalen. 1828. 8°.

Zie ook op W. W. van Beuzekom.

ALBERTUS DE VRIES.

Geb. 1773. Pred. te Poortugaal 1797, te Streefkerk 1801, te Enkhuizen 1804, te Rotterdam 1807. Gest 1847.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 565.

Opwekkings-redevoering naar aanl. van Rom. X, 14, 15[a], geh. voor het nederl. zendeling-gen. in deszelfs alg. verg. te Rott. den 17 Julij 1828 door A. de Vries.... Te Rott. bij J. van Baalen. 1828. 8°.

WERNER WILLEM VAN BEUZEKOM.

Geb. 1792. Pred. te Vuursche 1815, te Velzen 1817, te Maassluis 1821, te Amersfoort 1829. Gest. 1839.

Dankrede van PH. J. RESLER.... en leerr. ter zijner nagedachtenis door W. W. VAN BEUZEKOM.... Te Rott. gedr., bij J. van Baalen. 1628. 8°.

De dankrede (Ps. XXXIV, 2) werd niet uitgesproken. De leerr. van v. B. handelt over Hebr. XIII, 7.

WAALSCHE PREDIKANTEN[1].

JEAN TAFFIN.

Geb. 1528. Pred. te Antwerpen 1566, te Metz 1567, te Heidelberg 1572, te Haarlem 1585, te Amsterdam 1590. Gest. 1602.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 411—413.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 490, v.

Onderwijsinghe teghens de dwalinghe der wederdooperen, op de vier naervolghende stucken: I. Van de menschwerdinghe J. CHR^I., waere Godt ende waere mensche. II. Van den doop der jonghe kinderen der Christenen. III. Van het ampt, macht ende authoriteyt der overheyt. IIII. Van het sweeren den welbedachten.... eedt. Eerstelijck door J. TAFFIN in de frans. sprake wtgegheven, ende nu.... overgheset. Tot Haerl., by G. Rooman. 1590. 8°.

Met opdragt van TAFFIN aan de stat. van Holl. van 1 Junij 1589. Aan het slot een paar gedichten.

Van de merck-teekenen der kinderen Gods, ende van de vertroostingen in hare verdruckinghen: een seer.... troostelijck boecxken, aen den gheloovighen Nederlanderen. Deur J. TAFFIN... Wt den franc... sprake.... overghesett, van nieus oversien ende.... verbetert. Ghedr. voor Laurens Jacobsz. 1590. 8°.

Vert. naar den 3en druk van de *Marques des enfans de Dieu*. Met voorr. van TAFFIN van 15 Sept. 1586. Vooraf en aan het einde gedichten van G. R.

Hetzelfde. Overgheset...., door J. VIVERIUM.... t' Amst., by Bar. Otsz. 1614. 8°.

Zie beneden op VIVERIUS.

---

1) Die de zijde der Remonstranten hielden, als DE NIËLLES en GOULART, zijn hier niet genoemd.

Hetzelfde. Den negensten druck. Tot Rott., by P. van Waesberge. 1659.

Vermaninghe tot liefde ende aelmoesse, ende van de schuldighe plicht ende troost der armen. t' Haerl., by G. Rooman. 1591. 8°.

Met opdragt van TAFFIN, van 5 Sept. 1591, »Aen de ghem. der frans. tale vergad. binnen Amst."

De boetveerdicheyt des levens, vervaet in vier boecken, door J. TAFFIN, ende.... verduyts door J. CRUCIUM... Den sevenden druck, by den oversetter selfs gecorrigeert. Met noch een troostelijc boecxken Van de.... merck tekenen...., door.... J. TAFFIN. t'Amst., by Bar. Otsz. [1614]. 8°.

Met portret van TAFFIN, opdracht van T. aan de regering van Amst. van 31 Julij 1594, en register. Vooraf een paar sonnetten van P. S.

Hetzelfde. Mitsgaders een korte.... onderwijsinge.... uyt de boecken van JAN L'ESPINE. Desen negensten druck verbetert na de nieuwe oversettinghe des bybels.... Door H. SLUYTER. Tot Rott., by P. van Waesberge. 1659.

Met »Dedicatie" van SLUYTER aan JOHAN DE REUS, burgem. van Rotterdam. Vgl. voor de *Onderwijsinghe* hieronder op CRUCIUS.

JOHANNES DE LA HAYE.

Geb. . Pred. te 's Hage 1611. Gest. 1618.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 295, v.

De bekeeringhe van JAN HAREN...., wtghesproken in de walsche kercke tot Wezel...., den 7.... Martij 1610. Wt het frans.... door J. DE LA HAYE.... In 's Graven-h. voor Low. Elsevier. 1610.

Zie ook *Afd.* 2, bl. 123.

De archlisticheden des satans, begrepen in acht boecken. In de welcke ghehandelt wort, van de maniere hoe men de kercke Gods wel sal reformeeren, soo wel in de leere, als in de goede seden, ende hoe men se wel sal versien tegen de lagen des satans; beschreven door wylen.... JACOBUM ACONCIUM; ende by denselven.... de.... coninginne van Enghelandt, ELISABETH...., toegeeygent. Een seer wtnemende werck...., insonderheyt den bedien. van Godts woordt noodich. Van nieus int latijn wtgegeven.... door JOH. JAC. GRASSERUM van Basel, ende int neerd.... overgheset door J. DE LA HAYE.... In 's Grav., by H. Jacobssz. 1611.

Den vreedsamen christen.... Beschr. door.... FR. JUNIUM.... ende nu getrouwelick overgeset, verkort ende met aent. op den kant verrijckt door JOH. DE LA HAYE.... Tot Amst.... 1612.

Zie boven bl. 3.

Den ghematichden christen, of van de maticheyt die men ghebruycken moet in religions verschillen, tot ghemeene ruste der kercke, eenicheyt der christenen ende 's landts welvaren. Seer noodich in desen tijdt, om de ghemoederen te matighen, dergheuer die al te lichtveerdichlijck hare broederen haten en veroordeelen, tot droefheyt der vromen ende blijschap onser vyanden. Ghetr.... uyt het boeck van wijlen.... DE LA NOVE gheint. Discours politiques & militaires, ende by een ghestelt door J. DE LA HAYE... In 's Graven-h., by H. Jacobsz. 1613.

Met opdragt van 24 Oct. aan de regering van Amsterdam.

Theophilus ofte een uytnemende tractaet van de godlijcke liefde. Int franc. beschr. door P. DU MOULIN....., ende.... overgh. door J. DE LA HAYE. Nae de leste editie door den autheur verbetert. t' Amst., by Hendrik Laurensz. 1615. 12°.

Met opdragt aan JOH. WITTIUS, „ghedep. van Overysel," get. „'s Gravenh. 1611 JOH. VAN DER HEYDEN." Ook opgenomen in P. MOLINAEUS *versch. godsd. tractaten. Amst.* 1622. 12°. (Vgl. *Afd.* 2).

De heylighe gheestelijcke opweckinghe. In het fransche beschr. van... P. MOLINAEUS.... In onse.... sprake.... vertaelt. t' Amst., by H. Laurensz. 1615. 12°.

Deze vert. is van DE LA HAYE.

Heraclitus ofte van de ydelheydt.... des menschelijcken levens.

Van P. DU MOULIN (Vgl. *Afd.* 2) vert. door DE LA HAYE en met andere tractaten uitgegeven, onder den titel P. MOLINAEUS *versch. godsd. tractaten. Amst.* 1622. 12°.

RICHARD JEAN DE NERÉE.

Geb. 1579. Pred. van het regiment Chastillon. Gest. omstreeks 1635.

De Navorscher, Alg. reg.

Inventaire general des inconvenients des disputes de ce temps, de leurs qualités, des moiens d'y remedier, et a qui il compete et appartient proprement. Le tout monstré par vives raisons, exemples et argumens divins et humains. A Leyde, de l'imprimerie de Henry Hastens. 1610.

Aan MAURITS opgedragen, welke opdragt door den schrijver onderteekend is.

Deux homelies de DANIEL HEINSIUS...., l'une sur la naissance de nostre Seigneur J. CHR., et l'autre sur sa passion. Recitées publiquement en l'auditoire theologic du dit lieu et verties en francois par R. J. DE NERÉE M. D. S. E., A Leyde chez Lud. Elzevirier. 1613.

Opgedragen aan de hh. VAN MATTHENES en VAN DER MYLE, benevens „Stances a ms. de HEINS sur ces oeuvres poetiques et oratoires."

Actes du synode nat., tenu a Dordrecht.... Mis en françois par R. J. DE NERÉE.... A Leyden, chez J. Elsevier. 1624.

Zie ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 52.

Tractaet ofte alghem. inventaris, waer inne.... vertoont worden alle de groote swaricheden, die ons uyt de hedendaechsche.... disputatien ontstaen, *enz.* 1610. (N°. 895)

Vertaling van den *Inventaire general,* door een onbekende. Misschien zijn de stukken, die in MULLERS *Bibl. v. pamfl.* onder N°. 966 en 1045 voorkomen, en elders in mijn Catalogus werden vermeld, ook vertalingen van fransche geschriften van DE NERÉE, en moet men in plaats van N. J. R. lezen R. J. N.

DANIEL CASTELLANUS.

(D. CASTEL).

Geb. omstreeks 1580. Pred. te Leiden 1603. Gest. 1621.

De Navorscher, Alg. reg.

De peys van Roomen, d. i. een waerachtich bewijs van meer dan driehondert.... opinien, in de welke, naar.... BELLARMINI eygen bekentenisse, die voorn. doct. des pausdoms onder malcanderen in hare religie zijn verschillende, ghetrouwelijck uyt BELLARMINI schriften.... byeen vergadert...., in drie boecken ende.... thien deelen onderscheyden, daer oock bygevoucht is een.... afradinge van 't pausdom. Alles in de nederd. tale overg.... door D. CASTELLANUS.... Ghedr. tot Leyden, by Th. Bason 1611.

Met opdragt aan de regering van Leiden.

JOANNES CRUSIUS.

(JEAN DE LA CROIX).

Geb. 1560. Pred. te Haarlem . Gest. 1625.

v. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 892.

De boetveerdicheyt des levens.... door J. TAFFIN, *enz.* [1614]. 8°.

Zie hierboven op TAFFIN.

Een cort ende schoone onderwijsinghe, inhoudende ghewisse vertroostinghen in allerhande beswaernissen ende ancxt der conscientien. Genomen.... uyt de boecken van JAN DE L'ESTPINE. t' Amst., by Bar. Otsz. 1614. 8°.

Met onget. voorr. Dit stuk komt meestal voor achter *De boetveerdicheyt des levens* van TAFFIN, althans achter de uitgaven van 1614 en 1659.

FABRICE DE LA BASSECOURT.

Geb.   . Pred. te Amsterdam 1615. Emer. 1649. Gest. 1650.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 159, v.

Response à quelques demandes sur le concept ou project, servant pour advis aux presentes difficultez etc. [1615].

Zonder afzonderlijken titel. Dit oorspronkelijk is vermoedelijk van BASSECOURT. Vgl. hierboven de *Antwoorde op dry vraghen van* TRIGLAND bl. 38.

Apologie de F. DE LA BASSECOURT à l'encontre de deux libelles.... l'un.... le Tableau, l'autre la Verification, faits par un quidam.... Avec un demande aux Remonstrans, touchant leur sentiment.... Amst., impr. par P. de Ravesteyn pour P. Mostarde. 1618.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 184, en bl. 117 (*Wat wonder-oudt-nieuws*).

Election eternelle et ses dependances. Approuvees, maintenues et confermées par la parole de Dieu, tesmoignages de l'antiquité, et commun consentement et confession des eglises reformées. A l'encontre de divers escrits mis en lumiere par ceux qu'on appelle aujoud'huy Remonstrans. Et principalement de l'autheur, du brief traité de la grace de Dieu envers les hommes. Par F. DE LA BASSECOURT.... A Amst. impr. par Paul de Ravesteyn. Pour Pierre Mostarde. 1618.

Op de keerzijde art. 12 der fransche en art. 16 der nederl. confessie. Vooraf gaat een inleidend schrijven aan de regering van Amsterdam. Het 1ste gedeelte behelst de weêrlegging, het 2de eene afwering »des calomnies desquelles la doctrine de la predestination eternelle est chargée par des fausses consequences."

Traité de l'excellence des magistrats, de leur debuoir, et principalement en ce païs, reciproquement des debuoirs du peuple en leur endroit, fait en sermon sur la I a Tim. ch. 2 v. 1, 2, 3; presché au renouvellement des magistrats de la ville d' Amsterdam, le 21 de Januier 1629. A Amst. impr. par Jac. Thomasz. 1629.

Voorslach van middelen dienende tot de vereenighinge van de seer ellendelijck ghescheurde kercken deser vereen. Nederlanden, door de disputen over de predestinatie, ende 't gheene daer aen cleeft. Vytghegeven door een liefhebber van 't vaderlandt. Tot Amst. gedr., voor Petr. Poppius van Velsen.

Zonder jaar. Op dit exemplaar is, naar het schijnt door UYTENBOGAERT, bijgeschreven: »Fabricius de la Bassecort" en »1628."

JOHANNES DUCHERIUS.

(JEAN DOUCHER).

Geb. 1578. Pred. te Middelburg 1608, te Vlissingen 1612, te Amsterdam 1621. Gest. 1629.

v. d. Aa., a. w. Dl. IV, bl. 300, v.

Sermon faict en l'eglise wallonne d'Amsterdam, le quatorsiesme Sept. mil six cens vingt & cinq, en la continuation de l'exposition de l'espistre sct Jacques sur le 2 chap. vs. 14, acommodé aux moeurs du siècle. En l'an mil six cens vingt & cinq.

Predicatie ghedaen in de franc. kerck tot Amst. op 14 Sept. 1625, int vervolgh van de wtlegginge des sendbriefs Jacobi..., gevought na de zeden van de huydendaeghsche tijdt, *enz.* 1625. (N°. 2105).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 48 (*Vrye godes-dienst*) en *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 72, (*Apologie*).

Hetzelfde. De tweede druck. 1625. (N°. 2106).

Predicatie gedaen den 14 Sept. 1625.... Door mr. J. Doucher, *enz.* 1625. (N°. 2107).

Uit de voorr. blijkt dat deze, zoowel als de fransche uitgave, geschiedde „buyten weten van den autheur" en misschien wel door den uitgever werd bezorgd, die daarom op den titel zijn naam verzwijgt.

Hetzelfde. Andere druk. 1625. (N°. 2108).

PETRUS BONTEMPS [1]).

Noodige aen-merckingen op de krachteloose ontschuldiginghe van P. Verkindert, met dewelcke hy de menniste-leeraers van den Blocq te vergeefs soeckt te verschoonen. Door P. Bontemps... Tot Haerl. ghedr. by Th. Fonteyn, voor Hendr. van Marcken. 1643. 8°.

Verkeertheyt van de leere der Weder-doopers ofte Mennisten, ende voorn. van den Blocq. Kortelijck... aengewesen door P. Bontemps... Den tweeden druck... verbetert. Haerl. gedr. by Th. Fonteyn, voor Hendr. van Marcken. 1643. 8°.

---

1) Was hij een Waalsch pred.?

GODEFROY HOTTON.

Geb. . Pred. te Amsterdam 1634. Gest. 1656.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. .

Haag, o. l. T. V, p. 540.

G. Hottonis de christiana inter Europaeos euangelicos concordia sive tolerantia in charitate stabilienda tractatus...., simplicem majoris operis delineationem exhibens. Amst., ex off J. Blaeu. 1647.

Met kerkel. approbatie.

ALEXANDER MORUS.

Geb. 1616. Pred. te Genève 1641. Hoogl. ald. 1642. Pred. te Middelburg 1648. Hoogl. te Amst. 1652. Pred. te Parijs 1659. Gest. 1670.

Glasius, a. w. Dl. II, bl. 533—537.

Haag, o. l. T. VII, p. 543—548.

Victoria gratiae Al. Mori de gratia et libero arbitrio disputationes Genevenses adversus Dionysium Petavium Jesuitam. Editio altera priori multo auctior. Cui adjuncta est ejusdem oratio de duobus Genevae miraculis sole et scuto. Miob. typ Jacobi Fierens. 1652.

De *Oratio* is onder afzonderlijken titel.

PIERRE JURIEU.

Geb. 1637. Pred. te Mer 1660. Hoogl. en pred. te Sedan 1674, te Rotterdam 1681. Gest. 1713.

v. d. Aa, a. w. Dl. IX, bl. 259—263.

Haag, o. l. T. VI, p. 104—113. — Saxi, o. l. T. V, p. 196, 616.

Theses theol. de vita Dei, quas..., sub praes. Ludovici le Blanc... theol. prof., publice tueri conabitur P. Juricus Merensis in audit. theol., die Lunae 27 Maij.... Sedani typ. Joannis Jannon. 1658.

De pace inter Protestantes ineunda consultatio, sive disquisitio circa quaestiones de gratia, quae remorantur unionem Protestantium utriusque confessionis augustanae et reformatae, et circa rationem qua hae lites et alia componi possint. Auct. P. Jurio.... Ultraj., ap. Franc. Halma 1688. 8°.

Met opdragt aan Hendr. v. Bleiswyk en index cap.

Pastorale.... brieven aan de geloovige in Vrankryk, die onder de

gevankenisse van Babel zyn suchtende; waar inne weerleyt.... worden de arglistigheden, dewelke den bisschop van Maux en andere bekeerders.... in 't werk stellen, *enz.* 1686. (N°. 8302).

JEAN DE LABADIE.

Geb. 1610. Hoogl. te Montauban 1650. Pred. te Genève 1659, te Middelburg 1666. Afgezet 1669. Gest. 1674.

v. d. Aa, a. w. Dl. XI, bl. 9—19.

Paquot, o. l. T. III, p. 533—543. — Haag, o. l. T. VI, p. 140—149.

Le discernement d'une veritable église suivant l'écriture sainte, contenant trente remarquables moyens pour la bien connoître. Par Jean de Labadie... A Amst., chez Broer & Jan Appelaar. 1668. 8°.

Met opdragt „aus bien-aimés fideles de l'eglise Walone de Middelbourg." Hierachter gebonden:

La puissance eclesiastique bornée à l'ecriture & par elle, come par l'unique regle de la conduite & de la loi; aussi bien que l'unique regle de la doctrine & de la foi. Pous servir d'Apologie à cele de l'église Vualone (*sic*) de Middelbourg en ses afaires. Par J. de Labadie.... A Amst., chez. Jac. v. Velzen. 8°.

Met opdragt aan Wilhem van Vribergen, gedagt. 10 Apr. 1668.

Lettre du s^r^. J. de Labadie au s^r^. Arondel, touchant la maniere qu'il faut commencer la reformation dans l'eglise. Brief van s^r^. J. de Labadie.... Tot Dordr., by Jasp. en Joan Goris. 1669.

In twee kol. gedrukt. Vgl. *B. v. p.* N°. 5710. Vgl. verder over de Labadie en het Labadisme *Afd.* 2, bl. 7, v.

Traité de la verité de la religion chrétienne. Seconde edition, reveue, corrigée et augmentée. A Rott., chez. Reinier Leers. 1688. 8°.

In 2 dln. Met privilegie van de stat. v. Holl. Opgedragen „a son altesse electorale, monseigneur le mark-grave de Brandebourg."

Traité.... Quatrième edit, reveue, corrigée et augmentée. A. Rott., chez R. Leers. 1701. 8°.

In 2 dln. Met opdragt en inhoudsopgave achter elk deel.

Traité.... ou l'on établit la religion chrétienne par ces propres caractéres. Par Jacques Abbadia.... A la Haye, chez J. Neaulme. 1741. 8°.

In 3 dln.

DAVID MARTIN.

Geb. 1639. Pred. te Esperausses 1663, te La Caune 1670, te Utrecht 1686. Gest. 1721.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 311—314.

Haag, o. l. T. VII, p. 297—301.

Traité de la religion naturelle. Par Mr. Martin.... A Amst., chez P. Brunel. 1713. 8°.

Met voorr. en inhoudsopgave. Goedgekeurd door de waalsche kerken van Rotterdam en Nijmegen.

JEAN MARC ROUX.

Geb. . Pred. en hoogl. te Maastricht 1774. Gest. 1805.

De Navorscher, Dl. XII, bl. 144.

Twee leerredenen over den tusschenstaat tusschen den dood en de gelukzalige opstanding. Waar bij gevoegd is eene leerrede over de vraag: of de gelukzaligen in den hemel dezulken zullen herkennen, met welke zij op de aarde verkeerd hebben. Door J. M. Roux.... Uit het fransch vert. Te Amst. bij J. J. Geyles en comp. 1804. 8°.

De teksten zijn I Joan. III: 2; Luc. XX: 38; Hebr. XII: 22, 23.

ENGELSCHE PREDIKANTEN.

THOMAS SCOTT.

Geb. Pred. te Utrecht 1622. Gest. 1626.

Vox populi.... In 't eng. beschreven door Th. Scott...., *enz.* 1625. (N°. 2113).

Vox Dei.... door Th. Scott, *enz.* 1625. (N°. 2114).

Zie voor dit en het vorige hierboven op J. Hughes.

GUILIELMUS PRICE.

Geb. . Pred. te Amsterdam 1648. Gest. 1666.

Constellatio caelestis ubi gratia Dei et resipiscentia et fides historica et salvifica fusius tractantur; per GUILIELMUM PRICE.... Amst. ex off. viduae Mart. Joannis Brandii et Abr. a Burg. 1656. 8°.

Achteraan: »Amst. ex typogr. CORN. DE BRUYN."

ALEXANDER PETREJUS.

Zie boven bl. 92.

JOHANNES HOGEUS.

Geb. . Schotsch pred. te Amsterdam . Gest. .'

Oordeel van eenige.... schotse predicanten over het boeck van LUD. WOLZOGEN....: Uytlegger der schrifturen, gesonden aan de nederl. walsche consistorie tot Middelburgh. t' Utr., by Jac. van Blirick. 1669.

Behalve door HOGEUS is dit stuk ondert. door JOH. LIVINGSTONUS, ROB. TRAILLIUS, NEVAJUS, ROB. MACWARDUS, JAC. GARNERUS, JOH. BROUN.

JOSEPH HILL.

Geb. . Pred. te Middelburg 1667. Gest. .

Het tegenwoordige interest der Vereen. Provincien. Nevens.... aanmerck. op de tegenw. en conjecturen op de toekomende standt van zaaken in Europa.... betr. deze republijke, *enz.* 1673. (N°. 6923).

JOHN PRICE.

Geb. . Pred. te 's Gravenhage . Gest. .

Satan in een engel des lichts, ofte ondersoeck raeckende de.... aert van alle hedensd. prophetien... Met een ontledinge van J. ROTHES Prophetien.... Door J. PRICE, *enz.* 1674. (N°. 7233).

Zie voor dit en de volgende stukken ook beneden op J. ROTHE.

Klaer bewys dat alle hedend. prophecien syn valsch.... Met een.... antwoort op... J. ROTHES... Zeedige en christen-beantwoordinge.... Door J. PRICE, *enz.* 1674. (N°. 7235).

Een kort.... vertoogh van de.... colonie, die de.... staten.... hebben.... geresolveert.... uyt te setten op de.... kuste van America, *enz.* 1676. (N°. 7432).

JACOBUS DE LA FAYE.

Geb. . Pred. te Utrecht 1696. Gest. 1734.

v. d. Aa, a. w. Dl. VI, bl. 52.

Engeland en Neerlands treur-tyd ter geleg. van het... afsterven van... Maria de II.... Verhand. in een predic.... door J. de la Faye, *enz.* 1695. (N°. 9425).

Lyk-predic. over de dood van.... Willem de III.... Gedaan.... door J. de la Faye, *enz.* 1702. (N°. 9646).

THOMAS GREAVES.

Geb. . Pred. te Rotterdam 1758. Gest. 1798.

De broosheid.... van 't menschelyk leeven, eene leerreden, ged. in Rott. op.... 9en van louwm. 1763, ter gelegenh. van het overlyden van mejuffr. Hanna Sowden, door Th. Greaves. Uit het eng. vert. Te Rott., by J. D. Beman en Zn. 1763.

De tekst is Jac. IV : 14.

AANHANGSEL.

BESTRIJDERS VAN DE REMONSTRANTEN EN HET REMONSTRANTISME.

PIETER PIETERSZ. KOK.

Geb. . Schepen te Enkhuizen. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 298.

Tractaetken teghens den bril-vercooper ende zijn anhanck, handelende van 't overicheytampt, predickampt, en waertoe de brilvercooperen, toornwachteren, ratelwachteren ende placcaet rechteren haer doen streckt, ende wat wy van haerluyden te verwachten hebben. Bidde een yder liefhebber des ghemenen welstant, der waerachtige religie ende vaderlant, hier op te achten. Gemaeckt door P. P. K. Enchusianus. Ghedr. 1603.

Op de keerzijde van het titelblad een sonnet, waarin zijn naam: »PIETER PIETERSOON KOCK" te lezen is. Achteraan eene ode get.: »patientia vinces," en een klinkdicht get.: »wacht een beter." Aan 't einde: »gedr. t' Amst. by Willem Jansz. de Veen."

ADRIAEN VAN DE VIVERE.

Geb. . Boekhandelaar te Middelburg. Gest. .

Cort onderwiis van de ware kennisse Gods... om door de... ketterijen niet verleydt te worden.... Door D. TOSSANUM.... Ende nu.... in nederd. gestelt door A. v. V., *enz.* 1610. (N°. 896).

Extract wt den recht-ghevoelenden LUTHERO, waer in cort ende claer aenghewesen wordt, hoe verre de hedendaechsche Martinisten ofte Lutheranen in de principale poincten des christ. gheloofs, van de leere des h. apost. PAULI ende MART. LUTHERI afghevallen zijn. Int hoochd. beschreven door MAURITIUM NEODORPIUM, ende nieulicx (*sic*) door een lief-h. der waerheyt overgeset. Middelb. ghedr. by Isaac Schilders, voor A. v. d. Vivere. 1614.

Door v. D. VIVERE aan de regering van Amsterdam opgedragen. Hij besluit deze vert. met het volgende versje:

Die ghesont is van ghesicht,
Sal hier uyt mercken licht,
Sonder kers ofte bril,
Waerheen de moderatie wil.

Philomater ofte christelicke tsamensprekinghe van 't recht der kercken in kerckelicke saken, waerin ontdeckt wert wat die voor hebben,

die sulck recht aen de h. overheden absolutelick opdraghen. Tot Middelb. by Adr. van de Vivere. 1616.

De uitgever was waarschijnlijk wel de schrijver.

Hetzelfde. Herdruk. 1618.

Op den titel: *Philometor,* overigens geheel hetzelfde.

JODOCUS HOËINGIUS.

(JOOST HOËINGHA).

Geb. . Rector te Harderwijk. Gest. 1637.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 856, v.

Kort antwoordt op de Benthomsche.... getuychnissen, dewelcke d. VORSTIUS... heeft uytgegeven.... Harderw. by Th. Hendricz. 1612.

Zie voor dit en het volgende *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 9, v.

Tegenbericht op d. VORSTIIS antwoort, daermede hy J. HOEINGH.... getuychnis.... poget te vernietighen.... Harderw., by Th. Henrickz. 1612.

GEORGIUS EGLISEMMIUS.

Geb. . Gest. .

Crisis Vorstiani responsi, qua d. C. VORSTIUS denuo atheismi, ethnicismi, judaismi, turcismi, haereseos, schismatis, et ignorantiae arguitur. Autore d. G. EGLISEMMIO.... VORSTIUM ad publicum disceptationis examen coram ill. ord. provocante. Delphis ex off. Johannis Andreae. 1612.

Met opdragt aan de stat. gen., gedagt. »Hagae cal. Apr.", benevens voorwoord tot den leser en »eximiis sacr. theol. dectoribus" en eene »Expostulatio monomachiae ad Vorstium." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 32.

Hypocrisis apologeticae orationis Vorstianae cum secunda provocatione ad d. C. VORSTIUM missa. Aut. d. G. EGLISEMMIO... VORSTIUM iterato atheismi cet. apud ill. ord. accusante. Delphis ex off. J. Andreae. 1612.

De opdragt aan de staten is van 1 Junij. Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 9.

MATTHIAS SLADUS.

Geb. 1599. Rector der latijnsche school te Amsterdam. Gest. .

De Navorscher, Alg. reg.

M. SLADI.... cum C. VORSTIO.... de blasphemiis, haeresibus, et atheismis a.... rege JACOBO.... in ejusdem VORSTII De Deo tractatu et Exegesi apologetica nigro theta notatis, scholasticae disceptationis pars prima. Ad.... ordin.... gener., in qua fides orthodoxa.... opponitur heterodoxiae.... VORSTII...., ostenditurque... regem gravissimas ob causas VORSTII doctrinam.... condemnasse.... Addita est.... PAREI ad VORSTIUM epistola.... Amst. exc. Joann. Jansonius. 1615.

M. SLADI.... disceptationis cum C. VORSTIO.... pars altera, immutabilitate et simplicitate Dei, qua docetur... JACOBUM... merito notasse blasphemum VORSTI dogma: Deum esse immutabilem et accidentibus subjectum adserentis. Ad.... Holl. et West-Fr. ordin. Praefixa est prioris disceptationis appendix.... Appositum VORSTII et SOCINI concentus...., cum rerum verborumque atque testium syllabo. Amst. ap. Judocum (*sic*) Hondium J. f. 1614 (*sic*).

Vgl. voor dit en het vorige *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 30—34, en bl. 124 (C. BARLAEI *Bogermannus* ἐλεγχόμενος).

FREDERICK DE VRY.

Geb. . Burgemeester van Amsterdam. Gest. .

DE WIND, a. w. bl. 351.

De catechismus ofte fondamenten van de gheheele christ. religie, ghemaeckt door mr. W. PERKINSIUS. [1615].

Vert. van DE VRY, opgenomen in de *Theol. wercken* van PERKINS (*Stuk II, Afd.* 2). DE VRY voegde hierbij een *Cort begrijp van de catechismus der gheref. kercken in Nederlant.*

Historie ofte kort.... verhael van den oorspronck ende voort-ganck der kerck. beroerten in Hollandt. Wtghegh. door FRED. DE VRY, *enz.* 1621. (N°. 1887).

Met priv. van de staten gen. van 15 Julij 1620. UYTENBOGAERT schreef hiertegen eene *Vrye aenwysing.* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 95).

Hetzelfde. Op nieuw in 't licht gebracht, met een voorbericht door E. V. P. Te Middelb., by Pieter Gillissen en Zn. 1786. 8°.

E. V. P. is de Vlissingsche pred. J. J. BRAHÉ. Zie boven bl. 212.

Anatomia, dat is ont-ledinghe van den geestelycken mensch. Gedaen door FR. DE VRY.... t' Amst., by Jan Evertsz. Kloppenburg. 1622.

Een aaneengeschakeld gedicht, niet minder dan 442 bladz. lang, en vooraf-

gegaan door een aantal »eer-dichten van JACOBUS VIVERIUS, JOHANNES CLOPPENBURGH, N. VOOCHT enz. Gedr. by P. v. Ravesteyn.

Praxis sacra, dat is heylighe meditatien, over de deelen van de christelijcke religie, by een vergadert door FR. DE VRY... t' Amst. gedr., by Theunis Jacobsz. 1644.

Het boek is opgedragen aan zijne vrouw NIEFKEN WILLEMS BOOGAERTS, en aan zijne beide dochters BELITIEN en GIERTIEN. Het wordt door een gezang geopend en besloten, en is in 2 deelen verdeeld, waarvan het 1ste 22, het 2de 18 hoofdst. behelst.

Histoire ou brief et vray narré, du commencement et progres des troubles ecclesiastics d' Hollande. Publiée par FR. DE VRY.... A. Amst. chez J. E. Cloppenburgh. 1621.

Met priv. van de stat. gen. van 16 Julij 1620.

VINCENT VAN DRIELENBURCH.

Geb. . Regtsgeleerde te Utrecht. Gest.

v. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 334—336.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 667.

Cort examen ende sententie, J. UTENBOGAERTS over seker tractaet... Verdediging van de resolutie, *enz.* 1615. (N°. 1147).

Met lange voorrede. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 91.

Hetzelfde. Tweeden druck van nieuws oversien ende verbetert. 1616.

Met paginering, en vermeerderd met »eenighe grove lasteringen WTTENBOGAERTS, ghetogen uyt zijn tractaet: *Verdedigingh van de resolutie*" enz.

Christianus-Mercurius, t' samensprekinghe van de... voor-schickinghe... Teghens de Remonstranten ende pastoren van Wtrecht, *enz.* 1615. (N°. 1161).

Achteraan een »Ghesangh."

Ghesangh *enz.*

De 4 laatste bladzijden van den *Chr. Mercurius.* In plaats van de errata is hier het wapen van MAURITS in een krans.

Hetzelfde, met eenige verandering. (N°. 1162).

Christianus-Mercurius. Ghesangh van waerschouwinghe aen allen trouwen, rechtsinnighen ende recht-ghematichden herderen ende schapen J. C^I^. tegen het woeden.... eens wilden stiers..., draghende op zijn hooft een tytel van de onderlinge verdraachsaamheydt. Buyten Utrecht. t' Amst. by M. J. Brandt. 1615.

Tegen TAURINUS. Ander gezang van slechts 7 coupletten. Vier bladzijden druks.

Antwoordt op een onaerdich liechjen ofte pasquil, van een spotter in sang ghedicht, teghen seecker persoon ghenaemt Vincent, dien hij schipper Cent noemt. Op des blinden werelts grooten vasten-avonts avont. 1615. 1616. (Amstelr. voor M. Jz. Brandt).

Hetzelfde. Voor den autheur vant antwoort. 1616.

Met kleine veranderingen.

Verthooninghe ende openbaringhe van 't groote vasten-avontsspel, des.... nachts.... voor d' ooghen ghestelt.... uyt seecker boeck Taurini.... Onderlinghe verdraechsaemheyt, *enz.* 1615 ende 1616. (N°. 1196).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 116.

Proefken oft staelken van J. Vtenbogaerts ende J. Taurini.... verdraeghsaemheyt...., ghenomen uyt haer schriften, *enz.* 1616. (N. 1197).

Vermoedelijk van Drielenburg. Vgl. hierbij *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 91 (*Noodighe ontschuldiginghe*).

Wtkomste ende verthooninghe van den Utrechtschen martelaer J. Wtenbogaert, de welcke op het toneel.... voortgecomen is met.... zijn.... Noodighe ontschuldiginghe.... Door V. van Drielenburch, *enz.* 1616. (N°. 1203).

Met voorrede en »ghesangh" aan het einde, waaronder »den 23 Febr."

Gheestelijcke klock-luyinghe over.... voorstellingen.... aen J. Wtenbogaert ende zyne.... medestryders, *enz.* [1616]. (N°. 1204).

Christianus Mercurius ofte christel. bode, met twee brieven, d'eene.... aen d. J. Arminium..... d'ander.... aen J. Wtenbogaert.... Door V. van Drielenburch, *enz.* 1616. (N°. 1205).

Met sinnebeeldige titelprent.

Copie van de sententie, by de.... staten.... van Utrecht teghens V. van Drielenburch, *enz.* 1616. (N°. 1206).

Hetzelfde. Door V. van Drielenburch. t' Amst., by M. J. Brandt. 1616.

Met kleine veranderingen.

Ondersoeckinge, nae-jaginghe ende eyghen-verstrickinge d. C. Vorstij over desselven.... Corte ende grondighe Belijdenisse.... Beschreven door V. van Drielenburch, *enz.* 1616. (N°. 1217.)

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 38.

Babels tragische comoedi...., aen den dach ghebracht voor alle rechtsinnighe oordeelaers, *enz.* 1616. (N°. 1223).

Raedtsel [1616] (N°. 1224). Eén *blad* f°.

Get. door V. v. Driel.

SIons Lof oVer Den aVontMaLe Van onzen Heere.... Beschreven door V. van Drielenburch, om 't ghetuyghenisse J. Christi gebannen uyt de stadt, steden ende landen van Utrecht. t' Amst., by Nicolaes Biestkens. 1616.

Aan de keerzijde van het titelblad een sonnet, ondert. „Sion int baren vreuchdelic." (Vincent van Drielenburch).

Figuerlijcke verthooninghe van 't groote vasten-avont-spel des grooten duysteren nachts van de blinde werelt, de groote Babylon, uytgebeeldet door verscheyden figuren, ende voornamentlijck in een stieren jacht. Ghedruckt buyten Utrecht, voor de rechtsinnighe spekulateurs. 1616.

Hetzelfde. In plano.

Met eene prentverbeelding in slechte houtsnede, die ook in de vorige uitgave niet wordt gemist.

Den waren gheestelijcken ridder, campende teghen den ridder ende voorvechter van den vorst des luchts der Remonstranten, ghenaemt Caspar Barlaeus, die met de valsche fame, discours ofte vertooghsche-wijs, seer stout ende onbeschaemt, onlangs te velde ghekomen is, teghen het heyrlegher der gheloovighen, die de ghebo-den Gods houden, ende het ghetuygenisse J. Chri.. Beschreven door V. v. Drielenburch.... 't Amsterdam voor M. J. Brant. 1616.

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 128 (*Discours*).

In-luydinghe over een groot faemroover, dewelcke lasterende ende bespottende sekere vrome godsalighe publique personen ende gheleerde mannen eenen V. v. Drielenburgh.... op nieus seer valschelijcken ende schandelycken beschuldicht, bespot ende geblameert heeft, ende dat met seker gedicht, gheintituleert zijnde: Van den os op den ezel. Ghedruckt.... 1616.

Rijmelarij.

Clare openbaringhe ende ontdeckinghe des naems, merckteeckens ende ghetals der beeste, mitsg. van de vrouwe daer op sittende, ende van de groote stadt; item van de eyntlijcke vervallinghe derselver. Beschreven in de Openbaringhe des h. apostels ende euangelistes Joannis. Door een lidtmaet van de kercke J. Chr. Amst. 1616.

Met titelprent en verschillende houtsneden in den tekst. De dedicatie is door Drielenburch onderteekend.

Spieghel waerinne na de wet der vergeldinge vertoont wert, dat C. Barleus, onder-regent vant collegie tot Leyden, is sodanich een, als hij sich selfs met sijn eygen verwen ende geblancket doorvreven voorhooft int aenschijn van de vromen ten toone stelt. 't Amst. voor M. J. Brandt. 1616, den 3 Decemb.

In plano, in 2 kolommen, lat. en nederd. nevens elkander gedrukt, en door Driel. onderteekent.

Corte waerachtige ende grondighe verclaringhe over eenighe pointen ofte manieren van spreken, vervaet in sekere schriften van V. VAN DRIELENBURCH, tegen J. WTENBOGAERT uytghegeven, in wat sin of meninghe den leser sulcks verstaen sal, en hij sulx gheschreven heeft. Anno 1616.

Aan het einde: »Beschreven door de penne des schrijvers van V. VAN DRIELENBURCH. Ghedruct nae de copye, in Vrieslandt tot Leeuwaerden etc."

Tsamen-sprekinge van Frederiick ende Theodorus, over sekere schriften van V. VAN DRIELENBURCH tegen J. WTENBOGAERT, etc.... Beschreven door de penne des schrijvers van V. VAN DRIELENBURCH. Ghedruckt in Vrieslandt buyten Leeuwaerden int wapen van den coninck in het water der wateren. 1616.

Grove lasteren ende beschuldiginghen J. UTENBOGAERTS, ghetoghen uyt zijn tractaet, gheintituleert Verdedigingh van de resolutie der mo. heeren staten van Hollandt ende West-Vrieslandt: waermede hij den vromen, rechtsinnighen ende standtvastighen dienaren des h. evang. ende de ghemeynte J. CHR. (uyt zijn Jerusalem nae Emmaus gaende) belastert ende injuriseert. T' Amsterd., bij M. J. Brandt. 1616.

Afdruk uit den 2den druk van het *Cort examen* (zie boven). Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 91.

Visioen ofte vertreckinghe der zinnen ende des gheestes, anders gheseyt: een dach-ghesichte, belanghende den doot-crancken staet van de oprechticheyt. Ghesien binnen corte jaren, ter plaetsen van wijlen het woudt sonder ghenaden. In Alexandrijnsche rijm-verskens ghestelt, door een liefhebber der poesie. Tot Fran. voor Jelis Claesz. Verhal. 1616.

Onderteekend: »Kyerie-Leyson," waarachter later iemand schreef »DRIELENBURCH."

Cort ende klaer contra-discours, over den nederl. treves, ofte.... wat den coningh van Spangien ende de aertshertoghen.... voor ghehadt hebben met het maecken van den treves, *enz.* 1617. (N°. 1322).

Clare wederlegginghe van de valsche bewijsredenen teghen VICENT (*sic*) VAN DRIELENBURCH, in druck uyt-ghegheven om te bewysen, dat deselve met recht niet ghenaemt mach worden een boef. Den leser mach 't eene teghent ander sien. [1617].

Op een blad f°. Aan het einde een rijmpje »aen den ghenaemden yemant Adams soon van Waermont." Ondert. V. v. DRIEL. Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 30, (*Claer ende onwederleggelijck bewys*).

Ernstighe teghen-spraeck, aen de maeght van Hollandt over seker Aenspraeck by eenen Mopsus gedaen, *enz.* 1617. (N°. 1334).

Hetzelfde. Den tweeden druck. (N°. 1335).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 117.

Calendier ofte almanach, waer inne men.... sien kan de apocalyptische beeste ende de.... hoere daer op sittende, mitsg.... die d'selve.... in de.... nederl. provincien.... representeren, *enz.* 1617. (N°. 1336).

Hiertegen verscheen de *Cap-eovel* (*Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 30. Vgl. ook *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 274, *Gal-braecke*).

Basuyne der waerheyt teghen vrouw leughen. Mitsg.... aenwysinghe.... van 't.... bewijs.... 'tgene by V. v. DRIELENBURCH in zyne schriften BARNEVELT, LEDENBERCH ende VTENBOGAERT te laste gheleyt is, *enz.* [1617]. (N°. 1337).

De mey met Sions opganck. Halleluiah, want de heere God almachtigh regneert.... Geschreven door de penne des schrijvers van V. v. DRIELENBURCH. [1617].

Op rijm.

GoDe ende ChrIsto eere In zJJn gheMeente, en oVer sIons Vorsten. [1617].

Op rijm. Op de laatste bladzijde »Deo, Agno, AgnI Sponsae, BeLLatorIbVs AgnI, MaVrItIo;" waaronder het wapen van Amsterdam, door engelen gedragen, hetwelk ook op andere geschriften van DRIEL. voorkomt.

'T Vtrechtsche Mey-en-kerck-mis. Liedt op de woorden CHRISTI: Joan. XXI. (1628).

In plano, op rijm en onderteekend »Door: ic ben van herten vrund'lic" (VINCENT VAN DRIELENBURCH).

Den krayenden witten donderdaechs haen, hebbende ghevonden in des werrelts mishoop der alderkostelijcksten steen. D'eerste uytkomste.... Voor de Mater Salem. 1628.

»Beschreven door: ik ben van herten vrundlic," zoo wordt aan het einde gelezen. Op het titelblad staat eene vlammende zon, waarin Mercurius, met den staf in zijne linker, en een monsterachtig grooten kraaijenden haan op zijne regterhand.

MATTHIAS DAMIUS.

Geb. . Geneesheer te Haarlem. Gest.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 41, v.

Antidotum ofte hertsterckinghe tegens het.... recept van J. WTENBOOGAERT, Moderatie ghenaemt, *enz.* 1616. (N°. 1201).

Het 2de gedeelte van dit traktaat behelst een »Advys hoe men die schadelijcke oneenigheyt ende scheuringhen der kercken in Hollandt sal remedieren, ghegheven by eenen Irenio Enbulo (*sic*)." Welligt was dit wel uit TRIGLANDS pen gevloeid. (Vgl. *B. v. p.* N°. 1319). Vgl. de geschriften van UYTENBOGAART, vermeld *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 91.

Antiprocuratie op de VerdedigInge van de resolutie, *enz.* 1617. (N°. 1238).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 91.

Grondich bericht, waer in betoont wert, dat SPRANCKHUSIUS door sijn.... Justificatie.... culpabel is van een lasterlijke beschuldiginge teghen twee.... predicanten, *enz.* 1617. (N°. 1281).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 18, v. en hierboven bl. 112.

Nootwendigh tegen-vertoogh, waer in d'onnooselheyt van den.... ouden kercken-raedt.... verdedicht wert.... Door D. M. D., *enz.* 1617. (N°. 1277).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 18 en hierboven op Is. JUNIUS *Nootw. vert.*

Het 2de deel van 't Nootw. teghen-v., waer in de redenen des vromen ouden kercken-raedts, tot justificatie van d'onderteykeninge bygebraght, ghelijck oock waerom sy met den genaemden kerckenraet in handeling niet hebben kunnen treden, tegens de voorwerpinghe des vertooghers ghemeinteneert werden. Door M. DAMIUM, om voorstant van de waerheydt uyt Haerlem ghebannen. Ghedr. t'Amst voor Jan Evertsz. van Heerden. 1618.

Met breede voorr.

Apologia ofte verdedinghe des eersten deels van 't Teghen-vertoogh, door d. DAMIUM ghedivulgeert teghens de Tsamen-sprekinghe, tot Haarlem ghedr. door een vyant der leugen. Ghedr. 1618.

Den polityck gereformeerde religieus...., waer in.... werd gheantwoord op een brief van een Harminiaen.... tegens.... Een nieuwe heijlige ligue.... Door M. DAMIUM, *enz.* 1628. (N°. 2247).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 98.

Treves-krack. Door een gespreck van twee slechte gesellen, *enz.* 1630. (N°. 2377).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 99 (*Tsamen-spraeck*).

Harminiaensche leugentael ofte.... bewijs van.... leugenen, daer mede het ernstigh schrijven.... verciert is, *enz.* 1630. (N°. 2419).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 100 (*Legenkorting*).

Loghenmeerdering of des harminiaenschen loghen-taels vaster bewys.... Door M. DAMIUM, *enz.* 1630. (N°. 2421).

ABRAHAM DE KONINCK.
(ABR. DE CONINCK).

Geb. . Lid van de Brabantsche rederijkerskamer te Amsterdam. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 306.

Sekere liedekens ghestelt tot stichtinghe.... der.... verdruckte kercke Christi in Nederlandt, *enz.* 1616. (N°. 1225).

EWOUD TEELINCK.

Geb. 1570. Regtsgeleerde. Gest. 1629.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 417 v.

Paquot, o. l. T. I, p. 506.

Querela ecclesiae ofte clachte der kercke aan de overheden.... ende dien. des godd. woorts, over hare.... swaricheden. Door Ir. Philaletium, *enz.* 1617. (N°. 1315).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 38 *Weder-klaghe.*

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1617.

Hetzelfde. Den derden druck. 1617.

Hetzelfde. Den vierden druck. 1617.

Hetzelfde. Den vijfden druck. 1617.

Eene oude hand schreef op den titel bij *Iren. Phil.*: »denoterende Ewout Teelingh, thesaurier van Zeland, broeder van d°. Willem Teelingh.

Hetzelfde. Den sesten druck. 1617.

Hetzelfde. Den sevensten druck. 1617.

Anderde clachte der kercke aan eenighe.... overheden des landts, over den grouwel tot Alckmaer uytghebroet.... Waer in oock de Weder-klaghe.... beantwoordt werdt, *enz.* 1617. (N°. 1318).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 92 (*Noodighe antwoordt*).

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1617.

Cleophas ofte christel. ghespreck van twee disciplen gaende nae Emaus, waer in gehandelt wert van het oochmerck deser kerck. gheschillen.... Door Ir. Philatium, *enz.* 1617. (N°. 1312).

Derde klachte der kercken teghens den.... Kerf-stock der Remonstranten.... Door Ir. Philaletium. Waer in oock de schelt-redenen in de voor-r. van de Noodighe antwoorde.... werden beantwoordt, *enz.* 1618. (N°. 1365).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 274.

Hetzelfde. Andere druk. 1618.

Op de laatste bladzijde een woord van Erasmus.

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1618.

Een weinig verbeterd en vermeerderd.

Klauwe van de beeste ofte.... teeckenen des Antichrist..... Door Ir. Philalethium, *enz.* 1619. (N°. 1684).

Boheemsch geluyt ofte.... gespreck over het.... Boheemsche wesen ende de oorloge daer ontrent ontstaen.... Door Ir. Philalethium, *enz* 1620. (N°. 1712).

Mizpa ofte christ. gespreck van het rechte gebruyck des algem. vasten-biddaghs.... Door Ir. Philalethium, *enz.* 1621. (N°. 1786).

Hetzelfde. Nu ten tweeden male.... herdruckt. 1624. (N°. 1787).

Een hardt bode brengende quade tydinge uyt Boëmen.... Door Ir. Philalethium, *enz.* 1621. (N°. 1809).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 95 *Achabs biddagh.*

Een creupele bode, brengende.... tydinge uyt Boëmen.... Door Ir. Philalethium, *enz.* 1621. (N°. 1810).

Babylon ofte.... ontdeckinge.... van het.... antechristische ryck.... Door Phil. Zerubaal, *enz.* 1621. (N°. 1899).

Sulamith ofte baniere des vredes opgeworpen om Japhet te locken, dat hy weder kome wonen in de hutten Sems, dat is: om d' afgewekene Remonstranten weder te brengen tot de gemeenschap van de geref. kercke, daer in zy geboren zyn. Door Iren. Philaletium. T' Amst., voor M. J. Brandt. 1621.

Bileam ofte den blinden papist, dat is: een christ. t' samensprekinge, daer in ontdeckt werden de snode grepen, die de paepsche leeraers gebruycken, om het volck in blintheydt ende onwetenheydt te houden. Met een grondich bewys, dat de paepsche beelden niet min dan de heydensche beelden, gladde afgoden syn, ende de papisten openbare afgoden-dienaers. Door Phil. Jerubaal. T'Amst., voor M. J. Brandt. 1621.

Even als vroegere geschriften, in den vorm van een gesprek.

Basuyne des heyl. oorloogs.... tegen den grooten Antichrist...., sullende door.... FREDERICUM con. der Bohemen.... wt-ghevoert worden, 1622. (N°. 1903).

Vierde klachte der kercke, ofte liever christ. ende vrymoedige aensprake aen de leeraers van de gereform. religie, die by de waerheydt zijn ghebleven. Over het teghenwoordigh wesen van het gereform. volck in 't gemeen, ende oock in het bysonder hier te lande. Door Iren. Philalethium. 1622.

Amos ofte de siender Israëls, ontdeckende de ghelegentheyt van het gereformeert drouvich christen-wesen al de weerelt door, ende insonderheyt onses lants ende der kercke hier te lande, met aenwysinghe van hetgene tot beyder vrede dient; door Iren. Philalethium. Tot Middelb. gedr. by H. v. d. Hellen, voor M. J. Brandt. 1625.

Met zeer breedvoerige opdragt aan de stat. gen.

De wachter, brengende tijdinge van de nacht, d. i. van het overgaen van Breda, met eenen heylsamen raet, *enz.* 1625. (N°. 2088).

De tweede wachter.... van het overgaen van de Bahia, *enz.* 1625. (N°. 2093).

Den derden wachter.... van de verstroyinge van onse vlote voor Duyn-kercken. Met een woordt der verantwoordinghe van den autheur, *enz.* 1625. (N°. 2094).

Hetzelfde. Met eenen heylsamen raet, *enz.* 1625.

Bevattende alleen de opdracht aan prins »HENRY FREDERICK," die aan het vorige ontbreekt.

DOEDE VAN AMSWER.

Geb. 1546. Proost van Uskwerd in Groningen. Gest. 1632 (?)

V. D. AA, a. w. Dl. I, bl. 273—278.

Justificatio fidei christ. antiq. cathol. et orthod. Op dutz: Proevesteen ende oprechte wechtschale van het.... gelove, van Godt geschapen tor salicheit, tegens het quade nye histor. mont-gelove, doer onruwige menschen erdichtet; by vrage ende antwort, doer einen... godtsal. man, voer 38 jaer, in groot Brit. int papyr gestelt, ende nu.... weder ant licht uthgegeven doer einen.... leeffhebber van de goede rust ende vrede van de kercke...., Gedr. tot Gron., by David Lip van Augspurch. 1618.

Na eene opdragt, door DOEDE VAN AMSWER geteekend, aan »de gemene prediger ende oldesten der reform. euang. kercken op den christ. sinodo versammelt, in de prov. van stadt Gron. ende Ommel." volgt de inleiding van ANTONIUS CORRANUS Hispalensis »juventuti acad. Oxoniensis," waarna de »Epist. Pauli ad Rom. in dialogi formam, perspicuitatis ergo, redacta." Aan het einde nog »een formulaer van een goeden kerckenraet, doer MENSONEM ALTINCK int papyr gesteld, to tyde onser gemenen ballinckschap." Voor aan dit exemplaar een, naar ik gis eigenhandigen, brief van D. v. AMSWER.

JOHANNES CASIMIR JUNIUS.

Geb. . In krijgsdienst. Gest. 1624.

V. D. AA, a. w. Dl. IX, bl. 253.

Wederlegginge van de W e e g s c h a a l...., dienende.... om te sien hoe.... incorrect die.... weegschaal is, *enz.* 1618. (N°. 1357).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 116.

Hetzelfde. Hier is noch by-gevoecht d'O r a t i e v a n.... DUDLEY CARLETON. In 's Graven-h., by A. Meuris. 1622.

DIRK VLACK DE JONGHE.

Twee tractaten beschr. door.... AUGUSTINUM, het eene.... van de.... praedestinatie, het ander van het goedt der volhardinghe. Wt het latijn.... door D. VLACK DE JONGHE. *enz.* 1621. (N°. 1898).

JOHANNES BEVEROVICIUS.
(JAN VAN BEVERWIJCK).

Geb. 1594. Geneesheer te Dordrecht. Gest. 1647.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 500—503.

DE WIND, a. w. bl. 485—504. — PAQUOT, o. l. T. II, p. 365, sv.

J. BEV. med. MONTANUS ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ, sive refutatio argumentorum, quibus necessitatem medicinae impugnat MICH. seign. DE MONTAIGNE. [1631]. 8°.

Te Dordr. bij H. Essaeus uitgegeven en met het beeld van Hygiea op den titel even als van het *Medic. encomium* dat volgt, opgedragen »ERYCIO PUTEANO, consil. histor. prof. regio." De weerlegging van MONTAIGNE is in den vorm van een brief aan JAC. CRUCIUS, gedagt. Dordr. XI kal. Aug. 1631. Achteraan enkele carmina. Hierachter J. BEV. *Epistolica quaestio*.

J. BEV. med. medicinae encomium. Dordr. ap. Henr. Essaeum. 1633. 8°.

Met opdragt aan G. J. VOSSIUS en »Elogia J. WESTENBURGII." Deze »Oratio de laude medicinae" werd door B. gehouden in het gymnasium te Dordrecht. Hierachter de *Epist. quaestio.*

J. BEVEROVICII epistolica quaestio de vitae termino, fatali, an mobili? Cum doctorum responsis. Dordr. exc. Henr. Essaeus imp. Joann. Maire. 1634. 8°.

Op de keerzijde van het titelblad »De vitae termino quaesivit per epist. J. BEVEROVICIUS, responderunt JAC. CRUCIUS, ABR. v. D. MYLIUS, S. EPISCOPIUS, CORN. BEVEROVICIUS, MAR. MERSENNUS, JOANN. WESTENBURGIUS, C. BARLAEUS, ANDR. COLVIUS. Hierachter, onder afzond. titel en zonder pagin. *Medicinae encomium* en *Montanus* ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ.

Idem. Secunda editio, triplo auctior. Lugd. Bat., ex off. Joann. Maire. 1636.

J. B. med. Bericht van de pest, 1. dat de pest besmettelick is, 2. middelen om.... te genesen, *enz.* 1636. (N°. 2573).

J. v. BEVERWYCK, Spaansche Xerxes, ofte.... vergelijckinge van den scheep-strijdt tusschen de koningen van Persen ende Spaengjen teghen de.... Griecken ende Nederlanders, *enz.* 1640. (N°. 2702).

DIDERICK VAN DER DOES.

Geb. . „Clerck ordinaris ter finantie van Hollandt." Gest. .

Openbaringen van eenighe.... wonderen, die de Heere in korten tijdt sal laten gheschieden, *ens.* 1635. (N°. 2555).

Derde vrucht van de jonge ende nieuwe spruyten van den afgehouwen boom. Wtgegeven (door de hulpe ende genade des Heeren) door D. VAN DER DOES ISBRANDI f...., Julio deses jaers 1636.... In 's Graven-h., gedr. by Joost Jansz. Verheul. 1636.

Dit stuk is opgedragen „aen alle rechtsinnige" ens. Het behelst vooreerst eene „korte eenvoudighe ende rechtsinnige verklar." van Openb. XII, en vervolgens allerlei kleine opmerkingen, waarin de Remonstranten nu en dan nog al hard gevallen worden.

CLAUDIUS SALMASIUS.

(CLAUDE SAUMAISE).

Geb. 1588. Hoogleeraar te Leiden. Gest. 1653.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 319—332. — HAAG, o. l. T. IX, p. 149—173.

Dissertatio de foenore trapezitico in tres libros divisa, CL. SALMASIO auct. Lugd. Bat., ex off. J. Maire. 1640. 8°.

Met zeer uitvoerige praef. en indices.

CL. SALMASII librorum de primatu Papae pars prima, cum apparatu. Accessere de eodem primatu NILI et BARLAAMI tractatus. Lugd. Bat., ex off. Elzevir. 1645.

De laatstgenoemde stukken onder afzond. paginering.

Simplicii Verini ad Justum Pacium epistola de libro postumo H. GROTII. Hagiopoli ap Chr. Catharinum. 1646. 8°.

De schrijver is SALMASIUS. Vgl. *de Navorscher,* Dl. XIV, bl. 119, 143.

De transsubstantiatione liber Simplicio Verino auct. AD. J. PACIUM contra H. GROTIUM. Hagiop. typis Theod. Eudoxi. 1646. 8°.

CL. SALMASII.... epistolarum liber primus. Acc. de laudibus et vita ejusdem prolegomena. Acc. ANT. CLEMENTIO. Lugd. Bat., ex typ. Adr. Wyngaerden. 1656.

Met opdragt aan de Curatoren en portret van SALMASIUS.

JACOBUS PERIZONIUS.

Geb. 1651. Hoogl. te Franeker en te Leiden. Gest. 1751.

JÖCHER, o. l. T. III, s. 1393—1395.

J. PERIZONII Q. CURTIUS RUFUS restitutus in integrum et vindicatus per modum speciminis a variis accusationibus et immodica atque acerba nimis crisi.... J. CLERICI. Lugd. in Bat. ap. Henr. Teering. 1703. 8°.

Vooraf een brief van PERIZONIUS aan den Utr. hoogl. C. ECKIUS.

PAULUS DORTSMA.

Geb. . »Licentiaat in het kerkl. en waereldlijk recht." Gest. .

Het aanwezen en bestaan der naam-Remonstranten, soo als deselve door den advookaat der vaderl. kerke beschreeven syn; uit hun eigen schriften opgemaakt.... tegen de.... ontkenninge van.... C. NOZEMAN en andere; met een voorafgaanden.... brief van den advokaat.... en een aanhangsel van den schandelyken monnikendeun van den generaal der tolerante broeders. Door P. DORTSMA.... Te 's Gravenh., by Joh. Thierry. 1772. 8°.

JACOB AMERSFOORDT.

De Navorscher, Dl. XIII, bl. 148.

De vyf artik. tegen de Remonstr. vastgesteld.... binnen Dordr. in 1618 en 1619. Op nieuw.... uitgeg. door J. AMERSFOORDT. Te Amst. 1780. 8°.

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 108.

ZACHARIAS HENRIK ALEWYN.

Geb. . Schepen te Amsterdam. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. I, bl. 175, v.

De Navorscher, Dl. XI, bl. 242, 269.

XIII Brieven aan een' vriend, over het geschrift van... P. v. HEMERT, genaemd: De handvol aant. te rug gekaatst.... Door den schrijver van de Handvol. Te Haarl., by Corn. v. d. Aa. 1787. 8°.

Een handvol aanteekeningen op den tweeden brief van.... P. v. HEMERT over De rede en haar gezag.... Te Utr. by A. v. Paddenburg. 1786. 8°.

Met voorr.

FREDERIK JUSTUS VAN OLDENBURG.

Het aanmerkelyk verschil tusschen de leer der geref. kerk en die der Remonstranten in Nederland, in eene beoordeeling van zeker.... Verhandeling over de verdraagzaamheid, enz. Briefsgewyze.... door een hr. buiten Vlissingen aen een.... hr. in Friesland, en in 't licht gegeven door FR. J. VAN OLDENBURG. Te Utr. by Abr. van Paddenburg. 1769. 8°.

Met voorr.

GESCHRIFTEN VAN VERSCHILLENDEN INHOUD.

DAVID JORIS[1]).

Geb. 1502. Gest. 1556.

v. D. AA, a. w. Dl. IX, bl. 216, v.

Een waerachtighe fyne reden vnde ghespreck tusschen twee ghebroederen A. vnde N.

Zonder jaar.

Een nootwendich vermanen unde bedachte reden, allen ghoetwillighen.... voorgeschreven.

Zonder jaar.

Een suyuerlijcke bewijsreden van Godes woort, wie sich t' selve.... te kennen..... beroemen mach.

Zonder jaar.

Een dialogus of tweespraeck tusschen Peter vnde Jan.

Zonder jaar.

1) Vgl. voor zijne geschriften, waarvan hier de titels slechts verkort zijn opgegeven, KIST en ROYAARDS *Nederl. archief voor kerk. gesch.* Dl. VI, bl. 292—303 en F. MULLERS *Catal. van Holl. godgel. werken*, 1857, bl. 62—64. Vgl. ook *Bibl. der remonstr. geschriften* op D. V. COORNHERT.

Waerachtige aenwysinghe unde claer verhael van die wederbrenghinghe des menschen.
Zonder jaar.

Cort bericht, vñ schriftl. antwoort D. J. op den brief des eerw. h. J. A. L. Wtgheg.... 1544.... 26 Maji.

Ernstelijcke klage.... aen alle.... overicheden, ouer den.... aardt Belials...., hare dienaren...., die.... leeren yemanden om t' geloof.... te dooden... Wtgheghaen den 29 Oct.... 1544.

Van die vreemde tonghen.... der menschen.... Wtgheghaen int jaer 1545.

Thien christlijcke gespraecken.... waer in verhandelt.... wert het.... verstant der waerheyt Chr. 1548. Herdruckt 1610.

Seer schoone aenwysingen.... van die verborghen wijsheydt Godes.... Wtghegh..... 1550.

Waerschouwinghe, voor den dach des Heeren.... Wtgheg. in Maio.... 1551.

T'samen-spreeckinge tusschen Godes geest, liefde ende stemme, mit die verloren mensche.... 1553. Herdruckt 1610.

Christelijcke waerschouwinghe, aen allen.... ouericheden.... dat men niemant om sijn gheloof en behoort te beleydighen.... Wtgheghaen.... 1554.

Antwoort vnde onderricht D. J. op die vraghe.... Scipionis N.: of der wysen wijsheyt.... niet.... nootwendich sy.... Wtgheg. in Martio.... 1556.

Alle vaten siet men wtgeven, wat sy in-hebben.... 1556. Herdruckt 1610.

Van die aart, blindtheyt.... vnde duysternisse deser arge boose werlt.... Wtghegaen in Jan. 1656.

CASPAR CASPARIUS.

Conrector te Delft.

De Navorscher, Alg. reg. Dl. XIV, bl. 361.

Princeps Auriacus sive libertas defensa. Auct. C. Caspario *etc.* 1598. 8°. (N°. 420).

Idem. 1599. 8°. (N°. 421).

ABRAHAM MIGOEN.

Geb. . Schoolmeester te Rotterdam. Gest. .

De Navorscher, Alg. reg.

Den vrede der siele, oft den middel om sekerlijc te weten oft wij Gode toebehooren: ende volghens dien, oft het eeuwich ende zalich leven ons toekomt. Ghemaect int Fransoys door R. BOUCHARD. Ende overgheset door ABR. MIGOEN. Tot Rott. by Jan van Waesberghe. 1602. 16°.

Dit kleine geschrift is opgenomen in de vroeger beschrevene verzameling (Vgl. *Stuk I, Afd.* 1 op F. LANSBERGEN). Het vangt aan met een woord „tot den leser" op rijm, en wordt besloten door „een gebedt om tgheloove te verkrijghen, met volhardinghe."

ABRAHAM VAN DER MYLE.

Geb. 1563. Gest. .

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. .

Den slag van Lepanten, in schotschen dicht beschreven door.... JACOBUM,.... con. van Enghelandt,.... beschermer des gheloofs. In nederl. dichte.... overgheset door ABR. VAN DER MYL. T' Amst., by Corn. Claesz. ende Laur. Jacobsz. [1603]. 8°.

Vooraf de „Voorr. des conincx" en een „Cort begrijp des slachs van Lepanten."

PHILIPPUS LASSONIUS.

Rector in Delft.

V. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 183.

Korte ende eenvoudighe verklaringhe des eersten ende tweeden veers in den 140 psalm.... Door PH. LASSONIUM, rectorem van de latijnsche schole der stede van den Briele. Tot Rott., by Jan van Waesberghe. 1606. 16°.

Deze predikatie, opgenomen in de vroeger beschrevene verzameling, (zie op MIGOEN) is opgedragen aan eenige „eerbare ende deuchtsame matronen." Ze wordt ingeleid door een gebed, is in 4 deelen verdeeld en eindigt met eene „precatio post concionem."

WILHELMUS GNAPHEUS.
(WILLEM DE VOLDER of FULLONIUS).

Geb. 1493. Rector te 's Hage en Elbing. Burgemeester te Norden. Gest. 1568.

Somma des christel. religions, daerinne wt den woorde Godts (sonder... schelden).,.. bewesen wort, wat een yegelick Christen van nooden is te weten, te gelooven, te doen...., oock te lijden ende salichlick te sterven. In thien artijck. gestelt door H. BULLINGERUM. Ouergeset wt den hoochd. door W. GNAPHEUM. Hierin suldy vinden een corte verclar. van de thien geboden...., de twaelf artijck. des... geloofs, ooc van dat Vader onse ende der h. sacram. Tot Gorinchem voor Ariaen Helmich. 1608. 8°.

Herdruk van eene vroegere uitg., „nademael dit boec eertijdts met een cleyn letterken ghedruckt is gheweest, ende noch daghelicx van velen begheert wort." De voorr. van BULLINGER is van 1556.

ELLERT DE VEER.

Geb. . Pensionaris van Amsterdam. Gest. .

DE WIND, a. w. bl. 268, 562.

T'samensprekinghe vant recht der coninghen.... Door G. BUCHANANUM ende verduytscht door ELL. DE VEER, enz. [1610]. (N°. 897).

De 1ste uitg. verscheen in 1598. Van DE VEER zag o. a. in 1639 eene vertaling het licht van ERASMUS' *Verclaringhe op het n. test.*

SIMON STEVIN.

Geb. 1548. Gest. 1620.

Vita politica. Het burgherlick leven. A°. 1590 beschr. deur S. STEVIN, *enz.* 1611. (N°. 980).

MARTINUS BOEONIUS.

Geb. . Gest. .

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

Een christ. disputatie van eenen gevangenen, slechten ende ongheleerden boer.... NICLAES BOER; geschiet in een der vergaderinghe in 't landt te Bemen A°. M.CCCC eenentseventich, met de Papen..., van den bloede o. H. J. CHR^{I}., dattet den.... gelovigen.... oock sonde.... te drincken ghegeven.... werden. Overgh. uyt beemscher spraken ende.... op 't aldertrouwelijckste verduytscht door MARTI-

NUM BOKONIUM. t' Amst. ghedr. by Korn. Fransz. voor J. Arentsz. Tijt. 1617. 8°.

Zonder pagin.

ADRIANUS HOFFERUS.

Geb. . Rentmeester in Zeeland. Gest. .

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. .

Een ghebed tot onsen Heere JESUM CHRISTUM voor de vrede der kercke. Uyt den lat. in nederd. over-gheset door ADRIANUM HOFFERUM. Tot Middelb. ghedr., by Hans van der Hellen. 1621.

Hierachter ook een gebed op rijm, „gestelt by den oversetter."

JACOBUS VIVERIUS.

Geb. 1572. Medecijn. Gest. .

De Navorscher, Dl. VIII, bl. 22, 141, 209.

De merck-teeckenen der kinderen Gods.... Een.... troostelick boecxken door J. TAFFIN. Wt de fransche tale.... overgheset, van nieus overghesien ende.... verbetert; met een ghesang, vervatende de gheheele materie, door J. VIVERIUM.... t' Amst., by Bar. Otsz. 1614. 8°.

De heylige gheestelijcke opweckinge.

Van P. DU MOULIN (Vgl. *Afd.* 2) vert. door VIVERIUS en met andere tract. uitgegeven onder den titel: P. MOLINAEUS *versch. godsd. tractaten. Amst.* 1622. 12°.

De handt Godes of.... verhael van de peste.... In dicht.... van J. VIVERIUS, *enz.* 1624. (N°. 2076).

Zie ook *B. v. p.* N°. 404 en 481, 2575.

Christelijcke ghesanghen tot lof van.... J. CHRISTUS.... t' Amst.... 1627. 8°.

Zie hierboven bl. 38.

JACOBUS ZEVECOTIUS.

(JACOB VAN ZEVECOTE).

Geb. 1596. Hoogl. in de geschiedenis te Harderwijk. Gest. 1642.

PAQUOT, o. l. T. I, p. 58, sv.

J. ZEVECOTII.... orationes tres, habitae in ilustri (*sic*) schola Geldro-Velavica Hardervici. Hard. Sic. ex off. typ. Nic. à Wieringen. 1628.

J. Zevecoti belegh van Leyden. Treur-spel. Tot Leyden in de druck, van de Elzeviers. 1626.

Met opdragt aan de burgem. en den pensionaris van Leyden.

Gedichten van J. van Zevecote, voor de eerste mael verzameld uitgegeven door Jonkh. Ph. Blommaert.... Gent by L. Hebbelynck. Rott. by W. Messchert. 1840. 8°.

DAVID LOMMELIN.

De Navorscher, Dl. XI, bl. 364.

Doorluchtige morgen-sterre ofte den op-ganck uyt de hoochte, medebrengende den heerlijcken staet des nieuwen-daechs, ende het rechte nieuwe-jaer. Door David Lommelin, student der h. theol. In 's Graven-h. ghedr. 1628.

Achter het titelblad eene kopergravure met zinnebeeldige voorstelling. Opgedragen aan de gecomm. stat. van Utrecht. *Het rechte nieuwe-jaer* is een gedicht.

WILLEM CHRISTIAENS.

Geb. . Boekdrukker te Amsterdam. Gest. .

De deegh'lijckheydt van onsen tijdt, verthoonende dat de werelt noyt voor desen deegh'lijck heeft gheweest. In 't eng. gestelt by Barnabas de Riicke, edelman. In 't nederd. vert. by Willem Christiaens. Den vijfden druck vert. Tot Amst., voor Jan Jansen 1634. 12°.

Met opdragt van Christiaens, den drukker en vert., aan Nicolaes Hasselaer, majoor van Amst., gedat. 22 Oct. 1632. Achteraan »ghedr. te Leyden by W. Christiaens."

J. VAN NECK.

Geb. . Secretaris ter admiraliteit. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. XIII, bl. .

Lof der tegenspoeden, waer in dat bewesen werdt, dat de teghenspoedt den menschen veel meerder dienst.... aenbrenght als eenigh voorspoet, en voorts gheleert hoe men sich in het een en 't ander soo teghen Godt, teghen sijn evennaesten als ten aansien van hem selver sal hebben te draghen. By een ghestelt door J. van Neck.... Tot Hoorn ghedr., by Is. Willemsz. 1638.

OTTHO CASMAN.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 205.

Des swaermoedigen conscientie troost, vrede en vreucht ofte innerlijcke ende troost-rijcke aensprake ende vermaninghe in den persoon J. CHR[I]., aen alle swaermoedige.... ende boetveer veerdige (*sic*) christene herten. Uyt de h. Schrift ende godsalige leeraers t'samen gebracht.... door OTTH. CASMANNUM. Den derden druck verm.... T' Amst., by Ev. Cloppenburgh. 1638. 8°.

Vooraf een brief van ZACHARIAS HEYNS aan CASPER VAN KEULEN, koopman te Amst. Achteraan t' Amst. ghedr. by Joost Broersz.

ANNA MARIA VAN SCHURMAN.

Geb. 1607. Gest. 1678.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 657—663.

Pael steen van den tyt onses levens. Wt het latijn van.... joffr. ANNA M. VAN SCHURMAN.... Den tweeden druck verm. Tot Dordr. voor Jasper Gorisz. 1639.

Vooraf een brief van den vert. J. P. aan joffr. FRANSKE VAN DOYEM. Met ged. van CORN. BOY, JAC. LYDIUS en IS. GRUTERUS.

Bedenckingen aengaende de toekomste van CHRISTI coninkryk.

Zonder afzond. titelblad. Get. A. M. VAN SCHURMAN.

FLORENS SCHUYL.

Geb. . Hoogl. in de wijsbegeerte te 's Hertogenbosch. Gest. .

Raedt voor de scheer-siecke hair-cloovers, *enz.* 1644. (N°. 2961).

Hetzelfde. Door FL. SCHUYL.... Het tweede deel, *enz.* 1644. (N°. 2962).

LAMMERT LAMMERTS[1]).

Spiegel waer in men siet verscheyden ongerijmtheden, die aengewesen worden in het Oog-water, onlanghs uytghegheven. t' Amst. voor Anth. Tielemans. 1644. 8°.

Vgl. VAN VLOTEN *Paschier de Fyne*, bl. 33, vv.

---

1) Als hij een Doopsgezinde is geweest, dan ontbreekt zijn naam op den *Naaml. der doops. schrijv.*

Bril waardoor men siet hoe schoon JOOST HENDRICKSZ de Blocksche Mennisten, die men Vlamingen noemt, met sijn Spongie ghewasschen heeft. Synde een t'samensprekinghe tusschen meester en knecht, den knecht neutraal, den meester sterck menniet. t'Amst. van Anth. Tielemans. 1644. 8°.

JONAS VAN GERWEN.

Geb. . Rederijker te Haarlem. Gest. .

J. VAN GERWENS geluckwenschingh over den eeuwighen vrede, *enz.* 1648. (N°. 3323).

Drye loff-sangen over 't gheloove, hoope, ende liefde, midtsg. een spiegel, waerin klaerlijck kan ghesien worden, wie degeene sijn, die Godt, in sijn eeuwighen raet, voor de grondtlegginge des weerelts (in CHRISTO) uytverkooren heeft.... Verdeelt in vier deelen.... door J. VAN GERWEN. Tot Leyden ghedr., by Will. Christ. v. d. BOXE. 1646.

J. KRIEX.

Geb. . Advocaat. Gest. .

Ordonnantie.... op 't stuck van den interest in.... tafelen van leeninghe, *enz.* 1646. (N°. 3097).

Vgl. voor dit en de volgende stukken ook *Afd.* 2, bl. 12.

Consideratien raeckende 't stuck van leeninghe, *enz.* 1646. (N°. 3099).

Noot-wendig bericht op.... Res judicata.... door de prof. der theol. tot Utrecht...., uyt-ghegeven teghen de exercitie der.... tafelen van leeninghe, *enz.* 1647. (N°. 3230).

Cort bescheid aan den.... lasteraer...., krayende teghen het Noodtwendich bericht, *enz.* 1647. (N°. 3231).

Noodige verantwoordingh van de.... bancken van leeninghe.... Door J. KRIEX., *enz.* 1658. (N°. 4654).

Vgl. *Catal. Stuk III, Afd.* 1, bl. 66.

Res judicanda.... van de bancken van leeninghe, *enz.* 1658. (N°. 4655).

ERNESTUS ZIMMERMAN.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 209.

Ecclesiae status ac fortuna, dats ist, der Zustand und Glueck der Kirche CHRISTI. Beschriben aus dem 84 Ps. Davidis v. 5, 6, 7, 8. durch ERN. ZIMMERMAN.... Lugd. Bat. typis Jac. Marci. 1646.

In 't hoogd. met holl. opdragt aan J. v. D. HEYDE, CHR. DE RATH en H. OOSTENRYCK, »voorneme koop-luyden tot Amst.", waaronder E. TIMMERMAN.

ANTHONIUS THYSIUS (DE ZOON).

Geb. 1603. Hoogl. in de regten te Leiden. Gest. 1670.

PAQUOT, o. l. T. III, p. 177—179.

Aenspraeck aen.... de princesse van Orangien.... t'Samengestelt door ANTH. THYSIUS, *enz.* 1647. f°. (N°. 3210).

Lyck-oratie, ofte 't leven ende sterven van.... M. Hz. TROMP...., uytgespr..... door.... ANTH. THYSIUS, *enz.* 1653. (N°. 4192).

FRANS BALTENS.

Geb. . Boekverkooper te Dordrecht. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 88, v.

Samaritana ofte spieghel der godtsvreesentheyt en eerbaerheyt, ofte ghespreeck van den Heere met het rechtgeloovig wijf van Samaria, oft uyt Jacob van Ephraim van Sichar, beschr. in het vierde cap. van den ev. Johanne, in prijs voorghestelt, die met vergeldinghe vergolden wordt...., ofte een woordel. verclar. van het vierde cap. des ev. Joh. Ghedaan door F. B. Tot Dordr., by FR. Baltensz. 1648. 8°.

Vgl. voor dit zeldzaam boekje en den schrijver *Vaderl. letteroef.* 1835 (Mengelw. bl. 757—761).

ADRIAAN HEEREBOORD.

Geb. 1614 (?) Hoogl. in de wijsbegeerte te Leiden. Gest. 1661.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 377, v.

A. HEEREBOORD.... sermo extemporaneus de recta philosophice disputandi ratione, habitus 13 Jan. 1648 in acad. Lugd. Bat. Acce-

dit ejusdem epistola ad..... acad. Leid. curatores. L. B. ex off. Franc. Hackii. 1648.

Naackte ende nodige verdedigingh van de eer.... van ADR. HEEREBOORD, enz. 1648. (N°. 3366).

Met voorr. van 15 Aug.

Brief van ADR. HEEREBOORD.... aan sijn vrouw JOHANNA DE LA COUR, enz. 1648. (N°. 3367).

Vgl. hierbij *B. v. p.* N°. 3365, '68 en '69.

FRANCISCUS HEERMAN.

Geb. 1610 (?) Advocaat te Amsterdam. Gest. na 1670.

V. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 382, v.

Guldene annotatien van FR. HEERMAN, vertoonende de heerlijckste deughden, daden, leeringen ende sententien van de.... vermaerste mannen der werelt. Den thienden druck. Door den auth.... verm. en verbetert. t' Amst., by Baltus de Wild'. 1653.

Met opdragt aan prins WILLEM. II.

CYPRIANUS REGNERI AB OOSTERGA.

Geb. . Hoogleeraar in de regten te Groningen. Gest. .

PAQUOT, o. l. T. II, p. 362 sv.

Sedich ondersoeck van.... Theol. advys over het gebruyck van kerck-goederen, *enz.* 1655. (N°. 4440).

Tegen G. VOETIUS (Zie hierboven bl. 45).

Hetzelfde. Andere druk. 1655. (N°. 4441).

Hetzelfde. Verbeterde uitg. 1655. (N°. 4442).

Dialogus off conferentie over.... Vruchteloosen-biddagh, *enz.* 1655. (N°. 4450).

Vgl. hierboven bl. 45.

Defensio van seker contrarii advys tegens seker Theol. advys, *enz.* 1659. (N°. 4732).

DAVID BLONDEL.

Geb. 1591. Hoogl. te Amst. 1650. Gest. 1655.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 662, 668.

Haag, o. l. T. II, p. 306—311.

Actes authentiques des eglises reformées de France, Germanie, Grande Bretaigne, Pologne, Hongrie, Païs Bas &c. Touchant la paix et charité fraternelle, que tous les serviteurs de Dieu doivent sainctement entretenir avec les Protestants qui ont quelque diversité, soit d'expression, soit de methode, soit mesmè de sentiment; rassemblés en un pour la consolation et confirmation des ames pieuses, et pour l'instruction de la posterité, par D. Blondel. A Amst. chez Jean Blaeu. 1655.

Het is opgedragen »a messieurs les pasteurs et anciens des eglises Walonnes assemblés en synode, le 14 d'Avril 1655, à Amsterdam." Haag zegt er van: »Cet écrit déplut souverainement aux adversaires d'Amyraut, parceque Blondel y dévoila sans ménagement leurs sourdes menées, et osa dire de dures vérités à Du Moulin et à Rivet. Depuis longtemps soupçonné d'arminianisme à cause de ses liaisons avec Courcelles, Blondel était abreuvé de dégoûts."

Achteraan volgt onder afzonderlijken titel en met nieuwe paginering: *Extrait de l'examen de la bulle du Pape Innocent X, contre la paix de l'Allemagne, conclue à Munster l'an CIƆIƆCXLVIII. Où il est traité de la liberté de conscience qui doit estre laissée à tous les chrestiens, dissentans de la profession qui est receuë publiquement en un estat. Fait en latin par Amand Flavien.* »David Blondel" is met eene oude hand hierachter geschreven, en verder: »Traduit en Francois par E. de Courcelles (Brandt aentek. over het I deel der Reform. p. 42)." Het oorspronkelijk *Commonitorium adv. Inni. X bullam* schijnt eerst in 1657 te zijn verschenen, *Elieutheropolis* (Amsterdam).

LAMBERTUS VELTHUYSIUS.

(L. VAN VELTHUYSEN).

Geb. 1622. Geneeskundige. Gest. 1685.

Glasius, Dl. III, bl. 485, v.

Burman, o. l. p. 385—390.

Bewys dat noch de leere van der sonne stilstant en des aertryx bewegingh, noch de gronden van de philosophie van Renatus Descartes strijdig sijn met Godts woort. Gestelt tegen een tractaet van J. du Bois.... Naecktheyt van de Cartesiaensche philosophie ontbloot &c., door L. v. Velthuysen. t' Utr. gedr., by Dirck van Ackersdyck en Gijsbert van Zijll. 1656.

Met voorrede, waaruit blijkt dat dit een 2den vermeerden druk is. Vgl. hier boven bl: 164, en *Bibl. v. pamfl.* N°. 4504.

Derde apologie voor het Tractaet van de afgoderye en superstitie, dienende tot antwoordt op het Tweede bericht

van de eerw. kerckenr. van de Nederl. gem. t' Utrecht, door L. v. VELTHUYSEN. t' Utr. by D. v. Ackersdyck. 1669.

Ook aan de regering van Utrecht gerigt.

Apologie van het Tractaet van de afgoderye en superstitie tegen eenige stellingen des eerw. kerkenraads van de Nederl. gemeente t' Utrecht, door L. v. VELTHUYSEN. Tot Uytr., by Dirck van Ackersdyck. 1669.

Tot de regering van Utrecht gerigt. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 2, bl. 4, v. 13.

Tweede apologie van het Tractaet van de afgoderye.... op het bericht van de.... kerckenr.... t' Utrecht.... Door L. v. VELTHUYSEN, *enz.* 1669. (N°. 5720).

Vierde apologie van het Tractaet van de afgoderye...., dienende tot een antwoort op het extract uyt de acten des e. kerkenr. van den 31 Jan. 1670. Noch een recueil.... van de.... redenen.... soo van de kerkenr. als van den aucteur van het boeck van de afgoderye.... bygebracht. Door L. v. VELTHUYSEN. Tot Utr. gedr., by Dirck van Arkersdyck. 1670.

Tractaet van de afgoderye en superstitie, door L. VELTHUYSEN, m. d. Den tweeden druck vermeerdert met de apologien en nader deductien van de stellinge in dit tractaet begrepen. t' Amst. gedr., by Gabr. Hendricksz. 1670.

Met zeer uitvoerige voorrede. Elk der 4 apologieën onder afzonderlijken titel en met nieuwe paginering.

JAN ANONIDES VAN DER LINDEN.

Geb. 1609. Hoogl. in de geneeskunst te Leiden 1651. Gest. 1664.

v. d. AA, a. w. Dl. XI, bl. 471—474.

CARTHESIUS RENATUS ofte naakte ontblooting der nijdige domme-kracht onder den schijn van Gods-ijver, tegen de leere van DESCARTES verborgen, en eerst in 't holl. de gemeente bekend gemaakt door J. DU BOYS. Gedr. in 't gelukkige eyland. 1656.

In verzen. Tot inleiding een gedicht getit.: »Entitatis substantialis quidditas forma rationali in nullitatem methodicam aulicé metamorphorizata." De narede is get. J. D. L. M. P. Vgl. hierboven op J. DU BOIS.

FRANCISCUS RAARDA.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 173.

Het geestelijck kindtschap, toe-gepast de oprecht-gheloovige kinderen Godts ende ont-leedet uyt het I cap. Joh. vs. 12. Door FRANCISCUS RAARDA. Opt. JoVae nobIs aDsIt CLeMentIa porro [1659].

PETRUS SERARIUS.

(PIERRE SERRURIER).

Geb. . Astroloog te Amsterdam. Gest. .

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 243—245.

PAQUOT, o. l. T. II, p. 354.

Naerder bericht wegens die groote conjunctie.... van allen planeten.... den 1/11 Dec...., waer inne.... bewesen wort.... de tweede komste J. CHR^I.... Door P. SERARIUS. *enz.* 1662. (N°. 5027).

Antwoort op een wonderspreuckigh tractaet eenes.... discipels van R. DES CARTES, in hetwelck hy de philosophie aan de christen-werelt voor een onfeilbare regel.... opdringht om de h. schrift uyt te leggen.... als wel-eer de Israëlieten.... het gulden kalf opwierpen.... Toonende hoe.... onwaerdigh dien autheur is aenloopende tegens den h. Geest.... ende d'algem. zaligheyt des menschen.... Mitsg. het oordeel eenes voortreflijcken mans.... over de stellingen van DES CARTES, so in de phil. als theol. Door P. SERARIUS. t' Amst. gedr. by Broer en Jan Appelaar. 1667.

Tegen het boek van L. MEYER *Philosophie d'uytleghster der h. schriftuer.*

GELASIUS MULLENS.

Geb. . Regtsgeleerde. Gest. .

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. .

Neerlands interest tot vrede der kercke en weghneminge van alle opkomende misverstanden in de selve. Op 't onpartijdighste.... voorgestelt door G. MULLENS.... Middelb. van Yemant Hendricksz. 1664. 8°.

LODEWIJK MEIJER.

Geb. . Geneesheer te Amsterdam. Gest. .

V. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. .

Philosophia s. scripturae interpres; exercitatio paradoxa, in qua, veram philosophiam infallibilem s. literas interpretandi normam esse apodictice demonstratur et discrepantes ab hac sententiae expenduntur ac refelluntur. Eleutheropoli A°. 1666.

Dit geschrift wordt door velen ten onregte aan SPINOZA toegeschreven. Vgl. JUGLER *Bibl. hist. litt.* p. 1699. MORHOF *Polyhist.* T. III, § 11. LEIBNITZ *Discours de la conform. de la foi avec la raison*, § 14.

Philosophia s. script. interpres. Exercit. par. tertium edita, et appendice JOACHIMI CAMERARII aucta; cum notis variis et praef. d. Jo. SAL. SEMLERI. Halae Magdeb. typis et sumtis J. Chr. Hendelii 1771. 8°.

Met index.

De philosophie d'uytleghster der h. schrifture. Een wondersprenkigh tractaat, daer in.... betooght wordt, dat de ware phil. d'onfeylbare regelmaat van de h. schrift.... te verklaren is, en de ghevoelens, die daar af verschillen.... wederleyt worden. Uyt het lat. vert. Te Vrystadt voor de liefh. van de ware uytleggingh der h. schrift. 1667.

Met registers.

ISACK JANSZ.

Geb. . Gest. .

Kort en bondig bewys door natuurlijcke redenen, datter een godt en een godts-dienst is, waerdoor een saligh en onsterflijck leven kan verkregen worden; dienende tot vernietiginge van eenige stellingen der.... nieuwe cartesiaensche philosophen. Door Is. JANSZ. van Aernhem. A°. 1667.

Blijkens de voorr. werd het door een ander uitgegeven.

JOANNES ROTHE.

De Navorscher, Dl. XV, bl. 227.

Eenige prophetien en revelatien Godts, *enz.* 1672. (N°. 5797).

Hetzelfde. Tweeden druck. 1672. (N°. 5798).

Hetzelfde. Den derden druck. 1673. (N°. 7018).

Een nieuwe hemel en aarde.... De koningk Melchizedeck.... De baniere (of) standaert Godts, de werelt voorgestelt tot een heyl. opmerckinge. Een voorloopende tydinge van 't..... nieuws voor Israël. Tweede druck. Met annot. verm. t' Amst. by P. Arentsz. 1673.

Met drie kopergrav. Vgl. hierbij *B. v. p.* N°. 7019, '20 en '22.

Refutatie.... van de brief.... van de Prins van Orange op.... 18 Maart 1675 aan de staaten v. Zeelant. [1675]. (N°. 7358).

Eenighe prophetien en revelatien Godts, *enz.* 1674. (N°. 7232).

Een zeedige en christen beantwoordinge op het laster-schrift.... van.. JOH. PRICE, *enz.* 1674. (N°. 7234).

Vgl. hierboven bl. 225. Vgl. ook *B. v. p.* N°. 7236 en '38.

Het bedrogh.... van de prins van Orange ontdeckt. [1675]. (N°. 7359).

Een kort.... verhaal waar uyt de oorlogh tusschen Vranckrijck.... en desen staat gesprooten is, *enz.* [1676]. (N°. 7452).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7453.

Eenige sware beschuldinge.... tegen de prins van Orange ingebracht. [1676]. (N°. 7454).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7455 en '56.

STOUPA (STOEPE).

Geb. . Kommandant van Utrecht. Gest. .

De gods-dienst der Hollanders...., in.... brieven geschr. door een amptenaar in 's konings leger aen een.... prof. in de god-gel. der stadt Berne, *enz.* 1673. (N°. 7013).

JUSTUS CLARENDONK.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 146.

Naakte waarheyt schynende door de duystere nevelen van misverstant en vooroordeelen, met welke d. J. KOELMAN.... de yverende gemeinte.... bewolkt heeft. Door JUSTUS CLARENDONK L. A. M. In desen tijd nuttich tot ontdekkinge van de quade maximen van sommige wargeesten, die door.... slinksche vonden de kerk ontrusten. Gedr. in 't jaar 1673.

JOHANNES HENRICUS COCCEJUS.

Geb. . Griffier van de leenen van Holland. Gest. 1712.

V. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 528, v.

De leer en eer van.... JOANNES COCCEJUS, tegens de aanklachten en verdrajingen van ANTONIUS HULSIUS, en in 't bysonder tegens sijn wederleggingen van de Consideratien van.... ABR. HEIDANUS over de vijf eerste positien, verdedigt door J. H. COCCEJUS. Tot Leyden by Arn. Doude en Fel. Lopes. 1676.

HULSIUS was toen hoogl. in de theol. te Leiden.

C. SCHEUNENUS.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 209.

Cartesianismi gangraena insanabilis. Duodecim erotematum.... decadibus, frustra curata per d. P. ALLINGAM....; enneade erotematum vulgarium demonstrata a C. SCHEUNENO.... Ultr. ap. Fr. Halma. 1680.

MATTHEUS DU BOIS.

De Navorscher, Dl. XI, bl. 153.

Annotatien van veelderley christel. sin en geestryke spreuken en sententien, by een versamelt uyt de vermaarste en deftighste engelsche godt-geleerden, en anderen. Door MATTHEUS DU BOIS. t' Amst., by J. Boeckholt. 1680. 12°.

Met voorr. en gedicht »op de annotatien" van J. B. De spreuken zijn alphabetisch geordend. Aan deze *Annotatiën* gaat vooraf het volgende:

Godts wonder-werck voor en in de weder-gheboorte, uyt de bevindinge vertoont in een beanghste, worstelende, overwinnende en in Godt gheruste ziele; met een korte alleenspraecke over 't selve. Den derden druck, verm. Door M. D. B. Tot Amst., by Johannes BOECKHOLT. 1680. 12°.

Met voorw. van EDWARD RICHARDSON, »bedien. d. evang. in de engelse tale tot Haerlem" en van M. D. B. Aan het einde »In Haerlem gedr. by Aris Akersloot." Hierachter de *Annotatiën*.

ABRAHAM VAN POOT.

Geb. . Geneesheer. Gest. .

De Navorscher, Alg. reg.

Naauwkeurig verhaal van de vervolginge aangerecht tegens de euangelise leeraaren in Hungarien, nevens een bewijs van der selver onschuld aan de rebellie. Uit last van de... stat. gen. d. Vereen. Nederl. vertoont aan den roomsen keizer LEOPOLDUS DE I, door derselver resident de h[r]. HAMEL BRUININX, in.... 1675, tot Weenen. Door ABR. VAN POOT. Met.... koopere plaaten.... t' Amst., by Tim. ten Hoorn. 1684.

Met voorr. van v. POOT en een gedicht op deze uitgave.

Het eigentlijk gevoelen van.... J. COCCEJUS...., vervat in zijne breed uitgedrukte stellingen, zoo als die in zijn werkken (*sic.*) gedrukt

zijn, door de gansche god-geleerdheid. Vert. door Abr. v. Poot.... Te Rott., by Bar. v. Santbergen. 1688. 8°.

Met voorr. en attestatie van de kerk van Amst.

ISHAK OROBIO.

Geb. . Geneesheer te Amsterdam. Gest. .

Certamen philos. propugnatae veritatis divinae ac naturalis, adversus J. B. principia, in fine annexa, ex quibus quod religio rationi repugnat, demonstrare nititur. Quo in atheismi Spinosae baratro immersus jacet. Quod religio nil rationi repugnans credendum proponit, evidenter ostenditur. Haec meditabatur Ishak Orobio.... Dat is filosoofse disputatie.... Tot Amst., by Aart Dirksz. Oossaan. 1684.

De inleiding is in 't lat. en in 't holl., maar »propter magnam eorum difficultatem," zegt de S. »sequentia belgica facere destituerimus."

WILLEM SEWEL.

Geb. 1654. Gest. 1720.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244, 269.

Goede raad aan de kerke van Engeland, mitsg. de roomsch-catholyke en protestantsche dissenters,.... vert. door Wm. Séwel, enz. 1687. (N°. 8383).

De leeringe der duyvelen.... In 't eng. beschr. door N. Orchard...., vert. door W. Séwel. t' Amst., by J. Broers. 1691.

Vgl. *Afd.* 2, bl. 161, v.

Het leeven en afbeeldsel der.... vorstinne Maria...., door dr. G. Burnet.... Uit het eng.... door W. Séwel. t'Amst., by de wed. van Steven Swart. 1695.

JOHANNES JENS.

Geb. 1671. Hoogl. in de oudheidkunde te Dordrecht 1700, in de letteren te Rotterdam 1720. Gest. 1755.

v. d. Aa, a. w. Dl. IX, bl. 142—144.

Saxi, o. l. T. V, p. 476, sq.

Laetitiae publicae in expedit. brittannica...., paracta ab.... Guilielmo Henrico.... ab J. Jens, *etc.* 1689. (N°. 8887).

Vgl. *Catal. Stuk III, Afd.* 1, bl. 58.

Panegyris inaugurationi.... WILHELMI et.... MARIA consecr.... ab J. JENS, etc. 1689. (N°. 8897).

J. C. VAN BLEYSWIJCK.

Geb. . Ontvanger generaal der kerkelijke goederen. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 610.

MOSE als een Godt over AARON; dat is schrift. wederlegginge van al hetgene door d. BRAKEL tegen h. ed. gr. mog. resolutie in d°. 17 Sept. 1687 binnen.... Rotterdam op.... 25 July 1688.... is gepredikt, tot nadeel van 't h. regt der christ. overheyd; welke predic.... nevens sekere voor- en na-reden door den druk.... gemeen gemaakt is. Dienende.... tot.... bewijs dat.... CHRISTUS, als.... hooft zijner h. alg. kerk, geordineerd heeft.... de geloovige overheden tot wettige hoofden (onder hem) over de.... kerken hier op aarde.... ontworpen door J. C. v. B.... Tot Delft gedr., by Andr. Voorstad. 1689.

Met voorr., register en lijst van zijne uitgegeven geschriften op de laatste bladz.

J. DE BACKER.

Geb. . Geneesheer te Amsterdam. Gest. .

Korte en noodige aanmerkingen over het Berigt van den kinderdoop, uytgeg. door... B. BEKKER..... [1689].

Zonder adres. Aan het einde »J. DE BACKER Amst. 27 Dec. 1689. 't Opschrift was aan PIETER FRANKEN tot Mastricht." Vgl. op B. BEKKER.

NICOLAES MUYS VAN HOLY.

Geb. . Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. .

Overweging van het hooftpoint in d°. BEKKERS boek.... De betoverde weereld, te weten, of de Duyvel op een mensch werken kan. [1692].

Get. NIC. MUYS v. HOLY. Aan het einde »t' Amst. by Pieter Rotterdam."

PETRUS FRANCIUS.

Geb. 1645. Hoogl. te Amsterdam 1674. Gest. 1704.

v. d. Aa, a. w. Dl. VI, bl. 182—185.

Saxi, o. l. T. V, p. 247, sq. — Paquot, o. l. T. I, p. 594.

Lykreden van.... P. Francius, over.... Maria.... Uitgespr. te Amst., *ens.* 1695. (N°. 9431).

P. Francius kerkreden van 't jubeljaar...., in 't latijn uitgespr. *ens.* 1700. (N°. 9545).

Lykreden van P. Francius over.... H. Morinus, *ens.* 1700. (N°. 9555).

Zie ook op D. Ghys.

WILLEM KOOLENKAMP.

De Navorscher, Dl. XII, bl. 82.

Engeland en Neerlands treur-tyd.... Verhand. in een predicatie gedaan tot Utrecht.... door J. de la Faye.... Uyt het eng.... door W. Koolenkamp, *ens.* 1695. (N°. 9425).

Zie ook op J. de la Faye hierboven.

Lyk-predikatie over de dood van.... Willem de III...., gedaan op den 30 Apr. 1702 door J. de la Faye, dien. des godd. woords in de engelsche gem. tot Utrecht, overg. door W. Koolenkamp. Te Utr., by Joh. Wagens. 1702.

Met opdragt van de la Faye aan de algem. stat. en de regering van Utrecht Zijn tekst was II Chron. XXXV, 24, 25.

LAMBERT JOOSTENS.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 174.

Lambert Joostens verdediging van de wezentheyt en werking der engelen Gods, alsmede van 't gebruyk der reden in de h. schriftuur, en van de ziel, geest, en gedachte des menschen, of die volgens de reden buyten 't lichaam kan zijn, werken en denken. Tegen Herman Bouman. t' Amst., by Bar. Visser. 1696. 8°.

Met voor- en narede.

JOHANNES GEORGIUS GRAEVIUS.

Geb. 1632. Hoogl. te Duisburg 1656, te Deventer 1658, te Utrecht 1661. Gest. 1703.

v. d. Aa, a. w. Dl. VII, bl. 353—358.

Paquot, o. l. T. II, p. 429—448. — Saxi, o. l. T. V, p. 35. — Burman, o. l. p. 112—123.

J. G. Graevius lykrede over de dood van.... Wilhem den III.... Vert. door D. Smout, *enz.* 1702. (N°. 9648).

HOGESCHANS.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 174.

De wederopregtinge aller dinge, geschetst in een redenvoeringe over de tytelwoorden, genomen uyt Act. 3: 21. Door H. O. G. E. S. C. H. A. N. S. T' Amst., gedr. by Jac. van Harbenberh. 1708. 8°.

De leere der Messiahyten, kennelijk gemaakt in vervolgende redenvoeringen over het begin van de heyl-bootschap Joannis. De eerste redenv. Door H. O. G. E. S. C. H. A. N. S. T' Amst. gedr., by Jac. van Hardenberg. 1708. 8°.

CORNELIS VAN EEKE.

Geb. . Dichter. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 21.

Een bril-huisje gestoffeerd met eenige uitgelézene brille-glázen, uyt de kraam en geslépen van den hoog-verligten Jacob Bril, zoo genoemd. Door C. van Eeke. t' Amst. gedr. v. d. auth., en zyn te bekómen by Jac. Verheyde. 1710. 8°.

Op rijm. Aan het einde citaten uit het boek van Bril.

G. N. BROUWER.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 209.

Wysgerige twistredenering over de natuur van God, welke onder.... de bescherming van J. Wittichius.... op zigh neemt in 't openbaar te verdedigen in Juli 1711.... G. N. Brouwer, Middelburger beweerder. Hier is tot een toegift bygevoegt het oordeel van....

R. ANDALA.... over het dispuit van...., J. WITTICHIUS. Alles uit het lat. vert. door A. W. T. en.... uitgegeven. [1711].

J. WITTICHIUS was hoogl. in de wijsb. en wisk. te Duisburg.

GERARD NOODT.

Geb. 1647. Hoogl. in de regten te Franeker, Utrecht en Leiden. Gest. 1715.

PAQUOT, o. l. T. I, p. 46—48.

De godsdienst vry van heerschappye naer het recht der volken, beweert in een redenvoeringe van.... G. NOODT.... in de akad. te Leiden, op den achtsten dagh van Febr. 1706.... Uit het lat. in 't nederd. gebragt door E. B. D. V. Den derden druk, van den autheur zelfs overzien. Tot Amst., by Andr. van Damme. 1716.

Met voorr. van den vertaler.

Hetzelfde. Den derden druk op nieuws overzien. Tot Amst., by Jac. ter Beek. 1719.

DAVID MILLIUS.

Geb. 1692. Hoogl. in de oostersche talen te Utrecht. Gest. 1756.

v. D. AA, a. w. Dl. XII, bl. .

D. MILLII dissert. exeg. secunda de Nilo terrae sctae termino, priorem a nuperrimis objectionibus vindicans et confirmans. Traj. ad Rh. ap J. Reers. 1749.

De hoogl. IKENIUS van Bremen had tegen hem geschreven.

JEAN BARBEYRAC.

Geb. 1671. Hoogl. in de regten te Groningen. Gest. 1744.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 107—109.

J. BARBEYRAK's.... redenvoering, dat men den magistraet, ingeval hy eenigen misslagh begaet, van den predikstoel niet magh doorstryken. Gedaen te Groningen den vierden van herfstm. in M.DCC.XXI, als hy het akad. magistraetsampt afstont. Uit het lat. vert. Te Rott., by Joannes Hofhout. 1722.

DIRK SMOUT.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 239, 267.

Fr. Ad. Lampe, redenvoering van de opperste wysheid.... Overgeset door Dirk Smout. Te Utr., by W. v. d. Water. [1720].

Zie op Lampe.

ADAM MENSO ISINCK.

Geb. . Hoogl. in de geschiedenis te Groningen 1699. Gest. 1727.

v. d. Aa, a. w. Dl. IX, bl. 38, v.

Mensonis Altingii pastoris Emdani.... vita, descripta per Ubb. Emmium, nunc primum edita ex autogr., et literae. Acc. Henr. Altingii.... historia de ecclesiis palatinis, ex autogr. emendata et aucta; nec non Ad. Mens. Isinck brevis historia de reformatione in urbe Groninga et Omlandia; item Ubb. Emmii.... vita per Nic. Mulerium. Cura Ad. M. Isinck. Sumpt. editoris 1728. Prostant Gron. ap. Georgium Spandaw.

Met opdragt aan de curat. van Margaretha Sibenius, wed. van Ad. M. Isinck, en inhoudsopgave aan het einde. Met H. Altingii *hist.* begint eene nieuwe pagin.

HENDRIK WOUTELAARS.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 208.

Korte aanmerkingen over zeker naamloos lasterschrift, mitsg. een klaar.... vertoog van de euang. leer; ter verantwoording voorgestelt door H. Woutelaars. Gedr. voor den uitg...., te bekomen by Joh. Cats. 1731.

CORNELIS REGTHART.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 175.

De hondert en een stellingen door de bulle Unigenitus veroordeeld. Met korte verklaringen verdedigt hoe en op wat manieren eenige dezelve aenneemen, en waerom andere ze verwerpen. Door Cornelis Regthart. In 's Grav., by Corn. van Zanten. 1731. 8°.

Met voorr. en bladwijzer.

JAN DU QUESNE.

Geb. . Geneesheer te Utrecht. Gest. .

De bedriegelyke theologant ontdekt in.... Pontiaan van Hattem, trachtende den.... grouwel der godversakinge van.... B. de Spinosa.. in te voeren, en syne.... boevetaal.... naaktelyk ten toon gesteld; ter beteugeling van het.... gewoel van Gos. van Buytendyk, Hendr. Woutelaars en bysonder van.... J. C. H. en andere libertynsche geesten, en ter waarschouwing.... tegens der selver.... verleydinge in het ligt gebragt door J. du Quesne.... Te Utr., by Matth. Visch. 1735. 8°.

Met voorr.

JOHANNES HENRICUS LESTEVENON.

De Navorscher, Dl. XV, bl. 118.

Specimen physico-theol.... de gemmis in pectorali pontificis Hebraei, nec non de lapidibus et fundamentis Hierosolymae coelectis, passimque spes populi Israëlitici ac redemptio per Chr[m] asseritur e verbis Esaiae.... cap. LIV vs. 11, 12. Auct. J. H. Lestevenon, Amst. Bat. Amst. A°. 1736.

ABRAM RAAP.

De Navorscher, Dl. XIII, bl. 149.

Twee hondert wysgeerige vragen beantwoordt, zoo over het goddelyk zyn als hoedanig zyn, alsmede over de denking, uitstrekking en beweeging met desselfs oorzaak. Briefswyze voorgesteld aan Jan van de Wal. Waarachter.... twee.... zamenspraken tusschen den autheur, Corn. van Heusden en Jan van den Dam, waarin aangetoont wordt de ongegrontheid der.... beschuldiging door C. v. Heusden K. B. achter zyn.... Onpartydige vragen aan C. Bouman. Door Abram Raap. Gedr. voor den autheur (1736).

Vooraf een brief van v. d. Wall, gedat. Delft 11 Dec. 1736, aan Raap. De *Twee gehoude samenspraken* onder afzond. titel en met nieuwe pagin.

CAREL BOUMAN.

De Navorscher, Dl. XIII, bl. 148.

Onpartydige brief over het onderzoek nopens Gods aanbiddelyke werking naa den raad zyns willens, tegen het onderzoek van Willem Deurhof over de noodzaakelykheyd en onverschilligheyd der wer-

kinge Gods, door BERN. SEBAST. CREMER.... Door C. BOUMAN aan W. BEUMER. Waarby.... een brief over het geestelyke leeven aan ANDRIES DE VRIND, door denz. autheur. t' Arnhem, gedr. by Hendr. van Goor. 1739.

Vooraf een woord van BEUMER aan BOUMAN. De brief aan DE VRIND komt als »Aanhangsel" met nieuwe pagin. aan het einde.

Historisch verhaal van de.... rechtvaardige behandeling des e. kerkenraadts van Amsterdam, gehouden met C. BOUMAN. In 't licht gebracht ter verdeediging van zyn goede naam tegen.... lasteringen en.... byzonder tegen 't.... geschrift van CORN. VAN HEUSDEN K. B., benevens een nodig aanhangsel door C. BOUMAN. Te Amst. by Jan Roman de jonge. 1741.

VAN HEUSDEN was krankbezoeker.

HERMANUS VAN DEN BURG.

Geb. 1682. Dichter. Gest. 1752.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1579, v.

Aan alle de hedendaagse waan-wysgéren, wroetende tot ontgrondige van het heil. gevaarte der herv. kerke en bedervinge der christ. gemoederen in de veren. Nederlanden, door twisten en hertwisten over de verborgenthéden des onbevattelyke bedryven van Godt. Door H. VAN DEN BURG.

Gedicht. Achteraan »Te Amst. by A. Olofsen. 1741."

PIETER BAKKER.

De verlooren arbyd en 't gemarteld lidmaatschap of des.... kerkenraads handeling met P. BAKKER binnen Amsteldam in.... 1744, uytgebryd met zaaken daartoe behoorende. Waar agter.... het staartje der verlooren arbyd in.... 1745. Te zaamen verdeeld in 20 hoofdd. of 368 leden. Beschr. door.... P. BAKKER.... In druk gegeeven.... door.... Christ. Gottl. Pfaffenkratzcher, Herr von Himmelpfort in.... Bremen. In Lyden by Fred. Vryman. 1746.

Met een naamlijst der kerkeraadsleden in 1744, platte grond van den kerkeraadskamer, enz.

H. GOODRICKE.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. 286. — *De Navorscher*, Dl. XI, bl. 50, 117.

Proeve ter opheldering van sommige zaaken, waardoor de schryver van den naaml. latynschen brief over de inaugureele oratie van... prof. van der Kemp zyne redeneeringen nader aandringt en de kragt van veelerlye bezwaarnissen...., tegen zyn' brief ingebragt, tracht te ontzenuwen, alsmede het gevoelen van.... prof. Bonnet, betreff. de kerkelyke verdraagzaamheid onderzoekt. Te Gron., by Jac. Bolt. 1768. 8°.

Met voorr. get. H. Goodricke en »aanwyzing van den korten inhoud."

HENDRIK CALKOEN.

Geb. . Advocaat te Amsterdam. Gest. .

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 18, v.

Oldenbarnevelds eer verdeedigd tegen den Advocaet der Vaderl. kerk, door den schryver der Memorie; in twee brieven aan een heer van regeering geschreeven. Te Amst., by Cesar Noel Guerin. 1773. 8°.

FREDERIK ADOLF VAN DER MARCK.

Afscheids-brief van Mr. Fr. Ad. van der Marck, aan den.... kerkenraad der nederd. geref. gem. te Groningen, waarby de s. te kennen geeft, dat hy als ouderling.... te Lingen bevestigd zijnde, thans geen Groningsche kerk. attestatie... noodig hebbe, ontslaande... den kerkenr.... om.... over zyne regtzinnigheid.... verder te delibereren.... Te Utr., by J. v. Schoonhoven & C°. 1774. 8°.

Gedat. Lingen 20 Febr.

JAN PETERSEN MICHELL.

Geb. 1760. Geneesheer te Amsterdam. Gest. 1795.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. .

Iets ter nagedachtenis van Pieter Nieuwland, door zijnen vriend J. P. Michell. Te Amst., bij de wed. Jan Doll. 1794. 8°.

Met afbeelding van een op te richten gedenkteeken.

JOHANNES MULDER.

Geb. 1769. Hoogleeraar in de geneeskunde te Franeker en te Groningen. Gest. 1810.

v. d. Aa, a. w. Dl. XII, bl. .

Johannis Mulder laudatio funebris Georgii Coopmans, Franequerae in celebri dicta panegyri a. d. XXII Sept. 1800. Leovardiae, ap. D. v. d. Sluis. 1800.

Achteraan een paar lijkzangen.

P. DE WACKER VAN ZON.

(BRUNO DAALBERG).

Geb. . Regtsgeleerde. Gest. .

Nog wat lectuur op het ontbijt en theetafel van.... prof. van Hemert, aangeboden door Bruno Daalberg, m. d. In den Hage, bij J. Immerzeel Jr. 1806—1807. 8°.

Twee bandjes. Bruno D. is de pseudoniem van den baron de Wacker van Zon.

ANONIEME GESCHRIFTEN.

Vae victis lusus rhetorum advaticorum adversus Leydenses eructationes munerario Godefrido Vrancken. Exc. Mecastor Aedepol. 1609. 8°.

Met zinnebeeldig titelprentje. De inhoud op de keerzijde van het titelblad. Achteraan een »Epicitharisma," onder afzond. paginering.

Catechismus calvinisticus fide perquam optima concinnatus. Exc. Plancius van den Bogaard. 1609. 8°.

In lat. verzen.

Conspicilia batavica. Brillen, brillen, pro doctoribus vallis umbrosae per Gommarum Muysenhol. Exc. Arminius Bockhorinc sumpt. Jani Ruytgersii. 8°. (1609?)

Met een bril op het titelblad. Inhoudende eene comoedie, half in lat. half in holl. verzen, waarna nog drie lat. gedichten volgen.

Specimen tum inscitiae tum malitiae detectae, in calumniis et mendaciis, partim Steuartii furibundi, partim Revii iracundi, per Philaletium Eleutherium Atheniensem. Dicaeopoli ap. Verinum Candidum et Justum Pacium 1648. Verae libertatis ergo.

Klare ende on-wederleggelicke merck-teeckenen der saligheyt van den mensche die door het geloove.... gerechtveerdight is, ofte een tractaet, vertoonende hoe een yegelick.... sekerlick weten kan wat hem wedervaren sal na sijn afscheyt uyt desen leven. Eerst in de eng. tale beschr. door TYMOTHY ROGERS, dien.... in Essex, ende nu in de nederl. tale over-g. door J. S. Den vijfden druck.... verbetert. Tot Dordr. voor Abr. Andriessz. 1658.

Met kerkel. approbatie van 1619, een »Toe-eygen-brief aen de borgers van Antwerpen" van 1625, en register. »Tot Dordr. gedr. by J. Braat."

Het gevoelen van verscheyden zo oude als nieuwe schrijvers aeng. de ketters...., hoe men met hun handelen zal. Een boekjen in deze... tijden zeer nut...., inzonderheydt voor alle vorsten en magistraten.. Aldereerst in het lat. te zamengebracht door MART. BELLIUM. Daernae overzien en met.... brieven vergroot door JOCHEM KLUTEN van Mekkelenburg, en nu uit het lat. vert. en... verm. met... schriften van CASSANDER, CASTELLIO en andere... schrijvers. Door N. B. A. t'Amst. by Thom. Jansz. 1663. 12°.

Met »opdracht aen den zachtmoedigen christen" (gedat. Maasland 20 Nov. 1662), inhoudsopgave en registers.

Bij **JOH. QUINTIUS** (bl. 180) nog te voegen:

Een woort op zyn tyt, zynde een samenspraak...., waar in vele.... historiën so binnen als buiten ons vaderlant.... voorgevallen, *enz.* [1689]. (N°. 8911).

REGISTER

DER

PERSONEN.

Sedert de laatste opgaven is de Bibl. der remonstr. geschriften weder verrijkt met de navolgende titels:

J. Konijnenburg. De kunst van nabootzing. Haarl. 1790. 8°.
J. Batelier (Chr. Heeren). Schrift. waerderingh v. d. catechismus. 1643.
J. Wallesius. Een schoone onderwijsinghe. [1615].
» Een tractaet door W. Perkinsius. [1615].
B. Dwinglo. Predicatie en meditatien. Amst. 1649.
J. Molinaeus. Troost der gelovigen. Amst. 1695. 8°.

En Stuk I, Afd. 2 (Stukken betreff. de gesch. d. Remonstr.)

bl. 54. Censur und Historie der Dordr. synodi. Zeitz 1672. 12°.
bl. 104. Iste en IIde brief aan een voornaam heer in Holland. Amst. 1775. 8°.

GESCHRIFTEN

BETREFFENDE DE

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK,

DE SOCINIANEN, KWAKERS, HERNHUTTERS,
DOOPSGEZINDEN, COLLEGIANTEN, LUTHERSCHEN,
ROOMSCHEN,

EN VAN

PROTESTANTSCHE GODGELEERDEN IN HET BUITENLAND,

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM.
J. H. SCHELTEMA.
1864.

☞ De *Bibliotheek der contra-remonstrantsche en gereformeerde geschriften* zal in het volgend jaar verschijnen, waarmede de *Beschrijvende Catalogus der pamfletten-verzameling van de boekerij der remonstrantsche kerk te Amsterdam* compleet zal zijn.

BESCHRIJVENDE CATALOGUS

DER

PAMFLETTEN-VERZAMELING

VAN DE

BOEKERIJ DER REMONSTRANTSCHE KERK

TE AMSTERDAM.

Stuk II.

Afdeeling II.

GESCHRIFTEN

BETREFFENDE DE

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK,

DE SOCINIANEN, KWAKERS, HERNHUTTERS,
DOOPSGEZINDEN, COLLEGIANTEN, LUTHERSCHEN,
ROOMSCHEN,

EN VAN

PROTESTANTSCHE GODGELEERDEN IN HET BUITENLAND,

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM,
J. H. SCHELTEMA.
1864.

VOORBERIGT.

Toen ik voor ruim vier jaren de pamfletten der amsterdamsche boekerij begon te ordenen, was het van den aanvang af mijn plan, alle theologische stukken, die niet tot de litteratuur aangaande de Remonstranten en de Contra-Remonstranten gebragt konden worden, op te nemen in een Aanhangsel bij het 2de Stuk. Ik mogt deze blaauwboekjes te minder achterwege laten, wijl de verzameling van den heer F. MULLER *mij gebleken was uiterst onvolledig te zijn ten opzigte van de Socinianen, Kwakers en andere secten. Betreffende de Doopsgezinden werd er bijna geen enkele titel in de* Bibliotheek van Nederlandsche pamfletten *gevonden. Dit aanhangsel is echter een vrij uitgebreid boekdeel geworden. De oogst heeft mijne verwachting verre overtroffen.*

Ik twijfel niet, of dit gedeelte van mijn Catologus *zal geenzins als het minst belangrijke worden beschouwd. Het bevat zeker een aantal titels, die tot dusverre geheel onbekend waren. Ik acht het overbodig, op vele hoogst zeldzame stukken de aandacht te vestigen. Van de litteratuur der Doopsgezinden en Collegianten, voor zoo verre deze althans in den bekenden vorm der vlugschriften uit de 17de en de 18de eeuw aanwezig is, bestond nog geene beschrijving. Voor eenigen tijd was het mijn voornemen deze achterwege te laten. De verzameling der remonstrantsche boekerij, hoe rijk ook op zich zelve, is zeker hoogst onvolledig. De doopsgezinde boekerij te Amsterdam bezit ongetwijfeld eene veel aanzienlijker collectie. Maar zoolang er nog geen aanvang was gemaakt met de uitgave eener* Bibliotheek van doopsgezinde geschriften, *waartoe, naar ik meen, bij de doopsgezinde kerk het plan bestaat, oordeelde ik het bij nadere overweging beter voorloopig reeds te geven wat de remonstrantsche boekerij bezit.*

De wijze, waarop ik de titels heb geordend, behoeft, geloof ik, weinig toelichting. Onder het opschrift: Stukken betreffende de Nederlandsch-hervormde kerk *heb ik alles zaâmgebragt, wat, gelijk eerlang*

blijken zal, in de 1ste Afdeeling van Stuk II geen plaats kon vinden. Zooveel mogelijk heb ik deze pamfletten onder enkele bijzondere afdeelingen gebragt. Ten einde het overzigt van de geschiedenis der gereformeerde kerk eenigzins volledig te maken, nam ik enkele titels van pamfletten, die bij ons werden gemist, uit de Bibl. van Nederl. pamfl. *over. Deze titels zijn met een* * *geteekend. Terwijl de geschriften van en over de Voetianen, Coccejanen, Labadisten enz. hier behoorden gerangschikt te worden, was het wenschelijk de Socinianen, Kwakers en Hernhutters af te zonderen. Deze stonden meer op zich zelven en waren niet als secten of partijen in den boezem der nederlandsche kerk te beschouwen. Het sprak van zelf, dat aan de Lutherschen en Roomschen eene afzonderlijke plaats toekwam. Ook bij dezen heb ik het ontbrekende uit de verzameling van den Heer* F. Muller *aangevuld, door de verwijzen naar de nummers van de* Bibl. van Nederl. pamfl. *Eindelijk voegde ik aan het voorafgaande nog toe, al wat ik gevonden had van oorspronkelijke en vertaalde geschriften van protestantsche godgeleerden in het buitenland. Zeer vele dezer geschriften hebben betrekking op de Remonstranten, 't zij dat ze het Remonstrantisme verdedigen en bestrijden of meer bepaald tegen remonstrantsche godgeleerden zijn gerigt, 't zij dat ze handelen over onderwerpen, die met de geschiedenis van het remonstrantsche kerkgenootschap in zeer naauw verband staan. Het scheen mij onnoodig, dergelijke stukken nog door een teeken aan te wijzen.*

De stukken waarvan de schrijvers bekend waren, zijn met de noodige biografische en bibliografische aanwijzingen, voor zoo verre ik die geven kon, op de namen der schrijvers gesteld. Aan het einde heb ik een alphabetisch register gevoegd, waarin echter geen onderscheid wordt gemaakt tusschen de verschillende afdeelingen, die men in de inhoudsopgave kan vinden. De anonieme geschriften zijn telkens afzonderlijk opgegeven onder de afdeelingen waarbij ze behoorden.

Voor het overige herinner ik aan de ophelderingen, bij de uitgave der vorige stukken van dezen Catalogus gegeven. Moge dit gedeelte van mijnen arbeid eene niet onwaardige plaats nevens het overige beslaan!

Leiden, Sept. 1864. H. C. Rogge.

INHOUD.

—

—

—

—

STUKKEN

BETREFFENDE DE NEDERLANDSCH-HERVORMDE KERK.

BELIJDENIS, CATECHISMUS, KERKORDENINGEN, ENZ.

Belydenisse des gheloofs der kercken J. Chr. in de Nederlanden nae de suyverheyt des evangelii ghereformeert. Nu nieuwelick herdruckt ende met de beste copien van den jare 1566 trouwelick vergeleken, uyt last.... des prov. synodi van Zeelandt. Middelb., by Richard Schilders. 1611.

De fransche en nederduitsche teksten zijn tegenover elkander gedrukt.

Nederlantsche belydenisse des geloofs, canones des synodi van Dordrecht, nederl. kercken-ordre ende houwlyckx-ordre der kercken van Overjsel (*sic*). Tot Swolle, by Fr. Jorrians ende Jan Gerritsen. 1636.

Met geill. titelblad.

Catechismus oft onderwijsinge in de christ. religie, welcke in den gheref. euang. kercken ende scholen der Nederlanden gheleert.... wert. Mitsg. de christ. ceremonien ende gebeden. Middelb., by Richard Schilders. 1591. 8°.

Catechismus ofte onderw. in de christ. leere, alsoo die in de kercken ende scholen der keurvorstelicken Paltz, ende der Nederlanden gheleert wort. Tot Midd., ghedr. by R. Schilders. 1611.

Behalve den catechismus behelst dit stuk de verschillende formulieren en gebeden. Daarop volgt, onder afzond. titel, een *Kort begrip der christ. religie, ghestelt in vraghe ende antwoorde, tot onderwysinghe derghener die haer eerst willen begheven tot het ghebruyck van des heeren avendt-mael: meerderdeel ghetrocken uyt den nederl. christ. catechismo.* De *Belydenisse des gheloofs* is hier achter gevoegd (Zie hierboven).

Catechismus ofte onderw. in de christ. leere.... Mitsg. de belijdenisse des geloofs, ende naerder verklar. van eenige hooft-stucken desselven, overgesien ende gestelt in de syn. nat. der nederl. geref. kercken, geh. tot Dordrecht, in.... 1618 ende 1619. Als oock de lyturgie.... ofte de formulieren van de bedieninge der h. sacramenten, bevestinge der kercken-dien., oeffeninghe der kerck. tucht, siecken-troost, ende christ. gebeden. t' Amst., gedr. by Everhard Cloppenborgh. 1639.

Christel. kercken-ordeninge.... Ghearr. binnen Utrecht, *enz.* 1612. (N°. 1026).

Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 90, v.

Hetzelfde. Andere druk. 1612. (N°. 1027).

De kercken-ordeninghen der gheref. nederl. kercken in de vier nation. synoden.... ghearresteert. Mitsg.... anderen in de provinc. syn. van Holland ende Zeelandt.... besloten, *enz.* 1612. (N°. 1028).

Zie voor den inhoud de aant. in de *B. v. p.* Vgl. ook *Afd.* 1 op R. DONTECLOCK.

Hetzelfde. De tweede editie. 1617. (N°. 1234).

Hetzelfde. De derde editie. 1622.

Hetzelfde. De vierde editie. Tot Delf, gedr. by Andr. Cloeting. 1640.

Hetzelfde. De vijfde editie.

Vermoedelijk van 1648. Het jaartal op dit exemplaar is onleesbaar.

Kercken-ordeninghe van.... 1591, door last van de.... stat. v. Hollandt.... inghestelt, ende de resol. van de.... stat.... a°. 1612, *enz.* 1617. (N°. 1235).

Kerckel. ordonnancien der ghemeynte van Geneven...., bevesticht.... 13 Nov. 1561, *enz.* 1617. (N°. 1236).

* *Hetzelfde. Andere druk.* 1617. (N°. 1237).

Harmonia synodorum belgicarum sive canones regiminis eccles. in syn. nation., à reformatione in Belgio celebratis, constituti et in reformatis eccl. belg. hactenus observati, breviter in ordinem digesti per S. R. [1618].

Uitgegeven ten behoeve van de leden der dordsche synode van 1618 en '19.

Harmonie d. i. overeenstemminge der nederl. synoden ofte regulen, naer de welcke de kercken worden gheregiert; in de nation. synoden, sedert de reform. in Nederl. ghehouden, beraemt ende in de gheref. kercken van Nederl. tot noch toe onderhouden. Cortelick by den ånderen ghestelt door S. R. Tot Leyden, by Dav. Jansz. van Ilpendam. 1618.

Vert. van het voorgaande.

* Kercken-ordeninghe, ghestelt in den nation. synode der gheref. kercken.... binnen Dordrecht.... 1618 ende 1619, ende.... gearresteert by de.... stat. des furstendoms Gelre und graefschaps Zutphen, *enz.* 1620. (N°. 1782).

Van 21 Julij 1620.

* *Hetzelfde. Herdruk.* 1620. (N°. 1783).

Hetzelfde. Andere druk. 1620. (N°. 1784).

Kercken-ordeninge gestelt in den nat. syn.... binnen Dordr. 1618 ende 1619, ende also goet ghevonden ende gearresteert by de.... stat. 's landts van Utrecht op den VI[en] Aug.... 1619. Tot Utrecht, by S. de Roy. 1620.

Hetzelfde. Tot Utr., by Amelis Jansz. van Paddenburch. 1640.

Hetzelfde. 1655. (N°. 4446).

Kerken-ordeninge gestelt in den nat. syn. der geref. kerken.... binnen Dordr., in de jaren 1618 ende 1619. Waar achter gevoegt zijn de.... Post-acta.... Uyt het lat. getrouwelijk.... overgebragt. Tot Amst., by Gerardus Borstius. 1693. 12°.

Hetzelfde. Te Rott., by Nik. Topyn. 1733. 8°.

Behalve de Post-acta achteraan nog eenige resolutieen en placcaten enz., benevens een register.

XVII extracten off positien, geverifieert uyt de schriften van.... leeraers der geref. kercke op het houden van het syn. prov. tot Utrecht in.... M.D.C.XVIII.

In plano.

Extracten getrokken uyt den nat. syn., geh. tot Dordr.... 1618 en '19, raakende den voet, ordre en maniere van de catechisatien, mitsg. copien van de extracten der naader reglementen uyt de prov. syn. van Suyd Holland, op het poinct van.... catechisatien. Gelijk ook tegens de conventiculen sedert den voors. jaare gearresteert tot.... 1682.... Uytgeg. door ordre van den e. kerkenr. van Leiden. Gedr. tot Leiden, by Fel. Lopez. 1683.

Acta synodalia of gearresteerde kercken-ord. van Zeelandt van.... 1591, 1620 en 1638, uitgegeven in gevolge de resol. van de.... gecomm. raden van Zeelandt van den 13 Febr. 1755. Te Middelb., by Leend. en Joh. Bakker. 1755.

Gelykheid, vryheid, broederschap. Extract uit het register van de eerste kamer van het vertegenwoordigend lichaam des bataafschen volks. Dond.... 5 Febr. 1801. 8°.

Over de tractementen der pred., kerkel. goederen, enz.

VERSCHILLENDE RIGTINGEN, PARTIJEN, ENZ.

Aengevangen procedueren tot Wttrecht tegens RENATUS DES CARTES, ter oorsaecke van twee sijne diffamatoire gheschriften of famense

libellen. Vergadert ende uytgegeven door een liefhebber der waerheydt. Tot Utr., gedr. by Will. Strick.

Vermoedelijk in 1643 verschenen. Hierin onder anderen een brief van DESCARTES aan de vroedschap van Utrecht, get.: „Van Egmond op den Hoef den 6 Julii s. n. 1643."

CARTHESIUS RENATUS ofte naakte ontblooting der nijdige dommekracht.... tegen de leere van DESCARTES verborgen, enz. 1656. (N°. 4506).

Van. J. DU BOIS.

* Wiskonstigh-bewys der onnoselheyt van J. DU BOIS.... in het bestrijden van de.... philosophie van DES CARTES, enz. 1656. (N°. 4508).

Vgl. de werken van DU BOIS, *Afd.* I.

Nader openinge van eenige stucken in de Cartesiaensche philosophie, *enz.* 1656. (N°. 4512).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 4510 en '11.

Bedenkingen op den staat des geschils over de Cartes. phil., *enz.* 1656. (N°. 4513).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 4514—'16.

Magni CARTESII manes ab ipsomet defensi; sive ... RENATI DESCARTES querela apologetica ad.... magistratum Ultrajectinum, qua technae, calumniae, mendacia, falsorum testimoniorum fabricae, aliaque crimina Voetiorum et DEMATII plene reteguntur. Opusculum antea ineditum, nunc vero opponendum quotidianis VOETII et Voetianorum criminationibus, iis nominatim quas sub Theologiae naturalis reformatae titulo haud ita pridem emiserunt. Vristadii ap. Lancellotum Misopodem. 1656.

Brief geschreven van een vriendt aen synen vriendt, behelsende het oordeel eeniger vermaerde mannen wegens 't gebruyck des oude en het in-voeren van een nieuwe philosophie in de geret.... academien. Als meede eenige fundamenten en leerstucken der Hedensdaeghsche.... phil. of Cantesianery. Gedr. in 't j. 1668.

Behelz. het oordeel van URSINUS, BEZA, SCALIGER en DOUZA over RAMUS.

Extract uit het register der resol. van de.... curat. over de univers. binnen Leyden, *enz.* 1673. (N°. 7014).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 7015.

Het collegie der Scavanten van Utrecht, *enz.* 1674. (N°. 7226).

Tegen de Cartesianen. Vgl. *B. v. p.*, N°. 7227.

Korte vertooningh van het gene waer in de gelovige voor de wet, onder de wet en onder het euangelium over-een-komen en verschillen. Uitgegeven ter occasie van het Berigt tegens de Coccejaensche ende Cartesiaensche nieuwigheden. Tot Leyden, gedr. by Adr. Severinus. 1674. 8°.

Met voorw.

Extract. Uyt de resol. van de curat. over de univ.... der stad Leyden.... tegen de schadelijke nieuwigheden, *enz.* 1676. (N°. 7479). *In plano.*

Tegen CARTESIUS en zijne *Metaphysica*, enz. Vgl. *B. v. p.*, N°. 7480.

Hetzelfde. Andere druk. 1676. *In plano.*

Zonder adres.

Nader bericht over seker Extract van resol. der.... curat. van de acad. tot Leyden, *enz.* 1676. (N°. 7481).

Brief van een liefh. der waarheid.... over de Resolutie der curat. der acad., *enz.* [1676]. (N°. 7482).

Twee brieven van een liefh. der waarheit, d'eerste.... over t' Extract van de resol., *enz.* 1676. (N°. 7483).

Klaare ontdekkingh van de.... verlegentheid der geenen die land en kerke beroeren, *enz.* 1676. (N°. 7484). *In plano.*

Begravenis der Cartesiaense en Cocceaense nieuwigheden, *enz.* 1676. (N°. 7490).

Zie op de Coccejanen, hieronder.

* Request der professoren.... van de Aristotelische philosophie...., tot voorstant der scholastieke, *enz.* 1676. (N°. 7521).

* Theil der Atheïsten naakteleik ondekt, *enz.* 1695. (N°. 9449).

Redenen bygebracht voor M. SCHOOCKIO.... waerom hy behouden sijne goede naem ende faem, niet en kan voldoen de sententie by den e. gerechte der stadt Utrecht den XXX May 1649 tusschen hem als gearresteerde ter eenre zijde en G. VOETIUM als arrestant, midtsg. C. DEMATIUM gevoeghde.... ter andere sijde, gepronuncieert. Opgedragen aen het oordeel van alle menschen, van wat staet.... deselve mogen zijn. Tot Gron., by Jan Claessen. 1649.

Achteraan het »Testimonium a VOETIO per WATERLAET à SCHOOCKIO petitum" en het »Test. à SCHOOCKIO missum," het laatste gedat. Gron. 25 Junij 1642.

VOETIUS na 't leven afgebeelt ofte staeltjes.... uyt de verantw. van M. SCHOOCK.... tegens een.... boecksken van eenen licht-vlieder, dew., terwylen hy schuylen wil onder de lett. s. c. ontdeckt dat hy is den Schelmachtig Calumniateur. Als oock uyt de.... christ. aenspraeck aen dr. G. VOETIUS voor M. SCHOOCK, *enz.* 1655. (N°. 4455).

Vgl. hierbij de stukken betreffende VOETIUS hieronder.

Overtuychde ontrouw gepleecht door den advocaet, plijtende voor de 20.... art. in sijn ... Aenwijsinge.... Daer in dat boven een menighte van valsheden oock verscheyde.... nieuwigheden van.... VOETZIUS, MAREZIUS en HULSIUS worden aengewesen, die men in

haer.... heeft verdragen. Waerby.... aenmerck. over de resol. van het licentieren van.... HEYDANUS...., uyt-gevoert door.... FRED. VAN DORP...., JOAN VAN TILT...., HIER. VAN BEVERNING.... als curat. v. d. univ. tot Leyden, *enz.* 1676. (N°. 7489).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7480.

Sententia theologorum vet. et recent. de amore in fide, contra animadversiones et hallucinationes.... G. VOETII in disput., quam nuper habuit de justificatione, ante diem 7 Julii.... defensa a Cepha Pistophilo. Traj. ad Rh., ap. Corn. Noenardum. 1676.

Vgl. *De Navorscher* Dl. XIV.

Nieuwe uytsporigheden van.... ANTH. HULSIUS.... in sijn tweede toe-gift op het tweede deel voor sijn Disputen over de.... Coccejaensche godtgeleertheyt. Gestelt tegen Gelasius Major. Waerby.... korte aenmerck. over het.... schimp-schrift van.... FRED. SPANHEYMIUS...., Epistola ad amicum.... Door Simplicius Severus Alethaeus. A°. 1677.

Vgl. verder ook de werken van VOETIUS *Afd.* 1.

Een heyl. voorsienigheyt van verscheyde voorname godsgeleerden in.... Engelant, seer dienstigh ja noodigh om van de inwoonderen der Vereen. Prov. te worden behertight. Mitsg. een antw. op de vrage: wat dat de Coççejanerie is. Door Ireneus Philaletius. Te Midd., gedr. by Bened. Smidt. 1673.

Ontdeckinge van de quade trouw en 't onverstand van Irenaeus Philalethius in sijn bitter Antwoord op de vrage: wat is Cocceanerye? Waer in al sijn.... verschillen verhandelt en bygebrachte schrift.-plaetsen verklaert worden. Door Philalethius Elieser. t' Amst., by Joh. Someren. 1674.

Na een zeer uitvoerige voorr. volgt eerst het *Antw. op de vrage*, en daarna, met nieuwe pagin., de *Ontdeckte valsheyt.* Vgl. ook *B. v. p.* N°. 7224.

Bedenckinge van Timotheus Verinus over den eersten brief geschr. uyt de.... cl. van Zuydbevelant aen de.... broederen der e. classis van Walcheren, gedat. den 5 Sept. 1673, en.... te Midd. gedr. by Ben. Smit. Waer in getoont wert hoe ongefondeert de e. broed. sommige geleerde theol. heterodoxien en nieuwigheden te last leggen. Tot Leyden, voor Joh. van der Brugge. 1674.

Over MARESIUS, COCCEJUS, WITTICHIUS enz. Met uitvoerige voorr.

Eenvoudigh.... bericht van 't geene.... door.... J. COCCEJUS.... geleert is aeng. de geestelijken staet der vaderen voor CHR[i]. komste, de nature der tien geboden en alomtegenwoordigheit Gods, gestelt tegens ses theol. stellingen, *enz.* 1676. (N°. 7485). *In plano.*

Men had COCCEJUS met de Cartesianen op één lijn gesteld. Vgl. de serie van blaauwboekjes. *B. v. p.* N°. 7480 *enz.*

Eenvoudig.... bericht van 't geene.... door.... J. COCCEJUS.... geleert is.... Mitsg. een.... ontdekking van de.... ontrouwe, bysonder omtrent de theol. stellingen van diegeene, die na het uitstroijen van sommige art. hebben durven voorgeven in haar... Aanwysinge, dat die uit COCCEJI.... bewesen hadden, dat die positien daar soo gevonden worden, gelijk se in haar.... Extract voorgeven, *enz.* 1676. (N°. 7486).

Met voorr.

De oude christ. waarheit bedekt met den naam van aanstootelijke nieuwigheit, *enz.* 1676. (N°. 7488). *In plano.*

Tegen *B. v. p.* No. 7487, ter handhaving van de eere van COCCEJUS.

Begravenis der Cartesiaense en Cocceaense nieuwigheden ofte.... ontdeckinghe van den geest.... der Cartes. en Cocc. theol. omme alle geref. leeraren, die van hare partye niet zyn, verdacht te maecken, te weeren en te onderdrucken. Tot waersch. van alle kerck. en politijcke, *enz.* 1676. (N°. 7490).

* De Correjaansche Venus of de min onder de kerkelingen, *enz.* 1699. (N°. 9530).

Temoignages publics, tant eclesiast. que civils, donnez en lat. et en franç. par les eglises et acad. de Montauban, d'Orange et de Geneve à Mr. J. DE LABADIE, leur pasteur. [1667].

De stukken zijn van 1657, '59 en '66.

Declaratie van de walsche kerck tot Middelburgh, wegens de pretense suspensie van.... DE LABADIE, gedaen door de gedep. van de walsche synoden, pretenderende classe te houden tot Middelburgh op... 10 Oct. 1667. Uyt de france tale.... overgeset. Gedr. tot Middelb., door ordre van de consistorie v. d. fr. kerck, by Henr. Smidt. [1667].

Get. door J. DE LABADIE, vijf ouderl. en drie diakenen.

Extract uyt de notulen van de.... staten van Zeelandt, van... 15 Nov. 1668, nopende de saeken van J. DE LABADIE ende de walsche kerck binnen.... Middelburch. [1668].

Get. JUSTUS DE HUBERT. Vgl. *B. v. p.* N°. 5676.

Korte openinge van de saecken rakende de walsche kercke tot Middelburg. Tot Middelb., gedr. by Henr. Smidt. 1668.

Hierin een antwoord op de »Redenen welcke de walsche syn., geh. tot Naerden, stelt fondament van de suspensie van J. DE L.", een »Kort verhael der saecken raeck. de consist. v. d. walsche kerck tot M. en de SR. HENRY MOULYN," en »Kort verhael van hetgene de gedep. van het syn. hebben uyt-gericht 't sedert hare komste tot Midd." Vgl. *B. v. p.* No. 5675 en '77.

Schuyt-praetje.... vertoonende alle den handel en wandel van d. J DE LABADIE, *enz.* 1668. (N°. 5674).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5709.

Protestatie nopende het oprechte geloof.... van J. DE LABADIE, *enz.* 1669. (N°. 5711).

Recit veritable.... Waer. verhael van 't geene voorgevallen is in 't synodus der walsche kercken der Vereen. Nederl., vergadert tot Dordrecht, den 20 Mart. en volg. dagen.... Als oock de besluyten van 't.... syn. raeckende...., J. DE LABADIE en sijnen aenhangh, benevens.... andere resolutien.... Alles bekrachtigt door.... bylagen, *enz.* 1669. (N°. 5712).

In 2 kol. gedrukt.

Kort verhael.... van het gepasseerde op het walsche syn. tot Dordrecht, rakende..... J. DE LABADIE en d. PIERRE YVON, *enz.* [1669]. (N°. 5713).

De voorr. is gedat. 2 Apr. en get. door CORN. MUNNINX, SAM. SCHORER, FR. BAUTE, ANTH. EVERARDI.

Hetzelfde. Na de copy. 1669. (N°. 5714).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5715.

Preuves veritables de la pieté, sincerité, debonnaireté et de la prudence du sr. J. DE LABADIE, tirées de son livre intit. Nouvelle conviction manifeste des calomnies semées... par les ennemis.... du sr. J. DE LABADIE.... contre sa vie, sa conduitte et celle de sa maison, avec.... justification de son innocence...., impr. l'an MDCLXX. Avec des remarques.... sur chacque extrait. Waere proeven der.... sinceriteyt.... van.... J. DE LABADIE.... t' Utr., gedr. by W. Clerck. 1670.

De holl. vert. is nevens den franschen tekst gedrukt.

Openingh ofte bekentmaking van de suyverheyt van de gevoelens in de leere en 't geloove van J. DE LABADIE, P. YVON, PIERRE DU LIGNON, herders, HENDR. SCHLUTER, PIETER SCHLUTER, predikers, en verscheyde andere geloovigen die Godt te samen heeft vergadert, om waerlijck in leere, bestier en leven geref. kercken te maken; gevoeght by de hernieuwde betuygingh van 't goede geloof en..... rechtsinnigheyt van J. DE LABADIE.... Uyt het frans vert. door N. N. Tot Amst., gedr. by L. Autein. 1671.

Vertaling van *Eclaircissement ou declaration* (*B. v. p.* N°. 5787). Vooraf eene „Algemeyne waerschouwing."

Citatie van het keys. kamer-gericht tot Spiers aen.... J. DE LABADIE en sijne adhaerenten, *enz.* 1672. (N°. 6553).

Vgl. voor het Labadisme ook *B. v. p.* N°. 7676 en '77 en *Afd.* 1 op J. DE LABADIE.

Kort vertoog.... van de vervolgde door de classis van Walcheren, *enz.* 1696. (N°. 9467).

Het requeat der cl. van Walcheren tegen het Labadisme en andere bescheiden gaan vooraf.

Aen den heere B. BEKKER.... pred. tot Amst. Klinkdigt. Amst. 1691.

Vgl. bij dit en de volgende geschriften *Afd.* 1. B. BEKKER.

Aen de tegensprekers van den grooten godtgeleerde.... B. BEKKER. Klinkdigt. Rott. d. 18 Aug. 1691.

Even als het vorige op één 4°. blaadje.

Eenige extracten uyt dr. BECKERS Betooverde waerelt, tweede deel. Daer beneffens een extract uyt de syn. geh. d. 10 Aug. 1691 tot Edam, raakende.... BECKERS Bet. wer. Beneffens desselfs veroordeeling. Gedr. 1691.

Circulaire brief van de.... kerken-r. van Rotterdam aan de kerkenraden van de steden in Z-Holland, en in de andere.... prov. aan de kerken-r. van een stad der selver. Gedr. na de copye tot Uytr. by de wed. van W. Clerck. 1692.

Get. door LUD. DE WIT en W. à BRAKEL en gedat. 7 Maart.

Kort begrip van de twee boeken der Betooverde weereld...., zeer dienstig tot het recht verstaan (en teffens strekkende voor een bondig register) van dat.... werk, opgesteld door een reden lievenden hater van bygeloof. Te Rott., by Js. van Ruynen. 1691.

Met een gedicht »op d'afbeeldinge van B. B."

De betoverde BEKKER ofte een overtuygent bewijs, dat het boek.... De betoverde weerelt doorsaeyt is met de onredelijkste redenering, notoirste onwaarheeden en andere schadelijcke gevolgen, waardoor de waare reeden verlogent, de waarheyt vervalst en de deught ontsenuwt wert. In 's Gravenh., by Bar. Beek. 1691.

Met een rijm op de keerzijde van het titelblad, en voorr. van den drukker.

Copye van een brief aen N. N., behelsende eenige consideratien (over het boek van ds. BEKKER....) aangaende de geesten; waar in duydelyk aangewesen wort dat ds. BEKKER in die stoffe verwart is en sich selve tegenspreekt. Dienende met een ook tot bewijs, dat de philosophie niet moet zijn de uytlegster der schriftuur. Door een liefh. van de vrede.... der Christenen [1691].

Gedat. 26 Oct. 1691. Vgl. *Afd.* 1 L. MEIJERS *Philosophia s. script. interpres.* 1666.

Klinkende bel of uytroep om den verlorenen duyvel, door last van sijn liefhebbers. Gedr. tot Rott., by Piet. van Veen. 1691.

Op rijm.

Verscheyde gedichten so voor als tegen het boek gen. De betoverde weereld. Gedr. voor de liefh. 1691.

Achteraan een register der gedichten. De pagin. loopt door tot bl. 32, dan volgen zonder pagin. »Autent. copye van de art , die van het consistorie van Amst. 23 Aug. 1691 opgestelt zijn" enz. benevens een gedicht onder den afzond. titel: *De nodige hervorminge der kerke tot weringe van vrese en slaverny, op dese tyden en zeden toegepast. Door* ABRAHAM PIETERSEN, *vryheer van Warenburgt. Gedr. op 't eyland van goede hoope* 1691. Hierna begint de pagin. op nieuw tot bl. 32, waarna, onder afzond. titel en met nieuwe pagin , volgt: *Zeedige overweeging op de praedikatie van d' hr.* PETRUS SCHAAK, *gedaen in d' Oude kerk op* 30 *Sept.* 1691. *t' Amst. by Andr. Hendriksz.* De pagin. begint weer met bl. 41 en loopt door tot

64. Eindelijk wordt de pagin. nog eens afgebroken door eenige gedichten »die 16 blz." omvatten, en gaat dan voort van bl. 64 tot het slot.

Vervolg van verscheyde gedigten &c. so voor als tegen het boek gen. De betoverde werelt. Gedr. voor de liefh. 1692.

Met register.

Tweede vervolg der gedigten.... Gedr. voor de liefh.

Zonder jaart. Het register vooraan.

De betoverde werelt van B. BEKKER.... Door J. MOLINAEUS.... Te Rott.... 1692.

Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 202.

Beschryvinge van een vremd nagt-gezigte, vertoont aan een toehoorder der predikatie, die door.... J. MOLINAEUS voor 't vermogen des duivels en tegen den aucteur van 't boek De betooverde weereld, onlangs te Rotterdam gedaan is. Gedr. te Logoochoorion, by den drukker van h. maj. Krisis. [1692].

Hiertegen verscheen *Een keuning-kaarsje. (Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 100.)

Den triumpheerenden duyvel spookende omtrent den berg van Parnassus, en beginnende, na sijn gedaane triumph-spokery, te maalen over.... swarigheden, gelijk meede over seekere nu in 't ligt gekomen.... penning, verbeeldende de duyvelisten en der selver doen; van welke.... beschrijvinge en uytlegginge hier agter gevoegd is.

Achteraan: »Tot Middelb. by Gillis Horthemels 1692."

Aardige duyvelary, voorvallende in dese dagen. Begrepen in een brief van een heer te Amsterdam, geschr. aan een van sijn vrienden te Leeuwaerden in Vriesland. [1692].

Over B. BEKKER en zijn boek.

Hetzelfde. Andere druk. [1692].

De spelling verschilt.

Acten ofte handelingen van de n. holl. synodus gehouden binnen Edam en Alcmaar, A°. 1691 en 1692, rakende dr. BALTH. BEKKER en syn.... Betoverde wereld, met alle de documenten.... waar onder ook.... die in het synodale acten-boek niet en staan uyt-gedrukt. Met een voorr.... tot weder-legging van dr. BEKKERS Remonstrantie en.... exceptien tegen de competentie van de synodus. Gedr. t' Ench. by Jan Dirksz. Kuyper 1692, te koop tot Amst. by Ger. Borstius.

Deze documenten zijn uitgegeven op last der synode.

Missive aen d. B. BEKKER, in 't korte ontdekkende de gronden van sijn mis-grepen begaen in sijn drie tractaten De betooverde weereld, Over den prophete DANIEL, en Van de Cometen; waer in N. ORCHARD in sijn Leeringe der duivelen.... en den spotterigen Philopater.... ook hare voldoeninge konnen

krygen. Tot Nederlands waersch. en onderricht der Joden. In 's Gravenh. by Bar. Beck. 1692.

Met opdragt aan de stad Amst. Vgl. voor het geschrift van N. ORCHARD hieronder de geschriften van BUITENL. GODGELEERDEN.

Brief aen sijn exc.... graaf van Portland &c. &c., rakende de persoon en het gevoelen van dr. B. BEKKER en 't geen tegen hem.... word.... uytgestrooyd, ten opsigte van s. kon. maj. van Gr. Britanjen. Waar in ook, neffens de.... onmogelijkheyd van dat de geesten.... souden kunnen werken op malkanderen of ook op lichamen, te gelijk word bewesen, hoe dat ADAM en EVA op.... het exempel des duyvels hebben kunnen vallen..., sonder dat... de duyvel op hare sielen.... heeft gewerkt; en voorts getoond waarin de hel... bestaat, gelijk mede dat het gevoelen van dr. BEKKER geen goddelose.... menschen maakt. Door ERICUS WALTEN.... theol. jur. & phil. doct. Gedr. voor den auteur en te bekomen in 's Gravenh., by Meyndert Uytwerf. 1692.

Gedat. 's Hage 7 July.

Lasteringen van JAKOB KOELMAN in zijn.... Wederlegging van B. BEKKERS Betooverde wereld, zediglijk aangewesen in een brief van ANTONY VAN DALE.... aan zijnen vrind. Te Rott., by Jz. van Ruynen. 1692.

Zie hieronder op de DOOPSGEZINDEN.

Het allervolmaakste.... weezen 't geene PONT. VAN HATTEM...., HENDRIK WOUTELAARS.... te Amst. berugt maakt. Eerste briev, dienende allermeest tot een voor-berigt. t' Amst., by Jac. Borstius. 1731.

Met kerk. approbatie. Get. »UEd. d. w. Dien. Pro Deo vero et relig. orthodoxa in republica christ. colendis." Het 2de deel bevat de vier volgende brieven.

Aen de..... borgerm. ende vroedschap der stad Utregt, myne.... vaders, waeraen ik alle gehoorsaemheid.... en agtinge.... volgens eedt en pligt, jae in 't besonder als een christen schuldig bekenne te sijn. [1733]. f°.

Aan het einde »t' Utr. by Melchior Leon. Charlois." De adressant is P. SMIT, lid der geref. gem., die in den kerker. was belasterd en voor een aanhanger van v. HATTEM en WOUTELAARS was uitgemaakt.

Publicatie tegens de leere van PONTIAEN VAN HATTEM, BUYTENDYK, WOUTELAER en andere sectarissen &c. Gearresteerd den 5 en gepubl. den 6 Oct. 1733. Te Utr., gedr. by Jac. van Poolsum 1733. Met priv.

Waarschouwinge aan de kerke van Nederlandt, wegens de seer gevaarlyke en zielverderffelyke gevoelens van de soogenaamde Knabbenhouwers, die in de schoot van Nederlants kerk huysvesten.

Zonder adres en jaart.

GEBEURTENISSEN IN AFZONDERLIJKE GEMEENTEN.

Christ. vermaenbrief aen de.... gheref. gem. binnen.... Utrecht, *enz.* 1611. (N°. 914).

Vgl. *B. v. p.* N°. 836—838, 911—913.

*Oordeel des.... classis geh. t' Utrecht.... over.... Consideratien rakende 't stuk van leeninge, *enz.* 1646. (N°. 3100).

Vgl. *B. v. p.* N°. 3098 en *Afd.* 1 op CRIECKS.

Vertoogh van het recht dat de magistraat der stadt Utrecht is hebbende, om haere ondersaten.... te belasten mette betalinghe.... der predikanten, *enz.* 1655. (N°. 4445).

Hierin een »Specificatie van 't verschot gedaen by de stadt Utr. tot onderhoudt der pred. sedert 1620 tot 1654.

Concept van een instructie by my CAR. DEMAETS ende.... G. VOETIUS beraemt, om te dienen tot restauratio van de vervallen gerechtigheden, dew. de kercke.... binnen Utrecht.... gehadt heeft, ende oorspronckelijcken aen des. ghefondeert is, ten insichte des. de sorghe van de saligheyt der zielen van de gem. alhier.... gehadt heeft, welckers plaetsen.... de bedien. des h. euang. alhier.... representeren, *enz.* 1655. (N°. 4451).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 4452).

Sententie.... by den ed. gerechte der stadt Utrecht jegens.... Concept van een instructie.... Mitsg. jegens.... JACOB VAN BERCK, griffier, *enz.* 1655. (N°. 4454).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4453 en '56

*Drie authentijke extracten, *enz.* 1659. (N°. 4733).

Betreff. de Utr. pred. VAN DE VELDE en PETRI enz.

Advys.... ten versoecke van.... burgem.... der stadt Utrecht, gegeven by.... d. ARN. TEECKMANNUS, d. J. FLAMAN, d. D. VAN HENGEL en d. J. HEYMENBERGH...., over het gebruyck van goederen die men geestelijck noemt, *enz.* 1660. (N°. 4862).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4863 en '64.

Extract uyt seker missive ter occasie v. h. committeren by de magistraet v. Utrecht van twee.... om sessie te nemen in den kerckenraet, *enz.* 1660. (N°. 4865).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4866 en '68.

Resolutie by de.... stat.... van Utrecht.... gearresteert, waerna de kercken-dien.... haar sullen.... reguleren, *enz.* 1660. (N°. 4874).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4870, '72 en '75.

Decisie by de stat.... van Utr.... rakende den XXXVIJe art. van de kercken-ordre, *enz.* (N°. 4876).

Remonstrantie.... by de.... predicanten der stadt Utr., *enz.* 1660. (N°. 4877).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4878, '79, '86—'90.

*Geschende onnoselheyt te rechte gebracht of verdedinghe der kercke van Utrecht, *enz.* 1661. (N°. 4943).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4942 en *Afd.* 1 op D. V. HENGHEL *Zedigh en grondigh bericht.*

Extract uyt de resol. van de vroedschap der stadt Utrecht, *enz.* [1662]. (N°. 5017).

Om NETHENUS van zijn ambt te ontzetten.

Redenen waeromme de vroetschap der stadt Utrecht M. NETHENUS.... sijnen professie ontseyt, *enz.* 1662. (N°. 5018).

Klaer en grondigh nader-onderrigt over de waerschouwinghe van Timotheus Philalethius ende het beter-onderricht van Eusebius Philadelphus, die gegeven zijn tegen de vredes-drangh van SALOMON VAN AMSTEL. By manier van t' samen-spraeck gestelt door Pamphilus Tranquillus. t' Amst., gedr. voor Jac. van Hoorn. 1663.

Betreffende geschillen in de gemeente te Utrecht.

Een oprechten pharisaeus ontmantelt...., waar ontrent veel.... practijcken van ... Utrechtsche schijnheyligen.... ontdeckt.... werden, *enz.* 1667. (N°. 5593).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5669.

Verdediging van de proceduren van de.... magistr. en de synode van de prov.... Utrecht, geh. 4, 5, 6, 7 Sept. deses jaers.... Dienende tot tegen-bericht t' samen op de remonstrantie en kort bericht van de kercken-r. v. Utrecht. Gedr. in 't j. o H. 1667.

Bericht des kerckenraats van Utrecht over seeckere apologie, tegen de remonstrantie des kercken-r. in-gegeven. Tot Utr., by Anth. Smytegelt. 1669.

Met een paar bijlagen.

*Copyen en extracten.... van acten en resolutien by de regeeringe van.... Utrecht genomen, raeckende het gebruyck van.... geestel. goederen, *enz.* 1679. (N°. 7727).

Aan de hoog. eerw. christ. synodus, vergaderd binnen Utrecht, den 7e en eenige volgende dagen van Sept. 1728.

Missive van de Utrechtsche predikanten, naar aanleiding van een besluit door de Utr. syn. in 1727 genomen, om gen. pred. »vriendelyk te versoecken en door allerley persuasien te bewegen, dat wy ons met de synodale resolutie wilden conformeeren en de bekende formulieren.... des h. doops also te lesen als er staat, sonder veranderinge daar inne te maaken."

Omstandig en naeukeurig verhael van alle de plechtigheden, vreugdebedryven.... redevoeringen, enz. zoo ter gelegenheid van het honderdjaerig feest der Utrechtsche akad. als van de promotie met de kap van zes heeren.... Alle welke plecht. zijn voorgevallen... 27... Maert en volg. dagen.... 1736.... Uit eige beschouwinge en geloofwaerdige berichten opgesteldt. t' Utr., bij Piet. Muntendam. [1736].

De drukker verzekerde, »dat 'er noit geen omstaandiger noch netter verhael zou konnen in het licht gebragt worden."

Memorie overgelevert door Nic. van Vianen, Joh. Verschuur en Joh. Vermeulen, diac. der.... geref. diaconye binnen Utrecht aan de.... syn.... binnen Utr. den 2de en.... volg. dagen van Sept. 1737, behelz. een beknopt verhaal van het gepasseerde omtrent den diac. H. Visbach. Mitsg. de redenen van beswaar waaromme gem. diac. sig hebben geconstitueerd appellanten, eerst aan de.... class. vergad. geh. binnen Utr. den 13 en 14 Aug. 1737 en daarna aan deze.... synodus.

Placcaet. [1616]. (N°. 1188). *In plano.*

Pl. van de stat. v. Friesl. om alleen tot de kerkdienst toe te laten die bereid zijn confessie en catechismus te onderteekenen.

Een kort en nodigh verhaal van de kerk-scheuringe en verbrekinge der gemeynschap van de soo gen. geref. en van de werelt afgesonderde kerke, tot hiertoe vergadert geweest tot Wiewert in Frieslant, onlangs voorgevallen. Nevens een waarschuwinge voor dese verstrooyde. [1670?]

Zonder titelblad.

Waerachtighe ende sekere gheschiedenisse... geschiedt binnen... Woerden, hoe dat Godt.... zijn wonder-werck heeft betoont aen een seker wees-kindt, genaemt Evert Willemsz., hetwelck hy heeft bezocht met doofheyt ende stomheyt, ende hoe dat hem wondere dingen zijn wedervaren, dewelcke hem.... van den engel Gods zijn geopenbaert.... van den rector binnen Woerden...., syn Meester, gheaffirmeert.... ende.... onderteeckent. Dit is ghepasseert den 18 ende 19 Jan. n. s.; men seght dat hy nu wederom wonderlijcke dinghen sprekende is. t' Utr., ghedr by Herm. van Borculo. 1623.

Waeracht. geschiedenisse hoe dat seker wees-kindt binnen Woerden, *enz.* 1623. (N°. 2037).

Zie ook *Catal. Stuk III, Afd.* 1 bl. 16.

Alle denghenen die dese letteren sullen.... lesen, ghenaede.... Doen te weten de herders van de christ. gheref. kercke, die.... van de... stat. gen.... beschreven syn om de... leere der salicheyt binnen... 's Hertogenbosch.... te vercondighen, *enz.* Naer de copije ghepr. tot 's Hertogenb., by Jan van Turnhout. 1630. (N°. 2429). *In plano.*

Get. door G. VOETIUS, H. SWALMIUS, G. UDEMANS, S. EVERWIJN. Vgl. *B. v. p.* N°. 2430 en '31.

Tooneel van de moedigheydt van vier predic. binnen 's Hertoghenbosch, *enz.* 1630. (N°. 2432).

* Remonstrantie van de.... predic. onder 't classis van.... Walcheren, *enz.* 1637. (N°. 2610).

Vgl. *B. v. p.* N°. 2611.

Antidoot of christ. tegen-gift, zynde een bericht tegen het tractaet van d' hr. secretaris J. STEENGRACHT, j. u. d... Oordeel van vrede.... T'samen-gestelt door Cedives Chelamirius. Toe-geëygent aen de e. gem. van Middelburgh. Te Middelb., gedr. by Bened. Smidt. 1673.

Achteraan eene „Op-wecking tot na-volginge van den auteur" op rijm.

Resolutie van d' stat. v. Zeelandt over de.... swevende nieuwicheden, *enz.* 1675. (N°. 7392).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7393 en '94.

* Concept van nader reformatie in de leer..., opgestelt door de gedeput. des classis van Z.-Beverlant, *enz.* 1682. (N°. 7815).

Een request van de Gereformeerde, die men de naam heeft gegeven van Hebreen, overgel. aan d'.... magestraat van Middelburg...., alsmede een request van de consistorie der.... stad Midd.... overgeg. aan de.... magestraat, en deszelfs appostil daarop gegeven. [1703].

Betreffende zekeren JAC. VERSCHOOR en MARGARIETA VAN DIJK.

* Memorie.... van de solemniteyten.... in 't stichten.... van de nieuwe kercke.... aen de Maren tot Leyden, *enz.* 1649. (N°. 3540).

* t' Samenspraak.... in het martschip.... van Rotterdam op Dordrecht,... noop. het beroep van de twee rott. predik. op Dordrecht, *enz.* 1660. (N°. 4892).

De bedoelde pred. waren BORSTIUS en SIMONIDES.

Sententie uitgespr. by de e. hn. van de wet der stad Delft tegen ARN. BORNIUS, pred., *enz.* 1663. (N°. 5096).

Vgl. over deze zaak *B. v. p.* N°. 4550—'52, en hieronder op de stukken betreff. BORNIUS.

* Eerlijcke vryaedje gepleeght by ARN. BORNIUS.... omtrent juffr. AG. WELHOUCK, *enz.* 1664. (N°. 5170).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5322.

Eerw. godz. en hooggeagte mede broederen, die even dierbaar gelove met ons in J. Chr. onzfangen (*sic*) hebt. [1728]. f°.

Missive van „de gecomm. des classis van Delft en Delfland" betreffende de excommunicatie van zekere ANNA BOQUET, „lidm. der geref. kerke tot Delft, (die) met een paaps man getrouwt zynde, gedurig in de paapsche kerke begon te gaan."

Vertoogh van den kercken-r. binnen.... Hoorn.... over het senden van twee commissarisen politicq in den kercken-r., *enz.* 1664. (N°. 5193).

Consideratien over de remonstrantie van den kercken-r. des stadts Hoorn, *enz.* 1664. (N°. 5194).

Met appendix.

* Getrouwe.... openinge van het discours.... tusschen.... prof. JOH. DE BRUYN en LAUR. HOMMA pred.... t' Amst., rakende het predickampt, *enz.* 1665. (N°. 5335).

Copye authentycq van het.... overeenkomen der dry.... prof. in de ill. schoole tot Amst., wegens het.... misbruyck der philosophie, *enz.* 1689. (N°. 8927).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8928.

* Copie van seecker request by eenige ledematen der geref. gem. tot Enckhuysen.,.. aen den kercken-r., *enz.* [1675]. (N°. 7390).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7391.

* Deductie van den kercken-r. der Geref. gem. tot Maessluys, *enz.* 1677. (N°. 7592).

Over de administratie der kerkel. goederen.

* Memorie.... de.... classis van Amersfoort overgeg. uytte name van... twee derdendeelen des kercken-raads, *enz.* [1679]. (N°. 7728).

Brief aan de.... kerckenraad van 's Gravenhage.

Zonder afzond. titelblad. Gedat. »Hage den 5 Maart 1694" en get. JACOB WINCKELMANS.

Protestatie van JOHANNA TURNER, wegens kerkel. beschuldiging, beneffens haar zuster polityk uitgezet uit Purmerent den 6 Juny 1732. f°.

Aan de regering van Purmerent. Gedat. 7 Juny. Achteraan »Gedr. voor den autheur en zyn te bekomen by Joh. Cats tot Amst."

Uittreksel en aanmerk. door de gedeput. der e. classis van Amsteldam betreffende de samenvoeginge of scheidinge der h. sacram., doop en avondmaal, omtrent de bejaarde personen, die uit Heydenen en Muhametanen tot het christendom overkomen, so op Batavia, als in.... andere gemeentens door.... India. Als mede het advys van de ordin. en extraord. gedep. der e. classis van Walcheren.... en.... het besluyt.... genomen by de christ. syn. van N. Holland A°. 1732. t' Amst., by Sal. Schouten. 1732.

Verzaemeling van stukken, behelzende I. Berigt omtrent de kerkberoertens in het Hogeveen en andere plaetzen van.... Drenthe. II. Besluit der christ. syn. van.... Drenthe weegens de zaeken van.... Hogeveen. III. Vertoog van twaelf grove misslaegen, voorkomende in de schriften van d°. GER. KUIPERS, pred. te Nieuwkerk op de Veluwe. Te Amst., by Joris van der Woude. 1752.

Met voorr. van 10 Dec. 1751. Zie ook beneden.

Copie eener missive geschr. door een kees uit Gouda aan zynen vriend in Rotterdam, wegens.... kerkel. zaaken te Oudewater, welk door een der ouderl. aldaar.... op de paas classis.... staat gebragt te

worden. Benevens de copie eener missive van Bibliophilus aan.... HERM. SWAVINCK en ABR. BRUNING...., pred. tot Oudewater en Schoonhooven, betreff.... stellingen.... opentlyk voorgedraagen, enz. Alomme.... te bekoomen. [1778]. 8°.

De brief uit Gouda is van 9 Apr. en get. P. W.

Brief wegens de kerk. proceduuren te Oudewater in de zaak van.... HERM. SWAVINCK, pred. aldaar. Wordt uitgeg. te Arnh. by Nyhof, *enz.* [1778]. 8°.

De brief is get. „Gouda 15 Nov. 1778. P. W."

GESCHRIFTEN BETREFFENDE VERSCHILLENDE PERSONEN.

Kort en recht bescheyt op den laster-brief, onlangs uyt-gegeven tegens de Waerschouwinge, die d. J. TRIGLANDIUS gedaen hadde noopende den tytel van syne Opuscula. t' Amst., ghedr. voor M. J. Brandt. 1642.

Vgl. op J. TRIGLAND (*Afd.* 1) en *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 98 (*Brief aen* TRIGL. 1642).

Aerden schilt ende papieren harnas voor... CAR. DE MAETS.... tegens allen, wie hem door het swaert van Godes woordt souden willen bestryden in het geene hy op den 18 Junij A°. 1642 in de acad. tot Utrecht.... ghedefendeert heeft. [1642].

Op een blad f°. *'t Papieren harnas* is het verbod der vroedschap van Utr. om iets uit te geven tegen de theses der prof. Vgl. voor de geschiften van DE MAETS *Afd.* 1.

Grallae seu vere puerilis cothurnus sapientiae, quo se jactat apud imperitos GUILLELMUS APOLLONII.... in centionibus, quos edidit De jure majestatis circa sacra, contra libellum.... NICOLAI VEDELII de Episcopatu CONSTANTINI magni. Fran. A°. 1646. 8°.

Met zeer uitvoerige opdragt: „Celsiss. et illustriss. rerumpublicarum reformatarum piis dynastis; nec non omnibus ac singulis pacis amantibus ecclesiae Christi, ministris." Vgl. *Afd.* 1 op APPOLLONIUS en *De Navorscher*, Dl. XI bl. 236.

Bedenkingen.... op de Vrymoedige aenspraek aen.... den.... prince van Oranje...., gestelt door.... M. TEELLINCK, *enz.* 1620. (N°. 3802).

Vgl. *Afd.* 1 op M. TEELLINK.

* Defensie.... op alle lasterlijcke.... schriften, die.... onder de gemeynte gestroyt worden tegen.... eerlijcke predik...., d. LOTIUS, d. TEELLINCK, d. GOETHALS en d. STERREMONT, *enz.* 1651. (N°. 3887).

* Resolutien.... genomen by de.... stat. van Holl.... specialijcken tegen d. J. STERMONT, *enz.* 1652. (N°. 4112).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4113 en '14.

Memorie van seeckere predicatie gedaen door d. J. STERMONT, *enz.* 1652. (N°. 4115).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4116 en '17.

* Consideratien op eenige Resol. genomen by de.... stat. v. Holl.... tegen J. STERMOND, *enz.* 1652. (N°. 4118).

Vgl. voor dit en de vorige stukken *Afd.* 1 op J. STERMONT.

Schuering voor ARN. MONTANUS op sijn boeck.... Beroerden oceaan, *enz.* 1656. (N°. 4494).

Vgl. *Afd.* 1 op ARN. MONTANUS.

* Den overtuyghden canonick vertoont in het... Theol. advys.... SAM. MARESII ten versoeck van de Uytertsche canonicken, *enz.* 1657. (N°. 4583).

Vgl. voor dit en de volg. geschriften *Afd.* 1 op S. MARESIUS.

* Den naackten canonick ontbloot van alle reden...., vertoont in het.... Theol. advys d. S. MARESII, *enz.* 1658. (N°. 4653).

PETRI AB ANDLO batavi specimina bombomachiae S. MARESII se defendentis clypeo orthodoxiae, ceu vindiciis vindiciarum dissertationis de abusu philosophiae Cartesianae. Lugd. Bat., ex off. Fel. Lopez de Haro. 1672.

De schrijver bleef onbekend. Vgl. voor dit en het volgende geschrift *De Navorscher.* Dl. XIV, bl. 143 en 170.

DANIELIS AB ANDLO Petri filii ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ sive ad.... S. MARESII tractatum brevem de studio theol. notae breves. Pars prior quae ad praemissas. Amst., sumpt. Gisb. Lambertii 1673.

Zedigh.... oordeel over 't geen den.... lasteraer tegens de geref. religie.... uytspuyght.... tegens.... MAREES, *enz.* 1673. (N°. 7016).

Theologische antwoorde over eenige vragen, in dew. gegrontvest wert de vaderlijcke-macht in 't huwelijck der kinderen, *enz.* 1658. (N°. 4649).

Vgl. hierboven bl. 16.

De seer eerw.... theol. faculteyt binnen Leyden wert by my ondergeschreven.... gebeden haar christ. advijs.... op de naar-volghende vragen te stellen.... [1658].

Zonder afzond. titel. De vragen zijn van G. WELHOUCK, ged. 19 Dec. 1657, het advies is van 29 Dec. '57. Hierop volgen andere vragen "tot naarder elucidatie" van denz. met advies van 26 Jan. '58. Eindelijk een vraag van BORNIUS, met advies van 29 Dec. '57.

Extract des art. resolus au synode des eglises de la langue franch. assemblées a Ter Goude le 23, 24, 25 et suivants d'Avril 1659. Contre le sieur ALEXANDER MORUS. Art. 27. Extr. van de articulen.... Ter Gouda 1659.

MORUS was hoogl. in de kerk. hist. te Amsterdam.

* Klachte wegens den koninck van Vranckrijck door den ambass.... ter sake van het.... attentaet, gedaen door 't syn. van de walsche kercke.... aen.... prof. MORUS, *enz.* 1660. (N°. 4860).

Stekelige Venus-krans.... ter eeren van.... FR. RIDDERUS en SIM. SIMONIDES, *enz.* [1659]. (N°. 4734).

Vgl. *Afd.* 1 op RIDDERUS.

* Geuze paternoster, *enz.* [1660]. (N°. 4880).

Schimpdicht op VOETIUS. Vgl. *B. v. p.* N°. 4881 en '82.

Utrechts schuyt-praetjen over den.... toestant omtrent de kerck. oneenigheden der stadt Utrecht, *enz.* 1660. (N°. 4883).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4884 en hierboven bl. 13.

* Korte.... waerschouwinge.... over seecker boecxken gen. Vredes-drangh, *enz.* 1662. (N°. 5013).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5014 en '15 en *Afd.* 1 op D. VAN HENGHEL.

Aen Abr. Heydanis en Abraham Jacobs, predikers in Leyden. Gedr. voor Jan Smet.... 1663.

Zie ook op de KWAKERS.

Vrede-wens gepast op de.... Consideratien van.... Abr. Heidanus, *enz.* [1676]. (N°. 7493).

Vgl. *Afd.* 1 op ABR. HEIDANUS.

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7494).

Klagte over de.... broeder-twisten.... ende gelukwenschinge over de Consideratien van.... Abr. Heidanus, *enz.* 1676. (N°. 7495).

De ged. zijn get. »Herophilus Misobarrabus" en »Ironaeus Philopator."

Extract uyt de resol. van de curateuren over de univers.... nop. 't licentieren van d. Abr. Heidanus, *enz.* 1676. (N°. 7496).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7497).

Oprechte copie, gedr. naer het orig. extract.... behelsende de.... reeden waerom d. Abr. Heidanus van sijne professie in de h. theol. is ghelicentieert, tot onderrichtinge der geener die.... door onkunde de proceduyren van.... curat. en burgerm.... verkeerdelijck souden willen interpreteren, *enz.* 1676. (N°. 7498).

Acten en resol. van de.... stat. v. Holl.... raeck. het licentieren.... van prof. in de univ. tot Leyden.... Waerby eenige.... aenwijsinge van de.... ongegrontheyt der resol. van de curateuren.... Door een liefh. van waerheyt, vrede en gerechtigheyt, *enz.* 1676. (N°. 7499).

Een likkepotje voor den heessen musicant, die de.... gemeynte.... een deuntjen over een vaars uyt het Hoogeliet vereerde, *enz.* 1668. (N°. 5670).

Tegen ds. Sanderus. De naam Joh. van Lamen, waarmede de s. zich op den titel noemt, schijnt een pseudoniem te zijn.

Herhaelinge van hetgeen d. Corn. van der Vliet en d. Lamb. Sanderus op.... 28 Maert 1669 nop. den Sabbath gepredickt hebben. Door G. N. V. S. O. Tot Utr., gedr. voor Joh. van Sambix. 1669.

Beide waren pred. te Utrecht.

Heterodoxa fides Lud. Wolzogen.... opposita ejus orthodoxae fidei, vel libro ipsius cui tit. est: Orthodoxa fides Lud. Wolzogen; sive ferula Medioburgensis in ejus Censuram censurae &c. Pars prima, in libri praefat. quae facti quaestionem enucleatam

et formam denunciationis Wolzogianae vindicat. Amst, typ. Pauli Warnaer et Fr. Simoni Lamminga. 1669.

Vooraf eene „admonitio." Vgl. beneden op de SOCINIANEN en *Afd.* 1 op L. WOLZOGEN.

Oordeel van eenige theol. tot Deventer over het boeck L. WOLZOGEN.... tegens den paradoxen schrijver. NB. zijnde seer nauw-keurig, krachtig en wijdt-loopiger als het voorige. Uyt het lat.... vert. Te Midd., gedr. by Henr. Smidt. 1669.

Gedat. 16 Maart en ondert. door J. REMMINGIUS, ST. VAN EMMERICK, P. COLONIUS, L. RYSSENIUS.

Oordeel van eenige.... schotse predicanten over het boeck van L. WOLZOGEN.... Uytlegger der schrift., gesonden aen de nederl. walsche consist. tot Middelburgh. t' Utr., by Jac. van Blirick. 1669.

Zie ook *Afd.* 1 op J. HOGEUS.

Advijs van de theol. faculteyt tot Leyden op het versoeck van de stat. van Holl.... gegeven, rakende het bewuste boeck gen. den Uyt-legger der. h. schrift. Voor Jan Recht-zinnigh. 1669.

Get. ABR. HEYDANUS, J. COCCEJUS.

Kort verhael.... van het gepasseerde op het walsche syn. tot Dordrecht.... en hoe hetselve syn. sich heeft gedragen ontrent het boeck van.... WOLZOGUE, *enz.* 1669. (N°. 5713).

Zie ook op de Labadisten, hierboven bl. 8.

Advisen van sommige theol. van Utrecht, Harderwijck en 's Hertogenbosch over het boeck van d. LUD. WOLZOGEN, gen. De scripturarum interprete ofte Van den uytlegger der schrifture. Tot Uytr., by Henr. Versteegh en Anth. Smitegelt. 1669.

Brieven van VOETIUS, ESSENIUS, VAN DIEST, WILHELMIUS, VOGELSANGH en VITRIARIUS.

Zedig versoek aan.... A. M. VAN SCHURMAN over seker boekje, gen. Kentekenen van de wedergeboorte, uytgeg. door een boer van Ebbinkhoven by Mullem aen de Roer, gen. JAN BAKHUYS; mitsg. de voor-r. en sekeren brief van haer wel-ed. daer achter. Door DESIDERIUS PACIUS. t' Utr., by Jac. van Doeyenborg. 1670.

Gedat. 12 Apr.

Noodige antwoorde op seker twist-schrift genaemd GROENEWEGENS wederlegging of anders op hetgene seker persoon (onder den name van Christ. Patrophilus) tegens een stuck uyt de catechismus

van H. GROENEWEGEN.... heeft weten.... door den druk gemeyn te maken. [1673].

Zonder afzond. titelblad. Vgl. op H. GROENEWEGEN.

Brief van Timotheus Verinus aan Philalethius Elieser over de noodige verdedigingh van N. BARENTSONIUS. Tot Leyden, voor Joh. van der Brugge. 1674.

Noodige aenmerckingen..., tot antwoordt op seeckere brief.... van.... prof. ALTING, *enz.* 1674. (N°. 7229).

* Extract uyt de notulen van de.... stat. van Zeelandt, *enz.* 1674. (N°. 7230).

Tegen J. COELMAN.

Eenige samen-spraaken over ettelijke kerkelyke saaken. Ingestelt door Christianus Parresius. Tot Utr., ter druck. van W. Clerck. 1676.

Op bl. 57 een nieuwe titel: *De tweede samen-spreeking over.... kerk. zaken. Ing. d. Chr. Parresius. Tot Utr....* 1676.

De darde dags samen-spreeking over.... kerk. zaken. Tusschen een Hollander en een Zeeuw. Ing. door Chr. Parresius. Tot Utr., ter druck. van W. Clerck. 1676.

De vierde dags samen-spreeking over.... kerk. zaken. Ing. door Chr. Parresius. Tot Utr., ter druck. van W. Clerck. 1677.

Vier zamenspraaken over.... kerk. zaaken, ing. door Chr. Parresius. Hier worden bygevoegt de theol. aanmerkingen over de ordonnantie van de.... stat. van Zeelant, den classen ald. voorgeschreven. Door dens. autheur. Tot Utr., ter drukk. van W. Clerk. 1677.

Met voorr. en register. In de zamenspraken wordt vooral over den pred. KOELMAN gehandeld.

Dankseegginge aen de.... stat. v. Zeelant over haer.... resolutien.... tegen J. KOELMAN.... Tot meerder weeringe van alle diergelijke uitspoorigheden opgestelt, *enz.* 1684. (N°. 8151).

Op rijm. Vgl. voor den schrijver, die zich JAN KOST noemt *De Navorscher*, Dl. XIV.

Resolutie van de stat. van Zeelant, rakende de suspensie van THOMAS POTS en BERN. VAN DEINSE, pred. tot Vlissinge, over het laten prediken van J. COELMAN, beneffens 't placcaet, *enz.* 1684. (N°. 8149).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8148, '50 en '52.

Joannes in de gevanghenisse of den martelaer voor de waerheyt, Jan Kost, door de wet van Rotterdam seer wredelijk mishandelt over sijne.... Dankseggingе aen de.... stat. v. Zeelant nop. 't verbannen van J. Koelman &ca. Door Constantyn de Vry. Gedr. tot Warenburg, by Geer. Veryn. [1684].

Op rijm.

Oordeel over het.... schrift van J. Koelman.... Res judicata, *enz.* 1685. (N°. 8275).

Op rijm. Vgl. bij dit en de vorige stukken *Afd.* 1 op J. KOELMAN.

* Portrait van J. Koelman, hem vertonende in sijn.... rasernie, *enz.* 1689. (N°. 8924).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 8922. Door Ericus Walten.

* Bekendt-maeckinge. J. Koelman, fijnen nederl. apostel, *enz.* 1690. (N°. 9153).

Nader advys en bedenkingen over sekere vragen en daerop gevolght advys van verscheyde rechts-geleerde van Zeelandt, en daer na... geconfirmeert door diversche advocaten, practizerende voor de... hoven v. just. in Holl. Streckende tot verdedinge van het.... onbedisputeerde recht van de vier classen van dese prov., en dat tegen het gepretendeerde recht van het.... coll. qual.... ontrent het beroepen en bevestigen der pred. gebruyckelijck. Door Alethinus Dikajophilonomus, j. i. r. licent. Tot Vliss., gedr. by Abr. van Laren. 1676.

Gedat. 5 Oct.

Kort bericht van eenige bysondere voorvallen ontrent het beroep gedaen tot Middelburgh op.... W. Momma, prof. theol. in den Ham.... Gedr. 1676.

Inhoud: 1°. Remonstr. der pred. van Midd. aan den kerkenr., 7 Maart. 2°. Miss. v. d. prins aan de cl. v. Walcheren, 10 Maart. 3°. Circulaire brief van de protest. broeders aan de cl. v. Goes, Schouwen, Tholen en Bergen op Z. 4°. Aanschrijv. v. d. prot. leden v. 't coll. qual. aan de cl. v. Walch. 5°. Twee brieven van de cl. v. Goes aen de cl. v. Walch. 14 Apr. 6°. Improbatie van de cl. v. Walch. op het beroep van Momma, 30 Apr. 7°. Twee br. v. d. cl. v. Schouwen aen de cl. v. Walch. 30 Apr. 8°. Request v. d. burgers v. Midd. 9°. Waersch. v. d. magistr. v. Midd. tegen de onderteekening van 't req. 10°. Gronden van misnoegen v. d. burgers van Midd., getrocken uit het boek van Momma.

Authent. missiven van.... den.... Prince van Orangien aen.... burgem... der stadt Middelburgh.... ende aen het collegium qualificatum... Alsmede missiven van de classis van Zuyd-bevelant aen d. G. Momma ende van de cl. van Schouwen.... over 't beroep van d. G. Momma. Waerby.... consult.... van XV advocaten in Zeel., raeck. het recht van de gem., magistraet en kerckenr.... ontrent het beroepen.... van hare predic., jegens de sustenue van de vier

classen ders. provintie, met de autent. bewysen.... Ende.... het.... advys van XV adv. van verscheyde quartieren gehuert om tegen CHR[I]. kerck.... van de syn. v. Zeel. raedt te geven, wedersproocken uyt haer eygen.... gronden, *enz*. 1676. (N°. 7507).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7500—7506, '8 en '9.

Vertoog van het coll. qual. van Middelburg, gedaan aan de.... staaten van Zeeland en den.... Prince van Orange, te saamen vergadert in Dec. 1676. Gedr. nae de copy van Midd. by J. Noenaart. 1676.

Vgl. *B. v. p.* N°. 7516.

Autent. stucken.... ontrent de saeck van d. G. MOMMA. [1676]. (N°. 7517).

Samen-spraeck over den tegenw. toestant van de stadt en kerck van Middelburgh, *enz*. 1677. (N°. 7591).

Apologie van.... JOH. DE MEY, pred...., op de bevestinge van.... G. MOMMA, *enz*. 1676. (N°. 7510).

Noodige verantwoordinge van het collegium qualificatum.... over hetgeene omtrent haare.... beroepinge op.... G. MOMMA is voorgevallen, *enz*. 1676. (N°. 7511).

Met voorw. en „extract van de resol. syn. Z. Holl. 1676."

Vervolgh van de antwoorde van het coll. qual...., vertoonende de redenen om welke.... met de bevestinge van d. G. MOMMA is voortgegaen, *enz*. 1676. (N°. 7512).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7513 en '15.

Burger-kout wegens het beroep van d. MOMMA, *enz*. 1676. (N°. 7514).

Historisch relacs mitsg.... afgedrongene verantwoordinge van het classis van Walcheren tegen de.... uyt-tartende verantwoordinge van het collegium qualificatum tot Middelburg, over hetgene voorgevallen is ontrent hare laetst-gedane beroepinge op.... GULIELMUS MOMMA. Door ordre.... van hetselve classis opgestelt. Tot Vliss., by Abr. van Laren. 1677.

Met „aanm. over den tijtel" en voorr.

Wederlegginge van het vervolgh van de antwoorde des collegii qual. tot Middelburgh...., vertoonende de fertiliteyt der redenen om welcke het selve met de bevestinge van d. G. MOMMA is voortgegaen. Uytgeg. door ordre.... van het classis van Walcheren. Tot Vliss., bij Abr. van Laren. 1677.

Vervolgh van de verantwoordinge des classis van Walcheren...., vervattende een historisch verhael van hetgene tusschen het cl. v. Walcheren ende het coll. qual. van Middelburgh gepasseert is na de bevestinge van d. G. MOMMA. Tot Vliss., bij Abr. van Laren. 1677.

Cephae Pistophili epist. duae responsoriae ad.... JOH. VOET...., pro defensione sententiae theologorum vet. et recent. de amore in fide. Lugd. Bat., ex typ. Arn. Doude. 1677.

Cephae Pistophili responsio brevis ad quatuor interrogata I Num Deus.... unus et trinus.... se.... ABRAHAMO manifestaverit in forma.... visibili trium virorum? II Quomodo secundum veritatem hebr. interpretenda sint.... verba.... I Sam. 16: 14....? III An quod verba s. script. significare possunt actu significent? IV An expositio Ps. 82 ex mente cl. COCCEJI, ac ejus sententia de dictis Diis, sit injuria in magistratum christ.? Ad finem adjecta est refutatio I Mantissae prioris d. ANT. HULSII oppositae P. ALLINGA II Corollariorum.... HULSII ad Cepham Pistophilum. Lugd. Bat., ex typ. Arn. Doude. 1677.

Vgl. *Afd.* 1 op ANT. HULSIUS.

Misverstant in de leer. 1680. (N°. 7764).

Op den pred. LANTMAN.

*Roskam voor FRANC. PLANTE, pred. tot Breda, *enz.* 1681. (N°. 7795).

*Een kort.... portrait van JOH. VAN DER WAEYEN, *enz.* 1688. (N°. 8730).

Bericht voor de.... synode van S. Holland, desen jare.... te houden tot Isselstein, nop. sommige gevoelens van.... JURIEU, pred. der walsche kerke tot Rotterdam. t' Amst., by Anth. Schelte. 1696.

Achteraan »E. SAURINS verklar. van de leere der protest. kerken over het beginsel des geloofs, getrokken uit syn boek tegen JURIEU."

Brief aen den hr. JURIEU, raeckende het rijck J. CHR. op aerden, verhandelt in sijn boeck van de Vervullinge der prophetische schriften. Door H. D., een nederigh ondersoecker in deze heylzame verborgentheyd. Tot Utr., by Joh. Ribbius. 1687.

Janua coelorum reserata cunctis religionibus, a.... P. JURIEU.... Amst. exc. P. Chayer. 1692.

Met »praeloquium" en »index sectionum."

Eenvoudigh bedenken, zijnde een brief aen seeker vrint.... over het dispuyt van de geboorte des soons en van den tydelyken doodt der geloovigen, nieulinghs tusschen.... H. AL. RÖELL en CAMP. VITRINGA tot Franeker geventileert; waarin, by toeval, de leere van de h. drie-eenigheyt en van de godtheyt J. CHR[I]. op een bevattelijke wijse wert voorgestelt. Tot.... nuttigheyt der Christenen in druk bevordert. t' Amst., by Dan. van den Dalen. 1690.

Gedat. „ex Musaeo meo 7 Martii" en get. Z. W.

Tweede berigt van J. B. P. in 't ligt gegeven tot verdedigingе van.... GERARDUS SLUITER, tegens twee grove laster-schriften.... tegens den voors. heer uitgestrooit, door.... Philalethes.... en.... F. Schuylenburgh. 1692.

Sinceri Verini epistola ad BURMANNOS fratres qua a J. BRANTII conviciis vindicantur. 8°.

Omstreeks 1702.

Proces geventileert voor den..... gerechte van Utrecht tusschen.... P. BURMANNUS...., incas van injurien, contra.... D. VOET, med. doct. Te Rott., gedr. by Piet. de Vries. 1711.

Verklaringe, waarby de syn. van Gelderlant, geh. binnen Nymegen den 18, 19 &c. Aug. 1706 aen alle de weerelt wil doen weten wat' er is van haar oordeel over.... de berugte boeken van d. FRED. VAN LEENHOF, en de behandelinghe sijner saeck.... soo by de e kercken-r. als by de.... cl. van Swoll en de.... syn. van Overyssel. Tot Nym., by Abr. van Wesel. 1706.

Protest van de synodus van Z-Hollandt tegen Den hemel op aarden en den aenkleve van dien, uitgeg. door d. FRED. LEENHOF. f°.

Ged. 16 July 1706 uit Woerden.

Advis van regtsgeleerden, waarby blykt dat EMANUEL VALK, pred. te Vianen...., redenen heeft omme niet te ligten mandament van purge, soo als hem by het syn. van Z-Holland, geh. binnen Dordr. in July 1731, is opgelegt. Benevens eenige voorafgaande omstandigheden en het verdere gevolg betreffende het nederleggen van sijn predikampt en dienst. Te Utr., gedr. by Piet. Muntendam. 1731.

Met bijlagen.

Korte aentekening van eenige voorname zaken in het synode van S-Holland, A°. 1731 te Dordrecht gehouden, voorgevallen.

Betreffende den hoogl. LAMPE.

Hetzelfde. Andere druk.

Aanstotelyke gevoelens tegens de waare leer der herv. kerk, in de verschil-verhandeling van de wetten, onder toezicht.... van.... ABRAHAM WIELING.... prof. ord., uitgeg. door.... doct. V. J. BLONDEEL. Aangeweezen en wederlegt door de gezamentlyke leden der theol. faculteit van de acad.... van Utrecht. Te Utr., by Gysb. van Paddenburg. 1745.

De voorr. is ondert. door G. M. ELSNERUS, D. MILLIUS, ALB. VOGET, G. AB IRHOVEN, FR. BURMANNUS.

Aanmerkingen op het boekje van.... ABR. WIELING, ten opschrifte voerende.... Summa Themidis orthodoxae of Kort begryp der rechtzinnige rechtsgeleertheyt. Opgestelt door de.... leeden der theol. fac. van de acad.... van Utrecht. Te Utr., by Joh. Evelt 1745.

Met »voorafspraak" en »Aenhangsel." Get. door ELSNERUS, MILL, VOGET, VAN IRHOVEN en BURMAN.

Waaragtig verhaal der theol. faculteit van de univers. te Utrecht van de vragen en antw. aangaande het dispuut van.... V. J. BLONDEEL, waarin verscheide dingen tegen de.... leer der herv. neerl. kerk strydig worden gevonden, in senatus derz. acad. geschied den 6 Apr. 1745. Gestelt tegen het onwaar berigt hiervan in zeker geschrift, zonder.... naam van.... autheur en drukker...., gen. Twaalf artikulen enz. Te Utr., by Joh. Evelt. 1745.

De voorr. is weder get. door G. M. ELSNERUS en de overige hoogl. Achter op dit stuk schreef een tijdgenoot de volgende regels: »A°. 1744 heeft VRIEMOET te Fran. een oratie gedaan de tolerantia etc. VENEMA cum suis hebben besorgt door curat. dat se niet gedrukt wierd. STINSTRA en Rem. waren blij; een rem. pred. gloriceerde daarover in mijn presentie op haarl. postwagen etc. VRIEMOET klaagt etc. DU BOIS te Leyden verhaalt mij de gehele klagt. 8 febr. 1745 oreert JAN v. D. HON. de tolerantia en vat 't op voor VRYMOET. En hier toe helpen nu de Utregtse, Nb. non sine kommunicatione etc. JOH. HONERTI. VENEMA en WIELING waren te gunstig voor STINSTRA. WIELING moet dan ten toon gestelt worden! Scilicet.... hic labor et scopus. Ecce clavem cognitionis & vrijgeesterij &c."

Verzaemeling van stukken behelz.... vertoog van.... misslaegen..... in de schriften van D°. G. KUIPERS..... Te Amst..... 1752.

Zie boven bl. 17 GER. KUIPERS was de zoon van FRANÇOIS KUIPERS, pred. te Woudrichem.

Brief van een heer uit Zwol aan een heer te Amsterdam aeng. het verhandelde op het laatst gehoudene syn. te Campen, wegens Abelius Lyphard. Waarby nog gevoegt is het gehoudene gedrag van d°Ant. van der Os, wegens het beroepen van een pred. te Nieuw-leuzen en tegen zyn condeputatus. Te Amst., by Nic. Byl. 1754.

Briev van gelukwenschinge aan D°. Theod. van der Groe, pred. tot Kralingen, met zyne.... bedieningen als school en cathecheseermeester in het verbeterhuis der stad Rotterdam, volgens de verkiezinge van de..... schryveren van den Hofstediaenschen spotgeest in 't verbeterhuis, enz. enz. In Leyden gedr., onder 't opsigt van den schryver. 1758. 8°.

Brief van N. N. aan.... IJsbr. van Hamelsveld.... Te bekomen ter Goes bij Huijsman, *enz.* [1780]. 8°.

De brief is gedagt. 18 Apr. 1780.

De eer van eenen vriend verdedigd of..... antwoord aan zekeren..... briefschryver, die zig noemt: naauwkeurigen opgever en onpartydigen overweger van de redeneerwys en het stelsel van..... J. J. Le Sage ten Broek over het borgtogtelyke van Jezus lyden, door E. L. D. G. Te Rott., by J. P. Kraefft. 1783. 8°.

Het voorw. „aan den voorberichtschryver" is get. G. R. „van de Kaap de Goede Hoop, 1 Apr. 1799."

Brief van een heer te Rotterdam aan zynen vriend te Dordrecht over de zaak van..... J. J. Le Sage ten Broek...., behelzende echte copien uit twee brieven aan en van Ds. Appelius en uit.... brieven aan en van Ds. van der Groe. Te bekomen te Dordr., by v. Braam en de Haas, *enz.* [1784]. 8°.

Het plan der meerderheid van den..... rotterd. kerkeraed, en de daer uit voortgevloeide singuliere..... handelwijs, gehouden met..... J. J. Le Sage ten Broek..... Door Dikaiophilus. Te bekomen te Amst. bij H. Arends, *enz.* [1784]. 8°.

Met voorber. van een uitgever, die zich Philalethes noemt.

Een woord van pas aan het bataafsche volk ter beantwoording van..... Een woord op zyn tyd, ter opwekking aan het geref.

volk van Nederland. Tweede druk. Te Leeuw., bij A. R. Fink. 1801. 8o.

Het *Woord op zyn tyd* was geschreven door den pred. HAGA.

LYKZANGEN, ENZ. OP HOOGLEERAREN EN PREDIKANTEN.

Claegh-ghedicht op het overlyden van..... d. WARN. HELMICHIUS....., dien. des godd. woordes in de kercke tot Amstelredam, ontslapen.... den XXIX Aug. CIↃIↃCVIII. T' Amst., by Corn. Claesz. 1608.

In 12 zesregelige coupletten. Achteraan nog 2 grafgedichten.

Clach-dicht over de doot des..... dienaers J. CHR[I] EGBERTI AEMILII, dien. des godd. woorts, binnen.... Leyden. [1610].

Zonder plaats of jaar van uitgave. EGB. AEMILII werd in 1603 van Lisse in Leiden beroepen, en stierf 1610.

Epitaphium, over 't.... overlijden des.... hoogh-ghel. d. PETRUS BUSGERIUS....., bed. der chr. ghem. der stadt Haerlem....., ontslapen den 23 Nov. 1645. Gedr. te Haerl., voor Cl. Alb. Haen. 1645.

Op een blad f°. Het »ghebedt" onder het *Epitaphium* is ondert. »'k Wens een vaste Dam."

*De vijf voornaemste lyk-klachten..... op het..... afsterven van..... RUDOLPHUS PETRI....., dien. in de ghem.... tot Amst., *enz.* [1649]. (N°. 3539).

Lyk-tranen.... over 't.... af-sterven van.... WILHELMUS VIS...., bedien. des h. euang.... tot Spanbroek en Opmeer...., ontslapen den 14 van hoimaand ende den 21 begraven.... t' Enkh., gedr. by Meinerd Mul. 1673.

Achteraan »grafschriften" van MARCUS BEIRMAN.

*Verscheide lykdichten over het.... afsterven van.... SIMON SIMONIDES, *enz.* 1675. (N°. 7396).

Lyk-klagt over het....' overlijden van.... IODOCUS à LODENSTEIN, in God gerust den 5/15 in Oogst-m. 1677. t' Utr., by Will. Clerck. 1677.

Achteraan een »Grafschrift" van Abr. Godart.

Ridders optogt en Zions naween...., op 't afsterven van.... FR. RIDDERUS, *enz.* 1683. (N°. 7853).

*Lijkdigten op het.... afsterven van d. PETRUS VAN STAVEREN, *enz.* 1683. (N°. 7854).

Ziel-zugten en traanen uytgestort op de dood-baar van.... P. HOLLEBEEK...., oudste uitdeelder der verborgentheden CHR[I]. in zijn gem. tot Leiden...., gantsch salig afgeleevt den eerste van sprokkel-m. 1685. Tot Leyden, gedr. by Hendr. van Damme.

Gedichten van M. VAN TOL, B. BEKIUS, JAC. VAN DER BRUGGE, H. DU R., D. VAN HASSEL en M. HENGELENBURG.

Lyk-traanen, uytgestort door zyn gem. over 't..... afsterven van den hoog-gel. en altyt geroemt door zyn schriften d. HENR. GROENEWEGEN, bed. des god'l. woorts tot Enchuysen...., ontslapen op..... 15 July 1692. t' Amst., by Jan ten Hoorn. 1692.

*Middelburghs wee-klage over het..... overlyden van..... PETRUS LARCHER, *enz.* 1699. (N°. 9531).

*Op het overlyden van..... SEBAST. BOESTIUS....., bed. des h. evang. binnen Gouda, *enz.* 1700. (N°. 9554).

Moribus ac doctrina conspicuo viro PETRO ONDERDEWYNGAARD, v. d. ministerium in pago Hendrik-Ido-Ambagt gratulatur M. v. NIEVELT ALB. fil. Traj. ap. Wilh. Croon. 1729.

Lat. ged. in plano.

Ter inwydinge van..... PETRUS ONDER DE WYNGAART tot leer. der herv. gem. te Maessluis, bevestigt den XI van sprokkelm..... Te Delft, gedr. by R. Boitet. 1731.

Ged. van P. SCHIM, J. SCHIM, H. SCHIM en RYKJE BUBBEZON.

Lykzang over..... J. P. CANZIUS....., getrouw wachter op Sions muren te Amst.,..... in het LXIIste jaar zyns ouderdoms den 12en van bloeim. 1742..... ontslapen. Te Amst., by Rein. en Jos. Ottens. [1742].

Get. H. GOCKINGA.

ANONIEME GESCHRIFTEN VAN VERSCHILLENDEN INHOUD [1]).

Een schoon boecxken van het christ. leven dewelcken is, als een berichtinghe ende korte onderwysinghe, nut voor alle christenen om den loop haeres levens te bestieren, in de waere gehoorsaemheyt Gods, na de wille onses H. J. CHR[I]. Ghedr., 't Amst. 1597. 8°.

Dit geschrift maakt mede een gedeelte uit der werkjes in het vroeger beschreven bandje vervat. (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* op F. LANSBERGEN).

---

1) Voeg hierbij *Bibl. v. Pamfl.* N°. 3892, 4659—'61, 4891, 5333, 5668, 7816 en 17, 8929, 2036.

Een clare beschrijvinghe aller antichristen ende een christ. wederlegginghe haerder grondleer ende wandels, met.... aenwijsinge der oorsaeck alder teghenw. oneenicheyt in godd. saken. Daer in oock verclaert werdt wat dat verderf aller menschen deur Adam aengheerft is.... ende wat een christen deur CHR[m] vermach; schrift. ende mond. betuycht deur eenen getuyge J. CHR[I]. in den H. ghestorven, genaemt A. B. [1611]. 8°.

Aan het einde »Ghedr. in den j. 1611."

Tsamen-spraeck tusschen een christen en ongheloovighe van de waerheydt der christ. religie (1617?)

Zonder titelblad.

Van den eènigen God ende sijnen sone J. CHR., waerin claerlijck bewesen wort.... dat Godt eenen mensche het zaedt der vrouwen... belooft heeft; ten tweeden, waertoe God desen Ghesalfden belooft heeft ende wat sijn ampt gheweest is; ten derden, ghetuyghnisse des. n. test.... hetselve volcomelijck in J. CHR. vervult is; ten vierden eenige tegenwerpingen beantwoort ende ter neder gheleydt. Hierby ghevoeght een cort begrijp van de chr. religie. Ghedr. 1618.

Discordia concors, ofte eendrachtighe oneenicheyt aller ghenaemder christenen. T'samensprekinghe tusschen een jode ende een christen, waer in bewesen wort, dat alle die sich christenen laten noemen, hoe seer oock verschillende, in den grondt der religie eenich sijn, ende dat dien volghens de christelijcke religie door de menichte der secten niet behoort veracht te worden. Voor desen noyt ghesien ende nu overgheset uyt de lat. tale door H. V. G. Tot Noodtwijck aen 't Zuydendt. Door author. van de kercke ende de syn. van Dordr. Anno 1620. 8°.

Aan het einde „Gheschr. in den woestijne by Jerusalem in het vijfste groot-jaer, na die gheboorte onzes Heeren J. C. in de seste maent. Den 26 dach, in de morghenstont.... By my CHRISTIAEN THOMAS." (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* op COORNHERT).

Mardachai ofte christ. patriot, *enz.* 1631.

Met opdragt aan de ouderlingen der Middelburgsche gem. van 15 Nov. 1630.

Hetzelfde. Een 2de druk 1632. (N°. 2501).

Jehovah Nissi ofte keeten-slachs-ghedenck-teecken ende baniere, opgherecht tot gedachtenisse van des Heeren wonderlijcke verlossingen...., insonderheyt van die.... overwinninghe der.... Spaensche vlote op de stroomen van Zeelant.... om tot.... danckbaerheyt.... over dese.... victorie van den 13 Sept. 1631 op te wecken, uyt den psalm 126, 3.... Door een beminder des vader-landt en dienaer des godd. woordts. Tot Middelb., ghedr. by Hans v. d. Hellen. 1631.

Met opdragt aan de stat. gen. en FREDERIK HENDRIK.

Klaer vertoogh van het koninck-rijcke o. H. J. Chrⁱ. op der aerden, welck is syn h. ghemeynte, midtsg. van des selfs aert, gelegentheydt, gerechticheydt ende dienaren. Over syne betuyginghe voor Pilato Johan. 18: 36. 37. Int licht gebracht door een liefh. der waerheyt P. L. Ghedr. int jaer 1641.

Vale mundo ofte noodinghe tot de broederschap Christi, een uytnemende.... stichtelijck boecxken...., noyt voor desen in druck.... uytghegaen, dienstigh om te geraken tot een onveranderlijcke gherustigheydt des ghemoedts. Overg. uyt de lat.... tale. Den tweeden druck. A°. 1650.

Blijkens een kort voorw. uitgegeven tegen »eene broederschap van den roosen cruyce." .

Bewys dat het gevoelen van die genen, die leeren der sonne stilstandt en des aertrycks beweging, niet strydich is met Godts-woort. Gedr. 1655.

Noodige verantwoordingh voor de huysen ofte bancken van leeninghe binnen de Vereen. Provincien, *enz*. 1658. (N°. 4654).

Tegen Voetius' *Tweede deel van res judicata*. Vgl. *B. v. p.* N°. 4656—'58.

Res judicanda, saecke die noch staet te oordeelen van de bancken van leeninghe, by de magistraten wettelyck opgherecht, *enz*. 1658. (N°. 4655).

t' Recht der coningen Israels aeng. den gods-dienst, t' welck alle christen overheden mogen en moeten volgen. Gedr. int j. o. H. 1662.

Beschrijvinge van den eenigen Godt en.... J. Christus. I Waer in.... bewesen wort...., dat Godt eenen mensche.... de vruchte der lendenen Davids belooft heeft. II Waertoe Godt desen Gesalfden belooft heeft ende wat sijn ampt geweest is. III De getuygenisse des n. test.... het selve volkomelijck in J. Chr°. vervult is. IV Eenige tegenwerpingen beantwoordt.... Hier is noch by.... een kort begrijp van de christ. godts-dienst. Op nieuws uytgegeven. Voor alle liefh. der waerheydt in de beroerde wereldt. 1664. 8°.

Ernstige en gewigtige vraag-stukken, voorgesteld door.... den.... theologant A. B. aen alle evang. kerkken, en voornamentlik aen alle.... predik. die, als of sy gesanten Gods waren, sig een hooger als menschelik beroep en authoriteit aanmatigen. t' Amst. voor G. Vryleven. 1666.

Met voorr. get. G. V.

Ontwerp om de ont-eerde oudheit van Gods kerke in haren luister te stellen, *enz*. 1674. (N°. 7222).

Van zekeren Zach. de Oude. Met voorr.

Godt-vruchtige uyt-spanningen bestaende in meditatien en voorbereydingen tot het h. avontmael, lyden en sterven.... Jesu Chrⁱ. Boetveerdige gedachten in tydt van kranckheyt; en in christ. zede-

versen. Door M. V. M. In 's Graven-h., by Michiel van Heyningen. 1674.

Gedichten.

Smaed en laster die den name Gods door de ont-eerde oudheit der kerke word aengedaen, *enz.* 1674. (N°. 7223).

Ook deze s. noemt zich Zacharias de oude, een pseudoniem.

אבן בחן sive lapis lydius, quo nova veram religionem lumine naturali dignoscendi methodus, qua nuperus quidam apostata batavus suam reformatae rel. ἀπομωσίαν incrustare voluit, exploratur. Auth. J. H. S. h. t. antehac phil. et linguae graecae prof., nunc vero eccl.... in patria sua pastore. Amst., ap. Henr. Wetstenium. 1676.

Augustinus en de leering der genade verdedigd in den brief van sint Prosper aan Rufinus. De genaDe Van JesVs zaL aLLe hare VIlanDen oVerWInnen. 1684.

Met voorw.

Gedigt van de h. Prosper tegen d'overblijfselen van 't ondankbaar Pelagiaandom. In 't neerd. vertaald. 1685.

Niet op rijm. Met voorr.

'T Afbeeldsel van een regtvaardigh en godvrugtigh koningh, voorstellende de.... maniere van regeringe die een koningh, den welke naar het voorschrift Gods sijne onderdanen wel.... regeren sal, behoort te agtervolgen. In 's Gravenh., by Meynd. Uytwerff. 1691.

Van de apostasie, dat is van den afval der Christenen. Tweede editie, verbetert ende klaerder gestelt door L. v. B. Gedr. voor den autheur. 8°.

Vooraf een register.

Verhandeling over de tolerantie of verdraagzaamheid in het stuk van den godsdienst, door een liefh. der waare regtzinnigheid. Te Leeuw. H. A. de Chalmot. 1769. 8°.

Vgl. *De Navorscher* Dl. XI, bl. 152.

Godsdienst-oefeningen voor de jeugd..... Te Rott., by Ary Vis. 1789. 8°.

Met voorber. van den uitgever en »Inhoud."

SOCINIANEN[1].

FAUSTUS SOCINUS.

Geb. 1539. Gest. 1604.

CHR. SANDII, *Bibl. Anti-trinit.* p. 64—81.

De auctoritate s. scripturae, opusculum.... utilissimum.... Steinf., exc. Th. Caesar. 1611. 8°.

Door C. VORSTIUS in het licht gegeven. Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 31.

Tractatus de Deo, CHRISTO, et Spiritu sancto, F. SOCINI Senensis. Racoviae, typ. Sebast. Sternacii. 1611. 8°.

Hierachter, in denzelfden band, met doorl. pagin:

Assertiones theologicae de trino et uno Deo, adversus novos Samosatenicos. Ex praelectionibus collegii Posnaniensis excerptae. Una cum aninadvers. F. SOCINI Sen., quae plenae responsionis loco esse possunt. Edit. sec. Racov., typ. S. Sternacii. 1611. 8°.

Tractatus de ecclesia F. SOCINI Sen. Rac., typ. S. Sternacii. 1611. 8°.

Hierachter, met nieuwe pagin:

Tractatus de justificatione, F. SOCINI Sen. Rac., typ. S. Sternacii. 1611. 8°.

Idem. Racov. 1616.

De inhoud op de keerzijde van het titelblad.

De loco PAULI apost. in epist. ad. Rom. cap. septimo. F. SOCINI cum nobil. quodam viro disputatio, ante annos triginta sub nom. Prosperi Dysidaei edita, nunc.... denuo excusa, inqua id praecipue quaeritur, utrum apost. illic sub sua ipsius persona de se ipso jam per CHRISTI spiritum regenerato, necne loquatur. Edit. sec. Rac., typ. S. Sternacii 1612. 8°.

Met praef. van F. SOCINUS. Zie de vert. hieronder.

Van ketteren, of men die oock vervolgen off hoe men met haer handelen sal, des d. M. LUTHERI ende J. BRENTIJ, oock andere veele der olden ende by onser tyden geleerder meyninghe ende bericht. Een boecxken in deser sware tijt gants notelick allen minschen,

---

1) Vgl. voor de geschriften van C. VORSTIUS, St. CURCELLAEUS, JOH. en P. GEISTERANUS, D. R. CAMPHUYSEN en W. H. VORSTIUS: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 29—38, 47—50, 156—164, 222.

sonderlinge den.... ouericheyden seer nuttelick, daer wt te leeren wat haer ampt sy in een soo twyuelachtigen ende peryckulosen saecke. Het inholt.... achter int register.... 12°.

Zonder jaar. Met uitvoerige »Voorrede MARTINI BELLIJ, (pseudoniem van SOCINUS) daerin hy anwyset wat een ketter sy ende hoe men met hem sal ommegaen."

Het ampt van een christen mensch, door F. S. van Siena. In 't jaer o. H. A°. 1621.

Waarschijnlijk door H. R. WELSING. vert. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 166.

Gulden tractaet van de authoriteyt ofte geloofwaerdigheyt der h. schrifture, dienende tot versterckinge in den gelove aen J. CHR. onsen salighm. ende tot overtuyginge van Joden, Heydenen, Turcken, Atheïsten, Libertijnen &c. Eerst in 't italiaens beschr. door F. S. van Siena, daer nae in 't lat. getransl., en in verscheydene plaetsen.... gedr. ende uytg, t' Amst., voor J. Colom.

Het voorw. tot den lezer is van 1622.

Tractaet van de auctoriteyt der h. schrift. Eerst in 't italiaens beschr. door F. SOCINUS...., naderhant in 't lat. ende franc. getransl. Mitsg. het boeck van de goddelijckheydt.... J. CHR[I].... door V. SMALCIUS.... Beyde getrouw. verduytscht uyt de jongste lat. editien. Gedr. tot Rakaw, by Seb. Sternatzki.

Zonder jaar. Aan het einde een fragm. uit DANTE, met eene vert. in holl. rijm. Zie ook beneden op SMALCIUS.

Van de water-doop. Disputatie, oft een christen mensche de selve mach ontbeeren. Int jaer 1632.

Met voorrede get.: »A°. 1629 den 4 Oct." Een oude hand schreef op dit exempl. »Door F. SOCINUS van Siena."

Corte verclaringe over het sevende cap. des briefs aan de Rom. waar met opentlijck bewesen wert, dat PAULUS in dat cap. onder sijn eyghen persoon niet en spreeckt van hem selven, als van een herboren mensch. Met een brief van d' heer J. N. aan F. S., wedersprekende 't selve ghevoelen. Als oock F. S. antwoordt op denselven brief in 't langhe. T'Amst., bij J. A. Colom 1638.

Vgl. de lat. uitg. hierboven.

F. SOCINI van Siena brieven aan zijn vrienden geschreeven, in welken van meest alle hooftst. der chr. religie word gehandelt.... Nooit in het nederl...., gedrukt. Hier is bygevoegt: 1. Des zelfs theol. lessen.... 2. N. N. verkl. over het 53ste kap. v. Esaias. 3. De schrift. lessen van de geloofwaardigheyt der h. schr. 4. Tractaat van de geloofw. d. h. schr. 5. Bij ieder.... een register van de.... schriftuurplaatzen. 6. Als meede v. d. voorn. zaaken. Na het jaar o. H. 1666.

Elk stuk met afzond. titelblad, en met nieuwe pagin. De *Theol. lessen* zijn, »gedr. na de kopye van Rakouw 1627." De *Schrift. lessen* zijn door CAMPH. vertaald (Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 160). *Van de*

geloofw. enz., is ook door CAMPH. vert. met de voorr. van VORSTIUS van 1611. (Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 161 en *Supplement*).

F. SOCINI van Siena theol. lessen, waer in ghehandelt wort 1 van den stant des eersten mensches.... 2 van hetghene.... van natuyren in den mensche is.... 3 van de oorspronckelijcke gerechticheyt. 4 van de erff-zonde, 5 van den vryen wille; 6 van de voorwetenheyt Godts, 7 van de predestinatie 8 van de voldoeninghe CHR[I]. Tot Rakow, by S. Sternatzki.

VALENTINUS SMALCIUS.

Geb. 1572. Gest. 1622.

SANDIUS, o. l. p. 99—105.

Tractaet van de goddelijckheydt des H. J. CHR[I]., eerst in 't lat. uytg. door V. SMALCIUS, leeraer der gem. tot Rakaw in Polen. Gedr. 1623.

Met opdragt van 1608 aan kon. SIGISMUND III, get.: „JACOBUS SIENIENSKI van Sieno, palatijn van Podolien. Zie ook *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 160.

't Woordt is vleysch geweest d. i. thien predic.... door V. SMALTIUM... Tot Rakow, by S. Sternatzki. 1631.

Even als het vorige door CAMPHUYSEN vert. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 160 en 163.

Tractaet van de auct. der h. schrift.... door F. SOCINUS... Mitsg. het boeck van de goddelijckheydt onses H. J. CHR[I]., in t' latijn uytgeg. door V. SMALCIUS van Gotha.... Gedr. tot Rakaw, by S. Sternatzki.

Zie boven op SOCINUS.

JOANNES CRELLIUS.

Geb. 1590. Gest. 1633.

SANDIUS, o. l. p. 115—121.

Ad librum H. GROTII, quem De satisfactione CHR[I]. adversus F. SOCINVM Senensem scripsit, responsio JOH. CRELLII Franci, eccl. Racoviensis min. Racoviae typ. Sternacianis. 1623.

CRELLIUS volgt het boek van DE GROOT. (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 252) op den voet. De hoofdst., waarin hij zijn werk verdeeld, dragen dezelfde opschriften.

Antwoord van J. KRELLIUS Frankus, bed. der rakovische gem., op het boek van H. DE GROOT, aang. de genoegdoening van Chr. tegen F. SOCINUS.... geschreeven. Uit het lat. vert. 8°.

Zonder verder adres. De uitvoerige voorr. van KRELLIUS is van 1623.

J. Crellii beschrijvinghe van Godt en zijne eyghenschappen. In Hollant by schepen vonnisse gedoemt, openbaerljck (*sic*) geexecuteert, en met vyer verbrant A°. 1642 in Jan. Getrouw. overgh. uyt latijn. Hier is byghevoeght F. Socini leven en daden. Tot Rakou by S. Sternatzki.

Zonder jaar. Achter den titel de inhoudsopgave der cap. Onder afzond. titel en met nieuwe pagin. volgt:

F. Socini leven en daden. Tot Rakau.

Verdedinge van de vryheyt der religie. Door J. Crellius van Polack. In 't lat. beschreven en uytghegh.... 1637, en nu in 't nederl... overgheset. Ghedr. 1649.

Met „waerschouwinge aen den leser."

SAMUEL PRZIPCOVIUS.

Geb. 1590. Gest. 1670.

Sandius, o. l. p. 123—126.

Anonymi dissertatio de pace et concordia ecclesiae. Edita per Irenaeum Philalethes. Edit. secunda ad ipsius auct. manuscriptum recognita, multisque locis aucta. Eleutheropoli typ. Godfr. Philadelphi. 1630. 12°.

JOANNES SARTORIUS.

Translaet van seeckeren latijnschen brief, geschr. door eenen sociniaenschen predicant, *enz.* 1639. (N°. 2684).

De brief is gerigt aan Adam Francus (zie over hem Sandius, o. l. p. 141). Vgl. *Afd.* 1 op G. VOETIUS.

JONAS SLICHTING.

Geb. 1602. Gest. 1661.

Sandius, o. l. p. 126—132.

Confessio fidei christianae, edita nomine ecclesiarum Polonicarum, quae unum Deum et filium ejus unigenitum J. Christum cum spiritu sancto profitentur. 1642.

Met voorrede van J. Slichting van Buckowiec.

Belydenisse des christ. geloofs uytgegeven op den naem van die gemeenten welcke daer belijden eenen God en sijnen eenighgheboorеn soon J. CHR. te ghelijck met den h. Geest. 1643.

J. SCHLICHTINGII a Bukowies aentekeningh en verklaringh over de ses voorn. schriftuurplaetsen, die men placht te gebruycken tot bewijs van de Drie-eenigheydt en de eeuwige godtheydt CHR[I]. Met een tractaetjen van CRELLIUS en STEGMANNUS. A°. 1649.

Na de voorr. en het register volgt een nieuw titelblad: J. SLICHTINGII.... *aan-teeck. op de predic. welcke d.* GEORGIUS VECHNERUS *over het beginsel des euang. Joannis gedaen heeft, tot Lissa* 1639. A°. 1649. De pagin. gaat van 44 over op XLV. Na bl. CCXVI volgt bl. 45, ofschoon de tekst geregeld doorgaat.

DANIEL ZWICKER.

Geb. 1612. Gest. 1678.

SANDIUS, o. l. p. 151—156.

De noch staende en triumpherende sichtbare kercke CHR[I]. tegens de poorten der hellen, neffens de dolingen.... of het bedroeft verval der tegenspreeckers.... GAL. ABRAMS en D. SPRUYT, 't welck sy geopenbaert hebben in schriften.... tegens hare mede-dien. Vertoont door D. Z. t' Amst., ter druck. van Piet. la Burgh. 1660.

Met voorr. en register.

Vereeninghs-schrift der Christenen, ofte de voorn. stellingen der disputatie MINI CELSI van Sene, hoe verre het yemant geoorlooft is in het bedwingen der ketters te procedeeren, in welcke niet alleen... bewesen wordt dat geene.... ketters.... met den doodt te straffen zijn, maer oock.... dat niemant.... in den kerckel. ban gedaen.... behoort te worden... Gestelt door D. Z. Om de verdraeghsaemheydt... te voorderen is hier bygedaen eene waere manier om de waerheydt... te vinden. t' Amst., gedr. voor den autheur. 1661.

Revelatio hostium crucis CHR[I]. inter Christianos of acta des gesprecks tusschen D. ZWICKER aen eene en J. BECIUS, D. BACKER, M. RUARUS, JAC. JANZEN VOGT &c. aen de andere zyde over de nootsakelijcke opneeming des kruyces CHR[I]., indien men.... wil.... zaelig werden.... Als het tweede deel van die.... Revelatio daemonolatriae inter Christianos, welcke diende tot reformatie der Catholijcken, Griecken en Ariaenen...., daer dese nu.... dient tot reformatie der Protestanten, Remonstranten en Doops-gesinden, om sich... tot den... laetsten dag.... wel te bereyden. Uytgeg. van D. ZWICKER..., dien-CHR[I]. voor het vervallen Christendom. Gedr. tot Amst. 1672.

Het II deel van de revelatie des duyvel-diensts onder de Christenen, of een send-brief aen CORNELIUS HAZART, jesuyt, in welcken de...

steunselen der pauselijcken kerck.... worden om verre geworpen, soo dat.... haere.... afgoderye.... klaer blijckt en sy neffens onderen tot een ernstige.... reformatie..... opgeweckt worden. t' Amst. 1675.

Met register. Zie ook hieronder op ADR. SWARTEPAARD.

JOANNES BECIUS.

Geb. 1622. Gest. .

SANDIUS, o. l. p. 164, sq.

Apologia modesta et christiana J. B. M. Z. dat is, sedige en christ. verantwoordinge van J. BECIUS, Middelburger in Zeeland, waer in aengewesen wort de occasio en oorsaeck van de scheuring, die onlangs gevallen is, tusschen hem en eenige gereformeerde, en wat men van sijn persoon te oordeelen heeft. Eleutheropoli by Eleutherius Trasimachus 1668.

Met een voorr. »aen de broederen, pred. tot Midd."

Hetzelfde. Tot Rott., bij J. Naeranus 1668.

Met bijvoeging op den titel »zijnde denzelven hierom uit Midd. en het eiland Walcheren verjaagt en gebannen."

Zie voor de overige geschriften van BECIUS *Afd.* 1.

JEREMIAS FELBINGER.

Geb. 1617. Gest. .

SANDIUS, o. l. p. 157—159.

Ad christianos, unum.... Deum, patrem.... J. CHR[I]. secundum s. scripturas v. et n. test. recte agnoscentes, J. FELBINGERI epistola, in qua SOCINI et ejus discipulorum errores graviores, suis ipsorum verbis notati, succincte refutantur. Amst., ap. Jod. Pluymer. 1672.

De brief is get. »Cruciburgi, die $\frac{1}{1}\frac{1}{1}$ Febr. 1666."

ADRIAAN SWARTEPAARD.

Drie brieven, de eerste van D. ZWICKER, gesonden aan JOH. VAN KUYCK, de tweede: JOH. VAN KUYCK antwoordt op de selve brief, de derde: replijck van D. ZWICKER, die onbeantwoordt blijft. t' Amst. gedr. 1678.

De brieven zijn van 1675.

Openbaringe van het ware.... geloof.... Nevens.... een aenwijsinge van de rechte manier van disputeeren, *enz.* 1678. (N°. 7679).

D. ZWICKERS gecensureerde.... vrede-schrift der vrede-schriften of driedubbelde regelmaet des vereenigers der hedend. Christenen, de gesonde reden...., de h. schrift. en de overleveringen, in een.... theologisch exempel soo voor oogen gestelt, dat.... alle strijdigheden...., sonder... beroepingh van synoden, souden gevonnist, de tot nu toe.... onbekende waerheyt wederom verkregen, en alle.... overtuyght konnen worden. Alles volgens den wensch.... van.... mannen, die de waerheyt en.... vrede beminnen, de welcke.... in haer vrede-schriften.... hebben vermaent, dat geen secte.... als door.... hulpe van alle andere.... kan.... volkomen gemaeckt worden. Gedr. 1678.

De voorr. is get. door ADR. SWARTEPAARD.

JOANNES LUDOVICUS WOLZOOGEN.

Geb. 1596. Gest. 1658.

SANDIUS, o. l. p. 137—140.

Kort begrip van de christelyke gods-dienst, door J. L. WOLZOOGEN. Uyt het lat. vertaald. Voor een lief-h. der waarheyd. 1688.

Met voorw. Vgl. hierboven bl. 21, v. en voor zijne overige geschriften. *Afd.* 1.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE SOCINIANEN.

Apologia ofte verantwoordinghe op 't decreet der.... staten der vereen. Nederl. gedecreteert tegens CHRISTOPH. OSTORODUM en ANDREAM VOIDOVIUM, den achsten Sept. a°. 1598. Door denselvigen CHR. OST. ende ANDR. VOID. gheschr. in 't jaer.... 1599 in Aug., maer in 't licht gegeven ende ghedr. tot Rakaw.... 1600 in Febr.

Hierin ook de resolutie der stat.

Disputacie van het.... vraegh-stuck of CHRISTUS de rechtveerdigheydt Godes voor onse sonden ghenoegh heeft ghedaen ofte niet?.... Tusschen MICHIEL GITTICH sociniaen ende LODEWIJCK LUCIUS rechtghevoelende, *enz.* 1612. [N°. 1042).

Met opdragt van LUCIUS aan JOHAN FRED. RYHINER, secret. van Basel. Vgl. over GITTICH: SANDIUS o. l. p. 108 sq.

Nacht-corter of praetgen.... tusschen een poolsche broeder met zyn schipper, *enz.* 1614. (N°. 1120).

* Den nieuwen speculativen tour a la mode speel-waghen, in den welcken voor teghenwoordigh.... rijden alle.... gheest-drijvende Quakers, Independenten, Socinianen, *enz.* 1637. (N°. 2616).

Van de kercke off ghemeynte, verscheyden tractaten, *enz.* 1639. (N°. 2686).

Inhoudende zeven tractaten, waarvan de titels op de keerz. van het titelblad worden vermeld.

Copie. Remonstrantie van.... kerckendien. der christ. geref. religie, de gedep. des z.- en n. holl. synodi uyt naem des selven aen de.... staet. van Holl..., aeng. de vergaederingen.... van de Socinianen en 't.... verkoopen derselver boecken, *enz.* 1653. (N°. 4246).

Disputatie van den Heyland of salighmaker Jesu den ghesalfde. By geschrift in 't latijn gehouden tusschen een Franschman ende Italiaen. Gedr. in 't jaer o. H. 1654.

Vooraf eene aanwijzing der schriftplaatsen, en eene inhoudsopgave der capitt. De pagin. loopt geregeld door tot bl. 97, vervolgens is er maar éénе bladz. genummerd, terwijl op de tegenovergestelde het cap. wordt opgegeven. Bij het 3de deel begint eene nieuwe pagin., doch wederom slechts op eene zijde.

Den grouwel.... der sociniaensche kettery, indringende onder de.... Mennisten.... t' Utr.... 1654.

Zie beneden op de Gescше. betr. de Doopsgezinden, en aldaar ook den *Brief van de vl. Mennisten.*

Kort begrip der.... poincten des gheloofs, waer in.... hoe veer de.... Sociniaanen van het gheloof der.... Doops-ghesinde verschillen.... Ghedr. 1655.

Zie beneden op de Gescнr. betr. de Doopsgezinden, en ald. ook het *Winckel-praetjen.*

De ondekte veinsing der heedendaeghsche geest-dryvers en Sociniaenen. [1655]

Zonder adres. Get. Radbodus Reinardi.

t' Saemen-spraeck der heden-daegsche geest-dryvers [1655].

Zonder adres. Get. L. O. M.

Sociniaense hooft-pyn. [1655].

Zonder adres. Get. D. O. S.

Epitheta op de lasterdichten van de.... Socinianen.... tegens.... voorstanders der oude christenheid.... Tot Utr.... 1661.

Zie beneden op Gescнr. betr. de Doopsgez. en ald. ook *Aenspraki ende vriend. noodinghe* 1664, en enkele andere geschriften.

Placcaet tegen inkomen der Socinianen, Quakers, Dompelaers, alsmede het drucken van zodanige ketterse boecken [1662].

Van de gedeput. stat. van Friesl. „ghegh. binnen Leeuw. desen 23 Mart." Op een blad f°.

Hetzelfde [1662].

Een andere druk met klein verschil, insgelijks op een blad f°.

Van den standt der dooden en straffe der verdoemden na dit leven. Verscheyden tractaten, bykans de helft met verscheyde tractaetjes van de zelfde stof vermeerdert, waervan het register op de volg. pag.... Gedr. tot Vrystadt. 1666.

Met voorr. Hierin: »Ernestus Sonnerus bewijs dat de straffen der verdoemden niet oneyndigh sullen zijn; Extract uyt D. R. Kamphuysens brief, bewijzende dat het gevoelen van de vernietiging der godloozen niet onstichtelijck is; Laelius Socinus van de opstandingh deser ligchamen; F. V. van de stof des werelts" enz; te zamen 7 tractaten.
Dit exemplaar schijnt niet compleet.

* Wilhem Henrick.... prince van Orange, *enz.* 1674. (N°. 7244). *In plano.*

Placc. tegen de *Bibl. fratrum Polonorum* en de phil. geschriften van Spinoza, Meyer en Hobbes.

Apologia of korte verantwoordinge op het boek gen: De nietigheyd en ongegrontheyd der Sociniaensche.... godsdienst, door Jac. Oldenburg, pred. tot Witmarsum..., tegen D. Zwicker en Adr. Swartepaart uytgeg.... 1681; doch insonderheyt wort... bewesen dat J. Christus.... niet mede is de eenige... Godt, wiens zoon hy is Matt. 3. 17. Luc. 1. 35..., ja.... dat de zoone Godes niet.... dien.... Gods is, aan wien hy in 't eynde der dagen het koninckrijck.... sal overleveren.... Gedr. 1681 voor de liefh. der waarheyt.

Kort en waarachtig verhaal van het grouwlijk gevoelen der Socinianen, t'samen met een tegenstelling van 't regtsinnig gevoelen der Gereformeerde, soo als dat in de belydenis en catechismus symb. van Athanasius en schriften van veel voorname mannen voorkomt. Gedr. in Vry-stad 1690.

In twee kol. gedrukt.

Kurtze und einfältige untersuchung ob und warum die reform. evang. Kirche, die also genannte Socinianer mit gutem Gewissen dulden, oder auch in ihre Gemeinschaft aufnehmen könne und solle. Gedr. 1700.

Confessio fidei christianae secundum Unitarios inter quatuor in Transylvania religiones receptas numerata, fundamentalibus patriae istius legibus.... variisque rescriptis caesareis...., capitulationibus principum.... confirmata. [1713].

Zonder afzond. titelblad.

KWAKERS.

WILLIAM AMES.

Een ghetuyghenis des wets van de geest des levens in de binnenste deelen, het welcke is het.... verbondt Gods, van 'twelcke de belyders des werelts zijn afghedwaelt. Met een antwoort tot somm. dwalingen, uytgespr. door eenige disputanten deser werelt. Met... woorden aen somm. Doops-gesinde te Leyden, die gevonden zijn in de wegh van Balak.... Met noch.... woorden aen ... die seggen dat sy den geest der waerheyt hebben en noemen nochtans de schrift. buyten haer den regel. Door William Ames. Gedr. in 't j. o. H. 1659.

Het ligt dat in de duisternisse schijnt, beweesen den weg tot God te sijn. In een wederlegginge op een antw. op.... aenm.... uitgeg.... door John. Higgius, maer beantw.... door P. Serarius. Met een antw. op iets in.... De vertredinge des h. stadts.... ende een antw. op de sestiende.... art. uitgeg. d. Galenus Abrahamsz ende D. Spruyt.... Ende oock een antw. op drie vragen uitgeg. d. Gal. Abrahamsz...., waer in.... sy.... bevonden sijn sonder den Geest Gods te sijn. Uitgeg.... door.... W. Ames. Hier is.... bygevoegt een antw. op een brief d. Willem Gerritsz uitgeg. 't Amst. 1660.

Aan het einde »Eenige vragen" get. W. A(mes) en J. H(iggius). Vgl. beneden op G. ABRAHAMSZ.

Het waere licht beschermt ende de onnooselheydt van de eenvoudige bevrijt van de.... valsche beschuldingen door P. Serarius op haer geleyt in een boeck gen. Van den waren wegh tot God, het welke tot antwoordt.... was op.... Het licht dat in de duysternisse schijnt.... Als oock een antwoordt op drieentwintigh vragen door.... Serrarius uytgegeven aen W. A. ende John. Higgius ende alle.... Quakers.... Door een.... die van de wereldt veracht ben om mijnes Meesters wille W. Ames. Gedr. in 't j. o. H. 1661.

Vooraf een brief aan den lezer. Vgl. beneden op P. SERARIUS (Doopsgezinden).

GEORGE FOX.

Geb. 1624. Gest. 1691.

Chr. G. Jöcher *Allgem. Gelehrten-Lexicon*, Th. II. s. 694.

Het erfdeel Jakobs ontdeckt na zijn wederkeer uit Egipten ende de leidinge des Heeren na het land van belofte verklaert, ende eenige

onderwijzingen van den wegh daer na toe, ofte een woordt van vermaninge aen alle belijders in de geheele wereld...., waer in de... zaligheid verklaert is in de welcke de heiligen geloofden ende het bedrog.... openbaer gemaeckt. Gemeen gemaeckt.... door een dienstknecht J. CHRISTI...., FRANCIS HOWGILL. Gedr. in 't j. o. H. 1660.

Het stuk is get. G. FOX. Vgl. beneden bl. 48.

Een sendbrief aen alle volkeren op der aerde ende de onwetenheid van de geheele wereld, beide belijders ende leeraers, van de geboorte dewelke moet stillezwijgen ende van de geb. dew. spreken moet, dewelke God verklaert ende het onderscheit tusschen het swijgen ende spreeken vertoont...., opdat sy mogen komen tot een verstand van haer selven, ende.... sy mogen weten dat CHR. JESUS.... haren leeraer tot God is.... Ende een bewijsinge, dat het de oeffening van veele geweest is in stilzwijgentheid op God te wachten... Door GEORGE FOX. Gedr. 1661.

WILLIAM CATON.

Een woort ter rechter tijt tegens dat.... spreeck-woort van Mijn geestgetuygt, 't welck spottelijck.... ghebruyckt werdt door.... ydele menschen; door welcke sy mogen sien wat den quaden.... en.... den goeden geest getuygt. Ende omdat.... die de leidinge.... des goeden geests eigenen.... geest-drijvers werden ghenaamt.... werdt uyt de h. schrift getoont hoe den geest getuygt heeft in de propheten en gesproken in de discipelen ende de heylighen.... leide in alle waarheit.... Als oock eenige vragen.... om met opmerkinge.... gelesen te worden. Daer benevens een getuigenis.... tegen den overvloed der vuiligheid, waarvan het in uwe kerck-missen krioelt, o gy inwoonders van Amst., Rott., en.... omlegg. plaatsen. Geschr.... door W. C. [1660].

Zonder adres en get. WILLEM CATON.

Een rechtvaerdighe verdediginge der waerheyt onses Godts ofte een antwoordt op.... Antwoordt op seker geschrift, uytgeg. door PIETER JOOSTEN DE VOLDER...., pred. onder de Mennisten.... tot Alckmaer, waer in de onnoselheydt der onnosele wordt verdedight tegens de valsche beschuldigingen.... van de gemelde prediker. Geschr. en uytgeg. door W. CATON en JAN ROELOFSZ. Tot Hoorn, gedr. by mr. Abrah. Jacobsz. van der Beeck. 1662.

Aen vrienden in Hollandt en Duytslant, door een vriendt der waerheydt W. CATON. In Leyden ghedr., voor Jan Smedt. 1663.

Het kort voorw. is ondert. door den vertaler PIETER HENDRICKS te Amsterdam.

De oorsaeck van de pest en andere oordeelen uytgevonden met een goede remedie, soo tegen het eene als het andere. Oock yets aen

de Doops-gesinde.... soo in de Geun. Provintien als elders, om haer indachtigh te maken van saken die voorleden, tegenw. en toekomende zijn. Door W. CATON. t' Amst. gedr., by Chr. Cunradus. 1665.

Godat. Leeuw. 10 Aug.

ISAAC PENNINGTON.

Den wegh des levens en des doots openbaer gemaekt.... voor de menschen...., waerdoor gepleit wort tegens de.... paden des doots ende het eene pad des levens voorgestelt...., in.... stellingen aeng. den afval van den geest... CHRISTI; met somm. beginselen, leidende uit den afval, ende ook in antwoorden tot.... tegenwerpingen... Uitgeg. in.... goede wille beide tot Papisten ende alle andere secten die.... van het geloof gedwaelt zijn.... door ISAAC PENNINGTON de jonger. Gedr. in 't j. o. H. 1661.

Achteraan eene verklaring „aengaende overheidt ende wapenen op te nemen," get. door W. AMES en nog 6 andere kwakers.

JAN SMET.

Aen ABR. HEYDANIS en ABR. JACOBS, predikers in Leyden. Gedr. voor J. SMET, op den 8 dagh der 8 m. Oct. 1663.

Get., even als de beide volg. stukken door J. S(MET). Zie boven bl. 21.

Aen BARENT WINGERT, pred. der Geref. genoemt, en aen zijn medebroeders. In Leyden, ghedr. voor J. SMEDT 1663.

Aen JOH. HORENBEECK, prediker in Leyden en aen alle inwoonders der aerden. Gedr. voor J. SMET. 1663.

B. FURLY.

Copye van eenen brief geschreven aen seeckeren vriend over sijn.... oordeel dat alle degene, die niet en gebruycken de.... instellingen van doop ende avondmael, kerck-gang &c. niet en zijn geleyd door den geest Gods....; waer inne getoond word wat den doop Christi ende het rechte avondmael is...., daerby.... bewesen word, dat geen secte.... van de Gereformeerden af tot de Papisten toe..... konnen bewijsen uyt de h., s. dat de.... sacramenten.... moeten altijd onder de Christenen duuren, als de Joden wel konden doen.... van haer

besnydenisse...., dat sij nu strafwaerdiger zijn als de Joden, die den gheest CHR[I]. in sijne kinderen door de letter soo veroordeelen. Nu gemeen gemaeckt tot dienst der eenvoudige, die noch door menschen leeringen verstrikt.... zijn.... Door B. F. Gedr. voor den autheur 1666.

EDWARD BOURROUGH.

Een standaert opgerecht ende een baniere voorgehouden tot alle natien, toonende aen de geheele werelt.... door openbare uytroepinge wat de getuygenis Gods ende syns volcks is, de welcke.... sy van hem ontfangen hebben door den eeuwigen geest, van de welcke sy.... zijn geroepen om.... .... te getuygen.... Mitsg. toonende sijn groot werck, hetwelcke hy beesigh is te doen in de aarde. Ende dit getuygenis.... getuyght door duysenden van sijn volk..., dewelcke in spot Quakers genaemt zijn. In 't eng. uytgeg. door.... EDW. BOURROUGH, en nu in 't nederl. voor de tweedemal (*sic*) herdr. Tot Amst., by Chr. Cunradus 1668.

Vooraf een register.

Een verklaeringh aen de geheele werelt van ons geloof, ende wat wy geloven die Quakers genaemt worden. Ende dit is geschreven op dat alle volkeren.... mogen weten door wien ende hoe wy verlost zijn.... ende wat wy geloven aeng. Godt, Christus ende den h. Geest.... [1669].

Zonder afzond. titelblad. Achteraan »t'Amst. gedr. in 't j. 1669." Het stukje is get. EDWARD BURROUGH, en werd in 1658 te Londen in het eng. uitgegeven.

STEVEN CRISP.

* Een klaeginge over.... Groeningen, beneven een antwoort op vier papieren.... tegen het volck gen. Quakers, *enz.* 1669. (N°. 5716).

Ondert. door den schrijver.

THOMAS GREEN.

Liefde tot de verloorene.... Door een.... die spotswijse een Quaker genaemt wordt, *enz.* 1669. (N°. 5717).

Ondert. door den schrijver.

FRANCIS HOWGILL.

Jöcher a. w. Th. II s. 1738.

De heerlijckheyt van de waere kerck, ontdeckt gelijck die was.... in de primitive.... tijden, alsmede een openbaermaeckinge, hoedanigh ende wanneer den afval quam ende hoelangh des. gecontinueert heeft in de roomsche kercke...., omdat sy.... verschilt van de kercke Christi in de dagen der apostelen. Gemeen gemaeckt.... dat het volck magh onderrecht.... werden om te.... sien het verschil tusschen het wijf des Lams ende de moeder der hoeren. Door een die begeert dat alle.... in het licht des Heeren wandelen, Fr. Howgil. Overg. uyt de eng.... taele. t' Amst. gedr., by Christ. Cunradus. 1670.

Met inhoudsopgave. Vgl. hierboven bl. 44. *Het erfdeel Jakobs.*

GEORGE KEITH.

Herzog *Real-Encyklopädie* Th. VII, s. 505.

Het decksel gescheurt ende een deure geopent tot de eenvoudige om ... tot het wesen te komen, 't welck met het decksel bedeckt is geweest onder de Mennonyten, welcker wegh..... hier beproeft wert, en is gevonden niet nae de waerheydt te zijn.... aeng.... doop en avontmael, haer gebeden, singen en bedieninge nevens.... andere dingen...., waerin oock vele schrift.-plaetsen die sy.... bybrengen worden.... beantwoort.... Door.... G. Keith. Oock is hier.... bygevoegt, 't welck voor eenige jaren aen de Doopsgesinde geschreven was, door.... William Caton. t' Amst. gedr., by Chr. Cunradus 1670.

Caton wordt genoemd »een dienstknecht Godts, welck in dese landen in het evang. J. Chri. gearbeyt heeft, en oock hier overleden is." Vgl. hierboven bl. 45.

JAMES PARK.

Christus Jezus verhooght en een getuygenis gedragen tot sijn waere licht, welck een yegelijck mensch verlicht die in de werelt komt, in een antwoort tot een duyster.... schrift, ondert. en gesonden aen ons.... Quakers, door Jan Kornelisz Knol; in het welcke hy.... pleyt.... tegens onse oeffeninge.... alsmede wordt hier in verfoeyt.... sijne lasteringe.... Alsmede.... een antwoort tot hetgene hy geschreven heeft.... op P. Hendricksz boeck gen. Een ernstige bestraffinge aen de Vlaemsche doopsgez. gemeinte &c.... Geschr. door een, dewelcke.... lief heeft welck van Godt voortkomt.... James Park. t' Amst. gedr., by Chr. Cunradus 1670.

PIETER HÉNDRICKS.

Een vermaning aen vrienden ende aen soodaenige, die in eeniger maete overtuyght zijn van de waerheyt Godts, in welcker harten den Heere is schijnende door zijn.... licht, 't welck van Chr. J. komt, suyvere begeertens opweckende.... nae.... sijn.... gesegende waerheyt, welcke nu verscheenen is in dese laetste daegen, door sijn.... barmhartigheden [1671].

Zonder afzond. titelblad. Achteraan »t' Amst. gedr. by Chr. Cunradus 1671." Get. Pieter Hendricks, 10 Dec. 1670. Vgl. ook hierboven bl. 45. *Aen vrienden in Hollandt.*

WILLIAM PENN.

Geb. 1644. Gest. 1718.

Jöcher, a. w. Th. III, s. 1366.

Het christenrijk ten oordeel gedagvaart. Een tedere besoekinge in de liefde Gods aan alle.... die een begeerte hebben om God te kennen.... van wat secte of soort van godsdienst deselve zouden mogen wesen. Een missive aan alle.... die.... afgesondert zijn van de.... uyterlijke gemeenten. En een missive aan al.... die gevoelig zijn van den dag harer besoekinge. Alles in d' eng. tale geschr. door William Penn.... Tot Rott. gedr., voor Jan Piet. Groenwout. 1678.

ROBBERT BARCLAY.

Geb. 1648. Gest. 1690.

Jöcher, a. w. T. I, s. 790.

Een brief van liefde.... aan de ambassadeurs van.... Europa.... tot Nimmegen vergadert...., waar in.... de.... remédie tot.... vrede aengewesen word. In 't eng. geschr. door R. Barclay, *enz.* 1678. (N°. 7653).

Hierin ook een *Missive aan de ambassadeurs* van G. Fox.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE KWAKERS.

Den nieuwen speculativen.... speel-waghen, *enz.* 1637. (N°. 2616).

Zie hierboven bl. 42.

Antwoordt op XXIII vraegen aen de.... Christenheit om te beandtwoorden voorgestelt. Waerin gehandelt wordt van de waere regelmaete onses christ. geloofs, namelijk of des. sy het.... woordt, beschreven in de boecken des o. en n. test. of een licht des geests, dat binnen in ons geseit wordt te sijn, met meer andere.... poincten betreff. de gronden der christ. religie. Door F. D. Gedr. 1656.

De duivel verandert in een Quaeker ofte de verdoemlijke.... leeringen en op-zetten van die.... bedriegers gen. Quaekers, haar.... gevoelens en schrikkelijke lasteringen nopende de perzoon en godtheidt van.... J. Christus; int byzonder de duivelsche praktijken.... van eenen Jakobus Nayler, de roer-vink van die secte, die zich.... verklaarde Godt te zijn en in 't openbaar.... wiert aan-gebeden van zijne.... discipelen te Bristol, die nu in de gevankenis leit.... Vert. uit het eng. ex. gedr. tot Londen voor John Andreuws. t' Utr. by Henr. Versteegh 1657.

De groote bedrieger ondersocht ofte leven, ondersoek en ondervraging van James Naylor, de verleyde en verleydende Quaker, met de wijse van sijn inrijdingh binnen Bristol. Na de copye van Londen gedr. voor Henry Brome 1657.

Placcaet tegen het inkomen der.... Quakers, *enz.* [1662].

Zie hierboven bl. 42.

Predicatie gedaen over 't woordeken: Mijn geest getuyght. Waer in te sien is de onderscheyt tussen de goede ende quade geesten, als oock eenige vragen die matery aengaende, om met.... overweeginge gelesen te worden. Door een leeraer van de Quaeckers, sijnde een broeder van G. Fox, gedaen.... tot Amsterdam. In 't j. o. H. 1669.

Een papier in de wereldt uytgesonden van.... die verachtelijck Quakers genoemt zijn, verklarende de gronden.... waerom dat sy versaken de leeraers des wereldts (dewelcke haer selven belijden dienaers te zijn) ende van haer verscheelen. Uyt het eng. te Londen voor Giles Calvert gedr. in.... 1656 en in het nederl. overgeset. Ende voor de tweede mael herdr. tot Amst. 1669.

Zonder afzond. titelblad.

Den philosopherenden boer, handelende van de dwalingen der.... Quakers, *enz.* 1676. (N°. 7518).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7519, '20 en '96. Hierin 28 vragen aan den kwaker B. Furly. Zie ook op Fr. Kuyper (Collegianten).

* Getuygenis tegens C. Rz. van der Werff, *enz.* 1678. (N°. 7680).

Hij behoorde tot de kwakers te Amst.

Ein Brief von einem aus dem Volck, Quäcker, d. i. Zitterer, genannt, an Franc. de Voltaire, auf Veranlassung seiner Anmerck. über solches Volck, in seinen Briefen von der Engl. Nation.... Frankf. und Leipz. 1746.

De brief is gedat. London 25 Sept. 1733 en get. Josiah Martin.

HERNHUTTERS.

Herderlyke en vaderlyke brief, houdende aan de bloeyende herv. gem., binnen deze stad vergadert, tot.... waarschouwinge tegen de gevaarlyke dwalingen van die lieden, dewelke onder den naam van Hernhuthers bekend zyn. Geschr. van de predik. en ouderl. des kerken-raads van Amst. Te Amst., by Adr. Wor en de erve G. onder de Linden. 1738.

Gedat. 30 Oct. en get. door Corn. van den Bogaerde, praeses, Joannes Eggers scriba.

Proeve van enthusiastische, antinomiaansche, paapsche, vuile en godloze dwalingen...., uitgetrokken uit.... boeken die.... by de Herrnhutters in dagelyks gebruik.... zyn, en, zo veel de bekortinge en onderscheid van de tale toeliet, met de eige woorden van de Herrnhutters.... voorgestelt. Door G. A. Te Amst., by Adr. Wor en de erve Onder de Linden. 1749.

Met voorr.

Hetzelfde. Vierde druk. Te Amst.... 1749.

Agt korte t'zamenspraken, ingerigt tot onpartydig onderzoek en.... wederlegginge van de Hernhuttery.... Te Amst., by G. Borstius. 1749.

Zie *Afd.* 1 op W. PEIFFERS.

DOOPSGEZINDEN.

MENNO SIMONS.

Geb. 1491. Gest. 1561.

Glasius, a. w. Dl. III bl. 353—359.

Een corte ende clare belijdinghe ende schriftl. aenwijsinge: Ten eersten van des menschwerdinge ons liefs H. J. Chri, Ten tweeden hoe dat beyde de leeraers en de ghem. Chri, na scrifts vermeldinge sullen.... geaert zijn, gheschr. aen.... Johan a Lasco met t'samen zijnen medehulperen binnen Emden. Ao. 1544. 8o.

Met voorr.

Een gants duytlijck ende bescheyden antwoort An. 1556 wt waerheyt ende cracht der h. godl. schrift grondelijc vervatet op Martini

MICRONS antichrist. leere ende onwaer.... verhael van den handel... Anno 53.... tusschen hem ende my van die alderheyl. menschwerdinghe o. H. J. CHR^I. voor vele getuygen gheschiet. Met noch een.... sendtbrief.... aen hem selven, om hem selven recht te leeren kennen, dat hy.... salich werde.

Met inhoudsopgave en voorr. Het stuk is get. M. S. den 16 Oct. Aan het slot „Een vriendel. bede."

Een fundament ende.... aenwijsinge van de salichmakende leere J. CHR^I. wt Gods woort int corte begrepen, ouer geset wt dat Oosters, met somige onder (*sic*).... boecskens by den auctuer desselfs fundaments gemaect...., hier nv by gestelt ... Door M. S. Item.... een schoon register.... Ooc zijn de aenwisingen op veerssen gestelt. Ghedr. int jaer o. H. 1583. 12°.

Inhoud: Voorr., Van den tijt der ghenaden, Van oprechte boete, Van den gheloove, Suppl. aen de overicheyt, Van der doope, Wedersprueecken met hare beantw., Aen de verachters der doope, Van dat nachtmael, Van de sendinge, de leere, dat leven der predic., Tegensprueecken Babels, Een vermaninge aen de overicheyt, aen den gheleerden, aen den volcke, aen de verdorven secten, aen de bruyt CHRI, Conclusie.

Voorts, met doorl. pagin., de volgende afzond. titels: *Vant rechte christen geloove.... met zijne.... eyghenschappen* A°. 1556. — *Een schoone.... leeringhe... allen menschen.... vermanende tot de... nieuwe creatuere....* A°. 1556. — *Een troost. vermaninghe van dat lijden, cruys, vervolginghe der heyligen om dat woord Gods.* — *Een seer liefl. meditation.... op den XXV psalm.* — *Een grondel. onderwijs.... van de excommunicatie.* — *Een suyverlijck onderwijs.... hoe alle vrome ouders haer kinderen.... schuldich.... zijn te regeren... ende... op te voeden.*

Sommarie ofte by een vergaderinge van sommige schrift. bekentenissen des gheloofs, mitsg. eenighe waer. verantwoordingen op.... schriften van GELLIO FABRO ende JOANNE A LASCO voorgestelt, ghedaen door MENNO SYMONS. T'samen in een vervaet ende in druck vernieut door sommighe waerheyts beminders.... Item.... twee registers.... Men vindtse te coop by Jan Janszoon tot Hoorn. A°. 1600. 8°.

Na dezen algem. titel volgen, onder afzond. titel met doorl. pagin. *Eene clare beantwoordinghe over eene schrift* GELLII FABRI, *pred. tot E., dat hy.... den godvr. Gods kinderen tot smaetheyt.... den eenvuldighen tot.... vervoeringe ende den onboetveerdigen tot.... stijvinghe in harer ongherechticheyt.... heeft uytghegheven. A°. (ni fallor) 52, door M. S.* — *Een seer droeff. supplicatie der armen.... christenen aen alle vrome.... overicheyden over die grouwelijcke beschuldinghen.... der gheleerden.* — *Een claer bericht ende schrift. aenwijsinghe van der excommunicatie ten dienste allen vromen... Gods kinderen, door M. S.*

Een clare.... bekentenisse.... wt den gront.... der h. Schrift vervatet, dat de geheele CHRISTUS.... Godt ende mensche...., Gods eengheboren.... eyghen sone is, niet ghedeylt...., maar een eenich.... persoon...., Gods woordt in der tijt vleesch gheworden. Met een grondelijcke confutation.... der voorn. tegenspreucken van JOH. A LAS., teghen ons in zijn defension opghebracht, door M. S. A°. 1600. 8°.

Hierop volgen, onder afzond. titels met doorl. pagin. *Een vermanende belij-*

dinge van den drie-eenighen.... Godt, Vader, Soon ende h. Gheest. Door M. S. 1550. *Eerst in druck uytgegaan A°.* 1597 *ende.... vernieut A°.* 1600. — *Verclaringe des christ. doopsels in den water, uyt 't woordt Gods. Door* MENNO SIMONS..... *Ghedr.* 1600. — *Die oorsaecke waerom dat ick M. S. niet af en late te leeren ende te schrijven.* — *Een.... clare bekentenisse der armen.... christenen van der rechtveerdichmakinge, predikers, doope, nachtmael ende eedtsweeren, om welcker wille dat sy.... van den gheleerden.... ghehaet.... worden.... A°.* 1552 *M. S.*

Na de registers in dezen band nog het volgende:

Een seer grontlijcke antwoort vol.... onderwijsinghe ende.... vermaninghe op ZYLIS ende LEMMEKES onverdiende lasterlijcke faemrooven.... ende.... scheltwoorden over onsen gront ende leere, welcke... die.... leere der.... apostelen is, belangende den ban, afsonderinghe ende mijdinghe. Door MENNO SYMONS. Tot Hoorn voor Jan Jansz. [1600]. 8°.

Aan het einde »By my M. S. A°. 1559 den 23 Jan."

Behalve het eerste zijn deze stukken op de Bibl. des Doopsgez. gem. te Amsterdam.

HARMEN TIMMERMAN.

Naamlijst der doopsgez. schrijveren. Amst. 1745 bl. 108, v.

Een verklaringhe hoe.... Jezus zynen jongeren inder af-zonderinge macht gegeven heeft, om die onbekeerige overtreders zijns goddel. woorts.... hare sonden hier op der aerden te binden...., met oplossinghe der.... argumenten van de boecxkens, die M. S. ende D. P. a°. 1558 in druck hebben laten uytgaen van den ban. Ende in dit boecxken werdt verhaelt hoe genadich.... God.... is over den.... bekeerenden sondaer.... Door H. TIMMERMAN. Eerst in druck uytghegh. a°. 1560, den 28 Jan. Tot Haerlem, ghedr. by Vinc. Casteleyn. 1618. 8°.

Met voorr.

DIRCK PHILIPS.

Naaml. d. doopsgez. schrijv. bl. 78, v.

Een schoone vermaninghe ende cortte onderwysinghe van der waerachtigher kennissen Godts. Ghedr. int j. o. H. 1558. 8°.

Aan het einde get. D. P.

Een lieflicke vermaninghe wt des Heeren woort, in den welcken ondersceydelic ende ordentlick geleert.... wort, hoe.... dat die christ. ghem. sal handelen met dieghene, die haer in die gemeenschap der heyligen hebben begeuen, ende alsdan noch in openbaer dootlijcke wercken des vleysches.... beuonden worden. 8°.

Zonder adres en zonder pagin. Aan het einde get. D. P.

Enchiridion oft hantboecxken van de christ. leere ende religion, in corte forma begrepen, ten dienste van alle liefh. der waerheit.... wt der h. schrift ghemaect, nv nieus gecorr. ende vermeerdert door D. P. Item om alle puncten.... spruecken ende vermaninghen... te vinden.... hier achter een.... register.... Oock so zijn de annotacien op de veerskens gestelt; alles tot.... behulp van den.... leser. Ghedr. int jaer o. H. 1564. 12°.

Inhoud: Voorr. Bekentenisse onses geloofs van Godt, van der scheppinge, van der doope, vant nachtmael. Voorts onder nieuwe titels, met doorl. pagin: *Van der menschwerdinghe J. Chri, Van de rechte kennisse J. Chri, Een apologia dat wy gheen wederdoopers noch sectemakers en zijn, Van der sendinge der predicanten, Een lieff. vermaninghe* (van den ban), *Een schone vermaninghe van de kennisse Gods, Een wtlegginghe des tabernakels, Van der wedergeboorte, Van de geestelijcke restitution, Van de gemeynte Godts, Drie grondighe vermaningen aen de gem. Godts* (met nieuwe pagin.)

Hetzelfde. Gedr. int jaer o. H. 1578. 12°.

Hetzelfde. Ghedr. int jaer o. H. 1579. 12°.

Hetzelfde. Gedr. tot Haerlem, by Hans Passchiers van Wesbusch. 1627. 12°.

Hier volgt nog aan het einde: *Een verantwoordinge ende refutation op twee sendt-brieven* Seb. Franck, *kortelijck uyt de h. schrift vervaet.*

Een korte bekentenisse ende belydinge van den eenigen, almachtigen, levendigen Godt, Vader, Soon ende heylige geest, etc. Mit noch sommige ander leerachtige boecxkens.... by den autoer desselvigen gemaeckt, voertijts verscheiden gedruckt, ende nu om des leesers geryffelicheit by een geuoeghet. D. P. Ghedr. int jaer 1564. 12°.

De „ander leer. boecxkens" zijn: *Van dath rechte gebruyck des nachtmaels ons Heren Jhesu Chri. Van die menschwerdinge onses Heeren Jh. Chr., een korte bekentenis. Van die rechte kennisse J. Chr., ende van den onwanckelbaren gront sijnder salichmakende leere, een corte vermaninge Van die giestelicke restitutio. Van die gemeente Godts. Van der wedergeborte ende nieuwe creatur. Van die hutte Moysi. Van de sendinge der predic. Van der christel. ende apost. ban.*

Van der doope o. H. J. Chri, bekentenisse door D. Philips. Metg. een beandtwoordinghe der selver bekentenisse door J. Kimedoncium.... Middelb., by Jeron. Wullebrechts. 1589.

De beantw. nevens den tekst. Zie ook op J. KIMEDONTIUS.

ROBERT ROBERTSZ LE CANU.

Zie *Bibl. der remonstr. geschriften* bl. 275, v.

WOUTER VAN STOELWIJCK.

Naaml. d. doopsgez. schryv. bl. 101.

Een trostelijcke vermaninghe ende seer schoon onderwysinghe van het lyden en de heerlicheyt der Christenen. Ghedr. int j. o. H. 1558. 8°.

Aan het einde: »Ghemaeckt by W. VAN STOELWIJCK, den tweeden dach Febr. A°. 1558."

PIETER MATTHIJSSZ.

Schilt ofte bescherminge der waerheyt, tegen der broser lichte pijlen van eenige geschooten op een grondighe beschrijvinge van den een-wesenden Godt, Vader, Woordt ende h. Geest; welcke bekentenisse voor sulcken (met Schrift) wel beset zijnde, schut-vry stondt, end vast gebleven is, zoo is die hier noch breeder verclaert, end haer nieu doolinge noch claerder ontdeckt, deur P. M... 1607.

Met voorr. De »stucken deser beschrijvinge" zijn op den titel uitgedrukt.

PIETER JANSZ. TWISCK.

Geb. 1566.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 449. *Naaml. d. doopsgez. schrijv.* bl. 110.

Na beter. Religions vryheyt. Een korte chronijcsche beschryvinghe van die vryheyt der religien, tegen die dwang der conscientien ghetrocken wt veel.... boecken, van CHRISTUS tijt af, tot den jare 1609 toe. Waerwt dat men als in een spiegel claerlijck sien mach veel keyseren.... .... haer raet...., hoe men met ketters handelen sal. Dat het staelen sweert van die wereltlijcke overheyt tot geloofsdwang over die conscientie niet en streckt; dat die ketters ende misgelovigen, niet met haer gewelt maer met Gods woort moeten overwonnen worden; dat verscheyden religien geen verderf of onvrede in een lant ofte stadt brengen; dat het rijck CHR^t. van deser werelt niet en is; en dat het evangelium met den sweerde niet behoeft verdedicht te worden, met veel meer andere.... stucken, historien ende leringen, alle regeerders soo geestelijcke als wereltlijcke seer nuttelijck ende profitelijck; vervaet in twee deelen. Door P. JANSZ.

Om dit werck te brengen bij een
Tot loff van religions vreen,
Zijn besocht meer dan duysent boeken,
Wt verscheyden plaetse en hoeken.

Ghedr. 1609.

Ontdeckinghe des pausdoms, vervatende een verklaringhe van de voorn. plaetsen der h. schrift, de welcke op den paus ende sijnen aenhang slaen, waer in betoont wort dat hy.... is den Antichrist, valsche propheten.... Tot dienst van alle christ.... door P. J. Twisck. Tot Haerl., voor H. Passchiers van Wesbusch. 1646. 8°.

Met register.

Schriftuurlijcke disputatie aengaende het wezen en de godheyt J. Christi tusschen Mr. S. D. Montanus en P. J. Twisck. Tot Dantzigk. 1650. 8°.

De brieven loopen van 1625—1627.

DIERICK SCABAELJE.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 88.

Corte ende clare aenwysinghe van den sin, meeninghe ende het ooghemerck der h. apost. Pauli in het neghende cap. zynes briefs tot den Romeynen. Ghesteldt tot yeders nut ende niemants ergbernisse, door D. Scabaelje. t' Amst. by Nicolaes Biestkens 1616.

Met een sonnet van den autheur aan den lezer en een dito van R. Telle aan den autheur. De schrijver was molenaar. (Vgl. *De Navorscher* Dl. VIII, bl. 19.)

Spel des gheschils tot Athenen, ghenomen uyt het 17 cap. van de Hand. der apostelen, ende in rijm ghesteldt door D. Scabaelje. t' Amst., by Nic. Biestkens. 1617.

PIETER ANDRIESZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 5. Zie op R. Wybrantsz.

FRANSCOIS DE KNUYT.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 273, v.

Onder verbeteringhe, een corte bekentenisse onses gheloofs van Vader, Sone ende H. Geest, den h. doop, het ampt der overheyt ende het eedt-zweeren. Met eenighe christ. gebeden. Alles by een gestelt door Fr. de Knuyt.... Tweeden druck.... t' Amst. by Jacob Aertsz. 1623. 12°.

Op bl. 146 een afzond. titel: *Onder verbet. een nut en noodich onderrecht tot de godtsalighe oeffeninge des gebedts* enz. Op bl. 195 een afzond. titel: *Onder verbet. christ. ghebeden, die om verscheyden nooden ende oorsaecken connen ghedaen worden.* Achteraan, met nieuwe pagin. en dezen titel:

Hier volghen sommige psalmen ende geestelijcke liedekens. 't' *Amst. by J. Aertsz* 1623.

NITTERT OBBENSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 73.

Redenen ende verthooninghe hoe ende waerom JAN THEUNISZ op sondach.... den 21 Dec., comende in de groote spycker, willende PIETER ANDRIESZ. spreken, sijn voor bestrafte doen de Broederschap te kennen gegeven heeft. Met noch een brief van N. OBBENSZ aen H. DE RIJS.... t' Amst. ghedr., voor J. Theunisz. 1625.

Eenige vragen, dienende tot ondersoeck van de nature ende kracht der h. schrifture.... Met noch een brief, alles leerlijcker.... by vraghen ende beantw. met ja ofte neen HANS DE RIJS voor ghestelt. Door N. OBBENSZ. t' Amst. ghedr., voor Jan Theunisz. 1626.

Oprechtigheyd van REYNIER WYBRANDSZ, PIETER ANDRIESZ en CORNELIS CLAESZ, by haer ghepleeght in seecker boeck, ghen. Apologia ofte verantwoordinghe &c. Ghesteldt ende aen-ghewesen door N. OBBES, dienende tot sijner verantw. Ghedr. 1626.

Vgl. op R. WYBRANDSZ.

CORNELIS CLAESZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 22.

Dialogus ofte t' samen-sprekinghe tusschen een.... Neutralist.... Vrederick ende een Waterl. broeder, waerinne.... wordt verthoont het verschil, ontstaen tusschen de leer. der vereen. gemeynten ende N. OBBESZ, aengaende 't woordt Godts.... Dienende als een voorlooper tot ontdeckinghe van 't ghene ghehandelt wordt in.... Raeghbesem &c. Tot Hoorn, ghedr. voor Jan Jansz. van Rhijn. 1626.

Volgens den *Teghen-looper* (zie beneden), een geschrift dat hiertegen in 't licht verscheen, is deze *Dialogus* geschreven door C. CLAESZ (pred. te Amst.), met hulpe van HANS DE RYS. Vgl. ook op R. WYBRANTSZ *Apologia* en beneden *Raegh-besem*.

REYNIER WYBRANTSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 132.

Apologia.... in welcke neffens een cort.... verhael van de gheleghentheydt der saken tusschen de leeraers.... binnen Amstelredam en N. OBBIS gepasseert, ghetoont wordt hoe onbillick.... deselve leeraers beschuldight worden in.... Onbillickheydt der proce-

duren.... Ghestelt door R. WYBRANTSZ, P. ANDRIESZ en C. CLAESZ. bedien. des goddel. woords...., tot suyveringe van haro.... leere ende onderrechtinghe van de.... Waterlanders.... Tot Hoorn, ghedr. voor Jan Jansz. van Rhijn. 1626.

Vgl. hieronder de anonieme geschriften.

ANTHONI JACOBSZ.

Babel, d. i. verwarringe der kinderdooperen.... over het art. des doopsels ende den aencleve van dien. Wt.... schriften der kinderdooperen ghetoogen tot stichtinge...., ende.... spiegel voor H. FAUCKELIO.... ende zijne medestemmeren, tot beschouwinghe van haer eyghen vlecken. Hier zijn oock bygev. 25 argum.... wt der kinderd. eygene woorden.... tot.... verwerpinghe des kinderdoops. T'samengestelt door wijlen ANTH. JACOBSZ.... ende een sijnder medehulperen. Gedr. int j. o. H. 1626. 8°.

Met voorr. en register. JACOBSZ was „by zijn leven leer. der vereen. waterl. gem. ende doct. in de medec. binnen Hoorn."

JAN THEUNISZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 108.

Brief aen de broederen van Komen-Jans-volck in Waterlant, ende op de Rijp, tot waerschouw. om haer niet te laten verleyden door HANS DE RIJS.

Op één blad f°. ondert. „JAN THEUNISZ w. l. dienaar wat ick vermach. Datum den 10 Febr. 1627, t' Amst."

Een vraghe van N. OBBESZ: is de h. schrift., off 't beschreven-woord, d. i. de sin die in de letteren.... vervatet is, Gods woord niet? N. OBBESZ antwoordt: ick houde jae. Hierop vraeght... H. DE RIJS.... waer sal men den sin.... vinden? H. DE RIJS antwoort:.... niet in de schrift.... JAN THEUNISZ. vraeght, hoe H. DE RIJS soo stout is. Gedr. om de broeders mede te deelen, den 16 Junij 1627. f°.

Op rijm, en achteraan een „verclaringe der namen" die er in voorkomen. De titel, (waarop een houtsnede H. DE RIJS voorstellende, „knielende op zijn onbeschreven woord") is gedeeltelijk met roode letters gedrukt. Vgl. ook op N. OBBENSZ.

Der Hanssijtsche Menniste gheest-drijveren historie, ofte kort verhael van de ghepretendeerde ghesichten.... openbaringen ende haer acten, by onse tijden voort-komende uyt de leeringe.... van een.... onbeschreven woordt, van HANS DE RYS.... Ghedr. voor Jan Theunisz. 1627.

Met voorr van J. THEUNISZ. en brief aan hem.

JOOST HENDRICKSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 45.

Olijf-tacxken, of schrift. aenwijsingh over wat lieden den vrede Godts staet, oock hoe deselve tot vrede.... verbonden zijn; beneffens een christ. presentatie, waermede alle.... kinderen Godts tot.... eenigheyt.... worden genoodight. Door de ghemeente G. tot Amst...., de Vlamingen, met toe-stemminge van veel andere gem.... Hier is noch by-gev. de Vredehandelinge.... Te Haerl. ghedr., by Th. Fonteyn voor J. Albertsz. 1636. 12°.

De *Vredehandeling*, met nieuwe pag. onder afzond. titel, die volgt.

Vrede-handelinghe, openbaer ghehouden tot Amst., den 3, 4 ende 5 Oct. 1630, tusschen de dien. der vlaemsche gem... ende de vereen. Hooghduytschen en Vriesen....; mitsg. een korte vertooninge van hetgene.... vorder ghehandelt is in de vergad.... in Amst. van.... 3 tot.... 7 Juny 1636. Te Haerl.... 1636.

Spongie tot afwasschinge van de vuyle vlecken die P. Bontemps de Mennisten nu weder heeft aenghewreven in.... Naeder ontdeckinghe van de.... dwalinghen der Mennistische secte den Blocq genaemt.... Door J. Henderickx. t' Amst., by J. Albertsz. 1643. 8°.

XXXX korte en stichtelijcke predicatien, ontworpen ende schriftelijck naer-ghelaten by wijlen.... J. Hendricksz.... Den vijfde druck verbetert en met noch een predic. vermeerdert. t' Amst., by Gerr. van Goedesbergh. 1666.

Met portret, waaronder een vierregelig gedicht, en voorr. van den drukker. Vgl. *De Navorscher* Dl. XIII.

GEERAERT VAN VRYBURGH[1]).

Hollandsche zeep, tegen de uytheemsche vlecken.... daermede Petrus Bontemps, walsche pred. tot Haerlem, door sijne schriften.... de Mennoniten heeft soecken te bekladden. Vervat in drie dln. I van de conscientie-dwanck. II van den doop. III van het schenden der goddel. ende menschel. majesteyten. Door G. V. V.... t' Amst. voor J. Albertsz. 1643. 8°.

PIETER VAN DER KINDERT.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 176. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 115.

Handelinge der Doops-ghesinde, ghenaemt de vereenigde vlaemsche en duytsche gemeynte, geh. te Haerlem a°. 1649. In Junij. In 't jaer 1649.

Get. door den schrijver.

1) Misschien een pseudoniem.

C. LUYCKEN.

Ondersoeck over den inhoud van twee boecxkens....: De ontdeckte veynsinge ende.... Het tweede deel van de ontdeckte veynsinge der hedendaeghsche geestdryvers en Socinianen; of den inhoudt van dien nae de waerheyt is, of dat in deselve tegen de waerheyt is gehandelt. Door C. LUYCKEN. t' Amst., by Corn. de Bruyn. 1655.

Vgl. de Sociniaansche geschriften.

BARTEL LAUREN.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 64.

Kort verhael eens gesprecks, voor-ghevallen in.... Vylnae, de hooftstadt van.... Littauwen, sorteerende onder den koningh van Poolen. t' Amst., voor J. Rieuwertsz. [1656].

Met voorr. en »byvoeghsel." Het verhaal is get. B. L.

Een kort verhael eens gesprecks, voorgevallen in der Wildao of Vylnae, de hooftstadt van 't groot vorstendom Littauwen...., tusschen een prioor zijnde een monnick en B. LAUREN, naderhant een dien. en outsten der vlaemsche Doopsgesinde tot Amsterdam. Waer in ghij kondt sien de schadelickheydt van het twisten.... der Doopsgesinde en een raedt van sulcx niet te doen.... t' Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

Hetzelfde. t' Amst., by Bar. Visscher. 1701. 8°.

Hierachter »Een geestelijk lied van een soudaans dogter."

KAREL VAN GENT.

Het beginsel en voortganck der.... verdeeltheden onder de.... Doopsgesinden.... in dese laetste eeuwe van hondert jaren.... tot op.... 1615. Getrouw. beschreven door J. H. V. P. N. ende nu door J. K. J. H. D. K. F. in 't licht gegeven. Hier is noch achter aen gevoeght een extract uyt seecker boeck.... van de Munstersche oproermakers...., van de mirakelen die te Munster.... geschiet zijn. t' Amst., gedr. by Tymon Houthaak. 1658.

Op den titel staat geschr., achter J. H. V. P. N. »of KAREL VAN GENT. Ziet hiervan, als ook van de onsijdigheit sijner penne, BRANTIJ *Kort verhael van de reform.*"

JAN EVERTSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 34.

Kort en bondig bewijs dat dr. GALENUS ABRAMSZ ende D. SPRUYT hebben een verkeert.... verstant voor een.... navolger CHR^I. Getoont door J. EVERTSZ, op.... 7 Jan., 's avondts ten huyse van ZEEGER MOLL. In 't jaer 1658.

JAN JANSZ. SWICHTENHEUVEL.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 103.

Oprechte editie.... van het geschrift van doct. GALENUS ende D. SPRUYT, in volkomenheydt so als sy.... die met.... bewijs-redenen...., met een by-voeghsel.... aen hare.... mede-dien. der vereen. vlaemsche, hooghd. ende vriesche gem. tot Amst. overgegeven hebben.... Midtsg. de antwoordt van der selver dien.... tot wederleggingh...., door LAURENS HENDRICKX in geschrift gestelt ende.... aen dr. GALENUS ende D. SPRUYT overgegeven. In druck uytgeg. door J. J. SWICHTENHEUVEL. Te Haerl. ghedr., by Is. v. Wesbusch. 1658.

PETRUS SERARIUS.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 343—345.

De vertredinge des heyl. stadts ofte een klaer bewijs van 't verval der eerste apostol. gemeente, gestelt tot antw. op drie vragen.... aen dr. GALENUS gedaen in 't byvoeghsel.... op 't boecxken tegens dr. GALENUS en D. SPRUYT uytgeg.... door J. J. SWICHTENHEUVEL. Mitsg. CHRIST. ENTFELDERS bedenckinge over de.... scheuringen.... in 't stuck des geloofs...., voor 128 jaren.... beschreven ende nu.... vertaelt.... Door P. SERARIUS. Tot Amst. gedr., by de wed. van Joost Broersz. 1659.

Met voorr. aan SWICHTENHEUVEL. De Bedenck. onder afzond. titel en met nieuwe pagin.

Antwoort op 't boeck in.... 1659 uytgeg. Van de apostasie ofte afval der Christenen tot bewijs dat desen.... afval niet en is bestaende in die stucken daer het desen auteur in stelt, ende dat sijn boeck selfs.... een kint des afvals mach heeten.... Gestelt tot... waerschouw. aen alle bekommerde herten die over de breucke Sions treuren, opdat.... ider.... op dien wachte die ons.... geworden is tot gerechtigheyt, heyligmakinge en verlossinge. Door P. SERARIUS. t' Amst. gedr., voor den auteur. Men vintse te koop by J. Hendricksz. 1661.

Met voorr., inhoudsopgave en register.

GORIS VAN ALDENDORP.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 3.

Een belydenisse aeng. de voorn. leer-stucken des christ. godts-dienst, gestelt door G. v. ALDENDORP, A. v. HEUVEN, J. ANDRIES, W. v. MAURICK. Tot Utr., by Ever. van Eede. 1659.

Met voorr. en bladw. Hiertegen verscheen in hetzelfde jaar eene *Korte.... waerschouwinge*, zie beneden.

Een belydenis van de vier gewesene doops-ges. vermaenders tot Utrecht, G. v. ALDENDORP, A. v. HEUVEN, J. ANDRIES, W. v. MAURICK. Mitsg. eenige aenteyck. over de selve tot onderrichtinge.... Tot Utr. gedr., by Mein. van Dreunen. 1662.

Gelijk aan het vorige, met voorr. en aant. van C. GENTMAN, zie *Afd.* 1.

Aenmerckingen over den handel en mis-slagen van eenige Mennoniten binnen Utrecht, die van de.... oude belijdenisse der weerloose doops-gez. Christenen tot.... droefheyt van hare mede-broederen sijn af-geweecken, kortelijk voor-gestelt door M. GEURTS...., dienende tot waerschouwinge der eenvoudige en overtuyginge van haer die af-geweken sijn.... Tot Utr. gedr., by W. Clerck. 1662.

De »Aenspr. aan den leser" is get. G. v. ALDENDORP, J. ANDRIES, A. v. HEUVEN en W. v. MAURICK. Achteraan de *Copie v. een brief* v. M. GEURTS aen H. SEGERSZ. (Vgl. ook op M. GEURTS).

Wydt-loopiger verhael van de beklaeglycke onlusten, die onder de vlaemsche Doops-ges. binnen Utrecht insond. in.... 1661 sijn voorgevallen, dienende.... tot wederlegginge van 't.... Kort verhael van R. v. HOOCHVELT.... Benevens een antw. op de VIII poincten van beschuldiginge ende.... advijsen der buyten-mannen. 't Samengestelt door G. v. ALDENDORP, AR. v. HEUVEN, J. ANDRIES, W. v. MAURICK. t' Utr. gedr., by Willem Clerck. 1662.

Vooraf eene zeer uitvoerige »Aen-spraeck aen den leser." Vgl. op R. v. HOOGVELDT.

Extract uyt een brief van seecker vriendt geschr. over het boeckjen van de.... misslagen, die M. GEURTS over eenige Mennoniten binnen Utrecht soude hebben voor-gestelt; uytgeg. door G. v. ALDENDORP, J. ANDRIES, A. v. HEUVEN, W. v. MAURICK. Tot Leyden ghedr., voor Jan Jansz. v. Doesburgh. 1662.

In plano. Vgl. op M. GEURTS.

JEREMIAS DE DECKER.

Geb. 1610. Gest. 1666.

v. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 80, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 27.

Sont en Oostzee ontboeyt door.... J. VAN WASSENAER, *enz.* 1659. (N°. 4716).

* Afgebrande Londen, *enz.* 1666. (N°. 5353). f°.

JOANNES ANDRIES. ARENT VAN HEUVEN.

Zie op G. van Aldendorp. *Naoml. d. doopsgez. schrijv.* bl. 5 en 47.

GALENUS ABRAHAMSZ. DE HAAN.

Geb. 1622. Gest. 1706.

v. d. Aa, a. w. Dl. I, bl. 32—34. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 2.

Nader verklaringe van de XIX artik. voor desen door G. Abrahamsz. ende D. Spruyt aen hare mede-dien. over-ghegeven, dienende tot wederlegginge van.... Antwoorde by forme van aenmerck., vragen ende redenen &c. t' Amst., ter druck. van Thom. Fonteyn voor J. Rieuwertsz. 1659.

Met zeer uitvoerige »Aenspraeck aen den leser."

Reductie van de.... deductie ofte Zedige overweginge van den toestant der.... onlusten.... in de vlaamsche doopsges. gem. binnen Amstelr. gemaeckt. Door Dr. Galenus Abrahamsz. ende sijne medestanders. Tot onderrechtinge der onkundige en herstellinge van ruste. t' Amstelr., voor Joh. v. Someren. 1663.

Vgl. de *Zedighe overweginghe* beneden.

Antwoort op de Vrede-presentatie, gedaen door de waterlantsche aen de vlaemsche, duytsche en vriessche doops-gesinde gemeentens. Te samengestelt door Dr. Galenus Abrahamsz. t' Amst. by P. Arentsz. 1664.

Gedat. Amst. 11 Marty 1649.

Hetzelfde. Als oock de Handelinge der voorsz.... gemeentens, geh. tot Haerlem A°. 1649, waer in kan gesien werden dat het Olijftaxken, de Belijdenisse van Dordrecht en Jan Sents voor algem.... doopsgesinde belijdenissen zijn aengenomen. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Anleyding tot de kennis van de christel. godsdienst, by wijze van vragen en antw., tot onderwijs der jeugt. t' Samen-gesteld door G. Abrahamsz. Met toestemming en uyt de naem van sijn mededienaren. t' Amst., by P. Arentsz. 1677. 8°.

Met voorw. en nareden.

JACOB ADRIAENS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 3.

J. Adriaens kort verhael aen de ghemeynte...., behelsende hetgene ontrent syn beroepinge tot leeraer, verval in 't leven ende versoeck

sijnder attestatie soo binnen Middelburgh als te Amst... is voorgevallen, zijnde een waer. bericht van het ghepasseerde.... voor degene die haer.... voor Godt ende andere souden mogen besondight hebben.... t' Amst. gedr., voor den autheur. 1661.

Met register en voorr.

ROBBERT VAN HOOGVELDT.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 48.

Kort verhael van 't gene verhandelt.... is, soo.... ontrent de ontbiedinge als oock.... in de by-een-komste geh. in.... Aug. n. s. 1661, door eenige mennonisten-leeraren, die uyt verscheyden buyten-plaetsen ontboden ende.... vergadert zijn geweest binnen.... Utrecht. Wtgeg. door R. van Hoogveldt ende eenige mede-broederen. Tot Utr. gedr., by Will. v. Paddenburch. 1661.

Met voorr. en register. Vgl. op G. v. Aldendorp *Wydt-loop. verhael.*

MARTEN GEURTS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 40.

Copie van een brief geschr. door M. Geurts.... aen Harmen Segersz, oudt leeraer der tegenw. kerck-houdende vlaemsche gem. tot Uytrecht. Actum den 3 Nov. 1661. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1662.

De schrijver was predikant der vereenigde vlaamsche en hoogduitsche gemeente te Veenendaal.

Aenmerckingen over den handel en mis-slagen van eenige Mennoniten binnen Utrecht, die van de.... oude belijdenisse der weerloose doopsgez. Christenen, tot.... droefheyt van hare mede-broederen, sijn afgeweecken. Kortelijk voor-gestelt door M. Geurts.... Dienende tot waerschouwinge der eenvoudige en overtuyginge van haer die afgeweken sijn, op hope of sy.... tot den ouden grondt mochten weder-keeren. Tot Utr. gedr., by W. Clerck. 1662.

Gedagt. 3 Nov. 1661. Geurts was sedert gestorven. Met zeer uitvoerige voorr. get. door G. van Aldendorp, A. van Heuven, J. Andries en W. van Maurick.

Tractaet dienende tot beweeringe der sichtbare gemeynte Gods ende derselver ordinantie..., tegens alle die hedens-daechsche nieuwicheden...., die.... in verscheyde gemeyntens der Doops-ges. sijn ingeslopen. Geschr. door M. Geurts.... ende van hem selfs tot Utrecht gesonden op den 17 Dec. o. s. 1661, nae dat van hem een.... brief.... aen H. Segers geschreven.... is. Tot Utr. gedr., by W. v. Paddenburch. 1662.

Met voorr.

C. DE VRIES.

C. de Vries m. d. an.... N. Joannis Schuyring, predic. op Bexsterzwaegh, ziende op zijn... boexken... Dool-hof der Mennisten. Gedr. voor den autheur. 1662.

Gedagt. „in Harlinghen 1 May."

JEAN BOENES.

Copye eenes briefs, gesonden door J. Boenes uyt Rotterdam aen N. N. tot Amst., over het wederhouden eeniger doops-ges. leeraren van de predick-stoel en kerck. regeeringe binnen Uytrecht. t' Amst. gedr., by Tymon Hout-Haak. [1662].

Op een blad f°. Zie ook op B. van Weenigem.

J. C. VAN KNODSENBURGH.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 268. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 58.

Eenige extracten uyt verscheyden mennoniste autheuren, martelaren en belijdenissen, waeruyt.... blijckt hun gheloove, soo van de rechtveerdighmakinghe of van de voldoeninghe Chr^{i}, als van de onvolmaecktheyt in dit leven; waer aen den onsijdighe proeven kan of dr. Gal. Abrahamsz.... dan of dengene die van haer veroordeelt zijn...., van de confessie der Doops-gesinde afgeweken zijn. In 't licht gegeven door J. C. v. Knodsenburgh. t' Amst. gedr., by P. Arentsz. 1663.

JAN VAN DYCK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 31.

Noodtwendigh bericht tot openinge der tegenwoordighe.... geschillen in de gem. der Doops-gesinde, die men de vereen. Vlamingen, Vriezen en Hoogduytsche noemt, binnen Amst. t' Amst., by J. v. Someren. 1663.

Get. J. v. Dyck. Vgl. op J. Blondel *Verdediging* en op P. Balling *Verdediging van de regering.*

Antwoort op de wederlegginge van het Noodtwendigh bericht, zijnde een wederlegging der.... Verdediging van de regeering der doops-ghes. gem. binnen Amsterdam. t' Amst., by J. v. Someren. 1664.

Get. door den schrijver. Achteraan eenige copieën.

PIETER BALLINGSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 7.

Verdediging van de regering der doopsgez. gemeente, die men de vereen. Vlamingen, Vriezen en Hoogduytsche noemt, binnen Amst. Zijnde een wederlegging van het.... Nootwendig bericht &c. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1663.

Het stuk is get. P. B. Vgl. J. van Dyck en ook beneden *Goliadts Swaart.*

Nader verdediging van de regering der doopsgezinde gemeente, die men de vereen. Hoog-duytsche, Vriezen en Vlamingen noemt, binnen Amsterdam; zijnde een wederlegging van d'Antwoort op de verdediging &c. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Get. P. B. Vgl. op J. v. Dyck.

JACOB BLONDEL.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 14.

Verdediging van J. Blondel en J. Engelsz. tegen de onwaerachtige.... beschuldiging van valscheyt en bedriegery, hun te last geleydt van Jan van Dyk, schrijver van het.... Nootwendig bericht &c. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Vgl. op J. v. Dyck en P. Balling.

JACOB PIETERSZ. VAN DE KOOCH.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 58.

Vrede-basuyn, tot verminderingh van de verschillen, voorgevallen onder de Doopsgesinde tot Amsterdam, voornamentlijck raeckende den standt der sichtbare kercke Chr[i]. op aerden ende het werck onser verlossinge door J. Chr. te wege gebracht. Daer.... by.... een voorstel tot waerschouwinge.... tegen.... verbonden...., waer door de particuliere gemeenten in haer behoorlijck recht en vryheyt gekrenckt.... worden. Te samen gestelt door J. P. v. d. Kooch. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Met nog een »Aenhangsel" ter verklaring van het *Voorstel* en eene »Verklaringe over de belydenisse in dit tractaet voorgestelt." Vgl. op P. Apostool *Antwoort.*

JAN ARENTSZ. GERRIT KOECK.

Zie op David Spruyt.

MICHIEL COMANS. JACOB OTTO VAN HALMAEL.

Waerschouwinge. Tweede waerschouwinge. [1664].

Tegen het *Oogh-water.* Beide zonder afzond. titel, gedat. 1 en 9 Febr. en get. J. O. v. Halmael en Michiel Comans.

JACOB ENGELS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 34.

Zie op JACOB BLONDEL.

SAMUEL APOSTOOL.

Geb. 1638. Gest. 1699.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 5.

Antwoort van S. A. aan T. v. B. op de ernstige vermaan-brief, gedat. den 20 Jan. 1664. In Dordrecht.

Op één blad f°. Gedat. 1 Febr. 1664.

DAVID SPRUYT.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 99.

Vrede presentatie uyt den naem van het meerendeel der dienaren der vereen. vlaemsche, duytsche ende vriessche gem. Aen die dienaren de welcke.... tegenwoordigh een besondere vergaderinge houden. Tot Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

De voorr. draagt twaalf onderteekeningen. De *vrede-presentatie* is get. door D. SPRUYT, JAN ARENTSZ en GERRIT KOECK, en gedat. 26 Julij.

TOBIAS GOVERTSZ. VAN DEN WYNGAERDT.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 133.

Oogh-water voor de vlaemsche doops-ges. gem. tot Amst. om af te wisschen het glimpsandt haer door eenige.... Aenmerckingen, als oock door M. COMANS ende J. VAN HALMAEL.... in de oogen geworpen, omdat sy niet en souden sien de billijckheyt van den voorslagh der XI artijck. Door T. G. VAN DEN WYNGAERDT ende sijn mede-standers, aen dr. GAL. ABRAHAMSZ ende sijn mede-standeren overgel. den 20 Dec. 1663. t' Amst., by J. v. Someren. 1664.

Vrede presentatie gedaen door T. G. VAN DEN WYNGAERT ende sijne mede-stemmers, dienaren der vereen. vlaemsche, vriesche en hoogduytsche doops-gesinde gemeente tot Amsterdam, aen hare mede-dien. Dr. GALENUS ABRAHAMSZ. ende sijne mede-stemmers. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Ondert. door VAN DEN WIJNGAERT met nog tien andere. Gedat. 20 Dec. 1663. Vgl. op P. APOSTOOL *Verdediginqh*.

PIETER APOSTOOL.

Verdedigingh der Vrede-presentatie, door T. GOVERTSZ. en medestanders aen dr. GALENUS ABRAHAMSZ. en de sijne gedaen...; tot.... wederleggingh der aenmerckingh tegen de.... Vrede-presentatie gemaeckt, als oock van de Waerschouwingh door H. v. B. tot verdedigingh der aenmerckingh geschreven. t' Amst., by J. van Someren. 1664.

Get. PIETER APOSTOOL. Vgl. op T. G. VAN DEN WYNGAERT.

Hircus iratus oft den verstoorden bock op de haver-kist. [1664].

Zonder afzond. titelblad, get. P. A.

Antwoort op de.... Vrede-basuyn van JAC. PIET. VAN DE COOG, waerin overwogen wort de gerustheyt, die door de wyse van bevredigingh die hy voorstelt te verwaghten staet, alsmede sijn waerschouwingh..... tegen de verbonden van over-een-stemmingh. t' Amst., by Fred. Klinkhamer. 1665.

Get. P. A. Vgl. op J. P. VAN DE KOOGH.

SEBASTIANUS VAN WEENIGEM.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 129.

Copia van een ernstige vermaen-brief, geschreven aen SAM. APOSTOOL, cum sociis [1664]. *Een blad fº.*

Gedat. Dordr. 20 Jan. 1664 en get. »BASTIAEN VAN WEYNIG-OM, uyt last van TIEL. v. BRACKT, bisschop van Dort."

Het oprecht verbondt van eenigheydt, dat tot Utrecht vernieuwt, ende vast-gesteld is in de bij-een-komste tot Leyden, geh. in.... Oct. 1664, door eenige mennoniste-leeraren en diaconen der vereen. vlaamsche, vriessche en hooghd. doops-ges. gemeenten, die uyt verscheyden buytenplaatsen waren ontboden.... Met minnelijcke aanbiedinge aan alle die soo gesint zijn. Tot Rott. gedr. 1664.

De voorr. is get. door den schrijver (die pred. was bij de vlaamsche, vriesche en hoogd. gemeente te Rotterdam) en J. BOENES.

Twee brieven, een van de dienaren der gemeente tot Hamborch, die haer.... gedoopte Christenen noemen, aen B. v. WEENIGEM...., aengaende 1 den dompel-doop, 2 de voetwasschinge, 3 het brood en de tijt van 't houden des avontmaels; en een van B. v. WEENIGEM aen de voorn. dien...., waerin.... wert aengewesen dat de drie voorn. saken niet.... nootsakelijck en zijn tot het wesen des sacraments.... t' Amst., by P. Arentsz. 1665.

Afscheydtsreden, die gedaen is van SEB. VAN WEENIGEN.... aan sijne gemeente tot Rott., den 13 Jan. 1686. Onder Joh. 8: 56. In 't jaer 1686.

ANTONIUS VAN DALE.

Geb. 1638. Gest. 1708.

v. d. Aa, Dl. IV, bl. 24—26. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 25.

Boere-praetje tusschen vijf persoonen, een huysman, out Vlamingh, Remonstrant, Waterlander en Collegiant, handelende of Galenus te recht voor een hypocrijt is beschuldight, en of de Vrede-presentatie, bestaende in elf artijckelen, overgel.... 20 Dec. 1663 oock met de h. schrift. accordeeren. Door A. T. V. D. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Vooraf een gedicht »Aan de waarheidlievende" get. »Elk speelt zijn rol."

De oudheid van 't alleen spreken in de gemeente verdedigd, of ondersoek over 't prediken of publijk onderwijsen in de eerste christenkerk, en wat verlof en vryheid daarin buiten de gestelde leeraren voor elk broeder der gemeente, die maar wilde, geweest zy. Door A. van Dale.... t' Amst., voor J. Rieuwertsz. 1670.

Met voorr. en brieven van P. Smout en P. Langedult, die de vrijheid van het spreken voorstonden.

Historie van 't predik-ampt, of verhandelinge van de wijse en vryheid gebruikt in 't publijk onderwijsen in de gemeentelijke vergaderingen, so der oude joodsche als eerste christen kerke, nevens ondersoek van de nature der prophetie, en betoning dat deselve altijd, so onder 't o. als n. test., maar van enerleye soorte is geweesd, en in gene ware propheten, anders als door extra ordinare revelatien of openbaringen des geestes, heeft plaats gehad. Door A. van Dale.... Te Haarlem, by Jan Gerritsz. Geldorp 1674.

Met voor- en narede.

Verhandeling van de oude orakelen der heydenen, door A. v. Dale... Met kopere figuren vercierd. Tot Amst., gedr. by Hendr. Boom 1687. 8°.

Lasteringen van J. Koelman in zijn zoogenaamde Wederlegging van B. Bekkers Betooverde wereld, zediglijk aangewesen in een brief van Ant. van Dale... aen zijnen vrind. Te Rott., by Jz. van Ruynen 1692.

Op de laatste bladz. een ged. aan v. Dale.

ABRAHAM PALINGH.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 78.

Aenmerckinghen en aenspraeck op doct. Galenus geschrift aen Laurens Hendrickx overgegeven over sijn bezwaringen, die hy teghen de gemeynte heeft daer hy onder sorteert en.... teghen de gantsche hedendaeghsche christenheydt. Door Abr. Palingh. Tot Haerl., by Jan Gerr. v. Geldorp. 1665.

WILLEM KLAASZ. LOPES.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 64.

Nootwendigh antwoort en tegen-vertoog, op het.... Besluyt van de vereen. vlaemsche, vriessche en hooghd. gemeente (daer Jeri Jeyesz en Dr. Galenus Abrahamsz.... leeraers zijn), en oock bysonder tegen het Vertoogh van eenige broederen der selver gemeente, rakende het.... Besluyt waer in.... ontdeckt en wederleydt werden de... grove misslagen in beyden begaen. t' Amst. voor J. v. Someren. 1665.

De »Na-reden" is ondert. W. K. Lopes. Vgl. beneden.

ABRAHAM WILLEMSZ. CREMER.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 835. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 23.

Nootwendige ontschuldinge op het boeckjen....: Redenen waerom de.... magistraet de Mennisten tot Deventer niet magh toelaeten conventiculen te houden. Gedr. 1670.

De voorr. is door den schrijver get. Vgl. beneden *Redenen*.

Antwoorde op het boeckjen geintit. Remonstrantie en deductie over de leere en conventiculen der Mennisten &c. Gedr. in 't jaer 1671.

De voorr. van dit en het volgend geschrift zijn door den schrijver get.

Wederlegginge op de onrechtmatighe bestraffinghe nu onlanghs uytgegeven en t' onrechte genaemt: Rechtmatige bestraffinge &c. Gedr. in 't jaer 1671.

GERRIT VAN HENGELAER.

Een morgen-wecker; dienende tot op-weckingh van die broederen, die haer.... noemen vereen. vlaemsche, vriesche, hooghd. doops-gesinde, en nu door twisten.... gescheyden sijn...., opdat sy in dese bedroefde dagen mochten opwaken en besien.... wat ongeluck dat onse gemeynte gebracht is. Mitsg. een belijdenis van de.... fondamenten der christ. religie.... Met.... beweegh-redenen.... om te ondersoecken.... hoeveel dat wy verschillen, ons.... te beproeven wat wy in malkanderen draegen moeten.... Alles onder verbeterigh *(sic)* door G. van Hengelaer.... t' Utr., by Herm. Clerck. 1673.

Hij was pred. te Utrecht.

WILLEM GERRITSZ.

Ootmoedigh versoek en ernstige aenspraek aen dr. GALENUS, dr. REYERS en dr. MAURIK, zijnde leeraers en vermaenders der vlaemsche en waterlantse gemeente; mitsg. aen alle hare medestanders...., zijnde alle .. bestierders van het collegie, alwaer men de vryheyt van spreken pleeg voor te staen en noch.... wil.... practiseeren. Is in schrift gestelt en haer.... gepresenteert, eerst.... in.... 1675, andermael 1676, doch.... geweygert.... en nu.... door den druck gemeen gemaekt, door my W. GERRITSZ. Gedr. voor den autheur. t' Amst., by J. Vinckel. 1676.

De schrijver noemt zich „distelateur."

GOVARD BIDLOO.

v. D. AA, a. w. Dl. bl. 522. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 10.

* G. BIDLOOS Vertooningspel op de vreede, gesl.... 10 v. Oegstm.... 1678, *enz.* (N°. 7687).

's Graavenhage zegevierende op den dag der krooning van.... WILLEM en MARIE, *enz.* 1689. (N°. 8895).

KLAAS STAPEL.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 99.

Broederlijke onderhandeling van de waaterdoop tusschen KL. STAPEL en FR. KUIJPER, in welk met eene van het bloed- en verstikteeeten, alsmeede van het voetwassen word gehandeld. Ende word ook weederleijd de noodzaakelijkheijd van de waaterdoop door VOLKAART VISSER teegen F. SOCINUS staande gehouden. Hier is.. bijgevoegt een aanwijzing van D. ZWIKKERS groove misslaagen in zijn Openhartige vertooning &c. teegen L. KLINKHAMER begaan. Tot Rott., bij P. Terwout. 1680.

LAURENS HENDRIKSZ. EPPENHOF.

Niewe jaars-geschenck, of twalef bedenckelijcke vragen, voor alle.... christenen, insonderheyt... Doops-gesinde..., om.... geensins... in 't vyer der beproevinge slechts verbrandelijcke wercken.... op.... het apostolisch gelegt fundament te.... bouwen, maar.... christ. deugden en vruchten des Geestes, waardoor eerst opregte Christenen.... waar-

agtige.... predikers des evang. worden. Aan dr. GALENUS ABRAHAMSZ.... t' Amst. 1682.

Get. door den schrijver.

Ses-en-dertigh grontstellingen aang. de reformatie der Protestanten, ten proeve voor ABR. LEMMERMAN en JAN MATTHYSZ., HUYGENS, BOUMAN, CATS, &c., alle Collegianten, Doopsges., ook de Remonstr. en Quakers, naby malkanderen haar kerken.... houdende, of die niet...., om.... weer te vereenigen, in d' algem. christ. kerk betracht moeten worden. Door een onpartijdigh christen.... in Amst. den 25 Nov... Anagramma. Nu Schepper zy Loff, Ehr en Dank. Gedr. voor den Autheur. 1697.

Voor- en achteraan eene Chronographica Christiana. De *Grontstell.* zijn door den schrijver get.

ADRIAEN VERWER.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 117.

't Mom-aensicht der atheistery, afgerukt door een verhandeling van den aengeboren stand der menschen, vervattende niet alleen een betoogh van de rechtsinnige stellinge, maer ook.... een.... wederlegging van de tegenstrijdige waen-gevoelens en in 't bysonder van de.... Sede-konst van BENED. DE SPINOZA. Door A. V. t' Amst., by Wilh. Goeree. 1683.

Met voorr., door den s. get., »behelsende den oorspronk der atheistery" en ged. van J. Oudaan.

THEUNIS DIRCKSZ. KUYPER.

Versoen-schrift, dienende om de vereen. Waterlanders en Vlamingen... tot versoeninge.... te brengen met de waterlandse Doops-gesinde op de oude-veste tot Alckmaer. Gedr. voor den autheur. 1683.

Get. »TH. D. KUYPER, met toestemminge van ons collegie." Vooraf een »Toepassingh" op rijm van H. T. en voorr.

DANIEL DE BREEN.

GLASIUS, a. w. Dl. II bl. 1271—1273.

Zaamen-spraak aangaande de waarheijd der christ. religie, getrokken uijt het lat. werk van DAN. DE BREEN. Neevens een.... betooning over dezelve materie door een onbekenden autheur. Den Jooden en Atheïsten tot naadenken.... overgezet. Den tweeden druk, verm. met een sticht. aanmerking over de zeekerheijd van de opstandinge onzes.... heijlands J. CHR. Neevens een beproevinge des geloofs... in een zaamenspraak voorgesteld. In Harl., by Sim. Piet. Boncq. 1685.

MICHAËL FORTGENS.

Geb. 1663. Gest. 1695.

v. d. Aa, a. w. Dl. VI, bl. 176, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 36.

Verhaal der onderhandeling tot nader vereeniging tusschen wederzijds gecommitteerdens van de Doopsgesinde zoo uyt de dienaarschap by de Thoorn en 't Lam; als uyt de jaarl. by-een-komst en de dien.... in de Zon, voorgevallen in Amst. 1684 en 1685. Voor de autheuren. t' Amst., by Joh. v. Veen. 1685.

Get. door den schrijver: »Amst. 31 Oct."

Een brief aan N. N. rakende de laatste veronderhandeling tot nader vereeniging tusschen wederzijds-gecommitteerdens van de Doopsgesinden, zoo uyt.... de Toorn en het Lam, als uyt.... de Zon, nevens eenige.... buyten-leeraaren; waar in.... werd aangewesen welke de redenen zyn, waarom die gemeentens.... gescheyden blyven. t' Amst., by Jan Rieuwertsz. 1692.

Get. door F. »als schryver."

HERMANUS BOUMAN.

Disputatio van verscheyde saaken, raakende de wonderwerken.... item van de engelen, duyvelen, &c. voorgevallen in.... het Lam...., den 7 Aug. en den 9 Mey te vooren.... Door verscheyde broeders.... opgesteld en nagesien van H. Bouman, die.... een.... voor-r.... en.... aanmerk.... heeft bygevoegd. t' Amst., by J. Smets en P. Dibbits. 1695.

Kort berigt aang. het uitschrijven en algemeen maaken eener predikaatsi over.... Matt. c. IV, v. 2—4, gedaan door doct. C. Tirion...., dienende tot versagting van 'tgeen op.... 11 Nov.... in de Amsterd. courant deswegen is verwittigd. Door H. Bouman. t' Amst., by Nic. ten Hoorn. 1700.

CAREL CATS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 20.

Oogen-salf voor sommige Doopsgesinde, door C. Catz. Met noch een brief aan N. N. Ook noch twee liedekens.... t' Amst., gedr. voor den autheur.... 1696.

HARMEN REYNSKES VAN OVERWYK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 73.

Een verklaringe over het ongenoegen der soogen. doopsgesinde christenen in Molqueeren over haren leeraer H. Reynskes, en om wat

reeden sy hem hebben van den predikdienst geweert (By manier van verdediginge....).... uytgegeven. Den tweeden druk met een aenhangsel.... Door H. REYNSKES.... T'Amst., by Abr. Boekholt. 1696. 8°.

De voorr. is gedat. »Hindelopen den 12 July 1695." Het »Byvoegsel" handelt »van de voor- en alweetenheyt Godts, van de vrye wille en over het stuk der godd. verkiesinge."

De heerlyckheyt van een gestorven gunstgenoot des Heeren.... aangetoont by.... het.... afsterven van S. APOSTOOL...., oudste leeraar in de de (*sic*) mennoniste gem. tot Amst...., in de Son...., ontslapen.... 28 April 1699, welcker na-gedachtenisse plechtig gehouden is den 17 May, over.... Psalm 116, 15, door desselfs.... stant-genoot H. REYNSOKES. Nevens eenige gedichten. t' Amst., by Jac. v. Nieuweveen. 1699.

Met opdragt aan de gem. De ged. zijn van H. SCHIJN, J. BRAND en E. v. R. De schrijver was pred. te Amsterdam.

Ondersoek over de natuur van het leeraar ampt, en waar toe het selve rakende de leerwyse verbind, soo als yder afsonderlyke gemeente (in welcke een leer. het.... ambt bekleed) in het verdeelde christendom bestaat. Door H. REYNSKES VAN OVERWYK. Gedr. voor den auteur tot Amst. 1712. 8°.

Met opdragt aan de doopsgez. gem. te Amst.

JACOB BANNINGH.

Eenvoudig verhaal van de proceduuren.... in de waaterl. doopsgez. gemeentens tot Wormer en Jisp, over het doen ophouden van een haarer leeraaren.... door een.... besluyt, genomen op.... 2 Apr. 1698 van de vier.... leer.... ENGEL ARENTSZ. VAN DORREGEEST, dr. HARM. SCHIJN, LOUW. JANSZ. LOUWEN, HARM. REYNTJES... Met de disputatien.... na waarheyd verhaalt door.... J. BANNINGH. Den tweeden druk verb. t' Amst., by Adr. van Damme. 1698.

Met voorr.

ABRAHAM VAN LOON.

Naaml. der doopsgez. schryv. bl. 62.

Christ. vredewensch, of predikatie over 2 Kor. XIII, 11, ter gelegentheid van de vereeniging der vlaemse en waterl. doopsgez. gem. te Rott., in hare vergaderplaets uitgespr. op.... 6 Juny 1700. Door ABR. VAN LOON. Hier.... achter.... gedichten.. Te Rott., by Will. de Wilde. 1700.

De ged. zijn van J. BREDENBURG, ADR. SPINNIKER, HERM. VAN LOON en DIRK DE VETH.

CHRISTOFFEL TIRION.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 109.

De versoekinge o. H. JESU CHR[I]...., volgens.... Matth. cap. IV, v. 2—4, verklaard en toegepast in een predicatie, ged.... 26 Sept.... in de vergaderplaats der Doopsgesinden, by den Toorn.... Door CHR. TIRION. Met eenige nader bedenkingen, weegens den versoeker...., alsmede.... aanmerk. over verscheyde texten. Uitgeg. door L. K. t' Amst., by Nicol. ten Hoorn. 1700.

Met voorr. get. LUBBERTUS KAPTEIN en nareden get. H. BOUMAN. De schrijver was pred. en med. doct. te Amsterdam.

COENRAAT VAN DIEPENBROEK.

V. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 164. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 29.

Reden-voering over de hereniging der twee vergaderingen tot Rynsburg, ald. gehouden den 30 Mey 1700, door C. v. D. Tot Haarl. gedr., by de wed. v. Jan Geldorp.

Met zeer uitv. voorr. en gedicht.

Reden-voering op de dank-dag over de vreede van den staat met den koning van Vrankryk, geslooten den XI van grasm., en plegtelyk gevierd op den XIV dag van wiede-m.... M.D.CCXIII, in Haarlem. Door C. VAN DIEPENBROEK. Te Haarl. gedr., by de wed. van Jan Geldorp.

Over Ps. LXXXV, 8—14.

Predikaatsie of redenvoering, in de nieuw-gebouwde vergaderplaats der.... Doopsgez. tot Krommenie. Uitgespr. op den 17 Mey A°. 1703, door C. v. DIEPENBROEK. t' Amst., by de wed. P. Arentz. en C. v. d. Sys. 1703.

LAMBERT BIDLOO.

Geb. 1633. Gest. 1724.

V. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 521, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 12.

Onbepaalde verdraagzaamheyd de verwoesting der Doopsgezinden. T'Amst. gedr., by Jac. van Hardenberg. 1701. 8°.

Het voorw. is door den s. geteekend.

JAN VAN DER KODDE.

De woorden van PAULUS, 2 Thess. III vs. XVI.... in rijm uitgebreid en toegepast op de vereeniging der.... Doopsges. tot Leyden..., vergaderd.... 13 Febr. 1701. Gedr. tot Leyden, by Jan v. Damme.

Get. door den schrijver.

MARTEN J. HARP.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 224. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 44.

Lyk- en pligt-predicatie, over het.... afsterven van.... Gerrit Dirksz tot Lansmeer over.... Matth. 24: 46, 47.... Gedaan door M. J. Harp.... T'Amst., by de wed. P. Arentz en Corn. v. d. Sys. [1701].

»Gedaan in den IJp, den 5 Juni."

CORNELIS VAN EEKE.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 21.

Krommenie verbrand, A°. 1702, den 22 July en uit zyn assche herbouд, en de vergader-plaats der Doops-gez. voor de eerste maal geópend, A°. 1703, den 17 May.... t' Amst., by de wed. P. Arentz en C. v. d. Sys. 1703.

Gedicht door den schrijver get.

Lyk-digten ter gedachtenis van dr. Galenus Abrahamsz...., overl. den 19de v. grasm. A°. 1706.... in den ouderdom van 84 jaaren. Te Amst., by de wed. P. Arentz en C. v. d. Sys.

Het eerste is get. Corn. van Eeke.

CLAAS BRUIN.

Geb. 1671. Gest. 1731.

v. d. Aa, a. w. Dl. II. bl. 1479—1482. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 18.

Zaalige na-gedachtenis op 't afsterven van.... doct. Galenus Abrahamsz...., ontslaapen den 16en van grasm.... 1706.... Te Amst. gedr., en zyn te bekomen by den autheur.

De autheur van dit gedicht is Claas Bruin.

WILHEM VAN MAURICK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 66.

Lykreden ter gedagtenis van Galenus Abrahamsz.... Uitgespr. op den 16en van bloeim. 1706 door W. van Maurik. Te Amst., by de wed. P. Arentsz. en C. v. d. Sys.

Tekst: Openb. XIV, 13. Vgl. ook op G. v. Aldendorp.

DIRCK VOORHELM.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 125.

Lyck-reden gedaen ter gedachtenis.... van Matthys van Dalen...., leer. d. vlaamse doopsges. gem. tot Haerlem, in den H. gerust den 3 Dec. 1707.... Op den 11 Dec.... uytgespr. door D. Voor-

HELM, onder een.... predicatie over.... Hebr. cap. 13 vs. 7. t' Haerlem, gedr. by de wed. v. Jan Geldorp. [1707].

Vooraf lijkzangen van D. ANBEECK, D. CL. KEEREN, P. HOEFNAGEL en D. VOORHELM de jonge. De schrijver was pred. te Haarlem.

GERARDUS DE WIND.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 131.

Lijkreden over het afsterven van.... ADRIAAN VAN EEGHEM, in zyn leeven bedien. v. h. euang. in de gem. d. Doopsgez. te Middelburg... Door G. DE WIND, m. d...., gedaan den 14en van grasm. 1709. Te Vliss.... by Willeboord Eling [1709].

Achteraan lijkdichten van A. v. BEUZEKOM, W. ARENDSZ. de jonge en J. KOPYN. De schrijver was pred. te Middelburg.

KORNELIUS VAN HUYZEN.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 49.

Toets-steen van de leere der Doopsgezinden of aanmerkingen op het boekje van H. REINSKES VAN OVERWYK.... Onderzoek over de natuur van het leeraars-ampt &c. door K. VAN HUYZEN.... T'Amst., by J. Borstius. 1713. 8o.

Vgl. hierboven bl. 74.

DOUWE DOUWES MUIS.

Den gesuiverden Toetsteen of aanmerkingen op 't boek van K. VAN HUISEN, gen: Toetsteen van de leere der Doopsgesinde... Door D. DOUWES MUIS. Tot Workum, by A. van der Molen. 1714. 8o.

Met voorr. uit Hindeloopen. Achteraan eene briefwisseling tusschen D. DOUWES en K. VAN HUISEN.

HERMANUS SCHIJN.

Geb. 1662. Gest. 1727.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 333, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 94.

Historia Christianorum, qui in Belgio foed. inter Protestantes Mennonitae appellantur, inqua, praeter eorum originem, progressum, statum hodiernum et fidei confessionem, simul ostenditur, ingens inter hos et Anabaptistas germanos et monasterienses discrimen; adjecta accurata disquisitione de antiquitate baptismi proselytorum inter Judaeos per H. SCHYN.... Amst., ap. Waesbergios. 1723. 8o.

Opgedragen aan JAC. VAN ZANTEN, pred. d. Mennon. te Haarlem. Zie de vertaling op M. VAN MAURICK hieronder.

De kerkenraadt en gemeente der Doopsgezinde te Amsterdam, haar vergaader. houdende op de Cingel in de Son, verdeedigt tegen.... ADRIAAN VAN ALKMAAR, leer. d. Doopsgez. te Rott., in zyn zo genaamde Onderzoek. en wederlegginge van het Protest etc. van JAN SUDERMAN. Te Amst., by Jac. Borstius. 1719. 8°.

Ook tegen zekere *Korte aanmerkingen* van MARINUS OUDENAARDE. De voorr. is gedat. 21 Dec. 1718 en get. door H. SCHYN en HUBERT VAN DAM. Achteraan eenige bijlagen.

Ontwerp tot vereeniging der doopsgez. christenen, waarin 1 eenige hinderpalen hunner verdeeltheit.... weggenomen worden, en ten 2 de.... middelen worden aangewezen,.... door welke dat.... werk kan voltrokken worden. Door H. SCHYN.... Te Amst., by Jac. Verheyde. 1723. 8°.

MATTHYS VAN MAURIK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 66.

Geschiedenis der.... Mennoniten...., derzelver oorsprong, voortgang, hedend. staat en geloofsbelydenis, te gelyk.... 't zeer groot onderscheid tusschen deeze en de hoogd. en munstersche Wederdoopers.... door H. SCHYN.... Vert. door M. VAN MAURIK. Te Amst. en Utr., by Jak. Verheiden en W. Kroon. 1727. 8°.

ABRAHAM VERDUIN.

Geb. 1668. Gest. .

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 497, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 114.

Christelyk onderwys in geloof en zeeden, by wyze van vraagen en antw. Door ABR. VERDUIN.... Te Haarl. gedr., by Jz. en Joh. Enschedé. 1734. 8°.

Met voorw., lyst der hoofddeelen en register. Hierachter:

Korte schets van het Christ. onderwys.... Door ABR. VERDUIN.... Te Haarl. gedr., by Jz. en Joh. Enschedé. 1734. 8°.

Achteraan enkele gebeden. Vgl. ook *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 57, 185.

JACOBUS VAN ZANTEN.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 639. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 134.

Aanmerkingen over den kinderdoop, door dr. JOHN GALE, uit 't eng. vert. door J. VAN ZANTEN. Hierby komt het leven des schryvers. Vooraf gaat eene voorr., dienende tot wederlegging der beschuldigingen door den schryver der Verhandelingen over

den kinderdoop, nu onlangs in 't ligt gegeven, tegen dit werk en deszelfs uitgave gemaakt; mitsg. eenige aanmerkingen over 't stuk der verdraagzaamheit tussen de Remonstr. en Doopsgez. Agteraan is gevoegt een brief van H. HILLERS.... aan J. VERRYN, ter wederlegging van den kinderdoop. Te Leiden, by Jakob van der Kluis. 1741. 8°.

Met voorr. van den vertaler over den oorsprong dezer vertaling en register. Vgl. ook *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 185.

JOANNES STINSTRA.

Geb. 1709. Gest. 1790.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 392—395. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 100.

Remonstrantie aan de.... staaten van Friesland, ingeleverd op.... 27 Febr. 1742 door J. STINSTRA.... Te Amst., by Oliv. van Aalst. 1742.

Gedagt. Leeuw. 27 Febr.

THOMAS WOPKENS.

Staat der wereld.... Door J. DE KLERK.... Te Haarl.... 1743. 8°.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 80.

PIETER HUISINGA BAKKER.

Geb. 1713. Gest. .

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 60—62. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 7.

De portretten van JACOB SLUYTER, WARNAR WAANWYS en JOANNES ROTHE, zinnebeeldig verbeeld door P. BAKKER. Met enig byvoegsel. Te Amst., by Ar. van Huyssteen. 1744.

JOANNES BREMER.

Geb. 8 Apr. 1694. Gest. 20 Febr. 1757.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1281, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 17.

Kort begrip van godgeleerde verhandelingen, tot oeffening en onderwys in de gronden van den christel. godsdienst, volgens de Belydenis der Doopsgezinden. Door JOH. BREMER.... Te Amst., by Jac. ter Beek. [1747]. 8°.

Met „opdracht aen de christ. jeugd onzer doopsgez. gem." van 20 Mei en zeer uitvoerige voorr., waarna een bladw. der hooftstukken.

Twee en dertig predikatien over verscheiden' gewichtige stoffen, door J. BREMER.... Te Amst., by J. ter Beek en K. de Veer. 1757.

Aan de doopsgez. pred. BIEREMS en FEITAMA opgedragen.

ADRIAAN LOOSJES.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 64.

De gezegende naagedagtenis des regtveerdigen, naa het.... overlyden van.... KLAAS JACOBSZ. NEN, leer. der vereen. doopsgez. gem. te Westzaandam,.... ontslaapen... 8 Febr. 1755... Door... ADR. LOOSJES op... 2 Maart... Te Westzaandam, by J. Broekhuyzen. 1755.

Tekst: Spr. X, 7. Vooraf ged. van J. v. BENTEM, KL. KLAMP, P. LOOSJES en A. ROGGE. De schrijver was predikant te Westzaan.

ALLARD HULSHOFF.

Geb. Febr. 1734. Gest. 30 Julij 1795.

GLASIUS, a. w. Dl. II, bl. 154—155.

KLAAS DE VRIES, leer. by de Doopsgez. te Amst., geschetst in eene lykrede door A. HULSHOFF.... Te Amst., by de wed. K. van Tongerlo en Zn. en by A. v. d. Kroe. 1766.

Tekst: Hebr. XIII, 7. Achteraan lat. en nederd. ged. van HIER. DE BOSCH, G. KLINKHAMER, A. HARTSEN en W. KOPS.

BENEDICTUS SYTSES HOEKSTRA.

Eene zalige afscheyding van de aarde, volgens 2 Kon. 2 vs. 11 en 12, getoont in eene leerreden by de geleegenheyd van het.... afsterven van.... SYTSE BENEDICTUS HOEKSTRA, leer. der vriesche mennonite gem. op... Texel...., aan den Burg gedaan op.... 4 Sept. 1768 door... B. S. HOEKSTRA.. Te Westzaandam, by Harm. Jukkers de Roode. 1768.

Vooraf een »klinkdicht." Aan het einde een voor- en nagebed op rijm, en lykdichten van HIDSER SYTSES HOEKSTRA en WYTSE SYTSES HOEKSTRA, pred. te Sneek en Blokzyl. De schrijver was pred. te Westzaan.

H. OOSTERBAAN.

H. OOSTERBAAN editoribus encyclopaedici dictionarii Yverdunensibus viris clar. [1769]. 8°.

Vooraf een brief van O. aan NIC. BARKEY, gedat. Amst. 1771, waarin hij verzoekt deze zijne »Epist. de Mennonitis Amstel. eorumque doctrina" op te nemen in zijne *Bibl. Hag.*

JOANNES CUPERUS.

MARTEN SCHAGEN, doopsgez. leer. te Utrecht...., plegtig gedagt in eene lykrede, door J. CUPERUS. Te Utr., by Gerr. v. d. Veer en te Amst., by de erven van F. Houttuyn. 1770.

Tekst: Hebr. XIII, 7. CUP. was pred. te Utrecht. (Zie het volg. stuk).

CORNELIS DE VRIES.

De.... geluksaligheid allen.... leeraren en verbeteraren des menschdoms, in 't bijzonder allen.... kristen-leeraren.... weggelegd, aangewezen in ene lijkrede, ter gelegenheid van het overlijden des.... heren J. CUPERUS..., leer. d. Doopsgez. in Utrecht, Uitgespr. op.... 4den van Bloeijm.... 1777 door.... C. DE VRIES. Te Utr., bij Gerr. v. d. Veer. 1777.

Tekst: Dan. XII, 3. De schrijv. was pred. te Utrecht.

WILLEM DE VOS.

Geb. 1738. Gest. 1823.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 560, v.

Leven en character van ALLARD HULSHOFF, voorgesteld door W. DE VOS. Te Amst., bij L. van Hulst en G. Warnars. 1795. 8°.

Met aant. en ged. van H. DE BOSCH en M. SIEGENBEEK.

JAN KOPS.

Geb. 1765. Gest. 1849.

V. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 359—361.

Leerreden over den algemeenen grond van vereeniging onder de Christenen, gehouden by eene gewoone gelegenheid op den 20 van lentem. 1796 door J. KOPS.... Te Haarl., bij J. van Walre. 1797. 8°.

Tekst: I Cor. III: 10, 11. KOPS was pred. te Leiden.

JAN VAN GEUNS.

Geb. 1765. Gest. 1834.

V. D. AA, a. w., bl. 153—155.

Bede-stond op den eersten Zondag na den ontzettenden ramp der stad Leyden, op.... 12 Jan. 1807... geh. in het kerkgebouw der Remonstr., des nam. ten twee uren, door J. VAN GEUNS.... Te Leyden, bij A. en J. Honkoop. 1807. 8°.

Tekst: Jes. XXVI: 9.

GOVERT JAN VAN RIJSWIJK.

Geb. 1764. Gest. 1838.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 248, v.

Leerredenen van G. J. VAN RIJSWIJK.... Te Amst., bij de wed. G. Warnars en Zn. 1816. 8°.

Vooraf een brief aan v. RYSWYK van JAN VAN GEUNS.

Kerkelijke redevoeringen van G. J. VAN RIJSWIJK.... Te Amst., bij P. Meijer Warnars. 1825. 8°.

Met voorber., waarachter 1°. eene lijst der uitgegev. schriften van v. RYSWYK. 2°. De onderscheidene aard der euang. bedeeling en hare voortreffelijkheid boven de Mozaïsche. Eene verhand. over de grondstelling, waarop de onderscheidende leerbegrippen d. nederl. Doopsgez. gevestigd zijn. 3°. Beteekenis der benaming doopsgezind.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE DOOPSGEZINDEN.

De verdeeltheyt der tongen int leeren vant ampt der ouerheyt. In een gesprake van drie persoonen, gestelt... 1596. Int jaar 1596. 8°.

Met voorr. De 3 pers. zijn: een gereformeerde, een doopsgezinde en een neutralist.

Loopschans gemaect tot scut ende scherm van de (Ghedeeltheyt der tongen) teghen den eersten aenloop van JACOB JANSSES discipelen. Waerdoor niet alleen afgheweert maer oock.... beantwoort werdt eenighe veracht reden, die zy sonder grondt teghen t' ghemelde boecxken.... int licht hebben ghebracht. Int jaer o. H. 1597. 8°.

J. JANSZ was doopsgez. leeraar.

Protocol. Dat is alle handelinge des gesprecks tot Embden in Oostvrieslant met den Wederdooperen, die hen Vlamingen noemen, gehouden, begonnen den 27 Febr.... 1578, ende den 17 Mey.... gheeyndicht. Met een voorr. des.... hn. JOHANS, graven ende heeren tot Oostvriesl. etc., daerinne de oorsaken des gesprecks ende sommige dwalingen der Wederdooperen vermeldet worden. Item een grondtlijcke beantwoordinge tegen der Wederdooperen voorlooper hier achter bygevoecht. Wt de sassensche in nederl. sprake, door DOMINICUM JULIUM, openb. keyserl. notarium, getrouw. overgheset. Gedr. in.... Embden, by Goossen Goebens. 1579.

Nootwendige verantwoordinge ende claer bewijs wt de h. schrift tegen tgevoelen, t'welck sommige eertijts in diversche boecxkens in druck hebben wtghegheven, tot wederlegghen van de euangelische mijdinge. Ghedr. int jaer o. H. 1599. 8°.

Antwoort op een faem-roovende boeck, hetwelcke ghenaemt is: Tsamensprekinghe van drye persoonen ouer het regireus placcaet van Groninghen.... Onder verbeteringh ghestelt door WYNANT KRAS.... Men vindtse te coop by Jan Gerritsz. achter de nieuwe kerck.... A°. 1602.

Zie voor dit en het volgende *B. v. p.* No. 486 en ROGGE, *C. J. Coolhaas*. Dl. II, bl. 96.

Corte bestraffingh op d'antwoort van een sorchvuldich helt, die hem al te regireus in de wapens stelt.
Wijnant Kras, liecht op dit pas, veel leughens groot:
Waer dat het stondt, ick noyt en vondt, t'geen hy schrijft bloot.
Ghedr. int jaer 1602.

Raegh-besem, seer bequaem om.... mennonijtsche schuren te reynigen van de.... spinnewebbens.... en ydelheden eeniger geest-drijveren, Swinck-veldianen...., die op hun.... inspraken steunen tot verminderingh van 't beschreven woordt Godts. Toeghemaeckt door Nicodemus Letter-knecht van Wt-gheest. t'Amst., by J. A. Calom. 1625.

Dialogus ofte tsamen-sprekinghe...., dienende als een voorlooper tot.... Raegh-besem.... 1626.

Zie ook hierboven op C. CLAESZ.

Teghen-looper ontmoetende den meester van den Voor-looper, om 't punct des gheschils, tusschen HANS DE RYS ende NETTERT OBBES claer voor te stellen, ofte aen-wys. van d'onwaerheyden.... begaen in seecker dialogus tusschen Vrederick ende een Waterlandts-broeder...., ghesteldt door CORNELIS CLAESZ., met hulpe van HANS DE RYS. Ghedr. 1626.

Get. CHRISTIAEN VREDERIJCKX (een pseudoniem?) Vgl. het vorige.

Twee-spraeck over 't verschil van Godes h. woordt, voorghevallen in de Waterl. ghemeynte van de groote spijcker t' Amsterdam. Tot onderrechtinge der... waterl. broederen... Ghedr. voor P. Walschart. 1626.

Hetzelfde. Te hooren, voor Jan v. Rhijn. 1626.

Onbillickheyd der proceduren, ghepleeght by REYNIER WYBRANTSZ, PIETER ANDRIESZ ende CORNELIS CLAESZ., bediend. d. Godd. woordts in de groote spijcker der Waterl. tot Amst., teghen NETTERT OBBES haeren mede-dienaer. Ghesteldt door een liefh. der waerheydt.... tot waersch. van alle.... Waterlanders.... Ghedr. 1626.

Oordeel over het verschil van 't ordinaris middel van 's menschen bekeeringhe,, voorghevallen tot Amst. in de groote spijcker der.... waterlandtsche Mennisten.... Tot Hoorn.... 1626.

Zie ook *Bibl. der remonstr. geschriften*, bl. 42, v.

Cort verhael van de onderhandelinghe ende d'oorsaecke waeromme die ghehouden is tusschen eenighe leeraren.... van de gemeynten

der Vlaminghen ter cenre, ende sommige leer.... van de gem. der vereen. Vriesen en Hooghduytsche ter ander zijde. [1630]. 8°.

Zonder afzond. titel. Hierin de confessie der Vriesen en Hooghd., ondert. te Amst. den 7 Oct. 1630. Aan het einde, met doorl. pagin. en onder afzond. titel, het volgende:

Ernstighe aenporringe tot gemeynschap der heyligen om de aenghevangene heelinghe van de scheure onder de gem. CHR[1], de Vlamingen en Vriesen...., tot.... ghenesinge te brenghen, en andere gescheurde christengem. tot navolginge te verwecken. t' Amst., by Jac. Aertsz. Colom. 1630. 8°.

Brief dienende om te bewijsen, dat niemant in een ander behoort te straffen een daedt, die hy aen hem selven ofte aen den sijnen pooght te verschoonen. Gedr. tot Haarl., by H. Passchiers van Wesbusch, voor J. Albertsz tot Amst. 1634. 8°.

• Get. P. v. K. even als het volgende, in hetzelfde bandje.

Korte verklaeringhe over de texten Rom. 16 vs. 16 ende 17, 2 Thess. 3 vs. 6 ende Titum 3 vs. 10. Gedr. tot Haerl., by H. Passchiers van Wesbusch, voor J. Albertsz. tot Amst. 1634. 8°.

Korte ontschuldiginge over d'onbehoorlijcke ende al te sware beschuldiginge van P. BONTEMPS. Door P. v. K. Tot Haerl. ghedr., by Th. Fonteyn. 1643. 8°.

* Noord-Hollands rusten-burg, of ronde t'samen-spraak tusschen Goedhart en Jan Zelden-thuys, *enz.* 1649. (N°. 3542).

Den grouwel.... der sociniaensche kettery, indringende onder de vlaemsche Mennisten, ontdekt door twee schriften, die men van de haere bekomen heeft. Hierby is gevoegd een waerschouwing, uitgegeven van de sociniaensche party, met een kort antwoord daer tegen. t' Utr., by Joh. v. Waesberge. 1654.

Hierin ook de brief aan TIELMAN VAN BRACHT. Vgl. voor dit en enkele andere stukken, hierboven bl. 42.

Brief van de vlaemsche Mennisten, ontdeckende den grouwel en de kracht der sociniaensche kettery, onder haer indringende. Tot Leyden, by Corn. Banheyningh. 1654.

De brief is »Aen TIELMAN VAN BRACHT, wolwever tot Dordrecht."

Commonitio ofte waerschouwinge aen de vlaemsche doops-ges. gemeynte, binnen Amst. tegen eenige leeraren onder haer, op welcke sy wel hebben te letten, aengaende hare leere.... Door een.... lidtmaet der selve gemeynte, ten eynde dat se in.... vrede mochte behouden worden. 1655.

t' Zamen-spraeck tusschen twee vlaemsche Doops-gesinde, een Sardammer.... ende een Amsterdammer...., over.... Commonitio.... aen de vlaemsche Doops-ges. tot Amst. A°. 1655.

Renovatio van de Commonitio.... aen de vlaemsche Doops-ges. gem. binnen Amst.... Hier is ... bygevoeght een verant-

woordinge van TIELMAN TIELEN, vlaemsch leer. deser gem., tegen sijne beschuldigers, mitsg. oock een brief door hem.... geschreven aen seker vrient.... A°. 1655.

De brief van T. TIELEN VAN SITTERT is van 1 Mey 1655.

Kort begrip der principaale poincten des gheloofs, waar in ghezien kan worden, hoe veer de gheest-drijvers en Sociniaanen van het gheloof der vlaamsche Doops-ghezinde verschillen; ziende eighentlijk op het ghevoelen van dr. GALENUS. Ghedr. 1655.

Get. K. R. L. v. V.

Winckel-praetjen.... tusschen twee persoonen in een barbiers winckel, den eenen gedoopt en den anderen.... ongedoopt, over.... de oneenigheden die onder de.... Vlamingen.... geresen zijn; waer in.... ontdeckt wordt het gevoelen van GALENUS ende sijn complicen...., voor diegene die.... niet konnen gelooven, dat sy het socinaensche gevoelen zijn toegedaen. t' Samengestelt door Genasarium, Somer. A°. 1655.

Eenige bedenkinge die gegeven worden aen enige dienaren der Vlaemsche doops-ges. gem. tot Amst...., opdat sy haer niet meer soo light tot alle saecken laten bewilligen, die haer.... werde voorgestelt. 1657.

De weerloose oude kercke, na soo veel slechter eeuwen eyndelyck wederom met recht bevestight, d. i. laatste antw. des.... aanmerckers op des.... versamelers XIII versamelingen van de magistraat, dwingende macht, levens-straffen en oorloogen, als den christenen vry zijnde, uyt dewelcke nu.... blijcken kan, dat de magistraat dwingende macht.... den waaren christenen noyt van CHR°.... toegelaaten zijn [1658].

Vooraf een register.

Korte.... waerschouwinghe voor alle.... die in handen mochten krijghen.... Een belydenisse aeng. de voorn. leer-stucken des christ. gods-dienst door G. v. ALDENDORP.... Gestelt door eenige broederen van de vlaemsche mennot. gem.... binnen Uytrecht. Gedr. voor den autheur. 1659.

Zie boven bl. 62.

Epitheta op de lasterdichten van de.... pasquilstroijers der.... Socinianen, (en inzonderheid tegens.... Het nieugeboore pausdom...) tegens.... ijverige voorstanders der oude christenheid, om.... te verantwoorden.... van hare.... onbeschaamde.... leugendichten, by haarluiden.... in 't licht gebragt; ende beantwoord door eenen kathol. glazemaker, geref. brilleman, armin. kramer, luit. spekverkooper, waterl. boer ende een vlaamschen zakkendrager. Tot Utr. gedr., by Ger. de Macht. 1661.

Op rijm.

Toetze over 't vonnis van Uytrecht, by de vlaemse Doopsgesinde uytgesproken over hare mede-leeraren. t' Amst. gedr., by Jac. Volckertsz. 1661.

Copye van de beschulding die R. HOOGVELT.... en sijn medestanders overgelevert hebben aen eenige oudtsten en leeraren der Doopsgesinde...., tot Uytrecht ontboden, tegens GORIS HENDRICKSZ., JOH. ANDRIESZ., AR. VAN HEUVEN en dr. W. VAN MAURICK, leer. der Doops-ges. ter selver stede. t' Amst. gedr., by Steven v. Lier. [1661].

Verhaal van 't gene.... besloten is in de by-een-komste tot Leyden, door eenige doops-gez. leeraren en diaconen, die men Vlamingen noemt, tot dien eynde uyt versch. plaatzen vergad. in ... Junii 1660. t' Amst., voor J. Rieuwertsz. 1661.

Het nieuwe geboren pausdom, geteelt uit het laast gehouden menniste sijnode van Leiden, en haar eerste vrucht vertoont aan de... Doopsgesinden van Uitrecht. In Aug. A°. 1661.

Gedicht op een blad f°. get. M. D. A.

Raed tot rust aen de vlaemsche gemeynte tot Amst. t' Amst., ter druck. v. Piet. la Burg. 1661.

Get. Amst. 16 Jan. M. A. H. A.

Copye van seecker vreden concept, tusschen de waterlantsche en vlaemsche doopsges. Christenen. Door een vlaemsch aen een waterl. broeder geschreven. t' Amst. gedr., by Steven van Lier. 1662.

Het licht op den kandelaar, dienende tot opmerkinge van de voorn. dingen in.... De verborgentheden van het rijke Ghodts &c. tegens GAL. ABRAHAMSZ..... door W. AMES. Gedr. voor den autheur. 1662.

Zie de geschriften van AMES hierboven bl. 44.

De aanteikeningen van C. GENTMAN.... over een Belydenisse aang. de voorn. leer-stukken des chr. godsdienst, gesteld door G. v. ALDENDORP... overwogen, beantw. en wederleid. Tot Amst., bij Kl. Franssen. 1662. 8°.

Vgl. hierboven bl. 62. Aan het einde een „Aanspraak aan GENTMAN" op rijm en register. GENTMAN schreef hiertegen (Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1).

Zedighe overweginghe over den toestandt der jegenwoordighe onlusten.... in de vlaemsche doops-ges. gem. binnen Amstelredam, kortelijck.... voorgesteldt tot onderrechtinghe der onkundighe en herstellinghe van ruste in deselve gemeente. Tot Haerlem, by Passch. v. Wesbusch. 1663.

Reductie van de.... deductie ofte Zedige overweginge van den toestant der jegenw. onlusten en geschillen in de vlaamsche doops-ges. gem. binnen Amst. gemaeckt... Tot.... herstellinge van ruste in deselve ghemeente. t' Amst. voor J. van Someren 1663.

Zie het vorige.

't Gescheurde schaaps-kleedt van dr. GALENUS ABRAHAMSZ. Tot Leyden, voor Anth. v. Borselen. 1663.

Lammeren krijgh, anders Mennonisten kercken-twist, verhandelt door vlaams Mennonist, een Remonstrant, waterlandts broeder en een Collegiant. Tot waerschouw. A°. 1663.

Waerschouwinge aan de ledematen der vereen. vlaemsche, duytsche en vriesche gemeynte binnen Amsterdam. t' Amst., by P. Arentsz. 1664. *In plano.*

Trouwhertige waarschouwinge aan de ledematen der vereen. vlaamsche, vriesche en hooghd. gemeente binnen Amsterdam [1664].

Get. W. C. L. Zonder afzond. titel; aan het einde „t' Amst. voor J. v. Someren."

Antwoordt op de Waerschouwinghe [1664].

Zonder afzond. titel, gedat. 2 Febr. en uitgeg. te Amst. bij J. v. Someren.

Gheleyd-draat voor de vlaemsche doops-ges. gem. tot Amst., om haer te geleyden uyt den doolhof der verwerringen, daer zy door de strijdige gevoelens van haer leeraren zijn ingeraekt. t' Amst., by Piet. la Burgh. 1664.

Samenspraak tusschen Klaas Koopman en Dirk Timmerman, voorgevallen op de Admiraliteytswerf tot Amsterdam [1664].

Zonder adres.

Philosoofsche t' samenspraak tusschen Wybrandus Reynerus en Willem Klaasz. Loopes [1664].

Zonder adres.

Ondersoeck of provisioneel antwoordt van de dienaren der vereen. vlaemsche, hoogh-duytsche en vriesche doopsgez. gemeente over de.... Vreden-presentatie door Dr. Galenus Abramsz. en medestemmers aeu (*sic*) de selve op.... 26 Julij gedaen. In Amst., voor J. v. Someren 1664.

Ondert. door Is. van Vrede, G. Kuyken en G. van Geleyn.

Vredepresentatie en nader antwoort van de dienaren der vereen. vlaemsche, hoog-duytsche en vriesse doopsgesinde gemeynte tot Amsterdam, op de.... Vredepresentatie door d. Galenus Abrahamsz en mede-stemmers aen de selve op.... 26 Julij gedaen. t' Amst. gedr., by Piet. la Burgh. 1664.

Get. d. T. G. van den Wyngaert, Is. v. Vreden, G. Kuyken en J. Soutman.

Aanmerkingen op de.... Vrede-praesentatie door T. G. van den Wyngaart en sijn medestemmers aan haar mede-dien. overgelevert, waar in haar ongegronde bewerkinge en 't gebruyk der confessien kortelijk worden ondersocht. Opgestelt door een liefh. der waarheyt en christ. vryheyt. t' Amst., voor J. Rieuwersz. 1664.

Broederlycke aenspraeck aen de twistende vlaemse doops-gesinde gemeente tot Amsterdam. Tot Leyden, by Symon Cornelisz. v. d. Steyger. 1664.

Besluyt van de vereen. vlaamsche, vriessche en hoochd. gemeente, in hare.... vergader-plaats eendrachtelijk op.... 3 Aug. 1664 binnen Amsterdam genomen; mitsg. een vertooch van eenige broederen derzelver gem. aan hare mede-broederen. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Copie van de resolutie die op het afslaen van de billijcke versoecken eyndelicken aen Dr. GALENUS ABRAHAMSZ. en sijne mede-stemmers op.... 21 Febr. is voorgelesen en den 28 ... schriftelick overgelevert. t' Amst., by J. van Someren. 1664.

Ondert. door JAN JANSZ. VAN GESTEL den ouden en nog elf andere.

Copie van het schriftelijck voorstel, 't welck dr. GALENUS ABRAHAMSZ. door order van het meerderdeel der dienaren, op... 1 Junij... de broederen der vlaemsche doopsges. gemeente getracht heeft over te lesen; waer in.... de gem. een.... middel wordt aengewesen om sich.... te versoenen en.... stichtelijck.... tot het gebruyck des h. avondtmaels te komen. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Get. door JEYE JEYESZ en elf andere.

Antwoort van de dienaren der vereen. vlaamsche, hoog-duytsche en vriesse doops-gesinde gemeynte tot Amsterdam, op de.... Copie van het schriftelijck voorstel, 't welck D. GALENUS ABRAHAMSZ. op.... 1 Juny.... de broederen der vlaamsche doops-ges. gem. getracht heeft voor te lesen. t' Amst., by P. Arentsz. [1664].

Ondert. door T. G. v. D. WYNGAERT en nog negen andere.

Waerschouwinge voor het.... Oog-water, waer in de waerheydt van de aenmerckingen op de Vrede-praesentatie wordt verdedight en de.... mis-stellingen van dit Oogh-water kortelijck worden aengewesen. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Get. H. v. B. Zie boven bl. 67.

Recommandatie van t' Oogh-water voor de vlaemsche gemeynte, ofte antwoordt op de lasteringhen, door dewelcke J. O. VAN HALMAEL ende M. COMANS, in haer Tweede waerschouwinge den autheur van het Oog-water trachten tot een pasquil-maker te maken. t' Amst., by J. van Someren. 1664.

Zie boven bl. 66.

Den verdraaghsamen christen, zijnde het gevoelen van.... vermaerde mannen aengaende de vryheyt van in een en deselve gem. verscheydelijck te gevoelen; of de onderlinge verdraeghsaemheyt.... over de leere. Item yets rakende d' authoriteyt der confessien.... En een brief door T. G. v. D. WYNGAERT.... over dit punct. 't Welck dienen kan tot onderrechtinghe van die dien. d. vlaemsche, duytsche en vriessche doopsges. gem. tot Amst., dewelcke.... dese.... gem. van een poogen te scheyden. Oock een t' samenspraeck gestelt door B. LAUREN.... Door een liefh. van vrede. Tot Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

Vooraf een gedicht van JOOST HENDRICKSZ.

Vrede-presentatie uyt den naem van het meerendeel der dienaren der vereen. vlaemsche, duytsche en vriessche gemeente aen die dien. de welcke.... tegenwoordigh een besondere vergaderinge houden. Tot Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

Ondert. door D. SPRUYT, J. ARENTSZ en G. KOECK. Achteraan nog de „Copie van de waerschouwinge" van 27 July en de „Copie van het versoeck" van 14 July.

Antwoort van S. A. aan T. v. B. op de ernstige vermaan-brief gedat.... 20 Jan. 1664 in Dordrecht [1664].

Op een blad f°. Gedat. Amst. 1 Febr. Zie ook boven bl. 67.

Waterlandtsche gemeyntes vrede-presentatie aen de vereen. vlaemsche gemeynten &c. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Gedat. 28 Sept. 1637 en ondert. door de oudsten en leeraars der vereen. duitsche, friesche en waterlandsche gem.

Antwoort op de Vrede-presentatie gedaen door de waterlantsche aen de vlaemsche, duytsche en vriessche doops-gesinde gemeentens, te samen gestelt door Dr. GALENUS ABRAHAMSZ. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Get. door TOB. VAN DEN WYNGAERT en zeventien andere.

Rechtveerdige weeghschael voor de christ. gem. die men noemt de vereen. vlaemsche, vriesche en hooghd.... tot Amst., toegestelt door... seker t' samenspraeck van een protestant en een collegiant...., in 't byzijn van een remonstr. en waterlants broeder...., ten eynde men... soude konnen sien aen wiens kant het recht der waerheyt... overslaet.... Streckende alles tot opbouwinge van liefde.... onder deselfde gemeente.... t' Amst., gedr. by Herm. Aeltsz, en zijn te bekomen by P. Arentsz. 1664.

Get. W. C. L.

Goliadts swaart of PIETER BALLINGS soogenaamde Nader verdediging van de regering der vlaemsche doops-gesinde gem. binnen Amst. Uyt sijn eygen gronden wederlegt. t' Amst., by Ar. v. d. Heuven. 1664.

Vgl. hierboven bl. 66.

Ondersoeck op de protestatie van JEYE JEYESZ, op den 15 Juny 1664 gedaen in sijn predicatie, uyt de woorden I Cor. XI, 18.... t' Amst., ter druck. v. H. Aeltsz van J. v. Someren 1664.

Achteraan „Copye eenes briefs," get. M. H. den Ouden.

Copie van twee brieven, ingestelt door H. de B., een leeraer en outste van de vlaemsche gemeente tot Bortschet.... niet verre van Aken, en op de beschuldigingen over dr. GALENUS en andere gedaen, gesonden aen J. V. L., een der dien. die in.... 1664 van deselve gem. haer hebben afgescheyden; waerin de christ. verdraeghsaemheyt.... verdedight wort, en getoont dat men om verschillen, die de gronden der godtsaligheyt niet om verre stooten...., niet behoort te scheuren.... t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Kort verhael van eenige.... gheschillen, die onlanghs zijn voorgevallen.... onder de vlaemse Mennoniten tot Haerlem, ten diensten van vele vromen herten aldus gedaen door een liefh. van vrede. Tot Haerl., by P. van Wesbusch 1664.

Handelinge der Doops-gesinde genaemt de vereen. vaemsche (*sic*) en duytsche gemeynte, ghehouden te Haerlem A°. 1649. In Junij. t' Amst., voor P. Arentsz. 1664.

Ondert. door P. VAN DER KINDERT. Vgl. hierboven bl. 59.

Haarlems schuit-praatje, voorgevallen tusschen Jacob Recht-uit en Dirk Dryver. t' Amst., by de drukker. A°. 1664.

Straat-praatje tusschen J. Recht-uit en D. Dryver, van de Haarlemmerpoort na den Dam. [1664]. *Een blad f°.*

Wandel-praetje voorgevallen tusschen Live. de Vreede en Douwe van Vreede. In de onvreedige tijdt. Tot Haerl. gedr. in 't troebel-jaer, met consent van 't leydsche synodus. A°. 1664.

Get. De Liefde verwint al.

Oog-merk van de oudtstens en leeraren, die sich noemen gemeene lants-opsienders der vereen. vlaamsche vriesche en hooghd. doopsges. gemeentens in Hollandt, ontdekt door hun onderling verbondt, gemaakt.... tot Uytrecht.... 9 Sept. 1664. t' Amst., by J. Rieuwetsz (*sic*). 1664.

Het oprecht verbondt van eenigheydt, dat tot Utrecht vernieuwt.... is, in de bij-een-komste tot Leyden, gehouden in.... Oct. 1664 door eenige mennoniste-leeraren en diaconen der vereen. vlaamsche. vriessche en hooghduytsche doops-ges. gemeentens, die uyt verscheyden buytenplaatsen waren ontboden.... Met minnelijcke aanbiedinge aan alle die soo gesint zijn. Tot Rott. gedr., in 't jaar 1664.

De voorr. is ondert. door B. VAN WEENIGEN en J. BOENES. Zie ook hierboven bl. 66.

Aenspreke ende vriendelijcke noodinghe van een lidt van de gereform. kercke, de bruydt CHR[I], aen de apostoolsche Mennoniten, om haer van de poolsche en sociniaensche schijn-heyligen te begeven tot de rechtsinnige apostolische kercke der Gereformeerden. Door C. D. C. liefh. van waerheyt en vrede, uyt naem van mijn lieve Bloet-bruydegom in 't Hogeliet. t' Amst., by Gerbr. Schagen. 1664. *In plano.*

De aan-teikeningen (over de Belydenisse van G. VAN ALDENDORP.... aeng. de.... leer-stukken des christ gods-dienst) krachteloos.... verdedigt door C. GENTMAN.... t'Uytr. voor hem en zijne mede-standers gedr. 1665. 8°.

Met bladwijzer.

Noodighe aenmerckinghen op het soo ghenaemde Verbondt van eenigheyt, dat tot Uytrecht ontworpen zijnde, ver-

nieuwt ende vastghesteldt is in de by-een-komste tot Leyden, gehouden in.... Oct. A°. 1664.... Tot Haerl. ghedr., by P. v. Wesbusch. 1665.

Achteraan: „Ontdeckingh van het oogh-merck der in-stelders van het verbondt van eenigheyt." Op rijm.

Oud gebruyk van de vryheydt van spreeken in de gemeente der Doops-gesinden, vertoont in de verantwoording der zelfder aan degeene welke vragen, waarom zy niet meede in de kerken gaan? A°. 1661 in het hoogd. gedrukt by Chr. Froschouwer. Uyt het hoogd. vert. Hier.... achter.... een uyttreksel uyt de kerken ordonnantie van MARTEN MICROEN. In de voorr. werd geantwoord op het leytse verbond, door B. v. WEENIGEM en J. BOENES uytgegeven. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1665.

Copye van XII artijck. by de hn. burger-m. ende vroedtschap der stadt Uytrecht.... aen de dienaren van de vlaemsche gem. voorgehouden om te beantwoorden met jaa of neen. Tot Uytr. gedr., by Christ. Leer 1665.

Het Compromis tusschen dr. GAL. ABRAMSZ. nevens sijne medestanders en TOB. GOV. VAN DEN WYNGAERT nevens syne medestanders, waer in te sien is de ghewichtigheydt van de redenen, waerom doct. GALENUS.... niet voort procederen wilt, ten uyt-eynde van de.... differentien onder haer.... geresen. Tot Amst., by J. Rieuwertsz. 1665.

Get. J. G.

Concept van Ceulen, van den eersten Mey A°. 1591. Te Vliss., voor Geleyn Jansz. 1666. 8°.

Eenige aenteyckeningen uyt de ernstige aen-porringhe tot gemeynschap der heyligen, om de.... heelinge van de scheure onder de.... Vlamingen en Vriesen.... tot.... gheneesinghe te brenghen.... Eerst ghedr. by J. A. Colom 1630, ende nu tot Vlissinge, voor Geleyn Jansz. 1666. 8°.

Handelinge der ver-eenigde vlaemse en duytse doops-ges. gemeynten, geh. Haerlem, a°. 1649 in Junio. Met dry confessien aldaer.... aengenomen. Tot Vliss., by Geleyn Jansz. 1666. 8°.

Demonstratie..... dat COENR. VAN VOLLENHOVEN ende sijne medestanders de scheydinge in de vlaemsche, vriesche en hoogdd. doopsges. gem.... tot Haerlem heeft gemaeckt...., dat dr. W. VAN MAURIK met de sijne tot Uytrecht de.... vrede.... heeft verbroocken, ende dat dr. GALENUS ABRAHAMSZ. en sijne helpers tot Amsterdam.... de vrede niet en wil.... Gedr. tot Haerlem, by Mich. v. Leeuwen. 1667.

Met voorr. gedat. „in Haerlem 28 Mey," en een ged. getiteld „Proteus in de kerck."

Dagh-tekeningh van de son-eclips.... gesien tot Amsterdam op de cingel, in 't laatst van.... 1669 en in 't begin van.... 1670, door

de twee geweldige planeten VAN VREEDE en EYSSEN; tot droefheyt van alle die onder hun gebooren sijn. Gedr.... 1670.

De bedoelde personen zijn ISAACK VAN VREEDE en Mr. PIETER EYSSEN.

Sedige-verantwoordinge, voor-gelesen.... 26 Dec. 1669 in de doopsges. kerck (die men.... de waterlantse noemt).... van eenige liefhebbers der waerheyd uytgegeven. t' Alckm., by Adr. Hasersouw. 1670.

Aanmerkingen over de Sedige verantwoordinge, voorgelesen.... 26 Dec. 1669 in de doops-gesinde kerk tot Alkmaar, die men de waterlandze noemt. Tot.... waarschouwinge van alle.... vreed-lievende doops-ges. Christenen. t' Samengestelt door Irenaeus Philalethius t' Alkm. gedr., by Jac. Ysbrantsz. 1670.

Vooraf eene »Missive aan C. H., bedien. des h. euang."

Remonstrantie en deductie over de leere en conventiculen der Mennisten der stede Deventer. Uyt name des kerckenraets geexhibeert aen de.... magistraet derselver stede...., 17 Oct. 1670. Tot Dev. voor Joh. Carolinus. 1670.

Achteraan »Tot Dev. gedr. by Jan Colomp."

Redenen waerom de ed. achtb. magistraet den Mennisten tot Deventer niet magh toelaten conventicvlen te houden. Door een liefh. van waerheyt en van rechte vryheyt. A°. 1670.

J. BECIUS schreef hiertegen eene *Wederleggingе* (Vgl. *Afd.* 1).

Nootwendige ontschuldinge op het boeckjen.... Redenen waerom de... magistraet de Mennisten tot Deventer niet magh toelaeten conventiculen te houden. Gedr. A°. 1670.

Zie ook hierboven bl. 70.

Rechtmatige bestraffinge aan ABRAHAM WILLEMSZ. KREMER over sijn boeckje.... Noodtwendighe ontschuldinge. Waerby.... ghevoecht is: een noodige.... vermaninge aan de.... dwalende Mennoniten deser stede. Gedr. 1670.

Schriftelyke handeling tot christel. vereeniging.... tusschen een gedeelte der waterlandtsche, doopsgesinden en de remonstr. gemeente tot Rotterdam. Na de authentijke stukken gedrukt. Tot Rott., by Corn. Jacobsz. den Abt. 1671.

De voorr. is ondert. door ALB. HOLTHENUS, S. LANSBERGIUS, G. VORSTIUS en CHR. HARTSOEKER, remonstr. pred. te Rotterdam. Zie voor dit en de volgende stukken ook *Catal. Stuk I, Afd.* 2. bl. 91 v.

Christelyke vrede-handeling by wisseling eeniger geschriften, tusschen de waterl. doops-gez. en de remonstr. gemeente tot Rotterdam. Met byvoeginge van eenige.... brieven.... Tot Rott., by Iz. Naeranus. 1671.

Uitgegeven door de vijf pred. der waterlandsche gemeente. De brieven zijn van ARN. POELENBURG aan G. BRAND, van den kerker. der Remonstr. te Utrecht aan den remonstr. kerker. te Rott., en van de remonstr. pred. te 's Hage aan denzelfden.

Een praetje over tafel, tusschen een Remonstrant, waterlandts-Doopsgesinde ende den waerdt, behelzende consideratien over den vrede-handel, nu tusschen de Remonstranten en de waterlandsche Doopsgesinden tot Rotterdam voorgevallen, waarvan sy nu beyderzijds de stucken hebben uytgegeven; betoonende oock.... de rechte natuur der onderlinge verdraeghsaemheydt, en hoe die beyder zijden gepractiseert wordt. Tot Amst., voor een liefh. van de onderlinge verdraaghsaemheydt. 1671.

Schriftuurlycke waerdeering van het hedendaeghsche predicken en kerckgaen, vertoonende dat het geen van beyden past, aen degenen die de vryheyt van spreken in de gemeente en d' onderlinge verdraeghsaemheyt voorstaen, dienende tot beantwoording van het Praetje over tafel....; by welcke occasie ondersocht wordt, of de.... verdraeghsaemheyt vereyscht, dat de.... Remonstranten, Doopsgesinden en andere moderate gesintheden, met malkanderen tot een lichaem behooren te vereenigen. In 't jaer.... 1672. Voor de liefh. van de rechte.... verdraeghsaemheyt.

Op den titel van alle mij bekende exemplaren van dit pamflet — en ik zag er vele — is boven de woorden „In 't jaer.... 1672" iets uitgesneden.

Heylzamen raad tot christ. vrede.... aan alle christenen, die elkanderen de broederschap waardig oordeelen. Benevens een na-reden, *enz.* [1672]. (N°. 5790).

Grondt-steen van vreede en verdraegsaemheyt, tot opbouwinge van den tempel CHR^I. onder de Doops-gesinde, geleydt in een nader aenspraeke, aenbiedinge, gemeen makinge en verantwoordinge, des dien. van de vereen. waterlantsche en vlaemsche gemeentens, op.... 18 July 1674 binnen Amsterdam; aen de leer. diac. en ledem. d. waterl. en vl. Doops-ges., dewelcke in die vereenginge tot noch toe niet verwillight hebben. t' Amst., by J. van Veen. 1674.

Get: „uyt den naam der vergaderde leer. en diac. tot Jisp 1674 25 Oct. uytgeg. en ondert. door PIETER JANSZ. STAPPER, JAN JANSZ. KEESKOOPER, PIETER APOSTOOL, ENGEL ARENTSZ. VAN DORREGEEST.

Hypercriticum. Aen de kamer der vlaemsche, etc. Doopsgezinden. Door G J O K B. Gedr. v. d. autheur 1674, en zijn te bekomen by Michiel Pietersz. (*Amst.?*).

Inhoudende verschillende gedichten met kantteekeningen.

Samenspraeck tusschen een steman en huysman, wegens sekere voorvallen, nu onder de Doopsgesinde in Waterlandt ontstaan, en van de onwettigheydt van het afsetten van den.... leeraer der waterlandtsche Doopsgesinde PIETER PIETERSEN OP DE KOOGH. Uyt de eygen schriften der Doopsgesinden en andere gesintheden.... aengewesen, welcker namen op 't volgende bladt worden uytgedruckt. In Waterlandt voor de liefh. d. waerheydt. 1675.

Vrage van de waterlandtsche mennonitische opsienders en diaconen

tot Rotterdam, aen de vereen. vlaemsche, vriesche en hooghd. doopsges. Christenen in deselve stadt, of sy oock genegen zijn om met haer in onderhandelinge.... te komen, ende.... te vereenigen; ende de antwoorde daer op van de vereen. vlaemsche gem. Midtsg. de aenmerk. van de waterl. opsienders ende diak. op die antwoorde. Als oock een nader antwoorde.... op die aenmerk. Gedr. voor de liefh. der Doopsgesinde. A°. 1676.

De quynende kercke der waterlandse Doopsgesinde tot Wormer-veer, ofte een kort en waerachtig verhael van 't geen in deselve gemeente omtrent de dienaeren is voorgevallen, in.... 1669 tot.... 1676 toe. Gedr. voor d' autheur en zijn te bekoomen t' Amst., by J. van Veen. 1677.

't Onchristel. handelen, [der (soo genoemde) oude vriesche doopsges. gem., (of anders 't volck van P. J. Twisk) haar vergader-plaats hebbende in de Oude Nieuwstraat, tot Amst.;] tegen M. M. en L. J., gewesene broederen derselve. In 't jaar 1680.

Met voorr. en registers. Vooraf een brief aan P. J. Twisck, get. M. M. en L. J. en gedat. Amst. 13 Feb. 1679.

Broederlijke onderhandeling van de waterdoop, tusschen Klaas Stapel en Frans Kuyper, in welk met eene van het bloed- en verstikte-eeten, alsmeede van het voetwassen word gehandeld, ende.... weederleijd de noodzaakelijkheijd van de waaterdoop, door Volkaart Visser tegen F. Socinus staande gehouden. Hier is noch bijgevoegt een aanwijzing van D. Zwikkers groove misslaagen in zijn Openhartige vertooning &c. teegen L. Klinkhamer begaan. Tot Rott., by Piet. Terwout. 1680.

Vooraf een »Kort begrijp."

Verscheyde redenen waerom het overstorten nu ter tijd, en in dese landen, also wel en beter voldoet, hetgeene uyterlijk in de christ. waterdoop vereyscht word, als het onderdompelen. t' Amst., by P. Arentsz. 1685.

Met voorr. get. J. d. B.

Aanmerkinge op de.... uytbiedinge der.... opsienders van de vergadering op de Prinse-graft.... in de zon, aan de.... opsienders van de vergad. op de Keysers-graft in de gewesene glas-blasery. Als oock... extracten uyt het cas-boeck der weesen, van de wees-vaders gedaan. [1690].

Korte.... aanwijsinge van de proceduren die gehouden zijn tegen dr. J. de Bakker, door eenige dienaren van de vereen. mennonite gemeynte...., by 't Lam en by den Toorn, voorgevallen op.... 30 Sept. 1691. Door een liefh. d. waarheyd. In 't jaar 1691.

Achteraan een »Nader ondersoek" get. H. B.

Relaas of verhaal van 't geen is voorgevallen met de dienaars van de vereen. waterl. en vlaamsche gemeynte en doct. J. de Bakker,

nevens een korte bedenking over den ban, bysonder aan doct. GALENUS te bedenken gegeven. In 't jaar 1691.

Vooraf een brief get. N. N.

Zedige verantwoording der Mennoniten op zeker Placcaat, door de.... regeerders der stadt Bern tegen de.... Wederdoopers uitgegeven. [1696].

Get door W. v. MAURIK. J. WILLINK JANSZ., ABR. JAC. FRIES, FR. v. AKEN, H. SCHYN, J. VORSTERMAN, C. BEETS.

Christelyke bedenkingen over en tegen de aanmerkinge van H. SCHYN op het formulier van.... toelating tot het h. avondmaal.... op eigen proef, by sommige Doopsgesinden ingevoerd.... en van hem gewraakt.... Met een appendix.... Door een liefh. van de algem. christ. verdraagsaamheid. t' Amst., by Bar. Visscher. 1701. 8°.

Vóór den *Appendix* een gedicht getiteld: „Veylige weg ter zaligheyd."

Copye der onderhandelingen tot vereeniging van de waterlandze- en vriesse- doopsgez.-gemeentens in Hoorn. [1728].

Zonder afzond. titelbl. Het laetste stuk is get. Pieter ADRIAANSZ. HOUTTUIN.

Onderzoek over de oudheid en schriftmaatigheid van den kinderdoop, waarin de redenen, vervat in de Bedenkingen en verhandelingen over dit onderwerp, onlangs in 't licht gegeven, ter toetse gebragt worden. Te Leiden, by Jac. van der Kluis Pz. 1740. 8°.

Uit de voorr. van den onbekenden doopsgez. schrijver blijkt, dat voor de auteurs der *Bedenk. en Verhand.* ter aanprijz. van den kinderdoop twee remonstr. pred. werden gehouden.

Nootwendige voorzorg der.... staten.... van Vrieslandt tegen de inkruipende socinianerye, of beantwoording der deductie van de gecomm. der christ. doopsgez. gem. dier provincie voor het recht van vryheit in zaken van godtsdienst. Te Leeuw., by Tob. v. Dessel. 1741.

Nader verklaring wegens het oogmerk en den inhoud der Nodige voorzorg, tot beantwoording van enige vragen die men.... heeft voorgestelt. Te Leeuw., by Tob. v. Dessel. 1741.

Achteraan: Te Harl., by Folk. v. d. Plaats. 1741.

Aanmerkingen op het vers van PETRUS HOFSTEDE JOH.ZN, pred. te Anjum, genaamd: De waarheid in Friesland tegen de aanslagen der kettery verdedigt, enz. [1742].

Aan het einde: „zyn te bekomen te Haarlem, Leiden" enz.

Extract uit het resolutieboek van de.... staten van Friesland en derzelver aanschryving aan de prof. v. d. theol. fac. tot Leyden, Utrecht, Franeker, Groningen, Harderwyk, mitsg. aan de.... classen van Friesland, en daer op gevolgde stukken.... rakende het.... boek van J. STINSTRA, leer. d. Doopsgez. te Harlingen, over de natuur en gesteltheid van Christus koningryk.... enz. Op order van....

gedep. staten aan het licht gebragt. Te Leeuw. gedr., by Tob. van Dessel. 1742.

Vooraf: bladw. der stukken.

Ontwerp van vragen voor de Woensdag oeffening by de Doopsgez. in de Zuyder vergaderpl. te Wormerveer. Begind den Nov., 174 's avonds ten uuren. Te Amst., by Korn. de Wit.

Requesten aan de.... staten van Friesland, ingegeven in.... Maart 1742, door de Doopsgezinden van de zelve provintie. Te Amst., by Korn. de Wit. 1742.

Tegenwoordige staet der Doopsgezinden of Mennoniten in de Vereen. Nederlanden, waaragter komt een berigt van de Rynsburgers...., beide ter vertooninge van de leer, uiterlyken toestand en godsdienstige gebruiken dezer kerk-genootschappen, nevens een verhael wegens den oorsprong en voortgang van de jongstleden geschillen der eerstgemelde met de leeraers der geref. kerke. In 't hoogd. beschr. door.... SIMEON FREDERIK RUES. Vert. en met aentek.... vermeerdert. T' Amst. by F. Houttuyn. 1745. 8°.

Met voorr. van den schrijver, gedagt. Leiden 26 Julij 1742.

Geloofsbelydenisse der Doopsgesinden, bekent onder de naam van oude Vlamingen, hunne societeits vergad. houdende in de Botteringe-straat te Groningen.... Te Gron., by Piet. Bandsma. 1755. 8°.

Missive van de societeit der doopsgez. gem. in Friesland en Groningen, geschreeven aan de doopsgez. Christenen, welke zich uit Dantzig hebben nedergezet, in de staaten van.. CATHARINA DE GROOTE.... Te Leeuw., ter drukk. van Joh. Seydel. [1788]. 8°.

COLLEGIANTEN.

J. KLINKHAEMER.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 229.

Vryheydt van spreecken in de gemeynte der geloovigen, beweesen met geboden, exempelen, redenen, weerlegging van tegenwerpingen, door L. KLINCKHAEMER. Tot Leyden, by Is. de Waal. 1655. 12°.

Met zeer uitvoerige „aenspraeck aen den leezer." In vier hoofdst. verdeeld.

Verdediging van de vryheyt van spreken in de gemeente der gelovigen ofte een antw. waar in de argumenten welcke Is. PONTANUS.... tegen de selve heeft uytgegeven, worden ondersocht ende de waarheydt der geboden.... van de vryheydt meerder bevestigt. Door L. KLINKHAAMER. t' Amst., ter druck. van Dan. Baccamude. 1662.

Met voorr. en register. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 51 alsmede op PASSCHIER DE FIJNE. *Kort ondersoeck.*

Losse en quaade gronden van de scheur-kerk eeniger.... Collegianten tot Rhijnsburg, gelegt a°. 1686; naaktelijk ontdekt en verbroken door L. Klinkhaemer. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1686.

JOHANNES BREDENBURG.

v. d. Aa, a. w. Dl. II, bl. 1220, v.

J. Bredenburgii enervatio Tractatus theologico-politici, una cum demonstratione, geometrico ordine disposita, naturam non esse Deum, cujus effati contrario praedictus tract. unice innititur. Rot., ap. Is. Naeranum. 1675.

Tegen Spinoza.

Een praetje over tafel.... behelz. consideratien over den vrede-handel.... tusschen de Remonstr. en waterl. Doopsgez. tot Rott.... Tot Amst.... 1671.

Zie ook hierboven bl. 93 en *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 92.

Dubia et nodi, of twijfelingen en swarigheden, door J. B. Voorgestelt aen Joannes van Kuyck, met versoeck dat hy, die een voorstaender van de dryeenighfyt (*sic*), met het gevolg van die wesen wilt, deselve gelieve op te losschen, of misschien, als hy die wel sal opgeloscht hebben...., te beter mochte gelooft worden. Tot Amst., gedr. voor d. autheur. 1683. 8°.

J. Bredenburgs noodige verantwoording op de ongegronde beschuldiging van Abr. Lemmerman. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1684.

Vgl. hieronder op Lemmerman.

J. Breedenburgs verhandeling van de oorsprong van de kennisse Gods en van desselfs dienst, alleen uyt de.... reden afgeleyd, buyten alle openbaringen...., van welken hy hier verklaart, dat men daar uyt niet kan bewysen, dat 'er een God is.... Waarvoor een schriftje van Barent Joosten Stol gevoegd is.... t' Amst., by Cl. Schaft. 1684.

Schrift. onderhandeling tusschen.... Ph. v. Limborg.... ende J. Breedenburg, rakende 't gebruyk der reden in de religie.... Tot Rott., by B. Bos. 1686.

Zie ook *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 55.

J. Bredenburgs korte aanmerk. op de brieven van.... Ph. v. Limborch.... aan P. Smout en N. N., rakende het geschil van 't gebruik der reden in de religie tussen.... P. v. Limborch en J. Bredenbnrg (*sic*), waar by komen eenige stukken.... Tot Rott. gedr., by B. Bos. 1686.

Lykzang op het afsterven van.... Jan Denysz Verburg, gest. binnen Rott., den XXI en begraven den XXV van Wijnm. MDCXCI.

Lykgedachtenis van.... JOACHIM OUDAAN, overl. binnen Rott., den 26 en begraven den 30 van Gras-m. MDCXCII.

Met nog andere lijkdichten.

J. BREDENBURGS demonstratie van 't eeuwig nootzakelijke Iet, dat niets by geval, dat is zonder Godts besluyt.... geschiet, op nieuws oversien.... Hiernevens een betoging dat A. LEMMERMAN met recht... zo lang voor een ongelovige.... moet worde gehouden, tot dat hy dese demonstratie.... zal hebben opgelost. A°. 1694.

J. BREDENBURGS scherm voor de stekende zon der amsterdamsche Mennisten of verdediging der verdraagzaamheit, tegens de.... misduidingen van dr. H. SCHIJN en L. BIDLOO, voorst. d. Doopsgez., hunne vergad. houdende binnen Amst., op de Zingel in de Zon. Te Rott., by Piet. v. d. Veer. 1701.

Op rijm.

JOACHIM OUDAAN.

Aanmerkingen over het Verhaal van het eerste begin en opkomen der Rynsburgers. Genus a quo sanguine nostrum. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1672.

Zie voor dit en andere geschriften van dezen Collegiant *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 284, v.

P. LANGEDULT.

V. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 120.

De apostolische outheyt van de vryheyt van spreken in de vergaderingen der Christenen, tegens dr. A. VAN DALENS alleen-spreken, verdedigt door P. L. Met een inleydinge over de authoriteyt der overlevegen (*sic*), aanhangsel nopende de gewoonte der joodce synagoge van outs, en ene brief over de selve stoffe, nevens een algemeen... verdrach en vrede-begrip. Tot Haerl., by Jan Gerritsz. Geldorp. 1672.

Vgl. hierboven bl. 69.

FRANS KUYPER.

V. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 440.

Den philosopherenden boer, hand. van de dwalingen der hedendaagse... Cartesianen en Quaakers, *enz.* 1676. (N°. 7518).

Hierin 28 vragen van FR. KUYPER aan den kwaker FURLY. Zie boven bl. 50.

* *Hetzelfde.* De tweeden druk. 1677. (N°. 7519).

Tweede deel.... van de philosopheerende boer, in welk de.... gevoelens der Quaakers.... ontdekt worden.... Door FR. KUYPER, *enz.* 1676. (N°. 7520).

* De diepten des satans... tot onderrechting van de... Karteziaanen en Quaakers.... Door Fr. Kuyper, *enz.* 1677. (N°. 7596).

De recht weerlooze christen of verdeediging van het gevoelen der eerste christenen en gemartelde Doops-gezinden, weegens het overheijds-ampt, oorlog en geweldige teegenstand. Hier is bijgevoegt een lijk-reeden over.... J. Hartiofeld en het lijk-gedicht van J. Oudaan. Tot Rott. 1678.

De voorr. waarin de oorsprong van dit geschrift wordt besproken, is door K. get.

Bewys dat noch de schepping van de natuur, noch de mirakelen, die de h. schrift verhaalt, op eenigerhande wijz teegen de natuurlijke reeden strijdig zijn. Teegen de atheistise gronden van J. Breedenburgs. Door F. K. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1685.

Vgl. hierboven op J. Breedenburg.

Bewijs dat J. D. Verburg zelfs bekend, dat hij Fr. Kuyper, met.... onwaarheyd...., in zijn pasquil- en andere brieven zoo leelijk heeft uijtgemaekt, met zijn eijgen woorden.... voorgesteld. Neffens een overtuijging dat het oordeel van.... H. Morus, door J. D. V.... zeer verkeerd.... is.... uijtgegeeven. Waarbij het oordeel.... dat.... H. Morus van de Breedenburgen heeft gegeven.... Door Fr. Kuyper. [1688].

Zonder adres. Zie voor H. Morus op de *Buitenl. theol.* Vgl. hieronder op Verburg.

PIETER SMOUT.

Het helder licht der vryheyt, behouster der waerheyd, vyandinne van alle meesterschap en dooling over het godlijk vrij-propheteren in de gem. J. Chr[i]. Door P. Smout tegen dr. Ant. van Dalen. Bestaende in drie dln. I en II in wedelegging (*sic*) van sijn voorn. redenen.... III in een aenmaningh tot betrachtingh.... van dese vryheydt. Tot Rotth., voor Piet. Terwout. 1679.

Met voorr. en inhoudsopgave aan het einde.

Copye van een brief, door P. Smout aan Galenus Abramsz. geschreeven, in welk zijn onbehoorlijken handel teegen A. L. en F. K. gepleegt, omtrent de geschillen met J. Breedenburg klaarlijk word aangeweezen. In 't jaar 1685.

Gedagt. 21 Aug.

Bewys dat de vier gepretendeerde regenten van het Collegianten weeshuys tot Amst., namelijk Anthoni Rooleeuw, Dirk van Vianen, Pieter Reyndertsz en Jan Huygen aan veel groove stukken schuldig zijn. Uyt haar eygen.... schriften en.... brieven.... beweezen. Door P. Smout. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1686.

Antwoord op het.... Waer. verhael van J. D. Verburg, wegens de opkomst... van 't weeshuys der Collegianten tot Amst., vertoo-

nende dat hy niet wel redeneert en veel saaken tegen de waarheit heeft nedergesteld, waardoor hy den.... handel der regenten en van hem zelfs heeft trachten te verdeedigen. Door P. SMOUT. Tot Rott. 1687.

Gedagt. 26 Jan. Vgl. hieronder op VERBURG.

Vreede en vryheid onder de Rhijnsburgers, verbroken en wechgenomen door 't onnoodig twisten en scheuren der vervalle Collegianten, hoe en waardoor die ontstaan zijn. Aangewezen door P. SMOUT, waarin klaar gezien werd dat zy, die veel van vrede en liefde praten, die niet begeert.... hebben.

Waar is nu 't oude hart' zoo vol der goedighe'en?
Waar blijft nu liefd en vree, der hoog beminde re'en.

Achter aan.... een brief van FRANS KUIPER, waarin hy J. D. VERBURG en al zijn beschuldigers bewijs eist voor onpartijdige lieden, die men buiten de Collegianten.... zal verkiezen. Tot Rott. gedr., by de wed. van Henr. Goddaeus. 1687.

Vooraan een »Tafel der afdeelingen."

JAN DIONYSZ. VERBURG.

Lijk-reeden over het leven en sterven van.... JAN HARTIGVELD; op den dag zijner begraaffenisse voorgedragen aan den broederen Collegianten in haar vergaderinge tot Rotterdam, door J. D. VERBURG. Tot Rott., by P. Terwout. 1678.

Zonder tekst.

Brief aen A. S. of kort en waar. verhaal van de opkomst en voortgang van 't wees-huys der Collegianten tot Amst., vertoonende den eerlijken handel der regenten...., midsg. de ongegrondheid der beschuldigingen van P. SMOUT. Door J. D. VERBURG. Met kennis van de.... regenten. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1686.

Vgl. hierboven op SMOUT.

Brief aan J. C. behelsende een klare ontdekkinge van de onbedaghtheyt, by.... PH. VAN LIMBORG begaan tegens.... JOH. BREDENBURG ende J. D. VERBURG, in sijn brief geschr. aan N. N., anders BAR. BOS. Door J. D. VERBURG. Tot Rott., by Is Naeranus. 1686.

Vgl. hierboven op BREDENBURG.

Brief van J. D. VERBURG aan FR. KUYPER, waerin deszelfs groote uytsporigheden werden aangewesen. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1687.

Vgl. hierboven op KUYPER.

JOOST VAN GEEL.

Geb. 1631. Gest. 1693.

v. d. Aa, a. w. Dl. VII, bl. 54, v.

Op 't overlijden van.... Ger. Brandt de jonge, *enz.* 1683. (N°. 7855)

Zie ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 97.

J. van Geels nader verklaringe eeniger zaken in zijne redeneringe over d' algemeene kerk, tegen de overweginge van J. Oudaan Franz. Te Rott. gedr., by Ger. van Wyen. 1689.

Achteraan een ged. »De weg ter zaliger rust."

De gedichten van J. v. Geel, uitgegeven door K. v. Arkel. Te Rott., by J. D. Beman. 1724.

Met voorr. van v. Arckel en gedichten van J. Bredenburg en J. Suderman.

ABRAHAM LEMMERMAN.

Eenige bewijzen dat J. B., staande zijn stellingen, geenszins kan gelooven, dat' er zulk een God is als de h. schrift leert. Beweezen uijt zijn eygen schriften.... en.... mondelinge.... bekentenis, door Abr. Lemmerman. T'Amst., by Dan. Bakkamude. 1684.

Op somm. exempl. is over J. B. geplakt een strookje papier, waarop: Johannes Breedenburg. Vgl. hierboven. bl. 91.

J. B. wiskundige demonstratie, dat alle verstandelijke werking noodzaakelijk is. Met de weerlegging van F. K. Uytgeg. door Abr. Lemmerman. T'Amst., by Dan. Bakkamude. 1684.

Aanmerkingen of weerlegging van de.... wiskunstige demonstratie van J. B...., uytgeg. door Abr. Lemmerman. T'Amst., by D. Bakkamude. 1684.

Verdeediging van de drie onfeylbaare bewijzen, dat J. Breedenburg staande zijn stellingen.... geenzins kan gelooven, dat 'er zulk een God is als de godsdienst eyscht. Teegen zijn.... Noodige verantwoording. Door Abr. Lemmerman. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1685.

Vgl. ook hieronder A. P. Dekker.

PIETER DE HAAN. ABRAHAM GERRITSEN VAN DEN BRIEL. JAN MATTHYSZ. ISAAK PIETERSEN.

Zie op Adr. P. Dekker.

ADRIAAN PIETERSEN DEKKER

Aanwyzing van de rechte gronden, van het recht der Collegianten en van de besorgers van derzelfder weeshuys tot Amst. Uyt de autentijke stukken.... met kracht beweezen, waarin getoond word, dat al de Collegianten over de collegieplaets evenveel recht hebben.... Door ADR. P. DEKKER en P. DE HAAN, meede besorgers van het Collegianten weeshuys.... Gedr. voor de autheuren. 1685.

Aenwijsing van verscheide misslagn (*sic*) en onwaerheeden door J. D. VERBURG begaan in zijn Brief aan A. S., in het beschuldigen van A. P. DEKKER, P. DE HAAN, J. MATTHIJSSEN, ABR. LEMMERMAN, IS. PIETERSEN, ABR. GERRITSEN V. D. BRIEL en HANS BOR. Door al dezelfden. Gedr. voor de autheuren. 1687.

Vgl. op VERBURG.

Protestatie tegen de bekentmaking van de.... vaders van 't Collegianten wees-huys tot Amst., ANTHONY ROOLEEUW met de sijnen, waarin de onvoorsigtigheid.... van deselfden.... word vertoond, omtrent het.... verhuuren van de collegie-plaats.... Door ADR. P. DEKKER, P. DE HAAN, JAN MATTHYSZ. en andere br. Collegianten. Gedr. voor de autheuren. 1690.

PAULUS BREDENBURG.

P. BREDENBURGHS aanmerkingen op de ongegronde scheur-klaghten van L. KLINKHAMER en P. SMOUT.... Noch een redenering over de algemeene kerk, door J. V. G. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1687.

De *Redenering* met nieuwe pagin. Vgl. hierboven op KLINKHAMER en SMOUT.

Lykreden op.... JAN DIONYSZ VERBURG over.... Apoc. 14: 13. Uitgespr. in de waterlants-doopsgez. kerk te Rott., op den 26 van Wynm. 1691, door P. BREDENBURG.... Tot Rott., by Is. Naeranus. 1691.

Hierachter: Lijkdichten van J. v. GEEL, J. OUDAEN, J. BREDENBURG, C. DE WIT, ANT. JANSEN, enz.

COENRAAD VAN BEUNINGEN.

Geb. 1622. Gest. 1633.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 469—474.

Sendbrief van den hr. C. v. B. aan den heer DAVID PINA, theol. ende doct. in de medicijnen, om gecommuniceert te worden door syn ed. aan syne mede-broeders, de overgeblevene van het ge-

slachte Israëls, tot inleiding van een versprek over de kenteekenen van de waere Messias. [1688].

Zonder verder adres. Op dezen brief volgen nog een aantal andere brieven van denzelfden, met nieuwe pagin., doch zonder afzond. titel.

C. DE WIT JZ.

Lykdicht op.... JAN DIONYSZ. VERBURG. [1691].

Waarachter een »Grafschrift" van J(OH.) B(REDENBURG).

CORNELIS VAN HOEK.

v. D. AA, a. w. Dl. XIII: bl. 858.

Lykreden op.... JAN OUDAEN FRANSZ. over.... Hebr. XIII: 7, uytgespr. in de vergad. d. Collegianten te Rott. op.. 3 Dec. 1694. Door C. VAN HOEK.... Te Rott., by Bar. Bos. 1695.

Met lijkdichten van J. BREDENBURG, B. J. STOL, C. ALKEMAET en H. VAN LOON.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE COLLEGIANTEN.

Schrift. waerdeering van het.... predicken en kerckgaen...., tot beantwoording van het Praetje over Tafel...., by welcke occasie ondersocht wordt, of de geseyde onderl. verdraeghsaemheyt vereyscht, dat de hedend. Remonstranten, Doopsgesinden en andere moderate gesintheden, met malkanderen tot een lichaem behooren te vereenigen, *enz.* 1622. (N°. 6556).

LATINI SERBALTI SARTENSIS observationes, quibus ostenditur J. B. esse Spinosistam atque adeo atheum. Dat is aenmerkingen.... A°. 1684.

In 't lat. en nederd. naast elkaar gedrukt. Tegen J. BREDENBURG.

LAT. SERBALTI SART., phil. christ., vindiciae repetitae, pro divina et humana libertate. Contra BREDENBURGIOS fratres. SPINOSAE discipulos. Dat is tweede verdeediging.... Uyt het lat. vert. Tot Amst., by A. D. Oostzaan. 1684.

In 2 kol. gedrukt.

Brief aen N. N. tot wederlegginge van het.... Zedig berigt ende de aanm. tot defensie van ABR. LEMMERMAN, waar in.... word aengewezen de.... onhebbelijke handelingen, gepleegt.... aen.... JOH. BREDENBURG. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1684.

Op F. K. en A. L., scheurmakers dezer eeuw. Ao. 1684.

Op rijm. Tegen KUYPER en LEMMERMAN.

Een korte bedenckinge over de stellingen van A. LEMMERMAN, van dat Godt een.... stoffelyck lighaam heeft, en geen oorsaack van alle weezentlyckheyt is, maar nogh een doode.... ongeschaapen stof van eeuwigheyt nevens hem heeft. Door een liefh. der waarheyt. 1685.

Vervolg van Zedig tegenberigt door J. M. G. v. S. voor sijn particulier geschreven, tot voorstand van de saken van ABR. LEMMERMAN, tegens verscheyde.... zaken in zekeren brief aan N. N., nu laast voor de zyde van J. BREEDENBURG in 't ligt gegeven. [1685?].

Zonder afzond. titel.

Schrift. onderhandeling tusschen PH. v. LIMBORG.... ende J. BREEDENBURG.... 1686.

Zie *Bibl. d. remonstr. geschriften* bl. 55 en op BREEDENBURG en SMOUT.

Eenige consideratien.... over de schrift. onderhandeling tusschen.... PH. VAN LIMBURG en J. BREEDENBURG, raakende 't gebruik der reeden. In twe brieven aan N. N. vervat. Gedr. in 't jaar 1686.

Brief van de Collegianten tot Leyden, afgesonden na verscheyde plaatsen. [1686].

Get. April 1686 J. LE POOLE, L. KLINKHAMER, H. v. HOOGERVORST, L. L. v. SLEYDEN, W. SCHUYL, P. v. HOORN, R. ELSMA. Hierachter in antw. een brief van de rotterd. Collegianten, get. IS. LAGENDAAL, C. v. HOEK, J. D. VERBURG, J. OUDAAN, P. ADR. VERWER, JAN OUDAAN, J. BREDENBURG.

Aanwysing van de.... uitsporigheden en.... onwaarheden, die J. D. V., in zijn Brief aan F. K. tegens P. S. begaan heeft. Door PR. JZ. ST. Tot Rott. [1688?]

Korte aanwijzinge dat de philosophie van J. BREDENBURG zeer schadelijk en tegen het getuigenisse van de h. schriftuur heel strijdig is. Door E. V. S. V. D. G. S. Gedr. om alle die de christ. godsdienst liefhebben. 1688.

Gedat. »Amst. 10 Sept. 1687."

* Rijnsburgs geluk en vreugde der naburen over de beroepinge op.... PETRUS BODAAN, *enz.* 1691. (No. 9247).

De christ. verdraagzaamheit verdedigt tegens Dr. H. SCHYN.... in zyne Aanm. over het form. van benoodiging....; alsmede eenige bedenkingen over de Onbepaalde verdraagzaamheit.... van L. BIDLOO. Door KORN. VAN HOEK. Hier is nog bygev. J. BREDENBURGS Scherm.... Te Rott., by Piet. van der Veer. 1701. 8o.

Ongebondene licentie de grondslag der Rhynsburgsche verdraagzaamheyd. Aan K. v. HOEK, t' Amst., by Jac. van Hardenberg. 1702. 8o.

Tegenwoordige staat der Doopsgezinden...., waeragter.... een berigt van de Rynsburgers of Collegianten.... Door.... S. FR. RUES.... T'Amst., by F. Houttuyn. 1745. 8°.

Zie hierboven bl. 96.

Historie der Rijnsburgsche vergadering. Te Rott., bij Jac. Burgvliet en Zn. 1775. 8°.

Hetgeen door den doopsgez. pred. C. DE VRIES aang. de Rijnsburgers was gezegd, in eene leerr., in 1773 te Utr. uitgesproken, gaf vooral aanleiding tot de uitgave van dit geschrift. De voorr. is get. »Vrijheits-vriendt."

Leerredenen uitgespr. in de christ. vergadering der Collegianten te Rotterdam... Te Amst., by de erven van F. Houttuyn. 1780—'81. 8°.

In twee dln.

LUTHERSCHEN.

JACOBUS ARTOPOEUS.

Gest. 1674.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 123, 172.

Diss. theol. de satisfactione J. CHR[I], quam.... praes.... JOH. CONR. DANNHAWERO,... prof...., eruditorum censura exponit J. ARTOPOEUS Woerdeno-Bat. Ad d. 21 m. Apr. Argentorati typ. Eb. Welperi. 1655.

DAVIDT LUDEKINGH.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Trouwhertige waerschouwinge aen alle...., die de.... confessie van Augsborgh toegedaen zijn, voor een.... leugen, met sijn meester ROELOF ISAACKSEN.... Gestelt voor D. LUDEKINGH, *enz.* 1656. (N°. 4502).

JOHANNES À CEULEN.

Gest. 1697.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 122 en 171.

Dissert. theol. de ratione formali justificationis coram Deo, quam.... praes.... JOH. MUSAEO,.... prof.... in celeb. ad Salam Athenaeo...., disquisitioni subjicit J. à CEULEN, Enchusa. Bat. autor. Ad d. Nov.... A°. CIƆIƆCLXVIII. Jenae lit. Joh. Wertheri.

PAULUS WESLINGH.

Gest. 1732.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 593.

Diss. theol. de libero hominis arbitrio, quam.... moderamine.... SEB. NIEMANNI,.. in Alma..., Salana prof..., disquisitioni subjicit P. WESLINGH, Amst. Bat. autor. Ad d. Martii.... A°. MDCLXIX. Jenae lit. Wertherianis.

MICHAËL FREDERICI TATINGHOF.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Gedenck Nederlandts nederganck, voorgev. in.... 1672.... Gedicht van M. FR. TATINGHOF...., pred. tot Sardam, *enz.* 1672. (N°. 6503).

EVERWYN SWIDDE.

Gest. 1713.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 409.

Varias quaestiones de potestate magistratus politici circa sacra, theologice et privatim conceptas, praes. doct. theol.... PHIL. LUDOV. HANNEKENIO, prof.... publico, submittit examini autor EV. SWIDDE, Amstelo-Bat., ad diem 29 Martii.... Giessae impr. Chr. Herm. Kargerus. 1688.

Met opdragt aan de pred. en den kerker. der Luth. gem. te Amsterdam.

JACOBUS VELTEN.

Geb. 1667. Gest. 1731.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 483, v.

De resistentia hominum malitiosa, quae fit spiritui scto in opere conversionis, praes.... JO. GUIL. BAJERO...., in.... acad. Salana prof..., disputabit auctor J. VELTEN, Delpho-Bat. XV kl. Maji MDCLXXXIX. Jenae literis J. D. Wertheri.

Lyk-predicatie over.... 2 Corinth. V, vs. 1, 2, ter gedagtenis van... HENRICUS VOS, in zyn leven pred. der gem. toegedaan d'onverand. augsb. geloofs-bel. binnen Amst. Gedaan den 11 Nov.... door J. VELTEN.... Den tweeden druk, verm. met.... gedigten. t' Amst., by Hendr. Bruyn. 1708.

De ged. zijn van J. H. VOS, A. WELSINGH, W. PEERREBOOM, M. SCHRADER.

GEORG HENRIK PETRI.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Onder-aardze storm-klok...., in een.... aardbeving op Zaandam.... en

nog.... andere provincien.... geluid.... Beschr. van G. H. PETRI, l. pr. tot Zaan-dam, *enz.* 1692. (N°. 9293).

Op rijm.

LAURENTIUS LANGE.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Afgedwongen verhael.... van L. LANGE, lut. pred. tot Gouda, opgestelt over de beschuldiging van de gecomm. der amsterd. Consistorialen, *enz.* 1696. (N°. 9468).

• JOANNES BOEKEN.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

Troost-dicht aan de luth. kerke binnen.... Gouda over het afsterven van.... d. LAURENTIUS LANGE...., leer. van 't euangelisch woord.... binnen Gouda...., t' zyner lijkgedagtenisse voorgedragen van J. BOEKEN.... Te Rott., by Piet. van der Slaart. 1697.

BOEKEN was pred. te Rotterdam.

PETRUS STAPPENBECK.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

Sinceritatis speculum contra improbum amnestiam. Waarin een.... afgedrongen verhaal veeler uitgestaane ende tot noch toe continuerende injurieuse calumnien, die sich niet noemende evenwel effective quaathertige Consistorialen der lutersche vergadering tot Valkenburg afgehandelt en eenvoudig in 't nederd. uitgevoert door M. P. STAPPENBECK. Tot Leiden, by Huib. van der Boxe. 1701.

HENRICUS VOS.

Geb. 1642. Gest. 1708.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 558, v.

Heylbron ofte levens-welle en ligt, geopend, ook door verklar. en toepassinge uyt Ps. 36: 10, in gevolge van de uyterste begeerte om wylen.... Mr. HENRICUS VAN BORN, in het veertigste jaar.... leer. der.... gem. toegedaan de onverand. augsb. belyd. binnen Amst., in.... 1701 op den 22.... van Wiedemaand, 's avonds... ontslapen, by een seer volk-rijke vergad. in de luth. Oude kerk tot Amst. op den 30.... in een lyk-pred. voorgesteld door d°. H. Vos... Den tweden druk, verm. met een gedigt van d°. G. H. PETRI. t' Amst., by Dirk en Hendr. Bruyn. 1701.

Voorts nog ged. van H. Vos, BEN. DE HAAN, pred. te Amst., J. W. VAN SANTEN, pred. te Rott., W. PHENIX pred. te Monnikendam en anderen.

CHRISTIAAN COCQ.

Geb. 1670. Gest. 1723.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 548, v.

Lyk-predikatie over de woorden van den koningl.... snarenspeelder David, Ps. XVII v. 15, ter gedagtenisse van.... Mr. Johannes Wilhelmus van Souten, in zyn leven pred. in de gem., de onverand. augsb. geloofs-bel. toegedaan, binnen Rotterdam. Gedaan den 27 Apr.... door Chr. Cocq.... en op begeeren nevens desselfs lyk-digt in druck gegeven. Te Rott., by B. Bos. 1710.

Voorts nog lijkdichten van Fr. Bosch pred. te Bodegraven, Herm. Vast, pred. te Middelburg, J. H. Vos en Joh. Staphorst.

Israels plegtige gedagtenisse van syne verlossinge uyt Egypten, ter gelegentheyd van het tweede jubelfeest van de hervorminge der euang. godsdienst, door d. M. Lutherus, in.... 1517.... begonnen. In een leerr. voorgestelt door Chr. Cocq...., den 31 Oct. 1717. Te Rott., by Nic. Korte. 1717.

Tekst: Exod. XIII: 3.

JOAN EVERHARD MEYER.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

De dood der heyligen by Godt kostelyk...., voorgestelt in een lykreden over.... Ps. CXVI vs. 15, ter gelegentheit van het.... afsterven van.... Bernhard Henrich Empzychof, in zyn leven.... leer. by die van de onverand. augsb. geloofs-bel. tot Amst., en ald. uytgesproken den 29 Dec. 1713, door J. Ev. Meyer.... Te Amst., by Sam. Schoonwald.

Achteraan 's mans »levensloop," benevens lijkdichten van A. Speelman D. Hooghuysen, W. Borrenbester en één in 't hoogd. Meyer was pred. te Amst.

JOHANNES HERMANUS MANNÉ.

Geb. 1679. Gest. 1732.

Glasius, a. w. Dl. II, bl. 430—432.

Dr. J. Bugenhagens.... lyk-predicatie over.... M. Lutherus, beneffens desselfs Lyk-statie door Dr. Justus Jonas, Michael Celius en Joh. Aurifaber beschreven. Ter gelegentheyt van het tweede jubilé der reformatie...., overgeset door J. H. Manné.... Te Amst., by Sam. Schooneveld. 1717.

Met voorr. Op de laatste bladz. eenige »Aanmerkingen" op rijm, uit het hoogd. vert., behelzende eene tegenstelling tusschen Christus en den paus, get. M. P. v. T.

JOHAN HERMAN BOSE.

Waarachtig relaas van de gereesene onlusten in het luthersche consistorie van 's Gravenhaage, in.... Junius en Julius 1734. Uytgeg. door J. H. Bose, althans ouderling-pres. derzelve consistorie. [1734].

Achteraan. »In 's Graavenh. by Anth. de Groot."

CHRISTOFFEL VAN BRANTS HOLTZAPFFEL.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 1020.

Omstandige levensbeschryving van.... M. Lutherus, vervatt. deszelfs afkomst...., opvoeding en hervorming...., verantw. zyner leere...., huwelyk, nakomelingen, doodt en begrafenis &c.; uit de beste schryvers in een chronol. order byeenvergadert door Andries Pauw, in syn leven.... voorstander van de luth. gem., en met voorr... door Chr. v. Brants Holtzapffel... Twede druk... verm... en met.... register voorzien. Te Amst., by J. C. Schoots van Cappelle en J. Morterre. 1756.

Met portret van Tanjé naar L. Cranach.

JOHAN DIEDRICH DEIMAN.

Geb. 1732. Gest. 1783.

v. d. Aa, a. w. Dl. IV, bl. 94, v.

Lykrede over de nodige bescheidenheid in het oordeelen over afgestorvene personen, volg. Rom. XIV: 4; ter gedachtenis van.... Lucas Reeder...., leer. der evang.-luth. gem. te Culenborg en.... beroepen te Amsterdam. In Culenborg uitgespr. op den 14en van Sprokkelm.... 1779 door J. D. Deiman... Te Utr., bij B. Wild. 1779.

HENDRIK VOLKERSZ.

Geb. 1745. Gest. 1796.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 543, v.

De gedachtenis des rechtvaardigen na zijnen dood in zegening, voorgest. in eene lijkreden over Spreuk. X: 7a, ter gelegenh. van het.... overlijden van Carel Brinkman, ... leer. der.... gem. toegedaan de onverand. augsb. geloofsbelijdenis te Weesp, en aldaar uitgespr. den 14 Sept. 1783 door H. Volkersz.... Te Weesp en te Amst., bij J. Stigman en C. Groenewoud.

Schrift. conferentie.... tusschen DANIEL VET, predicker onder de Lutherschen tot Delft.... Delft. 1613.

Zie *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 21.

* Boecke kraemers praetje, gehouden tusschen twe afgevallen Luteranen, over het boeck.... Roelof Isacksens onschult, *enz.* 1655. (N°. 4458).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4459 en 4501.

* Op het oopenen der orgel-piipen in em loeterse kaarke tho Amst. [1665] (N°. 5339).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5340 en 5753.

* Een.... verhael van al 't geen dat voor 't beroep.... gepasseert is van den.... lut. predikant, *enz.* 1684. (N°. 8153).

Vgl. *B. v. p.* N°. 9154, '55 en 9469.

Christiani Fratelli onpartydige minnelyke missive aan een goed vriend, wegens de vereeniginqh der twee protest. religien namentlijck van de evang. luytersche en de evang. gereformeerde. In 's Grav., by Jac. Scheltus. 1725.

In 2 kol. gedrukt en gedat. »Vreedeliefshuysen den 24 Sept." Op den titel staat bovenaan, ter zijde: »Translaat."

ROOMSCHEN.

AMBROSIUS CATHARINUS.

Geb. 1487. Gest. 1553.

JÖCHER, a. w. Th. I. s. 1771.

Disceptationum rev. patris fratris AMBR. CATHARINI, epi. Minorien. ad r. p. et s. theol. prof. fratrem DOMINICUM SOTO, ordinis praedicatorum, super quinque articulis: de certitudine inhaerentis gratiae, de praedestinatione Dei, de natura peccati originalis, de potentia liberi arb. in statu naturae lapsae, de desertione ac induratione Dei liber. Romae ap. Vincentium Valgrisium. 1551.

Achteraan: »Terminatum Romae in officina Antonii Bladi, camerae apostolicae impressoris, die nona Martii."

JOACHIM PERION.

Geb. 1499. Gest. 1559.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1391.

J. PERIONIJ Benedictini Cormoeriaceni oratio in JAC. LODOICUM

Strebaeum, qua ejus calumniis et convitiis respondet. Ejusdem orationes II pro Aristotele in Petrum Ramum. Paris., ap. Thom. Richardum. 1551.

FRANCISCUS COSTERUS.

Geb. 1531. Gest. 1619.

Foppens, *Bibl. belg.* T. I, p. 289 sq.

De Cantico Salve Regina septem meditationes. Amst. R. P. Fr. Costero.... Antv., ex off. chr. Plantini. 1587. 12°.

De vita et lavdibus Deiparae Mariae virginis, meditationes quinquaginta. Amst. R. P. Fr. Costero. Antv., ex off. Christ. Plantini. 1587. 12°.

Sica tragica comiti Mauritio a Jesuitis ut ajunt Calvinistae Leydae intentata. Nuper germanice a Francisco Costero nunc lat. edita ab Aegidio Schondoncho, utroque societ. Jesu sacerdote. Antv., ap. Joachimum Trognaesium. 1599. 8°.

Met praef v. Aeg. Schond. Opdragt van Cost. »ad orn. Hollandiae concilium, gedagt. Bruxellis IV kal. Aug. 1598, en index cap. Achteraan een ἐκτύπωμα sicae tragicae quam necando Mauritio a Jesuitis causam ajunt Calvinistae."
Zie over Cost. en Schond. Val. Andreas, *Bibl. Belg.* p. 123, 271.

Sermoonen op alle de apostelen van de son-daghen.... Met twee sermoon-octaven d'eerste van t'h. sacram. des autaers d'ander van de h. moeder Godts met sommighe van hare.... miraevlen. Beschr. door Fr. Costerum.... T' Antw., by Hier. Verdussen. 1616. f°.

Met geill. titelblad, opdragt »aen de cath. christ. in Holl., Zeel., en andere afghevallen nederl. provincien," geschr. »tot Brussel" en »Tafel."

ROBBERTUS BELLARMINUS.

Geb. 1542. Gest. 1621.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 931.

R. Bellarmini disputationes de controversiis christ. fidei adv. hujus temporis haereticos. Ed. sec. Ingolst. Dav. Sartorius. 1588—93. f°.

In 3 dln. Zie *Catal. v. d. bibl. d. stad Amst.* bl. 110. Vgl. hierbij het geschrift van C. Vorstius *Anti-Bellarminus contractus (Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 30.)

GEORGIUS CRITTON.

Geb. 1555. Gest. 1611.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 2203.

G. Crittonii Scoti poëmation. Ad ill. et clar. d. d. Erricum Card.

Caëtanum, S. R. E. Camerarium, et in Franc. a latere legatum. Paris., ex typ. Dionysii a Prato. 1590.

NICOLAUS SERARIUS.

Geb. 1555. Gest. 1609.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 513.

Contra novos novi pelagiani et chiliastae Francisci Puccii Filidini errores, quos sese in Anglia, Gallia, Hollandia, Helvetia et alibi multis probasse gloriatur, quosque per Germaniam peregrinando, colloquendo, suosque de Chr¹. servatoris efficacitate libellos dissipando spargere incipit. Libri duo auct. r. p. N. Serario, e soc. Jesu, sctae theol. in acad. Herbipolensi prof. Wirceburgi, ex off. typ. G. Fleischmanni. 1593. Cum. priv.

Opgedragen. »Rudolpho comiti ab Halffenstain."

LUDOVICUS MOLINA.

Geb. 1535. Gest. 1600.

Herzog, *Real. Encykl.* Th. IX, s. 695.

Liberi arbitrii cum gratiae donis, divina praescientia, providentia, praedestinatione, et reprobatione, concordia, altera sui parte auctior: doct. L. Molina, primario quondam in Eborensi academia theol. prof., e soc Jesu, auctore. Adjecti indices, rerum alter, alter scripturae locorum, auctoris opera prioribus accuratiores. Antv., ex off. typ. Joachimi Trognaesij. 1595.

De eerste uitg. verscheen in 1588 te Lissabon. Later zag nog eene andere uitg. te Venetie het licht. Deze uitg. is opgedragen aan Albertus van Oostenrijk.

STEPHANUS GUAZZI.

Geb. 1531. Gest. 1593.

Jöcher, a. w. Th. II, s. 1242.

Van den heuschen burgerlijcken ommegangh, een seer sin-rijcke, lieflijcke ende nuttighe t' samen-sprekinghe, in vier boecken verdeylt: waer in een yeder onderwesen.... werdt, hoe hy hem met allerley lieden, heusch, beleeft, gheschickt.... ende aenghenaem sal hebben te draghen. Oorsprongkelijck, door den ed. h. St. Guazzum...., in d' ital. tale aen den dagh ghebrocht, ende als nu door Gomes van Triere, geboren tot Mechelen in Brabant, uyt d' ital. in nederd. tale overgh. Met een schoone tafel, soo van alle de spreucken, als t' ghene andersins in 't gheheele boeck verhandelt werdt. Tot Alckm. ghedr., by Jacob de Meester. 1603. Met priv. voor ses jaren.

De opdragt aan de algemeene staten is geteekend »in Amst. 20 Apr. 1603."

In vier boeken handelt de schrijver 1° „van de vruchten, die men treckt uyt den ommegangh met ander lieden," 2°. „van de wijse iu 't ommegaen buytens huys," 3°. „van die wijse in den binnen-huysschen ommegangh," 4°, „is voorghestelt een forme des heusschen ommegangs." Vgl. *De Navorscher* Dl. IX, bl. 302. X, 52.

WALICH SYVAERTSZ.

Roomsche mysterien, ondeckt in een cleyn tractaetgen, alwaer bewesen wert, dat over de leere van de transsubstantiatie by vele doctoren.... der r. kercke seer wonderbaerlijc gedisputeert..., wederghesproocken ende.... in twijfel ghetrocken is gheweest. Waer uyt.... blijckt wat sekerheyt sy selfs van dese leere zijn houdende, welcke sy de menschen ghebieden te.... ghelooven.... Wt verscheyden autheuren byeenghetoghen, door W. S. Hier is noch by.... een Dialogus Petri Vireti van de h. inquisitie, uyt het franchois.... overgh. door denselfden. Tot Amst., by Ambr. Jansz. 1604. 8°.

Met opdragt aan J. Arminius, gedat. „In Amst. den 8 Aug."

JOHANNES DE GOUDA.

Geb 1571. Gest. 1630.

v. d. Aa, a. w. Dl. VII, bl. 812. v.

Andwoorde J. de Gouda.... op de medesprake aengaende de transsubstantiatie met Fr. ende S. Lansbergen.... T'Hantw., by Joachim Trognesius. 1609. 8°.

„Met gratie ende privilegie." Het voorwoord aan de staten is van 5 Dec. Vgl. hierbij de geschriften der Lansbergens: *Bibl. der remonstr. geschriften*, bl. 121, v. en 135 vv.

Antwoorde J. de Gouda.... op de Bedenckinghen F. Lansbergii aengaende de transsubstantiatie. Ghedr. 1609.

De victorieuse transsubstantiatie J. de Gouda...., over Fr. ende S. Lansberghens, woordendienaers tot Rotterdam. T'Antw., by H. Verdussen. 1611. 8°.

Het titelblad is eigenaardig geïllustreerd. Met voorwoord aan de staten.

De godtloosheyt der rotterdamscher inquisitie, in de welcke Fr. ende S. Lansbergen, inquisiteurs, arbeyden met lasteren, leugenen, quade citatien ende allerley onverstandicheydt levendich te delven ende begraven de welvarende, triumphante, eewichdurende, roomsche, katholijcke transubstantiatie. Door J. de Gouda.... T'Hantwerpen, by H. Verdussen. 1612. 8°.

Met voorwoord van J. d. Gouda, Ultrajectinus, aan de Lansbergens, gedagt. 31 July, geboortedag van Lojola, en een tafel der 9 capittelen.

Examen doct. F. Gomari, J. Wten-bogardt, D. Castellani, woor-

den-dienaren in Leyden, 's Graven-haghe ende Middelburch, door J. DE GOUDA.... T'Hantw., by H. Verdussen. 1612. 8°.

»Met gratie ende privilegie." Behelzende aanteekeningen op GOMARUS' *Waerschouwinghe*, UYTENBOGAERTS *Tractaet* en CASTELLANUS' *De peys van Roomen*. Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 1 en *Stuk II, Afd.* 1.

Den katholiicke heyligen-dienst J. DE GOUDA.... teghens H. BOXHORNIUM, J. BOGAERT, W. PERKINSUM, V. MEUSEVOET sijnen vertaelder, ketters, leughenaers, in Brabant, Enghelant, Hollant. T'Hantw., by H. Verdussen. 1612. 8°.

Leughenen ende beuselen by dosijnen MICHAELIS HOGII, woorden-dienaers in Sevenberghen, teghen het beraedt wat gheloove ende religie men behoort t' aenveerden, P. LEONARDI LESSII, prof. in de Godtheydt ende priesters der soc. Jesu, aenghetelt ende wederleyt door J. DE GOUDA. T'Antw., in de Plantijnsche druckerije by de wed. ende sonen van Jan Moerentorf. 1612. 8°.

Met voorrede van 18 Jan.

BERTRAM.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 1039.

Tractaet van BARTRAM, priester, aen koninck KAREL de Caluwe, con. van Vrancrijck, van het lichaem ende bloedt o. H. J. CHR^t. Nu van nieus overgheset. Tot Rott., by M. Bastiaenssen. 1610.

Vooraf »Het leven van BARTRAM door JAN TRITHEMIE.

Het boeck BERTRAMI presbyteri van het lichaem ende bloedt des Heeren, in 't welck claerlijck te sien is, dat de oude kercke over acht hondert jaren... van het avontmael... niet anders heeft gelooft... als tegenw. doet de geref. kercke. Getrouw. uyt het lat.... over-g. ende met... annot... versien. Syn hier by-ghedaen corte... redenen..., genomen uyt de h. schrift., met welcke de uytlegginge.... over de woorden.... dat is mijn lichaem... der roomscher kercke wederleyt wordt. Tot Utr. ghedr., by Abr. van Herwijck. 1628.

Met voorr. en »Het oordeel der univ. van Duay over het boeck BERTRAMI." Vgl. het voorgaande.

PETRUS COTTON.

Geb. 1564. Gest. 1626.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 2147.

Brief.... tot verclar. van de leere der.... Jesuijten...., ghestelt aen de coninginne...., regente in Vranckrijck, door pater P. COTTON, jesuijt, ordin. predicant van sijne majesteyt, *enz.* 1610. (N°. 908).

LOWYS DE MONTGOMMERY.

Den Aristogitonschen dorsch-vlegel.... teghen den.... Anti-Coton. Door L. DE MONTGOMMERY, *enz.* 1610. (N°. 909).

Met opdragt van L. DE M. »Aen de coninginne." Hierbij behoort, onder afzond. titel, het volgende:

De bedanckinghen der bottervercoopsters van Parijs, aen den Heere van Courbouzon MONTGOMMERY. Overg. uyt de frans. copye te Niort gedr.... t' Amst., by Michiel Colyn. 1610.

LEONARD LESSIUS.

Geb. 1554. Gest. 1623.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 815—'17.

De gratia efficaci, decretis divinis, libertate arbitrii et praescientia Dei conditionata disputatio apolog. L. LESSII, e soc. Jesu, s. th. in acad. Lovan. prof. Duae aliae ejusdem auct. disputationes: altera de praedestinatione et reprobatione angelorum et hominum, altera de praedest. CHRI. Antv., ex off. Plantiniana ap. Joannem Moretum. 1610.

Opgedragen »GUIDONI BENTIVOLIO archiep. Rhodiensi."

ERICIUS PUTEANUS.

(VAN DER PUTTE).

Geb. 1574. Gest. 1646.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 264—'69.

ERYCI PUTEANI in Is. CASAUBONI ad FRONT. DUCAEUM s. i. theologum v. c. Epistolam stricturae. Liber prodromus. Lovanii ap. Jac. Hulsium ꝏ.CƆ.XII (*sic*). Cum gratia et priv.

Volgens opschrift uit de bibl. van P. CUPUS.

AUBERTUS MIRAEUS.

(LE MIRE).

Geb. 1573. Gest. 1640.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 107—111.

Cort verhael van het leven van den h. WILLIBRORDVS, aertsch-bischop van Wtrecht, apostel van Antwerpen, ende andere plaetsen in Brabandt, item in Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt, Ouerijssel, Gelderlandt, Lutzemburgh, Gulick, Cleue, Denemarcken ende andere... landen. Met een cort verhael van het leven van sijne mede-ghesellen. By een verg. door.... AVBERTVS LE MIRE, licent. in de h.

godtheyt ende canonick van Antw. T' Antw., in de Plantijnsche druckerije. 1613. 8°.

Met approbatie get. door L. BEYERLINCK, »visitateur van de boecken binnen Antw."

MIRABILIS DE BONACASA.

Ficta Juditha et falsa, ex ea sumpta doctrina licere hostem quemcunque omni in loco sub praetextu amicitiae et simulationis relligionis et ratione status interficere. Proposita et refutata per M. DE BONACASA contra ROSAEUM MARIANAM et alios seelectissimos monarchomachos &c. Veronae ap. Joh. de Pomo. Prostat in bibliop. Emmeliano. 1614.

MARCUS ANTONIUS DE DOMINIS.

Gest. 1624.

JÖCHER, a. w., Th. II, s. 176.

M. ANT. DE DOMINIS, archi-episc. Spalatensis, suae profectionis consilium exponit.

Achteraan: »denuo impressum Hagae-com., in officina Hill. Jacobi, die 23 Nov. 1616." UYTENBOGAERT schreef, naar aanleiding hiervan, *Verclaringhe van de motiven* (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 92).

LAURENTIUS BEYERLINCK.

Geb. 1578. Gest. 1627.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 804, sq.

Tractatus synodicus.... Auth. L. BEYERLINCK.... Antv.... 1619.

Zie *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2 bl. 53.

* Laudatio fun. d. PHILIPPI III, Hisp. et Ind. regis, dicta in exequiis ejusdem.... a L. BEYERLINCK, *enz* 1621. (N°. 1862).

JOANNES MALDERUS.

Geb. 1563. Gest. 1633.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 684, sq.

J. MALDERI.... anti-synodica.... Antv.... 1620.

Zie *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2 bl. 53.

CHRISTOPHORUS FABER.

Corte wtlegginghe van het alderheyl. sacrament des autaers ende

sacrificie der missen, met.... andere leeringhen daertoe dienende; ghestelt by vraghe ende antwoort..., ghedeelt in twaelf lessen. Opera et studio CHR. FABRI Lovaniensis, s. theol. licentiati. s' Hertogenb., by Jan Scheffer. 1620. 8°.

MAXIMILIANUS SANDAEUS.
(VAN DEN SANDEN).

Geb. 1578. Gest, 1656.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 882—'84.

M. SANDAEI.... considerationes de synodi Dordr. emolumentis.... Herbipoli.... 1620.

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 53.

JAN JANSENS.

Le cocvage des ministres ou il demonstré (*sic*), tout par histoires veritables que par raisons puisées de leurs escrits, qu'ils sont tous necessairement et infailliblement cocus. Auquel est adjousté la conclusion du syn. de Dordr. Composé par JAN JANSENS holl. cath.

Ne peut on dire en equité,
Des ministres vendeurs de fables,
Des choses autant veritables;
Qu'ils sont loing de la verité?

1626.

Met verschillende fransche gedichten.

MATTHEUS DE BEYR.

* Afweyringhe des doodt-steecks van de transsubstantiatie, den welcken eenen.... pred.... hem beroemt ghegheven te hebben. Geschr. door M. DE BEYR, *enz.* 1630. (N°. 2438).

De s. was pastoor te Haltcren.

GISBERTUS MASIUS.

Gest. 1614.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 367.

Testament dat is gedenck-waerdige aensprake van wijlen.... G. MASIUS..., bisschop van s' hertogenbossche, gedaen aen de geestelickheyt.... in de syn. ald. ghehouden den 9 Oct. 1612, daerinne hy... bewijst, hoe.... noodich dat het lesen van de h. schrift is, ende dat

de onkennisse daervan de oorsake is van alle ongheboondenheydt. S' hertoghenb., by my Jan van Turnhout. 1630.

Met voorr. van den vert.

CORNELIUS JANSSENIUS.

Geb. 1585. Gest. 1638.

v. D. AA, a. w. Dl. IX, bl. 100—103.

Alexipharmacum dat is teghen-gift voor de catholijcke borgherye der stede s' Hertoghen-bosch, teghen de verblindinghe des woorden dienaers aldaer, of corte be-andwoordinge op het beroep-schrift derselver door C. JANSSENIUM.... Over-g.... in.... neder-d. taele door JUSTUS HARDUYNUS. Tot Loven, by Jan Oliviers en Cronesteyn. 1630.

Vgl. *B. v. p.* N°. 2435, alsmede 2430 en '31.

Catholycke uyt-wis-spons over de aenmerckinghen, die G. VOETIUS heeft uytghegheven teghen den Preservatyf-dranck. Toegheeyghent de godt-vreesende ende mannelijcke catholycke burgheren van den Bosch. Ghemaeckt door C. JANSSENIUS van Leerdam, doct. in d. Godtheydt, ende koninckl. majesteyts prof. in d. h. schrifture. Over-gheset uyt het latijn in de nederl. tale. 't Antw. Ghedr., by Hendrick Aertssen. 1633.

Toen 's Hertogenbosch in handen der staten gekomen was werd G. Voetius in 1630 met anderen derwaarts gezonden, om de herv. eeredienst te regelen. Met zijne ambtgenooten (H. SWALMIUS, G. UDEMANS en S. EVERWIJN) daagde VOETIUS, den 15den Mei, de Roomschen tot een twistgesprek uit. Deze uitdaging komt het eerst in dit boek voor, onder den afzonderlijken titel: *Verdaginghe van gereformeerde vier predicanten van 's Hertogenbosch, aen alle catholycke leeraers tot bewys van de ware christelycke religie.* Daarop volgt het antwoord van JANSSENIUS en WILLEM VAN ENGELEN (s. th. doct. in den Bosch), den 9den Junij uit Leuven gegeven. Van het twistgesprek kwam niet. Hierop gaf JANSSENIUS in ditzelfde jaar zijn *Alexipharmacum* uit, in dit boek opgenomen onder den titel: *Preservatyf-dranck aen de catholycke borghers van 's Hertogen-bosch,* geschonken tegens den *toover-gift-dranck van de gheref. ministers aldaer. Dit is, corte beantwoordinghe op het beroep-boecxken van de predicanten van den Bosch.* VOETIUS antwoordde in zijn *Philonium Romanum correctum,* waarop JANSSENIUS in 1631 de *Notarum spongia* schreef. Dit is het voornaamste gedeelte van dit boek en vangt bl. 31 aan, onder den bijzonderen titel: *Breeder antwoordt op de aenmerckinghen, dewelcke den ghereformeerden predicant G. Voetius tegens den voorgaenden Preservatyf-dranck heeft uytgegeven.* De vertaler laat aan het geheel een opdragt aan JANSSENIUS, en een spotvers »aen GYSBERT VOET" voorafgaan.

ANTONIUS MONNEL.

Solemnelen requiem over de.... wtvaert der.... transsubst.... die M. LAMB. DE RIICKE.... heeft willen houden. Ghesonghen door ANTONIUM MONNEL, enz. 1631. (N°. 2472).

P. COLLART.

Het hoogh-loffelijcke jubel-jaer van de.... societeyt JESU, welckers cloosteren.... onder de regieringhe van paus PAULUS de III.... bevestight zijn. Waerin.... alle.... geschiedenissen, welcke in Europa, Asie, Afrika en Amerika, door des. societeyt, soo van opbouwinge der cloosteren, veranderinge der rijcken ende voortplantinge van den alder-cath. coninck tot.... 1640 voorgevallen zijn.... Door pater P. COLLART, *enz.* 1640. (N°. 2714).

KOSMIUS ERASMUS.

Den valschen roem van de arminiaensche outheyt, uytgegeven door een leeraer der Remonstranten ende vervat in seve propositien; met claer bewys dat in alle de citatien der concilien ende outvaderen, of den text vervalscht is ofte den waren sin ongetrouwelyck verdraeyt, tot verleydinge der onnooselen ende naedeel van de rechte outheyt. Door.... KOSMIUS ERASMUS, doct. ende prof. in de godtheyt. Tot Ceulen, by Joh. Henninck. 1640. 8°.

Met kerkelijke approbatie. Vgl. *De rechte outheyt van seven propositien* (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 43).

PETRUS WADDING.

Geb. 1580. Gest. 1644.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1764.

M. S. EPISCOPII.... responsio ad duas P. WADINGI, jesuitae...., epistolas.... Roter.... 1644.

Hierin de brieven van WADDING. Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 41, v.

FRANCOIS CLOUET.

Protestatie ende uyterste wille van FR. CLOUET, genaemt in de orden der Cappucynen Pater BASILIUS van Rouaen, pred. ende missionaris apost., gedaen.... op syn sterffelijck bedde, nae dat hy afgesworen hadde de ketterye der Calvinisten, onder de welcke hy pred. is geweest, met tractement van.... den prince van Orangnie, van de.... stat. v. Holl.... ende van alle hooge officieren der fransche troupen, die van syn alderchrist. majesteyt onderhande (*sic*) worden ten dienste van de stat. gen. der vereen. nederl. provincien. Tot Brussel, uyt het frans.... overgeset. 1648.

Get. »gedaen, geschreven, ende met myn eygen handt onderteyckent tot Delft, in Holl. desen 30st. 1647 FR. CLOUET."

ADRIANUS en PETRUS A WALENBURCH.

Gest. 1669. Gest. 1675.

FOPPENS, a. w. T. II, p. 1018. sq.

Fundamentorum fidei amica dissuasio (*sic*), sive motiva quibus Protestantibus ostenditur, quam sit periculosum vitare communionem eccl. rom. catholicae. Ad..... ERNESTUM Hassiae Landgravium. Omnibus ab avita majorum fide deviis oblata per ANDR. et PETR. DE WALENBURCH, Batavos. Col. Agripp. e typ. viduae Hartgeri Woringen. 1652. Cum approbatione.

MASSAEUS POTVLIET.

Soete bemerckinghen op het syn..., ghehouden, binnen Dordr.... Uytghegh. door.... M. Potvliet.... T'Hantw.... 1656.

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 54.

MATTHAEUS PRAETORIUS.

Gest. 1707.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1750.

Tuba pacis ad universas dissidentes in occidente ecclesias, seu discursus theol. de unione ecclesiarum romanae et Protestantium, nec non amica compositione controversiarum fidei inter hosce coetus, in Dei O. M.... gloriam.... exhibitus per M. PRAETORIUM, Memela-Prussum. Coloniae ap. Joann. Pauli. 1685.

Met voorr., inhoudsopgave en index.

WILLEM BOM.

Onfeilbaarheit.... der roomsche kerke, ondersocht tusschen mr. S. EPISCOPIUS.... en W. BOM.... Tot Rott.... 1687. 8°.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 47.

PETRUS SCHOUTEN.

Overgang van FRANS VOORHOUT, uit de gemeenschap der Gereformeerden tot die van de r. kathol. kerk, door zijne openb. belijdenis van derzelver leere, gedaan te Alkmaar, op Zondag den 10 Sept. 1797. Voorgesteld naar.... Hand. IX, 21 door P. SCHOUTEN, r. priester en pastoor te Alkmaar. Te Amst. by P. van Bouren en te Alkmaar by Ar. Hoogland Bierlaag. [1797]. 8°.

ANNE DU BOURG.

Confession svr les principavx poincts de la religion chrestienne, presentée à la cour du parlement de Paris par ANNE DU BOURG, conseillier de la ditte cour, estant pour lors prisonnier pour la defence de la parolle de Dieu. Plvs l'histoyre de la mort et martyre du mesme seign. DU BOURG par lequel il à signé de son sang la susditte confession. [1559].

SIMON PALLORY.

Verclaringe van S. PALLORY van Richelieu, hier te voren prior ende provinciael der oorden gen. den heyligen cruyce, volghende de betooninghe die hy ghedaen heeft in de geref. kercke van Caen, den elfden Meert 1601. In de welcke de voorn. dwaelinghen der Papisten wederleyt worden. Wt den franc. te Pontorson by J. le Febure ghedr...., overgh. door E. B. In 's Gravenh., by Aelbr. Heyndricksz. 1601.

Achteraan »Een Sangliedt over de bekeering van mijnheer PALLORY."

LOWYS DU BOIS.

De bekeeringe.... die L. DU BOIS van Rijssel.... binnen Leyden gedaen heeft den 3 Junij...., op eenen sondach na de predicatie, *enz.* 1601. (N°. 478).

JOANNES DE HERSIN.

Bekentenisse des waren gheloofs ende verloocheninghe des pausdoms ghedaen openbaerlick tot Berghen op Zoom, den XIIen Oct.... 1603 door J. DE HERSIN van Doornijck, eertijdts priester ende prediker van der Augustinen ordre binnen de stadt Engien, ende daerna capellaen op het casteel van wouwe ende van Heerle. In 's Graven-h., by H. Jacobsz. 1604.

Door DE HERSIN opgedragen aan de regering, de predik. en den kerkeraad van Bergen op Zoom. Met een gedicht »aen den bekeerden" van JASPER WITTENS en eene attestatie van den pred. JAC. BASELIS.

JAN COLLEY.

De bekeeringe van M. J. COLLEY van Luyc, te vooren prediker capucijn ende gardiaen des convents van Sinte Omer...., openbaerlijck verclaert.... in de kercke tot Sedan, des sondaechs na de predic. op den vierden Meerte.... sesthien hondert ende een. In de welcke... voor oogen wort ghestelt, dat in den onvasten... gront des pausdoms geen gerusticheyt voor de conscientie te vinden en is, gelijc.... de vasticheyt der euang. leere in de gheref. kercke.... daer in te sien is. Nu eerst.... overgesonden uyt Vranckryck ende verduytst

uyt het exempl. gedr. tot Sedan by Jacob Salessc. In 's Gravenh., by Aelbr. Heyndricksz. 1601.

ABRAHAM. EDMOND DE BEAUVAL. MELCHIOR ROMAN. JEAN NORMAN. ANTOINE GINESTET. LEONARD THEUENOT.

Diverses revocations et abjurations du Papisme, publiquement faites en diuers endroits.... de France.... par Pere ABRAHAM, jadis prieur des Carmes en.... Arles; Pere EDM. D. BEAUUAL, jadis jesuite et doct. en theol.; Sieur M. ROMAN, Espagnol, jadis procureur de l' ordre des Jacobins à Rome; Maistre J. NORMAN, jadis predicateur ordin. de Mastas; Sieur ANT. GINESTET, jadis confesseur et prestre franciscain; L. THEUENOT, ci deuant curé.... de Poictiers... l' an du dernier jubilé de Rome 1600. Auec deux lettres escrites par deux personnes.... A quoy est adjousté.... vn brief recit de ce qui est advenu dans la ville.... d' Avignon, en la.... procession qui y fut tenue le jour du sacrement dernier. Les six premiers imprim. jouxte les originelles publiees en France, les autres selon les copies.... A la Haye, chez Alb. Henry. 1601.

Met voorr. De eene brief is van den jezuit, Pere COTON te Grenoble, het antwoord van DANIEL PEYROL, pred. te Montpellier, die vroeger tot de orde behoorde.

LAURENS BALTHEUS.

Een revocatie der pauselijcker dwalinghen, midtsg. een openbaer belijdenis des geloofs nae de euang. waerheyt, ghedaen tot Leyden den XXVIen May A°. 1605 in de hoochlantsche kercke door L. BALTHEUS van den Berch, gheweest pastoor van Overlaer ende pater des convents van kerckoverlaer by Thienen. In 's Graven-h., by Hill. Jacobssz. 1606.

Met latijnsche opdragt van BALTHEUS aan GOMARUS, NIC. BRUYNINCX en anderen.

Hierachter, onder afzond. titel, het volgende:

Een antwoort eens sentbrieffs aen den voorgen. gheschreven, vol lasteringhen...., van eenen pater des cloosters van Sepperen, ghenaempt pater NICOLAES SCHAFS. In 's Gravenh., by Hill. Jacobssz. 1606.

Ged. 1 Aug. 1604 en get. L. BALTHEUS v. d. Berch.

MARTIJN VAN VOYSIN.

Waerachtighe beschrijvinghe des.... proces.... tot Sursee teghen M. VAN VOYSIN, borger.... tot Basel, om de belijdenisse des evangh.... veroordeelt.... om metten sweerde onthooft ende daerna int vuyr verbrant te worden. Midtsaders (*sic*) een verhael van.... omstandicheden die daer by ghebeurt.... syn...., den derden Oct. 1608.... Overg. door JOH. COITSIUM, *enz.* 1609. (N°. 778).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op COITSIUS.

JAN HAREN.

De bekeeringhe van J. Haren ende syn weder-komen tot de ghemeynte Godts, door hem openbaerlijc wtghesproken in de walsche kercke tot Wezel, in de teghenwoordicheyt van den.... raedt, van de predikanten ende het volc, vergadert den 7 dach Martij 1610. Wt het frans. int nederd. overgh. door J. de la Haye.... In 's Graven-h., voor Lowijs Elsevier. 1610. Met priv.

Met uitvoerige voorr. van J. Haren „aen de gheloovige Christenen van 't Nederlant."

Het berouw ende leedtwesen van J. Haren ende syne wedercomste in de kercke Godes, openb. van hem betoont ende verhaelt in de walsche kercke tot Wesel, in teghenwoordicheydt van den.... raedt derselve stede, den 7 Martij 1610. Wt het fransche.... overgheset. Ghedr. nae de copye van Hanau by Daniel Aueri 1610, ende nu tot Amst. by Dirck Pietersz.

In twee kol. gedrukt.

JEAN BAQUESNE.

De bekeeringhe ende wederroepinge des pausdoms, openb. ghedaen in de francoische kercke der stadt Middelburgh, den 26 Dec. 1611 naer de predicatie, door J. Baquesne, gheb. in.... Valloignes in Normandien, eert. priester ende pred. van de orden van S. Franciscus.... Tot Middelb. ghedr., by Is. Schilders. 1612.

Met opdragt van Baquesne aan de regering van Middelburg.

JACOBUS OUTHOVIUS.

*Historisch verhael der.... leere ende grouwelickheden der Jesuyten. Gem. door.... J. Outhovium, nu nieuws uyt de grouwelickheden des pausdoms gescheyden, *enz.* 1622. (N°. 1961).

DON EMANUEL.

Verklaringhe van de redenen, de welcke Don Emanuel, geb. prince van Portegael &c., voor desen.... religieux onder den naem van Vader Felix, in de ordre der ongheschoeyde Carmeliten, bewoghen hebben te verlaten de roomsche rel. om sich te voeghen in de.... apostol. kercke ende.... te belijden de suyverheyt des euang. Het kort begrijp deser verklar. is ghepresenteert aen de consistorie van de fransche kercke tot Delft, geteyckent met de eygen hant van dens. prince ende.... ghelesen na de pred. voor de.... vergad. ende.... bevestight door syn eyghen mont, den 15 dagh des. j. 1634. Met.... brieven uyt Brussel.... aen dens. prince.... Overg. uyt de franc. tale.... door F. V. S. Den tweeden druck.... Tot Rott., by Is. van Waesberghe. 1634.

PIETER JARRIGE.

*Verklaringe van.... P. Jarrige, voor desen Jesuijt...., uyt-gesproocken in de fransche kercke tot Leyden, *enz.* 1648. (N°. 3364).

Antwoort van JAN JANSZ. TEN HORST aan JOHANNES LINTLAUW, wegens het uitgeven van.... Waaragtige historie van deszelfs overgank uit het pausdom tot de geref. kerk, enz. Gedr. ten verzoeke van den autheur (*by Corn. van Zanten.*) 1734.

Met voorw. van den drukker.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE ROOMSCHEN [1]).

Oprecht tryakel teghen t' venyn alder dolinghen onser tydts, tafelschewijs als in eenen spiegel allen beminders der euangel-waerheyts voorgestelt, om menigerley rigal der helscher ketterijen, nu seer hier te lande.... ghestroyt, t' onvliene.... Nu eerst wt de lat. Tabulis hereseon analiticis etc. van.... WILHELMO LINDANO van Dordrecht, bisschop der h. kercken tot Ruremunde...., overgh. door eenen gheestel. liefh. der christ. religien, waer wt dat men.... mercken mach dat CHRISTUS.... in dese nieuwe euangel.leeraers niet en spreect, maer antechrist.... Gheprint Thantw., by my Jan Verwithaghen. 1567. 8°. Met gratie ende priv. Men vint se.... te coope.... by Peeter van Keerberghen. 8°.

Clare belijdinghe des christen gheloofs, twelck alle oprechte catholycke menschen tot allen tijden daer toe versocht zijnde, schuldich zijn te belyden. Deur ordinantie.... van den hoochw. heere.... JAN HAUTHIN, eerts-bisschop van Mechelen uytghegeven. Dit gheloove doet den prince van Perma sweyren.... tot.... plaetsen die hy onder zijn jock heeft, tegen de waer. christ. euang. apost. religie en de vryheyt des vader-lants. T' Hantw. ghedr.... M.D.LXXXV den 16 Junij tot waerschouwinghe allor.... lief-h. der.... euang. religie.... Van woorde te woorde na de copie ghedr., tot Loven by Jan Maes. 1585. Met prev.

Concordata nationis germanicae cum sancta sede apostolica pro ipsius ecclesiae unione ac pace et tranquillitate inter eandem et nationem praedictam perpetuo confovendis inita, conclusa et accepta, cum summariis aliquot in paragraphos adjectis. Atrebati ap. Aegydium Balduinum. 1598.

Vooraf een fransche brief van GILLES BAUDUYN aa ANT. DE POUILLON, prelat. de l'egl. et abbaye de S. AUBERT."

Tractaet van de gheveynstheyt ofte vermaninghe aan alle brabandtsche, vlaemsche ende andere natien, die onder den Papisten woonachtich zijn. Tot Delf. gedr., by J. Andriesz. (1600?)

---

1) Vgl. verder in F. MULLERS *Bibl. v. nederl. pamfl.* N°. 827, 902, 1343, '45, 2436, 2523, '53, '71, 2617, '81—'83, 2709, '63, '64, 2951—'55, '58, '59, 3008, 3543—'45, 3844, '45, 3940—'49, 4119—'21, 4248, '49, 4367, 4460, '61, 4646, 5021, '22, 5208, 5331, 5498, 5595, '96, 5686, 7024, 7397, 7526, 7681, '82, 8276—'78, 8359—'61, 8729—'33.

Verclaringhe des Halschen afgodts van JUSTUS LIPSIUS, wonder veyl ende cierlijck opghepronct ende voorts gedaen. Ghedr. in 't jaer o. H. 1605.

Een volcomen ontdeckinge van de roomsche leere in saecken van conspiratie...., vergadert.... uyt clare.... hooft-stucken ende regulen van de leere der papistische priesters en doctoren. Getrouwelijck over-g. uyt het.... exempl. ghedr. tot Londen by Felix Kyngston int j. 1605, *enz.* 1606. (N°. 566).

Met voorr. van den vertaler.

Ontdeckinghe van.... secrete handelinghe der Jesuyten. Int licht ghebracht door een.... die 't selfs meestendeel ghesien ende van andere Jesuyten ghehoort heeft, *enz.* 1609. (N°. 821).

T' hof van den paus, *enz.* 1609. (N°. 823).

Verhael betreffende de comedie, ghespeelt door de Jesuwiten ende haere leer-jonghers binnen de stadt Lyon.

Zonder afzond. titelblad en jaartal.

Klare beijldinghe des gheloofs van de R. Catholijcken, daerteghen.... een klare belijd. van de gheref. christenen. Welcke belijd. van den R. Cathol.... is door eenighen Catholijck hier aen een eenvoudighe over-ghesonden, waer teghen tot waersch.... dese teghen-stellinghe ghemaeckt is, *enz.* 1610. (N°. 900).

Waer. beschrijvinghe van de.... disputatie.... tot Poissi in.... 1561, ter presentie van.... KAREL de neghende, de koninck van Navarre, de koninginne, princen van den bloede ende andere princen ende heeren, in grooten ghetale; tusschen de card. van Lorayne ende Tournoy.... ende TH. BEZAM, P. MARTYR, *enz.* 1610. (N°. 901).

Sekere articulen de welcke.... overdacht moeten werden van alle gheref. Christenen, die meynen dat het gheoorloft zy in de kercken der Papisten.... den hoet af te doen, *enz.* 1610. (N°. 903).

Het clocke gheclep aen den coninck, aen de coninginne regente...., aen de princen van den bloede, aen de parlementen,.... ende.... ondersaten van de croone van Vranckrijck; teghen het boeck van.... BELLARMIN, *enz.* 1610. (N°. 910).

Cort begrijp van de redenen welcke sy voort brenghen die gheen ghemeenschap willen hebben met de misse. Ende noch een handelinghe van de waer. offerhande ende waer. offerpriester, gemaeckt by J. DE L'ESPINE. Wt de Franchoysche.... spraecke.... over-gheset. Tot Delf ghedr., by J. Andriesz. [1610].

Met voorw. get. P. L.

Christelicke beantwoordinge over de transubstantiatie, op seker boecksken onlancks int licht uyt ghegheven in francois te Brugghe, door een voorstander der roomsche kercke, met desen tytel: Apologie catholique; voor seker sonnet, dat toegheschreven wordt den e.

vader COTTON. Middelb., by Rich. Schilders, voor Adr. v. d. Vivere. 1610.

Vooraf het sonnet van COTTON, met de sonnetten hier tegen van DU MOULIN, uit Brugge en drie uit Zeeland. Vgl. *B. v. p.*, No. 820.

Ontdeckinghe van de heymelijcke handelinghe der Jesuyten om de ghene te beweghen, die sy willen ghebruycken om coninghen ende princen te vermoorden. Vyt den franc. overgh.... Tot Dordr., by Fransoys Bosselaer. 1610.

Oorspronck ende teghenwoordighen staet van de calvinische secte, alsoo die nu verscheyden is in vier principale deelen. Nae de copye ghedr. T'antw., by Rob. Bruneau. 1611. *In plano.*

Met een houtsnede, voorstellende het portret van CALVIJN (en medaillon) waar om de gevolgen van het Calvinisme in vier tafereelen zijn afgebeeld.

De tweede ontdeckinge der Jesuiten.... Midtsg. de beantwoordingen van verscheyden teghenwerpingen, die tegen de.... vaders ende hare insettinghen geschiet zijn, *enz.* 1611. (No. 984).

D'Allarm-klock aen de coninc, de coninginne regente...., die princen.... mitsg. die parlamenten.... ende.... ondersaten van de croone van Vranckrijck; tegens het boeck van de tydel. macht des paus.. door.... BELLARMINUS. Gemaeckt door dat beelt Memnons. Met permissie van den goeden engel van Vranckrijck. Zeer onlancx te Parijs.... ghedr...., nu.... overgheset ende ghedr. tot Leyden voor Jacob Marcusz. 1611.

Vertaling van *Le Tocsin*. Vgl. *B. v. p.*, No. 982 en '83.

Nievwe tiidinge van den dvyvel ende dry notabele persoonen, hoe sy met malcanderen spraecke ghehouden hebben. Seer lustich ende tijdt-cortich om lesen. Nae de copye tot Hadopoll by Poniroponus. Ao. 1611.

De drie persoonen zijn „dry ketters, Lutheraen, Calvinist en Wederdooper."

Summa actorum facultatis theol. Parisiensis contra librum inscriptum: Controversia anglicana de potestate regis et pontificis &c. autc. M. BECANO soc. Jesu. Lond. exc. Bonham Norton. 1613.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 31: *Doct.* C. VORSTII *apolog. exegesis.* Geschriften van MARTINUS BECANUS waren op dit oogenblik niet aanwezig.

Articulen van onsen oprechten christen gheloove, de welcke van allen menschen die.... christelijck willen leven.... gheloofft moeten zijn, tsamen ghestelt van de doctoren der h. Godtheyt in die univ. van Loven, door bevel van onse keyserl. majesteyt. Met gracie ende priv. Nae de copie ghedr. tot Loven by Reyn. Velpen ende Jac. Baten. 1545.

Achteraan „Ghedr. int jaer 1614."

Wederlegginghe ende verantw. der valscher leughenen van de leere

ende t' leven M. J. CALVINI, versiert ende t' Antwerpen wtghegheven met desen tytel: Oorspronck.... van de calvinische secte. Nieuwlicx wt den hoochd. overgh. Middelb., voor Adr. v. d. Vivere. 1614.

Vooraf een register.

Der Jesuiten negotiatie.... in de Vereen. Nederlanden, *enz.* 1616. (N°. 1228).

Vooraf een „register van eenighe notable dinghen."

Hetzelfde. Ghedr. tot Leeuw., by Abr. v. d. Rade. 1616.

Eerste uitgave. Achteraan nog een latijnsche brief van C. SCRIBANIUS uit Antwerpen (30 Julij 1614), met de nederd. vertaling.

Der Jesuyten pas-poort. Ghedr. nae die copy van Pragh voor Samuel VV, int jaer 1619.

Op een blad 4°. obl.

Articles du sermens d'abjuration, que les reformés de Françe sont obligés de faire en entrent dans l'eglise romaine. Artikelen van den eed van afsweeringe, *enz.*

Zonder jaart.

XXIII articulen, inhoudende het groot.... verschil, datter is tusschen de oude goddelijcke leere, die door de gantsche wereldt in de waere christ. gheref. kercke geleert wort, ende de nieuwe menschelijcke leere, die in de roomsche kercke ghedreven wordt., t' Amst., by M. J. Brandt. 1620.

In twee kol. gedrukt.

Der Jesuijten spieghel waerin elck.... te sien heeft het leven.... en practijcken derselven, sonder partijschap ghestelt ende aen den dach ghegeven by een gheestelijcke persoone. Eerst.... te Rome ghedr. a°. 1618 (met consent van sijne superieuren, by Antonio Brugiotti, ende daernaer elders in de franc. ende hoochd. ende.... nederd. ghetransl., *enz.* 1620. (N°. 1795).

De bekeeringhe van den ghepredestineerden dief, oft derde t' samensprekinghe...., waerinne voor ooghen wort gestelt, hoe dat de onkerckelijcke leere der Remonstranten.... onnut is om de menschen te brenghen tot de eene, alghemeene, heyl. kercke, *enz.* 1622. (N°. 1953).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 115, v. *De bekeringe v. d. ghepred. dief.*

Een wonderlicke prophetiae over 't romsche rijck, gevonden tot Praegh in de bybeloteeck by S. Jacob, *enz.* 1623. (N°. 1973).

Strydende.... ende triumpherende waerheyt in alle principale punten der eendrachtighe.... catholijcke apostolische kercke, raeckende een cort begrijp des geestelijcken levens, tegen alle ongelovige eygenzinde als Joden, Mennonisten, Lutherianen, Vrygheesten, Arminianen, besonder tegens de twee vernaemste D. S. en S. L. ende eenen

twistmaker, valschen ontdecker des pausdoms. Door C. B. S. T. R. S. R. O. M. P. G. inf. Tot Antw., voor Balth. Moretus. 1625. 8°.

De voorr. is get. »Datum binnen Wesel 1625 door uwen M. V. B."

Den hollantschen apocalypsis, *enz*. 1626. (N°. 2133).

Hetzelfde. Andere druk. 1626. (N°. 2134).

Noodtwendige consideratie.... of een.... dienstknecht J. CHR[t]., uyt bevel der.... overheidt.... kan, behoudende zijne ghoede conscientie...., voor Gode tsamen gheven ten houwelycke in onse.... kercken.... met onse ghewoonlycke formulier..., ghereformeerde persoonen met paepschen? [1632].

Zonder titelbl. Get. M. B. Achteraan »Ghedr. te Leyden by Jos. van der Nave 1632."

* Missive vervatt. het advijs van een catholijck over de seven propositien.... Met een aenwijsinghe der Remonstranten dool-hof.... 1633. (N°. 2522).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 43 *De rechte outheyt*.

Twee remonstrantien.... aen de.... stat. van Hollandt.... by de beyde syn. van Z. ende N.-Hollandt, teghens de paepsche afgoderye, *enz*. 1635. (N°. 2554).

Tweede remonstrantie tegens den.... inbreuck der paepscher afgoderye.... in.... Z.-Hollandt, *enz*. 1636. (N°. 2570).

Intendit by den.... officier der stadt Utrecht over-ghegeven teghens PHIL. ROVENIUS..., pretense bisschop van Utr., *enz*. 1640. (N°. 2710).

Vgl. *B. v. p.* N°. 2711—'15.

Een corte antwoordt op Het hoogh-loffelicke jubel-jaer van de wijt-beroemde societeyt JESU, beschreven ende uytgeg. door.... pater P. COLLAERT, priester ders. societeyt. Door N. N., pater der soc. int collegie tot Munster. Int jaer o. H. 1640.

Vgl. ook *B. v. p.* N°. 2715 en hierboven bl. 119

Catholiicke antwoordt op een eerst onbekende, doch daer naer bekende schrijvers boeckje, dat S. EPISCOPIUS.... teghens de r. c. kerck heeft gheschreven. Ghem. door M. S. S. J., doct. in de heyl. godtheydt. T'Hantw., by Hendrick Aertssens 1641. Met gratie ende priv.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 43, v. *De rechte outheyt* en *Tien hoornvragen*.

Den vrede met Roomen, onmogelijck, ongeoorloft ende verderffelijck voor de geref. kercke. Gedr. in 't jaer o. H. 1643.

JACOB STERMONT giet-leugens, dat is een.... bewijs aen de.... burgem. der.... stadt Rotterdam, P. GOUTS-WAART, ADR. BESEMER, W. VAN COUWENHOVEN, P. SONMANS; mitsg. de.... schepenen.... P. TIMMERS, Mr. FR. VERBOOM, Mr. J. VAN DRIEL, G. VAN BERGEN, C. VER HAVEN, J. VAN LOO de jonge, H. RAMMELMANS, dat den

Oly-hoorn, die J. STERMONT.... over hare hoofden heeft uytgestort, vol was van.... lasteringe ende leugenen. Tot Antw., by Hendr. Aertsz. 1643.

Aan het einde »u dien. in Xro, Jacobus Waermont, vyant van Jac. Leugemont, vrient van JAC. STERMONT. Wt Antw. den 25 Juny, groetenisse aen uwe lieve huys-vrouwe die ick in het aenstaende kraem een gesont waermondeken wensche."

Anatomie.... van 't.... deseyn der.... Paepsghesinde..... Tot waerschouw. van poletijcke, kerckelijcke en alle lief-h. des vaderlandts om spoedelijck alle remedien daer tegen te ghebruycken, *enz.* 1644. (N°. 2956).

Hetzelfde. Latere druk.

Zonder adres en jaartal.

Remonstrantie der pred. van Utrecht.... raeckende het poinct van religie, *enz.* 1647. (N°. 3232 en '33).

Over de »exclusie van de paepsche religie." Zie ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 90.

Examen van thien propositien.... dewelcke JODOCUS KEDD, theol. van de Jesuyten, gesonden heeft.... aen twee predicanten..., welck examen noch dens. dagh is by de handt genomen. Met noch een toegifte.... van des. predic. tot een recompensatie dens. Jesuyt toegesonden, *enz.* 1647. (N°. 3235).

Met voorr.

Placcaet inh. verbodt, dat geene Jesuiten, priesters en monicken of andere geordende persoonen.... in dese landen en sullen mogen comen.... Vorder dat niemant.... conventiculen der Papisten sal mogen frequenteren ofte.... pauselicke superstitien exerceren, noch oock geene kinderen.... ter studie te senden.... in.... universiteyten.... van Jesuiten; midtsg. geene collecten... ten behoeve van... gast-huysen, geestelicke ofte andere collegien.... te doen. Verbiedende wyders de t' samen-wooningen van de Cloppen ende haer bedrijf. Item dat geen wees-kinderen (welckers ouders ofte een van des. is geweest van de geref. rel.) sullen worden opgevoedt by papistische voogh-den. En eyntlick sperpelick verbiedende alle.... quade gangen van de officiers. In 's Graven-h., by de wed. ende erfg. van wylen Hill. Jac. van Wouw. 1649. Met priv.

Helle-kermis gehouden in het groot geus-jubel-jaer bly-duyvels-jaer, dat is den valschen ende ydel-vollen aflact van alle sonden ende straffen, tot voortganck in sonden ende aenwas van straffen...., verleent wt duyvels-raet teghen Godt.... ende J. CHRISTUS van M. LUTHER ende J. CALVIN, beyde eerloose apostaten, ende nu corts in de stadt ende meyerye van den Bos vernieut.... aen de broeders, die hun onder het jock van een hoop heyliobscendende voorloopers van Anti-christ gereform. noemen. Gekeurt tot.... versterckinge van de.... ieveraers van het.... out cath. geloof. Ghedr. by Theoph. Philaletes in christiaen stadt. 1651.

Remonstrantie der e. kerkenr. van Utrecht aen de.... stat.... van Utrecht, *enz*. 1651. (N°. 3939).

Getrouwe raedt en waerschouwing aengaende de huwelyken tusschen personen van contrarie religie. Getrocken uyt een schrift van M. H. E. en uitgeg. ten dienste van.... die van d'afgoderije des pausdoms zijn afgesondert. t'Amst., voor Jan Henderiksen. 1654. 8°.

De gereformeerde duymen-drayer. Noli altum sapere.
Niet al te hoogh, seylt met u oogh,
Maer u verstandt, houdt by de handt.
Den vierden druck, verm. met een jubel-jaers toegift ende ses geref. knoop-regels. Gedr. tot Weversborgh. 12°.

Zonder jaar.

Den nieuwen speculativen tour a la mode, *enz*. 1657. (N°. 4584).

Of, zoo als boven de bladz. staat, »den gereform. tour a la mode."

Een korte waerachtige historie van het.... feest des allerheyl. lichaems o. H. J. Christi..., gecelebreert binnen.... Deventer, op den 1 Juny 1673. Tot versterckinge der vrome Catholijcken ende onderrichtinge des.... domme menschen. Gedr. in 't jaer o. H. 1673.

Met een paar rijmen.

Een mondelinge disputatie, gehouden in 's Graven-Hage, tusschen 3 Gereformeerde.... Steven Jansz. van Ly, Theunis Jansz. Vorster, beyde sieck-besoekers der stadt Leyden, met Willem Willemsz. Winckel, meester van de arme kinderen ders. stede aen d'eene zijde, en wederom drie Rooms-gesinde d'andere-zijde.... Maljaert Liebaer, saey-drapier binnen Leyden, mr. de Munnikes en sr. de Bey, woon. in den Haag; waerin yeder.... kan zien den ydele roem der Romanisten in 't mont-stoppen der Gereformeerde. Den 12 Nov... Tot Leyden gedr., by de wed. v. Dan. van der Boxe. 1673.

Over het avondmaal. Met voorr. Een »slot-reden" op rijm is get. J. Z. B.

Delfsche broertgens-kermis, synde een.... verhael van de kermis die de Minder-broeders tot Delft, des jaers nae de beeldestormery.... gehouden hebben.... Waerin te bespeuren is, wat voor luyden te Delft de roomsche rel. waren blyven aenhangen en welke in 't voorgaende jaer.... yverige tegen-strevers van dien zijnde geweest (de saken nu wederom veranderende) palm in 't vuyr quamen leggen....; werdende... voor-by gegaen soodanige, die de geref. leere hadden aengenomen.... Gedr.... 1677. (N°. 7598).

Op den titel wordt verwezen naar de *Beschrijv. van Delft* bl. 315—344, 410—419.

Informatie by den schout van Delft genomen, ende aen schepenen over-gelevert op Allerheyligen-dagh a°. 1567, raeckende de beeldestormery ald. des jaers te vooren ende wel voornamelijck de tweede, die door de wijven.... in 't convent der Franciscanen ofte Minderbroeders was bedreven, zijnde relatijf tot hetgeen.... in de Be-

schrijvinge van Delft wort verhaelt, p. 341 en 415. Gedr. tot Delft. 1677.

Even als het vorige misschien door BLEYSWYCK uitgegeven.

Liefdens-pligt of zalige vermaning aen den eerw. vader N. jesuit, schryver van.... De schat der kristel. waarheden. Door Prudentius verus. [1683].

Zonder afzond. titelblad. Aan het einde »Gedr. ter Gouw 1683. Met goedvinden van J. C. V. M."

Lettre d'un gentilhomme de Gueldres a un de ses amis, sur les affaires de Cologne et de Liege. A Cologne chez Pierre du Bours. 1688.

Get. L. D. C.

Misslagen van eenige nieuwe advocaten der Papisten, nevens.... getuygenissen.... uyt de paapsche gen. concilien,... decreten ende brieven...., tot een bewijs dat de paapsche kerke 't ketter-dooden.... voorstaat; aan princen, koningen en alle hare onderdanen.... strictelijk gebiedt. Wert ook bewezen, dat het ketter-dooden tegen de wetten Christi strijdt, en dat die het doen.... anti-christen zijn. Door E. L. D. W. Gedr. 1688. Tot bescherminge van alle die oyt in de godsdienst om een goede conscientie te bewaren veracht zijn, of.... nog lijden.

Land en zielverderffelijke kettery der paapsche kerk en deszelfs navolgers, kort en klaar aangeweezen door een lijdzaam navolger JESU CHRi. In Amst. tot afstant en bekeering der vervolgers.

Zonder jaar.

Stelling uyt eene thesis, in 't openbaar den 15 July 1784 te Weenen verdeedigd, in welke de kerk van Utrecht voor echt katholyk erkend wordt. Met twee andere stukken.... tot opheldering van 't gene wegens deze zaak in de rotterd. courant van den 17 Aug. 1784.... vermeld is. Te Utr., by Joh. Schellin...., ook.... in 't latyn te bekomen.... 1784. 8°.

Aanmerkingen en ophelderingen op een artikel der nederd. leydse courant van.... 15 Juny 1792, betreff. den h. grave CESAR BRANCADORO, aartsb. van Nisibe, overste der holl. missie. Te Haarl., by J. van Walré en co. 1792. 8°.

Met voorber.

Reponse à une calomnie de l'abbé DE FELLER, contre les Catholiques Jansenistes de Hollande, qu'il accuse de coalition avec les philosophes et les ennemis de l'etat. à Utr. chez J. Schelling et à Amersf. chez W. Pieterszen. 1793. 8°.

Verzameling van stukken betreffende de verkiezing en inwyding van... JOANNES JACOBUS VAN RHYN tot aerts-bisschop van de r. c. kerk van Utrecht. [1797].

Zonder afzond. titel. Aan het einde »Te Utr. by B. J. Schelling."

Vryheid, gelykheid, broederschap. De commissie van zes-en-dertig, waarneemende de belangens der r. cath. gezindheid te Amsterdam aan de eerste kamer van het vertegenwoordigend lighaam (*sic*) des bataafschen volks. f°.

Gedat. 18 Febr. 1801.

PROTEST. GODGELEERDEN

IN HET BUITENLAND.

JOHANN HEINRICH BULLINGER.

Geb. 1504. Gest. 1575.

HERZOG, a. w. Th. II. s. 442—453.

Sermonum decades duae, de potissimis uerae religionis capitibus, quorum catalogum uersa pagella exhibebit, auth. H. BULLINGERO. Acc. operi praef. de certa ratione qua possit iratus.... Deus placari. Acc. item.... conciliorum et.... patrum symbola. Tomus primus. Tigvri ap. Froschoverum. A°. 1549.

Sermonum decas tertia, de rebus quarum elenchum in fine libri inuenies, ad.... Angliae regem EDUARDUM sextum, auth. H. BULLINGERO. Acc.... ex quarta decade sermones duo, de euang. et poenitentia.... Tom. sec. Tigvri.... 1550.

Somma des christ. religions.... in thien artijckelen gestelt door H. BULLINGERUM. Overg.... door WILH. GNAPHEUM.... Tot Gorinchem.... 1608. 8°.

Zie *Afd.* I op GNAPHEUS.

Het achste sermoen H. BULLINGERI.... uyt het huysboeck.... In 's Graven-h.... 1619.

Zie *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 63.

SEBASTIANUS CASTELLIO.

(SÉBASTIEN CHATEILLON.)

Geb. 1515. Gest. 1563.

HAAG, a. w. T. III. p. 361—367.

Dialogorum sacrorum libri quatuor S. CASTALIONE aut., nunc postremo ab eodem recogniti et aucti. Colon. Petrus Horst exc. 1555. 8°.

S. CASTELLIONIS defensio suarum translationum bibliorum et maxime n. foederis; in qua, eum in illis religiose.... versatum fuisse demonstratur, reprehensa diluuntur, multi difficiles loci enucleantur,

et insuper adversariorum errores ostenduntur. Basil per Joann. Oporinum. 8°.

Met voorr. get. Bas. 1562. Jan.

S. CASTELLIONIS dialogi IV de praedest., elect., lib. arbitrio, fide. Ejusdem opuscula quaedam lectu dignissima, quibus alia nonnulla accessere, partim hactenus nunquam edita.... Goudae, typ. C. Tournaei. 1613. Prost. ap. Andr. Burier. 8°.

Behalve de vier dial. zijn hierin vervat: Quaestio, an perfecte legi Dei obediri possit. Respons. ad M. BORRHAUM de praedest. Defens. adv. libellum: *Adv. Nebulonem* J. CALVINI. De calumnia. Annot. in Rom. X. Quinque impedimentorum quae mentes hominum a veri cognitione abducunt enumeratio. Tract. de justificatione. De drie laatste stukken zijn elk onder afzond. titel en met nieuwe pagin.

Een lanteerne der Heeren om de savoysche waskeerse in te stellen, die eertydts, om Vranckrijck te verlichten, ontsteecken is: ghemaeckt door den god-gel. christel. ridder S. CASTALIO sal. ghed.
Hoe meer haer der bloetvaten hef (*sic*) sal verheffen
Hoe meer haer t' yver-vuyr des Heeren sal treffen.
Wy brengen wel keersen, lanteernen, spieghels en brillen,
Maet (*sic*) ten baet niet, als de luyden niet sien en willen.

Dit is de titel van een tractaat, dat in *B. v. p.* alleen op het jaar 1613 voorkomt. Na de voorrede van een nieuw titelblad waarop: *Raet aen dat verwoeste Vranckryck enz.... Anno* 1567 *in Dec. Door S. C. Eerst gedr. int jaer* 1578, *ende nu wederom herdr. int jaer* 1603. Achteraan „eerst gedr. tot Hoorn, ende nu.... by Gerrit Hendricksz."

Hetzelfde. 1612.

Op den titel zijn in het rijmpje de woorden *hef* in *lief*, *maet* in *maer* verbeterd, terwijl op het 2de titelblad is bijgevoegd aan het slot: *ende nu wederom anno* 1612.

Hetzelfde. 1613. (N°. 1094).

Ook dit exempl. mist het eerste titelblad en de voorrede.

Een cort verhael van vijff beletselen, waer door der menschen herten end' oogen van de kennisse der waerheyt in de goddelicke dinghen affgeleydet worden. Met een gods-vruchtige vermaninge, dat niemandt den anderen om verscheyden gesintheyt benijden noch gewelt aendoen ofte vervolgen sal. Gemaeckt by S. CASTALIO. Een stucxken nu eerst wt syn monumenten genomen, ende mede in 't licht voortgebrocht: ende wt de lat. in de duytsche spraecke overgeset. Anno 1604.

Het voorwoord van „den auteur tot synen vrient" is van 1 Julij 1555.

Proeve vant ware ende valsche gheloove.... Door S. CASTELLIO.... Ghedr. 1612. 8°.

Cort verhael van vijf beletselen.... Nu andermael ghedruckt, waer inne de plaetsen der byb. sententiën.... aengheteyckent staen.... A°. 1613. 8°.

Hierachter, onder afzond. titel met doorl. paginering. *Een nuttelycke ende seer sticht. uytlegginghe.... van de predestinatie...., te weten hoe Godt wil*

dat alle menschen saligh worden ende hoe de saligheyt alleen comt door syne ghenade, maer de verdoemenisse.... door de boosheyt des menschen. Overgh. uyt den francoysche.... sprake. Ghedr. A°. 1613. Vgl. *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 44.

Opera S. CASTELLIONIS.... Nu alder eerst uyt den lat.... sprake tsamen gestelt. Tot Haerl.... 1613.

Vgl. voor dit en de volgende stukken: *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 42—45.

Verclaringhe.... van S. CASTELLIO op dat negende cap. Paulij totten Rom.... Tot Haerl.... 1613.

Verclar. op het neg. cap...., ghetrocken wt de lat. monum. S. CASTELLIONIS.... Door TH. BOOMIUM. Ghedr. tot Utr.... 1616.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 169.

Wederlegginghe S. CASTELLIONIS teghen een boecxken van de predest.... Tot Haerl.... 1613.

Calumnia of valsch-wroeghen.... door S. CASTELLION.... Tot Haerl.... 1613.

Van het rechtvoerdigh-worden.... door S. CASTELLIO. Tot Haerl.... 1613.

Corte.... wederlegghinghe van.... J. CALVIJN.... Door.... S. CASTELLIO, *enz.* 1613. (N°. 1095).

Van de ghehoorsaemheyt, geschr. int lat. door S. CASTELLIO, ende vert. in nederl. door D. V. COORNHERT.... Tot Haerlem voor P. Arentsz.

Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 6. De eerste uitgave verscheen 1582 (F. MULLERS *Catal. eener zeldz. verz. holl. godgel. werken* bl. 54 N°. 518.

Tsamen-spreucken van de predestinatie...., verkiesinge, vreye wille, 'tgheloove. Eerst ghem. in lat. door.... S. CASTELLION, ende nu tot vorderinghe van de kennisse der waerheyt.... in nederl. tale overgh., te weten de drie eerste door DIRCK ADRIAENSEN KEMP ende het laetste door D. V. COORNHERT. Tot Haerlem, voor P. Arentsz. 1613.

De eerste uitgave verscheen in 1581 (F. MULLERS aang. *Catal.* bl. 54 N°. 518).

Tsamenspreeckinghen van de predestinatie.... door S. CASTELLION.... Ghedr. ter Goude by J. Tournay, voor Andr. Burier. 1613. 8°.

Zie het *Supplement* tot *Stuk I, Afd.* 1 van dezen *Catal.* op D. V. COORNHERT.

THEODORUS BEZA.

Geb. 1519. Gest. 1605.

HERZOG, a. w. Th. II, s. 127—139.

Confessio christianae fidei et ejusdem collatio cum papisticis haeresibus. Per TH. BEZAM Vezelium. Ex typogr. Johannis Bonae fidei. 1560. 8°.

Met opdragt van BEZA »Meliori VOLMARIO RUFO, praeceptori et parenti," gedagt. »Genevae quarto idus Martii 1560." Vooraf een »Index capitum et sectionum." De zeven cap. handelen: De trinitate, — persona patris, — Jesu Christo, — scto spiritu, — ecclesia, — ultimo judicio, — Brevis antithesis papatus et christianismi.

Een seer schoon.... tractaet.... over een predic. van TH. BEZAM, *enz.* 1612. (N°. 1039).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40.

JOANNES FABRICIUS MONTAREUS.

J. F. MONTAREI oratio, qua docetur, concilium Tridentinum sine scelere a Christianis hominibus frequentari non posse. Basiliae per Joann. Oporinum.

Aan het einde: »A°. 1562 cal. Junii."

RAPHAEL EGLIN.

(ICONIUS).

Geb. 1559. Gest. 1622.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 290.

De praedestinationis doctrina et vero usu tractatio absolutissima, ex TH. BEZAE praelectionibus in nonum epist. ad Rom. caput, a RAPHAELE EGLINO Tigurino, theol. stud. in schola Genevensi, recens excepta. Adjecta sunt aliquot loca ex libello d. LUTHERI de servo arbitrio...., ex quibus apparet quae fuerit illius de praed. sententia, quamque cum nostra consona. Edit. sec. [*Genev.*] Exc. Eustathius Vignon. 1583. 8°.

Met »Epist. dedic. NICOLAO comiti ab Ostrorog, in Grodzisko et Kriilow," gedat. »Genev. cal. Martij a°. a salutifero virginis partu 1582."

Dit exempl. komt voor achter G. AMESIUS *Animadvers. in scripta synod. Catal. Stuk II, Afd.* 1.

RUDOLPH GUALTHERUS.

(RUD. WALTHER).

Geb. 1519. Gest. 1586.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1806.

Van de christ. disciplijne ende excommunicatie.... Door R. GWALTERUM.... Ter Goude.... 1585.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 13.

Een bezonder tractaet R. GUALTHERI.... van de arghernissen...., ghenomen.... wt de leere van de godd. verkiesinghe.... Tot Rott.... 1613.

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

DANIEL TOSSANUS.

Geb. 1541. Gest. 1602.

HAAG, a. w. T. IX, p. 400—408.

Disput. theol. de.... loco d. Pauli 1 Cor. 15 v. 22.... et de hac quaestione: an CHRISTUS pro omnibus sit mortuus? praes. D. TOSSANO resp. SIBRANDO JACOBI Phrysio.... Heidelb. typ. Abrah. Smesmanni 1589.

De leere van de predest.... door d. D. TOSSANUM... Tot Amst. 1611.

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40.

MELETIUS.

Epistola MELETII papae ac patriarchae Alexandrini &c. praesidis Constantinopolitani, ad JAN. DOUSAM Nordovici dominum super obitu filii consolatoria, quam GEORGIUS...., DOUSAE frater, post.... quinquennii peregrinationem, una cum.... codicum manuscr. copia.... inedit. domum secum Constantinopoli redux attulit, prid. idus Majas. Aº. 1598. Hag.-Com. ex off. Alb. Henrici. 1598.

Op de keerzijde van het titelblad een lijst de medegebragtte boeken.

JACOBUS I.

Koning van Engeland.

Geb. 1566. Gest. 1625.

Declaratio serenissimi magnae Britanniae regis, qua quid cum gener. foed. Belgij provinciarum ordinibus super re VORSTII actum tractatumve sit, singillatim explicatur. Londini exc. typis Joh. Norton. 1612.

Declaration du.... roy de la Grand' Bretaigne sur les actions.... touchant le faict de C. VORSTIUS, *cet.* 1612. (N°. 1006).

Copie d'une lettre.... de sa maj.... JAQUES I aux.... estats des Prov. Unies, *cet.* 1616. (N°. 1246).

* Discours zijns mats JACOBUS ... int opperhuys des parlements, *enz.* [1604]. (N°. 528).

* Copie. By den coninck, *enz.* [1605]. (N°. 552).

* Proclamatie des conincx van Gr. Brit., nop. het ontdecken van de.... conspiratie, *enz.* [1605]. (N°. 553).

De oratie by zijne con. maj. gedaen in de leste vergad. des parlements, *enz.* [1606]. (N°. 557).

Vgl. *B. v. p.* N°. 558—560 en 563.

* Den eedt die JACOBUS.... zijne onderdanen.... heeft doen zweeren. Ghetr. uyt zijn boeck.... Apologia pro juramento fidelitatis, *enz.* 1609. (N°. 815).

By den coninck. Een proclamatie.... tegen de paepse refusanten, *enz.* 1610. (N°. 846).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1610. (N°. 847).

Hetzelfde. t' Amst. gedr., by Paulus Aertsz. van Ravesteyn nae de copye ghedr. tot Londen by R. Barker. 1610.

Copie van eenen brief, van den con. van gr. Britaengien...., gesonden aen de.... stat. gen., aeng. de beroepinghe G. VORSTIJ, *enz.* 1611. (N°. 939).

Vgl. bij dit en de volg. stukken: *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 7—10.

Hetzelfde. Andere vertaling. (N°. 940).

Missive van JACOBUS I.... aen de.... staten, etc. Aengaende de zake ende schriften VORSTIJ, BERTIJ, ARMINIJ, en sijne discipelen ofte sectarisen. Ghegheven wt West-munster den 6 Oct. 1611. Wt het francoys verduytscht. 1611.

Van gelijken inhoud als de beide vorige stukken.

Verclaringhe van den.... coninck van gr. Britannien over syne handelinghen aen de.... stat. gen.... nop.... C. VORSTIUS, *enz.* 1612. (N°. 1007).

Hetzelfde. Andere vertaling. 1612. (N°. 1008).

Hetzelfde. Nog andere vertaling. 1612. (N°. 1009).

Hetzelfde. Weder eene andere vertaling. 1612. (N°. 1010).

Hetzelfde. Tot Middelb. voor Adr. van den Vivere. 1612.

Copie van den brief des conings van Gr. Brit.... aen de.... stat. gen...., nop. het different tusschen de Remonstr. ende Contra-Rem. *enz.* 1613. (N°. 1077).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 259.

Hetzelfde. Andere uitgave. 1613. (N°. 1078).

Verclaringhe des.... koninghs van Gr.-Brit., Vranckr. ende Yerlandt, beschermer des gheloofs, voor het recht der coninghen ende de independencie haerer croonen, teghen de oratie des.... cardinaels VAN PERRON, uytghespr. in de camer van den derden staet ofte ghemeynte in Vranckrijck, op den XV Januarij, anno 1615. Ghetrouwelijck uyt de frans. in onse nederl. sprake vert. naer den exempl. gedr. tot Londen.... bij Jehan Bile.... t' Amst. ghedr., bij Michiel Colijn. 1615.

Propositie van weghen den coninck van Gr. Brit. door sijne mateyts ambassadeurs ghedaen ter vergaderonghe (*sic*) van de.... stat. gen., op het middel van beslichtonghe (*sic*) der kerck. gheschillen. Met brieven van sijne mateyt tot dien eynde aen hare ho. mo. te voren geschreven. Item eenen brief van den ertz-bisschop van Spalaten hare h. mogh. Getransl. uyt de fransche ende lat. tale. Tot Arnhem, by Jan Janssen. 1617.

Hierin ook de brief van 20 Maart 1616.

Copie van een brief.... van de con. maj. van Gr. Britt., JACOBUS I, *enz.* 1617. (N°. 1247).

Vert. van *Copie d'une lettre* hierboven.

Hetzelfde. Andere uitgave. 1617. (N°. 1248).

Copie van den brief des conincx.... van date den 20 Martij 1617.

Van gelijken inhoud als de beide vorige stukken.

JOHANNES AVENARIUS.

(JOHANN HABERMANN).

Geb. 1516. Gest. 1590.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 629.

Christelijcke ghebeden voor allen noodt ende staten der gantscher christenheyt, met ghemeene dancksegginghe ende alle dagen, morgen ende avontghebeden, daertoe sommighe gebeden voor bysondere persoonen, wt die h. godl. schrift. te samen vergadert. Oock wederom van nieus met neersticheydt al om ghemeerdert, ende ghebetert. D. M. JOHANNEM HABERMAN Egranum, prochiaen tot Falckenaw. Ende nu eerst tot dienst der christenheyt wt de hoochd.... overgheset. Tot Delf., by Bruyn Harmansz. Schinckel. 1604. 16°.

Het boekje, dat een deel uitmaakt van een zeldzaam bandje, vroeger vermeld (vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* op F. LANSBERGEN) is door den

schrijver opgedragen aan »vrouwe ANNA SCHLICKIN, gravinne tot Passauw, gheboren pluegin van Ravensteyn, ende regierende vrouwe tot Falckenauw." De opdragt is gedateerd 17 Apr. 1567. Het bevat 57 algemeene gebeden en dankzeggingen. Dan volgen 29 gebeden »voor bysondere persoonen." Aan het einde het symbolum Athanasianum, een gebed om Gods zegen over onzen arbeid, en een register.

DANIEL TILENUS.

Geb. 1563. Gest. 1633.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1197. CATTENBURGH, a. w. p. 130—133.

De incarnatione Filii Dei.... Cujus theses.... tueri conabitur, praes. D. TILENO.... JOH. MICQUELLES. Sedani 1606.

Hierop volgen: *De obedientia legi Mosaicae; de baptismo, passione et morte* J. CHR^I.; *De* CHR^I. *sepultura et descensu ad inferos; De resurrectione* CHR^I.; *De ascensione* CHR^I.; *De sessione* CHR^I. *ad dexteram patris; De officio* CHR^I.; *De ecclesia; De gubernatione ecclesiae; De ministris extraordinariis et ordin.; De origine et incrementis bonorum ecclesiasticorum; De coelibatu; De immunitate ministr. eccl.; De communi gubernatione eccl.; De potestate eccl. in dijudicandis controversiis fidei; De pot. eccl. in constituenda* εὐταξίᾳ; *De pot. jurisdictionis eccl.; De conciliis; De politica gubernatione eccl.; De privata eccl. gubern.; De falsa eccl.; De antichristo; De vocatione; De fide justificante; De justificatione; De meritis operum; De certitudine, immutabilitate et aequalitate justitiae; De libertate* CHRIST.; *De sanctificatione; De bonorum operum in justificatis necessitate.* De stellingen werden van 1607—1609 onder TILENUS te Sedan verdedigd door LUD. CAPELLUS, FABR. DE LA BASSECOURT, DAV. BLONDEL en anderen.

D. TILENI exegesis aphoristica trigesimum primum fidei, quam orthodoxae in Gallia profitentur ecclesiae, articulum, qui est de Antichristo, extra ordinem ad disputandum proposita in acad. sedan. mense Febr. Juxta edit. secundam ab auct. recognitam. et LXXV aphorismorum apologeticorum accessione auctam, Sedani 1604. Amst. ap. Joann. Janssonium. 1611.

»JACOBO PERRONIO, episc. Ebroicensi, card. designato" opgedragen.

Consideratio sententiae J. ARMINII de praedest., gratia Dei et libero arbitrio hominis, apud ord. Holl. et West-frisiae ab eodem declaratae. Auth. D. TILENO.... Francof. in bibl. Jonae Rosae. 1612. 8°.

Met voorr. en »indiculus capitum." Vgl. hierbij *Defensio sententiae* ARMINII *Auth.* J. A. CORVINO (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 112).

Amica collatio de gratiae et voluntatis humanae concursu in vocatione et quibusdam annexis, instituta inter cl. v. D. TILENUM et JOH. CAMERONEM. Lugd. Bat. sumpt. Ben. Mignonii, bibliop. Salmuriensis. 1622.

Vooraf een brief van CAMERO aan HIERONYMUS GROSLOTIUS LISLAEUS. Achteraan een lat. gedicht (een gebed).

Canones synodi Dordr. cum notis et animadversionibus D. TILENI. Adjecta sunt ad calcem paralipomena quam cum D. TILENO ante

biennium institutam nuper publicavit J. CAMERO. Paris., ap. Nic. Buon. 1622. Cum priv. 8°.

Zie ook *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 54.

Syntagma disputationum theol., in acad. Sedanensi habitarum, pars prima, auct. D. TILENO.... Editio quarta.... Accessit s. theol. systema ὁριστικόν eodem auct. Hardevici ex off. societatis typogr. 1656. 8°.

»Pars altera" alsmede het *Systema* onder afzonderlijken titel en met nieuwe paginering. Dl. I omvat 51 disputaties, waarvan een »Elenchus," dl. II 46, en het *Systema* 42. Met een opdragt aan FREDERIK IV van den Paltz., gedat: »kal. Jun. 1606."

Controversiarum in belgicis eccl. hodie ferventium hypotyposis dialogistica. Auth. D. TILENO.... Hornae.... 1659. 8°.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 50

Traicté de la cause et de l'origine du peché ou sont deduictes et examineés les opinions des philosophes payens, des Juifs, des autres heretiques, des Libertins, de LUTHER, CALVIN et autres nouveaux qui ont traicté ceste matiere. A Paris, chez. Fr. Julliot. 1621. 8°.

Met voorr. van den drukker en inhoud.

Advertissement a l'assemblee de la Rochelle. Par ABRAHAM ELINTUS, docteur en medecine. A Paris, chez Fr. Julliot. 1621. 8°.

Door TILENUS uitgegeven.

Examen d'un escrit intitulé Discours des vrayes raisons, pour les quelles ceux dela religion pretendue reformée en France, peuvent en bonne conscience resister par armes à la persecution ouverte que leur font les ennemis de leur religion et de l'estat; où est respondu à *l'Advertissement à l'assemblée de la Rochelle....* Fait par D. TILENUS. A Paris, chez Nic. Buon. 1622. 8°.

Met voorr.

Considerations sur le canon et serment des eglises reformées, conclu et arresté au synode nat. d'Alez és Cevennes, le 6 d'Oct. 1620 pour l'approbation des canons du syn. tenu à Dordr.... 1618 & 1619. 1622. 8°.

Vooraf, onder afzond. pagin., de canon en de eed. Vgl. *Catal.*, *Stuk I*, *Afd.* 2, bl. 54.

Lettres a un amy touchant la nouvelle confession de CYRILLE, soy disant patriarche de Constantinople. Nouvellement publiée tout en latin qu'en françois. 1629. 8°.

Drie brieven.

Response aux articles, proposez par quelques ministres d'Hollande, *etc.* 1630. (N°. 2406).

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 100.

Overlegginghe ofte proeve van t' ghevoelen J. ARMINII.... Door D. TILENUM.... Hier achter.... 3 brieven, *enz.* 1612. (N°. 1031).

De brieven zijn van PAREUS, SCULTETUS en TILENUS.

De leere der synoden van Dordrecht ende Alez.... Door.... D. TILENUS, *enz.* 1623. (N°. 2021).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 143, *Verz. der tract. van* P. DE FYNE.

Antidote.... teghen de missive der leeraren ende prof.... in Zwitserlandt, *enz.* 1631. (N°. 2458).

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 101.

JOHANNES PISCATOR.

(JOHANN FISCHER).

Geb. 1546. Gest. 1625.

HERZOG, a. w. Th. IX, s. 683—686.

Disp. theol. de causa meritoria justificationis hominis coram Deo, sive de ea re quae homini a Deo ad justitiam imputatur, a J. PISCATORE...., respond. JOHANNE BERNHARDO GOTSLEBIO Herborn. Herb. Nassov., ex off. Christ. Corvini. 1607.

Theses theol. de justificatione hominis coram Deo, a J. PISCATORE.... ad publ. disputat. propositae...., respond. JOHANNE BILGERO Mengerskirchensi. Herb. Nassov., ex off. typ. Christ. Corvini 1612.

Ad C. VORSTII.... Amicam collationem.... notae J. PISCATORIS... Herb. Nassov. 1613.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 33.

Ad C. VORSTII... Parasceven responsio apologetica J. PISCATORIS.., qua is defendit suas notas contra examen illius. Ubi multa scripturae dicta, ac inprimis ea quae loquuntur de divina praedestinatione, accurate explicantur. Praefixae sunt illae notae, una cum epistola. Herb. 1613.

De voorrede is van 21 (31) Maart, de korte voordragt aan VORSTIUS van 8 Maart. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 33.

J. PISCATORIS responsio ad Apologeticum PETRI BERTII, in qua orthodoxa de divina praedestinatione doctrina a sophismatis illius vindicatur et asseritur. Herb. ex off. typ. Christ. Corvini. 1615.

Opgedragen »WILHELMO LUDOVICO, JOHANNI et GEORGIO, fratribus germanis, comitibus Nassoviis, Scholae Herborn. patrionis." Aan het einde een brief van P. aan B. van 29 Oct. 1614. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 269.

Ad C. VORSTII.... Amicam duplicationem responsio J. PISCATORIS.... Pars secunda, qua respondetur ad partis primae capita tria

intermedia...., inquibus adhuc disseritur de divina praedest...., nominatim vero 1 de bonitate, gratia et misericordia Dei...., 2 de justitia et potestate Dei...., 3 de praedest. Dei gemina.... Cum indice duplici.... Herb. 1618.

Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 34.

Ad. C. Vorstii.... Am. duplic. responsio J. Piscatoris. Pars tertia, qua respondetur ad partis primae capita tria ultima, in quibus disseritur de div. praed..., nominatim vero de morte et merito Chri...., 2 de conversione hominis...., 3 de perseverantia fidelium.... Cum indice duplici.... Herb. 1618.

ROBERTUS BODIUS A TROCHOREGIA.

Assertiones aliquot theol. e prima parte cap. I epist. s. Pauli ad Ephes. collectae atque selectae, de quibus.... praes. Rob. Bodio a Trochoregia.... publice respondebit Samuel Forestius. Salmurii ex typ. Thomae Portaei. 1607.

ANDREAS WILLET.

Gest. 1621.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 1994.

And. Willeti, theol. Angli, de gratia generi humano in primo parente collata, de lapsu Adami et peccato originali, de praedestinatione et de gratia et libero arbitrio. Disputationes theol. Bellarmino oppositae, ex IV tomo Synopseos Papismi anglicé conscriptae, in linguam lat. conversae a M. Jona Volmaro. Lugd. Bat. ap. Andr. Cloucquium 1609. 8°.

Met opdragt aan de stat. v. Holl. get. „Nomine R. D. V. viduae M Jonae Volmari."

MARTIN LUTHER.

Geb. 1483. Gest. 1546.

Herzog, a. w. Th. VIII, s. 568—617.

Waer. verhael eener wonderlijcker ghedaente eenes pausschen ezels.... Beschr.... door.... Melanthon. Midtsg het gevoelen d. M. Luther op 't zelve stuck, *enz.* 1609 (N°. 824).

Servum arbitrium.... gheschr. teghen Erasmus.... Door M. Luther, *enz.* 1610. (N°. 892).

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 38, alwaar ook een uitg. van 1646.

Een vermaninge tot dat sacrament des lijfs ende bloedts onses Heeren M. LUTHER. Overgh.... in onse nederl. spraecke door een liefh. der waerheyt. Naer de copie ghedr. tot Wittemberg 1537. Ende nu doen drucken tot Amst. voor Jan Arentsz. Tijt. 1614. 8°.

Met voorr. van den uitgever. Zonder pagin.

Een epistel ofte seyndt-brief M. LVTHERI aan den eerb.... raedt ende ghemeente des stadt Franckfort aen de Mayn. Geschr. in.... 1533. Ghedr. A°. 1614. 8°.

Zonder pagin.

Een schrift d. M. LUTH. aen alle christenen tot Antwerpen, daer inne hy dezelve.... vermaent hun voor de dwalende gheesten, die hun allesins verheffen, te hoeden. A°. 1525. [1614?]

Zonder afzond. titelblad en pagin.

PHILIPPUS MELANTHON.

Geb. 1497. Gest. 1560.

HERZOG, a. w. Th. IX, s. 252—300.

Waer. verhael eener wonderl. ghedaente eenes pausschen ezels, ghevonden in.... den Tiber.... 1496. Beschreven.... door d. PH. MELANTHON, *enz.* 1609. (N°. 824).

Zie ook op M. LUTHER.

Van de oorsaken der sonden.... Beschr. door PH. MELANCHTON, *enz.* 1611. (N°. 963).

Vgl. voor dit en het volg. *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 43 en 63.

Van het offitie.... der princen.... om die misbruycken te weeren.. in der kercken... Beschr. door.... TH. MELANCHTON.... In 's Graven-h.... 1619.

WILLIAM PERKINS.

Geb. 1558. Gest. 1602.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1395.

G. PERKINSI.... de libera Dei gratia et libero hominis arbitrio solida et succincta tractatio, nunc recens ex lingua angl. in lat. conversa opera et studio WOLFGANGI MAYERI, in euang. dispens. ministri. Oppenheimii e typogr. Hier. Galleri sumt. Levini Hulsii. 1610. 8°.

Met opdragt van MAYER (gedat. Basel 12 Maart) aan JAC. MONTAGUE, „episc. Bathoniensi et Wellensi."

De sophisterie des Sathans.... Door G. PERKINSIUM.... Overg. door V. MEUSEVOET.... Tot Amst. 1610. 8°.

Zie voor dit en het volg. *Afd.* 1 op V. MEUSEVOET.

Een geval der conscientie, verclarende.... hoe yemandt weeten.... sal of hy een kindt Gods is.... Beschr. door W. PERKINSUS, enz. 1613. (N°. 1097).

Opera theol. d. i. de theol. wercken M. W. PERKINSI...., vert. door V. MEUSEVOET.... t' Amst. by J. Ev. Cloppenburch. 1615. f°.

Inhoud: Uytlegg. van de XII art. des geloofs, overg. d. MUSEVOET; Over de thien geboden, overg. d. MUSEVOET; Over 't ghebedt des H., overg. d. dens.; Van de cracht des ghebedts, overg. d. dens.; De catechismus, overg. d. FR. DE VRY; Verhand. van de sacram., overg. d. EUST. MANGLIERIUM; De gulden keten, overg. d. PH. C. RUYL; Een schoone onderwysinghe, overg. d. J. WALLESIUM; Verhand. v. d. predest., overg. d. dens.; Eenighe voorstellinghen, overg. d. dens.; Van de vrije ghenade, overg. d. MANGLERIUM; De geref. catholyck, overg. d. MUSEVOET; Waerschouwinge aen alle goetgunstige der r. religie, overg. d. dens.; Waersch. teghen de afgoderye, overg. d. dens.; Wtlegg. over den Galaten overg. d. dens.; Verclar. v. d. pred. Chr^{i}. op den berg, overg. d. dens. Zie ook *Cat. Stuk II, Afd.* 1.

AMANDUS POLANUS A POLANSDORFF.

Geb. 1561. Gest. 1610.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1653.

Des eerw.... AMANDI POLANI.... verclaringhe over sommighe.... artic. der religie, *enz.* 1611. (N°. 964).

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 39.

GEORG SOHNIUS.

Geb. 1551. Gest. 1589.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 660.

Een treffelijcke oratie hoe sich een christen mensche schuldich is te draghen int onderzoecken der waerheyt.... by G. SOHNIUM...., ghedaen, *enz.* 1612. (N°. 966).

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 39.

NICOLAUS HEMMING.

Geb. 1513. Gest. 1600.

HERZOG, a. w. Th. V, s. 734—737.

N. HEMMINGII tractaet van de alghemeyne.... ghenade, *enz.* 1611. N°. 965).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 42.

ISAAC CASAUBONUS.

Geb. 1559. Gest. 1614.

HAAG, a. w. T. III, p. 230—238.

J. CASAUBONI ad FRONTONEM DUCAEUM.... epistola, in qua de apologia disseritur communi Jesuitarum nomine ante aliquot menses Lutet. Paris. edita. Lond. exc. J. Norton. 1611.

J. CASAUBONI ad epistolam ill. et rever. cardinalis PERRONII responsio. Lond. exc. J. Norton. 1612.

Idem. Andere druk. 1612.

Met opdragt (Lond. 4 eid. Apr. 1612) »THOMAE EDMUNDO seren. magn. Britt. regis apud christianissimum regem oratori."

Antwoort Is. CASAUBONI op den brief van.... PERRONIUS, *enz.* 1612. (N°. 1011).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 10.

SEBASTIAAN FRANCK.

Geb. 1500. Gest. 1545.

HERZOG, a. w. Th. IV, s. 450—454.

Van het rycke CHRISTI. Een stichtelijck tractaet, allen eenvoudighen Christenen tot onderwijsinghe ende den gheestelijcken verlichteden menschen te oordeelen int licht ghegheven door den verlichteden ende van Godt-ghel. S. FRANCK van Werdt, vriendt van CHR°., beminder sijns rijcks ende liefhebber der eewigher ende onpartijdigher waerheyt. Ter Goude, by J. Tournay. 1611.

Op bl. 82 vangt een nieuw tractaat aan, onder den afzonderlijken titel: *Van de kennisse Gods, van waer dat sy comt ende hoe dat men haer studeren sal.... item van het eewighe, ware, inwendighe levende woordt Gods.... Ter Goude, by J. Tournay* 1611.

Krijgh-boeck des vredes. Eenen krijgh des vredes tegen alle allarmen, oproer ende onsinnigheydt tot krijghen, met grondelijcke argumenten der h. schrift, oude leeraers, concilien, decreten, oock met het vernuft ende schriften der heydenen wederleyt. Eerst in surische sprake beschreven door S. FRANCK van Wordt, ende nu in nederd. overgh. door DAVID WILLEMSZ. CAMERLINCK. Ghedr. ter Goude by J. Tournay, voor A. Burier. 1618.

Zie over CAMERLINCK *De Navorscher* Dl. XI, bl. 364.

HUGO BROUGHTON.

Geb. 1549. Gest. 1612.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 1402.

Antwoort op een hebreuschen brief van een jode, begeerichlijck

vereyschende onderwijs des christen geloofs. Int hebr. gedaen door HUGO BROUGHTON; toeghe-eyghent den.... vorst HENRICO, prins van Gr. Britt. Uytten hebr. in nederd. tale overgh. door JAN THEUNISSEN. Amst. Men vintse te coop by Humphrey Bromley...., oock in hebr., gryecx, lat. ende nederl. aen malcanderen ghebonden. [1611].

Op de keerzijde van het titelblad eene notitie van allerlei kaarsen, bij den uitgever verkrijgbaar. Achteraan een wereldkaartje, waarop de namen met hebr. karakters staan ingevuld.

Eenighe schoone ende sekere bewijsredenen om den grondt van den bybel te bevestighen. Een cort verhael van de oversettinghe van den bybel. Historische voorstellinghen van de apocryphen. Verscheyden handelinghen van TOBIAS ende van JUDITH. Eerst int eng. gemaect door den hoochgel. HUGO BROUCHTON, ende nu overg. in onse nederl. tale door een liefhebber der waerheyt... Ghedr. 1611.

JOHANNES CALVINUS.

(JEAN CAUVIN).

Geb. 1509. Gest. 1564.

HAAG, a. w. T. III, p. 109—162.

Vier brieven d. J. CALVINI, overgh. wt het lat., *enz.* 1612. (N°. 1037).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

MATTHIAS MARTINIUS.

Geb. 1572. Gest. 1630.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 231.

Quaestionum quarundam theol. utiliorum sylloge, quam praes. M. MARTINIO.... examinandam proponit TOBIAS TEGNEI, Leov. Fris.... Bremae, typ Thom. de Villiers. 1617.

Christ. overdenckinghe van de... heerlijckheydt... des eenighen Gods... Beschr.... door M. MARTINIUS, *enz.* 1612. (N°. 1041).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40, v.

WILLIAM BARLOW.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 793.

De summe ende substantie van de conferentie, dew. s. k. maj. van Gr.-Brit. belieft heeft te houden met de.... bischoppen...... van sijn clergie...., den 14 Jan. 1603. T'samenghest. door W. BARLOW, *enz.* 1612. (N°. 527).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 42.

WILHELM ZEPPER.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 2190.

Schriftuerlijcke onderwijsinghe in de leere van de.... predest...., door W. Zepperum, enz. 1612. (N°. 1040).

Vgl. voor dit en het volgende *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40 en 64.

Christ. bedenckinge.... door wat middel.... den.... staet der kercke Gods.... te helpen sy.... Gest.... door W. Zeppern.... Tot Utr.... 1622.

HIERONYMUS ZANCHIUS.

Geb. 1516. Gest. 1590.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 2147.

Een geval der conscientie.... Hier noch.... by-ghev. een verhand. d. H. Zanchij van de seeckerheydt der zalicheydt, *enz.* 1613. (N°. 1097).

Zie ook *Afd.* 1 op V. MEUSEVOET.

DAVID PAREUS.

Geb. 1548. Gest. 1622.

Herzog, a. w. Th. XI, s. 103—108.

Irenicum sive de unione et synodo evangelicorum concilianda liber votivus, paci ecclesiae et desideriis pacificorum dicatur a D. Pareo... Heidelbergae impensis Jonae Rosae, typis Joh. Lancelloti. 1614.

Met voorrede »de scopo et argumento libri" en een gedicht van Joannes Forbesius.

D. Parei de statu quinquagenario Palatinae ecclesiae, oratio inaug. in doctoratum theol.... Simonis Erpp-Bruchausen, 17 Aug. 1615 in acad. Heid. celebratum. Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

D. Parei, de pace et unione ecclesiarum evangel. oratio inauguralis habita in solemni univers. Heid. πανηγύρει 11 Apr. 1616, qua.... Cunrado Deckero.... novem aliis candidatis.... insignia doctoralia conferebantur.... Cum brevi protestatione Parei... Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

D. Parei in publicatione rectorali legum academiae Heidelb. 21 Jan. 1611 habita oratio, de quaestione utrum leges magistratus obligent in conscientia? Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

D. Parei de triumpho Jesuitarum, ex colloquio Durlácensi nuper reportato oratio inaug., cum.... Heinrico Altingo.... insignia doctoralia conferentur 18 Nov. 1613. Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

Oratio inauguralis de fide haereticis servanda, num serio sic sentiant Jesuitae et sophistae in papatu, a D. PAREO d. habita in.... acad. archipal. Heidelb. 20 Aug. 1618, cum.... ABRAHAMO SCHULTETO.... insignia doctoralis dignitatis conferret. Cum bulla revocatoria PII IV concil. Trident. pro sigillo appensa. Heid. imp. Jonae Rosae, typis Joh. Lancelloti. 1618.

Acta colloquiorum Swalbacensium, inter tres doct. Jesuitas Moguntinos et D. PAREUM, mense Majo aº. 1608 habitorum, de variis theologiae controversiis.... Nunc demum gravi ratione, bona fide, in lucem edita. Heid. imp. J. Rosae, typ. Joh. Lancelloti. 1619.

Een oude hand veranderde op den titel »Majo" in »Augusto."

Oratio de syn. nat. Dordr. cal. Febr. ann. 1619 habita, in promulgatione statutorum universitatis Archi-Pal., quae est Heidelbergae, a D. PAREO.... Heid. typ. Joh. Lancelloti. 1619.

Symbolum B. ATHANASII de s. s. trinitate, et de incarnatione filii Dei dom. nostri J. CHR. notis breviter declaratum atque assertum studio D. PAREI.... Heid. imp. J. Rosae, typ. Joh. Lancelloti. 1619.

Oratie D. PAREI.... van 't nat. synodus, enz. 1619. (Nº. 1595).

Vertaling van de *Oratio* hierboven.

Oratie.... geh. binnen Dordrecht, midtsg.... oordeel over de.... vijf hoofst. der geref. leere..., door D. P.... Ghedr. tot Leyden... 1619.

Zie voor dit en het voorgaande *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 49.

PETRUS MOLINAEUS.

(PIERRE DU MOULIN).

Geb. 1568. Gest. 1658.

HAAG, *La France protestante.* T. IV. p. 420—429.

Anatome Arminianismi, seu enucleatio controversiarum quae in Belgio agitantur, super doctrina de providentia, de praedestinatione, de morte CHRI., de natura et gratia. Auth. P. MOLINAEO... Lugd. Bat. sumpt. Abrahami Pacard. 1619.

Reeds in den aanvang van 1618 ter perse gelegd; doch de uitg. werd tegengehouden tot na de sluiting der dordsche synode. Het is aan de stat. gen. opgedragen. In 1620 werd van dit geschrift te Londen eene engelsche vert in het licht gegeven. Tegen het *Anatome* verscheen in 1620 *Fecialis* (*Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 63).

Idem. Editio sec., ab innumeris mendis.... repurgata, nunc diligentissime. Lugd. Bat. ex off. Jacobi Marci. 1620.

Vgl. ook het tegenschrift van J. ARN. CORVINUS, *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 113.

Idem. Postrema edit. ab auct. recognita et aucta. Cui inserta est refutatio tractatuum, quos Arminiani novissime actis synod. dordracenis subjecerunt. 1621.

P. Molinaei.... enodatio gravissimarum quaestionum de providentia Dei, statu innocentiae, peccato originali, libero arbitrio, praedestinatione, perseverantia, qua asseritur veritas, et excutitur sententia pontificiorum et Arminianorum. His inserti sunt duo tractatus, unus de omniscientia Dei, alter de ejus imagine. Lugd. Bat. ex off. Elzeviriana. 1632. 8°.

Opgedragen: „rever. in C°. patribus d. Isaaco Bargravio, doct. th. prof. decano cathedralis et metropolitanae eccl. Cantuariensis, et d. Wilhelmo Kinsleio, doct. th. prof. ejusdem cath. eccl. archidiacono."

P. Molinaei hyperaspistes sive defensor veritatis adversus calumnias et opprobria ingesta in veram religionem a Sylvestro Petrasancta, jesuita Romano. Opus in tres libros digestum, quibus maxima pars controversiarum inter nos et eccl. romanam excutitur, et aperitur mysterium iniquitatis. Genev. ap. Jacobum Chouët 1636. 8°.

Vooraf een brief aan Andreas Rivet, get. „Sedani idib. Sext. 1635," en „Index capitum."

Hippolyti Frontonis caracottae strigil adversus commentationem authoris anonymi ad loca quaedam N. Test. quae de Antichristo agunt. aut agere putantur. Amst. ap J. Janssonium. 1640. 8°.

Tegen de *Commentatio* van H. de Groot. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 255.

P. Molinaei de Mosis Amyraldi adversus Frid. Spanhemium libro judicium, seu pro Dei misericordia et sapientia et justitia apologia Roter. ex off. Arnoldi Leers. 1649. 8°.

Vooraf eenige „loca ex Amyraldi libro excerpta," een „Index capitum" der 3 boeken, „duodecim articuli fidei Amyraldianae," en een zeer breede „Praefatio continens elenchum doctrinae Amyraldi," gedagt: „Sedani pridie non. Nov. 1648."

אוֹעַר סְרַיבֵי הַפְרִיבִים Hoc est thesaurus disputationum theol. in alma sedanensi academia variis temporibus habitarum, a.... pastoribus et ss. theol. prof. dd. P. Molinaeo, J. Cappello, Abr. Rambuetio, S. Maresio, Al. Colvino, L. le Blanc, J. le Vasseur, J. Alpaeo.... Nunc primum.... in lucem emissus ac in duos tomos distributus, indicibusque.... illustratus. Acc. aliquot tractatus theol. quos sequentes paginae indicabunt. Genevae sumpt. J. Ant. et Sam. De Tournes. 1661. Cum priv.

Copie d'une lettre de mons. du Moulin, *etc.* 1617. (N°. 1304).

Copie d'une autre lettre de mons. du Moulin, *etc.* [1617]. (N°. 1306).

Gedat. „A Paris ce cincquiesme Decembre 1616."

Copie de la suite ou seconde partie de la lettre de mr du Moulin... omise de propos deliberé, *etc.* 1617. (N°. 1308).

Uitgeg. door Uytenbogaert (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 92).

Elements de la philosophie morale. Nouvellement traduicts du latin de m. P. du Moulin. Avec la table des chapitres adjouctée à la fin. A Geneve, pour Pierre Aubert 1627. Avec privilege. 8°.

Dv ivge des controverses. Traitté auquel est defendue l'authorité et la perfection de scte escriture, contre les vsvrpations et accusations de l'eglise romaine. Par P. dv Movlin.... A Geneve, chez P. Aubert. 1631. 8°.

Elements de la logique francoise. Par P. du Moulin.... A Geneve, chez P. Aubert 1631. Avec priv. 8°.

Opgedragen „A monseigneur Frederic Maurice de la Tour, prince de Sedan."

* Onderlingen scherm-slagh tusschen de Gereformeerden ende Jesuyten.... over twee sonnetten, het eene van P. Cotton, het andere van D. Molinaeo, *enz.* 1609. (N°. 820).

Theophilus ofte.... van de godl. liefde.... beschr. door P. du Moulin... Overgh. door J. de la Haye... t' Amst., by H. Laurensz. 1615. 12°.

Zie voor dit en het volgende *Afd.* 1 op J. DE LA HAYE.

De heyl. gheestelijcke opweckinghe... beschreven van... P. Molinaeus... t' Amst., by H. Laurensz. 1615. 12°.

Copie eens briefs, d. P. Molinaei, *enz.* 1617. (N°. 1305).

Vert. van den franschen brief hierboven.

Copye eens briefs.... handelende van 't gheschil tusschen de ghereformeerde kercke ende d' Arminianen... Nae de copye tot Schiedam. 1617.

In 2 kolommen gedrukt.

Hetzelfde. Tot Amst. ghedr. by Broer Jansz. 1617.

Hetzelfde. Tot Dordr. by Francoys Boelsz. 1617.

Copie van eenen anderen brief, *enz.* 1617. (N°. 1307).

Vert. van den tweeden brief.

Copye van 't vervolgh.... des briefs d. P. Molinaei, *enz.* 1617. (N°. 1309).

Zie hierboven *Copie de la suite.*

Tractaetgen van de rechtveerdige voorsienigheyt Gods... Ghestelt door P. D. M. *enz.* 1617. (N°. 1344).

Met voorwoord van den vertaler. Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

Openinghe ende aenwijsinghe van.... middelen omme... alle de gheref. kercken.... te vereenigen, *enz.* 1618. (N°. 1381).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

Sekeren brief onlanghs geschreven by d. P. MOLINEUS.... aen sijn vrient N. belanghende de swaricheden der kercken in dese vereen. Nederlanden. Eerst gheschr. int lat. ende nu verduytst, ende t'samen ghedr. met de lat. copye. Ghedr. 1618.

De brief is gedat.: »Lutetiae 12 ante kal. Nov. 1617."

Den seeckeren wegh ter saligheyd, in 't fransoys beschr. door d. P. MOLNIEUS (*sic*)...., en wt het frans. in duytsch gebracht door WINANDUM SONHIUM, bed. des h. euang. tot Bretten in de churf. Paltz. T'Amst., by M. J. Brandt. 1620.

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 64.

Anatomia Arminianismi.... ofte heldere ontdeckinghe van de.... gheschillen.... in de nederl. kercken.... Door.... P. MOLINAEUS.... Opt nieuwe overgheset door doct. C. W., *enz.* 1620. (N°. 1748).

Vert. naar de 2de lat. uitg. van ditzelfde jaar. Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 63. Vgl. ook op JOH. A LODENSTEYN (*Afd.* 1) en het *Kort bewijs* van BARLAEUS (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 128.)

Ontledinge van de armin. leere.... Door.... P. MOLINAEUS.... Tot Leyden.... 1620.

Zie *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 64.

P. MOLINAEI verscheyden.... godsalighe tractaten, van hem selven in frans. beschreven ende nu.... overgheset.... Tot Amst., by Hendr. Laurensz. 1622. 12°.

De zes tractaten zijn vert. door P. J. SEMMES, J. PANNEEL, J. DE LA HAYE en J. VIVERIUS. Vgl. de titels bij hunne geschriften (*Afd.* 1).

Nieuwicheyt des pausdoms, gestelt tegen d' oudheyt van 't rechte christendom, tegen het boeck van de heer cardinael VAN PERRON, geintituleert: Replijke ofte weder-antwoorde, op de antwoorde van den doorl. coning JACOBUS I, con. van Groot-Brit. &c. Eerst beschreven in de fransche tale door.... P. DU MOULIN.... ende nu in de nederd. sprake overg. door PETRUS POLLIONIUS, bed. des h. godd. woords in J. C^t. gem. tot Woudenberch. Tot Utr. gedr., by Gijsbert van Zijll en Dirck van Ackersdijck. 1658.

Door POLLIONIUS aan de staten van Utrecht opgedragen en uitgegeven met approbatie van de classis van Amesfoort, volgens art. 55 der kerkordening der nat. syn. van Dordrecht.

LUDOVICUS CROCIUS.

Geb. 1585. Gest. 1655.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 2205.

Paraeneticus de theologia cryptica, in quo simul Borboritarum, Mani-

ghaeorum et Stoicorum dogmatum suspicio a viris theologicis de ecclesia Dei optime meritis demovetur ad PETRUM BERTIUM...., studio L. CROCII, theol. d. et prof. in ill. schola Bremensi. Eodem accessit D. FRANCISCI JUNII.... Consilium de pace et concordia in eccles. Dei colenda, deque moderando rerum theolog. judicio, apprimé necessarium ex Irenico ipsius exsignatum. Bremae typ. Thom. Villeriani. 1615. 8°.

Met »Praef. ad BERTIUM," waarna een »Index Capitum." Het *Consilium* van JUNIUS wordt ook door eene praef. ad lectorum voorafgegaan. Achteraan »Bremae impens. M. Joh. Willii et Joh. Benthemii." Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 269. *Theses de theol. rev.*

Vier tractaten van de volstandicheyt der heyligen.... Door L. CROCIUM, *enz.* 1615. (N°. 1156).

Vgl. *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 41 en *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 271 *Hymenaeus desertor.*

WINANDUS ALSTORFFIUS.

Disput. theol. de quindecim praecipuis christianae religionis dogmatibus, in totidem quaestiones et responsiones theol. distributa ac confessionis edendae ergo proposita in.... Gron.... ord. acad.... a W. ALSTORFFIO Colonienci, th. doct., respond. HENRICO HENGSTENBERGIO.... Gron. exc. J. Sassius. 1616.

JOHANNES MAJOR.

Geb. 1564. Gest. 1644.

JÖCHER, a. w. Th. III. s. 56.

Διάσκεψις de vasis irae et misericordiae, nec non honoris ac ignominiae ex sacris literis deducta et ad fidei analogiam conformata, atque.... CALVINI.... δυσφημίαις.... de absoluta.... praedestinatione ad mortem opposita, quam.... ad diem Jan. IIX.... instituendae.... proponit J. MAJOR, d. p. p. past. et superint. Jenae, respond. JOH. GEORGIO ZEIDLERO.... Typ. Steinmannianis. 1616.

GRATIANUS CIVILIS.

Remonstrantium in Belgio Semi-Pelagianismus, in Pietate ord. Holl. ac West-Frisiae, defensus per H. GROTIUM...., ostendente GRATIANO CIVILI, Anglo Basiliae typ. J. Schroeteri. 1616. 8°.

GEORGE ABBOT.

Geb. 1562. Gest. 1633.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 13.

G. Abbotti, rev. archiep. Cantuariensis, explicatio sex illustrium quaestionum, I de mendacio, II de circumcisione et baptismo, III de astrologia, IV de praesentia in cultu idololatrico, V de fuga in persequutione et peste, VI an Deus sit author peccati? Oxoniae a°. 1597 in schola theol. proposita, ibidem edita, et nunc primum in Germania recusa. Francof. prost. ap. Jonam Rosam. 1616.

JOHANNES BERG.

Geb. 1587. Gest. 1658.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 989.

De quaestione theol. an Evangelicae per Germaniam ecclesiae dissentiant in fundamento fidei? Disput. prima, quae est de controversia sacramentaria in genere et specie...., publice theologorum examini.... proposita a J. Bergio...., respond. Musselio Fusselio.... Typ. Frid. Hartmanni, bibliop. in acad. Francof. ad Oderam. 1617.

DAVID LINDESAY.

Seeckere articulen van de macht eens princen...., ghestelt by D. Lindesay, *enz.* 1617. (N°. 1331).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

CHRISTOPHORUS PELARGUS.

(CHR. STORCH).

Geb. 1565. Gest. 1633.

Jöcher, a. w. Th. III, s. 1352.

Pleias orationum sacrarum Chr. Pelargi, d. et prof. in acad. Francof.... Francof. sumt. Joh. Thymii. a°. 1618.

De inhoud der 7 oraties op de keerzijde van den titel.

ROBERT ABBOT.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 15.

Van de genade Gods ende van de volherdinghe der.... gelovigen.... Door R. Abbotus, 1618. (N°. 1573).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 42.

GEORGIUS ZEAEMANN.

Geb. 1580. Gest. 1638.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 2161.

Controversia difficilima de imagine Dei in primo homine statuque innocentiae, item de paradiso, arbore vitae, arb. scientiae.... et cognatis arduis quaestionibus, methodo theol. scholastica.... explicata. Auth. Georgio Zeaemanno.... Cum priv. Campidoni exc. Christ. Kraus. 1619.

Met opdragt »Antonio Albizio florentino, exuli J. Chri. et Josepho Konig, scholarchae campid. *De Navorscher*, Dl. XIV, bl. 174 en 203.

JOHANNES CAMERO.

Geb. 1579. Gest. 1625.

Herzog, a. w. Th. II, s. 543, v.

Amica collatio de gratiae et voluntatis humanae concursu in vocatione et quibusdam annexis, instituta inter cl. v. Dan. Tilenum et J. Cameronem. Lugd. Bat. Benedicti Mignonii, bibl. Salmuriensis. 1622.

Vooraf een brief van Camero »Hieronymo Groslotio Lislaeo.” Achteraan »L. B. exc. Petr. Mullerus.” Zie ook hierboven bl. 139.

CARL RICHARDSON.

Gest. 1654.

Jöcher, a. w. Th. III, s. 2080.

Tractaet van de bekeeringhe.... Petri. Eerst in de engelsche tale beschreven door..... d. Ch. Richardson ende nu..... overgesedt door T. W., bed. des godd. woorts. Tot Leyden, by Dav. Jansz van Ilpendam. 1627.

Met voorr. aan Nic. Dammius, emer. pred. en D. J. Velthuysen, schepen van Utrecht.

SAMUEL RHETORFORTH.

(S. RUTHERFORD).

Jöcher, a. w. Th. III, s. 2049.

Exercitationes apologeticae pro divina gratia, in quibus vindicatur doctrina orthodoxa de divinis decretis, et Dei tum aeterni decreti, tum gratiae efficacis operationis, cum hominis libertate consociatione et subordinatione amica; adversus J. Arminium ejusque asseclas et Jesuitas...., studio et idustria. S. Rhaetorfortis, eccl. Anwetensis, in Gallovidia Scotiae provincia pastoris. Amst. ap. Henr. Laurentii. 1636. 8°.

MATTHEW WHITE.

Hier, wat nieuws, ontdeckende.... pracktijcken van.... bisschoppen...., verdrijvende alle oude.... predicanten, met het predicken van Godes h. woordt, in-voerende papisterye.... door hare.... suyveringhe van 't nieuw gheordonneerde vasten-boeck tegens de.... placcaten....; waer in sy bethoonen haren.... haet aen.... princesse ELIZABETH...., door deselve uyt te schrappen in.... de.... kerck-ghebeden.... In het nederd. overgh.... van het eng. ex. dat ghenaemt wordt Nieuws van Ipswich, *enz.* 1637. (N°. 2613).

Get. door den schrijver.

JOHANNES DURAEUS.

(JOHN DURY).

Geb. 1588. Gest. 1678.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 252.

Judicium acad. Haffniensis seren. potent. Danorum, Norweg., Goth. ac Wandal. etc. regi praebitum, super conciliatione inter evangelicos Augustanae invariatae confessioni addictos, et inter illos qui se vocant Reformatos proposita atque tentata abs.... d. J. BURRAEO. Tychopoli typ. vulgavit Andr. Coccius. 1639.

Op den titel is BURRAEO in DURAEO veranderd.

Consultatio theol. super negotio pacis ecclesiasticae promovendo, exhibita submissaque judicio rev. facult. theol. in acad. Upsaliensi, a J. DURAEO, eccl. Scoto-Britanno. Cui addita est propositio de quaerendae concordiae principiis, conventui Holmensi ab eodem oblata, nec non ejusdem ad synodos belgicas epistola. Lond. exc. G. M. pro Andr. Crooke. 1641.

JOHANNES BUXTORFF.

Geb. 1599. Gest. 1664.

HERZOG, a. w. Th. II. s. 481—483.

J. BUXTORFI.... dissert. de linguae Hebreae origine et antiquitate. Basil. imp. haer. Lud. König, typ. G. Deckeri. 1644.

CONRADUS HORNEJUS.

Geb. 1590. Gest. 1649.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1712.

C. HORNEII s. theol. d. et prof., in acad. Julia, disputationes et tractatus aliquot de necessitate studii pietatis, si quis salvus esse per CHR^x^. velit, in unum opusculum omnes conjecti. Franc. ap. Thom. Matth. Gotzium. 1648.

JOHANN SCHARFF.

Geb. 1595. Gest. 1660.

JÖCHER, a. w. Th. IV. s. 212.

J. SCHARFII, theol.... prof.... in acad. Wittenbergensi, responsio GEORGIO CALIXTO,.. prof... Helmstad. reddita, ejusque acerbo.... scripto, nuperrime edito, opposita. Witteb. typ. J. Wilh. Fincelii, imp. Balth. Maevii. 1649.

J. SCHARFII.... protestatio adversus atrocia d. G. CALIXTI... scandala, orbi christiano data, nec non contra fallacissima ejusdem crimina... injuriasque...., passim in maledicis hactenus editis chartis, praecipue autem in nuperrimo germanico scripto: Der unchristlichen Widerlegung und Verantwortung &c.... Wittenb. sumpt. haer. d. Tob. Mevii & El. Schumacheri. Exc. Wendt. 1658.

JOHANNES WOLLEB.

Geb. 1586. Gest. 1667.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 2062.

Kort begrijp van de christ. godts-geleertheyt, op een sorghvuldige manier alsoo gestelt dat het zy een inleydinge tot het lesen der h. schrift., tot het byeenbrengen van gelijcke schrift.-plaetsen, tot het verstant der verschillen. Beschreven door... J. WOLLEBIUS..., prof... tot Basel. De aenghetoghen schrift.-plaetsen zijn.... ghesteldt nae de nieuwe oversett. des bybels. Vert. door Mr. W. L. rechtsgeleerde. Tot Amst., by Joann. van Ravesteyn. 1651.

In twee kol. gedrukt. Met registers.

GEORG CALIXTUS.

Geb. 1586. Gest. 1656.

HERZOG, a. w. Th. II, s. 501—505.

G. CALIXTI, s. th. d. et in acad. Julia prof., tractatus de arte nova, quam nuper commentus est BARTHOLDUS NIHUSIUS; ad omnes Germaniae academias, rom. pontifici.... subditas, inprimis Coloniensem. Juxta impressionem Helmstadiensem. Edit. prima. Prostat Francof. ap. Sim. Beckensteinium et Chr. Gerlachium. 1652.

VALERIUS JASCH.

Gest. 1684.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1847.

Examen Walenburchiacae fundamentorum fidei discussionis, sive motivorum, quibus non ita pridem A. et P. DE WALENBURCH conati

sunt ostendere Protestantibus, quam sit periculosum vitare communionem eccl. rom. catholicae, adornatum in inclyta Argentinensium univers. a V. JASCHIO, Pomerano. Cum consensu ampl. fac. theol. Argent. prostat ap. Frid. Spoor. 1652.

Vgl. hierboven bl. 120.

HENRICUS BUERHUSIUS.

H. BUERHUSII, predic. tot Mengede, disputatie teghen des duyvelbanders P. BERNHARDT LOOPERS vraghen ende des duyvels antwoordt van geloofs ende religie saecken. Voor twee jaren in 't archigymn. tot Dortmund in 't latijn gehouden, ende naederhant.... vertaelt, maer nu in 't nederl. overgeset. Naer 't ex. ghedr. tot Dortmund door Anth. Rühln. 1653.

Opgedragen aan den »hertoch ende vorst des levens JESU VAN NAZARETH."

JACOBUS USSERIUS.

(JACOB USHER).

Geb. 1580. Gest. 1655.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1745.

Een korte verklaering van de algemeenheidt der kerke CHRISTI ende de eenigheidt van het kathol. geloof, voor-gest. in een pred. over Eph. 4 v. 13, in tegenwoordigheidt van den koning door J. USSHERUS, biss. van Armach. Uit het eng. vert. door J. C. P. D. Tot Utr., by Henr. Versteegh. 1656.

In twee kol. gedrukt.

MATTHIAS HOË VON HOENEGG.

Geb. 1580. Gest. 1645.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1637.

Colloquium inter praecipuos aliquot Lutheranos et Reformatos theol., habitum Lipsiae A°. 1631, in quo de tollendis Evangelicarum dissidiis agitur, prout lingua german. a d. doct. Hoë.... initio consignatum et postea ab alio.... in lat. serm. traductum fuit; nunc autem publico juris fit.... Additur.... decretum ordinum evangel. super eodem colloquio Francofurti factum.... Et documenta duo alterum Episcopi Stregnensis... alt... synodi Gallo-Belgicae... Hagaecom. ap. Adr. Vlecq. 1656.

LUDOVICUS MOLINAEUS.

Geb. 1606. Gest. 1683.

HAAG, T. IV, p. 431—432.

Paraenesis ad aedificatores imperii in imperio; inqua defenduntur jura magistratus adversus MOSEM AMYRALDUM, et caeteros vindices potestatis ecclesiasticae presbyterianae. In praefatione excurritur in JOHANNIS DALLAEI Apologiam pro duabus synodis. Auth. L. MOLINAEO, PETRI filio, historiarum prof. in ill. acad. Oxoniensi. Londini exc. R. Daniel, prostat ap. Sam. Thomson. 1656.

De *Apologia pro duabus ecclesiarum in Gallia protestantium synodis nationalibus* van JEAN DAILLÉ, verscheen in 1655 te Amst., in 2 deelen 8°. AMYRAUT, had in 1653 te Saumur in het licht gegeven: *Du gouvernement de l'église contre ceux qui veulent abolir l'usage et l'autorité des synodes* 8°. MOLINAEUS draagt zijn werk op »serenissimo ac potentissimo principi OLIVARIO." terwijl JOHANNES OWEN het inleidt met een brief, aan hem gerigt.

L. MOLINAEI corollarium ad Paraenesim suam ad aedificatores imperii in imperio; in quo se purgat de consilio.... operis...., de.... ratione disciplinae constituendae in Anglia, de ratione proposita ab H. VANEO...., de tolerandis et puniendis haereticis, de natura schismatis, de jure quo disciplina eccles. reform. in Gallia nititur. Tum exhibet specimen imperii in imperio a fratr. Scotis aedificati. Subjicitur admonitio de paraeneseos erratis. Lond., exc. R. Daniel, prostat ap. Sam. Thomson. 1657. 8°.

Met opdragt. »GUILLIELMO SYDENHAMO, insulae Vectae gubernatori." Achteraan: »Epistola ad ROBERTUM BOYLE de usuris."

CHRISTOVORUS LOVE.

Geb. 1617. Gest. 1651.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 2544.

Des zondaars testament aan zijn nakomelingen. De geduldige wachter, ende: Een's christens voorneme bewaer-plaets. In eenige predik. voor-gestelt door.... Mr. CHR. LOVE. Nu vert. door M. J. K. Tot Utr., by Henr. Versteegh. 1661. 8°.

JOHAN FREEMAN.

Predikatie sonder text, gepredikt in d'Inner tempel binnen Londen, deur J. FREEMAN, bed. des godl. woords, vert. deur J. H. Tot Sneeck, voor Joann. Balkholt. 1662.

Een zonderlinge preek, in twee kol. gedrukt, met een »Naespraek," waarin het schema in 14 bladz. wordt voorgesteld.

DANIEL SCARGILL.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 196.

De herroepinge van D. SCARGILL, opentlijck gedaen voor de acad. van Cambridge, in groot St. Maryen Julij 25. 1669. Overg. uyt het eng. Na de copye.... t' Utr. by Ant. Smytegelt. 1669.

SCARGILL was een aanhanger van HOBBES.

TOMAS TYMME.

Een silvere poort-klock welckers gheluyt machtigh is om.... in te winnen 't alderheylooste werelts-kint, ende om yemant die in sorgeloosheydt levende is.... een ware christen te doen worden, opdat hy ten eynde de eeuwige saligheyt verwerven mach. Eerst in de eng. tale beschreven door T. TYMME, ende nu.... over-geset door een liefh. der waerheydt J. S. Tot Amst., by Michiel de Groot. 1670. 12°.

GAMALIEL COENRAADINUS.

Examen thesium extraordinariarum ANT. HULSII...., quibus petit.... J. COCCEJUM...., ejusque speciatim principia et deinde distinctionem inter ἄφεσιν et πάρεσιν, aliaque huic quaestioni cognata.... Aut. GAMALIELE COENRAADINO, eccl. Philadelphensis pastore. Amst. ap. J. van Someren, 1674.

JOHANN DEUTSCHMANN.

Geb. 1625. Gest. 1706.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 99.

In nomine JESU! Synopsis mataeologias Arminianae, disputatione solemni proposita, praes. J. DEUTSCHMANN, th. prof., respondens JOHANNES REINHARD.... Witteb. typ. Joh. Wilkii. 1675.

FRIDERICH ULRICH CALIXTUS.

Geb. 1622. Gest. 1701.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 1565.

FR. ULR. CALIXTI, s. theol. d.... in acad. Julia.... prof...., discussio nebularum, quibus iniquitatis calovianae mysteria pietatis officio pridem vulgato revelata disputatione nupera, conatu irrito, obumbrare tentavit d. ABRAHAM CALOVIUS, theol. et prof. Witteb. Sumpt. Frid. Liiderwald...., exc. Jac. Muller. 1676.

GILBERT BURNET.

Geb. 1643. Gest. 1715.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 1503.

* The declaration of H. H. William Henry...., prince of Orange etc. of the reasons inducing him to appear in armes in the kingdom of England, enz. 1688. (N°. 8525).

Door Burnet vert. naar de declaratie door Fagel opgesteld.

* A letter writ by.... Fagel.... tot mr. James Stewart, enz. 1688. (N°. 8586).

Vert. van Burnet. Vgl. *B. v. p.* N°. 8587.

A. Sermon preached in the chappel of st. James's, before his highness the prince of Orange, the 23d of Dec. 1688. By G. Burnet d.d. chapl. to his Highness. Print. by his Highn. special command. London, print. for Richard Chiswell. 1689.

Over Ps. CXVIII: 23.

* De citatie van G. Burnet... om hem te... verantwoorden.... wegens de beschuldiginge van hoog-verraet.... In d' eng. tale gesteld... door.... G. Burnet, enz. 1687. (N°. 8385).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8386.

* Aenmerkinge op het.... Parlamentum pacificum, enz. 1688. (N°. 8600).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8599 en 8601.

Verantwoordinge van dr. G. Burnet van wegen de lasteringen tegen hem.... in.... Parlamentum pacificum, enz. 1688. (N°. 8603).

Dr. Burnets vindicatie zijns zelfs, enz. 1688. (N°. 8604).

* Een onderzoek over de redenen...., tot vernietiging van den Test, enz. [1688]. (N°. 8610).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8611—'14.

Een apologie voor de kerk van Engeland, enz. 1688. (N°. 8651).

Predikatie, gedaan voor 't lager-huys, van de conventie, den 10 Febr. 1689, zynde de dank-dag voor de verlossinge van het koninkryk van 't pausdom en de arbitraire macht, door middel van zyn hoogheyd de prince van Orange, door G. Burnet, th. doct. en kapp. van zyn hoogheyd. In 't eng. tot London gedr. door bevel van 't parlement en daar uyt vert. t' Amst. voor de wed. van Steven Swart. 1689.

Handelende over Ps. CXLIV vs. 15.

Een predicatie gepredikt in de capel van st. James, voor zijn hoogheid den prins van Orangie, den 23 Dec. 1688 door G. Burnet, d.d. pred. van zijn hoogh. Na de copye gedr. tot London, door zijn

hoogheids speciaal bevel. Töt Amst., by de wed. van Steven Swart. 1689.

Het onderwerp der pred. is Ps. CXVIII: 23.

Predikacie gedaan op de krooninge van WILLIAM de III en MARIA de II.... in de abdy-kerk van Westmunster, den 21 Apr. 1689 door GILBERT, lord biss. van Salisbury, gedr. in 't eng. door uytdr. bevel van hunne maj., ende daar uyt vert. t' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1689.

De pred. handelt over II Sam. XXIII: 3, 4.

Predikacie, gedaan voor de leden van 't hoogerhuys in de abdy van Westmunster, op den 15 Nov. 1689, synde de verjaardag van het buspoeder verraad, en de landing van zyn maj. in Engeland, door... G. BURNET, lord biss. van Sarum. t' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1689.

De tekst is Micha V vs. 5.

Het leeven en afbeeldsel der... vorstinne MARIA DE TWEEDE..., haarer majesteyts gedachtenisse toegewijd door dr. G. BURNET, biss. van Salisbury. Uit het eng.... en met eene voorr.... door WM. SÉWEL. t' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1695.

Met portret van MARIA en een paar lijkzangen van SEWEL. Vgl. voor den vertaler *De Navorscher* Dl. XIV bl. 244.

Dankpredikatie uitgespr. voor de koninginne en beide de huizen des parlements in st. Pauls kerk, den 31 van Dec. 1706, over de wonderbaare zeegeningen van hetselve jaar, door.... G. BURNET, biss. van Salisbury. In het eng. gedr. door byzonder bevel van h. maj. Te Rott., by B. Bos. 1707.

Door Bos aan PIETER SCHEFFERS opgedragen.

JOHANN RUDOLPH WETSTEIN.

Geb. 1647. Gest. 1711.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1920.

Dissert. philol.-theol. de historia Susannae pars prior, quam.... praes. JOH. RUD. WETSTENIO,... theol. prof..., placido eruditorum examini submittit M. SAMUEL WETSTENIUS Basil. Basileae typ. Jac. Bertschi. [1688].

Jo. R. WETSTENII.... ad reformatas Helvetiae atque foederatarum civitatum ecclesias epistola. Amst. ap. J. Wetstenium et G. Smith. (1733).

Uitgeg. door J. J. WETSTEIN.

N. ORCHARD.

De leeringe der duyvelen, beweezen te zyn de groote afval deezer laatste tyden, of een proeve, strekkende om die onbehoorlyke kun-

digheden.... welke de menschen van de demons en quaade geesten hebben, te verbeteren. In 't eng. beschr. door N. ORCHARD, pred. in Nieuw-Engeland. En volgens de copy, gedr. tot Londen... 1676, vert. door WM. SEWEL. t' Amst., by Joh. Broers 1691.

CHRISTOPH SONTAG.

Geb. 1654. Gest. 1717.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 677.

Venenum mataeologiae arminianae per praecipua doctrinae christ. capita diffusum, assertionibus nonnullis Apologiae Remonstrantium.... oppositis et ad disputandum publice propositis, Altdorfi Noricorum d. 31 Jan.... impugnabitur sub praes. CHR. SONNTAGII, ss. theol.... prof..., a respondente GEORGIO CASPARO KLAUER, Schleusinga Hennebergico. Literis Kohlesianis (1694).

C. S. SCHURZFLEISCH.

De ARMINIO, praes. C. S. SCHURZFLEISCH, publicè disseret PAUL CONRAD MITTERNACHT, Ger. Ost. ad diem Jan. a CIƆIƆCLXX. Vitteb., typ. Chr. Schrödteri. 1695.

THOMAS MANNINGHAM.

Predikacie gedaan tot Londen in de parochie kerk van st. Andries Holborn, den $\frac{30 \text{ Dec.}}{9 \text{ Jan.}}$ $169\frac{4}{5}$, over de... dood van MARIA de tweede..., door TH. MANNINGHAM, th. d. pred. van st. Andries Holborn en kap. van den koning. Uyt het eng. vert. T' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1695.

Tekst: Amos VIII vs. 9, 10.

WILLIAM SHERLOCK.

Geb. 1640. Gest. 1707.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 557.

Predikacie over de dood der.... vorstinne MARIA DE TWEEDE.... Door W. SHERLOCK.... In 't eng. voor de derde maal gedr., enz. 1695. (N°. 9412).

THEODORUS BOLTEN.

Lyk-reede over de woorden II Sam. I v. 19, op het droevig en

smertelyk afsterven van.... WILLEM den derde...., uytgespr. den 15 Maart 1702, in de kon. kapelle te st. James, door TH. BOLTEN, bed. des h. euang. van zyn maj. hofhouding. t' Amst., by S. Petzold. 1702.

JOAN HAMMOND, W. TUCKER, THOMAS GOODWIN.

De doot van.... WILLEM de III betreurt, in drie lijkreden, door drie engelsche godtgeleerden. Te Rott., by Bar. Bos. 1702.

Algemeene titel, waarna de 3 lijkr. elk onder afzond. titel volgen. De 1ste is van HAMMOND, over Hand. XIII: 36, de 2de van TUCKER over Klaagl. V: 16, 17, de 3de van GOODWIN over Fil. I: 23, 24. B. Bos, de vertaler, droeg ze op aan ELIAS DE RUUCK, oud. burgem., JEAN DE MEY, schepen van Rott.' en aan JOH. GRIFFITH, oud-kommissaris van de zee-zaken.

NIKLAAS BRADY.

Predikatie ter gelegenheid van de dood van.... WILLEM den derden en haare tegenwoordige majesteits gelukkige komst tot de kroon. Uitgespr. in de parochiekerk van Richmond in Surry, op Zondag den 15 Maart 1702 door N. BRADY, kap. van zyne laatste maj. en pred. in de voorn. kerk. Uit het eng. vert. door een lid van het konstgen. »in magnis voluisse sat est." Te Amst., by S. Petzold 1702. Met privilegie.

De pred. handelt over Ps. XLII: 6.

PHILIPPUS LUDOVICUS HANNEKEN.

Geb. 1637. Gest. 1706.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1351.

Specimen examinandi theologiam Remonstrantium...., tum quod attinet eam in toto complexu, tum in illis quae docet de theologia et religione in genere et de existentia Dei, quod praes. PHIL. LUDOV. HANNEKENIO,... theol. prof...., tuebitur M. JOH. ANDREAS SCHRÖN... past.... Heldrungens.

JOHAN BUGENHAGEN.

Geb. 1485. Gest. 1558.

HERZOG, a. w. Th. II, s. 433—439.

Dr. J. BUGENHAGENS Pomerani, voor 171 jaaren te Wittenberg gehoudene lyk-predicatie over de dood van onsen grooten kerkenleeraar en vader, doct. M. LUTHERUS.... Overg. door J. H. MANNÉ... Te Amst., by S. Schoonwald 1717.

Zie op de Lutherschen hierboven bl. 108.

P. A. LEHMAN.

H. Grotii Belgarum phoenicis manes ab iniquis obtrectationibus vindicati. Accedit scriptorum ejus tum editorum tum ineditorum conspectus triplex. Delphis Bat. 1727. 8°.

In 2 deelen, het 1ste met een portret van de Groot in 1620, het 2de met eene afbeelding van denz. in 1645. De »conspectus" der beide deelen vóór het 1ste, de »Bibliotheca Grotiana" aan het einde van het 2de deel. Voor den schrijver wordt P. A. Lehman gehouden.

FRANCISCUS WOKENIUS.

Geb. 1685. Gest. 1734.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 2041.

Loca ex libris v. test. historicis, quae.... J. Clericus corrupta credit. Praes. Fr. Wokenio,.. ling. hebr... prof..., d. X Mart. MDCCXXXI... vindicabit M. Frider. Wilh. Jahr, Gosmaria Lusatus. Vitemb. Stanno Schlomachiano [1731].

Zie *Catal. v. d. theol. bibl. d. rem.-geref. kerk te Rott.* bl. 32, No. 7.

JOHANNES JUSTUS VON EINEM.

Selectae animadversiones ad J. Clerici scripta. P. I exhibet critico-exegeticas ad comm. ipsius in libr. v. t., e celeb. theol. exeg. et philol. scriptis in unum collectas et cum nostris lucubrationibus conjunctas. Praemittitur de regulis bonae interpret. libellus...., observat. exemplisque bibl. illustratus, et in scripta Clerici dissert... de audacia illius critica in sacris, tortura hermeneutica novaque quidem sed falsa s.s. interpretandi meth, et erroribus in reliquis ejus scriptis obviis, a°. MDCCXXIIX separatim edita, jam vero recognita et aucta. Acc. J. J. von Einem, v.d.m. in Duc. Magd. Magdeb., literis Siegelerianis. 1735. 8°.

Opgedragen aan Joh. Adam Steinmetz. Achteraan J. J. v. Einem vita et scripta en indices.

JOANNES ANDREAS THAL.

Dissert. theol.-histor. de circumspectione haeresiologica, quam praes... Sigism. Jac. Baumgarten s.s. theol.... prof.... placido eruditorum examini subjecit.... auctor J. Andr. Thal. Palaeo-Brandenb.... Halae Magdeb. typ. Joannis Chr. Hilligeri (1744).

DANIEL WYTTENBACH.

Gest. 1779.

De Navorscher, Dl. XI, bl. 173, 238, 266.

Tentamen theologiae dogmaticae methodo scientifica pertractatae, auct. D. WYTTENBACHIO.... Francof. a. M. ap. J. B. Andreae et H. Hort. 1747. 8°.

In 2 dln.

ADOLF FRIEDRICH REINHARD.

Brieven over eenige gewigtige onderwerpen der h. schrift en wysbegeerte door.... AD. FRED. REINHARD, raadsheer.... by.... den hertog van Mecklenbourg-Strelitz. Uit het hoogd. vert. Te Amst., by de wed. K. van Tongerloo en Zn. 1766. 8°.

Met voorr. van den vertaler.

JAMES NICHOLS.

Calvinism and Arminianism compared in their principles and tendency of the doctrines of general redemption, as held by the members of the church of England, and by the early Dutch Arminians, exhibited in their scriptural evidence, and in their connection with the civil and religious liberties of mankind. By J. NICHOLS. London, printed for Longman.... 1824. 8°.

In twee dln. Na eene »Introduction" van 160 bladz. volgt: »The examination of TILENUS before the Triers, in order to his intended settlement in the office of a public preacher, in the commonwealth of Utopia, whereunto are annexed the tenents of the Remonstrants, touching those five art. voted.... but not disputed at the synod of Dort, together with a short essay, by way of annotations, upon the fundamental theses of mr. THOMAS PARKER. London, printed for R. Royston, 1658. Reprinted by J. Nichols. 1824." Voorts 4 appendices.

The life of J. ARMINIUS.... compiled from his life and writings, as published by mr. J. NICHOLS, by Nathan Bangs, d.d. New-York 1843. 8°.

Met portret.

HENDRIK LUDEN.

H. DE GROOT uit zijne lotgevallen en schriften door H. LUDEN, hoogl. in de gesch. aan de univ. van Jena. Te Leeuw., by Steenbergen van Goor. 1830. 8°.

FREDERICK CALDER.

Memoirs of S. EPISCOPIUS, the celebrated pupil of ARMINIUS...., who was condemned by the synod of Dort....; to which is added a brief account of the synod of Dort, and of the sufferings to which the followers of ARMINIUS were exposed.... By FR. CALDER. London, Simpkin and Marshall. 1835. 8º.

CHRIST. NESS.

Antidote contre l'Arminianisme ou traité pour refuter les cinq points qui constituent cette doctrine.... Ouvrage recommandé par le doct. Owen, et publié.... par CHRIST. NESS Londr. 1700. Paris chez Risler. Bruxelles chez Lourde 1838. 12º.

JAMES MORISON.

An exposition of the ninth chapter of Paul's epistle to the Romans. By J. MORISON. Kilmarnock John White. London, Ward a Cº.... 1849. 8º.

Vooraan »Epist. dedic. to the prof. of theol. in the churches in Scotland." achteraan een index. In de prolegomena wat door CASTELLIO, GELLIUS, ARMINIUS, EPISCOPIUS en v. D. BORRE over Rom, IX was geschreven.

ANONIEME GESCHRIFTEN.

Heylighe philosophie oft verscheyden handelinghen, dienstelick tot onderwysinghe ende vertroostinghe der Christenen, die met veel verdruckinghen besocht worden. Wt den frans.... sprake ghetrouw. overgheset. Het inhoudt deses boecx wordt int naevolghende bladt ghesien... Tot Amst. 1597. (Ghedr. t' Haerl. by Gillis Rooman). 8º.

Dit stichtelijk boekje is in het kunstig bandje gebonden, waarvan in de *Bibl. der remonstr. geschr.* (Vgl. F. LANSBERGEN) gesproken is. De inleiding is gedateerd 30 Nov. 1589.

Een wonder-bare schrift. openbaringhe vant eynde des werelts.... door P. V. Overgh. uyt het fransois door A. M. *enz.* 1610. (Nº. 858).

De absoluto reprobationis decreto. Versio ex anglico. Amst. ap J. et C. Blaeu. 1640. 8º.

The Arminian haltered, who halting betweene two religions, the Protestants and the Papists, fell headlong into dispair. Or the.... life and.... death of JOHN HOBSON...., being one of the greatest Arminians...., who miserablely hanged him selfe.... With a coppie of verses which he writ a little before his death. Also a postscript to advertize alle true christians.... Written by T. S. Printed 1641.

Amica disputatio adversus Judaeos, continens examen scripti cujusdam Judaici e lusitanico in latinum versi et responsum ad quaestiones inibi Christianis propositas. Cui adjuncta est explic. locorum aliquot difficil. in Apoc. Johannis a c XI asque ad finem libri A°. Di. 1644.

The beginning, progresse an increase of the sect of the Remonstrants and Arminian faction in the Vnited Provinces.... together with the meanes used by the power and authority of the civill magistrate for the suppressing thereof.... Where unto are annexed the severall edicts and proclamations.... set forth by the estates general.... London, printed by Francis Leach. 1646.

Idolum Judaicum ofte den joodschen Messias.... uyt 't hooghd. vert. door F. S. *enz.* 1646. (N°. 3102).

J. N. J. Rumor ἀδεσποτος, sed falsissimus et quia valde injuriosus a d. Abr. Calovio per veri relationem in hostium veritatis et calumniatorum publicam confusionem profligatus. Witeb. sumpt. et typ. Joh. Wilckii. 1683.

Methodist quarterly review. July 1857.

Art. 1, geschreven door rev. W. F. Warren, handelt over Arminius, naar aanleiding der engelsche vertaling zijner werken.

Arminius' and Arminianism.

Opgenomen in *The christian examiner*. Vol. LXVIII. *Fifth series*. Vol. VI. *May. Boston* 1860. 8°.

Pious Arminians proved to be practical Calvinists; also, distinguishing grace practically considered and a summary of Calvinism. London Simpkin, Marshall and co. 1860. 12°.

REGISTER

DER

PERSONEN.

Swarter
Swichte
Syvaer
Tatinc
Thal
The
The
Th
Tr
T

BESCHRIJVENDE CATALOGUS

DER

PAMFLETTEN-VERZAMELING

VAN DE

BOEKERIJ DER REMONSTRANTSCHE KERK

TE AMSTERDAM.

STUKKEN

BETREFFENDE DE GESCHIEDENIS

VAN

NEDERLAND EN DE ANDERE LANDEN.

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM,
J. H. SCHELTEMA.
1862.

BESCHRIJVENDE CATALOGUS

DER

PAMFLETTEN-VERZAMELING

VAN DE

BOEKERIJ DER REMONSTRANTSCHE KERK,

TE

AMSTERDAM,

Stuk III.

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM.
J. H SCHELTEMA.
1862.

STUKKEN

BETREFFENDE DE GESCHIEDENIS

VAN

NEDERLAND EN ANDERE LANDEN.

VOORBERIGT.

Toen ik de menigte pamfletten begon te ordenen, die in ongeveer 400 *banden aanwezig waren op de boekerij der Remonstrantsche Kerk te Amsterdam, besloot ik aanstonds de stukken ter zijde te leggen, die uitsluitend op de staatkundige geschiedenis van Nederland of andere landen betrekking hadden. Ik had echter niet gedacht, dat het aantal dezer stukken zoo groot was, en er betrekkelijk zoovele vlugschriften onder gevonden werden, die aan de verzameling van den heer* F. MULLER *ontbraken. Voor enkele jaren, zoo als* 1618, 1672 *en* 1684, *mag deze verzameling zelfs op eenige volledigheid roemen. Ik vertrouw dus, dat dit* 3de *Stuk van mijn Catalogus aan vele beoefenaars der geschiedenis goede diensten zal kunnen bewijzen, daar de aanwezige stukken een ieder ten dienste staan.*

Slechts enkele ophelderingen heb ik hierbij te voegen.

De pamfletten zijn naar tijdsorde gerangschikt; latere drukken van hetzelfde stuk zijn in den regel bij de eerste uitgave gevoegd. Ik heb dus geheel MULLER's Bibliotheek van Nederlandsche pamfletten *gevolgd. Met het achter den titel tusschen* ( ) *aangehaalde N°. wordt het nummer dier verzameling aangeduid. De titels der Blaauwboekjes en Vlugschriften, die in genoemde* Bibliotheek *volledig worden opgegeven en beschreven, heb ik hier met enkele woorden aangeduid. Van stukken echter, die daarin niet voorkomen, zijn de titels volledig afgeschreven, behoudens de noodige bekortingen en de weglating van bijbelplaatsen en andere citaten. Duidelijkheidshalve is aan de interpunctie een weinig veranderd. Alle stukken zijn in* 4°., *bijaldien geen andere vorm wordt opgegeven.*

Natuurlijk zijn hier alle traktaten en pamfletten weggelaten, die in Stuk I *en* II *van dezen Catalogus voorkomen, overeenkomstig het plan,*

door mij medegedeeld in de Algem. Konst- en Letterbode *van* 1860, N°. 14 *en* 15. *Historische stukken, door Godgeleerden geschreven, bijv. door* J. UYTENBOGAART, MAX. TEELINCK *en anderen, zal men hier te vergeefs zoeken, op zeer weinige uitzonderingen na. Ook treft men hier geene geschriften aan, die op de Remonstranten, Collegianten, Labadisten, of in het algemeen op de geschiedenis der Nederlandsche Hervormde Kerk betrekking hebben. Overigens heb ik gemeend, nevens het* Register van personen, *aan beide afdeelingen ook nog te moeten toevoegen een* Register van stukken, *belangrijk voor de kerkelijke geschiedenis. Ik vertrouw, dat dit gedeelte van mijn Catalogus hierdoor in bruikbaarheid heeft gewonnen.*

Delft, Maart 1862. H. C. ROGGE.

STUKKEN

BETREFFENDE DE

NEDERLANDSCHE GESCHIEDENIS[1]).

1564—1581.

Tvonnisse oft sententie by de ma[t] ghewesen, tusschen de regeerders ende weth. van Rotterdam, Schoonhoven ende Gorrichem ter eenre, ende de reg. ende weth. der stede van Dordrecht ter andere sijden, aengaende het different datter was gheresen, om de dorpen ende landthuysen, onder de veurnoemde drie steden gheleghen, dewelcke die van Dordr. sustineerden ghehouden te sijn, alle hen ghewas tot Dord. ter merct te moeten brenghen. Tot Antw..... by Will. Siluius 1564. Met gratie ende priv.

De artijckelen ende besluyten der inquisitie, *enz.* [1568] (N°. 77).
De verantwoordinghe des princen van Orangien, *enz.* 1610. (N°. 84).
Aan dit exemplaar gaat vooraf: Apologie ofte verantwoordinghe des.... vorsts... Wilhems .. prince van Orangien... teghen den ban... ghepubliceert by den coninck van Spaegnien teghen den voorsz. heere... ghepresenteert aen... de gen. stat. v. d. Nederl. Hier is oock byghevoecht den voorsz. ban... Tot Leyden, by J. Paedts Jz. 1609 (*Vgl. Bibl. v. pamfl.* N°. 226—232.)

Sendbrief (*sic*) ... aen die ... van Spaengien, *enz.* 1574. (N°. 129).

Verhandelinge van de unie, *enz.* Na de copye ghedr. t' Utr. by Coenr. Henricksz. In 's Grav. by H. Jacobsz. 1613.
Vgl. B. v. p. N°. 185 *en* 186.
Hetzelfde. T' Utr. by Sal. de Roy. 1618.
Hetzelfde. Herdruk van 1647. (N°. 3187).
Hetzelfde. Herdruk van 1650. (N°. 3700).
Poincten ende articlen, *enz.* 1579. (N°. 194).
De religions-vrede, *enz.* 1579. (N°. 195).

---

1) Geschriften, waarvan de schrijvers als godgeleerden bekend waren, of die meer onmiddelijk op de geschiedenis der remonstrantsche broederschap betrekking hadden, worden elders vermeld. Van de stukken, die ook voor de kerkelijke geschiedenis van Nederland van belang zijn, ofschoon in geen verband staande tot de geschiedenis der Remonstranten, zie hierachter een register.

Apologie, *enz.*
Zie hierboven op 1568.

Placcaet (*sic*), *enz.* Tot Leyden by Ch. Silvius. 1581. Met priv. voor twee jaren.
Vgl. B. v. p. N°. 236.

Hetzelfde. Nae de copye.... 1581. (N°. 237).

Cort verhael van 't moordadich feyt, *enz.* 1582. (N°. 248).

Verhael op de quetsure van mijn heer den prince van Oragnien. Ghedr. 1582.
Vgl. B. v. p. N°. 249 en 250.

Copye des sendtbriefs, *enz.* Eerst ghedr. t' Antw.... 1584. Ende nu tot Fran. by Jan Lamrinck. 1618.
Vgl. B. v. p. N°. 272, *en op het jaar* 1618.

Trouhertighe vermaninghe, *enz.* 1586. (N°. 311).

Vertooch... by... Leycester, *enz.* 1587. (N°. 318).

Antwoorde van de ridderschap, *enz.* 1587. (N°. 323).

Resolutie van den staeten v. Holl., *enz.* 1587. (N°. 328).
Met previlegie.

Vertooch by den dienaers.... Mitsgaders de resolutie, *enz.* 1616. (N°. 1175).

Vermaninghe ende waerschouwinge van die van de gherechte der stadt Leyden aen de burgheren.... metter clocke afghelezen, op den thienden Dec. MDLXXXVII, jeghens t' boecxken, twelck onlangs uyt ghecomen is metten tytel van Verontschultdinghe van J. Valmaer. *enz.* Eerst ghedr. op 't raedthuys.... ten bevele van die van de gherechte.
Vgl. B. v. p. N°. 333.

Nootelijcke consideratien, *enz.* 1587. (N°. 335).

Cort verhael van de groote victorie, die Godt almachtich de coninck-lycke maj. van Enghelandt verleent heeft, over de Spaensche armade, den eersten July s. n. a°. 1588, wt de Coronia gheloopen. Ghedr. met consent.
Vier bladz. Op de laatste: „Verclaringhen ghed. by Don Diego de Hiemantello, ghevanckelyck ghebr. in Schraven Haghe."

Antwoorde van de.... stat. gen.... ghegh. in 's Gravenh. den XVII May 1594, op seker miss. van den eertzh. v. Oostenr. aen de.... stat. (op ten sesten....) gheschr.; welcke.... miss. midtsgaders de propositie van.... den.... eertzh. door Ottho Hartius ende Jeronimus

Coomans.... aen de.... stat. ghedaen, hier achter byghevoeght zijn. Ghedr. tot Delff by J. Andriessz.
Vgl B. v. p. N°. 370.

Antwoort, *enz.* 1594. (N°. (371).

Confessie.... ghed. by M. de Renichon gheb. v. Templen...., inhoud. 't moordadigh feyt. *enz.* Ghedr. na de copye.... Tot Delff by J. Andriesz.
Vgl. B. v. p. N°. 372.

Propositie ghed. by O. Hartius ende J. Comans.... in de vergad. van de.... stat. gen., in 's Graven-h. den XVI May 1594.
Zonder titelblad. Hierachter: Confessie ... ghed. by M. de Renichon, *enz. Andere druk van de beide vorige stukken.*

Placcaet .... van de .... vergad. van die hen pretenderen te wesen van de roomsche religie, *enz.* 1594. (N°. 374).

J. Lipsij Sendt-brieff. [1595] (N°. 380).
Vgl. de Refutatio *van J. Gael op* 1618.

Hetzelfde. Ghedr. tot Dusseldorp, *enz.* 1608. (N°. 705).

Hetzelfde. Nae de copye gedr., *enz.* 1612.
Vgl. B. v. p. N°. 706—708.

Translat de certaine lettre espaignolle, escritte par J. Bapt. de Tassis .... le dernier de May l'an 1595 .... dont l'original est au greffe des ... est. gener. .... par laquelle il appert clairement, que l'Espaignol et le conseil d' Espaigne continuent .... en leur intention, pour asseurer par force, faulceté et tromperie leur .... tyrannie partout, et principallement en ces Païs bas. .... A la Haye chez A. Henry 1696.
Vgl. B. v. p. N° 383.

Translaet van sekeren Spaenschen brief .... Anderm. ghedr. .... 1696. (N°. 385).

Copie de la lettre du roy de France et de Navarre *&c.* aux. .... est. gener. des prov. unies .... Ensemble les articles accordez pas le roy au marquis de Montanaigre commandant en la ville d' Amiens, et aux capitaines et gens de guerre estans en icelle. A la Haye impr. par A. Henry 1597.

Copie van seker refereyn, *enz.* [1598] (N°. 405).

Responce au poeme d' advis, *etc.* (N°. 409).

Copye. Ghewisse verbont-nis, *enz.* (N°. 419).

Eyghentlijck ende treffelijck bewijs, *enz.* (N°. 429).

Aen de afgewekene provintien, *enz.* 1599. (N°. 436).

Copye van seeckeren brief, *enz.* 1599. (N°. 444).
Prophetie J. Brocardi, *enz.* 1599. (N°. 451).

Waerachtich verhael van den grooten slach ende gheluckighe victorie, die Godt.... graef Maurits.... verleent heeft, teghen.... Aelbertus met al sijn spaensch gheweldt, tusschen Oosteynde ende Nieupoort, op den 2 Julij a°. M. VI. C. Tot Haerl. ghedr. by Gillis Rooman 1600. Met consent van .... burgherm.

Nassous bedrijf zeer claar,
(Histoor'ssche wijs:)
Geschiedt in 't gulden jaar,
Tot Godes loff en prijs.

. . . .
. . . .

't Amst. voor Hans Matthijsz 1600.
Behalve dit 4 regelig ook nog een 9 en 6 regelig rijm op den titel. Op de keerzijde van het titelblad een kaartje. Inhoud: 1°. *Vier 6 regelige coupletten onder het opschrift: „Tot geesten allerhandt, Goed-jonstigh 't vaderlandt.”* 2°. *„Tot den leser, sonets,” vijf en twintich 14 regelige coupletten, ondert. N. S. V.* 3°. *Een gedicht met het opschrift: „Hoe d'eerst Albrecht van Oostenryck ombraght den keyser Adolph van Nassouwen” enz.* 4°. *Zeventien 12 regelige coupletten, zijnde een „Nieu liedt van Creveceur, het fort Andries” enz.* 4°. *Een 4 regelig „incarnatie oft jaar-dicht.”*

't Samen-spreeckinge ende beklach op de belegeringhe der stadt Oostende, ged. by den con. van Spaengien, den eertsh. Albertus, d'infante, den paus, den outsten soon van Savoyen. Met de antwoorde van syn pr. ex. Mauritius tot den outsten sone van Sav. aengaende den peys van het Nederl. In welcke t' samen-spr.... ontdect werden de listicheyt des paus ende spaenschen raets.... Wt het fransois exempl. ende dichte in neerd. overg. door J. F. B. t' Amst. by Jan Batman 1602.
Op rijm. Aan het einde „Fecit J. F. B. Spero et opto.”

Balade op... den... Domp-hoorn, *enz.* 1603. (N°. 508).
Verantw. voor het esquadron, *enz.* 1603. (N°. 511).

Cort verh. ende rechte verclaringe, *enz.* Ghevis. ende gecorrig. by.... Paulus Bax, *enz.* 1605. (N°. 550).
Congratulatie.... Door A. Sayon, *enz.* (N°. 554).

Brief van hare hoocheden aen de.... stat., *enz.* 1607. (N°. 588).
Hetzelfde. Andere uitgave. 1607.
Het antwoord zonder dagteekening en „Midtsg. seeckere antwoorde” *op den titel.*

Copye van den brieff geschr. van sijn hoogheydt aen.... Herman van den Bergh, *enz.* Ghedr. tot Delff by J. Andriessz.
Zonder jaartal. Vgl. B. v. p. N°. 592.

Copye van de brieven, *enz.* (N°. 598).

Copia van sekeren sommatie bryeff, *enz.* (N°. 602).

Aggreatie, *enz.* 1608. (N°. 604).

Copie van de aggreatie, *enz.* 1608. (N°. 605).

Catechisme van den peys, deur vraghe ende antwoorde, tot onderwijsinghe van alle eenvuldighe menschen, die alreede in slaep ghewiecht zijn deur de presentatie.... van vrije provintien. By een vergadert deur een lief-hebber des vaderlants. Ghedr. om te ghedencken int jaer ons Heeren 1607.
Met houtsnede op den titel.

Een treff. t' zamensprekinghe, *enz.* [1607—1608] (N°. 616).

Proeve des.... drooms, *enz.* (N°. 619).

Brief van eenen backer, *enz.* (N°. 623).

Echo ofte galm, *enz.* (N°. 624).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 627).

Het testam. v. d. oorloghe, *enz.* (N°. 631).

Advis familiers, *enz.* (N°. 633).

Bedencken op de aggreatie, *enz.* (N°. 634).

Discours, *enz.* (N°. 636).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 637).

Memorie, *enz.* (N°. 639).

Onpartydich discours opte hand. v. d. Indien. (N°. 644).

Bedenckinghen over den staet v. d. ver. Nederl., *enz.* (N°. 646).

Naerder bedenckingen over de zee-vaerdt, *enz.* (N°. 649).

Vertoogh, *enz.* (N°. 650).
Dit en de beide vorige stukken zijn van Willem Usselincx.

Bulle oft mandaet, *enz.* (N°. 653).

Raedtsel, *enz.* (N°. 656).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 657).

Consideratien van de vrede, *enz.* (N°. 659).

Nootel. consideratien, *enz.* (N°. 661).

Schuyt-praetgens, *enz.* (N°. 662).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 663).

Copye van een discours, *enz.* (N°. 664).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 665).

Discours van Pieter en Pauwels, *enz.* (N°. 666).

Verhael van de occasie, *enz.* (N°. 671).

Droom-ghedicht, *enz.* (N°. 674).

Het secreet des conings, *enz.*
Vgl. B. v. p. N°. 423—427. *Vier bladz. zonder afzond. titel.*

Den Nederl. bye-corf, *enz.* (N°. 686).
Onder dezen titel volgen hier alleen N° 653, 616, 642, 654.

Ghespraecke van liefhebbers, *enz.* 1603. (N°. 696).
Uitgeg. door P. Bor.

Oratie of wtspraecke, *enz.* 1608. (N°. 699).

J. Lipsii sent-brief, *enz.* 1608. (N°. 705).
Zie bij 1595.

Brief des keys. majest., *enz.* 1608. (N°. 716).

Copye van de namen, *enz.* 1608. (N°. 720).

Buyr-praetjen, *enz.* (N°. 726).

Den triumph van den oorloch ende de mis-prijsinghe van den peys. Seer ghenoechlijck ende corts-wijlich om te lesen. Dit jaer sesthienhondert en acht, Wort den oorlogh boven den peys gheacht. In 't jaer 1608.
Met kleine letter in 2 kolommen gedrukt.

Verclaringhe ghedaen van de.... stat. gen.... op te laetste wt-stel des vertrecks van de comm. des ertsh. Albertus, waer na sy hun sullen hebben te reguleren. Int jaer 1608.
»*Ghed. in 's Gravenh.* 13 *Sept.*"

Principale puncten die in de voorder handelinghe van den vrede van weghen de. .. stat. gen.... onbegrijpelick sullen geproponeert werden, onvermindert t'gene naermaels ende buyten besoigne soude moghen voorcomen. Hier zijn oock.... by ghev. de.... artyck. by de gecomm. van de maj. van Spaeng. ende eerts-h. van Brab. A°. 1608.

Le plaidoyer de l'indien Hollandois, contre le pretendu pacificateur espagnol.... Inprimé 1608.
Get. J. B. de Waleran(d)e.

Dialogue auquel se represente, ce qu'on doit croire de la presentation de la pais, quae le roi d'Espagne offre aux prov. uniës. A tous vrais fideles catholiques, amateurs de la verité. Anthoine Lancel. A°. 1608.
Op de keerzijde van het titelbl. »*Aux peres repentis*" *get. J. B. de Walerand. Gedicht in den vorm van een discours. Daarna een* »*Autre dialogue entre Philippe et le frere Ney*" *Aan het slot weder een sonnet van Walerand.*

Verklar. van een monnincks cap, *enz.* 1609. (N°. 745).

Het testament v. d. nederl. oorloghe, *enz.* 1609. (N°. 749).

Tractaet van t'bestant, *enz.* (N°. 753).

Verdrach gemaeckt... in den Haghe, *enz.* 1610. (N°. 830).

Missive van den.... stat. gen., *enz.* 1610. (N°. 836).

Publicatie.... van weghen de.... raden van state, *enz.* 1610. (N°. 837).

Cort vertoch, *enz.* (N°. 838).

Puncten ende articulen... geaccord. in den Hage, *enz.* 1610. (N°. 848).

Naijfve description des regrets de la paix, et de la cholere de Mars.
Opschrift van een titelblad, waarop vijf fraai gegraveerde voorstellingen. De inhoud is in fransche verzen vervat. Achteraan een sonnet „a l'auteur" get. „Anthoine Lancel."

Levendige vertooninge, *enz.* (N°. 851).
Vertaling van het voorgaande, doch zonder het sonnet en enkele andere gedichten, die dáár aan het einde voorkomen. De afdruk van de titelprent is veel minder zuiver en krachtig.

De verantwoordinghe des princen van Orangien, *enz.* 1610.
Zie bij 1568.

Copien van de sententien.... binnen Utr. gewesen, *enz.* 1611. (N°. 911).

Hetzelfde. Ten tweedem. gedr. 1611. (N°. 912).

Hetzelfde. Andere druk. 1611. (N°. 913).

Copies des sentenses ... donnez en la ville d'Utrecht, contre diverses personnes, qui avoyent comploté ensemble.... Traduict du flamend en francois. Imprimé pour Jean Ever. de l'Espine. Avec priv.

Oratie ghed. door.... R. Winwood, *enz.* 1611. (N°. 937).

De tweede oratie, *enz.* 1611. (N°. 942).

De derde oratie, *enz.* 1611. (N°. 949).
Deze 3 oratien zijn ook, met al de daarbij behoorende stukken, op de Geschiedenis der Remonstranten *te vinden.*

Placcaet van de.... stat. gen.... waer naer de Jesuijten.... hen sullen dragen, *enz.* 1612. (N°. 985).

Hetzelfde. Andere druk. 1612.
Alleen met verschil op den titel.

Waer. verhael belangh. de aenkomste tot Constantinoplen, *enz.* 1612. (N°. 988).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1612.
Compresser druk en andere spelling.

J. Lipsii Sendtbrief, *enz.* 1612.
Zie bij 1595.

Placcaet van de.... stat. gen... daer by alle inghesetenen.... scherpelijck verboden wert de gebannen personen, begrepen in de.... sentent. gepronuncieert binnen Utr....., niet alleene.... niet te ontfangen.... maer gehouden worden deselve.... aen te brengen.... ende in handen van de justitie te leveren.... Houdende mede belofte van een recompense.... voor elcken ghebannen die.... ghesaiseert.... worden. In s' Graven-h. by H. Jacobsz. 1612.
Hierin ook de sentent. van Mei en Dec. 1611. *Zie boven.*

Verhandelinge van de unie, *enz.* 1613.
Zie bij 1579.

Een visioen ofte droom,.... inhoudende.... den gantschen Nederl. oorlogh.... dewelcke wt-geg. is door een liefh. des vaderl. Als hy op den 9 Nov. .. in ... slaep lach, docht hem dat hy.... sach loopen een schoon peert.... gesadelt ende getoomt, waer over seer verwondert zynde, zeyde.... waer is den man?.... Ghedr. tot Amst. by B. J. [1614?]

Met slechte houtsnede op den titel, voorstellende een hollend paard, waarbij een monnik (de paus), een zweep in de linkerhand wat achterhoudende, in de regter een tak vooruithoudende, waarboven: „wie zal mij berijden?" Hierop doelt ook het 2de ged. van den titel waarin gezegd word, dat Nederland het paard is, hetwelk de koning van Spanje met bloedige sporen had bereden. Daarna had „een ritmeester wt Orangien het met alder cloecmoedicheyt geregeert. Eindelijk had „het pausdom gemeent het met looshz aen te tasten" enz. Vgl. B. v. p N°. 1121 *en* 1136.

Een visioen in den droom, *enz.* (N°. 1136).

Ghy patriotten t'hans, kyck uyt, *enz.* (N°. 1138).

Merct de wijsheyt vermaert, *enz.* (N°. 1139).

Wieghe ofte afbeeldinghe, *enz.* 1615. (N°. 1140).

Een tsamensprekinghe van twee personagien, een Zeelander ende een Vlaminck, aenroerende desen nieuwen aenghevangenen krych, seer oorborlyck ende noodich om van allen oprechten catholijcken menschen ghelesen te worden. Ghedr. 1615.

Aan het einde „clinck-dichtkens" op deze zamenspraak.

Krygshandel ende staet des landts. Omnia fert tempus, pariter rapit omnia tempus. Videndum cui fidendum. Gedr. na de copie 1615.

Op rijm. Met houtsnede op den titel.

Placcaet van de.... stat. gen.... teghens het inbringhen.... van.... seditieuse boucxkens, *enz.* 1615.

Zie bij 1618 *en vgl B v. p. N°.* 1548 *en* 1830.

Vertooch by den dienaers des godd. woorts, *enz.* 1616. (N°. 1175).

Zie bij 1587.

Beschryvinghe van den staet ende voortganck der religie in Nederl. ende saecken daarover ontstaen, van.... 1500 aff ende principalick onder de regeeringhe van.... Philips de tweede, in 1565 ende 1566. Beschr. int frans. door mr. J. v. Wesembeeck.... ende nu in onse nederl. tale overgh. Middelb. voor A. v. d. Vivere. 1616.

Vgl. hierbij Alg. Konst. en letterb. 1859 *N°.* 44.

Oratie ghed. door.... D. Carleton, *enz.* 1617. (N°. 1250).

Resolutie van de reger. van Delft van 20 July. (N°. 1284).

Antwoordt van de.... stat. van Utrecht, *enz.* 1617. (N°. 1302).

Copye van een request, *enz.* 1617. (N°. 1303).

Cort ende waerachtich verhael van 't ghene in de Leydtsche kermis

gheschiedt is, hoe de beroerte begost ende weder gheslist is. Gedr. na de copye gheschr. uyt Leyden 1617.
Get. "wt Leyden desen 5 Oct."

Eryci Puteani.... dissert. politica, *etc.* 1617. (N°. 1320).

E. Puteani.... burgherl. discours, *enz.* 1617. (N°. 1321).

Spaenschen raedt, *enz.* 1617. (N°. 1323).

Hetzelfde. Andere druk. 1617. (N°. 1324).

Hetzelfde. Nog een andere druk. 1617.
Op den titel "t' ghebiet," "coninck", "ghedr." *enz. met duitsche letter, en andere fileet.*

Ode a son exellence. A Leyde pour Nic. Geilkerck. [1617].
Op den titel eene schets van Maurits wapen, op een oranje-appel in een gekroond hart; aan beide zijden: "*Tandem fit*" "*surculus arbor.*" *De ode bestaat uit zestien* 10 *regelige coupletten en is get.* "*Du Moustier*", *aan wien een sonnet, op de keerz. van het titelbl., van De Neree.*

Verhandelinge van de unie, *enz.* 1618.
Zie bij 1579.

Hemelsche trompet, *enz.* door Nicolaum Mulerium. 1618. (N°. 1352).

Prognosticatie van die nieuwe ende seer schrickelijcke comeet ofte harige ster, a°. 1618 verschenen. Door Joannem Velsium, medicum. Tot Leeuw. voor Bar. Arents 1618.

Triomfe van de.... pr. van Orangien, *enz.* 1618. (N°. 1358).

Discours van Fr. Campanella, *enz.* 1618. (N°. 1361).

Discours van Fr. C. van (*sic*) het Nederl. te brengen, *enz.* 1618. (N°. 1362).
Na het slotdicht volgt op blz. 25, *onder afzonderlijken titel:* Copye des Sendtbriefs, *enz.* (*vgl. op het jaar* 1584).

Copie van de t' samen-sprekinghe, *enz.* 1618. (N°. 1363).

Nauwe overlegging... op 't aennemen van waertgelders, *enz.* 1618. (N°. 1402).

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1403).

Alzo de burghem. deser stadt Leyden, *enz.* 1618. (N°. 1409).

Aflesinghe.... van 't raedthuys der stad Leyden, *enz.* (N°. 1411).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 1412).

Cort.... discours op den nieuwen.... eedt, *enz.* 1618. (N°. 1413).

Cort verhael van de ontschutteringe, *enz.* 1618. (N°. 1414).

Procuratie... by de remonstr. steden malkander toe-ghesonden, *enz.* 1618. (N°. 1423).

Hetzelfde. Andere druk. 1618.
Met andere spelling en andere fileet op den titel.

Procuratie by eenighe steden van Hollant, *enz.* 1619. (N°. 1424).

Triumphe tot Amsterdam, *enz.* (N°. 1426).

Den derden vraeg-al, *enz.* (N°. 1438).
Zie den Vraegh-al. Andere vraech-al *en* Teghen-vraech-al, *bij de* Geschiedenis der Remonstranten *en op* Joh. Taurinus.

Hetzelfde. Andere druk. (1439).

Den vierden vraegh-al, *enz.* 1618. (N°. 1440).

Op den titel van dit exemplaar „heus den."

Vyfde vraegh-al, *enz.* 1618. (1441).

Den sesten vraegh-al, *enz.* 1618. (N°. 1442).

Den zoo-veelsten vraegh-al, *enz.* 1618. (N°. 1443).

Ook hier de portretten op den titel. Vgl. B. v. p. N°. 1444.

Noodtwendigh ende levendigh discours, *enz.* 1618. (N°. 1445).

Aan Francois Aerssens toegeschreven.

Hetzelfde. Compresser druk. 1618. (N°. 1446).

Hetzelfde. Nadruk. 1618. (N°. 1447).

Hetzelfde. Herdruk. 1618. (N°. 1449).

Practycke van den Spaenschen raedt, *enz.* (N°. 1452).

Aan Aerssens toegeschreven.

Hetzelfde. 1618. (N°. 1453).

Hetzelfde. Nadruk. 1618. (N°. 1454).

Zonder titelprent.

Parctiicke, *enz.* 1618.

Andere druk, met veranderde titelprent.

Hetzelfde. Na de copye ghedr. *enz.* 1618. (N°. 1455).

Met geheel andere titelprent.

Hetzelfde. Herdruk. 1618. (N°. 1456).

Hoorns basuyn teghen de Practijcque des ondanckbaren danckaerts van den spaenschen raedt, der stede van Amsterdam, met een maybloem uyt Barnevelt op-geresen. 12°.

Zonder afzonderlijken titel. De „meybloem" is een gedicht.

Remonstrantie... van... J. v. Oldenbarnevelt, *enz.* 1618. (N°. 1457).

Hetzelfde. 1618.

Zonder privilegie, dat echter op de keerzijde van het titelblad is geplakt.

Hetzelfde. Met privilegie. 1618. (N°. 1458).

Hetzelfde. Compresser druk. 1618. (N°. 1459).

Hetzelfde. Nadruk. 1618. (N°. 1460).

Hetzelfde. Andere nadruk. 1618. (N°. 1461).

Hetzelfde. Met verbeterde paginatuur. (*Vgl.* N°. 1461).

Hetzelfde. Mitsg tplaccaet, *enz.* 1618. (N°. 1462).

Mysteria Hollandica, hoc est remonstratio sive apologia ad ampl. et pot. dom. stat. Holl. et West-Fris. a d°. J. ab. Oldenbarnevelt.... et a Petro Holdero, antiquae reform. rel. d. v. m., fideliter e ling. bat. in lat. in gratiam et usum antiquiorum evangelicorum translata, ex copia Hag. com. ab Hill. Jacobi excusa, cum notis utilissimis. Durocortori ex off. chalcogr. Irenei Audifacis, a°. 1618.

Met opdragt aan D. Pareus, get. „Francofurti 27 Junii."

Ontdeckinge van de valsche spaensche jesuijtische practijcke *enz.* 1618. (N°. 1463).

Van Cornelis van der Myle.

Privisionele openinghe, *enz.* 1618. (N°. 1465).
Aan Aerssens toegeschreven; ofschoon bij dit en andere stukken druk en titelfileet geene afdoende bewijzen zijn.

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1466).

Placcaet, *enz.* 1618. (N°. 1468).

Hetzelfde. Zonder adres. (N°. 1469).

Advertissement, *enz.* 1618. (N°. 1470).
Voor een stuk van Aerssens gehouden.

Hetzelfde. Nadruk. 1618. (N°. 1472).

Hetzelfde. Als aanplakbiljet. (N°. 1473).

Noodige remonstrantie.... door Fr. v. Aerssens. 1618. (N°. 1474).

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1475).

Hetzelfde. Nog andere druk. 1618. (N°. 1476).

Vertoogh.... by.... van der Mijle overghegheven, *enz.* 1618. (N°. 1478).

Corte antwoort.... overgegeven by d' heer van Sommelsdiick, *enz.* 1618. (N°. 1480).

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1481).

Hetzelfde. Met andere fileet. 1618.

Oprecht verhael, *enz.* 1618. (N°. 1482).

Naerder vertooch, *enz.* 1618. (N°. 1483).
Van Aerssens.

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 1484).

Naerder openinghe, *enz.* 1618. (N°. 1485).

Hetzelfde. Andere druk. 1618.

Maetroosjes op-wecker, *enz.* 1618. (N°. 1487).

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1488).

Placcaet.... tegens het seditieux spreecken, *enz.* 1618. (N°. 1491).

Oranges cloeck beleydt, *enz.* (N°. 1505).

Propositie van den hr. de Boysye, *enz.* 1618. (N°. 1506).

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1507).

Placcaet... op het afdancken... van de... waertgelders. 1618. (N°. 1508).

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1509).

Hetzelfde. Herdruk. 1618. (N°. 1510).

Alsoo by de veranderinge gheschiet binnen... Utrecht, *enz.* (N°. 1514).

Alsoo by de veranderinghe, *enz. Andere druk.*

Placcaet wtghegheven van de... staten en zijn princ. excellentie opt apprehenderen... van... Oldenbarnevelt... Hoogherbeets ende... Grotius, gheappreh. in 's Graven Haeghe den neghen en twint. van Aug. a°. 1618. In 's Gravenh. by H. Jacobs 1618.
De inhoud is gelijk aan de beide vorige stukken.

Alsoo by de veranderinghe, *enz.*
Een blad fo. Bovenaan de vereenigde wapens der 7 provintiën.

Belydenisse van Ledenbergh, *enz.* 1618. (N°. 1517).
Met slechte houtsnede op den titel, den zelfmoord van Ledenbergh voorstellende.

Hetzelfde.
Op een blad fo.

Den boeren-slach, *enz.* 1618. (N°. 1520).

Den Noordtschen boeren-slach, *enz.* 1618.
Aan het vorige gelijk.

Courante der stadt Leyden, *enz.* 1618. (N°. 1522).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 1523).

Orangniens incompste binnen Leyden, *enz.* 1618. (N°. 1524).

Publicatie der stadt Haerlem af-ghelesen den XXV Oct. a°. 1618, in presentie van zijne pr. ex[tie], andere heeren ende den magistr. der stadt Haerlem. Met de namen der oude ende nieuwe vroetschap. 1618.
Vgl. B. v. p. N°. 1525 *en* 1526.

s' Princen... incomste tot Haerlem, *enz.* 1618. (N°. 1527).

Verkiesinghe des magistr. tot Rotterdam, *enz.* 1618. (N°. 1528).
Met schriftelijke aanteek. van een tijdgenoot.

Verkiesinghe des magistr. ter Goude, *enz.* (N°. 1529).

Triumphante inkomste des princen.... binnen Amsterdam, *enz.* (N°. 1530).

Triumphe tot Amsterdam over het incomen van.... Mauritius...., met een oprechte uytlegginghe op de verthooninghe van alle de camers, gheschiet den 23, 24, 25 May a°. 1618.... Tot Leyden by Uldr. Cornel. Honthorst.

Oratio r. episc. Landavensis, habita in consessu ord. gener. quinto Nov. a°. 1618 s. n. Hagae-c. ex off. A. Meuris 1618.
Van George Carleton.

Den eerw. bischops v. Landavien oratie, *enz.* 1618. (N°. 1533).

Oratie, *enz. Andere druk van het voorg.* 1618. (N°. 1534).

Placcaet.... teghens het inbringhen.... van.... seditieuse boucxkens, *enz.* 1615. (*Vgl.* N°. 1548).

Hetzelfde. 1621. Met privilegie. (N°. 1830).

Een cleyn vensterken, *enz.* (N°. 1552).
Liedekens van P. Cannenburgh.

Hetzelfde. Den derden druck, *enz.* (N°. 1554).

Gulden legende van den nieuwen St. Jan, *enz.* 1618. (N°. 1555).

Hetzelfde. Andere druk. 1618.
Met geheel ander portret op den titel.

Hetzelfde. Tweeden druck. 1618. (N°. 1556).

Hetzelfde. Compresser herdruk. (N°. 1557).
Zonder titelprent.

Een oud schipper van Monickendam
Daer ons den vromen held uyt quam
enz. (*Vgl.* N°. 1558).
De titelprent van deze uitgave verschilt veel van het exempl. in de B. v. p.

Een waerseggers verclaringhe, *enz.* 1618. (N°. 1559).

Verclaringhe van den gouden blaes-balck, *enz.* (N°. 1561.)

Pierii Winsemii, Fris. ord. historici, de statu unitarum provinciarum oratio. Leov. exc. Abr. Radaeus 1618.

Refutatio brevis epistolae J. Lipsii, scriptae Lovanii 3 die Jan. a°. 1595, qua respondet cuidam viro principi deliberant bellumne, an pax, an potius induciae expeditanti regi Hispaniarum cum Gallo, Angla, Batavo; per Joannem Gael j. u. licent. et advoc. curiae Holl. edit. tertio die Oct. a°. 1618. Harlem. ex off. Harm. Anthonii Kranepoel 1618.

Vgl. de Sendtbrieff *op* 1595.

Aenmerckinghe op de.... steert-sterre, *enz.* (N°. 1576).

Toegekend aan Jacob Cats.

Corte beschrijvinghe ende affbeeldinghe des seer grooten ende schrickelijcken comeets, dewelcke den 27 Nov. in 't jaer 1618 ons verschenen is. In den tweeden druck bygevoecht wat van dese comeet sedert den 24en Dec. tot den 30en Dec. geobserveert is. Tot Leyden by Jacob Marcus 1619.

Met prent op den titel, welke moet voorstellen wat Europa bedreigde ingevolge de verschijning dier comeet.

De stat. generael, *enz.* (N°. 1611).

Hetzelfde. Compresser druk.

Propositie.... aen de.... stat. gen.... door den Heere Maurier, *enz.* 1619. (N°. 1617).

Request aen de.... stat. van Holl., *enz.* 1619. (N°. 1618).

Brief des ambassadeurs van Vranckrijck, *enz.* 1619. (N°. 1619).

Sententie uyt-ghespr.... over J. van Oldenbarnevelt, *enz.* 1619. (N°. 1620).

Hetzelfde. Nadruk. (N°. 1623).

Placcaet ofte nieuwe tydinghe van de gherechte justicy, dewelcke in 't hof van Hollant gheschiet is over de persoon J. v. Oldenbarnevelt.... gheschiet den derthienden Mey sestien hondert negentien. Tot Rott. by Jan van Galen 1619.

Met houtsnede op den titel.

Sententie uyt-ghespr... over Gielis van Ledenberch, *enz.* 1612. (N°. 1630).

Sententie uyt-ghespr.... over R. Hogerbeetz, *enz.* 1619. (N°. 1633).

Sententie uyt-ghespr..... over H. de Groot, *enz.* 1619. (N°. 1637).

Hetzelfde. Nadruk. (N°. 1638).

Copye van den brief by de.... stat. gen. gheschr., *enz.* 1619. (N°. 1641).

Hetzelfde. Na de copye ghedruct. 1619.

Hetzelfde. Andere druk. 1619. (N°. 1642).

Brief van de.... stat. gen., *enz.* 1619. (N°. 1645).

Eedt van de schutters der stadt Rotterdam 1619. Tot Rott. by J. v. Waesberghe.

Op een blad fo , waarboven het wapen van Rott.

Hetzelfde. Op een blad 4°.

Hetzelfde. Andere druk.

Strato-character sancitus sigillo Henrici de Nassau, militantis sub cohorte excell. invictiss. herois Mauritii D. g. principis.... Hagaecom. ap. A. Meuris 1619.

Door Hendrik van Nassau aan de prov. stat. der Nederl. opgedragen. Vgl. De Navorscher *Dl. VI en VIII.*

Propositie gedaen door den heere van Maurier, *enz.* 1620. (N°. 1730).

Verklaringe van de sententien.... jeghens J. v. Oldenbarnevelt, *enz.* 1620. (N°. 1742).

Waracht. historie van de ghevanckenisse.... van.... J. v. Oldenbarnevelt, *enz.* 1620. (N°. 1744).

Wech van hier treves lanckpack, *enz.* 1620. (N°. 1794).

Placcaet.... teghens het inbringhen, *enz.*

Zie bij 1618.

Propositie ghedaen van den ambass. Peckius, *enz.* 1621. (N°. 1831).

Hetzelfde. Andere druk. 1621. (N° 1832).

Hetzelfde. Leyden 1621.

Met andere fileet op den titel.

Aen-merckinge op de propositie, *enz.* 1621. (N°. 1837).

Den getrouwen.... waerschouwer, *enz.* 1621. (N°. 1838).

Den compaignon, *enz.* 1621. (N°. 1840).

Nieuwe tydingen, *enz.* 1621. (N°. 1843).

Verhael van het recht des conincks, *enz.* 1621. (N°. 1845).

Twee brieven.... Mauritii, *enz.* 1621. (N°. 1848).

Het lof van den oorloghe, *enz.* 1621. (N°. 1850).

Nootw. ende vrypostige vermaninghe, *enz.* 1621. (N°. 1851).

Hetzelfde. Andere druk. 1621.

Verschillende van B. v. p. N°. 1851 *en* 1852.

Cort ende waracht. verhael, *enz.* 1621. (N°, 1853).

Brief gheschr. uyt Vranckryck, *enz.* 1621. (N°. 1855).

Sententien over Jacob Mom, *enz.* 1621. (N°. 1858).

Landtwinninge ofte loff van de Biemster. Door Victor Ryckelsma. In 's Graven-h. by A. Meuris 1621. *Met consent.*

In statige Alexandrijnen. Achteraan eenige epigrammata „ad mercatores Beemstrianos" en „in posteriorem transformationem Beemstria loquitur."

Sententie ghewesen by de gherechte der stede Hoorn, over de mondelinghe belijdenisse van Jan Cornelisz. Stins van Nibbixwoude, gheexecuteert den XXIII Aug. 1621. Mitsg. 't verbodt om Frederic Thonisz... syn swagher.... niet te herberghen, daer op ghevolchd is de condemnatie van bannissement... ghepubl. den XXVII Aug. ende den XXVII Oct. 1621. Tot Hoorn by Jelis Claesz. Koster 1621.

Artyckel-brief ende instructie roerende den oorloghe ter zee, waernaer allen ende eenen yeghelycken, 't zij admirael, vice adm., capiteynen, lieutenanten, edelluyden, schippers, officiers, soldaten ende gemeene crijchs-luyden, ter zee dienende, hen te reguleren hebben, op de straffen, penen, boeten ende correctien daer inne begrepen. Tot Rott. by J. van Waesberghe 1621.

Met houtsnede op den titel. Vgl. N°. 2262.

Tegen-vertooch by eenighe lief-hebbers, *enz.* 1622. (N°. 1917).

Tweede noot-wendiger discours, *enz.* (N°. 1921).

Apologus van den krijch der gansen, *enz.* 1622. (N°. 1928).

Politiicq discours, *enz.* 1622. (N°. 1930).

Placcaet van de stat. gen.... teghens seecker fameux bouck, *enz.* 1622. (N°. 1948).

Het geamplieerde octroy, *enz.* 1623. (N°. 1981).

Het geamplieerde octroy van de oost-ind. compagnie, by de.... stat. gen.... den 13 Martii dezes jaers gearresteert. Midtsg. eene corte verthooninge van de nootsakelickheyt van de geoctr. west-ind. navigatie.... Geschr. by forme van een missive tot waerschouw. aen alle.... patriotten om noch in tijts.... met een milde tekenungh na hare gelegenheyt te bethoonen. Ghedr. 1623.

Vgl. B. v. p. N°. 1983 *en* 1984.

Placcaet van de.... stat. gen., *enz.* 1623. (N°. 1982).

Ordonnantien ende articulen voor desen beraemt by de.... stat. gen.... op het toerusten van eene west-ind. compagnie. Midtsg. de laetste ampliatie van deselve, ghearresteert op den 21 Junij laestl. met alle privil. ende gherechtigheden, daertoe gegeven ende vergunt. 't Arnh. by Jan Janssen 1623.

Vgl. B. v. p. N°. 1983.

Alsoo by de hove van Hollant, *enz.* 1623. (1986).

Zie voor de zamenzwering tegen Maurits ook op de Geschiedenis der Remonstranten.

Placcaet van de.... stat.... van Utrecht, *enz.* 1623. (N°. 1992).

Hetzelfde. Andere druk. 1623. (N°. 1993).

Hetzelfde. Nadruk. 1623. (N°. 1994).

Publicatie, *enz.* 1623. (N°. 1997).

Het vierdaeghsche licht, *enz.* 1623. (N°. 2002).

Sententien... jeghens Corn. Gerritssz., *enz.* 1623. (N°. 2003).

Sententien... jegens Reyn. v. Oldenbarnevelt, *enz.* 1623. (N°. 2008).

Sententien... jegens Henr. Slatius, *enz.* 1623. (N°. 2011).

Sententien... jeghens Jan Pietersz. Lijndraeyer, *enz.* 1623. (N°. 2013).

Sententie... jegens Claes Mich. Bontenbal, *enz.* 1623. (N°. 2014).

Justitie ghedaen in 's Graven-Haghe over de vier persoonen die aldaer

ghejusticeert zijn, te weten: C. Gerritsz.... H. Hermansz.... J. Claessz.... ende D. Lenaertsz.... Hier zijn noch bygevoecht alle de namen waer dat se gewoont hebben, oock wat se voor een oogemerck hebben ghehadt.... ende oock hoe.... Slatius ghevanghen.... is.... Vaertwel. Na de copye van den Haegh ghedr. voor Will. Jochimsz 1623.

Met titelprent, de onthoofding voorstellende.

Waer. geschiedenis hoe dat seker weeskindt, *enz.* 1623. (N°. 2037).

Door L. Zasius, rector te Woerden.

Waer. verh. van de tijdinghen... wt de Oost-Indien, *enz.* 1624. (N°. 2062).

Waer. verhael van de tidinghen ghecomen, *enz.* 1624.

Andere druk. Hierachter „Antwoorde van de Duytsche relatie, aengaende die ghepretendeerde conspiratie van de Enghelschen in Amboyna in Oost-Indien." Met houtsnede als in N°. 2064 *en* 2065 *der B. v p.*

Een waer verh. van de... procedure... tot Amboyna, *enz.* 1624. (N°. 2065).

Placcaet tegen de bezetting der stad Salvador, 28 Oct. 1625. In 's Graven-h. by de wed. ende erfgen. van wijlen H. Jacobssz van Vouw 1625.

Graf-schrifte over de doodt van R. Hoogherbeets, *enz.* 1625. (N°. 2110).

Den Hollantschen apocalypsis, *enz.* 1626. (N°. 2134).

Den strick van den openbaren lasteraer, *enz.* 1626. (N°. 2136).

Spaenschen raedt, *enz.* 1626. (N°. 2137).

Tranen over de doodt van.... R. Hoogherbeets, *enz.* 1626. (N°. 2155).

Copia van den brief by.... Nicolaus van Reygersbergh.... geschreven, *enz.* 1627. (N°. 2169).

Copiae van sekeren brief, gheschreven van den hr. N. v. Reygersbergen.... aan... H. de Groot, den 6 Febr, a°. 1627. Dient ghelesen te werden, neffens de verklaringhe van den voorghenoemden hr. Reyghers-berghen aan de.... stat. van Holl. vertoont, den 4 Martii. 1627. Ghedr. 1627.

Verklaringe van.... N. van Reigersberg, *enz.* (N°. 2170).

Concept waernaer.... Mauritius van Nassouwen, prince van Orangien... als gouverneur ende stadthouder van de stadt, steden ende lande van Utrecht, op den XXIIII Julij 1618, neffens de gecomm. van de... stat. gen., met approbatie van de stat... van Utrecht, binnen de voorsz. stadt ghestelt heeft een vroetschappe van veertich personen, die welcke haer daer naer int verkiesen van de burgemeesters.... sullen hebben te reguleren. Gedr. 1627.

Vereenighde Nederlandschen raedt, het eerste deel, *enz.* 1628. (N°. 2214).

Hetzelfde. Den derden druck. 1628. (N°. 2216).

Copie van requesten, *enz.* 1628. (N°. 2226).

Van de stukken, die op de Amsterdamsche onlusten betrekking hebben, zijn hier maar enkele opgenomen. Eene volledige verzameling vindt men op de Geschiedenis der Remonstranten.

Cort ende war. hist. verhael, *enz.* 1628. (N°. 2231).

Echo ofte weer-klanck, *enz.* 1628. (N°. 2234).

De croon der schuttery.... door L. H. V. Schut, *enz.* 1628. (N°. 2236).

Copie van een brieff, gheschreven aen... Maurits, prince van Orangien, door den hr. advocaet Jan van Olden-Barnevelt. Na de copie 1628.

Doleancen by de ingesetenen van Vrieslant, *enz.* 1628.

Vgl. B. v. p. N°. 2166.

Keure ende ordonnantie van de magistraten der stad Delf, op de sondaghen ende andere, die men in de christ. gheref. religie gewoon is te vieren. Tot Delf by Adr. Gerritsz. 1628.

Sentent. van den raedt van state,.... over.... het overgeven der stad Amersfoort, *enz.* 1629. (N°. 2269).

Wtschryvinghe van een vast ende bededagh. In den Haghe den 24 Sept. 1629.

Over de verovering van Wesel en 's Hertogenbosch.

Consideratien ende redenen.... van de.... W. I. compagnie, *enz.* 1629. (N°. 2296).

Hetzelfde. Andere druk. 1629. (N°. 2299).

Tractaet tegens pays, *enz.* 1629. (N°. 2305).

Copie van de remonstrantie.... door dr. Carel Leenaertsen. 1629. (N°. 2318).

Copie van de requeste.... van Jan Willemse Bogaert. 1629. (N°. 2319).

Schuttersdwang, *enz.* 1629. (N°. 2327).

Nootw. en levendich verhael, *enz.* 1629. (N°. 2328).

Missive, *enz.* 1629. (N°. 2330).

Waeracht. verthooninge, *enz.* 1629. (N°. 2331).

Trouhertige vermaninge, *enz.* 1629. (N°. 2332).

De schets van Duc d' Alva, die de Hollanders balhoorigh maackt. A°. 1630.

Antw. ende resol. by de... regierders... der stad Haerlem, *enz.* 1630. (N°. 2361).

Resolutie by de raeden.... der stadt Aherlem (*sic*), *enz.* 1630. (N°. 2362).

Klare aenwijsinge, *enz.* 1630. (N°. 2367).

Copie van een missive, *enz.* 1630. (N°. 2373).

Vraghen ende voorstellingen, *enz*. 1630. (N°. 2387).

Cort extract van.... de kercken van Seelandt, *enz*. 1630. (N°. 2389).

Copie wt de resol. aeng... het stadt-houderschap, *enz*. 1631. (N°. 2444).

Extract. In 's Graven-h. by Lud. Brekevelt 1632.
Op één blad fo. Berigt van D. V. Halewijn, „'t scheep voor Ni mwegen den 26 *Juny* 1632" *aan de regering van 's Hage.*

Verklaringhe van sijn exell. grave Hendrick van den Berghe, gouv. gen. veldt-overste, gedaen voor 't gemeene beste tot ruste ende conservatie van de landen. In 's Graven-H. by L. Breeckevelt. 1632.
„*Gedaen tot Luyck* 18 *Junij*. *Vgl. B. v. p.* N°. 2479.

Articulen, voor-ghestelt, *enz*. 1632. (N°. 2491).

Articulen, voorgestelt tot onderhandelinge, *enz*. Gedr. 1632.
Andere druk. Vgl. B. v. p. N°. 2490, 2491.

Advys aen alle christene princen, *enz*. 1632. (N°. 2495).

Declarations des est. gener. des prov. unies du Pays-Bas, aux prov. et villes du Pays-bas subject au roy d'Espaigne, du 22 de May et de l'onsiesme de Sept. 1632. A la Haye par la veufve... de H. J. de Wouw. 1633. Avec priv. expres.
Vgl. B. v. p. N°. 2489.

Journael oft dagh-register, *enz*. 1633. (N°. 2508).

Aenmerckinghen van religie en staet, *enz*. 1633. (N°. 2513).

Hetzelfde. Nae de copye ghedr. tot Brussel. 1633. (N°. 2514).

Aen de vereen. Nederl. provintien, mitsg. de geassocieerde lantschappen. De stat. gen. der vereen. Nederlanden. Eedele, eers., wijse, voors., lieve besondere. Gedr. 1633.
Gedat. „*in den Hage* 12 *Aug.*"

Verklaringhe van de redenen, dewelcke Don Emanuel, gheboren prince van Portegael &c., voor desen gheweest religieus onder den naem van vader Felix, in de ordre der ongheschoeyde Carmeliten, bewoghen hebben te verlaten de roomsche religie, om sich te voegen in de catholijcke ende apostolijcke kercke, ende in deselfde te belijden de suyverheyt des euangeliums. Het kort begrijp deser verklar. is gepresenteert aen de consistorie van de fransche kercke tot Delft.... ghelesen na de predic.... den 15 dach des jaers 1634. Met eenighe brieven.... Overgh. uyt de frans. tale.... door T. V. S. Tot Rott. by Is. v. Waesberghe 1634 voor F. v. Sambix tot Delft.

Reden van dat die West-Ind. compagnie, *enz*. 1636. (N°. 2563).

Copye van een brief... waer in de saecken ter zee, *enz*. 1636. (N°. 2565).

Placcaert ons heeren des coninckx, raeckende die retorsien. Nae de copye. Tot Brussel by Huybr. Anth. Velpius 1636.
Met priv. van 9 *Aug.* 1625.

Inhuldingh van de.... Amelandsche heeren, *enz.* 1637. (N°. 2600).

Heerlings schuyt-praatie, *enz.* (N°. 2604).

Vertoogh by èen lief-h. des vaderlants, *enz.* 1637. (N°. 2606).

Nieu-jaers pest-spieghel, *enz.* 1637. (N°. 2618).
Door S. T. van der Lust.

Kort verhael gelijck hare kon. maj. tot Denemarcken, Noorwegen etc. deselve aen die van den h^r^. stat. gen. der vereen. Nederlanden afghesondene ghesanten, in de laetst verleden maenden Juli. Aug. Sept. ende Oct.... tot.... audientie komen ende op d'aenghebrachte versoeckinghe bescheydentlijck heeft antwoorden laten. Op 't bevel van.... hare kon. maj. (tot ontdeckinghe van de onghefondeerde, daervan uytghestroyde onwaerheyt) in opene druck uytghegeven. Gedr. tot Koppenhagen 1640, ende nu t' Amst. voor J. v. Hilten.

Engelants clachte, *enz.* 1643. (N°. 2875).

Plainte de la reine de la Gr. Bretagne, *etc.* 1643. (N°. 2886).

Aenwysinge.... van de O. en W. I. compagnie, *enz.* 1644. (N°. 2933).

Noodige bedenck.... over de.... Munst. hand. van vrede, *enz.* 1644. (N°. 2944).

Triumph-liedt op het victorieus verwinnen van de sterke stadt Hulst, door... den prince van Oranje belegert den 5 Oct., ingenomen den 5 Nov. 1645. Gedr. te Haerlem voor Claes Alb. Haen. 1645.
Op een blad fo. Ondert. „*Weest eendrachtigh H. Ockes*" *Vgl. B. v. p.* N°. 2988—2991.

Duyn-kerckens sterff-tijdt, *enz.* 1645. (N°. 2992).

Propositie gedaen door den hr. De La Thuillerye, *enz.* (N°. 3030).

Munsters praetie, *enz.* 1646. (N°. 3038).

Fransch praetje, *enz.* 1646. (N°. 3047).

Noodich bericht, *enz.* 1646. (N°. 3059).

Den ongeveynsden Nederl. patriot, *enz.* (N°. 3069).

Extract, uyt-gheg.... raeckende.... C. Musch, *enz.* 1646. (N°. 3082).

Publius Demophilus, vermaen-reden aen de Christen vorsten tot vrede. Tot Heilste, by Stommerich Zwijghart. 1646.

Ordonnantie ende reglement op 't stuck van den interest, *enz.* 1646. (N°. 3097).

Consideratien raeckende 't stuck van leeninghe, *enz.* 1646. (N°. 3099).
Door zekeren advocaat Crieckx opgesteld.

Resolutie ende vragen over Consideratien, raeckende 't stuck van leeninge, *enz.* Door Christianus Constantius. Tot Utr. gedr. by Lamb. Roeck. 1646.

Waer. verhael van de handelinghe tot Munster, *enz.* 1647. (N°. 3127).

Poincten der artijckulen, *enz.* 1647. (N°. 3130).

Hetzelfde. Herdruk. 1647. (N°. 3131).

Articulen nopende de conditien des pays, aen-ghetroffen tot Munster: tusschen de heeren plenipotentiarisen ambassadeurs der... stat. gen... ter eender, ende sijne con. majesteyt van Spangien ter andere zijde. Tot Middelb. ghedr. voor Abrah. Piet. van Hagedoorn. 1647.

Vertoogh van Antoine de Brun, *enz.* 1647. (N°. 3136).

Onder-soeck nopende den heere Servient, *enz.* 1647. (N°. 3146).

Verscheyde stucken raeckende de vrede-handelinghe. Door A(*driaen*) P(*auw*), *enz.* 1647. (N°. 3155).

Missive uyt Middelburgh, *enz.* 1647. (N°. 3169).

Den ongeveynsden Nederl. patriot, *enz.* 1647. (N°. 1376).

Eerstelinck der vrede, *enz.* 1647. (N°. 3181).

Spaensche triomphe over haer onlangs bekomen victorien in de genn. Nederlanden, vertoont tot waerschouwinge van alle regenten om den vrede haestelijck te sluyten of af te breken. Gestelt door een lief-h. des vaderlants L. G. J. M. Ghedr. 1647.

Den naeckten Spangjaert, vertoonende sijn listige gheveynstheden, so in de voorledene oorlogen, als in den tegenwoordigen vrede-handel. 1647.
Op rijm. Ondert. P. E. N.

Verhandelinge vande unie, *enz.* 1647. (N°. 3187).
Zie bij 1579.

Brasilsche gelt-sack, *enz.* 1647. (N°. 3199).

Celsissimo et serenissimo principi Gulielmo Carolo Henrico Frisoni.... totius Foederati Belgii gubernatori ac supremo copiarum terra marique praefecto nuper creato, Trajectum ingredienti, feliciter! Traj. ex off. J. Broedelet 1647.
Latijnsch gedicht van Jo. Fred. Reitzius.

Remonstrantie aen alle steden, *enz.* 1647. (N°. 3219.)

Magasyn van meyneedige ontucht, *enz.* 1647. (N°. 3221.)

Goede tijdinge van Munster, *enz.* 1648. (N°. 3260).

Articulen en conditien van den.... vrede, *enz.* 1648. (N°. 3261).

Missive in d. den eersten Febr..... uyt Munster 1648. (N°. 3263).

Redenen bij den ed. heere van Neder-horst overgeg., *enz.* 1648. (N°. 3267).

Ratificatie van de stat. van Holl.... van de vrede, *enz.* 1648. (N°. 3290).

Resolutie van.... Zeelandt.... Mitsg. openhertighe ende trouh. requeste gepres. ende overgh. aen de.... stat. v. Zeelandt, den 16 Meert 1648, door de rechte patriotten en ware liefh. des vaderlants, dewelcke hare.... gemoederen hebben willen uytstorten eerst aen hare.... magistraet van Middelburg om door hare eerw. gepresenteert te worden aen de.... stat. v. Zeelandt. Gedr, 1648.

Vgl. B. v. P. N°. 3295.

Resolutie van de.... stat. gen. aeng. de ratificatien, *enz.* 1648. (N°. 3299).

Tractaet van vrede, enz. 1648. (N°. 3307).

Hetzelfde. Andere druk. 1648.

Met „Philips" en „privilegie" op den titel.

Hetzelfde. Na de copye. 1648. (N°. 3309).

Hetzelfde. Gedr. na de copy. 1648. (N°. 3311).

Des druckers belydenisse, *enz.* 1648. (N°. 3332).

Een waer. verhael ofte cronijck-boecxken, waerin beschreven is den ganschen troubel van desen Nederlanden, hoe sy in de tachtentig jaren den krijg... ghevoert hebben ende van de... victorie die Godt dit landt gegeven heeft. Men singht het op de wyse: van de slagh van Duere. Tot Fran. ghedr. by Ids (*sic*) Alberts. 1648.

Op rijm. Met slechte houtsnede op den titel.

Copye van 't journael.... door.... A. Pauw en Alb. Joachimi, *enz.* 1649. (N°. 3403).

Copye van de resol... op 't stuk v. d. W. I. comp. *enz.* 1649. (N°. 3522).

Examen van de valsche resolutie, *enz.* 1649. (N°. 3525).

Amsterdams dam-praetje, *enz.* 1649. (N°. 3527).

Haerlems schuyt-praetjen, *enz.* 1649. (N°. 3530).

Eysch ende sententie... jegens Jean Herry, *enz.* (N°. 3536).

Brief geschr. van Ph. van Marnix.... aengaende de kerckelijcke tucht ende het danssen. Tot Dordr. by Dirck Dircksz. 1649.

De brief is van 31 *Maart* 1577, *en gerigt aan Caspar van der Heyden.*

Een missive van de heer Boreel, *enz.* 1650. (N°. 3588).

Advijs van den raedt van staten, *enz.* 1650. (N°. 3605).

Solemniteyten van de... successie, *enz.* 1650. (N°. 3606).

Propositie van syn hoocheyt, *enz.* 1650. (N°. 3611).

Raport (*sic*) van de heeren gedeputeerden van de... stat. gen., ghedaen in haer vergadering, raeckende de besendinge in de respective steden van Hollandt, den 27 Junij. Tot Dordr. by Jan Claesz. 1650.

Deductie ofte verantw. v. d. hr. burg. ende 36 raden, *enz.* 1650. (N°. 3627).

Extract uyttet register der resol., 1650. (N°. 3629).

Edele mogh. heeren, *enz.* (N°. 3649).

Extract uyttet reg. der resol.... v. d.... st. gen. 2 Aug. 1650. (N°. 3656).

Amsterdams journael, *enz.* 1650. (N°. 3664).

Artyculen ghesiooten ende gheaccordeert, tusschen de republijcke van Engelant. *enz.*
In plano. Vgl. B. v. p. N°. 3668—3670.

Articulen... tusschen de rep. v. Engel... en... Amst., *enz.* 1650. (N°. 3668).

Extract uyt het register der resol. van de.... stat. gen. der vereen. Nederl. Jovis den 18 Aug. 1650. Gedr. in 't jaer o. H.
Vgl. B. v. p. N°. 3671 *en* 3672.

Extract uyt de resol. van de.... stat. van de prov. van Zeelandt. (N°. 3673).

Extract wt een brief v. d. h^e. Kelfken, *enz.* 1650. (N°. 3676).

Extract uyt de resol. van de.... stat. van.... Vrieslandt, *enz.* 1650. (N°. 3677).

Cort verhael van het droevigh af-sterven van.... Wilhelmus Prins van Orangien.

Den brief alwaer in verh. werdt de... doot... van... Wilhelm, *enz.* 1650. (N°. 3682).

Extract uyt de resol. van de.... stat. van Hollandt, *enz.* Gedr. in t' jaer o. H. 1650.
Vgl. B. v. p. N°. 3683.

Notula sommaria, *enz.* (N°. 3684).

Project van de... stat. van Hollandt, *enz.* (N°. 3688).

Extract gheschreven uyt den Haghe den 15 Nov. 1650.

Missive van haer hooheyt (*sic*), *enz.* (N°. 3692).

Het recht der souverainiteyt van Holl., *enz.* 1650. (N°. 3694).

Verhandelinge van de unie, *enz.* 1650. (N°. 3700).
Zie bij 1579.

De na-wéen van de vrede, *enz.* 1650. (N°. 3705).

De heldere daagheraedt, *enz.*
Vgl. B. v. p. N°. 3711. *Vier bladz. druks.*

Noodige aenmerckingen, *enz.* 1650. (N°. 3715).

Brief, rakende het vangen der ses leden, *enz.* 1650. (N°. 3718).

Den ommegank van Amst... Nae de copye gedr. tot Breda... 1650.
Vgl. B. v. p. No. 3722.

Den rechten ommeganck, *enz.* (N°. 3726).

't Vragende Amsteldam, *enz.* 1650. (N°. 3739).

Olipodrigo ofte mengelmoes, *enz.* 1650. (N°. 3741).
Het swarte pot-loot, *enz.* 1650. (N°. 3750).
Bikkers grillen, *enz.* 1650. (N°. 3755).
't Muyder spoockje, *enz.* 1650. (N°. 3757).
Buer-praatje, *enz.* 1650. (N°. 3763).
Hollants praatjen, *enz.* 1650. (N°. 3765).
Het nae-gedruckte Hollants praatjen, *enz.* 1650. (N°. 3796).
Het tweede deel van 't Holl. praatjen. *enz.* 1650. (N°. 3771).
Het rechte tweede deel van 't Holl. praatje, *enz.* 1650. (N°. 3779).
Het rechte derde deel van 't Holl. praetje, *enz.* 1650. (N°. 3781).
Bickerse beroerten, *enz.* 1650. (N°. 3782).
Hetzelfde. Andere druk. 1650. (N°. 3783).
Nootwendige aenmerkinge, *enz.* 1650. (N°. 3786).
d' Onstelde Amsterdammer, *enz.* 1650. (N°. 3788).
Oogen-salve, *enz.* 1650. (N°. 3793).
Bedenkingen en antwoort op de Vrym. aenspraeck, *enz.* 1650. (N°. 3802).
Vgl. op Max. Teelinck.
De gesteeurde Holl. leeuw, *enz.* 1650. (N°. 3804).
Wee klaghe over de.... doodt van.... Willem de tweede, *enz.* (N°. 3809).
T' klagent Needer Lant, *enz.* (N°. 3812).
Klacht, over de ontydige doodt van.... Wilhelmus... overl. den 6 Nov. 1650. Ghedr. in 's Graven-h. by Mich. Stael. 1650.
In plano. Onder de Klacht *een* 8 *regelig* „*graf-schrift*" *get. J. R., alsmede een gedicht* „*op de gheboorte van den jonge prince*" *get. F. v. S.*
Hollands besendinge aen de ses prov., *enz.* 1650. (N°. 3821).
Conferentie van eenige Nederl. Heeren, *enz.* 1650. (N°. 3824).
Trou-hartige aenspraeck, *enz.* 1650. (N°. 3827).
Vooghdye des jonghen prince, *enz.* 1650. (N°. 3829).
Extracten uyt het register der resol. van de.... stat. gen. der vereen. Nederlanden. Sabbatthy den 17 Sept. 1650. Gedr. 1650.
Sententie.... yegens Jac. de Witte, *enz.* 1650. (N°. 3841).

Redenen waerom het oorbaerder is, *enz.* 1651. (N°. 3865).
Propositie van de h^{n}. ambassadeurs v. d. rep. v. Eng., *enz.* 1651. (N°. 3868).
Articulen by.... de.... ambassadeurs.... overghelevert, *enz.* 1651.
Vgl. B. v. p. N°. 3870.
Antw. op seker propositie by d' Eng. gesanten, *enz.* 1651. (N°. 3872).
Tractaet van de marine, *enz.* 1651. (N°. 3875).
Tractaet nopende de navigatie, *enz.* 1651. (N°. 3876).

Brief raeck. de.. gelegentheyt van 't eylant Sorles, *enz.* 1651. (N°. 3886).

Redenen ende motiven, *enz.* 1651. (N°. 3894).

Acten van justificatie der steden Dordr., *enz.* 1651. (N°. 3900).

Missive van de 40 raden... der st. Delf, *enz.* 1651. (N°. 3901).

Waeraghtigh ende noodigh bericht, *enz.* 1651. (N°. 3902).

Extract uyt het regist. der. resol. der st. gen., *enz.* 1651. (N°. 3905).

Naerder unie gesl. in 's Gravenh., *enz.* 1651. (N°. 3909).

Haagsch winkel-praatje, *enz.* 1651. (N°. 3914).

Openhertig discours, *enz.* 1651. (N°. 3915).

Notificatie. Tot Middelb. A. de Later. 1651.
Op één blad fo. Kennisgeving van burgem. schep. en raden van Middelb. over het intrekken van een reglement.

Oratie van.... Jacob Cats, *enz.* 1652. (N°. 3977).

Propositie van.... Cats, *enz.* 1652. (N°. 3978).

Antwoort der raedt van staten, *enz.* (N°. 3979).

Antwoort der raedt, *enz.* Gedr. a°. 1652.
Vgl. B. v. p. N°. 3980.

Andtwoordt der raedt van staten, door author. des parl. der republ. van Engel. ghestelt: op seecker schrift van de h.h. ambassadeurs, van d'.... stat. der vereen. Nederl., op den 2 Febr. 1652 ingeleverdt. Wt 't lat. in onse nederl. tale getrouw overg. In 's Graven-h. by Piet. Jansz.

Hetzelfde. Andere uitgave. 1652.

Uytschrijvinghe van de vast ende bede-dagh, op den 10 April. a°. 1652.
In plano. Ondert. „*geschr. in den Hage den* 31 *Maert.*" *Hieronder het bevel* „*van den bailliu ende houtvester van Brederode*" *aan alle schouten enz. om dit placcaat in tijds te doen afkondigen.*

Copye gheschreven uyt een brief van Rotterdam, den 4 Juny 1652 van de scheeps-slagh. Gedr. by Gill. Joosten. 1652.
Op één blad fo.

Missive uyt 's Graven-haghe, den 9 Julij 1652. In 's Gravenh., by Jan Pietersz. 1652.
Op een blad fo. Niewstijding over de vloot en de handelingen der stat. gen.

Brief van een capiteyn gheschreven uyt de vloot van den admirael Tromp by Blanckenburgh, den 10 Julij.
Op één blad fo.

Rapport van de zee-slach om de Noordt, van de schrijver van capiteyn Croeger, op dato den 31 July uyt de Engelsche vloot alhier ghearriveert. Tot Amst. voor Hendr. Vermeer.
Op één blad fo.

Oratie van.... J. Catz, *enz.* 1652. (N°. 3986).

De derde oratie v. d.... ambass. der st. gen., *enz.* 1652. (N°. 3989).

Bondigh en waer. verhael van.... de Holl. armade, *enz.* 1652. (N°. 3991).

Nootwendige observatien, *enz.* 1652. (N°. 3992).

Nodige aenmerckinge, *enz.* 1652. (N°. 3993).

't Waer. vertoogh van alle de proceduren... tusschen... Paauw... ende 't parlement, *enz.* 1652. (N°. 3995).

Extract uyt de naerdere instructie van hare ho. mog. aen.... Pauw, ambass. extraord., dato tot Londen gearriveert zijnde, aen 't parlement van de republ. sal voor dragen.

Op een blad fo.

Het rechte manifest van... Engelandt, *enz.* 1652. (N°. 4002).

Declaratie van 't parlement, *enz.* 1652. (N°. 4004).

De rechte beschryvingh van... het gene... Paau... getracteert heeft, *enz.* 1652. (N°. 4007).

Examinatie of pleydoy, *enz.* 1652. (N°. 4010).

Copie van de commissien die de... stat. gen., *enz.* 1652. (N°. 4013).

Declaratie ofte manifest van de... stat. gen, *enz.* 1652. (N°. 4017).

Hetzelfde. In 's Graven-h., gedr. na d'originele copy.... 1652.

Copye uyt een brief... van... H. de Raedt, *enz.* Gedr. by G. Joosten. (*Vgl.* N°. 4021).

Journael of dag-register, *enz.* 1652. (N°. 4023).

Corte beschryvinge van het verdestruweren van de Sit (*sic*) Hubervaerders, op den 12 July 1652.

Op een blad fo.

Missive uyt de vloodt van den adm. M. H. Tromp, den 23 July 1652. Tot Rott. voor Gerr. Huybertsz. 1652.

Op een blad fo.

Copye van een missive geschr. uyt Londen van den 30 Aug. 1652, vervattende het.... gevecht tusschen.... Ascue ende.... de Ruyter..., den 26 ende 27 Aug. voorgevallen by Brethempson, op de kuste van Cornwall. t' Amst., by J. van Hilten. 1652.

Op een blad fo.

Waer. schrijvens... aang. den zee-slag, tusschen... de Wit ende... Blake, *enz.* 1652. (N°. 4026).

Placaet ordonnerende, dat geen varent-volck haer buyten der vereen. provincien dienst, te water begheven moghen, ende verbiedende den uytvoer van eenighe schepen, geschut, wapenen, munitien van oorloge, ende andere oorloghs- ende scheeps-behoeften, onder wat pretext dat hetzy etc. Na de copye in 's Graven-h., by de wed.... van.... H. J. van Wouw. 1652.

Placaet. In 's Graven-h., by de wed.... van.... H. J. van Wouw. 1652. Met priv.

In plano. Verbod aan alle »schippers van de coopvaerdyc-schepen" om niet »uyt te seylen sonder het generael convoy."

Placaet van de.... stat. gen., *enz.* 1652. (N°. 4027).

Placcaet van de.... stat. gen. noopende de commercie, *enz.* 1652. (N°. 4028).

Sententie uytgespr. by de.... raden ter admiraliteyt tot Amsterdam over een schipper van een brandtschip, die 't gemelte collegie met leugenen.... had geabuseert, van dat hy schipper met een stratagema een oorloghschip de Engelse had ontnomen, ende daerover met de plaetse van commandeur by 't welgemelte collegie al was gebenificeert. Gedr. tot Amst. 1652.

Anatomia... roerende... Amboyna, *enz.* 1652. (N°. 4038).

Christ. ende polit. redenen waer om dat Nederl. en Engel... niet moghen oorloghen, *enz.* 1652. (N°. 4040).

Hollands oogh-water, *enz.* 1652. (N°. 4041).

Consideratien over de... vrede-handel, *enz.* 1652. (N°. 4042).

Redenen waer om de... Nederl. haer niet en behoren in... vrede te begeven, *enz.* 1652. (N°. 4044).

Engelsch praetjen, *enz.* 1652. (N°. 4045).

Het tweede deel van 't engelsche praetjen, *enz.* 1652. (N°. 4046).

Het rechte tweede deel van 't eng. praetjen tusschen.... een bootsghesel, koopman, parlementaris en koningsman; verhalende kortelijck de gantsche histori tusschen de Nederlanders en de Engelsche voorgevallen. Tot Rott., voor Gerr. Jansz. 1652.

Engelschen alarm, *enz.* 1652. (N°. 4047).

Een recht-tijdich expostulatie, *enz.* 1652. (N°. 4051).

Op de getergde leeuw.

Een blad fo., op rijm.

Protestatie van de Nederl., *enz.* 1652. (N°. 4053).

Protestati (*sic*) van de.... Nederlanders, *enz.* 1652. (*Vgl.* N°. 4054).

Het manifest van Engelant, *enz.* 1652. (N°. 4055).

Waer. kort en bondigh verhael van d'... engelse republique, *enz.* 1652. (N°. 4057).

Het Hollants wijve-praetjen, *enz.* 1652. (N°. 4058).

Leydts praetjen, van desen tegenwoordige tyt ende gelegendtheydt, het eerste deel. Tot Leyden, by Piet Claesz. 1652.

Met voorr. van den drukker.

Visschers-praetjen, *enz.* 1652. (N°. 4059).

Veen-boers praetjen, *enz.* 1652. (N°. 4060).

Den hekel, *enz.* 1652. (N°. 4062).

Apologia ofte verantw., *enz.* 1652. (N°. 4064).

Apologia voor.... Adr. Paeuw, *enz.* 1652. (N°. 4066).

Declaratie ende verbodt, *enz.* 1652. (N°. 4068).

Engelschen oorlog, *enz.* 1652. (N°. 4069).

De duyvelsche valscheyt van Cromwel, *enz.* 1652. (N°. 4072).

Amsterdams schutters-praatje, *enz.* 1652. (N°. 4076).

Amsterdams schutters-praetjen, tusschen vier burgers Dirck Jansz., Jacob Jansz., Jan Pietersz., Gijsbert Cornelisz. (hebbende hare dagh-wacht aen de st. Anthonis-poort) voorghevallen weynigh tijdts nae de droevige tragaedie der Amsterdammers. Gedr. onder de schutters-pars.... 1652.

Het Amsterdamse zeemans-praatje. Tot Harl., ghedr. by Abr. Verhoeven. 1652.

Op rijm.

Heylsame raed, *enz.* 1652. (N°. 4077).

Ernstig gesprek, *enz.* 1652. (N°. 4078).

Zeeuws (*sic*) bootsgesels praetjen, *enz.* 1652. (*Vgl.* N°. 4080).

De zee is de Helena... Door St. v. Burmania... Overg. d. A. V(*lack*), *enz.* 1652. (N°. 4081).

Notitie om aen te wijzen wat hulpe dese landen van de eng. natie hebben genooten, *enz.* 1652. (N°. 4083).

Corte verclaringhe van de triumph-bogen.... op-gherecht ter eeren van... Wilhelm Frederich... met sijn.... gemalinne Albertina Agnes... op haer in-komste (nae haer... trouwen tot Cleeff) binnen Leeuwarden, den achtsten Junij 1652. s. v.

Achteraan: »*ghedr. tot Leeuw. by Cl. Fonteyne* 1652."

Placaet, *enz.* 1652. (N°. 4087).

Placaet, gem. by de ridderschap, *enz.* 1652. (N°. 4088).

Namen van de heeren schuldigh zijnde aen de corruptien, tot merckelijcken ondienst van 't ghemene landt. Tot Aernhem, by Jac. van Biesen. 1652. (*Vgl.* N°. 4090).

Op een blad fo.

Informatien... weghens.... Alb. Loo en A. Andla, *enz.* 1652. (N°. 4091).

Artyckelen teghen de Loevesteynsche heeren, *enz.* 1652. (N°. 4093).

Den engelschen duyvel, *enz.* 1652. (N°. 4095).

De rechte ondeckinge, *enz.* 1652. (N°. 4096).

Verclaringe van de.... stat. van Zeelandt, *enz.* 1652. (N°. 4099).

Hollants ende zeeuws praetjen, *enz.* 1652. (N°. 4100).

Rotterdams praetien voor gevallen tegen een trouwe liefhebber des vaderlants. Gedr. 1652.

Met betrekking op B. v. p. No. 4101.

Den Zeusen beesem... door... Martinus van Alle. 1652. (*Vgl.* N°. 4102).

Advys van de.... stat. van Holl., *enz.* 1652. (N°. 4103).

Een klare onderrechtinge aen... Holl., *enz.* 1652. (N°. 4104).

Een oprechte verklaringhe van een... patriot, *enz.* 1652. (N°. 4105).

Aen-wijsinge van de heyloose treken... van mr. H. Thybout, enz. 1652. (N°. 4109).

Oprechte beschryving van al het geen tot Amst. is voor-gevallen, enz. 1652. (N°. 4111).

Notificatie by de e. e. heeren van den gerechte der stede Amst., affgepubliceert op Vrydagh den XXen Sept. 1652, nopende de bootsgesellen ende derselver pardon. Naer de copye gedr. tot Amst., by Broer Janssz. 1652.

Resolutien van tijdt, enz. 1652. (N°. 4112).

Consideratien op eenige resolutien, enz. 1652. (N°. 4118).

Placcaet. Na de copye in 's Graven-h., by... van Wouw. 1653.

In plano. Verbod van handel met Engeland, gearresteerd in de verg. der stat. gen. van 3 Jan.

Copye van een missive gedateert tot Galis, op den 9 Meert 1653. A°. 1653.

Tijding van de vloot. Op een blad fo.

Hollandtsche victorye, verkregen op de Engelsche onder den.... zeeheldt Jan van Galen, voor Livorne in Italien, den 14 Maert 1653. Tot Leyden, by Will. van Rijnenburgh. 1653.

Brief van de staten, enz. 1653. (N°. 4160).

Copye van een brief... nopende de... gelegentheyd van Engeland, enz. 1653. (N°. 4161).

Goede nieuwe tijdinghe, enz. (N°. 4162).

Concept... tot het wtrusten... van... oorlogschepen, enz. (N°. 4165).

Copie van seeckere missive... uyt 's Graven-h., enz. (N°. 4170).

Negotiatie van d' heer amb. Pauw..., met het parlem. van de republ. van Engel., in 't jaer 1652; waer by gesien kan worden den eysch van het.... parlem., doen ghedaen op sijne propositien, waervan sy in haer laetste brief aen de.... stat. v. Holl. mentie maken, ende vertoonen op dien voet te willen voortvaren om.... vrede te maken; ende voorts door wat oorsake die handelingh gebroken is gheweest. A°. 1653.

Goede apparentie tot spoedige opkomst der... zeevaart, enz. 1653. (N°. 4205).

Rotterdams zee-praatjen, enz. 1653. (N°. 4208).

Vervolg van het Rotterdams zee-praatje, enz. 1653. (N°. 4209).

Journael of kort... verhael van 't geene... is geschiet in... St. Michiel, enz. 1653. (N°. 4230).

Verscheyde advysen... van Gelderl., enz. 1653. (N°. 4234).

Eene solide... deductie... van die stat. v. Holl., enz. 1653. (N°. 4235).

Sedich ondersouck, enz. 1653. (N°. 4236).

Den Holl. catechismus, *enz.* (N°. 4237).

In plano.

Onpartydige examinatie, *enz.* 1653. (N°. 4239).

Advys van de.... stat. van Holl. ende West-Vriesl. over 't maecken van een capiteyn generael ofte illuster hooft. Tot Dordr., gedr. by Franc. Verdoes. 1653.

Gedagt. 23 *Oct.* 1652.

Resolutie by de.... stat. v. Zeelandt, *enz.* 1653. (N°. 4240).

Articulen van vrede, *enz.* 1654. (N°. 4288).

Over-gheset uyt de lat. tale. Art. v. vrede, *enz.* 1654. (N°. 4294).

Deductie, ofte declaratie v. d. stat. v. Holl., *enz.* 1654. (4317).

Van J. de Witt.

Bedenckinge op de Deductie, *enz.* 1654. (N°. 4322).

Korte vragen en antw. over de Deductie, *enz.* 1654. (N°. 4323).

Copye van de onkosten gedaen by Willem den eersten, *enz.* 1654. (N°. 4324).

Deductien raeckende het ampt van capiteyn ende admirael generael over de vereen. provintien. Tot Dordr., by Nicl. van der Dussen. 1654.

Hierin de Resol. der stat. v. Zeel. van 21 Sept. 1652, *en* Extract uit de resol. der stat. v. Holl. van 2 Aug. 1653. *Na de* Deductie van wegen de stat. v. Holl. op 30 Jan. ingedient ter gener. verg. v. d. stat. der vereen. prov., *volgen: de* Propositie van de gedep. v. Holl. aen de stat. v. Zeel. (25 *Apr.* 1651), *en* Extracten uit de resol. der stat. gen. van 5 Julij 1653, uit de resol. der stat. v. Holl. van 2 Mei 1653, en uit de resol. der stat. gen. van 15 Julij 1653.

Oprechte... ontdeckinge van de... verschillen in... Over-Yssel, *enz.* 1654. (N°. 4347).

Resolutien, acten en brieven.. waeromme... d'... stat. v. Holl... den paep van Sevenbergen hebben doen ghevanghen setten, *enz.* 1654. (N°. 4366).

Cort, bondigh. . verhael van 't... over-geven... van Brasil, *enz.* 1655. (N°. 4407).

Korte aenteeckeninge.... tot antwoort op.... Bedenckingen op de Deductie, *enz.* 1655. (N°. 4408).

Wederlegginge van de valsche verkeerde rekeninge, *enz.* 1655. (N°. 4410).

Missive van de twee steden, Campen ende Zwolle, gheschreven..... aen de magistraet der stadt Deventer, waerinne gecomprehendeert is een... verhael van de.... beginselen ende den... voortgangh der... onlusten in Over-Yssel, by die mag. der st. Deventer ende eenige... edelen onrechtmetigh (*sic*) veroorsaeckt. Met eene.... justificatie van

de.... proceduiren van.... die stat. v. Over-Yssel omtrent deselve onlusten. Bekleedet met die documenten.... Uyt-geg. op.... resol. van de stat. v. Over-Yssel voorn. Tot Zwolle. Gedr. by Jan Gerr. Tydeman. 1655.

Vgl. B. v. p. N°. 4416—4422.

Deductie ende klachte der... stat. v. d. Vriessche Ommel., *enz.* 1655. (N°. 4423).

Onverbr. accommodatie... aen de reg. v. Groen., *enz.* 1655. (N°. 4424).

Sententien.... jegens Johan van Messen, *enz.* 1655. (N°. 4426).

Hetzelfde. Nae de copye ghedr., *enz.* 1655. (N°. 4428).

Vertoogh van het recht, dat de magistr. der stadt Utrecht is hebbende, *enz.* 1655. (N°. 4445).

School-reglement in de steden ende ten platten lande, in de heerlijckheden ende dorpen, staende onder de generaliteyt. In 's Graven-h., by de wed. ende erfg. van wylen H. J. van Wouw. 1655

Ordre waernae alle school-meesters ende costers, ten platten lande in den gestichte van Utrecht, haer sullen hebben te reguleren. Geapprob. by de.... stat. 's landts van Utrecht.... den Xen May 1654 ende den VIIIen Febr. 1655. Gedr. by Amel. v. Paddenburgh.. 1655.

Extract uyt het register van de willekeuren der stadt Amstelredam, geteeckent met de letter M. Ordonnantie by den ed. hn. van den gerechte der stad Amst. gemaeckt op 't stuck van de bruyloften, maeltijden en 'tgene daer aen dependeert. t' Amst., by Jan Banning. 1655.

Copye. Tot Goes gedr. in de drukkerye van J. Fierens. 1655.

In plano. Uitnoodiging van de stat. gen. (gedagt. 6 Aug.) tot het houden eener algemeene collecte ten behoeve der Waldensen.

Conditien, die door de hn. burgerm. der stadt Amst. *enz.* 't Amst. Met consent van de.... hn. borgerm. Bij Evert Nieuwenhoff. 1656. (*Vgl.* N°. 4489).

Vrage raeckende 't stuck van leeninghe.... door Sebastiaen Coningh., *enz.* 1656. (N°. 4499).

Brief van de.... stat. van Holl. ende Westvr., geschr. in 's Gravenh. den XXIII Jan., aen de provintie van Zeelant, mitsg. alle de andere provintien. Gedr. tot Rott., by Corn. Jacobse. 1657.

Over de aanstelling van een veldmaarschalk.

Kopye van een brief aen de.... gecommitt. raden ter admiraliteit, residerende tot Rotterdam, geschr. by.... J. van Wassenaar.... op den 9 Nov. 1658. Tot Rott., bij J. Naeranus. 1658.

Vgl. B. v. p. N°. 4629.

Kopye van een brief des kon. van Denemerken aan de.... stat. gen., gedat. den 23 Nov. 1658. Met een bericht uit Koppenhagen van de zeeslag, voorgevallen tusschen de scheeps-armaden van Holland en Zweden. Uit het hoogd. getransl. Tot Rott., by J. Naeranus. 1658.

Propositie aen de.... stat. gen.... door de h^n. Weyman ende Copes, *enz.* 1659. (N°. 4694).

Manifest.... van den oorlogh tusschen Portugael ende de vereen. Nederlanden, *enz.* 1659. (N°. 4721).

Propositie door den.... raedt pensionaris.... van Zeelandt, *enz.* 1660. (N°. 4829).

Praetjen tusschen een soldaet ende een snyder, *enz.* 1660. (N°. 4840).

Hetzelfde. [1660].

Met »Rok" op den titel. De reclame van bl. 3 is »Heer." Vgl. B. v. p. N°. 4839.

Hetzelfde. [1660].

Met »Praatien" op den titel. De reclame van bl. 3 is »den."

Wederleggingh van het Praetjen tusschen een soldaet, *enz.* Naer de copye 1660. Gedr. tot Delft, by Frans Jansz. 1660.

Gesprek tusschen een koopman en een barbier.

t' Samen-spraeck tusschen Carel de II.... ende den hertogh van Jorck, *enz.* 1660. (N°. 4846).

Sententie by den hove van Holl.... jegens Anthony van Myerop, *enz.* 1660. (N°. 4854).

Sententien.... jegens Jan Janssz. Stampioen en Quiryn Verblas, *enz.* 1660. (N°. 4855).

Sententie.... jegens Paulus van Sevenhuysen, *enz.* 1660. (N°. 4856).

Sententie.... jegens Adriaen Jansz. van Boshuysen, *enz.* 1660. (N°. 4857).

Sententie.... jegens Laurens Block, *enz.* 1660. (N°. 4858).

Twee memorien van.... Downing.... aen de.... stat. gen., *enz.* 1661. (N°. 4915).

Politicq memoriael.... Het eerste deel, *enz.* 1662. (N°. 4960).

Sententie gepronuncieert tegens Johan Schulenburgh, gewesen staet generael binnen Groeningen. t' Utr., by Anthony Benedicti. 1663.

Op een blad fo. De sent. is van 30 *Dec.* 1662. *Vgl. B. v. p.* N°. 4987.

Wederleggingh tegens eenige poincten.... in.... de Hollandtsche intrest, *enz.* 1662. (N°. 5000).

Oost-Indisch-praetjen, voorgevallen in Batavia, *enz.* 1663. (N°. 5052).

Rescriptie van de.... gedep. staten.... tegens de deductie van de.... gecomm. raden v. d ... stat. v. Holl., *enz.* 1663. (N°. 5061).

Missive van de.... stat. v. Holl. aen de stat. v. Vriesl., *enz.* 1663. (N°. 5066).

Acte van authorisatie van de.... stat. v. Over-Yssel, *enz.* 1663. (N°. 5068).

Den ver-resenen Barnevelt, *enz.* 1663. (N°. 5080).

Waarschijnlijk van G. Voetius. Vgl. Catal. Stuk II, Afd. 1.

Herstelden Barnevelt, *enz.* 1663. (N°. 5083).

Den schotschen duyvel, betabbert in Den verresenen Barnevelt, *enz.* 1663. (N°. 5085).

Consideratien op het publijck gebedt, *enz.* 1663. (N°. 5087).

Brief van de leeraren der euangelysche kercken in de valleyen van Piedmont aan de leeraren der euangelyscher kercken in Nederland. Mitsg. eenige geschriften daar toe behoorende, ende in de selven een verhaal der boose konstenaryen van het hof tot Turyn tegens gen. kercken. t' Utr., by Henr. Versteegh. 1663.

Onder den brief wordt gelesen: »Dit verduytschte met het lat. origineel geeoll. enz. Desen $\frac{1}{11}$ *Sept.* 1663. *J. J. du Boys, J. van Lodensteyn.*" *Op den brief volgen: »Staaltje der boose konstenaryen van den raad: De propaganda fide;" »Copye van den brief van credentie van de syn. der kercken in de valleyen van Piedmont, aen J. Leger, uyt Pinache den* 13 *Julij* 1663;" *»Copie van een brief van een der voornaamste van de valleyen van Piedmont aan een vriend tot Parijs,* 31 *Aug.* 1663." *Vgl. Stuk III, Afd.* 2. 1663.

Antwoort-brief van de.... stat. gen. der vereen. Nederlanden, int frans ende nederduyts, op den brief van den hertogh van Savoyen, van den 19 Aug. 1663, ter sake van de arme verdruckte in de valleyen van Piedmond. Gedr. A°. 1663.

Het antwoord is van 12 *Nov.*

Twee distincte brieven van de hr. ambass. M. van Gogh., *enz*, 1664. (N°. 5118).

Verklaringe van.... de.... stat. gen., op de declaratie van s. maj. van Gr. Bretagne, *enz.* 1664. (N°. 5121).

Troef grooten troef tusschen Engelandt en Hollandt, *enz.* 1664. (N°. 5132).

Vervolgh-troef grooten troef, *enz.* 1664. (N°. 5135).

Aenspraeck aen Carolus de II, kon. v. Gr. Brittange, van een van sijn getrouste vrienden, over den oorlogh met de Hollanders; afraedende de selve, met aenwysinge van gevolgh van swaerigheden uyt de selve. Tot Haerlem, gedr. by Paulus Claret. A°. 1664.

Hollands nieuw jaer.... aen den.... officier van Uitrecht, *enz.* 1664. (N°. 5150).

Remonstrantie aen de.... stat. gen. der vereen. Nederl., overgegeven den.... Juny 1664 by de.... bewint-hebberen van de geoctroyeerde west-indische compagnie der vereen. Nederlanden; op ende jegens verscheyde memorien van den resident Charisius, wegens de (gepretendeerde) Deensche Africaensche compagnie, aen haer ho. mo. overgegeven. Tot Amst., gedr. by Pieter Jansz de Koningh. 1664.

Extrect tiré du registre des resolutions de leurs h. p. les seigneurs les estats generaux des prov. unies des Païs bas. Le Mardy 24 Mars 1665.

Op een blad fo. Over Abr. de Wicquefort, als gesant van den kon. v. Polen.

Vrye politijke stellingen en consideratien van staat, *enz.* 1665. (N°. 5330).

Brief van de.... stat. gen. aen den kon. v. Gr.-Brittanjen, *enz.* 1666. (N°. 5370).

Verhael van 't gepasseerde in de zee-slach tusschen de vlooten van Engelandt ende van de vereen. Nederl., *enz.* 1666. (N°. 5393).

Recit de ce qui s'est passé en la bataille navale, *etc.* 1666. (5398).

Historia rerum gestarum in naumachia, *etc.* 1666. (N°. 5399).

Den oprechten hollandsen bootsgesel vertoond in een t' zamenspraak tussen drie personen, *enz.* (*Vgl.* N°. 5421 –5424).

Door sommigen aan J. Naeranus, door anderen aan P. la Court toegeschreven.

Onpartijdige samenspraeck tusschen drie persoonen, *enz.* 1666. (N°. 5427).

Het tweede deel ofte vervolgh van den oprechten holl. bootsgesel, *enz.* 1666. (N°. 5432).

Antwoort van zijne kon. maj. v. Gr. Brittanjen.... op de missive van de.... stat. gen., *enz.* 1666. (N°. 5447).

Korte aenmerckinge.... op de missive van den kon. v. Gr.-Brittangien, *enz.* 1666. (N°. 5458).

Tractaet van alliantie.... tusschen den.... keurf. v. Brandenburgh ... en de.... stat. gen., *enz.*, 1666. (N°. 5470).

Overgeset.... Tractaet van vreede.... tusschen de.... stat. gen.... ende den bisschop van Munster, *enz.* 1666. (N°. 5475).

Sententie.... jegens den ritmeester Buat, *enz.* 1666. (N°. 5485).

Hetzelfde. In plano. 1666.

Verbael overgelevert by den lieut. colon. Copes, door haer hoog mog. gesonden, als commissaris aen.... den.... bisschop van Munster, ende wat sijn reyse geweest is, en hoe hy den.... bisschop heeft geconstitueert gevonden. Gedr. 1667.

Het rechte tweede deel van den.... holl. bootsgesel, *enz.* 1667. (N°. 5509).

Van J. Naeranus of P. la Court.

Brief van de Sweetsche.... ambassadeurs.... over den brief van de.... stat. gen., *enz.* 1667. (N°. 5512).

Missive van den kon. v. Vranckrijck aen de stat., *enz.* 1667. (N°. 5513).

Instructie van de... stat. gen... voor Godert Adriaen baron van Reede, *enz.* 1667. (N°. 5519).

Den omsigtigen Hollander, vertoond in een t' samenspraek, *enz.* 1667. (N°. 5520).

Discours over... geruchten van vrede tusschen Engelandt en de vereende prov., *enz.* 1667. (N°. 5521).

Derde deel vervolgh discours over... de apparentien des vreede, *enz.* 1667. (N°. 5524).

Advijs ende resolutie van de h. stat. v. Zeelandt, over het verkiesen van de handel-plaets tot vrede met Engelandt, tot vervullinge van de historie der vrede-handelinge. Gedr. Ter Veere, by Jan Pietersz. Thierens. 1667.

Tractaet van vrede tusschen... Carel de II... ende de... stat. gen., *enz.* 1667. (N°. 5536).

Kort en bondigh verhael van 't geene in den oorlogh tusschen den kon. van Engelant &c., de... stat. der vrye vereen. Nederlanden en den bisschop van Munster is voorgevallen; beginnende in den jare 1664 en eyndigende met het sluyten van de vrede tot Breda, in 't jaer 1667; waer in de voornaemste geschiedenissen in den selven oorlogh voorgevallen, beschreven worden. Met een korte inleydingh, vervattende de ballinghschap en herstelling van den tegenwoordigen kon. v. Engelandt. Met verscheyde kopere figuren verciert. t' Amst., voor Marcus Willemsz. Doornick. 1667.

Met gravure op den titel en register.

Besluyt van de... stat. v. Gelderl. ende Zeel., over het aenstellen van een stadthouder, *enz.* 1667. (N°. 5578).

Dubbele victorie... door de wapenen... der... stat. gen., *enz.* Den tweeden druk. 1667. (N°. 5584).

Barnevelt op de jaght, *enz.* 1667. (N°. 5586).

Sententie... tegens Dirck van Ruywen, *enz.* (N°. 5590).

Tractaet van ligue defensive... tusschen den... con. van Gr. Brittannien ende de... stat. gen., *enz.* [1668]. (N°. 5609).

Tractaet de marine tusschen... Carel de II... en de... stat. gen., *enz.* 1668. (N°. 5610).

Advys van een... patriot aen... de... stat., *enz.* (N°. 5615).

Missive van de... gecomm. raden van Zeelant, *enz.* (N°. 5631).

Consideratien van de... gecomm. raden van Zee-landt, op eenige.... poincten, *enz.* (N°. 5638).

Naecte wederleggingh... op de Consideratie, *enz.* 1668. (N°. 5640).

Den Zeeuwsen buatist, *enz.* 1668. (N°. 5641).

Deductie ende debat tegens de Consideratien, *enz.* 1668. (N°. 5643).

Hetzelfde. Andere druk. 1668. (N°. 5644).

Korte aenmerckinge... tot... wederlegginghe van twee... missiven van d'... stat. v. Vriesl., *enz.* (N°. 5657).

Vive Oranje, *enz.* 1668. (N°. 5658).

De vrijheid op den troon, *enz.* (N°. 5659).

Extract uyt het register der resol. van de... stat. gen... Dominico den 2 Dec. 1668, ten elf uren nae de voor middaghs predic. Rakende de barbarische wreetheden en sacrilegien, door acht Spaense ruyters gepleeght op den Ouden man by Ysendijck in Vlaenderen. [1668].

Op een blad fo.

Leydens blijdschap, uytgeboezemt over den hr. hooft-officier mr. Gerard van Hoogeveens gezegende en gezonde t' huys-koomst, van Haerlem. Tot Leyden, voor Joh. van der Brugge. 1668.

Gedicht in plano, get. Wm. van Heemskerck.

Journael... des oorloghs tusschen den kon... van Macassar en de Nederl... oost-ind. compagnie, *enz.* [1669]. (N°. 5694).

Sommiere aenteyckeningen... op de Consideratien, *enz.* 1669. (N°. 5699).

Gravamina... by de... regeerders der stadt Ziericzee... gemoveert, *enz.* 1669. (N°. 5700).

Praatje in 't ronde of verhaal, *enz.* 1669. (N°. 5702).

Nader accord, gemaeckt tusschen de... stat. v. Holl... ter eenre ende de... stat. v. Zeelandt ter andere zyde, raeckende het faict van de justitie met den gevolge ende aenkleven van dien. In 's Graven-h., by Jac. Scheltus. 1669.

Vgl. B. v. p. No. 5704.

Capitulatie om te werven... voetknechten, *enz.* 1669. (N°. 5707).

Waerachtige historie van 't geslachte, geboorte, leven, bedrijf, gevangenisse, examinatie, bekentenisse, rechten, proceduren, brieven, laetste woorden en doodt van... J. van Olden-Barnevelt... Neffens sijn remonstrantie... Als mede de sententien van J. v. Olden-Barnevelt, G. v. Ledenbergh, H. de Groot en R. Hoogerbeets. Verciert met haer afbeeltsels na 't leven, en de twee eerste hare executie, in 't koper gesneden. 't Amst., by Josua van der Straten. A°. 1669. 8°.

Vgl. Alg. konst en letterbode. 1859. No. 29. *De Navorscher. Dl.* IX, *bl.* 332, X, 80, 299.

Sententie... jegens Johan Pesser, *enz.* 1670. (N°. 5738).

Sententie... jegens Abr. Keyser, *enz.* 1670. (N°. 5740).

Eenige prophetien... aengaende de christen werelt, *enz*. 1672. (N°. 5797).

Van Joannes Rothe. Zie ook Catal., Stuk II, Afd. 2.

Oprechte, wisse, waare poetische prophecy, aengaende rust en vrêe: weleer geprophetcert over 't * Palladium van † Amours-Fort; der * wijsheyds beeld van † sterke min. Door Cassandra de Caillou... Voor de on-rust-landers. Gedr. tot Vreedenburgh, bij de Minnebroersstraat, in het beeld van Pallas, recht over Amourfort naast Helmigius Twistvlied. 1672.

Een aantal rijmen.

d'Antwoort van de stat. gen... op de declaratie van oorlogh des konings van Gr. Brit. Gemeen gemaeckt door order van de staten. [1672].

De »Engelsche declaratie" is nevens het »Antwoort" gedrukt.

Extract uyt het register der resol. van de... stat. gen... Sabbathi, den 14 Mey 1672. Extract out of the register of the acts of the... stat. gen... Die sabb. $\frac{4}{14}$ May 1672. Gedr. 1672.

De engel. vert. is nevens de nederd. tekst gedrukt.

Den hollandschen verre-kyker, *enz.* 1672. (N°. 5833).

Met de titelplaat.

Positie van... het recht van oorloge in Vranckrijck... gebruickelijck, *enz.* (N°. 5836).

Lettre d'un gentil-homme Liegeois à mess. de Liege. Brief van een Luycks eedelman aen de heeren van Luyck. [1672].

In het fransch en nederd. Gedat. »De Hambourg ce 24 Fevr."

Translaet uit het Engels, aengeplakt tot London. Engelands verderfengel, verschenen in den opgeworpen oorlog tegens de vereen. provintien. Gedr. na de kopye tot London. [1672].

Gedicht, op een blad fo.

Engelands interest... klaer-blycke-lyck 't samen gesteld, *enz.* 1672. (N°. 5837).

Consideratien over den tegenw. toestant van het vereen. Nederland, *enz.* 1672. (N°. 5840).

Eenvoudig burgerpraatje over.... Consideratien, *enz.* 1672. (N°. 5847).

Trouloosheyt der Engelsche... aengewesen, *enz.* 1672. (N°. 5850).

t' Samen-spraeck... van vier persoonen... over den staet van Hollant, *enz.* 1672. (N°. 5854).

De gout-myn van Vranckryck... Door G. van Wassenbergh, *enz.* 1672. (N°. 5858).

Kort... vertoogh van al 'tgeen... voorgevallen is, in 't benoemen... van een chef... over 's lants-militie, *enz.* 1672. (N°. 5859).

Aen de... stat. v. Holl..., den 19 Jan. 1672. (N°. 5861).

Orange in de wapenen, *enz*. (N°. 5862).

Door H. v. d. Meer.

Oprecht verhael van alle het gepasseerde... over het eligeren van d'heer prince van Orangie... Mitsg. de resolutie en instructie, *enz*. (*Vgl.* N°. 5865).

Dit stuk is 24 bls.

Remonstrantie... Overgegeven by A. Tollenaer, *enz*. 1672. (N°. 5876).

Deductie... hoe de sake sich tot Rhijnberck heeft toe-gedraghen, *enz*. (N°. 5883).

Wederlegginge... van de apologie van... Bassum, *enz*. 1672. (N°. 5885).

Ondert. C. Klerck.

Missive... uyt Nimwegen, rakende... het belegh, *enz*. 1672. (N°. 5912).

Onpartydige missive van een vrient aen een ander vrient, behelsende een kort... verhael van 'tgeen by... P. de Groot verhandelt is..., gaende in commissie aen den kon. van Vranckrijck, zijnde in sijn leger, in 't jaer 1672. [1672].

Sententie by den kryghs-rade gewesen over Alexander D'Hinyossa, zijnde capitein geweest in 't guarnisoen van... Wesel. Gedaen in 't leger by Bodegrave, den 6 Aug. 1672, ende... getronuntieert (*sic*) den 8 Aug. daer aen volg. [1672].

Vgl. B. v. p. N°. 5940.

Sententie... tegens Daniel Baron d'Ossery, *enz*. 1672. (N°. 5958).

Waer. verhael van de muytinatie... binnen de Ommer-schans, *enz*. 1672. (N°. 5974).

Door kap. R. v. Arkel.

Waer. verhael van... saecken... waer door geoccasioneert is de overgevinge der stadt Deventer, *enz*. 1672. (N°. 5978).

Bericht van het geene... tot Swol gepasseert is, *enz*. 1672. (N°. 5982).

Door U. Ripperda.

Journaal... ontrent de belegering van... Groningen..., gehouden door A. Eldercampius.... pred. op Lutkegast. T' Amst., voor Jac. Vinckel. 1672. (6030).

Zie Catal., Stuk II, Afd. 1. *Vgl. B. v. p.* N°. 5995—6035.

Brief van... Johan Kievit, *enz*. (N°. 6072).

Copye naer het origineel, *enz*. 1672. (N°. 6076).

Missive van sijn hoogheydt den... prince van Orange aen... borgerm. der stadt Rotterdam. [1672].

Op een blad fo. Gedagt. »In 't leger by Bodegrave den 1 *July*."

Aensprake... der kercken van Zeelant... aen... Willem-Henrick de III, *enz*. 1672. (N°. 6083).

Antwoort van... de... prince van Oranje... op de missive van... J. de Wit, *enz*. (N°. 6086).

Bericht van... J. de Witt, noop. de... correspondentie-penningen, *enz.* 1672. (N°. 6087).

Hetzelfde. Andere druk. 1672.

Verschilt van B. v. p, N°. 6088 *en* 6089.

Missive van... den kon. van Gr. Britt., *enz.* 1672. (N°. 6093).

Vier blads. 4°.

Lettre de sa majesté, le roy de la Grande Bretagne, a son altesse, mons. le prince D'Orange, escrite de Witthal le 28 juill. 1672. Missive, *enz.* Gedr. 1672.

Brieven van... P. de Groot, *enz.* (N°. 6095).

Extract uyt de resol. v. d... stat. v. Holl. (N°. 6096).

Edel gr. mog. heeren, *enz.* (N°. 6097).

Brief van M. A. de Ruyter.

Vertoog... den hove van Holl... over-gegeven... van wegen de huysvrouwe... van C. de Witt, *enz.* 1672. (N°. 6101).

Requeste, wegens de huysvrouwe ende vrienden van C. de Witt, *enz.* (N°. 6102).

Sententie... jegens mr. C. de Witt, *enz.* 1672. (N°. 6107).

Missive uyt 's Graven-hage, *enz.* (N°. 6112).

Copye van sekeren brief, geschreven uit 's Gravenhage, op den 21 Aug. 1672.

Op een blad f°. Ander verhaal van den moord der gebr. de Witt.

Beklagh over Hollants verkeerde wegen, tot weeringe van Godts swaere en druckende oordelen. Gedr. 1672.

Gedicht met aanteekeningen.

Waer. verhael van 't gepasseerde... tusschen W. Tichelaer... en mr. C. de Witt, *enz.* 1672. (N°. 6119).

Door den gewesen corrector Hagius.

Ronde waerheydt, *enz.* 1672. (N°. 6133).

Hetzelfde. Vermeerdert met de strijdt, *enz.* 1672. (N°. 6134).

Verscheyde consideratien over den... toestant van ons... vaderlant, *enz.* 1672. (N°. 6135).

Zie Catal., Stuk II, Afd. 1 *op J. Borstius.*

Het onbevleckte wit, *enz.* 1672. (N°. 6141).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1672. (N°. 6142).

Zee-mans praetje, *enz.* 1672. (N°. 6143).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 6144).

Wonderlijcke... missive, geschr... door Belzebub, *enz.* 1672. (N°. 6156).

d'Ontleding van Euroop, *enz.* (N°. 6157).

Anatomia Europae, c'est à dire, les dictums de tous les souverains de l'Europe sur les secretes affaires de l'estat present. [1672].

d'Ontleidug (*sic*) van Euroop... Tweede deel. (N°. 6158).

Euroop vol verwerring waer in te sien zijn de heimelijkste driften van alle de potentaten in christenrijk. [1672].

Zege-praal over het geluckigh-stellen van... Wilhelmus de III, *enz.* (N°. 6159).

Ondert. J. Orizant.

Dubbelsinnigh rijm. (N°. 6165).

Apologie... van 'tgene... in Zeelandt is gedaen, *enz.* (N°. 6167).

Bedenkingen over het geene door... Hollandt is te weegh gebracht, *enz.* (N°. 6170).

Hetzelfde. Kompresser druk. (N°. 6171).

Oranje in 't hart, *enz.* 1672. (N°. 6173).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6174).

Hetzelfde. Andere druk. 1672.

Het bloemstuk is hier anders geplaatst.

Het ancker van een gelovige ziele, *enz.* 1672. (N°. 6182).

Brief uyt 's Gravenhage, *enz.* 1672. (N°. 6185).

Huysmans-praetje, *enz.* 1672. (N°. 6186).

Klachte over den voorspoet der land-verraderye. [1672].

Get. L. Junius Brutus. Vgl. B. v. p. N°. 6189.

Hollandt ont-kermist, door de franse kermis-gast, *enz.* 1672. (N°. 6191).

Hetzelfde. Den tweeden druck. (N°. 6192).

Algem. hollandze kerk-mis, *enz.* 1672. (N°. 6194).

Vrymoedige aenspraeck aen... liefh. van... den... prince van Oranje, *enz.* (N°. 6198).

Den politiquen mantel opgeligt, *enz.* (N°. 6200).

De gestoorde vryheyt. (N°. 6203).

Antwoord van sijn hoogheidt aan De gestoorde vrijheydt. [1672].

Gedicht in plano.

Oranje in 't hart of de gestoorde vryheydt, *enz.* 1672. (N°. 6204).

Eenvoudig verhael der gemeene boots-gesellen, *enz.* (N°. 6205).

Vervolgh op het bootsmanspraetje, *enz.* 1672. (N°. 6208).

Het radt van avontuere, *enz.* 1672. (N°. 6209).

Het rechte fondament van het... herstelde oudt holl. regt, *enz.* 1672. (N°. 6211).

De heldere dageraed, verschenen over de prov. v. Holl., Zeel., *enz.* 1672. (N°. 6212).

t'Samen-spraak, ofte Westphaelsche to hoopе kallinge, *enz.* 1672. (N°. 6218).

Den grooten en witten duyvel, *enz.* (N°. 6222).

Hetzelfde. Zijn oock bygevoeght... consideratien, *enz.* (N°. 6224).

Appendix... van den grooten... duyvel, *enz.* 1672. (N°. 6226).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6228).

Brillen voor alderh. gesichten, *enz.* 1672. (N°. 6230).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6231).

Hetzelfde. Nog andere druk. 1672. (N°. 6232).

Hetzelfde. Met een tweede echo. 1672. (N°. 6233).

Vriende-praatjen (*sic*) over het eeuwig edict, *enz.* 1672. (*Vgl.* N°. 6235).

Acht blads.

Louys gulde hartjens dagh, *enz.* 1672. (N°. 6236).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6238).

Een sociniaensche consultatie, *enz.* 1672. (N°. 6241).

Catal. van boecken... van mr. J. de Wit, *enz.* (N°. 6245).

Hetzelfde. Kompresser druk. (N°. 6247).

Waarschouwinge aan (*sic*) alle... inwoonderen van Nederl., *enz.* 1672. (*Vgl.* N°. 6248).

Verhael van het sekreet der misse, *enz.* 1672. (N°. 6251).

Hetzelfde. Andere druk. 1672.

Met »verhael' en fileet op den titel.

't Secreet van de mis of krist. bril, *enz.* 1672. (N°. 6252).

Hollands interest.. tegens dat van J. de Wit, *enz.* 1672. (N°. 6254).

Ontknoopinghe van den valstrick... den... prince van Orangie... geleydt, *enz.* 1672. (N°. 6256).

Echo's antwoort op de vragen van C. de Wit, *enz.* 1672. (N°. 6263).

Dit heeft een rave... uyt haren beck... laten vallen, *enz.* (N°. 6269).

Dit heeft een rave... laten vallen, op die tijdt als de koningh van Engelandt uyt sijn ballinghschap geroepen wierdt, en in 's Gravenhage wel onthaelt wierdt.

Op een blad fo. Andere druk van het vorige, met de lat. versregels.

Erbarmmelijcke 't samenspraeck (*sic*) tusschen... de Wit met... Beaumont. (*Vgl.* N°. 6272).

Missive van den koningh (*sic*) van Vranckryck, *enz.* [1672]. (*Vgl.* N°. 6273).

Op d'afbeelding van mr. J. de Wit, *enz.* 1672. (N°. 6275).

Trits van verstanden, *enz.* 1672. (N°. 6276).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6277).

Hetzelfde. De tweede druk. 1672. (N°. 6279).

Geneesmiddelen voor Hollants-qualen, *enz.* (N°. 6283).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 6284).

Deductie van den tegenw. toestant, *enz.* 1672. (N°. 6286).

Hetzelfde. Andere druk. 1672.

Op den titel de afbeelding eener drukkerij, waarboven: »prelum" en waaronder: »R. Schilders."

Verhael van... 'tgene desen staet... is overgekomen, *enz.* 1672. (N°. 6288).

Wederlegging. Gedicht (*sic*) van het... Verhael, *enz.* (*Vgl.* N°. 6291).

Naebedenckingen over seeckere Waerschouwinge, *enz.* (N°. 6292).

Het geding... der geesten van mr. K. en J. de Wit. Met des volx replijcq, *enz.* (N°. 6302).

De haeghse anatomie, door mr. Borrebagh, publijck op den 20 van Oegstm. verricht, *enz.* (N°. 6306).

De.. wandel-wegh na den hemel of (*sic*) de hel en hemel-reys, *enz.* (*Vgl.* N°. 6309).

Sententie der burgeren van mr. C. de Wit, *enz.* 1672. (N°. 6316).

Den val van de Witten, *enz.* 1672. (N°. 6318).

Hetzelfde. Met een graff-schrift, *enz.* 1672. (N°. 6319).

De hel in roeren ofte de... schrick van de... geesten, *enz.* 1672. (N°. 1620).

De... loevesteynsche ton aen duygen, *enz.* 1672. (N°. 6324).

Hetzelfde. Andere druk. 1672.

Met ander titelvignet, zonder onderschrift.

't Leven... van mr. J. v. Oldenbarnevelt, *enz.* 1672. (N°. 6326).

Appendix van de catal. van boecken, *enz.* (N°. 6332).

Appendix van de... biblioteek van mr. J. de Wit, *enz.* (N°. 6333).

Sleutel ontsluytende de boecke-kas van de Witte, *enz.* 1672. (N°. 6334).

Dortse en haagse woonsdag en saturdag, *enz.* 1672. (N°. 6335).

Haegse novelles. De rarité, moy Curius de m^s. Witten. [1672].

Gedicht, in twee kol. gedrukt, op een blad fo.

Graf-schrift, *enz.* (N°. 6340).

Grafschrift op mr. J. de Wit, gewesen raadt-pens. van Hollandt. [1672].

Gedicht, op een blad fo., beginn. »Hier leydt de romp in 't graf."

Memoriae J. et C. de Witte, *enz.* (N°. 6343).

Op de sententie van mr. C. de Wit, ruart van Putten... Op de schrickelijke doodt van den raad-pens. mr. J. de Wit. [1672].

Twee gedichten, op een blad fo., ondert. »Patienter."

De laster-kladde der landverraderie, *enz.* 1672. (N°. 6347).

Zie Catal., Stuk I, Afd. 1 bij J. Oudaen.

De worstelinge Jacobs, *enz.* Dese laetste of seste druck... t' Amst., by Jac. Konynenbergh. 1672. (*Vgl.* N°. 6354).

Het titelvignet stelt Noachs offerhande voor. 22 bls.

Hetzelfde. Dese... zeste (*sic*) druck, *enz.* 1672.

Met hetzelfde titelvignet en 22 bls.

Waerlijck verhael van 't geene... is voorgevallen... tegens... Jac. v. d. Graef, *enz.* 1672. (N°. 6355).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6356).

d'Ontdeckte ambassade van de Groot, *enz.* 1672. (N°. 6358).

Den gevluchten uyl of... twentschen duyvel, *enz.* 1672. (N°. 6361).

Het over-yssels uyle-nest, *enz.* (N°. 6362).

Adhortatie... aan alle goede patriotten, *enz.* (N°. 6364).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6365).

Eenvoudigh schuyt-praetje, *enz.* 1672. (N°. 6366).

t' Samen-spraeck wegens den rotterd. paus, *enz.* 1672. (N°. 6369).

Den oranjen kap... op 't hoofdt van den rotterd. paus, *enz.* 1672. (N°. 6370).

Nieuwe rotterd. spiegel, *enz.* (N°. 6371).

Ramp sla den nieuwen rotterdamsche spiegelmaaker. [1672].

Op rijm, op een blad 4o.

Copie van een brief... uyt Rotterd. aen N. N., *enz.* 1672. (N°. 6372).

Den bedrogen Engelsman, *enz.* 1672. (N°. 6373).

Hetzelfde. Andere uitgave. [1672].

Zonder afzond. titelblad. 8 *bls.*

Discoursen over den... interest van het landt, *enz.* 1672. (N°. 6375).

Hetzelfde. Andere druk. 1672. (N°. 6376).

Brillen... Tweede deel., *enz.* 1672. (N°. 6381).

Oprechte vermeerderde brillen, *enz.* 1672. (N°. 6382).

Hetzelfde. Andere druk. 1672.

Op bl. 16 *een gedicht, getit.* »*Hamans galgh of 't witte stamhuys in 't swart,*" *ondert.* »*Sic volvuntur humani casus.*"

Kipperson, gestelt op de neus... van de brillemaker, *enz.* 1672. (N°. 6383).

Brillerus sondags-praetje, *enz.* 1672. (N°. 6384).

t' Samenspraak van den... droom van W. de Lange, *enz.* 1672. (N°. 6385).

Staat-kundige droom, *enz.* 1672. (N°. 6389).

Den oprechten patriot, *enz.* 1672. (N°. 6393).

D'oprechte oranje oogen-salf, *enz.* 1672. (N°. 6395).

Placcaet ende ordonnantie op 't stuck van den opheve van de generale ende gemeene middelen, by den stat. v. Holl. ende West-Vriesl. bewillight, tot onderstant van de gemeene saecke. In 's Graven-h., by J. Scheltus. 1672.

Van 16 *Sept.* 1672, 17 *Sept.* 1658, 1 *Junij* 1669, 19 *Maart* 1659.

Sententien... by den gener. krijghs-raedt... tegens Jan Barton de Mombas, *enz.* (N°. 6416).

Missiven... van de handelingh... gedaan door J. Barton de Mombas, *enz.* 1672. (N°. 6417).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 6418).

Sententien... tegens Johan van Santen, *enz.* (N°. 6424).

Delfschen eggo, *enz.* 1672. (N°. 6459).

Eenige pretensie, die de borgerye van Leyden met reeden pretendeeren na den staet en gelegentheyt deses tijdts. In Leyden den 8 Septemb. 1672. Gedr. 1672.

Den aengeplackten burger eedt binnen Leyden. [1672].

Met »Antwoort op den bovenst. burgers eedt." Op een blad fo.

Stok in 't hondert, op 't burgerlyk verzoek (*sic*). A°. 1672. (*Vgl.* N°. 6474).

Door J. Blasius.

Aenspraek aen de burgery van Amst., *enz.* 1672. (N°. 6484).

Wacht-praetje, *enz.* (N°. 6486).

Tweede deel van 't wacht-praetje, *enz.* (N°. 6487).

Ernstige aenspraeck aen... burgeren... der stadt Amst., 1672. (N°. 6491).

Requeste... aen sijn hoogheyt, *enz.* 1672. (N°. 6505).

Het hollandts A. B. boeck, *enz.* 1672. (N°. 6509).

Het gecorrigeerde holl. A. B. boeck, *enz.* (N°. 6510).

Verhael van den... oproer... in de prov. van Mallanbruine, *enz.* 1672. (N°. 6511).

Hydra... dat tzedert... 1650 in de vereen. Nederl. gewoedt heeft, *enz.* 1672. (N°. 6512).

Hydra... Het tweede deel, *enz.* 1672. (N°. 6513).

Leger-praetje, *enz.* 1672. (N°. 6517).

Hollantse venezoen in Engelant gebacken, en geopent voor de liefh. van 't vaderlant en sijn hoogheid. Gedr... 1672. (*Vgl.* N°. 6518—6522).

Vgl. Catal., Stuk I, Afd. 1 *bij J. Oudaen.*

Hollandts venezoen verkneedt, *enz.* 1672. (N°. 6525).

Orangie banquet, *enz.* 1672. (N°. 6527).

Wederlegginge van den... Holl. venezoen, *enz.* 1672. (N°. 6529).

Een varsche saus op de... engelsche Venezoen, *enz.* (N°. 6532).

't Hollandts venezoen... wederleyt, *enz.* (N°. 6533).

Decreet der louvesteynse vaders ontdeckt, *enz.* 1672. (N°. 6536).

De drie Neerlantsche juffers, geschaeckt op de Parysse bruyloft, *enz.* 1672. (N°. 6537).

Nimrods mugge-swarm, *enz.* (N°. 6538).

d'Orangie vlagge op den haegschen tooren, *enz.* 1672. (N°. 6539).

Niet goet frans, maer goet prins, *enz.* 1672. (N°. 6541).

Het gedult, de waterbel, *enz.* 1672. (N°. 6550).

Deductie van de staaten van... Utrecht, *enz.* 1673. (N°. 6571).

Aan de verkopers... van Utrecht. (N°. 6574).

Apologia... voor... Died. Stecke..., commandant der stadt Deventer, *enz.* 1673. (N°. 6578).

Apologia van J. Strockel..., secret. der stadt Deventer, *enz.* 1673. (*Vgl.* N°. 6582).

Dit exempl. heeft 24 bls.

Verantwoordinge van J. Strockel, *enz.* (N°. 6583).

Missive van J. Strockel, *enz.* 1673. (N°. 6585).

Den oprechten... Deventersen waersegger, *enz.* 1673. (N°. 6588).

Ongepassioneert... verhael van de conduite by de.... edelen van Over-Yssel, *enz.* 1673. (N°. 6589).

Kort verhael van den oorspronck... der Loevest. factie, *enz.* 1673. (N°. 6594).

Den waren Barnevelt, *enz.* 1673. (N°. 6597).

Op de voorste vinger der rechterhand van... J. de With, *enz.* 1673. (N°. 6598).

Waer. verhael... ontrent de verovering der... vestingh Coevorden, *enz.* 1673. (N°. 6603).

Lyste van de ammunitie, *enz.* 1673. (N°. 6606).

Raubenhoofts loff, *enz.* 1673. (N°. 6608).

Gedicht van C. van Zutphen.

Oprecht hist. verhael van 'tgeen voorgevallen is in Bodegraven, *enz.* 1673. (N°. 6614).

Door A. T. Verduyn.

Sententie... jegens Moyses Pain & Vin, *enz.* 1673. (N°. 6616).

Instructie van den geweldige-generael van 't leger. In 's Graven-H., by J. Scheltus. 1673.

» Gearresteert in 't quartier tot Alphen, den 19 *Febr." Met het wapen van den prins op den titel.*

Den aenslagh op Munster ontdeckt, *enz.* 1673. (N°. 6631).

Conditien... van het quartier gen., aeng. het wisselen... der gevangens, *enz.* 1673. (N°. 6638).

Capitulatie tusschen den kon. v. Vranckrijck ende... Maestricht, *enz.* 1673. (N°. 6663).

Kort... relaes van 't gepass., geduyr. de... belegeringe van de Nieuwe-Schans, *enz.* 1673. (N°. 6675).

Sententie... jegens Joh. Barton de Mombas, *enz.* 1673. (N°. 6677).

Copia. Mr. J. Gansneb... jegens Carel de la Lande, *enz.* (N°. 6714).

Sententie.... jegens.... Louys Francoys Baron de Grisperre, *enz.* (N°. 6722).

Staet van hetgene de kon. v. Vranckryk... uyt... Utrecht getrocken heeft. N°. (6733).

Order van syne hoogh. den h. prince van Orange &c., tot observantie van goede discipline in 's landts vloote. In 's Graven-h., by J. Scheltus. 1673.

Van 24 Apr. Met het wapen van den prins op den titel.

's Landts vlote in zee, *enz.* 1673. (N°. 6767).

Gedicht van J. Orisant.

Wee-klage over Britanjes... toeleg, *enz.* 1673. (N°. 6783).

Zie Catal., Stuk I, Afd. 1 *by J. Oudaen.*

Darde zeetriomf, *enz.* 1673. (N°. 6819).

Gedicht van J. Antonides van der Goes.

O. J. Coopmans zee-Clio, *enz.* (N°. 6838).

Sententie... tot laste van Jac. Syms, *enz.* 1673. (N°. 6845).

d'Ontroerden leeuw. Tweede deel, *enz.* 1673. (N°. 6848).

d'Ontroerde leeuw, het derde deel, *enz.* 1673. (N°. 6849).

Nederlands verquikking, of d' ontwaekte leeuw, waer Mercurius tyding brengt, van alle hetgene in de vereen. Nederlanden is voorgevallen, op de ses eerste maenden des jaers 1673. t' Amst., by Jan Claesz. ten Hoorn. 1673.

Met keurige titelplaat van Romein de Hooghe (?) Opgedragen door den schrijver M. S. aan Johan Honigh, raad van Middelburg. 144 *blz.*

Eerste maandags relaes, *enz.* 1673. (N°. 6850).

Tweede maandags relaes, *enz.* 1673. (N°. 6851).

Derde maandags relaes, *enz.* 1673. (N°. 6852).

Vierde maandags relaes, *enz.* 1673. (N°. 6853).

Aenmerckingen op de aenspraeck van... van Gremonville, *enz.* 1673. (N°. 6854).

Autentijke missive van de... stat. v. Zeelant, *enz.* 1673. (N°. 6862).

Sacrae. reg. majest. Sueciae legatorum extraord. propositio... Propositie, *enz.* (N°. 6866).

Propositie des... ambassadeurs... van Sweeden, *enz.* (N°. 6868).

S. reg. majest. Sueciae d. d. legatorum extraord. memoriale, exhibitum... ordin. gen. Foed. Belgii. Hag. Com. die 11/21 Jan. 1673. Memorie, *enz.* [1673].

Vgl. voor dit en de beide volgende stukken: B. v. p. N°. 6869.

S. r. m. Sueciae d. d. legatorum... memoriale, exhibitum... die 16/26 Jan. 1673. Memorie, *enz.* [1673].

S. r. m. Sueciae d. d. legatorum... memoriale, exhibitum... die 3/13 Febr. 1673. Memorie, *enz.* [1673].

Transsumpta duo ex actis... ordin. gener. Foed. Belgii, de datis 13ª & 16ª Jan. st. n. 1673, quibus respondetur ad s. r. m.

Sueciae d. d. legatorum extraord. memorialia. Twee extracten, *ens.* [1673].

Antwoort van de.... stat. gen.... op het Memoriael, *enz.* 1673. (N°. 6871).

S. r. m. Sueciae d. d. legatorum... memoriale, exhibitum... die 21 Febr. 3 Mart. 1673. Memorie, *enz.* [1673].

Vgl. B. v. p. N°. 6873.

S. r. m. Sueciae d. d. legatorum... memoriale, exhibitum... die 3/13 Mart. 1673. Memorie, *ens.* [1673].

Vgl. B. v. p. N°. 6874.

Lettres de mons. Arlington... Missiven, *enz.* (N°. 6875).

S. r. m. Sueciae d. d. legatorum... memoriale, exhibitum... die 12/22 Mart. 1673. De electo loco tractatus, Colonia Agrippina. Memorie, *ens.* [1673].

Vgl. voor dit en het volgende: B. v. p. N°. 6876.

Responsum... ord. gener. Uniti Belgii super Memoriali d. d. legatorum extraord. s. r. m. Sueciae, die 12/22 Mart. 1673 oblato, de acceptato loco tractatus Col. Agripp. Antwoort, *enz.* [1673].

S. r. m. Sueciae d. d. legatorum... memoriale... 26 Mart. 5 Apr. 1673... Memorie, *ens.* (N°. 6877).

Conclave legatorum Gallic. & Belgic. *etc.* 1673. (N°. 6888).

't Cabinet der Fransche en Nederl. gesanten, *ens.* 1673. (N°. 6889).

Conclave legatorum Anglic. & Belgic. *etc.* 1673. (N°. 6891).

Het tweede cabinet, *enz.* 1673. (N°. 6892).

Redenen... welcke s. roomse keys. maj... hebben bewogen, *enz.* 1673. (N°. 6895).

Tractaet tusschen s. keys. maj. en... de stat. gen., *ens.* 1673. (N°. 6896).

Naerder alliantie... tusschen... Spanje... en de... stat. gen. (N°. 6897).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 6898).

Copye translaet van de missive... aen den kon. v. Gr. Britt., *enz.* 1673. (N°. 6904).

S. maj. antwoort op den brief... van de stat. gen., *ens.* 1673. (N°. 6906).

Remarques... op de missive... van den kon. v. Engeland, *ens.* 1673. (N°. 6908).

Verhael van staet-saken, vertonende d' oprechtingh van de triple alliantie, *ens.* 1673. (N°. 6921).

Het tegenwoordige interest der vereen. prov., *enz.* 1673. (N°. 6923).

Engelandts appél en beroep, *enz.* 1673. (N°. 6925).

Tweede deel. Engelandts apél... aen... de gemeente, *enz.* (N°. 6928).

Hetzelfde. Andere uitgave. (N°. 6929).

Derde deel van Engelandts apél, *enz.* 1673. (N°. 6930).

Appendix van Engelands apél, *enz.* 1673. (N°. 6932).

Extraordinare fyne bril oft verrekyker, *enz.* (N°. 6933).

Hollandt aen des koninghs voeten, door... de la Volperiere, *enz.* 1673. (N°. 6935).

De ziecke gravin. Bly-spel, *enz.* 1673. (N°. 6936).

Het France Turckye, *enz.* 1673. (N°. 6938).

Vervolgh van 't Franse Turckye, *enz.* (N°. 6939).

Aenkomste van St. Paulus, in de vermaerde stadt, *enz.* 1673. (N°. 6940).

Het geabuseerde Vranckryck, *enz.* 1673. (N°. 6941).

Het voordeel dat Spanjen sal veroorsaecken, *enz.* 1673. (N°. 6942).

Verhaal van de... koopmanschap in de laage eylanden, *enz.* 1673. (N°. 6946).

J. Antonides van der Goes oorspronk van 's lands ongevallen, *enz.* 1673. (N°. 6947).

Delenda Carthago, *enz.* 1673. (N°. 6948).

De fabel uyt Aesopus, *enz.* 1673. (N°. 6953).

Toets-steen voor de herten der Batavieren, *enz.* 1673. (N°. 6957).

Den grooten valschen verkeerder, *enz.* 1673. (N°. 6961).

Rehabeams raedt van Utrecht, *enz.* (N°. 6982).

Reglement ende ordonn. reformatoir, *enz.* 1673. (N°. 6988).

Tafelen van den tweehondertsten penning, *enz.* 1673. (N°. 6994).

Door J. J. Ferguson.

Optoght der Batavieren, *enz.* 1673. (N°. 7002).

Door Js. Dusart en Jak. van Dael.

Voorstellingh hoe men de 100000 Batavieren sal gebruycken, *enz.* (N°. 7006).

Aenmerckingen over de vereen. Nederl. provintien.... door W. Tempel, *enz.* 1673. (N°. 7009).

De Metrens remonstrantie op 't woord van de kaas-verkoopers, *enz.* 1673. (N°. 7012).

Tweede deel der ontwaekte leeuw, behelsende de geschiedenissen in en ontrent de vereen. Nederlanden voorgevallen, in de ses laetste maenden des jaers 1673. Voorsien met verscheiden autentijke stukken, placcaten, resolutien, vonnissen, brieven, memorien, enz. t' Amst., by J. Cl. ten Hoorn. 1674.

Met titelprent van Romein de Hooghe (?). 144 *bls.*

Waer. verhael van hetgene gepasseert is, voor en nae het overgaen der stadt Salt-Bommel, *enz.* 1674. (N°. 7045).

Remonstrantie... overgeg. door... Carel van Ommeren, *enz.* 1674. (N°. 7046).

Kees Knols journael... Den derden druck, *enz.* 1674. (N°. 7052).

Aanmerk. op de beschuldigingen raak. de... De Witten, *enz.* 1674. (N°. 7054).

d' Ontroerde leeuw... In vier deelen, met een appendix. Beginnende met... 1671, en eyndigt met het sluyten van de vrede met de kroon Engeland, en de verdere voorvallen tot Apr. 1674... t' Amst., by St. Swart. 1674.

Vgl. B. v. p. N°. 6849. *De titel in roode en swarte letters.*

d' Ontroerde leeuw, het vierde deel, *enz.* 1674. (N°. 7125).

Hollandts wee-klage over den verwoeden inval der Franschen, in de dorpen van Swammerdam en Bodegrave, den 28 Dec... 1672. En Hollandts vreughde-stem, over de vrede met Engelandt, gesloten en geteeckent op den 19 Febr. 1674. Door... M. v. Machwiths, in sijn leven luyt-coll. en command. v. Nimwegen. In 's Gravenh., by Mich. v. Heyningen. 1674.

Twee gedichten.

Vijfde maandags relaes, *enz.* 1674. (N°. 7155).

Seste maandags relaes, *enz.* 1674. (N°. 7156).

Sevende maandags relaes, *enz.* 1674. (N°. 7157).

Achtste maandags relaes, *enz.* 1674. (N°. 7158).

Negende maandags relaes, *enz.* 1674. (N°. 7159).

Raedt der oudtsten... aen Rehabeam, *enz.* 1674. (N°. 7178).

Bileams raedt ontdeckt, *enz.* 1674. (N°. 7179).

Rehabeams regeering, *enz.* 1674. (N°. 7180).

Provintie van Utrecht, stadh. regieringe, *enz.* 1674. (N°. 7192).

Ordonnantie ende reglem. by de... stat... van Utrecht, *enz.* 1674. (N°. 7194).

Utrechtse peper-koek, *enz.* 1674. (N°. 7196).

Consideratien... tot bewys, dat de geun. prov... verbonden sijn malkanderen te helpen beschermen, *enz.* 1674. (N°. 7203).

Hetzelfde. Kompresser druk. 1674.

Korte deductie, *enz.* Door H. Ruysch en B. de Roy, *enz.* 1674. (N°. 7217).

Extract uyt de resol. van de.... stat. v. Uytrecht, *enz.* 1675. (N°. 7348).

Missive van syn hoogheyt... aen de... stat. v. Zeelant, *enz.* 1675. (N°. 7356).

Refutatie... van de brief... van de prins van Orange, *enz.* (N°. 7358).

Zie Catal., Stuk II, Afd. 2 by J. Rothe.

Sententie... jegens Abr. v. Wicquefort, *enz.* 1675. (N°. 7375).

Sommier vertoogh van de kinderen van d'h. Abr. v. Wicquefort..., dienende tot aentoninge van desselfs onrechtmatige apprehensie, ende t' gene verders daer op ghevolgt is. [1675].

Zonder afzond. titel.

Extract. Uyt de resol. van de curateuren over de univ.... Leyden.... tegen de schadelijke nieuwigheden, *enz.* 1676. (N°. 7479).

Te vinden, nevens andere stukken betreffende de Cartesianen, Abr. Heidanus, Wilh. Momma enz. Catal., Stuk II.

Den grooten Rotterdammer in zijn geboorte-stad herstelt, *enz.* 1677. (N°. 7588).

Zie Catal., Stuk I, Afd. 1 op J. Oudaen.

Resolutien ende missiven van de.... stat. van Frieslandt, *enz.* 1678. (N°. 7665).

De zegepralende deugd van.... P. de Groot, *enz.* 1678. (N°. 7671).

Zie Catal., Stuk I, Afd. 1 op J. Oudaen.

Consideratien op.... Korte ende noodtw. aenmerckingen, *enz.* 1678. (N°. 7678).

Articulen.... tegens mr. J. van Bancken, *enz.* 1679. (N°. 7716).

Citatie tegen (*sic*) mr. Alex. de Muinck de Jonge. (N°. 7718).

Korte verantw. van mr. Alex. de Muinck de Jonge, *enz.*, 1679. (N°. 7719).

Advys van een.... patriot, *enz.* [1680]. (N°. 7751).

Kort vertoog van den ouden stand der regts-pleegingen, alsmeede der oude gebruiken ende wetten in Holl. ende West-Vriesl.; mitsg. de veranderingen daer omtrent ten tijden der graven voor-gevallen. Op-gesteld door Eleutherius N. Batavus. Tot Amst., by J. Rieuwertsz de jonge. 1682.

Met zeer uitvoerige voorr., get. N. V. W.

Sententie.... jegens mr. J. Lieftingh, *enz.* 1682. (N°. 7813).

Dansmeester van Franequer geheekelt, *enz.* 1683. (N°. 7849).

Door Ulr. Huber, hoogl. in de rechtsgel.

Aeternae infamiae civit. Leydensis, *etc.* [1684]. (N°. 7866).

Ter eeuw. schande der stadt Leyden, *enz.* (N°. 7868).

Memorie van den.... marquis de Castel Moncayo.... aen.... de.... stat. gen., *enz.* 1684. (N°. 7882).

Hetzelfde. Andere druk. 1684. (N°. 7883).

Extract uyt een brief uyt het leger van Lutzenburg geschreven, van den 12 May, 1684.

Op een blad fo.

Missive uyt Valencien, *enz.* (N°. 7887).

Copie van een brief, geschr. uyt 's Hertogenbosch, den 10 Juny 1684, wegens 't ontset van Luxenburg.

Op een blad fo. Get. N. N. Onderaan: »Dese brief is tusschen Dond. en Vrydag 's nachts uyt Mastricht gegaen."

Journael der belegering van Luxenburg, *enz.* 1684. (N°. 7888).

Met de origineele prent.

Propositie, gedaan door.... Fagel, aan.... Amsterdam, *enz.* 1684. (N°. 7898).

Summier vertoogh..... door de.... gedeput. der stad Amsterdam.... bygebracht, *enz.* (N°. 7899).

Aentekeninge van de.... borgem.... der stadt Amsterdam, tegens..... wervinge, *enz.* (N°. 7905).

Vier bls.

Copie van een brief van den hr. d'Avaux, *enz.* (N°. 7906).

Copie de la lettre de monsr. d'Avaux, *etc.* (*Vgl.* N°. 7907).

Zonder afzond. titel. Met de uitlatingen.

Hetzelfde. Andere uitgave. (N°. 7908).

Copie van een brief van.... d'Avaux, *enz.* 1684. (N°. 7909).

Advis van de hn. van Middelburgh, *enz.* (N°. 7914).

Missive van ... den.... prince van Orangien, aen de.... stat. v. Zeeland. 1684. (N°. 7915).

Hetzelfde. Andere druk. 1684.

Met andere fileet en »Zeelant" op den titel. De 1e regel van den tekst eindigt: »deses."

Memorie van..... den heer graaf van Avaux, *enz.* [1684]. (*Vgl.* N°. 7919).

Copie van een missive door de.... burgerm.... der stadt Amst., geschr. aen de andere steden, *enz.* 1684. (N°. 7920).

Van 19 Febr.

Verhael van hetgeene voorgevallen is.... tusschen den.... ambass. v. Vranckr.... ende de.... gedep. der st. Amst., *enz.* (N°. 7924).

Missive.... geschr..... door de magistr. van der Goes, *enz.* 1684. (N°. 7925).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7926).

Copie resolutie der.... stat. v. Vrieslandt, *enz.* 1684. (N°. 7928).

Remonstrantie van.... Adr. Paets.... aen.... de.... stat. v. Holl., *enz.* 1684. (N°. 7932).

Hier 8 *bls. De tekst eindigt op bl.* 7.

Hetzelfde. Te Rott., by Sieuwert van Ulsen. 1684.

De tekst eindigt op bl. 8.

Missive van den hr. Adr. Paets, aen.... graef van Avaux, *enz.* (N°. 7934).

Copie. Nader remonstrantie door.... Adr. Paets, *enz.* (N°. 7935).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7936).

Copie van een.... remonstrantie aen de.... stat. v. Holl.... van.... Paets, *enz.* 1684. (N°. 7937).

Hetzelfde. Andere druk. 1684. (N°. 7939).

Extract uyt de resol. v. d. vroetschap der stad (*sic*) Amst., *enz.* (*Vgl.* N°. 7943).

Hetzelfde. Andere uitgave. [1684].

In het opschrift: »vroedtschap.'' Zonder paginering.

Memoire de.... d'Avaux.... pres. aux estast gen. sur la fausse interpretation, *etc.* (N°. 7945).

Memorie van.... Avaux, *enz.* (N°. 7947).

Antwoort van s. kon. maj. van Gr.-Britt. aan.... Citters, *enz.* (*Vgl.* N°. 7949).

Zonder afzond. titel.

Resolutie van de.... stat. gen.... raeck. 't poinct van secretesse, *enz.* 1684. (N°. 7950).

Hetzelfde. Andere druk. 1684.

De laatste regel van bls. 3 *eindigt hier: » saak,'' in de vorige: » een.''*

Missive van de.... staaten v. Vriesl., *enz.* 1684. (N°. 7951).

Van 22 *Febr.*

Ed. gr. mog. heeren. burgerm. en vroedtsch. der stadt Amst. (*Vgl.* N°. 7953).

Missive van de.... stat. gen.... houd. antwoordt op de miss. van de.... stat. v. Vriesl., *enz.* 1684. (N°. 7954).

Hetzelfde. Andere druk. 1684. (N°. 7955).

Protest van de.... stat. v. Vriesl..... tegens de wervinge, *enz.* 1684. (N°. 7957).

Hetzelfde. Andere druk. 1684.

Hier het wapen van Zeeland, dáár een bloemstuk op den titel.

Memoriaal van den hr. Chudleigh, *enz.* (*Vgl.* N°. 7958).

Gelijk aan B. v. p. N°. 7949.

Copie van een missive, geschr. door de... burgerm. v. Amst. aen de... steden, *enz.* (N°. 7960).

Van 18 *Maart.*

Missive geschr. uyt Middelburg, ged.... 19 Mart. (N°. 7961).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7962).

Missive geschr. uyt Middelburg, in d. 23 Mart. (N°. 7964).

Propositie, gedaen door de Cheur-Ceulse afgesanten, *enz.* (N°. 7967).

Extract uyt de not. van de.... stat. v. Zeelant, *enz.* 1684. (N°. 7968).

Een missive van Middelburg. Den 31 Maert. 1684. (N°. 7969).

Missive van de.... stat. v. Vrieslandt, *enz.* (N°. 7970).

Extract uyt de resol. van de.... stat. gen.... 31 Maert.... 1684. (N°. 7973).

Resolutien.... by de.... stat. van.... Groeningen.... rakende de wervingh 1684. (N°. 7974).

Van 21/31 Maart.

Antwoort van de.... stat. gen.... op de propositie van.... s. churf. doorl. v. Ceulen, *enz.* 1684. (N°. 7975).

Hetzelfde. Andere druk. 1684.

De laatste regel van bl. 3 eindigt hier: »bloote," dáár: »woorden en."

Extract uyt de resol. van de.... stat. gen., *enz.* 1684. (N°. 7977).

Antwoort van.... d'Avaux.... aen de.... stat. gen. 1684. (N°. 7980).

Hetzelfde. Andere vertaling. (N°. 7981).

Extract uyt het register der resol. van de.... stat. gen., *enz.* (N°. 7982).

Extract uyt de notulen van den raet.... der stede Zirck-zee, *enz.* (N°. 7983).

Memorie, gepres. aan de.... stat. gen. door.... de Cramprich, *enz.* (N°. 7984).

Memorie gepres. aen de.... stat. gen. door den marq. de Castel Moncayo...., op den 24 Apr., *enz.* 1684. (N°. 7987).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7988).

Memorie de.... d'Avaux... aux est. gen... le 29 Avr... (N°. 7989).

Memorie van... d'Avaux, *enz.* 1684. (N°. 7990).

Hetzelfde. Andere vertaling. [1684].

Memorie, gepres. aan de.... stat. gen. door.... de Castel Moncajo.... den 3 May.... 1684. (N°. 7991).

Memorie gepres. aen de.... stat. gen. door.... de Castel Moncayo.... den 9 Mey.... (N°. 7993).

Memorie van.... den.... graaf van Avaux.... den 9 May.... (N°. 7997).

Memorie van..... den graaf van Avaux..... den 15 May.... 1684. (N°. 7998).

Antwoort van een..... Hollander, op het Memoriael, *enz.* (N°. 8001).

Memorie van.... den.... graave van Avaux..... den 16 May.... 1684. (N°. 8002).

Extract uyt de resol. der... stat. v. Frieslant. 1684. (N°. 8007).
Van 16 Mei.

Extract uyt de resol. der stat Groeningen, *enz.* (N°. 8008).
Van 12/22 Mei.

Missive van de.... staat. v. Frieslant, *enz.* 1684. (N°. 8009).
Van 23 Mei.

Memorie van de hr. van Diest.... den 29 Mey.... 1684. (N°. 8010).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 8011).

Resolutie van de stad Amsterdam, van den 2 Juny, *enz.* 1684. (N°. 8012).

Memorie van.... d'Avaux.... den 5 Juny.... (N°. 8014).

Hetzelfde. Andere druk. [1684].
De 1e *regel van bl.* 3 *eindigt hier: » majesteit," daar: » syne."*

Memorie van.... d'Avaux.... den 7 Junij.... 1684. (N°. 8017).

Hetzelfde. Andere vertaling. (N°. 8018).

Memorie van den.... marq. de Castel Moncayo.... den 7 Juny.... 1684. (N°. 8020).

Hetzelfde. Andere druk. 1684. (N°. 8021).

Memorie van.... de Castel Moncayo.... den 9 Juny, *enz.* 1684. (N°. 8022).

Memorie van.... van Diest.... den 4/14 Juny.... (N°. 8023).

Memorie van.... d'Avaux.... den 15 Juny, *enz.* (N°. 8027).

Memorie van... de Castel Moncayo... den 17 Juny... 1684. (N°. 8028).

Hetzelfde. Andere druk. 1684. (N°. 8029).

Project van de artic. door.... de.... stat. gen. aen de.... ministers van de.... geall. voorgestelt, *enz.* 1684. (N°. 8030).

Hetzelfde. Andere druk. 1684.
Met andere bloemstruik op den titel. De laatste regel begint hier: » 17 Juny," dáár: » ge den."

Resolutie van de.... stat. gen.... inh. consideratien, *enz.* 1684. (N°. 8031)

Resolutie van de.... stat. v. Zeelant, den 27 Juny... (N°. 8033).

Tractaet van conventie over den treves, *enz.* (N°. 8034).

Bericht van een liefh. der waarheit, *enz.* 1684. (N°. 8038).

Hetzelfde. Andere druk. 1684.
Bl. 15 *begint hier » den gedagt."*

Nader bericht van een liefh. der waerheyd (*sic*) aen syn vrind, *enz.* (*Vgl.* N°. 8041).

Missive van een regent ter vergad. van.... de.... stat. v. Holl., *enz.* 1684. (N°. 8042).

De waarheid aan Philalethes. (N°. 8044).

Antwoord op een missive van een regend, *enz.* 1684. (N° 8045)

Onnut discours, *enz.* 1684. (N°. 8049).

Antwoord op het.... Omnutte discours, *enz*. (N°. 8051).

Heeckel voor den autheur van het Onnut discours. (N°. 8052).

Schrobber voor den autheur van het.... Heeckel-schrift, *enz*. 1684. (N°. 8053).

Antwoord op den Schrobber, *enz*. (N°. 8054).

Antwoordt van een republiquain op het lasterschr. van... Philalethes, *enz*. 1684. (N°. 8055).

Brief van een.... patriot van Amst. (N°. 8056).

Missive aan N. N., *enz*. 1684. (N°. 8059).

Verantw. van het beleidt der hn. van Amsterdam, tot bevord. van de vrede, *enz*. (N°. 8060).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 8061).

Korte wederlegg. van de Missive van een regent, *enz*. (N°. 8062).

Justificatie der proceduren... by de... staat. v. Friesl., *enz*. 1684. (N°. 8064).

Hetzelfde. Kompresser druk. 1684. (N°. 8065).

Propositie.... aen de.... stat. v. Vriesl.... door C. Fagel, *enz*. (N°. 8066).

Resolutie van de.... stat. v. Friesl. gen. den 7 Dec., *enz*. 1684. (N°. 8067).

Amsterdam gehoont..... in hare gedeput. en papieren. 1684. (N°. 8068).

Trouwhartige aanspraak, aan alle borgers.... der stadt Amst. 1684. (N°. 8069).

Hetzelfde. Andere druk. 1684. (N°. 8070).

Discours tusschen twee.... patriotten, *enz*. 1684. (N°. 8071).

Tafel-discours over de.... differenten, *enz*. 1684. (N°. 8072).

Redenen en motiven,.... dat de..... werving van 16000 man niet kan gesustineert werden, *enz*. 1684. (N°. 8074).

Aenmerkingen over de.... swevende verschillen, *enz*. 1684. (N°. 8076).

Samenspraak... geh. in een trek-schuyt, *enz*. 1684. (N°. 8079).

Vertoog van de... vryheydt der stat. v. Holl., *enz*. 1684. (N°. 8080).

De vaste gronden... van de regering van Hollant en W.-Vr., *enz*. 1684. (N°. 8081).

Dat eene.... volks-regeering voor.... Hollant seer schadelick.... is, *enz*. 1684. (N°. 8084).

Vita politica... Beschr. door Simon Stevin, *enz*. 1684. (N°. 8085).

Den Nederl. Mars, *enz*. 1684. (N°. 8086).

De hoop vol vrees, *enz*. 1684. (N°. 8087).

Missive van Parnas, *enz*. 1684. (N°. 8089).

Hetzelfde. Andere druk. 1684. (N°. 8090).

Eendracht maeckt macht. (N°. 8091).

Samenspraeck tusschen S. Koster en Coenraed (N°. 8092).
Zonder de houtsnede.

Copye van een request... aen s. hoogheyt, *enz.* 1684. (N°. 8094).

Versoek aen den staet en.... den.... prince, *enz.* 1684. (N°. 8095).

Concept voor de... edelen... geres. in Zeelandt, *enz.* 1684. (N°. 8096).

Schuyt-discours, *enz.* 1684. (N°. 8097).

Kaegh-discours, *enz.* 1684. (N°. 8098).

Een same-spraak.... op de Kamper-steiger, *enz.* 1684. (N°. 8099).

Heylsaem bericht, *enz.* 1684. (N°. 8100).

Extraordinare courant.... in twistmaand. (N°. 8101).

Korte aenmerk. over de Extraord. courant, *enz.* (N°. 8102).

Extraord. courant in twyfel-maent. (N°. 8104).

Extraord. courant in 't troubeljaar 1684. (N°. 8106).

Anno 1684. De courant tot gemeene best, *enz.* (N°. 8107).
Op bl. 1 *boven aan:* »N°. 5."

Mercurius Gallo-Belgicus. (N°. 8109).

Hora noviss., tempora pess. sunt: vigelemus, *enz.* (N°. 8110).

Redenen, dienende om aan te wijsen, dat h. ho. mog., *enz.* 1684. (N°. 8113).

Sur la treve, *etc.* (N°. 8114).

Missive van Parnas, vervatt.... een redenering van.... Alva, *enz.* 1684. (N°. 8116).

Missive van de.... staat. gen.... aan.... de.... stat. v. Vriesl., *enz.* (N°. 8123).

Missive van... de... stat. v. Vriesland, *enz.* 1684. (N°. 8124).

D'oude mode van den nieuwen staat v. oorlogh. (N°. 8126).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 8127).

Verhaal van 't geene gepasseert is tueschen de burgerm. en vroetschap der stadt Gornichem. Tot Utr., by Robb. van Veen. 1684. (N°. 8129).

Missive van.... den.... prince van Orangien.... aan de vroedsch. der stad Dordrecht, *enz.* (N°. 8133).

Extract uyt de resol. van de... stat. v. Holl., *enz.* (N°. 8134).

Antwoort van... regeerders der stad Dordrecht, *enz.* 1684. (N°. 8139).

Placcaet tegens de duëllen ende krackeelen. In 's Graven-h., by J. Scheltus. 1684.

Articulen ende eysch.... jegens mr. Johan van Bancken.... Gedr. 1684.
Vgl. B. v. p. N°. 7715.

Oprecht.... verhaal van 't gene sich heeft toegedragen tusschen.... C. van Beuningen.... en.... van Banken. 1684. (N°. 8141).

Notificatie. (*Vgl.* N°. 8144).

Vier blz. 4°., bovenaan het wapen van Amst.

Den galanten Mercurius, *enz.* 1684. (N°. 8147).

Memorie, gepres. door.... Schelton.... aan.... de.... stat. gen. [1685]. (N°. 8190).

Van 17 Mei.

Nader memorie, gepres. door... Schelton, *enz.* 1685. (N°. 8191).

Memorie, overgel. aen de... stat. gen... door.... Schelton, *enz.* 1685. (N°. 8193).

Van 14 Junij.

Memorien, gepres. aen de.... stat. gen.... door.... Skelton.... Mitsg. de memorien.... aen het coll. ter admiraliteyt tot Amst., door H. Bul, *enz.* (N°. 8194).

Memorie.... aan de.... stat. gen. door.... Skelton.... Nevens een missive van.... Amst. aen.... Skelton, *enz.* (N°. 8195).

Memorie, gepres. door.... Skelton.... aan.... de.... stat. gen. 1685. (N°. 8204).

Van 13 July.

Missive van s. kon. maj. v. Gr.-Britanje.... aan de.... stat. gen., *enz.* 1685. (N°. 8209).

Discours de s. e. mr. le Baron Jael, ambass. extraord. de Danemarck, fait a mess. les est. gen.... dans son audiance de congé, le 16 Avr. 1685. Aenspraeck, *enz.* A la Haye, chés Crisp. Hoeckwater, [1685].

Memorie van.... d'Avaux.... aan de staat. gen.... op den 27 Apr.... (N°. 8233).

Extract uyt de missive aen haer hoogh mog., door den resident Valckenier, in Regensburgh, dato 23 recepta 31 Aug. 1685. In 's Graven-h., by J. Scheltus.

Op een blad fo.

Copie de lettre de s. exc. mons. le gouverneur de Pays-Bas escrite en Anvers le 28 d'Aoust 1685, à mons. le chevalier Cramprich à la Haye. Copie van den brief, *enz.* In 's Graven-h., by J. Scheltus. 1685.

Op een blad fo.

Consideratien..... wegens syne hoogheydt.... aeng.... Dordrecht, *enz.* 1685. (N°. 8235).

Consideratien op het bericht.... aang.... Dordrecht. 1685. (N°. 8236).

Request door twee.... heeren uyt... Dordrecht, *enz.* (N°. 8237).

Ondert. door P. Berck en S. Everwijn.

Consideratien by de.... borgerm.... der stadt Dordrecht, *enz.* 1685. (N°. 8241).

Deductie van redenen... tot adstructie van de resol... der stad Amst., *enz.* (N°. 8242).

Nader deductie van.... burgerm.... der stadt Dordrecht, *enz.* (N°. 8247).

Protest van de luyden van achten der stadt Dordrecht, *enz.* 1685. (N°. 8250).

Missive, geschr. uyt Dordrecht, *enz.* (N°. 8254).

Aan Dordrecht wegens de vryheyt. (N°. 8257).

Missive van Parnas, geschr. door H. de Groot, *enz.* (N°. 8260).

Aenmerckinge op de Missive van Parnas, *enz.* 1685. (N°. 8261)

Dordtsche tuymelgeest, *enz.* 1685. (N°. 8262).

Een missive, behelsende.... consideratien over de nominatie van de... luyden van den agten binnen Dordregt, *enz.* 1685. (N°. 8263).

Circulaire brief, van de.... ridderschap.... van Holl., *enz.* 1685. (N°. 8264).

Propositie ende protest door de hn. van Amst., *enz.* (N°. 8265).

Insinuatie en protest van de.... burgerm.... der stad Amst., *enz.* 1685. (N°. 8266).

Extract, uyt de resol. van de.... vroedscap (*sic*) der stad Leyden, *enz.* (N°. 8267).

Aan de.... stat. v. Holl., *enz.* (N°. 8269).

Erentfeste, wijse, *enz.* (N°. 8270).

Nieuw-jaers-gift aen de Nederl. provintien, *enz.* 1685. (N°. 8274.)

Brief van de rabbinen... aen monsr. Jurieu, *enz.* 1686. (N°. 8362).

Het orakel der orakelen, of de nieuwste voorseggingen, *enz.* 1688. (N°. 8430).

Vgl. Afd. 2 *op* 1688: Nieuwe Bieght.

Declaratien van s. h. Wilhem (*sic*) Henrik, *enz.* 1688. (*Vgl.* N°. 8526).

Op den titel het wapen van den prins en de prinses, waarboven: »Prot. religion and liberty," en waaronder: »je maintiendray."

Hetzelfde. Na de copie. 1688. (N°. 8528).

Hetzelfde. Na de copye. 1688.

Op den titel het wapen van den prins, met omschrift: »Hony soit qui mal y pense."

Een brief, geschr. door.... Fagel, aen mr. J. Steward, *enz.* 1688. (N°. 8588).

Wederlegginge van het.... Parlamentum pacificum. 1688. (N°. 8602).

Door E. Walten.

Memorie van de Engelsche protestanten aan hare (*sic*) hoogh., *enz.* (N°. 8690).

Misschien van G. Burnet.

Ondersoek over de manier van onderwerping aan de hoochste macht, *enz.* 1688. (N°. 8694).

Extract uyt een brief, in welcke... beweert wort de wettelijckheyt der ondernem. van s. kon. hoogh., *enz.* 1688. (N°. 8696).

Memorie overg. by de.... gedel. rechteren aen... de... stat. gen., *enz.* 1688. (N°. 8715).

Vertoog.... dat d'expeditie van.... den.... prince van Oranjen in Engelant geensints op een oorlog van religie.... is aengesien, *enz.* 1689. (N°. 8849).

Laetitiae publicae in expedit. Britt.... ab Joanne Jens, *etc.* 1689. (N°. 8887).

Sententie.... gepron. tegens.... mr. J. Kievit, *enz.* 1689. (N°. 8916).

Amsterdam alleen in 't spits voor de vryheyt. [1690]. (N°. 9070).

Spiegel der waarheyd, *enz.* 1690. (N°. 9077).

Extract uyt de polit. conferentien, gehouden op Parnassus, *enz.* (N°. 9082).

Tweede extract uyt de polit. conferentien, *enz.* (N°. 9087).

Vervolg van de nieuwe tydinge uyt Parnas. [1690].

Aan het einde: »Gedr. te Hermopolis, naast de drukkery van de gloeyende priem met het Amsterd. wapen."

Legende van Amsterdam, *enz.* (N°. 9098).

Romein de Hooge voor den rechterstoel van Apollo, *enz.* 1690. (N°. 9134).

Sententie.... tegens Jan Jansz, *enz.* 1691. (N°. 9228).

Eenige noots. stucken en bewijsen, *enz.* 1691. (N°. 9230).

Criminelen eysch..... jegens Jacob Zuylen van Nievelt, *enz.* 1691. (N°. 9232).

Conclusie van antwoord in de zake van den hogen rade, *enz.* 1691. (N°. 9234).

Door mr. J. v. Zuylen van Nieveld uitgegeven.

Sententie... jegens mr. Simon van Halewyn, *enz.* 1693. (N°. 9315).

Sententie... jegens Robbert de Pille du Plessis, *enz.* 1693. (N°. 9317).

Op het gelukkig afsterven van Elisabet van Overveld, bejaarde dochter. Aan haar zuster Huibertje van Overveld. Micat inter omnes.

Gedicht. Aan het einde: »Geb. 1648, *den* 4 *Nov. Gest.* 1693 *den lesten Sept., in Rotterdam."*

Lyk klagten over de dood van den doorl. en hoog-geb. prinse Henrik Casimier..., stadh. en cap. gen. van stad Groningen, Ommelanden en Drenthe... Te Leeuw., gedr. by Karst Tjallngs (*sic*). 1696.

Gedicht, ondert. W. W. van Ranouw.

Memorie gepres. door.... Stanhope.... aan.... d'Avaux.... Mitsg. memorie van 't geene de... gedep. van... de... stat. gen... aan... d'Avaux... hebben voorgestelt. [1701].

Van 22 en 23 Maart. Vgl. B. v. p. N°. 9573 *en* 9574.

De Merwe in rou over het afsterven van... Johan de Wit, secret. der stad Dordregt... en mevr. Willemina de Wit, beyde overl. in Feb. 1701; aan mevr. Maria van Berkel..., wed. van.... Korn. de Wit, in zijn leven burgerm. der st. Dordr.... Tot Gouda, by Luc. Kloppenburgh. 1701. 8°.

Gedicht, ondert. J. V. H.

Rechtsinnige gevoelens van Europa over het... afsterven van... William de III, *enz.* 1702. (N°. 9627).

Hollands klagte en troost, *enz.* 1702. (N°. 9631).

Van A. van Essen de jonge.

De orange son verduysterd, door de ontijdige dood van... Willem de III..., beschermer des geloovs... Overl. op den 19 van lentem. 1702. Tot Utr., gedr. by Herm. Hardenberg. 1702.

Gedicht, ondert. Christiaan Bongaard.

Lijkklagt over koning Wilhem, &c, Door S. Sylvius. In 's Gravenh., gedr.. by Gill. van Limburg. 1702.

Elegia in obitum.... Vilhelmi III... regis, reip. Belgarum faed. terra marique imperatoris summi. Ultraj., ap. H. Hardenberg. 1702.

Ondert. Henr. Mascamp.

Henrici Spoor, epicedium in funere Guielmi III, invictissimi... regis, haereditarii per faed. Belgium gubernatoris &c. Ultr., ap. H. Hardenberg. 1702.

Den Brit en Batavier in rou, over het afsterven van.... Willem de III... Gest. op Kengsington, den 18 van lentem. 1792 (*sic.*) Tot Utr., gedr. by H. Hardenberg. 1702.

Gedicht, ondert. J. J. Oymans.

Aan de... stat. gen... als executeurs van den boedel van zyn kon. maj. v. Gr. Brittagne, glorieuser gedagtenisse... Gedr. voor den autheur. 1703.

Van Rutgerd Keyser, »drost van den ampte van Bredevoord". Van bl. 17—79 *volgen de documenten.*

Eenvoudige consideratien van een liefh. van Sion... in 't ligt gebragt tot ontroeringe des gemoets van mr. Adolf Westerwijk, opstelder... van de zoogenaamde Goeze wederlegginge, van zekere remarques,

door de hn. van Zierk-zee doen drukken, jegens het Zeeusche placc. van amnestie en andere stucken... daer by... gevougt. 1703.(?)

Zonder afzond. titel.

Kort verhaal van 't geene op den 7 Aug.... 1705, als ook eenigen tijd van te vooren, de magistraat der stad Nymegen concernerende, is voorgevallen. [1705].

Zonder afzond. titel. Aan het einde: Tot Nym., by Abr. van Wesel.

Eenvoudige neutrale remarques op het zoo geintituleerde geschrift, van wat oud en wat nieuws, ofte zedig ondersoek van het huyshouden der oude en nieuwe regeringe in Zeelandt. Gedr. voor de vredeliev. borgeren tot Middelburg. 1708.

De stadhouderlycke met de nonstadhouderlycke regeringe vergeleken, door een liefh. van ware vryheyt en justitie. Gedr. voor den autheur. 1709.

Laetitia publica ob Groningam obsidione liberatam, ante annos quinquaginta. Gron., ex off. Joh. à Velsen. 1722.

In plano. Lat. gedicht van A. M. Isinck.

Placcaat van een hondertsten en tweehond. penning respective, te betaalen in twee termynen... de eene helft voor den eersten Juny... en de wederhelft voor den eersten Aug... Gearr. den 24 Maart 1729. In 's Gravenh., by Paul. en Is. Scheltus. 1729. Met priv.

Het formulier van den algem. joodschen ban, gedaan den 19 Febr. 1734 tegen Samson Salomons. t' Amst., gedr. by Rein. van Ditmer. [1734].

De stat. v. Holl. ende Westvriesl. doen te weeten, *enz.* t' Amst. by Gerred de Broen. [1738].

In plano. Octroy verleend aan Jan van den Dam tot het maken van „planetariums volgens het systema van Copernicus."

Geesel voor de muitelingen. Gedr. voor den uitg. in 1748. En te bekomen... te Gron. by Barlinkhof en Febens, *enz.*

Gedicht, get. N. B.

Breydel voor de heerschende muytzucht. Te bekomen... te Gron. by Barlinkhof, *enz.* [1748].

Gedicht, get. Irenophilus.

Het karakter van... Jan de Wit en zyne factie, beschr. door den graaf d'Estrades, om te dienen tot ophelderinge der vaderl. historie

voor de jaaren 1663—1672. In 's Gravenh., by Piet. v. Os. 1757. 8°.

Vgl. voor dit en de volgende geschr. betreffende J. de Wit: De Navorscher, Dl. VIII, bl. 189, 311, *IX*, 285, *v.*

Het egt en waar karakter van... Johan de Witt, getrokken uit de brieven van... d'Estrades en andere schriften; en overgesteld tegen het valsch en wanschaapen karakter, onlangs in 't licht gegeven. Te Amst., by Is Tirion. 1757. 8°.

Aan de geschonden gedagtenisse van Joan de Witt, eertyds voorstander en slagtoffer der Batavische vryheid. 8°.

Gedicht, ondert. »Volgens het latyn van Philalethes Batavus."

Ad manes violatos Jani Wittii, libertatis Batavae vindicis quondam ac victimae. Aen de gehoonde schim, *enz.* Nieuwe en verbeeterde druk. 8°.

Colloquium de scriptis et scriptoribus, memoriam Jani Wittii, magni ordinum Hollandiae quondam consiliari, et in ea acerba patriae vulnera hodie intempestive refricantibus. Lugd. Bat. 1757. 8°.

De vertaling volgt.

Samenspraak over de schriften en schryvers, door welken de gedachtenisse van... Joan de Witt, voormaals raadp..., en teffens met dezelve het geheugen der bittere rampen van het vaderland, thans zeer ontydig, weder opgehaald en vernieuwd word. Vert. uit het lat. Gedr. te Leiden. 1757. 8°.

Vindiciae Philalethae Batavi, per discipulum ejus Pamphilum Cratinidem. Hag. com. 8°.

Latijnsch gedicht.

De colloquio Amstelaedamensi. 8°.

Een twaalfreg. gedicht, waaronder: Hag. com., ap. Matth. Gaillard.

Philalethae Batavo, manium Wittianorum vindici. Aan Philal. Bat., wreeker van de schimmen der de Witten. Het lat. van Aristocraticus Belga gevolgd. 1757. 8°.

De vertaler noemt zich: Anser Capitolinus.

Philalethae Batavo, manium Wittianorum vindici; nec non epigrammatis Hagiensis de colloquio Amstelaed. antithesis, secundum Orbilium Latinum data. Eleutheropoli, sumpt. publicis. Aan Phil. Bat., *enz.* Te Vrystad... 1757. 8°.

Zeedige beproeving van de voorgestelde karakters van... Johan de Wit, in twee tractaten genoemd: Het karakter van.... J. de Wit.... en Het egt en waar karakter.... In 's Gravenh., by P. v. Os. 1757. 8°.

Lofbazuyn, gevlogten om het hoofd van den.... doorluchtigen samensteldер van het nooit volprezen boek, met regt genaamd: Zedige beproeving... 8°.

Gedicht, ondert. »Marten van Roshem, ridder, poëta lauratus."'

Voorloper van een volgend onpartydig onderzoek der zogenaamd

Zedige beproeving van de onlangs in den Haag en te Amsteldam uitgeg. caracters des hn. Joan de Witt; dienende dit geschrift.... om den beproever zyn masker... te doen ontvallen en hem.... ten toon te stellen. Gedr. voor den uitgever. 1757. 8°.

Het waare karakter van... de Witt en der Loevesteinse-factie, ontworpen uit onwraakbaare bewyzen, ter zuiveringe der vaderl. historie door d' hr. la Fargue. In 's Gravenh., by M. Gaillard. 1757. 8°.

De zugt van... Johan de Witt tot zyn vaderland en deszelfs vryheid, ter gelegenheid van twee boekjes over 's mans karakter in 't licht gezonden, uit zyne daaden naagespoort. Te Leyden, ter druk. van El. Luzac Jun. 1757. 8°.

De schim van J. v. Oldenbarneveld aan Philalethes Batavus, verdediger der rampzalige gedagtenisse van Joan de Witt, gewaand voorstander... der Batav. vryheid. Door C. C. Boëtius. 8°.

Gedicht. Achteraan: Te Leeuw. by Wigeri ens.

Een voorstander van J. v. Oldenbarneveld aan C. C. Boëtius. 8°.

Gedicht, ondert. Sincerus Batavus.

Vrymoedige aanmerkingen over de Zedige beproeving... gerigt aan den schryver dier beproevinge door den schryver van Het egt en waar karakter. Waar agter, in een aanhangsel... De zugt van J. de Witt.... getoetst wordt. Te Amst., by Is. Tirion. 1757. 8°.

Gepast antwoord op de Vrymoedige aanmerkingen.... aan den schryver dier aanmerkingen, door den schryver van de Zeedige beproeving. Nevens eenige vrymoedige bedenkingen over geschriften voor en tegen uitgekomen. Utr., by G. F. en Abr. v. Paddenburg. 1757. 8°.

Brief gericht aan den onderzoeker van De zugt van.... J. de Witt... In 's Gravenh., by Ottho van Thol. 1757. 8°.

Twede brief aan mevrouw, waarin het waare karakter van de Witt, benevens dat van Oldenbarneveld met... preuven nader opgehelderd en de zugtschryver stiptelyk onderzogt word. Door d' hr la Fargue. In 's Gravenh., by M. Gaillard. 1757. 8°.

Het pascha, of de tegenwoordige kristenen van de graven der voorige stadhouderen en gemartelde groten dezes lands te rug geroepen, tot de beschouwing der grafplaatse en verryzenis van 's waerelds heiland. 8°.

Gedicht, ondert. » Rolligionis ergo." Achteraan: Te Amst., by Ch. Doorewaart.

Philomusi Onomastigis elegia ad Mopsum poëtastrum laureatum, carminificem semilatino barbarum, auctorem puerilis neniae, quam inscripsit: ad manes Wittii, &c. &c. &c. curante Censorio Pasquino, qui & notas passim suas adjecit. Glaucopoli, ex off. fratrum Satyricorum. 1757. 8°.

Sententie van het publyk, in het thans zweevende verschil, over het

karakter van... Johan de Witt. Te Dordr., by Jan Christiaanszn, in de schim van Tichelaar op krukken. 1757. 8°.

Het laeste olysel, voor de zo-genaamde egte, waare, valse en wanschapene karakters van... Johan de Wit, met alle zyne geestelooze, zieltoogende, uitgemergelde en ontzenuwde factien. Voorgesteld in onlaakbare gevoelens, ter ophelderinge van 's menschen... verstand. Door een opregt vaderlander. In 's Gravenh., by H. Bakhuyzen. 1757. 8°.

De pace reipublicae et unione servanda paraenesis ad Belgas. Traj. ad Rh., ap. Henr. Spruit. 8°.

Geessel der hedendaagse paskwillanten. Blyspel door het kunstgenootschap: Feras, quae tua culpa pateris. Gedr. voor 't kunstgen. 1757. 8°.

Met »Opdracht aan de geweckte broederschap van St. Vos aan de Maas," en »Bericht aan den schryver van de stelsel tot vrye handopening verdedigt."

Brief van Phileleutherus Glaucomactix aan den geprivilegieerden haagschen karakter-drukker Pieter van Os. Oud-Batenburg, bij Claudius Civilus. 1757. 8°.

De witten-oorlog, zynde een getrouw verhaal van 't geene een Amsterdams heer onlangs op zyn Haagse reize nopens het karakter van... de Witt, aldaar is weedervaaren. In 's Gravenh., by M. F. L. Varon en H. Bakhuyzen. 1757. 8°.

Het edel wit van... Johan de Wit..., vertoond in een' brief van een' Amsteldammer aan den sehryver van den Witten oorlog. Mitsg. het praalbeeld ter gedagtenisse van den... raadpens. opgerigt. Te Amst., gedr. by Jak. v. Hoogstraten. 1757. 8°.

Vrye gevoelens vervat in een zaaklyk antwoord van den schryver van den Witten oorlog aan den schryver van het Edel wit... Met een gedenk-zuyl, opgeregt ter onsterflyke nagedachtenisse voor... Willem de II... In 's Gravenh., by H. Backhuyzen. 1757. 8°.

De Gedenk-suyl op rijm.

Het oordeel over... Johan de Witt, zo als het in het werkje, gen. De Zugt van... J. de Witt... vervat is, tegen het onderzoek van dit werkje, als een aanhangsel gevoegt agter de Vrymoedige aanmerkingen.... bekragtigd... beweezen, en den schryver van 't onderzoek voorgelegt. Te Leyden, ter drukk. van El. Luzac Jun. 1757. 8°.

Marten van Roshems tweede lof-bazuyn, gevlogten om het hoofd der... hn. C. L., schryver van het Gepaste antwoord, en A. v. K., schryver van de Zugt van en het Oordeel over... J. de Witt. Met aantek. van verscheiden geleerden opgehelderd en bevestigd. 1757. 8°.

Gedicht.

Het karakter der Loevesteinsche factie, nagespoort uit de negotiatien van den graaf d'Avaux; om te dienen tot ophelderinge der vaderl. historie voor... 1679—1688, ter bevestiging van het karakter van... Jan de Wit en zyne factie, beschr. door den graaf

d'Estrades, voor... 1663—1672. Met eenige daartoe betrekkelyke schriften. In 's Gravenh., by P. v. Os. 1757. 8°.

Brief van vindex patriae, aen het vryheid-minnend publyk, gehoond door Phileleutherus Glaucomastix..., pasquil-schryver, honende groot en klein in zyne schotschriften... Sententie van het publyk en Brief aan P. v. Os, stoutelyk in twijffel.... trekkende de wettige authoriteit der... stadhouders... eertyts verdeedigt door mr. H. de Groot... aantonende de ware gronden... van Neêrlands... vryheid. T' Utr., by G. T. en A. v. Paddenburg. 1757. 8°.

De triumf van... de Witt en der Hollanderen over hunne snoode lasteraaren, de vreemde ruiters van heers- en baatzugt. Met het mandement van Apollo, ter uitterste beschaaming der eerrooveren. Door d'hr. la Fargue. In 's Hage, by M. Gaillard. 1757. 8°.

Epicrisis of oordeel der onzydigheid en vaderlandminnende eendracht over de veelvuldige twist-schriften en schryveren zoo voor als tegen... Jan de Wit. Is te bekomen te Amst., by Tongerlo, *enz.* [1757].

Gedicht.

De vaderlandsche vryheid; lierzang door Christianus Batavus.

Aan het einde: Te Leyden, by Piet. v. d. Eyk. 1769.

De vryë drukpers aan Christ. Batavus, zijnen wedergalmer, en C. L. [1769].

Gedicht, get. »Haec religionis ergo.« Achteraan: zyn te bekomen te Rott., by Bellaert, ens.

Liberius Prudens aen Chr. Batavus.

Gedicht, get. »Utilitatis ergo.« Achteraan: In 's Gravenh., by de wed. O. van Thol en Zn. 1769.

Christ. Batavus aan Lib. Prudens.

Gedicht, get. »Veritatis amore.« Achteraan: Te Leyd., by P. v. d. Eyk en Dan. Vygh. 1769.

SUPPLEMENT.

Sendbrief (*sic*) in forme van supplicatie aen de con. maj. van Spaengien, *enz.* 1574. (*Vgl.* N°. 129).

Heilsame en onpartijdige raat aan alle d'inwoonders van Nederlandt, die onder de heerschappy van den kon. van Spanien zyn. Gestelt door een onpartijdig persoon in de franse sprake en nu in de nederl. overgeset. CIↃ IↃ XLIV (*sic*) 1574 (?)

T'samensprekinghe vant recht der coninghen.... Door G. Buchananum, ende verd. door Ell. de Veer, *enz.* [1610]. (N°. 897).

Ell. de Veer was openbaar notaris bij den hove van Holland, en pensionaris van Amsterdam.

Christ. vermaen brief aen de.... gheref. ghem. binnen.... Utrecht. 1611. (N°. 914).

Krachteloose donder van den helschen hondt,
Tegen de naecte waerheyt en t' eendrachtich verbondt.
Waerin vertoont wort al het principaelste dat in tsestich jaren herwaerts ghepasseert is in desen.... staet, ende wat... te verwachten staet in Duytschl., Vranckr., Hispan., Ital., Savoyen, Hong., Bohem., Moscov., jae in Oost ende West-Ind. selfs; maer wat Enghel., Denem. ende t' vereen. Nederl. aengaet, die houden een oogh in 't seyl. Gedr. int jaer o. H. [1617?].

Met uitslaande, zinnebeeldige prent.

Verclaringhe van de justitia, *enz.* 1618. (N°. 1563).

Het titelblad ontbreekt.

Een arge verward Miaensche ende quaet gespin der Jesu-wijt,
Als een rechte afbeeldinghe op den tegenwoordighen tijt.

Gedicht, in twee kolommen op een blad 4°, ondert. G. H. Breugel.

Afbeeldinge van den ouden ende nieuwen-tijt, waer met Orpheus wandelt, spreekt, singt ende speelt. Oft een corte tragedie van Neder-lant, inhoudende den ouden en teghenw. staet, met een nieu tractaet van Aken ende haer gebueren, met den lof der geun. steden, elck int particulier.
Verciert met figuren voor die vrienden aen desen kant
Sonder arch-meenich van twist tegen 't vereenigt-lant
[1619?].

Met titelprent, Orpheus onder de dieren voorstellende. Op de laatste bladz. »*Seeckere prophetien*" *voor de jaren* 1620—1630.

Der... stat. gen... uytschrijvinghe van... den... bededach, *enz.* [1619]. (N°. 1616).

Sententie uyt-ghespr... over J. v. Oldenbarnevelt, *enz.* 1619. (N°. 1621).

Namen van die ghecom. rechteren der... staten, die over de sententien van J. v. Olden Barnevelt, G. v. Ledenberch, R. Hogerbeets ende H. de Groot geseten hebben.

Een 4° blaadje.

Brieff van conspiratie, gevonden tot Rijswijck, *enz.* [1623]. (N°. 2000)

Religion et privileges ou demonstration, que la guerre a esté commencée, continuée, et maintenue par les prov. unies, conjointement pour la manutention de la religion et des privileges. Avec permission de ms les bourgemaistres de... Middelbourgh. A. Midd. pour J. v. d. Vivere. 1631.

De opdragt aan de stat. is get. Jeremie de Pours.

Boeren-praetje van Keesje maet ende broer Jochem, Pieter Quijl en matroos met Jaep Slof. Gedr. door 't versoeck van eenighe liefhebbers. [1646].

Vgl. voor dit en het volgende B. v. p. N°. 3082—3091.

Telephi citiparium abdita scelera Musii ab umbra in solem deducens. Turpia lucra fuge, nam sunt aequabia Damius. [1646].

In het nederd. De schrijver rigt sich tot de stat. gen. en den prins.

Noot-wendig bericht op sekere boeckskens, *enz.* 1647. (N°. 3230).

Van den adv. Criecks.

Noodige verantwoordingh voor de... bancken van leeninghe.... Door J. Kriex, *enz.* 1658. (N°. 4654).

Res judicanda... van de bancken van leeninghe, *enz.* 1658. (N°. 4655).

Droevige traanen, uyt-gestort op het schielijck af-sterven van.... Conradus Nagge, student der... theol. in... Leyden, alwaer hy... den 6 Dec... na het eeuwige Canaan verhuyst is... Tot Utr., by Henr. Versteegh. 1660.

Twee gedichten van E. a Bourwal en M. Veris, theol. student.

A. Moonens verbastert Nederlant, of klaghte over de verdorve zeden van onze vaderlant. t' Utr., by H. Versteeg. 1665.

Op rijm.

Vrede en vrijheid. [1667].

Moses op den throon ofte polityck oppergezag: aan de... schout, burgerm., schepen. ende raden der stad Rotterdam. Tot Rott., ter drukk. van de wed. v. M. Wagens. 1668.

Gedicht, ondert. H. Sluyter.

REGISTER VAN PERSONEN

WIER GESCHRIFTEN IN DEZE VERZAMELING VOORKOMEN.

REGISTER VAN STUKKEN

BELANGRIJK VOOR DE KERKELIJKE GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND [1]).

1541. N°. 15.
1545. N°. 21.
1550. N°. 28—30.
1557. N°. 43.
1563. N°. 54.
1566. N°. 68, 69.
1567. N°. 71.
1568. De artijck. der inquisitie. N°. 80.
1571. N°. 118.
1572. N°. 124.
1578. N°. 176, 177.
1579. De religions-vrede.
1580. N°. 224, 225.
1581. N°. 234, 239.
1582. N°. 252, 253.
1583. N°. 268, 269.
1584. N°. 282.
1587. Resol. v. d. staet. v. Holl. Vertooch by den dienaers.
1594. Placc. v. d. vergad.
1596. N°. 388, 389.
1598. N°. 404, 418. Copye.
1599. N°. 440.
1600. N°. 464.
1603. N°. 517.
1609. N°. 781, 825—827.
1610. N°. 902.
1611. Christ. vermaen brief.[suppl.]
1612. Placc. waer naer de Jesuijten.
1616. Vertooch. Beschryvinghe.
1617. N°. 1345.
1622. N°. 1959.
1623. Waer. geschiedenis,
1628. Keure ende ordonn.
1630. Cort extract. N°. 2429—2436.
1633. Aenm. v. religie. N°. 2523.
1634. Verklaringhe.
1636. N°. 2571.
1637. N°. 2616.
1638. N°. 2643, 2644.
1639. N°. 2681 —2683.
1640. N°. 2709, 2711—2713.
1641. N°. 2763, 2764.
1644. N°. 2949—2955.
1645. N°. 3008.
1646. N°. 3098.
1647. N°. 3134, 3135, 3235.
1648. N°. 3364.
1649. Brief van v. Marnix. N°. 3540, N°. 3542—3545.
1652. Consid. op een. resol. N°. 4119—4122.
1653. N°. 4248.
1654. Resol-acten.
1655. Vertoogh. Copye. N°. 4456—4461.
1656. N°. 4501, 4502.
1658. Nood. verantw. 'Res judic. [suppl.] N°. 4656, 4659.

---

1) Hier zijn bijgevoegd de nummers van stukken die in MULLERS *Bibl. van pamfl.* voorkomen, doch in onze verzameling niet aanwezig waren. De stukken die in *Stuk* I en II van dezen Catalogus worden vermeld zijn hier natuurlijk niet aangeduid.

1660. N°. 4860, 4866—4868, 4891, 4892.
1661. N°. 4942, 4943.
1662. N°. 5013—5015, 5021, 5022.
1663. Rescriptie v. d. ged. stat. Miss. v. d. stat. Acte v. author. Brief. Antwoort-brief. N°. 5058—5060, 5062—5065, 5067, 5070—5076, 5096.
1664. N°. 5170, 5208.
1665. N°. 5331, 5333, 5335.
1666. N°. 5498.
1667. N°. 5593.
1668. N°. 5668, 5686.
1669. N°. 5721.
1672. N°. 6501.
1673. N°. 6575, 7024.
1674. N°. 7230, 7236—7238, 7244.
1675. N°. 7390—7394, 7397.
1676. Extract. N°. 7526.
1677. N°. 7592.
1679. N°. 7727, 7728, 7730.
1682. N°. 7815—7817.
1683. Dansmeester. N°. 7850.
1684. N°. 8153.
1685. N°. 8272, 8276—8278.
1686. N°. 8287.
1688. Memorie v. d. Eng. prot.
1689. N°. 8922, 8924—8929.
1690. N°. 9153—9155.
1691. N°. 9246—4249.
1695. N°. 9449.
1696. N°. 9467—9469.
1700. N°. 9556.

STUKKEN

BETREFFENDE DE

GESCHIEDENIS VAN ANDERE LANDEN.

1595—1602.

'tVonnis van den hove vant parlement tegens Jan Chastel, scholier, studerende int collegi van den Jesuiten, om de vadermoort by hem gheattenteert op de persoon des conincx van Vranckrijck. Wt het franchoys, gedr. te Parijs, in nederl. overgheset. In 's Graven-h. by Aelb. Heyndricksz. 1595. Met priv. 8°.

Plaidoye sur lequel a este donne contre les Jesuites l'arrest du 16 Oct. 1597, inseré à la fin d'iceluy. Imprimé à Paris par Mamert Patisson, et a la Haye, *chez. A. Henry*. 1597.

Arrest de la cour de parlement du 18 Aoust. 1598, contre le sieur de Tournon, contenant aussi defenses à toutes personnes d'envoyer escholiers aux colleges des Jesuites, en quelques lieux et endroicts qu'ils soyent, pour y estre instruits. A Paris par M. Patission. 1598. *Avec priv.*

Blaffert tot opweckinge aller princen van Europa, bysonder van hooch ende neder Duytschlandt, *enz.* 1599. (N°. 432).

De executie van Robert, grave van Essex, in den tower oft casteel van London, met zijne protestatien, ghebeden, belijdenissen, *ens.*, ghed. den 25en Febr., stilo Angliae, 1601. 1601. 8°.

Arrest van den hove vant parlement teghens den heere ende hertoge van Biron, pair ende marichal van Vranckrijc, ende gouverneur van Bourgoignen, den 29 July 1602. Midtsg. eenen brief van den

koningh, ghesonden aen den heere du Vicq, gouverneur van Calis. Middelbourg by Symon Moulert. 1602. 8°.

Apologie.... van den grave van Essex, teghen de ghene die hem jaloerselick.... schelden, *enz.* 1603. (N°. 512).

Verclaringhe ghedaen by den raedt.... van Engelant, op de successie van... Jacobus, *enz.* 1603. (N°. 514).

Vertooch.... der.... Catholiken aen de con. maj.... in Enghelandt, *enz.* 1603. (N°. 520).

Een en twintich artyckelen.... overghegh. door de.... kooplieden van Enghelandt, *enz.* 1604. (N°. 534).

Copie van XXV artijck. voorghegeven van den christ. koninck van Engelant, tracterende van eene gemeene ghenerale vreede, over die gheun. XVII landen, om met de konincl. mayest. van Spaengien ende syne hoocheydt vreetsamentlicken te handelen, onder burchtochten ende versekertheyt van den keyser, keur ende vorsten des rijcx, den kon. van Enghel. ende den kon. van Denem. A°. 1604.

Articulen van het contract.... ghemaeckt tusschen Jacobus I.... ende Philips III, *enz.* (N°. 536).

Edictum regium, quo injungitur omnibus Jesuitis, seminariis et sacrificulis aliis, ut excedant regnis Angliae, Scotiae et Hiberniae, ante diem 19 Martii, a[i]. 1604. Francof. typ. Wolfg. Richteri. 1604.
Het edict is van 22 Febr.

Placcaet des conincx van Enghelandt, nopende het bannissement der Jesuyten, priesters ende alle pausche gheestelijcke persoonen, uyt het coninckrijcke van Enghelandt. Overgh. wt den engh. in onse nederl. tale. Nae de copye, ghedr. tot Londen by R. Barker. 1604.

Propositie by zijne conincl. maj. van Engel., Schodtl., Vranckr. ende Yrel., beschermer des gheloofs, ghedaen in syn hooch parlement, aen de edelen van zyn... coninckr., soo geestel. als wereltl., midtsg. aen andere syne onderdanen ende inghesetenen, op maendage.... 28 Maerte 1604, n. s., zijnde .. het eerste parliam. van syne mayest. regeringe. Overgh. by R. Schilders. Middelb. by R. Schilders. 1604. 8°.

Kort verhael.... van den.... tyrannije, deur de Jesuiten aenghestift.... in.... Paderborn, *enz.* 1605. (N°. 542).

Histor. verhael van den oproer.... binnen Marburch, *enz.* 1606. (N°. 556).

Antwoorde op sekere.... schriften, *enz.* (N°. 562).
Vgl. B. v. p. N°. 561 *en het volgende.*

Antwoord op sekere schandaleuse oft ergerlicke pampieren, gestroyt in verscheyden plaetsen, onder den schijn van een cathol. vermaninghe, gedaen by den grave van Salisbury,... Getrouwelick overg. uyt het eng. Middelb. by R. Schilders. 1606.

Proclamatie.... by den hartoch van Venetien, *enz.* 1606. (N°. 573).

Trouhert. waerschouwinghe aen alle christ. potentaten, *enz.* 1608. (N°. 694).

Gener. verman. aen den Switseren, *enz.* 1608. (N°. 695).

De president ende raedtslieden van de eerts-hertoghen, *enz.* 1610. (N°. 834).

Vertooch aen myne heeren vant hof van parlemente, *enz.* 1610. (N°. 840).

Opene brieven, gegeven tot Parys den 22 May, *enz.* 1610.
Vgl. B. v. p. N°. 844.

Beklaeghlijc verhael over den dootslach, ghedaen aen den persoone van seer gheluckigher memorien, Henr. de 4 kon. van Vrancr. ende van Navarre. Overgh. wt het frans. tale, na de copie ghedr. tot Parijs. Tot Rott. by Jan van Ghelen.
Met portr. des konings op den titel.

Copie van het decreet of besluyt van de Sorbonne van Parys, tot condemnatie.... van die goddeloose.... opinie nopende het vermoorden der princen, die generalick van de Jesuiten wordt staende ghehouden ende.... noch onlanghs van Joann. Mariana.... Mitsg. het arrest van het parlam. tot bevestinghe van dat decreet ende de condemnatie van... Marians boeck...; in nederl. ghetransl., naer de copie, ghedr. tot London by R. B. 1610, ende nu by Dirck Pietersz.

Copije, in substantie... vande arreste... gegh. in 't parlem. van Parijs... teghens den Jesuwiten, *enz.* 1612. (N°. 992).

Waer. verhael van de ceremonien, gheschiet in Enghel. in 't installeren van... den cheurf. Paltz in de... ordre van den cousebant, *enz.* 1613. (N°. 1062).

Vertoogh der princen... aen de koninginne regente van Vranckr., *ens*, 1614. (N°. 1099).

Brief houdende antwoorde van de coninginne, *ens*. 1614. (N°. 1101).

Antwoordt van de koninghinne van Vranckr. op het vertooch der princen van den bloede. Resp. de la reigne de France sur le remonstr. de princes du sang. Ghedr. 1614.

Remonstrantien.... gepresent. aen den.... kon. van Vrancr., *ens*. 1615. (N°. 1122).

Verclar. ende protest. van.... den prince van Condé, *ens*. 1615. (N°. 1126).

Articulen van den vrede, getroffen tusschen den catholicken coning ende den doorl. hertoge van Savoyen, op den 21 Junij MDCXV, ghetrouw. getransl. uytet Ital. exempl., ghedr. tot Genua door Joseph Pavoni. t' Amst. by Corn. Lodewijcksz. van der Plasse. 1615.

Eenvoudich ende ernstich bericht hoe sich een yeghelyck christen in desen tyden, maer voornam. d'onderdanen tegen hare overicheden, die van veranderinge.... der religie.... beschuldicht worden, houden zullen; in ses t'samensprekinghen vervaet door een liefh. van vrede...., eerst ghedr. tot Berlijn.... daer nae tot Ambergh overg. uyt het hoochd. Hier is noch by ghev. een placc. van den churf. tot Brandenb., *ens*. t' Utr. by my Jan Amelissz. 1615.
Vgl. B. v. p. N°. 1104.

Cort verhael van het... vergiftighen van sir Thomas Overberry, *ens*. 1616. (N°. 1164).

Publication dela paix soubs le bon plaisir du roy, et de monseign. le prince de Condé, premier prince du sang et premier pair de France. Publiée en la ville de Loudun, le quatriesme jour de May, mil six cens seize. Impr. a Delf par Jean André.... pour... Gregoire. 1616.
Vgl. B. v. p. N°. 1170.

Den beschermer der princen van Vrancrijck, toegeschr: de koninginne van Vranckr.

d' Ordre voorgeschr. van de ceremonien ghedaen.... tot Sint Jan de Luz, in 't verwisselen der infante van Vranckr. ende Spangien, mette oratien ghedaen door d' ambassadeurs van d' een en d' ander zijde; met.... datter ghepasseert is in.... Bordeux ter aencomste van de infante van Spang., den 20 Nov. 1615. Overgh. uyt den franc. in onse nederl. tale. t' Amst. voor Jan Jansz. 1616.

Verklaringhe ende betuyghinghe.... teghens de tzamensweeringhe.... van den mareschal d'Ancre, *enz.* 1617. (N°. 1229).

Het openbare van de vaste resolutie die mijnh. de princen genomen hebben tegen alle de gheene die de welvaert, godtvruchticheyt ende justitie van de croone van Vranckrijck teghen zijn. Manifeste de messieurs les princes. A°. 1617.
In het nederd. en fransch.

Cort begryp vande.... nootsakelyckheydt van eene gener. vergader. der geref. kerken in.... Rochelle, *enz.* 1617. (N°. 1230).

Cort ende waer. verhael van t' gheene.... den marquis d' Ancre.... is weder-varen, *enz.* 1617. (N°. 1231).

Lettre du roij envoyee au parlement de Rouen. A Amst. a la copie, imprimée à Rouen chez David Geuffroy.
Gedat. 24 *Apr.* 1617.

Brief van den coninck ghesonden aen het parlement van Rouaen, getransl. uyt den franc. in onse nederd. tale. t' Amst. voor Jac. Pietersz. Wachter. 1617.

Cort bericht ende wederlegginge der beswaernissen.... dewelcke den evangel. stenden, *enz.* 1618. (N°. 1348).

Edict ofte placcaet van de stenden des marquisats van Moravien, *enz.* 1619. (N°. 1578).

Des duyvels alarm-slagh, *enz.* 1619. (N°. 1579).

Copye vanden brieff des princ. van Transylvanien, *enz.* 1619. (N°. 1580).

Antwoordt op den brieff van den princ., *enz.* 1619. (N°. 1581).

Boheemsche victorien, *enz.* 1619. (N°. 1583).

Corte ende waracht. beschrijvinge van de crooninge des con. van van Bohemen, *enz.* 1619. (N°. 1585).

Publiicque uytschriivinghe van ons Frederick, *enz.* 1619. (N°. 1586).

Over-Rhetische ofte Grysonsche acten, *enz.* 1619. (N°. 1589).

Actes et procedures des Grisons de l'année MDCXVIII, par lesquels sont clairement.... racontés les justes.... raisons de l'assemblée du commun peuple, avec la réele procedure de la justice criminelle de Thusis, assemblé en la Rethie superieure, contre aucuns perfides, leurs inhabitans, en vertu du pouvoir à eux donné sur ce subject. Ensemble ce qui c'est passé és dits proces. Le tout mis en lumiere par mess. les chefs.... dela.... Rethie.... Traduit.... en franc. A. la Haye par A. Meuris 1619.

De redenen die de stat. van Bohemen beweecht hebben den erts-hert. Ferdinandus te verworpen, *enz.* ende haer gedrongen hebben eenen nieuwen coninck te kiesen. Als oock de propositie gedaen in d'eerste

voorstellinghe om te kiesen den keurvorst. paltsgraef tot con. van Bohemen, door de stat. van dat conincrijcke, in hare publycke vergader. op den 16en Aug.... Overg. uyt de france copie. Tot Dordr. by Nicl. Vincentz. 1619.

Des fursten-daghs resolutie, soo deselve van den hn. fursten ende stenden in Over ende Neder-Slesien, de Augsburchsche confessie toeghedaen sijnde, by een alghemeene ghehoudene vergaderinghe, op den eersten dach.... Octobris, tot Breslau, gheresolveert.... is. In den jare M.DC.XIX. Eerst in hoochd. ghedr. tot Prage, by Dan. Carl van Carlsberch. Ende nu in 's Graven-h. by A. Meuris. 1619.

Sententie des seer excellenten raets van Pregadi binnen Venegien, jeghens Antonio Donato, soone van wijlen sr. Nicolo. Ghedr. tot Venegien by Anthon. Pinelli.... Ende nu ghetrouw. overgh. In 's Graven-h. by Hill. Jacobssz. 1619.

Raisons & considerations par lesquelles les trois comunes lighes, dela haute & anciene Retie, ont esté esmues, de ne plus permettre la residence des ambassadeurs d'aucuns princes et signeurs estrangers en leurs terres et luris (sic) dictions. Trad. dela langue alem. & ital. en franc. A. la Haye chez A. Meuris. 1620.

Oorsaecken ende motiven, *enz.* 1620. (N°. 1703)
Vertaling van het voorgaande.

Het manifest oft oorsaecken van t' ghene lestmael bestaen is van de Valtellinoisen, teghen d' overtollighe handelinghe ende wreede tyrannije van de Grisons ende omligghende ketters teghen hen. Overgh. wt de ital. sprake in onse nederl. tale. Ghedr. 1620.
Achteraan in 't lat. de „artyck. des verbondts tusschen den bisschop van Chur ende de communiteyten van de dry liguen."

Redenen waerom de inwoonders van Valtellina hebben de wapenen aengenomen teghen die calvinische Grisons, ende cort relaes van den voort-ghanck des orloghe aldaer. Ghedr. 1620.

Grisonsche historie des jaers 1620, waerinne claerlijcken.... verhaelt worden de rechtv. ende noodt-dwinghende oorsaken ende... redenen, die de inwoonders van Valtellina hebben bedwonghen die waepenen aen te nemen teghen die calvinische Grisons ende den voortganck der waepenen aldaer; ghetrocken wt twee ital. boecxkens tot Pavien ende Genua ghedr., ende.... overgh. tot.... onderrechtinghe.... teghen alle calomnien.... Ghedr. 1620.

Voordraginghe hoe de r. keys. majesteyt, *enz.* 1620. (N°. 1707).

Propositie, ghed. by de gesanten van de.... tot Nurenberg vergadert gewesene ceurfursten, *enz.* 1620. (N°. 1708).

Post-ruyter aen de pausel. heylicheyt.... Paulum V, *enz.* 1620. (N°. 1710).

Verre-kijcker. Ofte.... instructie.... aen Fredericus V, *enz.* 1620. (N°. 1711).

Klaer vertoogh van de onwettighe successie des keysers Ferdinandi II, *enz.* 1620. (N°. 1716).

Artyckelen van het eeuwich verbondt.... tusschen Frederick.... met Gabriel, *enz.* 1620. (N°. 1720).

Articulen die op den.... lant-dach, in presentie van.... Frederick.... besloten zyn, *enz.* 1620. (N°. 1722).

Copyen van eenighe brieven, van.... Gabriel.... aen... Frederich, *enz.* 1620. (N°. 1729).

Den eygen sin ende meyninghe van de oorlogen in Europa, tot bevestinge des overheyts van coninghen ende princen, door Heereman Chunradus, baender-heer tot Fridenborgh.... overgh. in onse nederl. tale. Ghedr. 1620.

Alder onderdanichste versoeck ende supplicatie van eenighe Neder-Oostenrijckxsche landtstenden aen de keyserl. majesteyt, daer uyt men... bemercken can het grouwelick... tyranniseren des keyserl. crijchsvolcks, ende bysonder van de Cosacken ende Walen. In 's Graven-h. by A. Meuris. 1620.

Supplicatie der Neder-Oostenrijcksche lantstenden aen sijne keys. majest. over het... tyranniseren des keys. krijchsvolck, insonderheyt de Cosacken ende Waloenen, teghen syne keys. majest. eyghen onderdanen... Ghedr. nae 't hoochd. exempl. 1620.

Als het voorgaande. Andere vertaling.

Advis sur les affaires presentes d'Allemagne et de Boeme. A la Haye chez A. Meuris. 1620.

Extrait des causes: I de l'abdication du roy Ferdinand.... II de l'election du roy Frideric.... Faites d'un commun accord par les estats de la couronne de Boheme, et des pays et provinces incorporées à ycelle. A. la Haye chez A. Meuris. 1620.

Met voorr.

Rhaetiae, dat is: 't lant vande Grisons ende Veltolijn, *enz.* 1621. (N°. 1797).

Zonder landkaart.

Voltolynsche tyrannye, *enz.* 1621. (N°. 1798).

Copiae de la lettre du roy de la Grande Brittaigne, a monsieur mon cousin le marquis Joachim Ernest, de Brandebourgh et d' Anspach. A. Leyde chez Nic. Geelkercke. 1621.

Gelijk aan het volgende, doch hier volgt de nederd. overzetting.

Copie van den brief, *enz.* 1621. (N°. 1800).

Oratie van den ridder ende heere Sr. Eduard Sakfield, ghehouden int opper-huys van den parlamente, omtrent den 20 May o. s., omme hetselve parl. te beweghen tot contributie van middelen, omme den coninck van Bohemen wederomme te stellen in possessie van den Pals ende andere afghenomen landen. Na de copy, ghedr. te Londen by Bonham Norton ende Joh. Bill. 1621.

Zachaei Pulegi de Zybisin parentatio heroibus Bohemis, a Ferdinando II Pragae indigna passis, qua jus caussaque statuum inclyti regni Bohemiae, et iniquitas Habspurgicorum strictim quoque perstringuntur. A°. 1621.
Met opdragt "viris e singulis regni Bohemiae ordinibus, Deo, regi et patriae fidelibus, ideoque exulibus," van 26 Aug.

Apocalijptische oordeel Joannis a Liptitz.... over den Boheemschen oorloch, *enz.* (N°. 1811).

Twee placaten des con. van Groot-Brit., *enz.* (N°. 1814).

Oratie welcke de con. van Groot Brit. ghedaen heeft. Tot Arnhem ghedr. by Jan Jansz. 1621.
Vgl. B. v. p. 1815—1818.

Opene brieven van de verklar. des koninghs (*van Frankryk*), *enz.* 1621. (N°. 1824).

Verclaringhe gedaen by de geref. kercken van Vranckrijck, *enz.* 1621. (N°. 1825).

Copie van sekere requeste.... aen den con. van Groot Brit., *enz.* 1622. (N°. 1906).

Copye van seeckeren brieff gheschr. den 17 Junij 1622 van de Grau-Bunders aen eenighe hare religions-genoten, in die welcke sy haren staet verthoonen ende assistentie versoecken; in druck al hier uytgegeven, opdat men soude sien wat men van de Spagniaerts.... heeft te verwachten, ende oock mede dat daer geen beter raet in desen is dan.... henluyden.... te resisteren.... In 's Graven-h. by A. Meuris. 1622.

Optocht der princen, alles voorseyt in den italiaenschen waersegger, met een seeckere verclaeringhe op den teghenwoordighen tocht op den Rhijn, seer vreemt om lesen (*sic*); ghepractiseert op den Waeldijck after op 't t' krat (*sic*) van den waeghen. Ghedr. voor die van der Hagh. 1622.

Waerachtich verhael van die notabele gheschiedenissen, onlangs tot Constantinopel ghebeurt, met de afkomste der Turcksche keyseren ofte sultanen van den Osmansche geslachte tot op den tegenwoordigen etc. In 's Graven-h. by A. Meuris. 1622.

Vertaelde brief, gheschr. door.... Gregorius den XV, *enz.* (N°. 1966).

Discours aen sijn ma^t. van groot Britt., Jacobus den vierden, *enz.* 1623. (N°. 1967).

Bedenckinghen op de handelinghe van 't huwelijck tusschen Engelandt ende Spaingnien, *enz.* 1623. (N°. 1968).

Piis manibus primorum regni Bohemiae, a Ferdinando II Pragae a°. CIϽIϽCXXI $\frac{11}{21}$ Junii, ut barbaro ac immanissimo, ita immerito

ac indignissimo supplicio affectorum, sacrum, positum ab Adriano Varposco. A°. 1623.

Het bevat een 4 regelig lat. gedicht op elk der 27 Boheemsche edelen.

Luitkonis Thomsonii Carlomontii dissertatio de causis nuper motae Bohemiae. Nunc primum, consensu autoris, in lucem, publico bono data. A°. 1623.

Volcomen ende treffelijcke oratie van s. maj. van Groot Britt., *enz.* 1624. (N°. 2039).

Oratie des conincx van Groot-Britt., *enz.* 1624. (N°. 2041).

Het derde ende laetste oratie.... van z. con. maj. van Gr. Britt., *enz.* 1624. (N°. 2046).

Vox regis of de stemme des conincks van Enghelant, *enz.* 1624. (N°. 2052).

Zie bij L. G. v. Renesse.

Disputatie van den kinder-doop, ghetoghen wt het colloquium ghehouden tot Regensborch a°. 1601; ter begheerte.... der.... vorsten... Maximiliani.... ende.... Philips Ludwigen.... tusschen doct. Adam Tanner, jesuwijt.... ende d. Jacob Heylbronner ende d. Egidius Hunnius, Lutrianen.... 't Amst. by J. A. Calom.

Zie bij de Doopsgezinde letterkunde en geschiedenis.

Request van 't parlement aen den con. Carolus van Gr. Brit., *enz.* 1625. (N°. 2078).

Brief van de belegerde binnen Rochelle, aen de.... gheref. kercken.... in Nederlandt, *enz.* 1626. (N°. 2117).

Manifeste van den hertogh van Rohan.... Als mede de brieff der extraordin. ambass. des con. v. Gr.-Brit., *enz.* (N°. 2120).

Claegh-schrift ofte copye van sekere brief, te kennen ghevende die teghenwoordighe noot der arme, elendighe, verdrevene ende van alles beroofde Pfaltzische predicanten ende predicants weduwen. Gheschr. uyt de name derselvighen, uyt het Nuerenburghsche landt, den 10 Martii a°. 1626. Tot Leeuw. ghedr. by Cl. Fonteyne. 1626.

Sententie van de cardinalen, aertzbissch., bissch. ende andere die uyt alle provincien van 't koninghrijck op de kërck. vergad. gheweest zijn, over seeckere sonder namen schandaleuse boecxkens. Overg. uyttet lat. in onse nederd. tale. Eerst gedr. te Parijs

by Ant. Stephanum 1625, ende nu in 's Graven-h. by A. Meuris. 1626.

Ondert. „*Gegeven te Parijs op de vergad. van de generale clergie, den* 13 *Dec.* 1625.... *Leonorius Destempes E. Carnotensis.*"

Apologia.... der gereform. kercken van Vrancrijck, *enz.* 1628. (N°. 2196).

Translaet.... van een missive, geschreven aen den hertogh De La Tremouille, *enz.* 1628. (N°. 2201).

Zie bij A. Rivet.

Manifeste off ontdeckinghe der oorsaecken.... die van Rochelle moverende de wapenen te gebruycken, en haer te voeghen by die van de coninck van Gr.-Britannien. Alsmede copie van s' conincks brieven.... by die Rochelloysen achter-haelt..... Mitsg. d' oratie van mons. Becher, ghedaen in de raedt van Rochelle.... Ende nu trouwelijck int nederd. over-gh. Nae de copie gedr. binnen Rochelles.

Manifest oft openb. verklar. van de.... successie van 't hertoghdom van Mantoua, *enz.* 1628. (N°. 2205).

Copie ende translaet van seeckere missive.... aen den vader van 't collegie van de Jesuiten binnen Brussel, *enz.* 1628. (N°. 2210).

Copye van seeckeren brieff, geschr. uyt Nuremberg, van de verdrevene Over-Paltsische predicanten, aen de dien., ouderl. ende diac. der gemeenten in Frieslandt. Tot Leeuw. Gedr. by Cl. Fonteyne. 1628.

Op één blad fo.

De propositie des coninghs van Gr. Brittagnien in ende aen het parlament, ghedaen op den XXVII Martii. st. n.; mitsg. een breeder deductie van deselve propositie...., ghelijck oock het raport.... aen het parlam.... Hierby komt de oratie des hertoghs van Buckingam... Overgh. door een liefh. uyt de engh. tael in 't nederd. Vive le roy. Tot Delf ghedr. by Jan Piet.[s]. Waelpot. 1628.

Propositie gedaen by mr. Rouse in het lager-huys, *enz.* 1629. (N°. 2249).

Oorsaecken, waerom.... Gustavus Adolphus.... ten laetsten genootsaeckt is, met sijn krijghs armade nae Duytschlant te trecken, *enz.* 1630. (N°. 2346).

Moordt begaen door de gereform. circkelteeckenaers te Montpellier, aen den e. en gereform. heer van Cros, president in 't parlement van Dauphiné. Vert. uyt den franschen Mercuyr. Gedr. 1630.

Copye van de artijckelen van vreede.... besloten in den name van.... Carolus, *enz*. 1631. (N°. 2440).

Toneel van Europa met hare personagien af-gebeelt, *enz*. 1631. (N°. 2443).

Zie bij S. Ampzing.

Copie van een sekeren brief der Boven-Pfaltische ballingen, aen de e. e. kerken-raad der stad Leeuwarden, ende door haer aan de respective gemeenten van Vriesland. Tot Leeuw. ghedr. by Cl. Fonteyne. 1631.

Kurtzer Discurs von der zu Leyptzig, a°. 1631 mense Martio, angestelleten Religionsvergleychung, zwischen den Chur Sächsichsen und Chur Brandenbürgischen auch Furstlichen Hessischen Theologen.

In 30 *artikelen. In* 1632 *verscheen, te Amst. bij Siegfr. Saccus, eene* Copie van de vriendel. confer.... tot Lypsigh, op der evangel. ende protesterenden cheurvorsten convents-dagh 1631, *waarbij* „oock zijn gevoeght de 28 art. der Augsb. conf."

Een waerachtighe historie van een jonghelinck tot Geneven ende een jonghe dochter in Bohemen, die beyde in den jare 1629 wonderlijcke dinghen hebben voorseyt, die nu alle daghen vervult worden. Nae de copye ghedr. 1632, den 18 Febr.

Advertissement gedaen aen de.... borgers van de.... stadt Luyck, *enz*. 1632. (N°. 2484).

De belegeringhe van Rochelle.... Beschr. door Cornelis de Bruyn, *enz*. 1633. (N°. 2504).

Apologie of verantw. voor Vranckr. teghen de voornemens van 't huys van Oostenrijck, *enz*. 1635. (N°. 2543).

Copije van de vonnissen ghegheven in den grooten raedt van sijne maj. den tweeden May 1635, teghens den prince van Espinoy ende Charles de Pienne. Thantw. by Guill. Verdussen. 1635.

Remonstrantien vande kercken van Sweybrugge aen de kercken van Zeelandt, *enz*. 1636. (N°. 2568).

Proclamatie des coninckl. maj. van Enghelandt.... By the king. A proclamation, *etc*. 1637. (N°. 2612).

Verclaringe van s. con. maj. van Engelandt noop. sijne proceduren met sijn ondersaten van Schotlandt, *enz.* 1640. (N°. 2691).

Yrelandtsche traenen, waer in.... een lijste van de.... wreetheden.... der.... Jesuwijten, *enz.* 1642. (N°. 2766).

Remonstrantie van den staet des coninckr. van Engelant, *enz.* 1642. (N°. 2792).

Den Britann. blixem of subijte verwerringhe in Enghel., *enz.* 1642. (N°. 2823).

Observatie oft aenmerck. noop. den prince van Orange, *enz.* 1642. (N°. 2826).

Copye van een sekeren brief, geschreven door de verdruckte ballinghen der gereform. religie in verscheyden quartieren van Duytslandt; aan de e. e. kercken-raad der stad Leeuwarden, ende door haer aan de respective gemeenten van Frieslandt. Ghedr. tot Leeuw. by Cl. Fonteyne. 1642.

Catechismus politicus.... rakende de regieringhe van Engelandt, *enz.* 1643. (N°. 2850).

Pactum et foedus sanctum.... pro pace.... Angliae, Scotiae & Hiberniae stabilienda, *enz.* 1643. (N°. 2860).

Yrlandts bloedende reuqest (*sic*), *enz.* Ggedr. (*sic*). 1643.
Vgl. B. v. p. N°. 2889, *hetgeen een verbeterde en vermeerderde druk schijnt te zijn.*

Requeste van de gecomm. des parl. in Engel., *enz.* (N°. 2890).

Verkoopinghe eens.... prince, geschiet tot Weenen, den 25 Juny 1642, *enz.* 1643. (N°. 2891).

Memoriael..... raeckende de grave Duc de Olevares, *enz.* 1643. (N°. 2892).

't Leste gespreck van den hr. Thomas Wentworth, grave van Strafford, gewesen viceroy van Yrlandt, op 't schavot van Towerhill gedaen. Met de grafnaelt op sijn doodt. Item klachte over de weerspannelingen in Gr.-Britanje, met Sions klaghte over Gr.-Britanje. Item 't radt van avonturen, met d'antwoort daerop. Gedr. CIϽIϽXLIV (*sic*).
Vgl. B. v. p. N°. 2729.

Oratie.... door den aerts-bisschop van Cantel-burg, *enz.* 1645 (N°. 2964).

Eenighe extracten uyt.... missiven, gevonden inde lord Digbijs cabinet, *enz.* [1646] (N°. 3011).

Extract wt het project van de vredes-handelinge, *enz.* 1647. (N°. 3120).

Manifeste ofte redenen, waerom de gemeynte van Napels ghenootsaeckt is geworden, om haer te ontslaen van het jock van Spanien; mitsg. van de.... moorderyen.... ende noch veel onmenschelicke moetwillen meer aldaer gepleeght. Alles.... overg. uyt het fransche exempl. gedr. tot Parijs, den 27 Nov. 1647. Tot Leyden gedr. by Will. Christ. van der Boxe. 1647.

Instrumentum pacis d. i. vreedens-artijculen.... Tot Osenbrugge, op den 27 Julij ende 6 Aug., *enz.* 1648. (N°. 3250).

Instrumentum pacis ofte vredes-verdragh, by s. keys. maj. ende den alder-christ. maj. van Vranckr., *enz.* 1648. (N°. 3255).

Syne maj. van Engelandt antwoordt op de schriften ende propositien aen hem gepresenteert op Caresbroecx casteel op 't eylant van Wight, den 24 Dec. 1647, door den grave van Denbigh, den heere Lisle, mr. Goodwin, mr. Kemp ende mr. Bunckley, in den name van de twee huysen des parlam.; met de copye van 't papier aen sijne maj. gelevert door de Schotsche commiss... Wt eng. over-g. in 't nederd. In 's Graven-h. gedr. by Sam. Broun. 1648.

Grondige verklaringe van 't huys der ghemeente in 't parlem. van Engelandt, *enz.* 1649. (N°. 3374).

Een oprechte ende ghetrouwe vertooninge van 't gevoelen.... van de bedien. des euang. in.... London, *enz.* 1649. (N°. 3377).

Een ernstighe ende ghetr. voor-stellinghe van 't oordeel, *enz.* 1649. (N°. 3378).

Vgl. B. v. p. N°. 3375—3377.

Continuatie van verhael, zynde de proceduren.... van het.... hof.... vergadert inde sale van West-Minster, *enz.* 1649. (N°. 3390).

Syne con. maj. van Engelandts laeste oratie, *enz.* 1649. (N°. 3398).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1649. (N°. 3400).

Hetzelfde. Nae de copye van Londen gedr. tot Leyden, by Corn. Banheyningh. 1649.

Regis Caroli casus, of een appel aen alle redelijke menschen.... Door Jan Cooke, *enz*. 1649. (N°. 3428).

Hetzelfde. Met verbeterd slot. 1649. (N°. 3429).

De schrayende byl ende lachende strop: by on-geleegentheid, door Karel Stuarts gemartelde majesteyt voor-gevallen.

In plano, op rijm. Ondert. „Zie na' et best."

Korte onderrechtinge, raeckende de fondamentale regeringhe van Engelandt, *enz*. 1649. (N°. 3436).

Van mr. Dirck Graswynckel.

Beduncken op de Onderrechtinghe, *enz*. 1649. (N°. 3437).

Een proclamatie van 't hooghe hoff van justitie, vergadert in de vercierde kamer, in 't paleys van West-Munster, 15 Febr. 1649. Actum Londen 19 Febr. 1649.

Op een blad fo.

Vertroostinge gedaen aen den... con. Carel II door Eleasar Lotius, *enz*. 1649. (N°. 3454).

Zie bij E. Lotius.

Oratien.... welcke den hertogh van Hamelton...., Henry grave van Holland, ende Arthur lord Capel.... gedaen hebben, *enz*. 1649. (N°. 3459).

Antwoort van sijne maj. van Gr. Brittaigne aen de Schotsche commissarisen. Gedr. 1649.

Een declaratie van het parlem. van Engelandt, verklar. den grondt van hare proceduren, *enz*. 1649. (N°. 3460).

Een schoone waerschouwinge, om sich voor de Schotsche kerck-discipline te hoeden, *enz*. 1649. (N°. 3473).

Engelse anatomy, *enz*. 1649. (N°. 3477).

Declaratie op den naem van den con. van Vrankryck, *enz*. 1649. (N°. 3479).

De requeste van de drie standen aen de h^{n}. des parlem. van Vranckrijck, *enz*. 1649. (N°. 3489).

De redenen ofte waer. motiven vande verdedinghe van het parlam... van Parys, *enz*. 1649. (N°. 3493).

Vredesarticulen beslooten.... tot Ruel, *enz*. 1649. (N°. 3499).

Declaratie van het parlament van Schotlandt, *enz*. 1650. (N°. 3555).

Twee brieven van.... Cromwel.... verhalende.... van de batailie.... ontrent Dunbar, *enz*. 1650. (N°. 3557).

Schotse nederlage door.... Olifier Cromwel. (N°. 3558).

Af-scheyt gegeven van 't parlem. van Engel. aen Alb. Joachimi, *enz*. 1650. (N°. 3563).

Des konincx declaratie gesonden aen 't parlem. van Parys, *enz*. 1650. (N°. 3565).

Een placcaet.... Gheordonn. by het parliam., *enz*. 1651. (N°. 3852).

Het klaer bewesen recht van den Weser-toll, *enz*. 1651. (N°. 3854).

Het klaer bewesen onrecht van den pretensen Weser-toll, door allerhande nulliteyten ende kunsten, by d'Oldenborgsche ministers uytgebeden.... voor-gestelt in verscheyden autentijcke documenten, extracten ende resolutien. Tot refutatie van.... H e t k l a e r b e w e s e n r e c h t v a n d e W e e s e r - t o l l. Tot Gron. by Hans Sas. 1651.

Vorstelyck Palts Niewburgse fondamentele wederlegginge, *enz*. 1651. (N°. 3859).

Kort vertoogh in plaets van een manifest, waerom sijn cheurvorst. doorluch. tot Brandenburgh, eenige plaetsen in de vorstendommen Gulick en Bergh in te nemen, bewogen en veroorsaeckt geweest is. Getransl. naer het hooghd. exempl. door P. J. M. Tot Dordr. voor Abr. Andriessz. 1651.

Authentique privilegien der stadt Manheim, *enz*. 1652. (N°. 3970).

Versoekbrieven van de.... Levelaers, tot de welstant.... deser volckeren van Engelandt, *enz*. 1652.
Vgl. B. v. p. N°. 3973.

Merlini Anglici Ephemeris, ofte astrologische voorzegginghen, *enz*. 1653. (N°. 4124).

Waer. verklaringe, aengaende de engelsche koopvaardy-schepen, *enz*. 1653. (N°. 4137).

Op 't vernietegen (*sic*) van 't genaemde Engels parlement door O. Cromwel, hun generael.
Op rijm, get. T. D. *Op een blad fo.*

Authentijck verhael van 't gene tot West-Munster is gepasseert in de verkiesinge van den hr. protecteur O. Kromwel. Gedr. na de copye, tot Londen by Thom. Newcomb. 1653.
Op een blad fo.

Poincten, aen den hr. protecteur O. Cromwel over-ghegeven.
Op een bl. fo. De punten zijn 25 *in getal.*

Twee brieven uyt Londen.... verhalende de haastige veranderingen, *enz*. 1653 (N°. 4139).

Declaratie van.... Cromwel.... toonende den gront.... van de dissolutie van het laetste parlem., *enz*. 1653. (N°. 4140).

Rechte declaratie van.... O. Cromwel.... waerom hy 't parlem. heeft af-gheset, *enz*. 1653. (N°. 4141).

Het legher gewroocken.... Gepubl.... door Johan Spitlehous. *enz*. 1653. (N°. 4143).

Het gouvernement van de republyq van Engel., Schotl. ende Yrlant, *enz.* 1654. (N°. 4268).

De fondamenten des geloofs gepres. by mr. Th. Goodwin, *enz.* 1654. (N°. 4280).

Oratie van s. h. Olivier, *enz.* (N°. 4371).

Het leven van mr. Johan Brinsley, met syn eygen hand beschreven, a°. 1655 Nov. 7. Ata Jarmouth.

Het leven beslaat slechts ééne bladzijde, waarna de „namen van boecken," door hem geschreven, worden opgegeven. Dan volgt: „Op de kostelycke doodt van mr. J. Br. bed. des heyl. woorts enz. binnen Groot-Jarmouth, in de prov. van Norfolk."

Brief van een protestant in Switserlant, *enz.* 1655. (N°. 4380).

Translaet uyt den Françoysche van de missive., geschr. aen de.... stat. gen. der vereen. Nederl. by de predik., ouderl. ende andere.... ledematen der verwoeste kercken in Piemont, ende ghedateert Pianache, in 't dal van Perouse, den 27 July 1655. Gedr. in 's Graven-h. 1655.

Door 13 onderteekend.

Wretde vervolginge.... aen de Vaudoisen.... geschiet, *enz.* (N°. 4381).

Rechte beschryvingh van de wreede vervolgingh en schrickelijke moord, aen de Vaudoisen in Piedmont gedaen in 't jaer 1655, t' Amst. gedr. by Gillis Joosten. 1655.

Vervolch van het waer. verhael, *enz.* 1655. (N°. 4390).

Laetst oft nieuwst authentyk en seer waer. verhael, aengaende de vervolgingen ende moorderijen der geref. kercken in Piedmont wedervaren, desen selven jare M.DC.LV. Te samen een korte verantwoordt (*sic*) ende verdedigingh op de vuyle en ongegronde lasteringen, met welcke de vyanden der waerheyt deselve kercken allesins trachten te belasten. A°. 1655.

Den gepretendeerde nieuwen Christus, zijnde een wonderlijke inrijdinge binnen Bristol in Engeland, door een Engelsman gedaan in Nov. 1656. t' Amst. voor J. Rieuwertsz. 1656.

Het behelst een „Extract uyt een brief van 8 Nov. geschr. uyt Bristou," waarachter een „Nader verklaringh" des uitgevers.

Kort beworp van de dry.... wonderheden des wereldts, *enz.* (N°. 4466).

De platen ontbreken aan dit exemplaar.

Vergelyckinge tusschen.... Tiberius.... en.... Cromwel, *enz.* 1657. (N°. 4527).

Numero 13. De verantwoordinge van die van de geref. religie in Vranckrijck, by forme van eenen brief geschreven van een inwoonder van Paris, tegens de remonstrantie van de geestelicheyt van Vranck-Rijck, gedaen door den arts-bisschop van Sens aen den koninck. Van nieuws door den autheur... gecorr., geampl. ende met additien vermeerdert. Wt de fransche tale overg. Gedr. tot Vryburch aº. 1657, den 11 Martii.

Vgl. B. v. p. Nº. 4522. *Fol.* 97—206.

Copye van sekere commissie die den koning van Sweden heeft verleent, *enz.* 1659. (Nº. 4681).

---

t' Samen-spraeck tusschen een Portugees ende een Spanjaert over het... houwelijck van den... kon. v. Engelant, *enz.* 1661. (Nº. 4898).

Galli-cantus... vervattende twee addrés-schrijvens 't een aen den kon. v. Engelant, 't ander aen 't parlement.... Door R. Lanceter, *enz.* 1661. (Nº. 4903).

Kort verhael van de t' samenspreeckinge... tusschen eenige Marpursche ende Rintelensche theologanten, *enz.* 1661. (Nº. 4945).

Extract uyt seeckere missiven uyt de valleyen van Piemont, van den 3 en 5 Martii, als mede van eene van den 8 Martij 1662 uyt Grenoble. Tot Utr., by Henricus Versteegh. 1662.

Vgl. B. v. p. Nº. 4963—4966 *en Catal., Stuk II, Afd.* 1 *op Abr. v. d. Velde* (Sions wee-klaghe).

Apologia delle chiese riformate delle valli di Piemonte fatta in diffesa del' Innocenza del signore Giouanni Legero, pastore della chiesa riformata di St. Gio, et moderatore della loro sinodo, contra le imposture di vn Michele Villanoua, et Jean Virtu et altri falsi delattori esaminata et sotto scritta. Nell' assemblea delle chiese alli Malani, li 13 Sett. 1661. Presentata a gl' ecc., ed' ill. sign. delegati di S. A. R. per le cause contra dette valli. In Haerlem, appresso Jacob Albertz. 1662.

Treshumble remonstrance touchant le pitojable estat ou se trouvent a present reduittes les pauvres eglises euangeliques des vallees de Piemont a cause de l' alteration et violation de leurs concessions et particulierement, de la patente de 1655, faite en Nov. 1661. A. Haerlem, chez J. Albertsz. 1662.

Recit de ce qu'il y a de plus considerable aux affaires des eglises reformées des vallées de Piedmont, *etc.* 1663. (N°. 5035).

Waar-achtigh verhaal van 't geen 't aanmerklijkst is in de zaaken v. d. geref. kerken... van Piedmont, *enz.* 1663. (N°. 5036).

Kleyn vertoogh van de... loosheden des raats... van Turin, *enz.* 1663. (N°. 5037).

Vgl. hierbij Stuk III, Afd. I, 1663.

Oprecht verhaal, behelsende de middelen tot kracht-gevingh van 't request... aan den raadt des kon. v. Vrankrijk... door de inwoonders van Provence, *enz.* 1664. (N°. 5103).

Ondert. Loride Desgalesnieres.

Lettre d'un pasteur de France a son troupeau, tombé dans la revolte. [1664 ?]

Zonder afzond. titelblad.

De articulen van de patenten door S. A. R., den hertog van Savoyen, geaccordeert aan de inwoonders der valleyen van Lucerne, Perouze en St. Martyn, en van de plaetsen van St. Barthelemi, Prarustin en Roche-Platte; de-welcke professie maecken van de pretendeerde geref. religie, door de intermissie van syne alderchrist. majesteyt, in sijn naem daer in agerende, als-mede door de intercessie van eenige andere mogentheden, ende door de negociati van.... de ambass. van de protest. cantons. Op den 14 Febr. 1664. Getr. getransl. uyt het ital., tot Turin gedr. Met eenige noodige aenmerckingen. Gedr. 1664.

Copye van een brief, geschr.... door die van d'euangelische kerken der valleyen van Piedmont, aan... Boreel, ambass. van de... stat. gen... van Nederlandt... tot Parys.

Zonder afzond. titelblad. Get. »Angrogne den 21 *Maart* 1664. *Michelin predikant.*" *Vgl. B. v. p.* N°. 5107.

Brief uyt Angrongne van seecker voornaem persoon aen den ambass. der vereen. Nederl. tot Parys, aengaende den... toestandt van de... geref. religions verwanten in... Piedmont, en hoe zy d'... stat. gen. en alle ware geref. ledematen, haren grooten noot... voor oogen leggende, smeecken om assistentie, om te... konnen subsisteren in haren jegenwoordigen desolaten staet. Getransl. uyt 't franchoys en gedr. nae de origen. copye. 1664.

Gelijk aan het vorige. Hier gaat vooraf een brief van W. Boreel aan Ruysch, griffier der stat., van 18 *Apr.*

Copie d'une lettre des... cantons protestans... des suisses à Louys XIV... en faveur des eglises euangeliques des vallees de Piemont, touchant les nouveaux pretextes que la cour de Turin prend de les inquieter. Avec la refutation de la pretendue rebellion dont on les a voulu noircir; le tout extrait des propres originaus. Copye van een brief, *enz.* Tot Haarlem, by J. Albertsz. 1664.

In 't fransch en hollandsch. De brief is gedagt. » Zurich le 5 *Juillet* 1664." *De » Declaration der seigneurs ambass. Suisses" is van* 2 *July.*

Copye van een brief van de... protestante... republijcken van de Suitsers, aen Lodewyck den 14..., in faveur van de evang. gem... van Piemont, nopende de nieuwe pretexten, die het hof van Turin neemt om haer... te inquieteren. Met de wederlegginge van de gepretendeerde wederspannicheydt, daer men haer mede heeft willen besmetten. Alles uyt de eygen originalen getrocken.

Gelijk aan het vorige, doch alleen in het hollandsch. Zonder afzond. titelblad.

Den tegenwoordigen ellendigen ende bedroefden toestant der geref. kercken in de Piedmontoysche valleyen, ende hoe die van de ware religie aldaer op nieuws, meer als oyt, onderdruckt en gepersecuteert worden. Uyt eenige brieven t' samen ghestelt. Gedr. den 28 July. A°. 1664.

De brieven zijn van Boreel en Jean Leger.

Memoriael van den hr. keyserlijcke raedt ende extraordinaris afgesante Friquet, raeckende de neutraliteyt op d'Elve. In 's Graven-h., by Crispijn Hoeckwater. 1667.

Tractaet van een ligue, offensijf en defensijf, tusschen... Louys de XIV... ende Alphonsus de VI... tegens den kon. van Castilien. Nae de copye van Parys. 1667.

Vgl. B. v. p. N°. 5504.

Kort... verhaal van... de gereform. kerken van Vrankryk, *enz.* 1667. (N°. 5505).

Commendatio causae Burgundicae à legatione Burgundica de provinciis belgicis, in collegio principum, die 12 Sept. 1667, facta. Recommandatie van de burgundische saken, *enz.* In 's Graven-h., by Cr. Hoeckwater. 1667.

Het groot krijghs-caert-spel, *enz.* 1667. (N°. 5562).

Een... beschryvinge van 't leven... van den gepretend... Messias, *enz.* 1667. N°. 5597).

Declaration du roy, portant establissement d'une compagnie du Nord, *etc.* 1669. (N°. 5690).

Nader tractaet tusschen Vranckryk en Engelandt, *enz.* [1672]. (N°. 5921).

XXIX Artic. der geestelijckheyt in Vranckrijck, *enz.* [1673]. (N°. 6562).

Authentycke copye van d'alliantie der geref. cantons, *enz.* [1673]. (N°. 6564).

Authentijcke oratie van de kon. van Engelant, *enz.* 1673. (N°. 6865).

S. maj... aanspraack... aan... de huysen des parlaments, *enz.* 1673. (N°. 6910).

Journael van de debatten... des parlaments, *enz.* 1673. (N°. 6914).

De schoole der princen... Door Ad. van Wolfshagen, *enz.* 1673. (N°. 6920).

Een klaer vertoogh der raets-plegingen van het hof van Engelandt, *enz.* 1673. (N°. 6922).

Engelandts appél... van de... vergaderinge te Withall, *enz.* 1673. (N°. 6925).

Dit stuk, en Tweede deel. Engel. apél, Derde deel van Engel. apél *en* Appendix van Engel. apel *te vinden onder Afd.* 1.

Waer. verhael van het... verraet... van de paepsche partye... Door Titus Oates, *enz.* 1679. (N°. 7687).

Een aanspraak en adres van 't volck van Engelandt, *enz.* 1679. (N°. 7688).

Een korte historie van de successie... tot de croon... Getransl. nae het Engelsch origineel, *enz.* 1681. (N°. 7775).

Astrologise aenteeckeningh voor... 1684. Gemaeckt door... M. Questier, *enz.* [1684]. (N°. 7857).

Proclamatie van s. kon. maj. van Groot-Britt., *enz.* (N°. 7860).

Ondersoek... van de.. moord, begaan tegens den gew. grave van Essex, *enz.* 1684. (N°. 7865).

Lyste van de... troupen die den kon. v. Vranckryk syn armée sullen formeeren, *enz.* (N°. 7879).

Verhaal van het geene verricht is tot Genua, *enz.* 1684. (N°. 7880).

Zonder plaat.

Goede voorspelling uyt het opschrift van 't aller-doorl. huys van Oostenrijk. A. E. I. O. U. [1684].

In 't holl., fransch en latijn.

Voorseggingen op de desseynen der vorsten, *enz.* 1684. (N°. 7890).

Het princelyk spel van L'Ombre. (N°. 7891).

Algem. verbetering der hedend. wereld, *enz.* 1684. (N°. 7892).

Historie der France ydele... beloften, *enz.* 1684. (N°. 7894).

Vrankryk zonder paalen, *enz.* 1684. (N°. 7895).

Cheurvorstelyck besluyt, gearresteert in de vergaderinge van Ratisbon, den 22 Apr. 1684.

Discour du Doge de la... republ. de Genes, *etc.* [1685]. (N°. 8155).

Missive, geschr. door z. keys. maj. aan den... ceurvorst van Ceulen, *enz.* [1685]. (N°. 8157).

Brief van... vreedlievende Protestanten... aan de... geestelijkheyt van Vranckrijk, *enz.* 1685. (N°. 8159).

Een considerabilen brief van eenige vrede-lievende Protestanten, geschr. aen de geestelijckheydt in Vranckrijck, die in... Mey 1685 gehouden is tot St. Germain en Laye. Zynde een antwoorde op den pastoralen brief van die vergad. aen haer verdruckte kercken... over de vereeniging der religie. Tot Goes, gedr. by Joh. Meyer. 1685.

Een gespreck, gedaen aan den kon. v. Vrankryk... door mons. D. de Cosnaet, *enz.* 1685. (N°. 8163).

Edict van den kon. v. Vrankryck, inh. het verbodt van gene geref. vergad. meer... toe te laten, *enz.* (N°. 8172).

Edict van s. ceurv. doorl. v. Brandenburg, behels. alle... vrydommen... aen de France van de geref. religie, *enz.* 1685. (N°. 8174).

Babels geweld en de laatste tijden. [1685].

Gedicht, op een blad fo, in drie kol. gedrukt.

Politicq discours over de reformatie... in Vrankrijk, *enz.* 1685. (N°. 8177).

Ceremonies... au couronnement de... Jaques II et la reyne Marie... Ceremonien, *enz.* 1685. (N°. 8184).

De krooninge van Jacobus de II, *enz.* (N°. 8185).

Declaratie van Archibald, graaf van Argile, *enz.* (N°. 8186).

De declaratie en apol. der Protestanten.... in de wapenen.... in.... Schotlandt, *enz.* 1685. (N°. 8187).

Memorie, gepres. door.... Schelton.... aan.... de.... stat. gen. (N°. 8190).

Nevens de andere Memorien van Schelton te vinden Afd. 1.

Declaratie van Jacobus, hert. van Monmouth, *enz.* (N°. 8197).

Een proclamatie van de koningh, jegens.... een... Declaratie, gepubl. door Jacobus, *enz.* (N°. 8198).

Antwoort op de Declar. van Jacob, hert. van Monmouth, *enz.* (N°. 8199).

Jacob Scott,.. onegt bewesen, *enz.* (N°. 8201).

Antwoord op het vuile pasquil, geint. Jacobus Scot, *enz.* (N°. 8202).

Naerder... verhael van de battaille... tegen de geweesen hert. v. Monmouth, *enz.* In 's Gravenh., by N. Wilt. 1685. (*Vgl.* N°. 8207).

Missive van s. kon. maj. v. Gr.-Brit... aan de... stat. gen., *enz.* 1685. (N°. 8209).

Pertinent bericht van de laetste tijdingh uyt 't hof te Whithal, *enz.* In 's Gravenh., by N. Wilt. 1685. (*Vgl.* N°. 8210).

Tydinge uyt London, *enz.* (N°. 8211).

Pertinent verhaal, van de executie van den hert. v. Monmouth, *enz.* (N°. 8212).

Omstandigh... verhael van 't gepasseerde... omtrent (*sic*) de executie van... Jacob Scot, *enz.* (N°. 8214).

Verhael van 't geen (*sic*) gepasseert is by de executie van den... hert. v. Monmouth, *enz.* In 's Gravenh., by N. Wilt. 1685. (*Vgl.* N°. 8215).

Missive van Jac. Scot... aen den hert. v. Albemarle, *enz.* 1685. (N°. 8219).

Historie van de op ende onderganck der rebellie in de kon. v. Engeland en van Schotland, *enz.* 1685. (N°. 8221).

Mrs. Elisabeth Gaunt's last speech, *etc.* (N°. 8223).

Syn maj... aenspraeck, aen beyde huysen des parlam., *enz.* 1685. (N°. 8224).

Den Brittannischen blixem, *enz.* 1685. (N°. 8225).

Brief van H. V. P. aan B****. Over de beroerten... in Engeland, *enz.* (N°. 8226).

Hetzelfde. Te Rott., by Rein. Leers. 1686. 8°.

Samen-spraak... op... Parnas, tusschen... Monmouth, de graaf van Argyle, *enz.* 1685. (N°. 8227).

Polityke maxiemen aan den kon. v. Gr-Britt., *enz.* 1685. (N°. 8228)

H. V. P. ad B**** de nuperis Angliae motibus epistola; in qua de diversum a publica religione circa divina sentientium disseritur tolerantia. Rotter., typis R. Leers. 1686.

Vgl. de nederd. vert. hierboven op 1685.

Vertoog van de droevige uytwerckingen van de bitterheid.... tusschen de Protestanten in Engeland, *enz.* 1687. (N°. 8387).

Ontdekking van 't gevaar... de Geref. in Engeland... boven 't hooft hangende, *enz.* 1687. (N°. 8388).

Nieuwe bieght aan 't oude orakel, *enz.* 1688. (N°. 8431).

Vgl. Afd. 1: Het orakel der orakelen.

Vervolg van het wonderlijke gesigte, *enz.* 1688. (N°. 8440).

De nieuw gevonden verrekyker, *enz.* 1688. (N°. 8447).

Responsio caesarea ad manifestum Gallicum. 1688. (N°. 8477).

Transl. uyt het lat. Antwoordt van den keyser, *enz.* 1688. (N°. 8478).

Vrankryx out-eygen op... Italien, *enz.* 1688. (N°. 8489).

Extraordinaris Londense post-tyding, nevens twee autentycque brieven van den 26 en 30 Nov. 1688. Alsmede een extract uyt 's Gravenh., den 4 Dec. 1688. Na de authent. copye van J. Scheltus.... t' Utr., gedr. by Jor. van Poolsum. 1688.

Vgl. B. v. p. N°. 8547 *en* 8548.

Droevige tranen en benauwde suchtingen der verdrukte... Engelsche geref. Protestanten, uyt-gestort in den boesem van hare medebroeders... de trouw-hertige Nederlanders, liefh. van de... godsdienst en vryheyd, tegen alle... geweldt en Jesuitische slaverny. Uyt het eng. in het nederd. vert. Gedr. in 't jaer van de lijdsaamheyd der heylige. 1688.

Vertoog van het quaad der toelating, vergunt door den kon. v. Engeland... Door mr. James Renwick, *enz.* 1688. (N°. 8608).

Den lachende Heraclitus weer verreesen of een t' samenspraak tussen (*sic*) Hendrik en Rogier, over den tegenw. tijd. [1688].

Zonder afzond. titel. Hierin wordt onder anderen gesproken van Een brief aan een Dissenter (*B. v. p.* N°. 8629), *waarop R. segt een antwoord geschreven te hebben.*

Addres van een.... catholyck aen z. con. maj. v. Gr. Brit. (N°. 8656).

Brief van pater la Chaise... aan vader Peters, *enz.* (N°. 8660).

De gefalieerde koning, en de prins tegen dank, *enz.* 1688. (N°. 8669).

Hetzelfde. Andere druk. 1688 (N°. 8670).

De onwett. getuygen, George Jeffreys... en Robert, grave van Sunderland, *enz.* 1688. (N°. 8674).

Extrait de l'alliance entre le roi de France & d'Angleterre, contractée au tems que leurs majestés s'approcherent, sçavoir l'un estant à Calais et l'autre à Douvre, pour detruire les Anglois protestants et les Hollandois. Ces art. ont esté tirées du cabinet du comte de Sunderland. [1688].

Extract van alliantie... tusschen de kon. v. Vranckryck en Engelandt, *enz.* 1688. (N°. 8683).

Crimineel proces.... tusschen de ingesetenen van Engel., Schotl. (*sic*) en Yrl., als aanklaagers (*sic*) ter eener, *enz.* 1688. (*Vgl.* N°. 8687 en 8688).

28 *blz.*

Memorie van de Engelsche protestanten, *enz.* (N°. 8690).

Te vinden, nevens het Ondersoek over de manier van onderwerping (*B. v. p.* N°. 8694), *onder Afd.* 1.

De ware belangen der vorsten van Europa, *enz.* 1689. (N°. 8774).

Den oprechten Brabander, *enz.* 1689. (N°. 8776).

Anatomia of Duytslands ontledinge, *enz.* 1689. (N°. 8777).

Den Fransen luypaert... ten toon gestelt, *enz.* 1689. (N°. 8782).

Het addres (*sic*) van... 't parlam. aan des kon... majesteyt gepresenteert... Tot Utr., gedr. by Fr. Halma. 1689. (*Vgl.* N°. 8819 en 8820).

Pertinent dagh-relaes wegens het gepass. in Engelant, *enz.* 1689. (N°. 8821).

Een waar. verhaal van den..... toestand van Ierland, *enz.* 1689. (N°. 8835).

De bloedige vierschaar of een... history van... George lord Jefferies, *enz.* 1689. (N°. 8839).

De minnerye van Messalina, onlangs koninginne v. Albion, *enz.* (N°. 8844).

Een nauk. ondersoeck nop. de tegenw. gesteltheyt van saken, *enz.* 1689. (N°. 8852).

Zie het Vertoog... dat d'exped. van s. h... geensints op een oorlog v. rel... is aengesien (*B. v. p.* N°. 8849) *onder Afd.* 1.

Een apologie van de Protest. van Ierland, *enz.* 1689. (N°. 8868).

Kort-bondig verhaal van den op en ondergang van... C. Faulkon, *enz.* 1690. (N°. 8944).

Waer. verhael van de.... conspiratie tegen het leven van... Wilhem de III, *enz.* 1692. (N°. 9267).

Sententie van den chevalier de Grand-val. [1692].

Aldus gedaen in 't hooft-quartier van 't leger, tot Lembeeck den elfden Aug.

De konst om koningen te vermoorden, door de Jesuiten... geleert, *enz.* 1696. (N°. 9453).

Zonder titelplaat.

Discours of redenering over de... landing by... Jacobus voorgen., *enz.* 1696. (N°. 9455).

Zie onder Afd. 1.

Memorie of beknopt verhaal van het gansche gedragh van het hoff van Turin gedurende den oorlogh in Italien, en van alle de intrigues en handelingen, die tusschen de ministers van Vrankrijk en den hert. van Savoyen, tot het maken van een separate vrede, voorgevallen syn. Uyt autent. bewijsen door een lief-h. van het gemeene best beschreven. Uyt het frans in 't nederd. overgeset. In 's Gravenh., by G. Rammazeyn.., syn te bekomen by M. Uytwerf. 1697.

Copye van het... testament... verleeden door... Don Carlos de II, *enz.* 1700. (N°. 9538).

Rechtsinnige gevoelens van Europa over het... afsterven van... William de III, *enz.* 1702. (N°. 9627).

Zie dit, en andere stukken over den dood van Willem III, by Afd. 1.

De gelukkige verkiezing van een' nieuwen Schout in het groote dorp Hermansdorp. Gedr. naar de orig. hoogd. copy van Hamburg. 1743. 8°.

Hermansdorp is Duitschland, waarvan de schout, keiser Carel VI, overleden was.

REGISTER

VAN ENKELE PERSONEN.

REGISTER VAN STUKKEN

BELANGRIJK VOOR DE KERKELIJKE GESCHIEDENIS.

1548. N°. 24.
1597. Plaidoye.
1598. Arrest.
1602. N°. 504.
1603. Vertooch. N°. 518, 519.
1604. N°. 527. Edict. regium. Placcaet.
1605. Kort verhael.
1608. N°. 788.
1609. N°. 820—823.
1610. Copie. N°. 846, 847, 907.
1612. Copije. icht.
1615. Eenv. e. ernst. ber
1617. Cort begryp. N°. 1343.
1618. N°. 1347.
1620. N°. 1709, 1714, 1715.
1621. Opene brieven. Verclaringhe. N°. 1826, 1827.
1622. N°. 1909, 1960.
1623. Vert. brief. N°. 1969, 1971.
1624. N°. 2038, 2040, 2047, 2048, 2054.
1625. N°. 2080, 2082.
1626. Brief. Manifeste. Claeghschr. Sententie. N°. 2118, 2119.
1628. Apologia. Copie ende transl. Copye. N°. 2200, 2206—2208.
1630. Moordt. N°. 2357.
1631. Copie. Kurtzer Discurs.
1636. Remonstr.
1637. Proclam.
1638. N°. 2645—2647.
1639. N°. 2660, 2676.
1641. N°. 2718, 2719.
1642. Yrel. traenen. Copye. N°. 2778—2781, 2791, 2820.
1643. N°. 2839, 2866—2868, 2888. Yrlandts reuqest. Requeste.
1644. N°. 2914—2916.
1646. N°. 3014.
1647. N°. 3115, 3119.
1649. Een opr. vertooninge. Een ernst. voor-stellinghe. Een schoone waerschouwinge. N°. 3427, 3474, 3475.
1650. N°. 3559, 3595.
1651. N°. 3853, 4249.
1654. De fondamenten. N°. 4281, 4282, 4367.
1655. Brief van een protest. N°. 4378, 4379. Transl. Wreede vervolg. Rechte beschryv. Vervolch. Laetst waer. verhael. N°. 4382—4389.
1656. N°. 4464. Kort beworp. N°. 4480.
1657. Num. 13.
1658. N°. 4610.
1659. N°. 4672—4676.
1660. N°. 4755, 4762, 4763.
1661. Kort verh. v. d. samenspreck. Galli-cantus. N°. 4908.
1662. Extract. Apologia. Tresh. remonst. N°. 4963, 4964.

1663. Recit. Waer. verhaal. Kleyn vertoogh. N°. 5038, 5039.
1664. N°. 5104—5106. Opr. verhaal. Lettre. De artic. Copye. Brief. Copie. Copye v. e. brief. Den tegenw. toestant.
1666. N°. 5356, 5497.
1667. Kort verh. Een beschryvinge.
1672. N°. 5800.
1673. XXIX artic. Auth. copye. N°. 6561, 6563.
1675. N°. 7248.
1677. N°. 7528.
1678. N°. 7681, 7682.
1679. Waer. verhael.
1680. N°. 7742.
1681. N°. 7779, 7780.
1682. N°. 7804, 7805.
1685. Brief. Een cons. brief. Een gespreck. Edict v. d. kon. Edict v. s. ceurv. doorl. Babels geweld. Pol. discours. Declar. De declar. Declar. v. Jacobus. N°. 8160, 8162, 8164—8171, 8176, 8178, 8179.
1686. N°. 8288, 8289, 8293, 8295—8301.
1687. Vertoog. Ontdekking. N°. 8375—8380, 8383—8386.
1688. Droevige tranen. Memorie. N°. 8437, 8438, 8441—8443, 8449, 8454—8457, 8608—8656, 8718, 8728, 8729.
1689. Een apologie. N°. 8745—8747, 8810.
1690. N°. 9024—9026.
1691. N°. 9175.
1699. N°. 9523.
1700. N°. 9532, 9533.
1701. N°. 9568.

